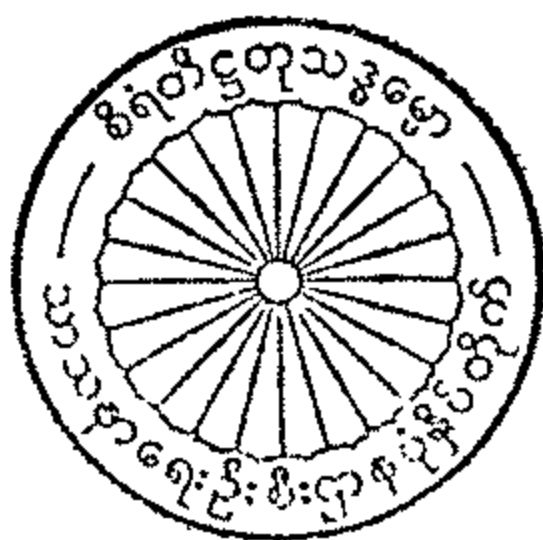

အ မ ဂ ပူ ရ
မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏
အမှတ် (၄၀) ကျမ်းစာ

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ဘာသာပြန်

နှင့်
ပါဠိတော်နိဿယ
(ခုတိယအုပ်)

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာကို နိဿယ အဓိပ္ပာယ်
စုံလင်စွာ တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ ၂၅၂၄၊ ကောဇာ ၁၁၄၂၊ ဧန္တဝါရီလ ၁၉၈၁

မဟာဝါ (၁) က

ထေရဝါဒ

သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး
အတွက်

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

ဘဝသဒ္ဓါကာကျမ်းကြီးများ

ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားရိုက်နှိပ်နေပါပြီ

ပထမ အကြိမ်

အုပ်ချုပ်ရေး နှစ် ၁၀၀၀

ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန အတွက်
ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်(၁၁၄၈၅)တွင် ဦးဇော်ဝင်းက
ပုံနှိပ်၍ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင်
မှတ်ပုံတင်အမှတ်(၁၂၅၂၇)က ထုတ်ဝေသည်။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

တတဝသံသရာဖြစ်စဉ်-အကျဉ်း

- ၁။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်လောင်း သူငယ်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်း ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သရိုင်းရွာ ဦးဇောတိ- ဒေါ်အုန်းလှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁၄ - ရက်၊ (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
- ၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပထမအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေပြုတော်မူသည်။
- ၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ် သက်တော် ၁၈-နှစ် အရွယ်တွင် ပထမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပထမအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၆။ ၁၂၈၁-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၂၈၁-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၇။ ၁၂၈၇-ခုနှစ်၌ “ပထမကျော်” အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ “သကျသီဟစာမေးပွဲ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတဓမ္မာစရိယ” ဘွဲ့ ရရှိ အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၉။ ၁၃၀၃-ခု ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၄၂) ဂျပန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက် နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့စဉ်က သံဃာတော်ငါးပါးမျှသာ ရှိ၍ ပျံ့လွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော် ငါးရာကျော်မျှ သီတင်းသုံးလျက် ရှိသည်။
- ၁၀။ (လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ” ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

(ဆ)

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

၁၁။ ၎င်းနှစ်မှာပင် နိုင်ငံတော် စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားရန် “မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲ ခေါ် သင်ခန်းစာ” များကို ရေးသားခဲ့သည်။

၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌ (က) ဆဋ္ဌသံဂီတိသြဝါဒါစရိယ သံသနာယက၊
(ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိတ္ထာရက၊
(ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိပဋိဝိသောဓက၊
(ဆ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ သြသာနသောဓေယျ ပတ္တ ပါဠကအံဖြစ် တင်မြှောက်တော် မူခြင်း ကို ခံယူရသည်။

၁၃။ ၁၃၃၇-ခုနှစ် ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ်အစည်း အဝေးကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပဉက္ကဋ္ဌ (ဒုတိယသာသနာ ပိုင်)အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူရသည်။

၁၄။ ၁၂၉၁-ခု သက်တော် ၃၀-မှ စ၍ ကျမ်းစာများကို စတင် ပြုတော်မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံးကျမ်းစာကို ရေး သားပြီးစီးတော်မူ၍၊ ၁၃၃၈-ခု တန်ဆောင်မုန်းလတွင် “နောက် ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ” ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးလျှင် “တဘဝ သံသရာ” အမည်ဖြင့် ထေရုပ္ပတ္တိကို ကိုယ်တိုင် ရေးတော်မူခဲ့သည်။ ပဉ္စပကရဏဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယ များကို ၁၃၃၆-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၈- ၁၁-၇၄) တနင်းလာနေ့ ၁-နာရီအချိန် စတင် ပို့ချရေးသား ၍၊ ၁၃၃၉-ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့မှာ ပြီးဆုံးခဲ့ပါ သည်။ သုတ်မဟာဝါ ဘာသာဋီကာကို ၁၃၃၇-ခု ဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင် ပို့ချ ရေးသား၍၊ ၁၃၃၉-ခု နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃- ၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ ပျံလွန်တော်မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးစီးတော်မူခဲ့ပါသည်။ သုတ်ပါထေယျ ဘာသာဋီကာကိုပင် တရက်မျှ ရေးသားပို့ချခဲ့ပါသေးသည်။

၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ သက်တော် ၇၈-နှစ်အရောက်၊ နတ်တော်လပြည့် ကျော် ၂-ရက် (၁၉၇၇-ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့ ညနေ ၄-နာရီ မိနစ် ၃၀-တွင် တဘဝအတွက် ငြိမ်းတော်မူ ပါသည်။ ။

မဟာဝဂ္ဂသရုံဓာနုတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

ဝိသနိကာယ်ဓာဋ္ဌကထာ

မဟာဝါဘသင်္ဃီက

ဆတွဲ (၂)

ဤ သုတ်မဟာဝါဓာဋ္ဌကထာ ဘာသင်္ဃီကကို တော်ဝန်
မဟာဝဂ္ဂသရုံဓာနုတော်အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည် ၁၃၃၇-ခု၊ ဝါဆို
လပြည့်ကျော် ၂-ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ (၂၇-၇-၇၅) တွင် တော်ဝန်
ရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလလဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃-၁၂-၇၇)
သောကြာနေ့ ဗုဒ္ဓဟုံတော်မည့် ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးပီးတော်မူသည်။

(၁၂၆၁-ခုမှ ၁၃၃၉-ခု)

စဉ်ဆက်သာသနာတည်စေသော်

အကယ်၍သာ—

မြတ်ဗုဒ္ဓါသည် လူ့ရွာထင်ရှား မပွင့်ငြားက ဤကားကုသိုလ်
အကုသိုလ်နှင့် ထိုထိုဘုံဘဝ မသိရ များလှအပြစ်တွေ။

ယခုသော်ကား—

ဘုရားရှင်တော် ပွင့်ထွန်းပေါ်၍ ဟောသောညွန့်ကြား မြတ်
တရားကြောင့် ဤကားကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့် ထိုထိုဘုံဘဝ
သိကြရ များလှကျေးဇူးပေ။

ဂန္ဓာရုံရှင် တို့သခင်သည်—

ထွတ်တင်ဗုဒ္ဓ ဟောညွန့်ပြသည့် ဓမ္မဒေသနာ အဖြာဖြာကို
များစွာဗိုလ်လူ သိစိမ့်ဟူ၍ ဆူဆူကျမ်းစာ ကိုယ့်ဘာသာဖြင့်
ဖွင့်ရာပြရာ များဦးကာဟု စာဝါမျိုးမျိုး ကမ္မည်း ထိုးခဲ့၊
နောင်ကျိုးကိုမျှော် ဆရာတော်၏ ဉာဏ်တော်စေစား နှလုံး
သားမှ ကိုးစားလောက်ဖွယ် ကျမ်းသွယ်သွယ်ကို မကွယ်
မပျောက် စဉ်ထွန်းတောက်ဖို့ မြားမြောက်ကျေးဇူး အထူးထူး
ကို ညွတ်နူးရည်လျက် တို့ဆောင်ရွက်သည် စဉ်ဆက်သာသနာ
တည်စေသော်။

ဣဒံ နော ပုညံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု။

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာနှင့်
ပါဠိတော်နိဿယ
(ဒုတိယတွဲ)

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

. မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဋ္ဌကထာ

	ဘာသာဋီကာ	ပါ-နိဿယ
နိဒါန	၁၊	၃၂၇
ဝဿကာရဗြာဟ္မဏ၊		၃၂၉
ရာဇအပရိဟာနိယဓမ္မ	၅၊	၃၃၀
ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မ	၂၆၊	၃၃၅
သာရိပုတ္တသီဟနာဒ		၃၄၄
ဒုဿိလအာဒိနဝ	၇၀၊	၃၄၉
သီလဝန္တအာနိသံသ		၃၅၃
ပါဠိလိပုတ္တနဂရမာပန	၇၅၊	၃၅၄
အရိယသစ္စကထာ	၈၃၊	၃၆၃
အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္မောဓိပရာယဏ	၈၄၊	၃၆၅
ဓမ္မာဒါသဓမ္မပရိယာယ	၈၈၊	၃၆၉
အမ္မပါလိဂဏိကာဝတ္ထု	၉၀၊	၃၇၆
ဝေဠုဝဂါမဝဿူပဂမန	၉၄။	၃၈၂
နိမိတ္တောဘာသကထာ	၁၀၅၊	၃၉၃
မာရယာစနကထာ	၁၂၅၊	၃၉၇
အာယုသင်္ခါရဩဿဇ္ဇန	၁၃၁၊	၄၀၂
မဟာဘူမိစာလ(ဟေတု)	၁၃၅၊	၄၀၅
အဋ္ဌပရိသာ	၁၄၄၊	၄၀၈
အဋ္ဌအဘိဘာယတန	၁၄၇၊	၄၁၀
အဋ္ဌဝိမောက္ခ	၁၅၅၊	၄၁၂
အာနန္ဒယာစနကထာ	၁၅၆၊	၄၁၃
နာဂါပလောကိတ	၁၅၉၊	၄၂၀
စတုမဟာပဒေသ(ကထာ)	၁၆၂၊	၄၂၂
ကမ္မာရပုတ္တစန္ဒဝတ္ထု	၁၇၅၊	၄၂၆

မာတိကာ	စာမျက်နှာ	
	ဘာသာဠိကာ	ပါ-နိဿယ
သုကရမဒ္ဒဝနှင့်စပ်၍ဝါဒအမျိုးမျိုး	၁၇၅၊	၄၂၉
ပါနိဟာဟရဏ	၁၈၀၊	၄၃၀
ပုက္ကသမလ္လပုတ္တဝတ္ထု	၁၈၀၊	၄၃၁
ယမကသာလာ	၁၉၂၊	၄၄၃
ဥပဝါဏတ္ထေရ	၂၁၂၊	၄၄၇
စတုသံဝေဇနီယဌာန	၂၁၉၊	၄၅၀
အာနန္ဒပုစ္ဆာကထာ	၂၂၃၊	၄၅၂
ထူပါရဟပုဂ္ဂလ	၂၂၈၊	၄၅၄
အာနန္ဒအတ္ထရိယဓမ္မ	၂၂၉၊	၄၅၅
မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာ	၂၃၇၊	၄၅၈
မလ္လာနံ ဝန္တနာ	၂၄၂၊	၄၆၀
သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု	၂၄၃၊	၄၆၂
တထာဂတပစ္ဆိမဝါစာ	၂၅၂၊	၄၆၈
ပရိနိဗ္ဗုတကထာ	၂၆၁၊	၄၇၁
ဗုဒ္ဓသရီရပူဇာ	၂၆၉၊	၄၇၅
မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု	၂၇၃၊	၄၇၇
သရီရဓာတုဝိဘဇန	၂၉၈၊	၄၈၀
ဓာတုထူပပူဇာ	၃၁၀၊	၄၈၂

မာတိကာပြီး၏။

သုခိမဟာဝဂါ အဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာ

နိဒါန အဖွင့်

၁၃၁။ ဧဝံ မေ သုတန္တိ၊- ဟူသောသုတ်သည်။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တည်း။ (တနည်း) ဧဝံ မေ သုတန္တိ၊ အစ အပိုင်းအခြား ရှိသော သုတ်သည်။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ၊ တည်း။ [ဤသို့ နှစ်နည်းပေးရခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် အစဉ်ပြထားပြီ။] တတြ၊ ထို မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌။ အယံ၊ ဤ သို့အပ်လတ္တံ၊ ကား။ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ၊ အစဉ်အတိုင်းသောပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း။ [မဖွင့်ရသေးသော ပုဒ်တို့၏အစဉ်ကို ရည်ရွယ်၍ “အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ”ဟု ဆိုသည်။ “အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ”ဟုလည်း ပါဠိရှိ၏။ “ရှေးမဟုတ်သောပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်သောပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း”ဟု ပေးပါ။]

၁။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနံ။ ။မဟိယတေ ပူဇိယတော်တိ မဟန္တံ၊ ပူဇော်ထိုက်သောကြောင့် မဟန္တလည်း ဟုတ်၏။ မဟန္တံ+တံ+ပရိနိဗ္ဗာနံ စာတိ မဟာပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပူဇနိယ ဘာဝတော၊ ပူဇော်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓသမ္ပဒဉ္စ ပဟာယ ပဝတ္တံတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓ၏ပြည့်စုံခြင်းကို ပယ်စွန့်၍ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ မဟန္တံ၊ ပူဇော်ထိုက်သည်လည်း ဟုတ်၏။ တံ၊ ထို ပူဇော်ထိုက်သောအရာဟူသည်။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်းလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ မဟာပရိနိဗ္ဗာနံ၊ သဝါသနပ္ပဟာနတော၊ ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာတို့ကို ပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ မဟန္တံ၊ မြင့်မြတ်သော။ ကိလေသက္ခယံ၊ ကိလေသာတို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော မက်ကို။ နိဿာယ၊ မြီ၍။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်တည်း။ ဣတိ ပိ မဟာပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဋီကာ၌ အမျိုးမျိုးဖွင့်ထား၏။ တပုဂ္ဂိုလ်သုတ္တံ သုတ္တံ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ-ထို ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သောသုတ်ကို “မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်”ဟု ခေါ်သည်။

မဟာဝဂါ-(ဒု) ၁

ဂိဇ္ဈကုဋေတိ၊ ကား။ ဂိဇ္ဈာ၊ လင်းတတို့သည်။ တဿ၊ ထိုတောင်၏။ ကုဋေသု၊ အထွတ်တို့၌။ ဝသိံသု၊ နေကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ထိုသို့ လင်းတတို့ နေရာ အထွတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုတောင်သည်။) ဂိဇ္ဈကုဋေ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တဿ၊ ၏။ ဂိဇ္ဈသဒိသံ၊ လင်းတနှင့်တူသော။ ကုဋံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ လင်းတနှင့်တူသော အထွတ်ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဂိဇ္ဈကုဋေ၊ ၏။ ဂိဇ္ဈကုဋေ၊ လင်းတတို့၏နေရာ အထွတ်ရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဂိဇ္ဈကုဋမည်သော။ ဝါ၊ လင်းတနှင့်တူသော အထွတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဂိဇ္ဈကုဋမည်သော။ တသ္မိံ (ပဗ္ဗတေ)၊ ထိုတောင်၌။ [ဝိဟရတိ-၌ စပ်။ ဂိဇ္ဈကုဋ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာ ဌီကာ ဒုတိယအုပ် ဒုတိယပါရာဇိကအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ အနည်းငယ်သာကွဲသည်။] အဘိယာတုကာမောတိ၊ ကား။ ဘိတဝနတ္ထာယ၊ လွမ်းမိုးခြင်းအကျိုးငှာ။ ယာတုကာမော၊ သွားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဝဇ္ဇိတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇိရာဇာနော၊ ဝဇ္ဇိမင်းတို့ကို။ (ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ၊ ဖြတ်တောက်အံ့။) ဧဝံ မဟိဒ္ဓိ ကေတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ မဟတိယာ၊ ကြီးစွာသော။ ရာဇိဒ္ဓိယာ၊ မင်း၏တန်ခိုးနှင့်။ သမန္နာဂတေ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ (ဝဇ္ဇိ၊ တို့ ကို။ ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ၊ အံ့။) ဧတေန၊ ဤ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ-ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ နေသံ၊ ထို ဝဇ္ဇိမင်းတို့၏။ သမဂ္ဂဘာဝံ၊ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကထေ သိ၊ ပြောဆိုပြီ။ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ လောက်။ မဟန္တေန၊ ကြီးကျယ်သော။ အာနုဘာဝေန၊ အာနုဘော်နှင့်။ သမန္နာ ဂတေ၊ ကုန်သော။ (ဝဇ္ဇိ ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ။) ဧတေန၊ ဤ ဧဝံ မဟာ နုဘာဝေ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ နေသံ၊ ထို ဝဇ္ဇိမင်းတို့၏။ ဟတ္ထိသိပ္ပာဒိသု၊ ဆင်အတတ် အစရှိသော အတတ်တို့၌။ ကတသိက္ခတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော သင်ယူခြင်းရှိကုန်သည် ၏ အဖြစ်ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ယံ၊ ယင်းပြုအပ်ပြီးသော သိက္ခာရှိကုန်သည် ၏ အဖြစ်ကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ သိက္ခိတာဝတိမေ။ပ။ အဝိရာဇိတန္တိ၊ ဟူ၍။ (အာယသ္မတာ အာနန္တေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ယတြဟိ (ယေ လိစ္ဆဝိကုမာ ရကာ)၊ အကြင် လိစ္ဆဝိမင်းသားငယ်တို့သည်။ သုခုမေန၊ သိမ်မွေ့သော။ ဝါ၊ ကျဉ်းသော။ တာဠစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ သံကောက်ပေါက်ဖြင့်။ အသနံ၊ မြား ကို။ ပေါင်္ဂါနုပေါင်္ဂါ၊ အဆင့်ဆင့်။ အဝိရာဇိတံ၊ ချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိအောင်။ ဝါ၊ မလွဲအောင်။ အတိ ပါတယိသန္တိ နာမ၊ ကျစေနိုင်ကြကုန်ဘိ၏။ ဣမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ၊ ဤ လိစ္ဆဝိမင်းသားငယ်တို့သည်။ သိက္ခိတာ ဝတ၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော အတတ်ရှိကြပါပေကုန်စွ။ ဣမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ၊

တို့သည်။ သုသိက္ခိတာ ဝတ၊ ကောင်းစွာသင်ယူအပ်ပြီးသော အတတ်ရှိကြ ပါပေကုန်စွ။-မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ပပါတဝဂ် ဝါလသုတ်။]

ဥစ္ဆေဓာမိတိ၊ ကား။ ဥစ္ဆန္ဒိဿာမိ၊ အမြစ်ပြတ်အောင် အမျိုးအစဉ်ကို ဖြတ်တောက်လိုက်အံ့။ [ဥစ္ဆန္ဒိဿာမိတိ ဥမ္မုလနဝသေန ကုလသန္တတိ ဆိန္ဒိဿာမိ။-ဋီကာ။] ဝိနာသေဿာမိတိ၊ ကား။ နာသေဿာမိ၊ ပျက်စီးစေအံ့။ ဝါ၊ ဖျက်ဆီးအံ့။ အဗဿနံ၊ မမြင်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပေဿာမိ၊ ရောက်စေအံ့။ အနယဗျသနန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) အယော၊ ကြီးပွားခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနယော၊ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤ အနယဟူသော အမည်သည်။ အဝနိယာ၊ မကြီးပွားခြင်း၏။ နာမံ၊ တည်း။ ဟိတု၊ အစီးအပွားကိုလည်းကောင်း။ သုခဉ္စ၊ ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း။ ဝိယသတိ ဝိက္ခိပတိ၊ ပစ်လွှတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗျသနံ၊ မည်၏။ [ဝိ+အသဓာတ်ဖြစ်၍ “ဝိယသတိ”ဟု သောပါဌ်က ကောင်းသည်။] ဧတံ၊ ဤဗျသနဟူသောအမည်သည်။ ဉာတိပါရိ ဇညာဒီနံ၊ ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ နာမံ၊ တည်း။ [ပါရိ ဇညပုဒ်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ သုဒ္ဓိန္ဒကဏ္ဍ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] အာပါ ဒေဿာမိတိ၊ ကား။ ပါပယိဿာမိ၊ ရောက်စေအံ့။

ဣတိ၊ သို့။ သော၊ ထို အဇာတသတ်မင်းသည်။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု၊ ရပ် ခြင်း ထိုင်ခြင်းအစရှိသောဣရိယာပုထ်တို့၌။ ဣမံ ယုဒ္ဓကထမေဝ၊ ဤ စစ် တိုက်ခြင်းနှင့်စပ်သော စကားကိုသာ။ ကထေတိ ကိရ၊ ပြောဆိုသတတ်။ ဂမနသဇ္ဇာ၊ သွားခြင်း၌ ပြင်ဆင်ခြင်းရှိကုန်သည်။ 'ဝါ၊ သွားဖို့ရန် ပြင်ဆင် ခြင်းရှိကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြကုန်လော့။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ ဗလ ကာယံ၊ စစ်ဗိုလ်အပေါင်းကို။ အာဏာပေတိ၊ စေခိုင်း၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဗလကာယံ၊ ကို။ အာဏာပေတိ၊ နည်း။) ကိရ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဂင်္ဂိ ယံ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏ အနီး၌။ ဧကံ၊ တခုသော။ ပဉ္စနဂါမံ၊ လှည်းတို့၏ ဆိပ် ကမ်းဖြစ်သောရွာကို။ ဝါ၊ လှည်းဆိပ်ရွာကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ အဘုယောဇနံ၊ ယူဇနာဝဂ်အရပ်သည်။ အဇာတသတ္တုနော၊ အဇာတသတ်မင်း၏။ အာဏာ၊ အာဏာနွဲ့ရာအရပ်သည်။ (ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။) အဘုယောဇနံ၊ သည်။ လိစ္ဆဝီနံ၊ လိစ္ဆဝီမင်းတို့၏။ (အာဏာ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘုယောဇနံ အာဏာ-ဟူသောပါဌ်၌။ အာဏာပဝတ္တိဌာနံ၊ အာဏာဖြစ်ရာ အရပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [“အဘုယောဇနံ အာဏာ” ဟူသောပါဌ်၌ အဘုယောဇနံနှင့် အာဏာသည် အရမတူသောကြောင့် အရိတူ အောင် အာဏာကို “အာဏာပဝတ္တိဌာနံ”ဟုဖွင့်သည်။]

စ၊ ဆက်။တကြာ ပိ၊ ထိုလည်းဆိပ်ရွာ၌လည်း။ ပဗ္ဗတပါဒတော၊ တောင်
 ခြေမှ။ မဟန္တာဏ္ဍ၊ များသောအဖို့ရှိသော ဘဏ္ဍာသည်။ ဩတရတိ၊ သက်
 ရောက်၏။ တံ၊ ထို အကြောင်းကို။ (တောင်ခြေမှ အဖိုးများစွာထိုက်တန်
 သောဘဏ္ဍာ သက်ဝင်၏ဟူသော ထိုအကြောင်းကို။) သုတော၊ ကြားရ၍။
 အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ယာမိ၊ သွားအံ့။ သေ၊ နက်ဖြန်၌။ ယာမိ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊
 သို့။ အဇာတသတ္တုနော၊ သည်။ သံဝိဒဟန္တသေဝ၊ စီမံနေစဉ်ပင်။ လိစ္ဆဝိရာ
 ဇာနော၊ တို့သည်။ သမဂ္ဂ၊ ညီညွတ်ကုန်သည်။ သမ္မောဒမာနာ၊ လွန်စွာ
 ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်။ (ဟုတော့။) ပုရေတရံ၊ အဇာတသတ်မင်း၏ရှေးဦးစွာ။
 ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ သဗ္ဗ၊ အလုံးစုံသောဘဏ္ဍာကို။ ဂဏန္တိ၊ ယူကြကုန်၏။ အဇာတ
 သတ္တု၊ သည်။ အာဂန္ဓာ၊ ရှိ။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထို ဖြစ်ပုံကို။ ဥတော၊ ရှိ။
 ကုဇ္ဈိတော၊ စိတ်ဆိုး၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ပြန်သွား၏။ တေ၊ ထို လိစ္ဆဝိမင်းတို့သည်။
 ပုန သံဝစ္ဆရေ ပိ၊ နောက်တနှစ်၌လည်း။ တထေ ဝ၊ ထို အတူပင်။ ကရောန္တိ၊
 ကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ သော၊ ထို အဇာတသတ်မင်းသည်။ ဗလဝါ
 ခံတဇာတော၊ ဖြစ်သော အားကြီးသောရန်ငြိုးရှိသည်။ (ဟုတော့။) တဒါ၊
 ထိုအခါ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (စစ်တပ်ကို စေခိုင်းမှုကို။) အကာသိ၊ ပြီ။

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။ (ကိံနည်း။) ဂဏေန၊
 အပေါင်းအစုဖြစ်သော မင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ ယဒ္ဓိံ နာမ၊ စစ်တိုက်ရခြင်း
 မည်သည်။ ဘာရိယံ၊ ဖမ်းဆောင်ထိုက်သော တာဝန်သည်။ ဝါ၊ ဝန်လေး
 သည်။ (ဟောတိ။) ဇေကာ ပိ၊ တကြိမ်လည်းဖြစ်သော။ မောသံပုဟာရော
 နာမ၊ အချည်းအနီးသော ပုတ်ခတ်ရခြင်းမည်သည်။ ဝါ၊ အချည်းအနီး
 စစ်တိုက်ရခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ စင်စစ်။ ဇေကာ၊ တယောက်
 သော။ ပဏ္ဍိတေန၊ ပညာရှိနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ မန္တေတော၊ တိုင်ပင်၍။
 ကရောန္တော၊ ပြုလတ်သော်။ ဝါ၊ ပြုသူသည်။ နိပ္ပရာဓော၊ အပြစ်မရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ သတ္တာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်။ သဒိသော၊ တူသော။
 ပဏ္ဍိတော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သတ္တာ စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။
 အဝိဒ္ဓရေ၊ အနီးဖြစ်သော။ ဓုရဝိဟာရေ၊ ပဓာနဖြစ်သော ကျောင်း၌။
 ဝသတိ၊ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ ဟန္တ၊ ယခု။ အဟံ၊ သည်။ ပေသေတော၊
 စေလွှတ်၍။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေးလျှောက်အံ့။ မေ၊ ငါ၏။ ဂတေန၊ သွားခြင်း
 ဖြင့်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ ဝါ၊ စီးပွားသည်။
 သစေ ဘဝိယတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်တော်မူအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) သတ္တာ၊
 သည်။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ ဘဝိယတိ ဂတ္တံ၊ ပန၊ ဗျတိဂိုက်ကား။ ဖ)

၂၂

ရာဇအာပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] တာသဒ္ဓီကာ

၅

နတ္ထေ၊ အကျိုးမဲ့သည်။ ဝါ၊ စီးပွားမဲ့သည်။ သတိ၊ လတ်သော်။ ရညော၊
၏။ တတ္ထ၊ ထို ဝေသာလီပြည်သို့။ ဂမနေန၊ သွားခြင်းဖြင့်။ ကိ၊ အဘယ်
အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခတိ၊ မိန့်တော်မူလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
ကြံပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီး၍။ ယော၊ ထို အဇာတသတ်မင်းသည်။ ဝဿကာရ
ဗြာဟ္မဏံ၊ ဝဿကာရပုဏ္ဏားကို။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ်ပြီ။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။
ဂန္တော၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ အား။ တေ မတ္ထံ၊ ဤအကြောင်းကို။ အာရော
စေသိ၊ လျှောက်ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ အထ ခေါ် ရာဇာ၊ ပ။ အာပါ
ဧဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ရာဇအာပရိဟာနိယဓမ္မ အဖွင့်

၁၃၄။ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနောတိ၊ ကား။ ထေရော၊ အရှင်အာနန္ဒာ
ထေရ်သည်။ ဝုတ္တသိသေ၊ ကျင့်ဝတ်၏ အပြီး၌။ ဌတော၊ ၍။ [ဆရာတော်
၏ နိဿယ၌ကား “ဝုတ္တသိသေန”ဟု ရှိ၏၊ ဌတောလည်း မပါ။]ဘဂဝန္တံ၊
ကို။ ဗီဇတိ၊ ယပ်ခတ်၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သိတံ
ဝါ၊ အအေးသည်လည်းကောင်း။ ဥဏှံ ဝါ၊ အပူသည်လည်းကောင်း။
နတ္ထံ။ [တာယံဝေလောယံ၊ ထို အချိန်၌။ ပညာနုဘာဝေန ဗုဒ္ဓါနံ သဗ္ဗကာ
လံ။ သမသိတုဏှာဝ၊ ညီမျှသော အအေးအပူရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။
ဥတု ဟောတိ၊ တံ သန္ဓာယ တထာ ဝုတ္တံ။-ဒီကာ။]ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗြဟ္မဏ
ဿ၊ ဝဿကာရပုဏ္ဏား၏။ ဝစနံ၊ ကို။ သုတော၊ ၍။ တေန၊ ထို ဝဿကာရ
ပုဏ္ဏားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အမဇ္ဇေတော၊ ဆွေးနွေးတော်မမူပဲ။ ထေရေန၊
အရှင်အာနန္ဒာထေရ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ မဇ္ဇေတုကာမော၊ ဆွေးနွေးခြင်းငှာ
အလိုရှိတော်မူသည်။ (ဟုတော။) ကိန္တိ တေ အာနန္ဒ သုတန္တိအာဒိံ၊ အစ
ရှိသောစကားတော်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ အဘိဏှံ သန္နိပါတာတိ၊ ကား။ ဒိဝ-
သဿ၊ တနေ၏။ ဝါ၊ တနေလျှင်။ တိက္ခတ္ထံ၊ သုံးကြိမ်။ သန္နိပတန္တာပိ၊
စည်းဝေးကုန်သော်လည်းကောင်း။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ သန္နိ
ပတန္တာပိ၊ စည်းဝေးကုန်သော်လည်းကောင်း။ အဘိဏှသန္နိပါတာဝ၊ မပြတ်
စည်းဝေး ကုန်သည်သာ။ (ဟောန္တိ။) သန္နိပါတဗဟုလာတိ၊ ကား။
ဟိယျောပိ၊ ယမန်နေ၌လည်း။ ဝါ၊ ယမန်နေတုန်းကလည်း။ သန္နိပတိဗ္ဗာ၊
စည်းဝေးကြကုန်ပြီ။ ပုရိမဒိဝသမ္ပိ၊ ရွေးနေ၌လည်း။ ဝါ၊ တုန်းကလည်း။
ဝါ၊ တဖန် မဇ္ဇေတုန်းကလည်း။ သန္နိပတိဗ္ဗာ၊ ကုန်ပြီ။ ပုန၊ တဖန်။ အဇ္ဇ၊

၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ယနေ။ ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှာ။ သန္နိပတိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောမ၊
ဖြစ်ကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေါသာနံ၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းသို့။ [ဝေါသာနန္တိ
သကောဝံ၊-ဋီကာ။] အနာပဇ္ဇန္တာ၊ မရောက်သူတို့သည်။ သန္နိပတိဗဟုလာ နာမ၊
များသောစည်းဝေးခြင်း ရှိသူတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ယာဝကိဝဉ္ဇာတိ၊ ကား။ ယတ္ထကံ ကာလံ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလ
ပတ်လုံး။ (သန္နိပတိဗဟုလာ၊ ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။) ဝုဒ္ဓိယေဝ
။ပ။ နောပရိဟာနိတိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဂုဠတ္ထံ-လျှိုဝှက် တိမ်
မြုပ် ငုပ်နေသောအနက်ကို။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒေသေမိ)၊ အံ့။ အဘိဏ္ဍ၊
မပြတ်။ အသန္နိပတန္တာ၊ မစည်းဝေးသူတို့သည်။ ဒိသာဝိဒိသာသ၊ ရှေးရှု
အရပ် အထောင့်အရပ်တို့၌။ အာဂတံ၊ လာသော။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။
သာသနံ၊ သတင်းစကားကို။ န သုဏန္တိ၊ မကြားရကုန်။ တတော၊ ထို့
ကြောင့်။ အသုကဂါမသိမာ၊ ထိုမည်သော ရွာအပိုင်းအခြားသည်။ အာ-
ကုလာ၊ နှောင့်ယှက်ရှုပ်ထွေး၏။ ဝါ၊ ချောက်ချား၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့
သော်လည်းကောင်း။ အသုကနိဂမသိမာ၊ ထိုမည်သော နိဂုံးအပိုင်းအခြား
သည်။ အာကုလာ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ အသုကဋ္ဌာနေ၊ ထို
မည်သောအရပ်၌။ စောရာ၊ သူပုန်တို့သည်။ ပရိယုဋ္ဌိတာ၊ ထကြွကုန်၏။
ဣတိ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကြရကုန်။ စောရာ ပိ၊
သူပုန်တို့သည်လည်း။ ရာဇာနော၊ မင်းတို့သည်။ ပမတ္တာ၊ မေ့လျော့ကုန်ပြီ။
ဣတိ၊ သို့။ ဥတွာ၊ သိ၍။ ဂါမနိဂမာဒိနိ၊ ရွာ၊ နိဂုံးအစရှိသည်တို့ကို။
ပဟရန္တာ၊ ပုတ်ခတ်ကုန်လျက်။ ဇနပဒံ၊ ဇနပုဒ်ကို။ နာသေန္တိ၊ ပျက်စီး
စေကြကုန်၏။ ဝါ၊ ဖျက်ဆီးကြကုန်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့ ဇနပုဒ်ပျက်လတ်သော်။
ရာဇုနံ၊ တို့၏။ ပရိဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ အဘိဏ္ဍ၊ မပြတ်။ သန္နိပတန္တာ၊ စည်းဝေးကုန်လတ်
သော်။ တံ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထိုထို ဖြစ်ပုံအကြောင်းကို။ သုဏန္တိ၊ ကုန်၏။
တတော၊ ထိုသို့ကြားရခြင်းကြောင့်။ ဗလံ၊ စစ်သည်အပေါင်းကို။ နပသောတွာ၊
စေလွှတ်၍။ အမိတ္တမဒ္ဓနံ၊ ရန်သူတို့ကို နှိမ်နင်းခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုနိုင်
ကုန်၏။ စောရာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ရာဇာနော၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တာ၊ မမေ့
မလျော့ကုန်။ အမေဟိ၊ ငါတို့သည်။ ဝဂ္ဂဗန္ဓေဟိ၊ အစုဖွဲ့ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။)
ဝိစရိတံ၊ လှည့်လည်ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
ပြော၍။ ဘိဇ္ဇိတွာ၊ ကွဲပြား၍။ ပလာယန္တိ၊ ပြေးကြကုန်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့
ပြေးကုန်လတ်သော်။ ရာဇုနံ၊ တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ ကြီးပွားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊

ရာဇာပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၇

၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝုဒ္ဓိယေဝ။ပ။ ပရိဟာနိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီး၊ တတ္ထ၊ ထို ဝုဒ္ဓိယေဝ အာနန္ဒ-အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ပါဠိကင်္ခါတိ၊ ကား။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ အလိမ္မိထိုက်၏။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဣတိ အတ္ထော။

သမဂ္ဂါတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဧဝမိတဗ္ဗော။) သန္နိပါတဘောရိယာ၊ စည်းဝေးချိန်ကို ပြောဆိုကြောင်း စည်ကြီးသံသည်။ နိဂ္ဂတာယ၊ ထွက်လတ်သော်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ မေ၊ ငါ၏။ ကိစ္စ၊ ကိစ္စသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ မေ၊ ၏။ မင်္ဂလာ မင်္ဂလာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိက္ခေပံ၊ အထူးထူးပစ်လွှင့်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ပယ်ရှားခြင်းကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုသတို့သည်။ သမဂ္ဂါ၊ ညီညွတ်ကြကုန်သည်။ (ဟုတော။) န သန္နိပတန္တိ နာမ၊ စည်းဝေးကြသည် မမည်။ ပန၊ အနွယ် ကား။ ဘောရိသဗ္ဗံ၊ စည်သံကို။ သုတော ဝ၊ ကြား၍သာလျှင်။ ဝါ၊ ကြားလျှင်ကြားချင်းပင်။ ဘုဉ္ဇန္တာ ပိ၊ ထမင်းစားကုန်စဉ်လည်းကောင်း။ အလင်္ကရိယမာနာ ပိ၊ အစေအပါးတို့က တန်ဆာဆင်ပေးအပ်ကုန်စဉ်လည်းကောင်း။ (တနည်း) အလင်္ကရမာနာ ပိ၊ တန်ဆာဆင်ကုန်စဉ်လည်းကောင်း။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်တို့ကို။ နိဝါသေန္တာ ပိ၊ ဝတ်ကုန်စဉ်လည်းကောင်း။ အစုဘုတ္တာ၊ ထက်ဝက်စားပြီးကုန်သည်။ (သမာနာ) ဝါ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ အစုလက်တာ၊ ထက်ဝက် တန်ဆာဆင်ပြီးကုန်သည်။ (သမာနာ) ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ နိဝါသယမာနာ၊ ဝတ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ သန္နိပတန္တော၊ သူတို့သည်။ (အစည်းအဝေးသို့သွားသူတို့သည်။) သမဂ္ဂါ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော။) သန္နိပတန္တိ နာမ၊ တို့မည်၏။

ပန၊ ကား။ သန္နိပတိတာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော။) စိန္တေတော၊ ကြံစည် စဉ်းစား၍။ မဇ္ဈေတော၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်သော အမှုကို။ ကတော ဝ၊ တပြိုင်နက်သာလျှင်။ အဝုဋ္ဌဟန္တာ၊ မထကုန်လတ်သော်။ သမဂ္ဂါ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော။) န ဝုဋ္ဌဟန္တိ နာမ၊ မထသူတို့မည်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ မည်မညွတ်။ ဝုဋ္ဌိတေသု၊ ထကုန်လတ်သော်။ ဝါ၊ ထကုန်သူတို့တွင်။ ယေ၊ တို့သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ထသွားကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထို အလျင်ထသွားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ (ကိ။) အမေဟိ၊ တို့သည်။ ဗာဟိရကထာဝ၊ ဗာဟိရ စကားကိုသာ။ သုတော၊ ကြားသပ်ပြီးလျှင်။ ဝိနိစ္ဆယကထာ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ကားသည်။ ဘဝိဿတိ။

၁၀၈

၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဣတိ။ သို့။ (ဝေ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။) ပန၊ အနုယကား။ ဧက
တော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝါ၊ တပြိုင်နက်။ ဝုဠဟန္တ၊ ထသောပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည်။ သမဂ္ဂါ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝုဠဟန္တိ နာမ၊ ထသုတို့မည်၏။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အသုကဋ္ဌာနေသု၊ ထိုမည်သော အရပ်တို့၌။
ဂါမသီမာ၊ သည်။ အာကုလာ၊ နှောင့်ယှက် ရှုပ်ထွေး၏။ ဝါ၊ ချောက်ချား
၏။ ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ နိဂမသီမာ၊ သည်။ (အာကုလာ။) ဣတိ ဝါ၊
လည်းကောင်း။ စောရာ၊ တို့သည်။ ပရိယုဠာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝါ၊ လည်း
ကောင်း။ သုတွာ၊ ၍။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဣမံ အမိတ္တ
မဒ္ဒနံ၊ ဤ ရန်သူတို့ကို နှိမ်နင်းခြင်းကို။ ကရိယတိ၊ ပြုလုပ်တတ်သည်။ ဣတိ၊
သို့။ ဝုတ္တေ၊ မေးအပ်သော်။ အဟံ ပဌမံ၊ ငါအလျှင်။ (ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဣမံ အမိတ္တ
မဒ္ဒနံ၊ ကို။ ကရိယာမိ၊ အံ။) အဟံ ပဌမံ၊ လျှင်။ (ဂန္ဓာ၊ ဣမံ အမိတ္တ
မဒ္ဒနံ ကရိယာမိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ ဂစ္ဆန္တာ ပိ၊ သွားသော မင်း
တို့သည်လည်း။ သမဂ္ဂါ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝုဠဟန္တိ နာမ၊ တို့မည်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဧကဿ၊ တပါးသောမင်း၏။ ကမ္မန္တ၊ အလုပ်သည်။
ဩသီဒမာနေ၊ ယုတ်လျော့လတ်သော်။ သေသာ၊ ထိုမင်းမှ ကြွင်းကုန်သော။
ရာဇာနေ၊ တို့သည်။ ပုတ္တ ဘာတရော၊ သား ညီတို့ကို။ ပေသေတွာ၊ ၍။
တဿ၊ ထိုမင်း၏။ ကမ္မန္တ၊ အလုပ်ကို။ ဥပတ္တမ္ဘယမာနာ ပိ၊ ထောက်ပံ့
ကုန်သော မင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂန္တုက ရာဇာနံ၊ အာဂန္တုက
မင်းကို။ အသုကဿ၊ ထိုမည်သောမင်း၏။ ဂေဟံ၊ အိမ်တော်သို့။ ဂစ္ဆတု၊
သွားပါလော့။ အသုကဿ၊ ၍။ ဂေဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတု၊ လော့။ ဣတိ၊
သို့။ အဝတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော မင်းတို့သည်။ ဧကတော၊
တပေါင်းတည်း။ ဝါ၊ တပြိုင်နက်။ သင်္ဂဏန္တာ ပိ၊ ချီးမြှောက်ကုန်သော်
လည်းကောင်း။ ဧကဿ၊ တပါးသောမင်း၏။ မင်္ဂလေ ဝါ၊ မင်္ဂလာသည်
လည်းကောင်း။ ရောဂေ ဝါ၊ ရောဂါသည်လည်းကောင်း။ ပန၊ ထိုမှ
တပါး။ အညသ္မိံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ တာဒိသေ၊ ထိုကဲ့
သို့ ရှုအပ်သော။ သုခဒုက္ခေ ဝါ၊ သုခဒုက္ခသည်သော်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နေ၊
လတ်သော်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော မင်းတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။
သဟာယဘာဝံ၊ အဖော်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တာ ပိ၊ ရောက်ကုန်သော်လည်း
ကောင်း။ သမဂ္ဂါ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ၊ ဝဇ္ဇိမင်းတို့
ပြုထိုက်သောအလုပ်တို့ကို။ ကမ္မရာန္တိ နာမ၊ တို့မည်၏။

ရာဇအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၉

အပညတ္တန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဧဝံ
တဗ္ဗော။) ပုဗ္ဗေ၊ ဌိ။ အကတံ၊ မပြုအပ်သေးသော။ သုကံ* ဝါ၊
ကင်းခွန်ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဗလိ* ဝါ၊ လယ်ခွန်၊ ယာခွန်ကိုသော်လည်း
ကောင်း။ ဒဏ္ဍိ* ဝါ၊ ဥစ္စာဒဏ်ကိုသော်လည်းကောင်း။ အာဟရာပေန္တာ၊
ဆောင်စေကုန်သော မင်းတို့သည်။ အပညတ္တံ၊ မပညတ် အပ်သေးသော
ကျင့်ဝတ် ဥပဒေကို။ ပညပေန္တိ နာမံ၊ ပညတ်သူတို့မည်၏။ ပန၊ တား။
ပေါရာဏပဝေဏိယာ၊ ရွေး၍ဖြစ်သော အစဉ်အဆက်အားဖြင့်။ အာဂတ
မေဝ၊ လာသည်သာလျှင်ဖြစ်သော ကင်းခွန်၊ လယ်ခွန်၊ ယာခွန်၊ ဥစ္စာ
ဒဏ်ကို။ အာဟရာပေန္တာ၊ ဆောင်စေကုန်သော မင်းတို့သည်။ ပညတ္တံ၊
ပညတ်အပ်ပြီးသောကျင့်ဝတ်ဥပဒေကို။ န သမုစ္ဆန္တိ နာမံ၊ မဖြတ်သူတို့မည်၏။

၁။ သုကံ၊ ဗလိ၊ ဒဏ္ဍိ။ ။သုကံ၌ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေဟိ ပဗ္ဗတခဏ္ဍ
(တောင်နှစ်ပိုင်း ပြတ်နေသောလမ်း။) နဒီတိတ္ထံ (မြစ်ဆိပ်။) ဂါမဒ္ဓါရာဒိသု ရာဇ
ပူရိသာနံ ဗါတဗ္ဗဘာဝံ (ပေးထိုက်သောအဖို့။) [ဤအဖို့ကို “ကင်းခွန်”ဟု ခေါ်
သည်။] ဗလိန္တိ နိပ္ပန္နသဿာဒိတော (လုပ်ကိုင်၍ပြီးစီးသော ကောက်စပါးစသည်မှ။)
ဆ ဘာဂံ သတ္တ ဘာဂန္တိ အာဒိနာ လဒ္ဓကရံ (ခြောက်ဖို့တဖို့၊ ခုနစ်ဖို့တဖို့ စသော
အားဖြင့် ကောက်ယူ၍ ရအပ်သော လယ်ခွန် ယာခွန်။) ဒဏ္ဍိန္တိ ဒသဝိသမိကဟာ
ပဏာဒိကံ အပရာဓာနရုပ် ဂဟေတဗ္ဗမနဒဏ္ဍံ (တဆယ်ကျပ်၊ နှစ်ဆယ်ကျပ်၊ စသော
ပြစ်မှုအားလျော်စွာ ယူထိုက်သော ဥစ္စာဒဏ်။) -ဋီကာ။

၂။ အပညတ္တံ ပညပေန္တိ နာမံ။ ။စာအုပ်တို့၌ “န ပညပေန္တိ”ဟု တွေ့ရ၏။
“အာဟရာပေန္တာ”ဟူသော ရှေ့ပုဒ်နှင့် မလိုက်လျောပါ။ န ပညပေန္တိနှင့် လိုက်
လျောအောင် “အာနာဟရာပေန္တာ”ဟု ရှေ့ပုဒ်၌ ရှိရလိမ့်မည်။ သို့သော် - နောက်
အကျယ်စကား၌ “တေသံ အပညတ္တံ ပညပေန္တာနံ”ဟု ရှိသောကြောင့် “အပညတ္တံ
ပညပေန္တိ နာမံ”သည် ပါဠိမှန်ပင် ဖြစ်ရာ၏။ “အပညတ္တံ ပညပေန္တိ နာမံ”ပါဠိမှန်
ဖြစ်လျှင် “အာဟရာ ပေန္တာ” လည်း ပါဠိမှန်ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “အပညတ္တံ န
ပညပေန္တိ နာမံ”ဟု “န” မပါသင့်။ ဆရာတော်၏ နိဿယ၌လည်း “အပညတ္တံ
ပညပေန္တိ နာမံ”ဟု ရှိသည်။

၃။ ပညတ္တံ သမုစ္ဆန္တိ နာမံ။ ။စာအုပ်တို့၌ “န သမုစ္ဆန္တိ”ဟု တွေ့ရ၏။
“အာနာဟရာပေန္တာ”ဟူသော ရှေ့ပုဒ်နှင့် မလိုက်လျောပါ။ န သမုစ္ဆန္တိနှင့် လိုက်
လျောအောင် ရှေ့ပုဒ်၌ “အာဟရာပေန္တာ”ဟု ရှိရလိမ့်မည်။ သို့သော် - နောက်
အကျယ်စကား၌ “ပညတ္တံ သမုစ္ဆန္တိနံ”ဟု ရှိသောကြောင့် “ပညတ္တံ သမုစ္ဆန္တိ
နာမံ”သည် ပါဠိမှန်ပင်ဖြစ်၏။ “ပညတ္တံ သမုစ္ဆန္တိ နာမံ”သည် ပါဠိမှန်ဖြစ်လျှင်
“အာနာဟရာပေန္တာ”လည်း ပါဠိမှန်ပင်ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် “ပညတ္တံ န သမုစ္ဆန္တိ
နာမံ”ဟု “န” မပါသင့်။ ဆရာတော်၏ နိဿယ၌လည်း “ပညတ္တံ သမုစ္ဆန္တိ နာမံ”
ဟု ရှိသည်။

စောရာ၊ ခိုးသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်းယူ၍။ ဒဿိ
 တေ၊ ပြအပ်သော်။ အဝိစိနိတွာ ဝ၊ မစိစစ်မူ၍။ ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇံ၊ ပြတ်ခြင်း
 ခွဲခြင်းကို။ အနုသာသေန္တာ၊ ဆုံးမသော မင်းတို့သည်။ ပေါဏှ၊ ရှေး၌
 ဖြစ်သော။ ဝဇ္ဇိဓမ္မံ၊ ဝဇ္ဇိမင်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်တရား ဥပဒေကို။ သမာဒါယ၊
 ကောင်းစွာယူ၍။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၍။ န ဝတ္တန္တိ နာမ၊ မကျင့်သူတို့
 မည်၏။ တေသံ၊ ထိုမင်းတို့သည်။ အပညတ္တံ၊ ကို။ ပညပေန္တာနံ၊ ပညတ်
 ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဘိနဝသုကာဒိဟိ၊ အသစ်ဖြစ်သော ကင်းခွန် အစရှိသည်
 တို့သည်။ ပိဋိတာ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ (မယံ။)
 အတိဥပဒ္ဓုတာ၊ အလွန်ကပ်၍ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဣမေသံ၊ ဤမင်းတို့၏။ ဝိဇိတေ၊ နိုင်ငံ၌။ ဝသိ
 သတိ၊ နေနိုင်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ပစ္စန္တံ၊ တိုင်းပြည်၏
 အစွန်အဖျားအရပ်ကို။ ပဓိသိတွာ၊ ဝင်၍။ စောရာ ဝါ၊ သူပုန်တို့သည်
 သော်လည်းကောင်း။ စောရသဟာယာ ဝါ၊ သူပုန်တို့၏ အဖော်တို့သည်
 သော်လည်းကောင်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဇနပဒံ၊ ကို။ ပဟရန္တိ၊ ပုတ်ခတ်ကြ
 ကုန်၏။

ပညတ္တံ၊ ကို။ သမုစ္ဆန္တန္တာနံ၊ ဖြတ်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ ပဝေဏီ အာဂ
 တာနိ၊ အစဉ်အဆက်အားဖြင့် လာကုန်သော။ သုကာဒိနိ၊ ကင်းခွန် အစ
 ရှိသည်တို့ကို။ အဂဏ္ဌန္တာနံ၊ မယူကုန်သော မင်းတို့၏။ ကောသော၊ ဘဏ္ဍာ
 တိုက်သည်။ ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်လျော့၏။ တတော၊ ထိုသို့ ယုတ်လျော့
 ခြင်းကြောင့်။ ဟတ္ထိအဿ ဗလကာယဩရောဓာဒယော၊ ဆင်အပေါင်း မြင်း
 အပေါင်း စစ်သည်အပေါင်း မောင်းမအစရှိသူတို့သည်။ ယထာ နိဗ္ဗဒ္ဓံ၊
 အကြင်အကြင် အမြဲမပြတ် ဖွဲ့စပ်အပ်သော။ (ရနေကျဖြစ်သော။) ဝဇ္ဇံ၊ လစာ
 ရိက္ခာကို။ [ဝဇ္ဇော ပရိဗ္ဗယေ (လခ ရိက္ခာ။) ကမ္မာဒိကေ။ အဘိဓာန်
 (၁၀၁၇)။] အလဘမာနာ၊ မရကုန်လတ်သော်။ ကာမေန၊ ကိုယ်အစွမ်းမှ
 လည်းကောင်း။ ဗလေန၊ စိတ်အစွမ်းမှလည်းကောင်း။ ပရိဟာယန္တိ၊ ယုတ်လျော့
 ကုန်၏။ တေ၊ ထိုဆင်အပေါင်း မြင်းအပေါင်း စစ်သည်အပေါင်း မောင်းမ
 အစရှိသည်တို့သည်။ ယုဒ္ဓကမာ၊ စစ်ထိုးခြင်း၌ ခံကုန်သည်။ နေဝဟောန္တိ၊
 ကုန်။ ပါရိစရိယကမာ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၌ ခံကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ။)

ပေါဏှ၊ သော။ ဝဇ္ဇိဓမ္မံ၊ ကို။ သမာဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ အဝတ္တန္တာနံ၊
 မကျင့်ကုန်သောမင်းတို့၏။ ဝိဇိတေ၊ ၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အမှာကံ၊ တို့၏။
 ပုတ္တံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပိတရံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဘာတရံ၊ အစ်ကိုညီ

ကိုလည်းကောင်း။ အစောရံ ယေဝ။ ခိုးသူမဟုတ်ပါပဲ။ စောရောတိ။ ခိုးသူ
ဟူ၍။ ကတော၊ ၍။ ဆိန္ဒိယံ၊ ဖြတ်ကုန်ပြီ။ ဘိန္ဒိယံ၊ ခွဲကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့
ပြော၍။ ကုဇ္ဈိတော၊ စိတ်ဆိုး၍။ ပစ္စန္ဒံ၊ ကို။ ပဝိသိတော၊ ၍။ စောရာ ဝါ၊
စောရသဟာယာ ဝါ ဟုတော ဇနပဒံ ပဟရန္တိ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပုတ်ခတ်ကုန်လတ်
သော်။ ရာဇနံ၊ တို့၏။ ပရိဟာနိ၊ ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ အနွယ်
ကား။ ပညတ္တံ၊ ကို။ ပညပေန္တာနံ၊ ပညတ်ကုန်လတ်သော်။ ပဝေဏိ အာဂတမေဝ။
အစဉ်အဆက်အားဖြင့် လာသော ကျင့်ဝတ်ကိုသာ။ ရာဇာနေဝံ ကရေန္တိ။
ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ၊ ရှင်လန်း နှစ်သက်
ကုန်သည်။ (ဟုတော။) ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိကေ၊ လယ်ထွန်မှ ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ်မှ
အစရှိကုန်သော။ ကမ္မန္တေ၊ အလုပ်တို့ကို။ သမ္မာဒေန္တိ၊ ပြီးစီးစေကြကုန်၏။
ပညတ္တံ၊ ကို။ အသမ္ပုန္နန္တာနံ၊ မဖြတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဝေဏိအာဂတာနိ၊
အစဉ်အဆက်အားဖြင့် လာကုန်သော။ သုကာဒိနိ၊ ကင်းခွန် အစရှိသည်တို့ကို။
ဂဏန္တာနံ၊ ယူကုန်သော မင်းတို့၏။ ကောသော၊ သည်။ ဝစုတိ၊ တိုးပွား၏။
တတော၊ ထိုသို့ ဘဏ္ဍာတို့ကို တိုးပွားခြင်းကြောင့်။ ဟတ္ထိ အဿ ဗလကာယ
ဩရောစာဒယော၊ တို့သည်။ ယထာ နိဗ္ဗဓံ၊ သော။ ဝဇ္ဇံ၊ ကို။ လတမာနာ၊
ရကုန်လတ်သော်။ ထာမဗလသမ္ပန္နာ၊ အားအစွမ်း စိတ်အစွမ်းနှင့်ပြည့်စုံကုန်
သည်။ (ဟုတော။) ယုဒ္ဓကမာ စေဝ၊ ကုန်သည်လည်းကောင်း။ ပါရိစရိယကမာ
စ၊ ကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။

၂၀

ပေါရာဏံ ဝဇ္ဇိဓမ္မန္တိ ဧတ္ထ၊ ချွံ။ (ဂူဠတ္ထံ၊ ကို။) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတော ဒသေမိ)။
အံ။ ပုဒဗ္ဗ၊ ချွံ။ ဝဇ္ဇိရာဇာနေဝ၊ တို့သည်။ အယံ၊ ဤသို့သည်။ စောရော၊
ခိုးသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာနေတော၊ ဆောင်၍။ ဒသိတေ၊ ပြအပ်သော်။
နံ စောရံ၊ ထို ခိုးသူကို။ ဂဏှထာ၊ ဖမ်းကြကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အ
ဝတော၊ မူ၍။ ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တာနံ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သော အမတ်ကြီးတို့အား။
ဒေန္တိ၊ လွှဲပေးကြကုန်၏။ တေ၊ ထို တရားသူကြီးတို့သည်။ ဝိနိစ္ဆိတော၊ ဆုံးဖြတ်
၍။ အစောရော၊ ခိုးသူမဟုတ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။)
ဝိဿဇ္ဇေန္တိ၊ လွှတ်ကြကုန်၏။ စောရော၊ သည်။ သစေ(ဟောတိ။)(ဧဝံ သတိ။)
အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်။ ကိဉ္စ၊ တစ်စုံတစ်ခုနီးသော စကားကို။
အဝတော၊ ၍။ ဝေါဟာရိကာနံ၊ ဒဏ္ဍနိတိ-ဟု ဆိုအပ်သော တရားဆုံးဖြတ်
မှု၌ ယှဉ်ကုန်သော တရားသူကြီးတို့အား။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ ပါ၊ ထို
တရားသူကြီး တို့သည်လည်း။ အစောရော သစေ ဟောတိ (ဧဝံ သတိ။)
ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ စောရော စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ။) သုတ္တဓရာနံ၊ နိတိသုတ်

ပါဠိကို ဆောင်ကုန်သော တရားသုကြီးတို့အား။ ဒေန္တိ။ [သုတ္တဓရာ နိတိ သုတ္တဓရာ၊ ဤဒိဓသ ဝေါဟာရဝိနိစ္ဆယေ နိယမေတွာ ထပိတာ။-ဋီကာ။] တေ ပိ၊ ထို နိတိသုတ်ဆောင် တရားသုကြီး တို့သည်လည်း။ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ၊ ရှိ။ အစောရာ စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ။) ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ စောရာ စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ။) အဋ္ဌကုလိကာနံ၊ မင်းအစဉ်အဆက်မှလာ၍ အဂတိ လိုက်ခြင်းမှကင်းကုန်သော အမျိုးကြီး၊ အဆွေကြီး၌ ဖြစ်သော အမတ်ကြီး တို့အား။ ဒေန္တိ။ [ပရမ္မရာ ဘတေသု အဋ္ဌသု ကုလေသု ဇာတာ အဂတိ ဂမနဝိရတာ အဋ္ဌ မဟလ္လကပုရိသာ အဋ္ဌ ကုလိကာ။-ဋီကာ။] တေ ပိ၊ ထို အဋ္ဌကုလိက - အမတ်ကြီးတို့သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထို့အတူ သာလျှင်။ ကတွာ၊ သေနာ ပတိဿ၊ စစ်သူကြီးအား။ (ဒေန္တိ။) သေနာပတိ၊ သည်။ ဥပရာဇဿ၊ အိမ်ရှေ့မင်းအား။ (ဒေတိ။) ဥပရာဇာ၊ သည်။ ရညော၊ အား။ (ဒေတိ။) ရာဇာ၊ သည်။ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ၊ ရှိ။ အစောရာ စေ(ဟော တိ။) ဝိဿဇ္ဇေတိ။

ပန၊ ကား။ စောရာ သစေ ဟောတိ။ (ဧဝံ သတိ။) ပဝေဏိပေါတ္ထကံ၊ အစဉ် အဆက်မှလာသော ဥပဒေစာအုပ်ကို။ ဝါစာပေတိ၊ ဆိုစေ၏။ ဝါ၊ ဖတ်စေ၏။ တတ္ထ၊ ထို ဥပဒေစာအုပ်၌။ ယေန၊ အကြင်သူသည်။ ဣဒံ နာမ၊ ဤမည်သော အမှုကို။ ကတံ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထို ပြုလုန်အပေါ်၌။ အယံ နာမ၊ ဤမည်သော။ ဒဏ္ဍော၊ ဒဏ်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ လိခိတံ၊ ရေးသားအပ်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ကိရိယံ၊ အပြုအမှုကို။ (အမှုအရာကို။) တေန၊ ထို ဥပဒေစာအုပ်ဖြင့်။ သမာဓေနတွာ၊ အတူဆောင် ရှိ။ တဒန္တုစိကံ၊ ထိုအပြစ်အားလျော်သော။ ဒဏ္ဍံ၊ ဒဏ်ကို။ ကရေတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ပေါရာဏံ၊ သော။ တေ ဝဇ္ဇိဓမ္မံ၊ ဤ ဝဇ္ဇိမင်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်ဥပဒေကို။ သမာဒါယ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ ဝတ္တန္တာနံ၊ ကျင့်ကုန်လတ် သော်။ ဝါ၊ ကျင့်ကုန်သော မင်းတို့အား။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ န ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ မကဲ့ရဲကြကုန်။ ရာဇာနော၊ တို့သည်။ ပေါရာဏပဝေဏိယာ၊ အားဖြင့်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရေန္တိ။ ဇေတသံ၊ ဤမင်းတို့၏။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ အမှန်ကံ ယေဝ၊ ၏သာ။ ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ အပ္ပမတ္တာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊) ကမ္မန္တေ၊ တို့ကို။ ကရေန္တိ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အလုပ်တို့ကို ပြုကုန်လတ်သော်။ ရာဇနံ၊ တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝုဒ္ဓိယေဝ။ ပ။ နော ပရိဟာနိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂ ဝတာ။) ဝုတ္တံ။

သက္ကရာဇ်တိ၊ ကား။ ယံ ကိဉ္စ၊ သော။ တေသံ၊ ထို ဝဇ္ဇိမင်းကြီး
 တို့၏ အပေါ်၌။ သက္ကာရံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သော အမှုကို။ (ကျေးဇူးကို။)
 [သက္ကာရန္တိ ဥပကာရံ။-ဋီကာ။] ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်လတ်သော်။ သန္တရ
 မေဝ၊ ကောင်းသည်ကိုသာ။ ကရောန္တိ။ ဂရံ ကရောန္တိတိ၊ ကား။ ဂရု
 ဘာဝံ၊ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သူ၏ အဖြစ်ကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ ဝ၊ အသီး
 အသီး ဖြစ်စေ၍သာလျှင်။ [ဣမေ အမှာကံ ဂရုနောတိ တတ္ထ ဂရုဘာဝံ
 ပတိ ပတိဥပဋ္ဌပေတွာ။-ဋီကာ။] ကရောန္တိ။ မာနေန္တိတိ၊ ကား။ မနေန၊
 စိတ်ဖြင့်။ ပိယာယန္တိ၊ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သူကို ပြုကြကုန်၏။ ဝါ၊ ချစ်
 ခင် ကြကုန်၏။ [“ပိယ” ဟူသော နာမဓာတ်နောင် ကရ ဓာတ်၏ အနက်
 ၌ အာယ ပစ္စည်း။] ပူဇေန္တိတိ၊ ကား။ နိပစ္စကာရံ၊ မိမိ ကိုယ်ကို နှိမ့်
 ချသမှု ပြုခြင်းကို။ ဒဿေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “ရှိခိုးမှု
 ခရီးဦး ကြိုဆိုမှု လက်အုပ်ချီမှု အရိုအသေ ပြုမှုကို ကျရောက် စေခြင်းကို
 ပြုခြင်းကို” ဟု ပေးတော်မူ၏။] သောတဗ္ဗံ မညန္တိတိ၊ ကား။ ဒိဝသဿ၊
 တနေ၏။ ဝါ၊ တနေလျှင်။ ဒုတ္တယောဝါရေ၊ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်တို့ တိုင်တိုင်။
 [ဒေ ဝါ တယော ဝါ ဒုတ္တယော။ ဝါသဒ္ဓါ၏အနက်၌ သင်္ချောဘယပဒ ဗဟု
 ဗ္ဗဟံ။] ဥပဋ္ဌခနံ၊ ဆည်းကပ်ရာအရပ်သို့။ ဂန္တာ၊ ရှိ။ တေသံ၊ ထို ဝဇ္ဇိမင်းကြီး
 တို့၏။ ကထံ၊ ကို။ သောတဗ္ဗံ၊ နာယထိုက်၏ဟူ၍။ သဒ္ဓါတဗ္ဗံ၊ ယုံကြည်
 ထိုက်၏ဟူ၍။ မညန္တိ၊ မှတ်တင်ကြကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို သောတဗ္ဗံ မညန္တိ-
 ဟူသောပါဌ်၌။ ယေ၊ အကြင်ဝဇ္ဇိမင်းငယ်တို့သည်။ ဝေ၊ သို့။ မဟလ္လကာနံ၊
 ကြီးကုန်သော။ ရာဇနံ၊ တို့၏။ သက္ကာရာဒိနိ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သောအမှု
 အစရှိသည်တို့ကို။ န ကရောန္တိ၊ ကုန်။ သြဝါဒတ္ထာယ၊ စ၊ သြဝါဒအကျိုး
 ငှာလည်း။ နေသံ၊ ထို ဝဇ္ဇိမင်းကြီးတို့အား။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။
 တေ၊ ထို ဝဇ္ဇိမင်းငယ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ တေဟံ၊ ထို ဝဇ္ဇိမင်းကြီးတို့
 သည်။ ဝိဿဋ္ဌာ၊ စွန့်လွှတ်အပ်ကုန်သည်။ အနောဝဓိယမာနာ၊ မဆုံးမ အပ်
 ကုန်သည်။ ကိဋ္ဌာပသုတာ၊ မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်း၌ အားထုတ်ကြ
 ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ရဇ္ဇတော၊ မင်း၏အဖြစ်မှ။ ပရိဟာယန္တိ၊ ယုတ်လျော့
 ကုန်၏။

၁။ နိပစ္စကာရံ။ ။နိ+ပတ=ဓာတ် ကာပစ္စည်း၊ ကာ အနုဗန်ချေ၊ တျကို စ ပြု၊
 ခွေတော်လာ၊ နိပစ္စံ။ နိ ပတနံ နိပစ္စံ၊ (မိမိကိုယ်ကို ပျုပ်မှု နှိမ့်ချမှု။) နိပစ္စဿ+
 ကာရော နိပစ္စကာရော၊ (မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချမှုကိုပြုခြင်း။) ဋီကာ၌-“ပဏိပါတ်”ဟု
 အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ထား၏။] ပ+နိ+ပတဓာတ်၊ ပနိ ပတနံ ပဏိပါတော။ ပ ဥပသာရ
 ကြောင့် နငယ်ကို ကကြီးပြန်။ ပဏိပတနံ+ပျုပ်ခြင်း။ ဝါ၊ နှိမ့်ချခြင်း။]

ပန၊ ကား။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအား ဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကျင့်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထို မင်းငယ်တို့အား။ မဟလ္လက ရာဇာနော၊ ကြီးသောမင်းတို့သည်။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ န ကာတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏံ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော။ ပဝေဏိံ၊ အစဉ်အဆက်ကို။ အာစိက္ခန္တိ၊ ပြောပြကြကုန်၏။ သင်္ဂါမံ၊ စစ်မြေပြင်သို့။ ပတုာ ပိ၊ ရောက်၍လည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ သည်ပုံသည်နည်း။ ပဝိသိတဗ္ဗံ၊ ဝင်ရာ၏။ ဝါ၊ ဝင်ရသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ နည်း။ နိက္ခမိတဗ္ဗံ၊ ထွက်ရာ၏။ ဝါ၊ ထွက်ရသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပါယံ၊ နည်းလမ်းကို။ ဒဿန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို မင်းငယ်တို့သည်။ တေဟိ၊ ထို မင်းကြီးတို့သည်။ ဩဝဒိယမာနာ၊ ဆုံးမအပ်ကုန်လတ်သော်။ ယထာ ဩဝါဒံ၊ အကြင်အကြင် အဆုံးအမ အတိုင်း။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကျင့်ကြကုန် သည်။ (ဟုတုာ။) ရာဇပုဝေဏိံ၊ မင်း၏အစဉ်အဆက်ကို။ သန္ဓာရေတု၊ ကောင်းစွာဆောင်ထားနိုင်ခြင်းငှာ။ သက္ကောန္တိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ [သန္ဓာရေ တုန္တိ သမ္ပန္တိ အဝိစ္ဆန္တိ ကတုာ၊ အဆက်အစပ်ကို မပြတ်မစဲအောင်ပြု၍။ သဇဇတု၊ ဆက်စပ်ခြင်းငှာ။ -ဋီကာ။] တေန၊ ကြောင့်။ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ပ။ ပရိဟာ နိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ကုလိတ္တိယောတိ၊ ကား။ ကုလသရဏိယော၊ အမျိုး၏ အိမ်ရှင်မတို့သည်။ (သန္တိ-ဋီ ဖပ်။) ကုလကုမာရိယောတိ၊ ကား။ အ နိဝိဋ္ဌာ၊ ယောက်ျားအိမ် ၌ မနေစေအပ်ကုန်သေးသော။ (တနည်း) အ နိဝိဋ္ဌါ၊ မဖောက်အပ်ကုန် သေးသော။ တသံ၊ ထို အိမ်ရှင်မတို့၏။ ဓိတဇော၊ သမီးတို့သည်။ (သန္တိ။) ဩက္ကဿ ပသယှာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ ဩက္ကဿာတိ ဝါ၊ ဩက္ကဿ ဟူ သည်လည်းဖြစ်သော။ ပသယှာတိ ဝါ၊ ပသယှ ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော။ တေ၊ ဤအမည်သည်။ ပသယှာကာရဿေဝ၊ လွှမ်းမိုး၍ ပြုခြင်း၏သာလျှင်။ ဝါ၊ အနိုင်အထက်နှိပ်စက်၍ ပြုခြင်း၏သာလျှင်။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ဥက္ကဿာတိ ပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပဌန္တိ၊ ရွတ်ကြကုန်၏။ [ဥ+ကဿ ဓာတ်သည် ဆွဲငင်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ တွာပစ္စည်းအကျေ့ကြုံ။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “အဝကဿိတွာ အာကဗ္ဗိတွာ”ဟု ဖွင့်သည်။ “ပသယှ”၌ ပ+သဟ ဓာတ်၊ တွာပစ္စည်းကို “ယ”ပြု၊ ဟန္တံ ယ ရှေ့နောက်ပြန်။] တတ္ထ၊ ထို ဩက္ကဿ ပသယှ-ဟူသော ပါဌ်၌။ ဩက္ကဿာတိ၊ ကား။ အဝကဿိတွာ အာကဗ္ဗိတွာ၊ ဆွဲငင်၍။ ပသယှာတိ၊ ကား။ အဘိဘဝိတွာ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝစနတ္ထော၊ သဒ္ဓါ၏အနက်တည်း။

ဟိ၊ မုနိ။ ဧဝံ၊ သို့။ ကရောန္တာနံ၊ ပြုကုန်သောမင်းတို့၏။ ဝိဇီတေ၊ ဌ်။
 မနုဿာ၊ တို့သည်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ ပုတ္တမာတရော
 ပိ၊ သား၊ အမေတို့ကိုလည်းကောင်း။ ခေဋ္ဌသိဿံ၊ ကာဒိနိ၊ တံတွေး နှစ်
 အစရှိသည်တို့ကို။ မုခေန၊ ခံတွင်းဖြင့်။ အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ သံဝဇ္ဇိတဓိ
 တရော ပိ၊ ကြီးပွားစေအပ်သော သမီးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဣမေ ရာဇာ
 နော၊ စို့သည်။ ဗလံက္ကာရေန၊ အားကို အသုံးပြုသဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊
 ယူ၍။ ဝါ၊ အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍။ အတ္တနော၊ ၏။ သရေ၊ ဌ်။
 ဝါသေန္တိ၊ နေစေကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ကုပိတာ၊ စိတ်ဆိုး
 ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ပစ္စန္တံ ပဝိသိတွာ။ပ။ ပဟရန္တိ။ [ရွှေ၌ဝါပြီး။] ပန၊
 အနွယ် ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ အ ကရောန္တာနံ၊...မင်းတို့၏။ ဝိဇီတေ မနုဿာ။
 အပေဝါသုက္ကာ၊ အားထုတ်ခြင်းမရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ ကြောင့်ကြမဲ့ကုန်သည်။
 (ဟုတွာ။) သကာနိ၊ မိမိညစွာ ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ အလုပ်တို့ကို။
 ကရောန္တာ၊ ကုန်လတ်သော်။ ရာဇကောသံ၊ မင်း၏ဘဏ္ဍာတိုက်ကို။ ဝဇ္ဇေန္တိ၊
 တိုးပွားစေကြကုန်၏။ (အခွန်ပေးသောအားဖြင့် တိုးပွားစေကြကုန်၏။)
 ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကုလိတ္ထိ စသည်တို့ကို အနိုင်အထက်ယူခြင်းမယူခြင်း၌။
 ဝုဒ္ဓိဟာနိယော၊ တိုးပွားခြင်း ယုတ်လျော့ခြင်းတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ဝဇ္ဇိနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇိရာဇနံ၊ တို့၏။ ဝဇ္ဇိရုဇ္ဈေ၊ ဝဇ္ဇိတိုင်း၌။
 စိတ္တိကတဋ္ဌေန၊ စိတ်မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော
 အနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဆည်းကပ်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်အပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော
 အနက်ကြောင့်။ စေတိယာနိတိ၊ စေတိယတို့ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမာနိ၊ ရအပ်
 သော အမည်ရှိကုန်သော။ ယက္ခဋ္ဌာနာနိ၊ နတ်တို့၏တည်ရာ နတ်ကွန်းတို့
 သည်။ ဝါ၊ နတ်စင် နတ်နန်း၊ နတ်ရံသစ်ပင်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။)
 အဗ္ဘန္တရာနိတိ၊ ကား။ အန္တော နဂရေ၊ မြို့တွင်း၌။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်
 သော။ ဗဟိရာနိတိ၊ ကား။ ဗဟိ နဂရေ၊ မြို့ပြင်ဘက်၌။ ဌိတာနိ၊ ကုန်သော။
 (ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ-၌ စပ်။) ဒိန္နပုဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၌။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်
 သော။ ပုဗ္ဗေကတန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၌။ ကတံ၊ သော။ (ဗလိ-၌ စပ်။) နော
 ပရိဟာပေဿန္တိတိ၊ ကား။ အ ပရိဟာပေတွာ၊ မယုတ်လျော့စေမူ၍။ ယထာ
 ပဝတ္ထမေဝ၊ အကြင် အကြင် ဖြစ်မြဲတိုင်းသော ပူဇော်မှုကိုသာ။ ကမ္ပိဿန္တိ၊
 ကုန်လတ္တံ့။

ဟိ၊ ချေ။ ဓမ္မိကံ၊ တရား၌ယှဉ်သော။ ဝါ၊ တရားနှင့်လျော်သော။ ဗလိံ၊
 ပူဇော် ပဿ မှုကို။ ပရိဟာပေန္တာနံ၊ ယုတ်လျော့စေသော မင်းတို့ကို။ ဒေဝ

တာ၊ တို့သည်။ အာရက္ခံ၊ အစောင့်အရှောက်ကို။ သု သံဝိဟိတံ၊ ကောင်းစွာစီမံအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ န ကရောန္တိ၊ ကုန်။ အနုပ္ပန္နံ၊ မဖြစ်သေးသော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဇနေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ အ သက္ကောန္တာ ပိ၊ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်သော်လည်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ကာသသိသရောဂါဒိ၊ ချောင်းဆိုးနာ ခေါင်းကိုက်နာ အစရှိသောရောဂါကို။ ဝစေန္တိ၊ တိုးပွားစေနိုင်ကုန်၏။ သင်္ဂါမေ၊ စစ်တိုက်ခြင်းသည်။ ပတ္တေ၊ ရောက်လတ်သော်။ သဟာယာ၊ အဖော်တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အနွယ် ကား။ အ ပရိဟာပေန္တာနံ၊ မယုတ်လျော့စေသော မင်းတို့ကို။ အာရက္ခံ၊ ကို။ သု သံဝိဟိတံ၊ အောင်။ ကရောန္တိ၊ ၏။ အနုပ္ပန္နံ၊ သော။ သုခံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တာ ပိ၊ သော်လည်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ကာသသိသရောဂါဒိ၊ ကို။ ဟနန္တိ၊ ဖယ်ရှားနိုင်ကုန်၏။ သင်္ဂါမသိသေ၊ စစ်မြေပြင် အဦး၌။ သဟာယာ၊ အဖော်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝဇ္ဇိနံဝဇ္ဇိစေတိယာနိ-အစရှိသောဝါရဝယ် လျော့ခြင်း မလျော့ခြင်း၌။ ဝုဒ္ဓိဟာနိယော၊ ကြီးပွားခြင်း ယုတ်လျော့ခြင်းတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ နတ်တို့က အဖော်လုပ်ခြင်း ဟူသည် မိမိတို့ဘက် စစ်တပ်ကို နှစ်ဆ သုံးဆထင်အောင် တန်ခိုးဖြင့်ပြုခြင်းတည်း။ ဗလကာယဿ ဒိဂုဏတိဂုဏကာဒဿနံ ပဋိဘယဘာဝဒဿနန္တိ ဧဝမာဒိနာ ဒေဝတာနံ သင်္ဂါ ပသိသေ သဟာယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ဋီကာ။]

ဓမ္မိကာ ရုက္ခာဝရဏဂုတ္တိတိ ဧတ္ထံ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ရုက္ခာ ဧဝံ စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်ပင်။ (အာဝရဏံ ဂုတ္တိ-တို့၌ စပ်။) ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် စောင့်ရှောက်လတ်သော်။ အနိစ္ဆိတံ၊ အလိုမရှိအပ်သော ဘေးရန်အန္တရာယ်သည်။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်လတ်။ ဧဝံ၊ ဤ အလိုမရှိအပ်သော ဘေးရန်အန္တရာယ်၏မရောက်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာဝရဏတော၊ တားမြစ်ခြင်းကြောင့်။ အာဝရဏံ၊ မည်၏။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် လုံခြုံစေလတ်သော်။ ဣစ္ဆိတံ၊ အလိုရှိအပ်သော အရာဝတ္ထုသည်။ န ဝိနဿတိ၊ မပျက်စီးနိုင်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အလိုရှိအပ်သော အရာဝတ္ထု၏ မပျက်စီးနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဂေါ ပါယနတော၊ လုံခြုံစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂုတ္တိ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို နှစ်မျိုးတို့တွင်။ ဗလကာယေန၊ ဗိုလ်ပါ အပေါင်းဖြင့်။ ပရိဝါရေတွာ၊ ဝိုင်းရံ၍။ ရုက္ခဏံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့အတွက်။ ဓမ္မိကာ၊ သော။ ရုက္ခာဝရဏဂုတ္တိ နာမ၊ စောင့်ရှောက်

ခြင်းဟူသော တံးမြစ်ခြင်း လုံခြုံစေခြင်း မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 ပန၊ အန္တယ ကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာ အားဖြင့် စောင့်ရှောက်
 လတ်သော်။ ဝိဟာရဿ၊ ကျောင်းတိုက်၏။ ဥပဝနေ၊ အနီး ဖြစ်သော
 တော၌။ ရုက္ခေ၊ သစ်ပင်တို့ကို။ န ဆိန္ဒန္တိ၊ မဖြတ်ကြကုန်။ ဝါဇိကာ၊
 သားမုဆိုးတို့သည်။ ဝိဟာရဿ၊ ၏။ ဥပဝနေ၊ ၌။ ဝဇ္ဈံ၊ သတ်ဖြတ်မှုကို။
 န ကရောန္တိ၊ မပြုကြကုန်။ ပေါက္ခရဏိယ၊ ရေကန်တို့၌။ မစ္ဆေ၊ ငါးတို့ကို။
 န ဂဏန္တိ၊ မဖမ်းယူကြကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။
 ကရဏံ၊ ပြုခြင်းသည်။ ဓမ္မိကာ၊ သော။ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ နာမ၊ မည်
 သည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ ကိန္တိ အနာဂတာစာတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော
 ဤပါဌ်ဖြင့်။ နေသံ၊ ထို ဝဇ္ဇီမင်းတို့၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပစ္စုပ္ပန်တစိတ္တသန္တာ
 နော၊ ရှေးရှုတည်သောစိတ်အစဉ် ရှိပါ၏လော။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ၊
 စိတ်၏ ဖြစ်ပုံကို။ ပုစ္ဆတိ၊ မေးတော်မူ၏။

☞ တတ္ထ၊ ထို ကိန္တိ အနာဂတာ စ-စသောပါဌ်ရပ်၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ
 တဗျော။) ယေ၊ အကြင်မင်းတို့သည်။ အနာဂတာနံ၊ မရောက်လာကုန်သေးသော။
 အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့၏။ အာဂမနံ၊ လာခြင်းကို။ န ဣစ္ဆန္တိ၊ အလို
 မရှိကြကုန်။ ဟေ၊ ထို မရောက်လာသေး ကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ လာခြင်းကို
 အလိုမရှိကြသော မင်းတို့သည်။ အ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါမရှိကုန်သည်။ အပ္ပသန္နာ၊
 ရတနာသုံးပါး၌ မကြည်ညိုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဗ္ဗဇိတေ၊ ရသေ့
 ရဟန်းသည်။ သမ္မတ္ထေ စ၊ ရောက်လာပြန်သော်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ရှေးရှု
 တက်သွားမှုကို။ ဝါ၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုမှုကို။ န ကရောန္တိ၊ ကုန်။ ဂန္ဓာ၊
 ရှိ။ န ပဿန္တိ၊ မဖူးမြင်ကြကုန်။ ပဋိသန္ဓာရံ၊ ပဋိသန္ဓာရစကားကို။ န
 ကရောန္တိ။ ပဉ္စ န ပုစ္ဆန္တိ။ ဓမ္မံ န သုဏန္တိ။ ဒါနံ၊ ပေးလှူထိုက်သော
 ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ ဝါ၊ ပေးလှူဖွယ်ကို။ န ဒေန္တိ၊ မပေးလှူကြကုန်။ အနုမောဒနံ၊
 အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်ကြွင်းဖြစ်သော တရားစကားကို။ န သုဏန္တိ။ [ဒါနပြု
 သောအခါ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့က တုန့်ပြန်သော အားဖြင့် အလှူဒါန၏အကျိုးကို
 ပြောဟောခြင်းကို “အနုမောဒနာ” ဟု ခေါ်သည်။ ထို အနုမောဒနာကို
 မနာယူကြ။] နိဝါသနဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။ န သံဝိဒဟန္တိ၊ မစိမ့်ကြကုန်။
 အထ၊ ထိုသို့ ရတနာသုံးပါး၌ မကြည်ညိုခြင်းကြောင့်။ နေသံ၊ ထို မင်းတို့၏။
 အဝဏ္ဏော၊ ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်သည်။ အပ္ပဂုစ္ဆတိ၊ ပျံ့နှံ့၍တက်၏။
 (ကိံ။) အသုကော နာမ၊ ထို မည်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ အသဒ္ဓေါ၊
 အပ္ပသန္နော။ ပဗ္ဗဇိတေ၊ သည်။ သမ္မတ္ထေ၊ သော်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။
 န ကရောတိ ။ပ။ နိဝါသနဌာနံ၊ ကို။ န သံဝိဒဟတိ၊ မစိမ့်။ ဣတိ၊ သို့။

(အဝဏ္ဏော အပ္ပဂစ္ဆတိ။) တံ၊ ထိ အပြစ်ကို။ သုတော၊ ရှိ။ ပဗ္ဗဇိတာ၊
တို့သည်။ တဿ၊ ထို ရတနာသုံးပါး၌မကြည်ညိုသော မင်း၏။ နဂရဒ္ဓါရေန၊
မြို့တံခါးဖြင့်။ နဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ ဂစ္ဆန္တာပိ၊ သွားပါကုန် သော်လည်း။ နဂရံ၊
သို့။ န ပဝိသန္တိ၊ မဝင်ကြကုန်။

ဧဝံ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ အနာဂတာနံ၊ မလာကုန်သေးသော။
အရဟန္တာနံ၊ တို့၏။ အနာဂမနဗေဝ၊ မလာခြင်းသည်သာ။ ဟောတိ။
အာဂတာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဗာသုဝိဟာရေ၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်းသည်။
အသတိ၊ သော်။ ယေ ပိ၊ အကြင် ရဟန္တာတို့သည်လည်း။ အ ဇာနိတော၊ ရှိ။
ဝါ၊ ကြောင့်။ အာဂတာ၊ ရောက်လာကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို ရဟန္တာတို့သည်။
(မယံ၊ တို့သည်။) ဝသိဏာမ၊ နေကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ စိန္တေတော၊
ရှိ။ အာဂတာ၊ လာခဲ့ကြကုန်သည်။ အမ္ပ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် နေ
မည်ဟုကြံ၍ လာခဲ့ကြပါသော်လည်း။ ဣမေသံ ရာဇနံ၊ တို့၏။ ဣမိနာ နိဟာ
ရေန၊ ဤ ဆောင်ရွက်ကြောင်းနည်းဖြင့်။ ကော၊ သည်။ ဝသိဏတိ၊ နေ
လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ နိက္ခမိတော၊ ရှိ။ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ သို့။
ဝါ၊ ဖြင့်။ အနာဂတေသု၊ မရောက်လာသေးသော ရဟန်းတို့သည်။ အနာ
ဂစ္ဆန္တေသု၊ မလာကုန်သော်လည်းကောင်း။ အာဂတေသု၊ လာကုန်သော
ရဟန်းတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲစွာ။ ဝိဟရန္တေသု၊ နေရကုန်သော်လည်းကောင်း။
သော ဒေသော၊ ထိုအရပ်သည်။ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ တို့၏။ အနာဝါသော၊ နေရာ
မဟုတ်သည်။ ဟောတိ။ တတော၊ ထိုသို့ ရသေ့ရဟန်းတို့၏ နေရာမဟုတ်ခြင်း
ကြောင့်။ ဒေဝတာရက္ခာ၊ နတ်တို့၏ အစောင့်အရှောက်သည်။ န ဟောတိ။
ဒေဝတာရက္ခာယ၊ သည်။ အ သတိ၊ သော်။ အမနုဿာ၊ လူနှင့်တူသော
ဘိလူးသရဲတို့သည်။ ဩကာသံ၊ ဝင်ခွင့်ကို။ လဘန္တိ၊ ရကြကုန်၏။ အမနုဿာ၊
တို့သည်။ ဥဿန္တာ၊ များကုန်သည်။ (သမာနာ။) အနုပ္ပန္နံ၊ မဖြစ်သေးသော။
ဗျာဓိံ၊ အနာရောဂါကို။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်၏။ သီလဝန္တာနံ၊ သီလ
ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဒဿနပဉ္စာပုစ္ဆနာဒိ ဝတ္ထုကဿ၊ ဖူးမြင်ရခြင်း
ပြဿနာမေးရခြင်း အစရှိသောတည်ရာရှိသော။ ပုညဿ၊ ကောင်းမှု၏။ အနာ
ဂမေ၊ မရောက်လာခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဝိပရိယာယေန၊
ပြောင်းပြန် ပြန်သောအားဖြင့်။ ယထာဝတ္ထုကဏ္ဍပက္ခဝိပရိတဿ၊ အကြင်
အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော မည်းညစ်သောအဖို့၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော။ သုက္က
ပက္ခဿ၊ ဖြစ်သောအဖို့၏။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ
ဧဝံ သို့။ ဧတ္ထေ၊ ဤ မလာသေးသော ရသေ့ရဟန်းတို့၏ လာခြင်း မလာ
ခြင်း၌။ ဝုဒ္ဓိ ဟာနိယော၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ရာဇာပရိဟာနိယမေဃအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၃၉

၁၃၅။ ကေမိဒါဟန္တိ ဣဒံ ဟူသော ဤစကားကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ ရှေး၌၊ ဝဇ္ဇိနံ၊ တို့အား။ ဣမဿ ဝဇ္ဇိသတ္တကဿ၊ ဤ ဝဇ္ဇိသတ္တက၏။ ဝါ၊ ကို။ ဒေသိတဘာဝပ္ပကာသနတ္ထံ၊ ဟောတော်မူအပ်ဘူးသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကေမိဒါဟံ-အစရှိသောပါဠိ၌။ သာရန္တဒေ စေတိယေ တိ၊ ကား။ ဧဝံ နာမကေ၊ ဤသို့ သာရန္တဒေ အမည် ရှိသော။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ (ဝိဟာရမိ-၌စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ ဗုဒ္ဓေ၊ လည်း။ အနု ပုန္န၊ ပွင့်တော်မမူမီ။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ သာရန္တဒဿ၊ မည်သော။ ယက္ခဿ၊ နတ်၏။ နိဝါသနဌာနံ၊ နေရာအရပ်ဖြစ်သော။ စေတိယံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ရှိဘူးပြီ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ဧတ္ထ၊ ဤသာရန္တဒေ စေတိအရပ်၌။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ ဖို့။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကာရာပေသံ၊ ပြုစေကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုကျောင်း တော်သည်။ သာရန္တဒေ၊ မည်သော။ စေတိယေ၊ စေတိတည်ရာအရပ်၌။ ကတတ္ထာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာရန္တဒေစေတိယန္တေဝ၊ ဟူ၍ သာ။ သင်္ချံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတော၊ ရောက်ပြီ။

အ ကရဏီယာတိ၊ ကား။ အ ကာတဗ္ဗာ၊ မပြုထိုက်ပါကုန်။ အဂ္ဂဟေ တဗ္ဗာ၊ မသိမ်းယူထိုက်ပါကုန်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ယဒိဒန္တိ....ဟူသောသဒ္ဒါ သည်။ နိပါတမတ္တံ၊ အနက်မရ နိပါတ်မျှတည်း။ ယဒ္ဓဿာတိ.... ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ကရဏတ္ထေ၊ ကရိုဏ်းအနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။ အဘိမုခယုဒ္ဓေန၊ ရှေးရှုစစ်တိုက်ခြင်းဖြင့်။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်း ငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်နိုင်ပါ။ ဣတိ အတ္ထော။ အညတြ ဥပလာပနာယံ၊ တိ၊ ကား။ ဥပလာပနံ၊ ဖြားယောင်းခြင်းကို။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ (အ ကရဏီယာ-၌ စပ်။) ဥပလာပနာ နာမ၊ မည်သည်။ ဝိဝါဒေန၊ ဆန့်ကျင် ဘက် ပြောဆိုခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ငြင်းခုံခြင်းဖြင့်။ အလံ၊ အကျိုးမရှိ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ သမဂ္ဂါ၊ ညီညွတ်ကြကုန်သည်။ ဟောမ၊ ဖြစ်ကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဟတ္တိအဿရထဟိရညသုဝဏ္ဏာဒီနိ၊ ဆင် မြင်း ရထား ငွေ ရွှေ အစရှိသော လက်ဆောင်ဘဏ္ဍာတို့ကို။ ပေသေတွာ၊ ပေးပို့၍။ သင်္ဂဟ ကရဏံ၊ ချီးမြှောက်မှုကို ပြခြင်းတည်း။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ ဤသို့။ သင်္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်မှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကေဝလံ၊ စစ်တိုက်ခြင်းမဖက် သက်သက်။ ဝိဿာသေန၊ အကျွမ်းဝင်သောအားဖြင့်။ ဂဏိတုံ၊ ယူခြင်းငှာ၊ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ အတ္ထော။ အညတြ မိထုဘေဒါယာတိ၊ ကား။ မိထုဘေဒံ၊ အချင်းချင်းခွဲခြင်းကို။ ထပေတွာ၊ ၍။ (အ ကရဏီယာ-၌ စပ်။) ဣမိနာ၊ ဤ အညတြ မိထုဘေဒါယံ-ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အညမည

တောဒံ၊ အချင်းချင်း ခွဲခြင်းကို။ ကတော ပိ၊ ပြု၍လည်း။ တေ၊ ဤ ဝဇ္ဇီတို့
 ကို။ ဂဟေတံ၊ ငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်
 ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ဣဒံ၊ ဤ အညတြ ဥပလာပနာယ၊ အညတြ မိထု
 ဘေဒါယ-ဟူသော စကားကို။ ပြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။
 ကထာယ၊ ယာဝကီဝဉ္စ ॥ပ။ နောပရိဟာနိ-ဟူသော စကားကော်ဖြင့်။ နယံ၊
 နည်းလမ်းကို။ လတိတွာ၊ ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရ။ပ။ အံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပြာဟ္မဏဿ၊ ပုဏ္ဏား၏။
 ဣမာယ ကထာယံ၊ ဤ ယာဝကီဝဉ္စ-အစရှိသော စကားတော်ဖြင့်။ နယ
 လာဘံ၊ နည်းရခြင်းကို။ ဇာနာတိ ကိံ၊ သိတော်မူသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊
 ဤကား အမေးတည်း။ အာမ၊ အိမ်း။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ဣတိ၊
 ဤကား အဖြေတည်း။ ဇာနန္တော၊ သိတော်မူလတ်သော်။ ဝါ၊ သိတော်
 မူပါလျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကထေသိ၊ မိန့်တော်မူသနည်း။ ဣတိ၊ ဤ
 ကား အမေးတည်း။ အနုကမ္မာယ၊ ဝဇ္ဇီမင်းတို့၌ သနားစောင့်ရှောက် ချီး
 မြှောက်တော်မူလိုခြင်းကြောင့်။ [အနုကမ္မာယာတိ ဝဇ္ဇီရာဇေသု အနုဂ္ဂဟေန။-
 ဇီကာ။] (ဇာနန္တော၊ ပါလျက်။ ကထေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။) ဣတိ၊ ဤကား
 အဖြေတည်း။ ကိရ၊ ခဲ့။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော
 အကြံတော်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) မယာ၊ သည်။ အ
 ကထိတေ ပိ၊ ဤ ယာဝကီဝဉ္စ-အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်ပါ
 သော်လည်း။ ကတိပါဟေန၊ အနည်းငယ်သော ရက်ဖြင့်။ ဂန္တော၊ ၍။ သဗ္ဗေ၊
 အလုံးစုံသောဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို။ ဂဏိဿတိ၊ ယူလတ္တံ။ ပန၊ အနွယ် ကား။
 ကထိတေ၊ ဤ ယာဝကီဝဉ္စ-အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သော်။

၁။ ဣမာယ ကထာယ။ ။ယာဝကီဝဉ္စ ပြာဟ္မဏ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ
 ဝဇ္ဇီသု ဌဿန္တိ၊ ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓံဓမ္မေသု ဝဇ္ဇီ သန္တိဿိဿန္တိ၊
 ဝုပ္ပိယေဝ ပြာဟ္မဏ ဝဇ္ဇီနံ ပါဠိကင်္ခါနောပရိဟာနိ။ဤစကားကို “ဣမာယ ကထာယ”
 ဟု ဆိုသည်။ ဤစကား၌ ‘’အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဤ အပရိဟာနိယ
 တရားတို့သည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့၌ တည်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီ
 မင်းတို့၏ ကြီးပွားခြင်းကို အလိုရှိထိုက်၏။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို အလိုမရှိထိုက်။’’ ဟူသော
 စကား၌ “အပရိဟာနိဓမ္မံ မတည်လျှင် မကြီးပွားနိုင်” ဟု ကောက်ချက်ရ၏။ ထို့
 ကြောင့် ပုဏ္ဏားသည် ဤစကားကို အကြောင်းပြု၍ နည်းရသွားသည်ဟုဆိုသည်။

၂။ အာမ ဇာနာတိ။ ။“ကိံ ပန န ဇာနာတိ”ဟူသော အမေးနှင့် “အာမ
 ဇာနာတိ”ဟူသောအဖြေသည် မလိုက်လျောပါ။ထို့ကြောင့် “နယလာဘံ ဇာနာတိတိ”
 ဟု ပါဠိရှိသင့်မည် ထင်သည်။ ဤသို့ ပါဠိ အနက် ရှိမှ ရှေ့နောက် လိုက်လျောသည်။

သမဂ္ဂေ၊ ညီညွတ်သော ဝိဇ္ဇာမင်းတို့ကို။ ဘိန္ဒုန္တော၊ ခွဲရသည်။ (ဟုတော။) တိဟိ သံဝစ္ဆရေဟိ၊ သုံးနှစ်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ သုံးနှစ်တောင် ကြာမှ။ ဂက္ခိဿတိ၊ လတ္တံ့။ တွေ့ကမ္မိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သုံးနှစ်ကာလပတ်လုံးလည်း။ ဇီဝိတမေဝ၊ အသက်ရှင်ရခြင်းသည်ပင်။ ဝရံ၊ မြတ်သေး၏။ ဟိ၊ မှန်။ တွေ့ကံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သုံးနှစ်ပတ်လုံး။ ဇီဝန္တော၊ 'အသက်ရှင်ကုန်လတ်သော်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပတိဋ္ဌာနဘူတံ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကရိဿန္တိ၊ ပြုနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ အကြံတော်သည်။ (အဟောသိ။)

အဘိနန္ဒိတောတိ၊ ကား။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ အဘိနန္ဒိတော၊ နှစ်သက်၍။ အနုမောဒိတောတိ၊ ကား။ ဘောတာ ဂေါတမေန၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ယာဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ သုဘာသိတံ၊ ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်ပါပေပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ အနုမောဒိတော၊ ဝမ်းမြောက်၍။ ပက္ကာမိတိ၊ ကား။ ရညော၊ ၏။ သန္တိကံ၊ အထံသို့။ ဂတော၊ သွားပြီ။

တတော၊ ထိုသို့ သွားခြင်းကြောင့်။ နံ၊ ထို ပုဏ္ဏားကို။ ရာဇာ၊ သည်။ အာစရိယ၊ ဆရာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။ အဝစ၊ မိန့်တော်မူသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ မေးပြီ။ သော၊ ထို ပုဏ္ဏားသည်။ ဘော၊ အရှင်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ ရဟန်းဂေါတမ၏။ ဝစနံ၊ စကားသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခိယမာနေ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင် အပ်လတ်သော်။) ဝဇ္ဇိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ ဂဟေတုံ၊ စစ်တိုက်၍ ယူခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းကုန်။ အပိ စ၊ ထိုသို့ စစ်တိုက်၍ ယူခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းပါ ကုန်သော်လည်း။ ဥပလာပနာယ ဝါ၊ ဖြားယောင်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ မိထုဘေဒေန ဝါ၊ အချင်းချင်း ခွဲခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ (ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။) သက္ကာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနာမိ၊ သိရပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။)

တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ နံ၊ ထိုပုဏ္ဏားကို။ ရာဇာ၊ သည်။ ဥပလာပနာယ၊ ခြင်းဖြင့်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဟတ္ထိ အဿာဒယော၊ ဆင် မြင်း အစရှိသော ဘဏ္ဍာတို့သည်။ နဿိဿန္တိ၊ ပျက်စီး ကုန်လတ္တံ့။ ဘေဒေနဝ၊ ခွဲခြင်းဖြင့်သာ။ တေ၊ ထိုဝိဇ္ဇာမင်းတို့ကို။ ဂဟေဿာမိ၊ ယူအံ့။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။ ကရာမ၊ ပြုရကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ မြီ။ မဟာရာဇ၊ မင်းမြတ်။ ဧတနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဝဇ္ဇိ၊ ကို။ အာရပ္ပ၊ အကြောင်းပြု၍။ ပရိသတိ၊ ပရိသတ်၌။ ကထံ၊ ဝိဇ္ဇာမင်း တို့နှင့်

စစ်တိုက်ဖို့စကားကို။ [ကထန္တိ ဝဇ္ဇိဟိ သဒ္ဓိံ ကတဗ္ဗယုဒ္ဓကထံ။—ဋီကာ။]
 သမုဋ္ဌာပေထ၊ ဖြစ်စေပါကုန်။ တတော၊ ထိုသို့ ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ အဟံ၊
 အကျွန်ုပ်သည်။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ တေ၊ အသင် မင်းမြတ်အား။
 တေဟိ၊ ထို ဝဇ္ဇိမင်းတို့ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ မေတ ရာဇာ
 နော၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ ခင်။ သန္တကေဟိ၊ ဥစ္စာတို့ဖြင့်။ ကသိဝါဏိဇ္ဇစ
 ဒီနိ၊ လယ်ထွန်မှု ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ်မှု အစရှိသည်တို့ကို။ ကတာ၊ ရှိ။
 ဇီဝန္တု၊ အသက်ရှင်ပါစေကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတာ၊ ရှိ။ ပက္ကမိဿာမိ၊
 ဖဲသွားပါအံ့။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ တုမေ၊ အရှင်မင်းမြတ်တို့သည်။
 ဘော၊ အမောင်တို့။ ကိံ န ခေါ၊ အဘယ်ကြောင့်။ သေ ဗြာဟ္မဏော၊
 သည်။ ဝဇ္ဇိံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ကထံ၊ ကို။ ပဋိဗာ
 ဟတိ၊ တားမြစ်ရသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေယျာထ၊ မိန့်တော်မူပါကုန်။

စ၊ ဆက်။ ဒီဝသဘာဂေ၊ နေအဖို့၌။ အဟံ၊ သည်။ တေသံ၊ ထို
 ဝဇ္ဇိမင်းတို့၏ အထံသို့။ ပဏ္ဏာကာရံ၊ စာလွှာနှင့်တကွ ဆက်သအပ်သော
 လက်ဆောင်ဘဏ္ဍာကို။ ပေသေဿာမိ၊ ပို့စေပါအံ့။ တမ္ပိ၊ ထို လက်ဆောင်
 ဘဏ္ဍာကိုလည်း။ ဂါဟာပေတွာ၊ ယူစေ၍။ တုမေ ပိ၊ အရှင်မင်းတို့ သည်
 လည်း။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏ အပေါ်၌။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ အာရောပေတွာ၊
 တင်၍။ ဗန္ဓနတာလနာဒီနိ၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ရိုက်နှက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။
 အကတာဝ၊ သာလျှင်။ ကေဝလံ၊ နှောင်ဖွဲ့ ရိုက်နှက်မှုမဖက် သက်သက်။
 မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ခုရမဏ္ဍံ၊ သင်ဓုန်းဖြင့် ခေါင်းတုံး အပ်သည်ကို။ ဝါ၊
 ခေါင်းတုံးရိတ်အပ်သည်ကို။ ကတာ၊ ရှိ။ နဂရာ၊ မှ။ နိဟရာပေထ၊ နှင်
 ထုတ်စေပါကုန်။ အထ၊ နှင်ထုတ်ရာ ထိုအခါ၌။ အဟံ၊ သည်။ (ဝက္ခာ
 မိ-၌ စပ်။) မယာ၊ ငါသည်။ ဟေ၊ အသင်၏။ နဂရေ၊ ၌။ ပါကာရော၊
 မြို့ရိုးကိုလည်းကောင်း။ ပရိခါ စ၊ ကျုံးကိုလည်းကောင်း။ ကာရိတာ၊ ပြုစေ
 အပ်ပြီ။ အဟံ၊ သည်။ ထိရဒဗ္ဗလဋ္ဌာနဉ္စ၊ ခိုင်မြဲသောအရပ် အားမရှိသော
 အရပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဥတ္တာနဂမ္ဘီရဋ္ဌာနဉ္စ၊ တိမ်သောအရပ် နက်သော
 အရပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဒါနိ၊ ၌။ န စိရဿဝ၊
 မကြာမြင့်မီပင်။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုအံ့။

၁။ ဥဇုံ ကရိဿာမိ။ ။ပဋိရာဇာနော၊ ရန်သူမင်းတို့ကို။ အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။
 ပါကာရပရိခါနံ အညွှတ်ဘာဝါပါဒနေန၊ မြို့ရိုး ကျုံးတို့၏ တမျိုးတဖုံ၏ အဖြစ်သို့
 ရောက်စေခြင်းအားဖြင့်။ ဥဇုဘာဝံ ကရိဿာမိ။—ဋီကာ။ ဆိုလိုရင်းကား—“ရန်သူမင်း
 တို့ကို ခေါ်၍ သိမ်းယူပြီးလျှင် မြို့ရိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကျုံးတို့ကို လည်းကောင်း
 ဖြောင့်မတ်အောင် ပြုမည်”ဟူလို။

ဣတိ သို့။ ဝက္ခာမိ၊ ပြောဆိုပါအံ့။ တံ၊ ထို စကားကို။ သုတွာ၊ ရှိ။
တုမေ၊ အသင်မင်းမြတ်တို့သည်။ ဂစ္ဆတု၊ သွားလော့။ ဣတိ သို့။ ဝဒေ
ယျာထ၊ ပါကုန်။ ဣတိ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ သဗ္ဗံ၊
အလုံးစုံသော အမှုကို။ အကာသိ၊ ပြီ။

လိစ္ဆဝိ၊ လိစ္ဆဝိမင်းတို့သည်။ တဿ၊ ထို ဝဿကာရပုဏ္ဏား၏။ နိက္ခ
မနံ၊ ထွက်ရခြင်းကို။ သုတွာ၊ ရှိ။ ပြာဟ္မဏော၊ သည်။ သဋ္ဌော၊ ကောက်
ကျစ်စဉ်းလဲ၏။ တဿ၊ ထို ပုဏ္ဏားအား။ ဂဝံ၊ ဂဝံမြစ်ကို။ ဥတ္တရိတံ၊
ကူးခြင်းငှာ။ မာ အဒတ္တ၊ မပေးကြကုန်လင့်။ ဣတိ၊ အာဟံသု၊ ပြောကြ
ကုန်ပြီ။ တတြ၊ ထို ဝဇ္ဇီမင်းတို့တွင်။ ဧကေစ္စဟိ၊ အချို့သောမင်းတို့သည်။
အမေ၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ကထိတတ္တာ၊ ပြောဆို
အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ထို ပုဏ္ဏားကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ နှင်ထုတ်
အပ်သည်ကို။ ကတော ကိရ၊ ပြုအပ်သတတ်။ ဣတိ ဝုတ္တော၊ သော်။
ဘဏော၊ အမောင်တို့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ တေ၊ လာပစေ။ ဣတိ၊
ဘဏိံသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။

သော၊ ထို ပုဏ္ဏားသည်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ လိစ္ဆဝိ၊ လိစ္ဆဝိမင်းတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊
ရှိ။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်လည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ကုန်
သနည်း။ ဣတိ၊ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာဓနာ၊ သော်။) တံ
ပဝတ္တိံ၊ ထိုဖြစ်ပုံ အကြောင်းကို။ အာရောစေသိ၊ သံတော်ဦး တင်ပြီ။
လိစ္ဆဝိနော၊ လိစ္ဆဝိမင်းတို့သည်။ အပ္ပမတ္တကေန နာမ၊ အနည်းငယ် အတိုင်း
အရှည်ရှိသည် မည်သော အဖြစ်ဖြင့်။ ဧဝံ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။
ဂရံ၊ လေးသော။ ဒဏ္ဍံ၊ ဒဏ်ကို။ ကာတံ၊ ငှာ။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။
ဣတိ၊ ဝတွာ၊ ရှိ။ တတြ၊ ထို ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ တေ၊ ၏။ ဌာနန္တရံ၊
ရာထူးသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ပုစ္ဆိံသု၊ ကုန်ပြီ။ အဟံ၊ သည်။
ဝိနိစ္ဆယာမေစ္စာ၊ တရားဆုံးဖြတ်မှု၌ ယှဉ်သော အမတ်သည်။ ဝါ၊ ဟရား
သူကြီးသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးကင်ပြီ။ တေ၊
သင်၏။ တဒေဝ ဌာနန္တရံ၊ ထိုရာထူးသည်ပင်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပစေ။ ဣတိ၊
ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုပုဏ္ဏားသည်။ သုဠတရံ၊ ဘာ၍ကောင်း
စွာ။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကရေတိ၊ ၏။ ရာဇကုမာရာ၊ တို့သည်။
တဿ၊ ထို ပုဏ္ဏား၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ သိပ္ပံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဏန္တိ၊ ဘင်ယူ
ကုန်၏။

သော၊ ထို ဝဿကာရပုဏ္ဏားသည်။ ပတိဋ္ဌိတဂုဏော၊ တည်တံ့ပြီးသော
ဆရာဂုဏ်ရှိသည်။ ဝါ၊ ဆရာဂုဏ်၌တည်တံ့ပြီးသည်။ ဟုတွာ၊ ကေဒိဝသံ၊

တနေသဉ္စ။ ကေံ၊ တယောက်သော။ လိစ္ဆဝိံ၊ လိစ္ဆဝိမင်းကို။ ဂဟေတွာ၊
 ခေါ်၍။ ကေမန္တံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ “ဒါရကာ၊ တို့သည်။ ကသန္တိ၊
 လယ်ထွန်ကြကုန်သလော။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ အာမ၊ ဟုတ်ကဲ့။
 ကသန္တိ၊ လယ်ထွန်ကြပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ဒွေ၊ နှစ်ကောင်
 ကုန်သော။ ဂေါဏေ၊ နွားတို့ကို။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။ ဝါ၊ ကပ်
 ယှဉ်၍။ (ကသန္တိ၊ သလော။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ အာမ၊ ဟုတ်ကဲ့။
 ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဂေါဏေ၊ တို့ကို။ ယောဇေတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ (ကသန္တိ၊
 ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ဧတ္ထကံ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော
 စကားကို။ ဝတွာ၊ ပြော၍။ နိဝတ္ထော၊ ပြန်နစ်ပြီ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။
 တံ၊ ထို လိစ္ဆဝိမင်းကို။ အညော၊ အခြားသော လိစ္ဆဝိမင်းသည်။ အာစရိ
 ယော၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်စကားကို။ အာဟ၊ ပြောပါသနည်း။ ဣတိ၊
 ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ တေန၊ ထို လိစ္ဆဝိမင်းသားသည်။ ဝတ္ထံ၊ ပြောဆိုအပ်သော
 စကားကို။ အသဒ္ဓဟန္တော၊ မယုံကြည်သည်။ (ဟတွာ။) မေ၊ ငါ့အား။
 သော၊ ဤ လိစ္ဆဝိမင်းသည်။ ယထာဘူတံ၊ အကြင်ကြင် ဟုတ်မှန်သော
 စကားကို။ န ကထေတိ၊ မပြော။ ဣတိ၊ ဤသို့တောင်း၍။ တေန၊ ထို
 လိစ္ဆဝိမင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဘိဇ္ဇိ၊ ကွဲပြီ။ (စိတ်ဝမ်းကွဲပြီ။)

ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ အညသ္မိံ၊ အခြားသော။ ဒိဝသေ၊ ၌။ ကေံ၊
 သော။ လိစ္ဆဝိံ၊ ကို။ ကေမန္တံ၊ သို့။ နေတွာ၊ ခေါ်ဆောင်၍။ ကေန
 ဗျဉ္ဇနေန၊ အဘယ်ဟင်းဖြင့်။ ဘုတ္တော၊ စားခဲ့သည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။
 ဣတိ ပုစ္ဆိတွာ။ နိဝတ္ထော။ တမ္ပိ၊ ထို လိစ္ဆဝိမင်းကိုလည်း။ အညော၊
 သည်။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ အ သဒ္ဓဟန္တော၊ သည်။ (ဟတွာ။) တထေဝ၊ ထို့
 အတူပင်။ ဘိဇ္ဇိ၊ ပြီ။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ အပရမ္ပိ ဒိဝသံ၊ အခြားနေ၌
 လည်း။ ကေံ လိစ္ဆဝိံ ကေမန္တံ။ နေတွာ။ (တံ၊ သည်။) အတိ ဒုဂ္ဂတော၊
 အလွန်ဆင်းရဲသူသည်။ အသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ဝါ၊ ဖြစ်တယ်ဆိုပါတကား။
 ဣတိ ပုစ္ဆိ။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဝေံ၊ သို့။ (ကျွန်ုပ်ကို အလွန်ဆင်းရဲ
 သူဟူ၍။) အာဟ၊ ပြောပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သည်။
 (သမာနော၊ သော်။) အသုကော နာမ၊ ထိုမည်သော။ လိစ္ဆဝိံ၊ သည်။
 အာဟ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ အပရမ္ပိ၊ အခြားသော လိစ္ဆဝိကိုလည်း။
 ကေမန္တံ နေတွာ တံ။ ဘိရုကဇာတိကော၊ ကြောက်တတ်သူ၏ အဖြစ်ဟု
 သော သဘောရှိသည်။ (အသိ) ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ဝါ၊ ဖြစ်တယ်ဆိုပါ
 တကား။ ဣတိ ပုစ္ဆိ။ ကော၊ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ (ကျွန်ုပ်ကြောက်တတ်သူဟူ၍။)

ရာဇအာပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်၊ ဘာသာဋီကာ ၂၅

အာဟ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ အသုကော နာမ၊ သော။ လိစ္ဆဝိ၊ သည်။ (အာဟ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

ဝေ၊ သို့။ အညေန၊ အခြားသောလိစ္ဆဝိသည်။ အကလိတမေဝ၊ မပြောဆိုအပ်သော စကားကိုပင်။ အညဿ၊ အခြားသော လိစ္ဆဝိအား။ ကထေန္တော၊ ပြောလျက်။ ကိဟိ သံဝစ္ဆရေဟိ၊ သုံးနှစ်တို့ဖြင့်။ (သုံးနှစ်လောက်ကြာတော့။) တေ ရာဇာနော၊ ထို လိစ္ဆဝိမင်းတို့ကို။ (ကတွာ-၌ စပ်။) အညမည၊ အချင်းချင်း။ ဘိန္နိတွာ၊ ခွဲ၍။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်။ ဒေ၊ နှစ်ယောက်သော လိစ္ဆဝိမင်းတို့သည်။ ကေ မဂ္ဂေန၊ တကြောင်းတည်းသော လမ်းဖြင့်။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မသွားချင်ကြကုန်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (လိစ္ဆဝိမင်းနှစ်ယောက်တို့ တလမ်းတည်း မသွားနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။) ကတွာ၊ ၍။ သန္နိပတိဘေရိ၊ စည်းဝေးကြောင်းစည်ကို။ (စည်းဝေးခေါ်ကြောင်းစည်ကို။) စရာပေသိ၊ လှည့်လည်စေပြီ။ လိစ္ဆဝိနော၊ တို့သည်။ ဣဿရာ၊ အစိုးရသူတို့သည်။ သန္နိပတန္တ၊ စည်းဝေးကြပါစေကုန်။ သူရာ၊ ရဲရင့်သူတို့သည်။ သန္နိပတန္တ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဝတွာ။ န သန္နိပတိ သု၊ မစည်းဝေးကြတော့ကုန်။ (အစည်းဝေး မတက်ကြတော့ကုန်။)

ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဒါနိ၊ ၌။ အယံ၊ ဤအခါသည်။ ကာလော၊ လာဖို့ရန် အခါကောင်းပါတည်း။ သံသံ၊ လျင်စွာ။ အာဂစ္ဆတု၊ လာပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ရညော၊ အဇာတသတ်မင်း၏ အထံသို့။ သာသနံ၊ နှုတ်မှစကားကို။ ပေသေသိ၊ ပို့စေပြီ။ ရာဇာ၊ သုတွာဝ၊ ကြား၍သာလျှင်။ ဝါ၊ ကြားလျှင် ကြားချင်းပင်။ ဗလဘေရိ၊ စစ်သည်အပေါင်း၏ တက်ကြွကြောင်းစည်ကို။ ဝါ၊ စစ်စည်ကို။ စရာပေတွာ၊ လည်စေ၍။ နိက္ခမိ၊ ထွက်ပြီ။ [ဗလဘေရိန္တိ ယုဒ္ဓါယ ဗလကာယဿ ဥဋ္ဌာနဘေရိ။ -ဋီကာ။] ဝေသာလိကာ၊ ဝေသာလိပြည်၌နေကုန်သော လိစ္ဆဝိမင်းတို့သည်။ သုတွာ၊ ကြား၍။ ရညော၊ အဇာတသတ်မင်းအား။ ဂဝိ၊ ဂဝိမြစ်ကို။ ဥတ္တရိတု၊ ကူးခြင်းငှာ။ န ဣဿာမ၊ မပေးကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဘေရိ၊ စည်ကို။ စရာပေသံ၊ လည်စေကြကုန်ပြီ။ တမ္ပိ၊ ထို စည်သံကိုလည်း။ သုတွာ၊ ၍။ သူရရာဇာနော၊ သူရဲကောင်းမင်းတို့သည်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကြပါစေကုန်။ ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို။ ဝတွာ၊ ပြော၍။ န သန္နိပတိ သု၊ မစည်းဝေးကြတော့ကုန်။ နဂရပူဇေသနံ၊ မြို့တွင်းသို့ ဝင်ခြင်းကို။ ဝါ၊ မြို့တွင်းသို့ဝင်ခွင့်ကို။ န ဒဿာမ၊ ကုန်အံ့။ ဒွါရာနိ၊ မြို့တံခါးတို့ကို။ ပိဒဟိတွာ၊ ပိတ်၍။ ဌဿာမ၊

၂၆

သုတေဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မြဲဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတံ

တည်ကုန်အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဘေရိ၊ ကို၊ စရာပေသံ၊ ကုန်ပြီ။
ကော ပိ၊ တယောက်သော လိစ္ဆဝိမင်းသည်လည်း။ န သန္နိပတိ၊ မစည်း
ဝေးတော့။ ယထာ ဝိဝုဋ္ဌေဟေဝ၊ အကြင်အကြင် ဖွင့်အပ်ပြီးသာလျှင်ဖြစ်
ကုန်သော။ (ဖွင့်မြဲတိုင်းသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။) ဒွါရေဟိ၊ တံခါးတို့ဖြင့်။
ပဝိသိတာ၊ ဝင်၍။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော လိစ္ဆဝိမင်းတို့ကို။ အနုယဗျသနံ၊
စီးပွားမဲ့၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ ဂတော၊ သွားပြီ။

ဘိက္ခုအာပရိဟာနိယ ဓမ္မအဖွင့်

၁၃၆။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တတိအာဒိပ္ပိ၊...အစရှိသောပါဠိ
ရပ်၌။ (အတ္ထော ခေါ် ဝေဒိတဗျော။) သန္နိပါတေတွာတိ၊ ကား။ ဒုရဝိဟာရေသု၊
ဝေးသောကျောင်းတို့၌။ ဣဒ္ဓိမန္တေ၊ တန်ခိုးရှိသော ရဟန်းတို့ကို။ ပေသေတွာ၊
စေလွှတ်၍လည်းကောင်း။ သန္နိကဝိဟာရေသု၊ နီးသောကျောင်းတို့၌။ သယံ၊
ကိုယ်တိုင်။ ဂန္ဓာ၊ ၍လည်းကောင်း။ အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ (တုမေ။)
သန္နိပတယ၊ စည်းဝေးကြကုန်လော့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ခေါ်၊ တို့၏။ သန္နိ
ပါတံ၊ စည်းဝေးခြင်းကို။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊
ဤနည်းအားဖြင့်။ သန္နိပါတေတွာ၊ တပေါင်းတည်း ကျရောက်စေပြီး၍။
ဝါ၊ စည်းဝေးစေပြီး၍။ (ဥပသကံမိ-၌ စပ်။) အပရိဟာနိယေတိ၊ ကား။
အပရိဟာနိကရေ၊ မယုတ်လျော့ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ဝုဒ္ဓိ ဟေတုဘူ
တေ၊ ကြီးပွားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ (ဓမ္မေ ဒေသေဿာ
မိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိတိ၊ ကား။ စန္ဒ
သဟဿံ ၁၊ လ ပေါင်းတထောင်ကို။ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ၊ ပေါ်ထွက်စေ

၁။ အပရိဟာနိယေ။ ။ အပရိဟာနာယ ဟိတာတိ အပရိဟာနိယာ၊ (တဒ္ဓိတ်ပုဂ္ဂ
ဗ္ဗယ ပစ္စည်း။) န ပရိဟာယန္တိ ဧတေဟိတိ ဝါ အပရိဟာနိယာ၊ (တနည်း-
ကိတ်ပုဂ္ဂ အနိယ ပစ္စည်း၊ ဤ ကို ဣ ရသေ့ပြု၊ ကရဏသာဓန။) စော ပန အပရိ
ဟာနိယကာရကာနာမ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ အပရိဟာနိကရေတိ။ ယသ္မာ ပန တေ
အပရိဟာနိကရာနံ၊ ယုတ်လျော့မှုကိုပြုခြင်းတို့၏။ ဥပပဋိပက္ခဘူတာ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်
ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ တသ္မာ အာဟ-ဝုဒ္ဓိဟေတုဘူတေတိ။ (အဓိပ္ပာယ်
၌) - ဤကား။

၂။ စန္ဒသဟဿံ။ ပ။ ကထယိဿာမိ။ ။ ယသ္မိံ ဘဂဝတော ဒေသနာ (ဒေသနာ
တော်သည်။) ဥပရူပရိဉာဏာလောကံ ပဿာဒေန္တိ၊ (အဆင့်ဆင့်ဉာဏ်တည်း
ဟူသော အရောင်အလင်းကို ကြည်လင်စေသည်ဖြစ်၍။) သတ္တာနံ ဟဒယန္တကာရံဝိ

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၇

သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သူရိယဟူသည်။ နေပေါင်းတထောင်ကို။ ဥဠာ
ပေန္တော ဝိယ၊ လည်းကောင်း။ စတုက္ကုဋ္ဌကေ၊ လေးဘက်သော နံရံရှိသော။
ဂေဟေ၊ ဌ။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ တေလဒိပသဟဿံ၊ ဆီမီးတထောင်ကို။
ဥဠာလေန္တော ဝိယ၊ တောက်စေသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ညှိထွန်း
သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပါကဇ္ဇေ၊ ထင်ရှားသည်တို့ကို။ ကတော၊ ကထ
ယိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤကားအနက်။

တတ္ထ၊ ထို ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခုဝေ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အဘိဏ္ဍာ
သန္နိပါတာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ ဝဇ္ဇိသတ္တကေ၊ ဝဇ္ဇိသတ္တက
၌။ ဝုတ္တသဒိသမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော စကားနှင့်တူသည့်သာ။ စ၊ ဆက်။
ဣဓာပိ၊ ဤ ဘိက္ခုသတ္တက၌လည်း။ အဘိဏ္ဍာ၊ မပြတ်။ အသန္နိပတိတာ၊ မစည်း
ဝေးကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဒိသာသု၊ အရပ်မျက်နှာတို့၌။ အာဂတ
သာသနံ၊ လာသောသတင်းစကားကို။ န သုဏန္တိ၊ ကုန်။ တတော၊ ထိုသို့
မကြားရခြင်းကြောင့်။ အသုကဝိဟာရသီမာ၊ ထိုမည်သော ကျောင်းတိုက်
အပိုင်းအခြားသည်။ အာကုလာ၊ နှောင့်ယှက်ရှုပ်ထွေးသည်။ (ဟောတိ။)
ဥပေါသထပဝါရဏာ၊ ဥပုသ် ပဝါရဏာတို့သည်။ ဌိတော၊ တန်ရပ်ကုန်၏။
[ဥပုသ်ပဝါရဏာမပြုကြ ဟူလို။] အသုကသ္မိံ ဌာနေ၊ ထိုမည်သော အရပ်၌။
ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဝေဇ္ဇကမ္မဒ္ဒတကမ္မာဒိနိ၊ ဆေးဆရာတို့၏အလုပ် စာမန်သည်
တို့၏အလုပ် အစရှိသောအလုပ်တို့ကို။ ကဇ္ဇေန္တိ၊ ပြုလုပ်နေကြကုန်၏။ ဝိညတ္တိ
ဗဟုလာ၊ များသော တောင်းခြင်းရှိကြကုန်သည်။ (ဟုတော။) ပုပ္ဖဒါနာဒိဟိ၊
ပန်းပေးခြင်းအစရှိသော အမှုတို့ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ကပ္ပေန္တိ၊
ပြုကြကုန်၏။ ဣတိ အာဒိနိ၊ ဤသို့အစရှိသော အကြောင်းအရာတို့ကို။
န ဇာနန္တိ၊ မသိကြရကုန်။ ပါပဘိက္ခု ပိ၊ ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့သည်
လည်း။ ဘိက္ခုသံဃော၊ ရဟန်းသံဃာတော်သည်။ ပမတ္တော၊ မေ့လျော့၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဥတော၊ သိ၍။ ဓာသိတူဝေ၊ အစုဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတော။)
သာသနံ၊ သာသနာတော်ကို။ သြသက္ကာပေန္တိ၊ ဆုတ်နုတ်စေကြကုန်၏။

ပန၊ အနွယ် ကား။ အဘိဏ္ဍာ၊ မပြတ်။ သန္နိပတိတာ၊ စည်းဝေးကြကုန်
သော ရဟန်းတို့သည်။ တံ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထိုထိုဖြစ်ပုံအကြောင်းကို။ သုဏန္တိ၊

မေတိ၊ (စိတ်နှလုံး၌ဖြစ်သော အမှတ်အမှောင်ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။) ပကာသေတဓမ္မစ
အတ္ထေ (ထင်ရှားပြထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကိုလည်း။) ဟတ္ထတလေအာမလေကံ
ဝိယ (လက်တွင်တင်ထားအပ်သော ဤသျှားသီးကဲ့သို့။ ဝါ၊ လက်တွင်တင်ပြအပ်သော
အညစ်အကြေးကင်းသော ပတ္တမြားကဲ့သို့။) သုဠုတရံ ပါကဇ္ဇေ ကတော ဒဿေတိ၊
တသို့ဝံ ဝုတ္တံ စန္ဒသဟဿံ။ ပ။ ကထယိဿာမိတိ။-ဋီကာ။

၂၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကဘာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ကြားရကုန်၏။ တတော၊ ထိုသို့ ကြားရခြင်းကြောင့်။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။
 ပေသေတော၊ ပို့စေ၍။ သိမံ၊ သိမိကို။ ဥဇ္ဇံ၊ ဖြောင့်စွာ။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဥပေါသထပဝါရဏာဒယော၊ ဥပုသ် ပဝါရဏာအစရှိသော သံသကံတို့ကို။
 ပဝတ္တာပေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်၏။ မိစ္ဆာဇီဝါနံ၊ မှားသော အသက်မွေးခြင်း
 ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ ဥသန္ဓဋ္ဌာန၊ များရာအရပ်၌။ အရိယဝံသကော၊
 အရိယာဝံသ ၌ တည်သောရဟန်းတို့ကို။ ပေသေဟော၊ စေလွှတ်၍။ အရိယ
 ဝံသံ၊ အရိယာတို့၏ အဆက်အနွယ်ကို။ ကထာပေန္တိ၊ ပြောဟောစေကြကုန်
 ၏။ ပါပဘိက္ခုနံ၊ တို့၏အပေါ်၌။ ဝိနယဓရေဟိ၊ ဝိနည်းခိုင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 ဝါ၊ တို့ကို။ (ကာရိတံ၊ ဇာတ်ကတ္တား။) နိဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ခြင်းကို။ ကာရာ
 ပေန္တိ၊ ပြုစေကြကုန်၏။ ပါပဘိက္ခု ပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဘိက္ခုသံသော၊
 သည်။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့။ အမေဟိ၊ တို့သည်။ ဝဂ္ဂဗန္ဓနေန၊ အစွဲ
 သဖြင့်။ ဝိစရိတံ၊ လျည့်လည်ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့ ပြော၍။ ဘိဇ္ဇိတော၊ ခဲ့၍။ ပလာယန္တိ၊ ထွက်ပြေးကြကုန်၏။ ဧဝံ၊
 သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဏ္ဍံ သန္နိပါတ အစရှိသော ဝါရ၌။ ဟာနိ
 ဝုဒ္ဓိယော၊ ယုတ်လျော့ခြင်း ကြီးပွားခြင်းတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

သမဂ္ဂါတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) စေတိယ ပဋိ
 ဇက္ကနတ္ထံ ဝါ၊ စေတိတော်ကို သုတ်သင်ခြင်းအကျိုးငှာ သော်လည်းကောင်း။
 ဗောဓိဂေဟဥပေါသထာဂါရစ္ဆာဒနတ္ထံ ဝါ၊ ဗောဓိကျောင်းဆောင်ကိုမှီးခြင်း
 ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်ကိုမှီးခြင်း အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း။ ကတိကဝတ္ထံ၊
 ကတိကဝတ်ကို။ ဌပေတုကာမတာယ ဝါ၊ ထားခြင်းငှာ အလို ရှိတော်
 မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း။ ဩဝါဒံ၊ ဩဝါဒကို။
 ဒါတုကာမတာယ ဝါ၊ ပေးခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 သော်လည်းကောင်း။ သံသော၊ သည်။ သဒ္ဓိပဘတု၊ စည်းဝေး ပါ
 လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဘေရိယာ၊ စည်းကြီးကို။ အာကောဋ္ဌိတာယ ဝါ၊
 တီးခတ်အပ်သော်လည်းကောင်း။ သံဏိယာ၊ ခေါင်းလောင်းကို။ (ကြေးစည်
 ကြေးမောင်း ကုလားတက်တုံးကို။) အာကောဋ္ဌိတာယ ဝါ၊ တီးခေါက်အပ်
 သော်လည်းကောင်း။ မယံ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ စီဝရကမ္ပံ၊ သင်္ကန်း ချုပ်ဆုံး
 မူသည်။ အတ္ထံ၊ ရှိပါ၏။ မယံ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ပတ္တော၊ သပိတ်ကို။
 ပစိတဗ္ဗော၊ ဖုတ်ထိုက်ပါ၏။ (ဖုတ်စရာ ရှိပါ၏။) မယံ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။
 နဝကမ္ပံ၊ အသစ်ပြုထိုက်သော အမှုသည်။ အတ္ထံ၊ ၏။ ဣတိ၊ တို့။ ဝိက္ခေပံ၊
 ပယ်ရှားခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုကုန်သော ရဟန်း တို့သည်။ သမဂ္ဂါ၊
 ကုန်သည်။ (ဟုတော။)န သန္နိပတန္တံ နာမ၊ တို့မည်၏။

ဘိက္ခုအာရိယာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဓိကာ

၂၉

ပန၊ အန္တယ ကား။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုသင်္ကန်းချုပ်မှု အစ
 ရှိသော အမှုကို။ ထပေတော၊ ရှိ။ အဟံ၊ သည်။ ပုရိမတရံ၊ သာ၍ ရှေး
 ဦးစွာ။ ဝါ၊ အလျင်ဆုံးရောက်အောင်။ (ဂစ္ဆာမိ၊ အံ့။)၊ အဟံ ပုရိမတရံ
 (ဂစ္ဆာမိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဧကပ္ပဟာရေနော၊ တပဟိရ်တည်းဖြင့်
 သာလျှင်။ ဝါ၊ တပြိုင်နက်တည်းဖြင့်သာလျှင်။ သန္နိပတန္တော၊ စည်းဝေး
 ကြကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ သမဂ္ဂါ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော။) သန္နိပတန္တိ
 နာမ၊ သူတို့မည်၏။ ပန၊ ကား။ သန္နိပတိတာ၊ စည်းဝေးပြီး ကုန်သည်။
 (ဟုတော။) စိန္တေတော၊ ကြံစည်၍။ မန္တေတော၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍။ ကတ္တဗ္ဗံ၊
 ပြုထိုက်သောအမှုကို။ ကတော၊ ပြုပြီး၍။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။
 အဝုဠဟန္တော၊ မထကြကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ သမဂ္ဂါ၊ ကုန်သည်။
 (ဟုတော။) န ဝုဠဟန္တိ နာမ၊ မထသူတို့မည်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊
 ဤသို့ မည်မညွတ်။ ဝုဠိတေသု၊ ထသော ရဟန်းတို့တွင်။ ယေ၊ အကြင်
 ရဟန်းတို့သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပြန်သွားကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထို
 ရဟန်းတို့၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။
 (ကိံ၊ နည်း။) အဓေဟိ၊ တို့သည်။ ဗာဟိရ ကထာဝ၊ အပ၌ ဖြစ်သော
 စကားကိုသာ။ သုတာ၊ ကြားအပ်ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဝိနိစ္ဆယ
 ကထာ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကားသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ အကြံ
 သည်။ (ဟောတိ။)

ပန၊ အန္တယ ကား။ ဧကပ္ပဟာရေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုဠဟန္တော၊
 ထသော ရဟန်းတို့သည်။ သမဂ္ဂါ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော။) ဝုဠဟန္တိ နာမ၊
 ထသူတို့မည်၏။ အပိ စ၊ သည်သာမကသေး။ (တနည်း။) အပိ စ၊ တနည်း
 ကား။ အသုကဋ္ဌာနေ၊ ထိုမည်သော အရပ်၌။ ဝိဟာရသီမာ၊ ကျောင်း
 တိုက်၏ အပိုင်းအခြားသည်။ အာကုလော၊ နောင်ယှက် ရှုပ်ထွေးသည်။
 (ဟောတိ။) ဥပေါသထပဝါရဏာ၊ တို့သည်။ ဌိတာ၊ တန်ခိုးရပ် ကုန်၏။
 အသုကဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဝေဇ္ဇကမ္မာဒိ ကာရကော၊ ဆေးဆရာတို့၏ အလုပ်အစ
 ရှိသော အလုပ်ကိုပြုတတ်ကုန်သော။ (ဆေးကုမှု အစရှိသည်ကို ပြုတတ်ကုန်
 သော။)၊ ပါပတိက္ခု၊ တို့သည်။ ဥဿန္တာ၊ များကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 သုတော၊ ရှိ။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂန္တော၊ ရှိ။ တေသံ၊ ထို
 ရဟန်းတို့ကို။ နိဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ခြင်းကို။ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝုတ္တော၊ မေးအပ်သော်။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။
 (ဂန္တော တေသံ နိဂ္ဂဟံ ကရိဿာမိ။) အဟံ ပဌမံ (ဂန္တော တေသံ နိဂ္ဂဟံ

ကရိယာမိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ရှိ။ ဂစ္ဆန္တော ပိ၊ သွားသောရဟန်းတို့သည်လည်း။ သမဂ္ဂါ (ဟုတော။) ဝုဠဟန္တိ နာမ၊ တို့မည်၏။

ပန၊ ကဿ။ အာဂန္တုကံ၊ ရောက်သစ်စ ရဟန်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဣမံ ပရိဝေဏံ၊ ဤ ပရိဝုဇ်သို့။ ယာဟိ၊ သွားပါလော့။ ဧတံ ပရိဝေဏံ၊ ထို ပရိဝုဇ်သို့။ ယာဟိ၊ သွားပါလော့။ အယံ၊ ဤ အာဂန္တုကသည်။ ကော၊ အဘယ်သူတို့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အ ဝတော၊ မပြောမူ၍။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်။ ဝတ္တံ၊ ဝတ်ကို။ ကရေန္တော ပိ၊ ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း။ ဇိတ္တပတ္တစိဝရကံ၊ ဆေးမြေ့သော သပိတ် သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ တဿ၊ ထိုရဟန်းဖို့။ ဘိက္ခဝစာရဝတ္တနာ၊ ဆုမ်းခံလှည့်လည်ခြင်း ဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ပရိယေသမာနာ ပိ၊ ရှာမှီးသော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ (ကရေန္တိ နာမ-၌ စပ်။) ဂိလာနဿ၊ မကျန်းမာသော ရဟန်း၏။ ဝါ၊ ဖို့။ ဂိလာနဘေသဇ္ဇံ၊ ဂိလာန၏ ဆေးကို။ ပရိယေသမာနာ ပိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အ နာထံ၊ ကိုးကွယ်ရာမရှိသော။ ဂိလာနမေဝ၊ ကိုပင်။ (အ ဝတော ပဋိဇ္ဇေန္တော-တို့၌ စပ်။) အသုက ပရိဝေဏံ၊ သို့။ ယာဟိ၊ လော့။ အသုက ပရိဝေဏံ၊ သို့။ ယာဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အ ဝတော၊ ရှိ။ အတ္တနော၊ အတ္တနော၊ ၏။ ပရိဝေဏေ၊ ၌။ ပဋိဇ္ဇေန္တော ပိ၊ ပြုစု လုပ်ကျွေးသော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဧကော၊ တကျမ်းသော။ ဩလိယမာနကော၊ ပါဠိအနက်အားဖြင့် ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားနေသော။ ဂစ္ဆန္တော၊ ကျမ်းစာသည်။ ဟောတိ၊ ရှိအံ့။ ပညဝန္တံ၊ ပညာရှိသော။ ဝါ၊ ဉာဏ်ကောင်းသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ သင်္ဂဏိတော၊ ချီးမြှောက်၍။ တေန၊ ထို ပညာရှိရဟန်းသည်။ တံ ဂန္တံ၊ ထို ကျမ်းစာကို။ ဥက္ခိပါပေန္တာ ပိ၊ ချီးမြှောက်စေသော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ သမဂ္ဂါ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော။) သံဃကရဏီယာနိ၊ သံဃာ၏ ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ကို။ ကရေန္တိ နာမ၊ ပြုသူတို့မည်၏။

၁။ ဩလိယမာနကော။ ။အဝပုဗ္ဗ+လီခတ်+မာနပစ္စည်း၍ကို ဣယပြု။ ဩလိယမာနော ယေဝ ဩလိယမာနကော။ သတ္တ ဌ-က ပစ္စည်း။ ပါဠိအားဖြင့် ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးနေသော၊ သို့မဟုတ် အနက်အားဖြင့် ပျက်စီးနေသော ကျမ်းစာသည် ဩလိယမာနက ဂစ္ဆမည်၏။ [ဩလိယမာနကောတိ ပါဠိတော၊ အတ္တတော စ ဝိနဿောနော-၌ကော။] ထိုကျမ်းစာကို အနက်ပေါ်လွင်းအောင် ပါဠိမှန်ကန်အောင် ဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်ဆင်စေခြင်းသည် ဥက္ခိပါပေန္တ-တည်း။ [ဥက္ခိပါပေန္တာတိ ပရုဏဘာဝကရဏေန အတ္တသံဝဏ္ဏနေ စ ပဂ္ဂဏန္တာ-၌ကော။] အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ခြင်းဟူရာ၌ပြန်မောလိုဖွင့်ခြင်း နိဿယအနက် အဓိပ္ပာယ်ရေးခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။

အပညတ္တန္တိ အာဒိသ၊ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော။) နဝံ၊ အသစ်ဖြစ်သော။ အ ဓမ္မိကံ၊ တရား၌ မယှဉ်သော။ ကတိ ကဝတ္တံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ သိက္ခာပဒံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်း ကောင်း။ ဗန္ဓန္တော၊ ဖွဲ့သောရဟန်းတို့သည်။ အ ပညတ္တံ၊ မပညတ်အပ်သေး သော ကတိကဝတ် သိက္ခာပုဒ်ကို။ ပညပေန္တိ နာမ၊ ပညတ်သတို့မည်၏။ (ကေ ဝိယ၊ အဘယ်သတို့ကဲ့သို့နည်း။) ပုရာဏသန္ဓတဝတ္ထုသ္မိံ၊ ပုရာဏ သန္ဓတဝတ္ထု၌။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ ဝိယ၊ ရဟန်းတို့ကဲ့သို့တည်း။ သာသနံ၊ သာသနာတော်ကို။ ဥဒ္ဓမ္မံ၊ ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိအောင်။ ဝါ၊ ဓမ္မ မဟုတ်အောင်။ ဥဗ္ဗိနယံ၊ ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိအောင်။ ဝါ၊ ဝိနည်း မဟုတ်အောင်။ ဒီပေန္တော၊ ပြသောရဟန်းတို့သည်။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူ အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကို။ သမုစ္ဆန္တိ နာမ၊ ဖြတ်သတို့မည်၏။ (ကေ ဝိယ။) ဘဂဝတိ၊ သည်။ ဝဿသတပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ အနှစ်တရာရှိလတ်သော်။ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး၍ အနှစ်တရာရှိလတ်သော်။ ဝေသာလိကာ၊ ဝေသာလီပြို့၌ နေကုန်သော။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဝိယ၊ ဝဇ္ဇိတိုင်းသား ရဟန်းတို့ကဲ့သို့တည်း။ ပန၊ ကား။ ခုဒ္ဓါ နုဒ္ဓကာ၊ ခုဒ္ဓါနု ခုဒ္ဓကဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ငယ်ကုန် သာ၍ငယ်ကုန်သော။ အာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ သဉ္ဇိစ္စ၊ စေတနာနှင့်တကွ စေ့ဆော်၍။ ဝိတိက္ကမန္တော၊ လွန်ကျူးသော ရဟန်းတို့သည်။ ယထာပညတ္တေသု၊ အကြင်အကြင် ပညတ် တော်မူအပ်ပြီးကုန်သော။ သိက္ခာပဒေသု၊ တို့၌။ သမာဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ န ဝတ္တန္တိ နာမ၊ မကျင့်သတို့မည်၏။ (ကေ ဝိယ။) အဿဇိ ပုနဗ္ဗသုကာ ဝိယ၊ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ရဟန်းတို့ကဲ့သို့တည်း။ [ထို ရဟန်းတို့ ၏အကျင့်ကို ဘိက္ခုသံဃာဒိသေသံ ကုလဒ္ဓသကသိက္ခာပုဒ်၌ကြည့်ပါ။]

ပန၊ ကား။ နဝံ၊ သော။ ကတိကဝတ္တံ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ သိက္ခာ ပဒံ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ အ ဗန္ဓန္တော၊ မဖွဲ့သော ရဟန်းတို့သည်လည်း ကောင်း။ ဓမ္မဝိနယတော၊ ဓမ္မ ဝိနယအားဖြင့်။ သာသနံ၊ တော်ကို။ ဒီပေန္တော၊

၁။ ပုရာဏသန္ဓတဝတ္ထုသ္မိံ ဘိက္ခုဝိယ။ ။တေန ခေါ် ပန သမယေန သာဝတ္ထိ ယာ သံဃေန ကတိကာ ကတာ ဟောတိ “ဣစ္ဆတာဝုသော ဘဂဝါ တေမာသံ ပဋိသလ္လိယိတုံ။ န ဘဂဝါ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြိ ကေန ဝိဇ္ဇာပါတ နိဟာရေန။ ယော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမတိ။ သော ပါစိတ္တိယံ ဒေသာပေတဗ္ဗော”တိ-ဟု မပညတ်အပ်သေးသော သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ကြသည်။- ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော် ဧဋ္ဌကလောမဝဂ်၊ နိသီဒနသန္ဓတ သိက္ခာပုဒ်။

ပြသော ရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း။ ခုခွါနု ခုခွကာနိ၊ ကုန်သော။
 သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့ကို၊ အသမ္မဟနန္တာ၊ မပယ်နုတ်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း
 ကောင်း။ အပညတ္တံ၊ မပညတ်အပ်သေးသော ကတိကဝတ် သိက္ခာပုဒ်ကို။
 န ပညပေန္တိ (နာမ)၊ သူတို့မည်၏။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာ
 ပုဒ်ကို။ န သမုစ္ဆိန္တိ (နာမ)၊ သူတို့မည်၏။ ယထာ ပညတ္တေသု သိက္ခာ
 ပဒေသု သမာဒါယ ဝတ္တန္တိ နာမ။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့
 သို့နည်း။) အာယသ္မာ ဥပသေနော ဝိယ၊ သို့လည်းကောင်း။ ကာကဏ္ဍက
 ပုတ္တော၊ ကာကဏ္ဍက ပုဏ္ဏား၏ ယားဖြစ်သော၊ အာယသ္မာ ယသော ဝိယ စ၊
 သို့လည်းကောင်းတည်း။

သုဏာတု မေ။ပ။ အမှောက်၊ တို့၏။ ဂိဟိဂတာနိ၊ လူတို့၌ ထင်ရှား
 ကုန်သော။ ဝါ၊ လူတို့သည် သိအပ်ကုန်သော။ သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့သည်။
 သန္တိ။ ဣဒံ၊ ဤ အမှုသည်။ သကျပုတ္တိယာနံ၊ ကုန်သော။ သမဏာနံ၊
 တို့အား။ ကပ္ပတိ၊ အပ်၏။ [“ဝေ” ကား အနက်မရ နိပါတ်မျှသာ။]
 ပ။ န ကပ္ပတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂိဟိနော ပိ၊ လူတို့သော်မှလည်း။ ဇာ
 နန္တိ။ မယံ၊ တို့သည်။ ခုခွါနုခုခွကာနိ၊ သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့ကို။ သစေ
 သမ္မဟနိသာမ၊ အကယ်၍ ပယ်နုတ်ကုန်အံ့။ (ဝေ သတိ၊ ကုန်လတ်
 သော်။) ဝတ္တာရော၊ ပြောဆိုမည့်သူတို့သည်။ ဘဝိသန္တိ၊ ရှိကြကုန်
 လိမ့်မည်။ (ကိ၊ အဘယ်သို့ ပြောဆိုကြကုန်လိမ့်မည်နည်း။ သမဏေ
 န ဂေါတမေန၊ သည်။ သာဝကာနံ၊ တို့အား။ ဓူပကာလိကံ၊
 (ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ အရပ်၌ဖြစ်သော) ထင်းပုံ၏ မီးခိုးထင်ရှားရှိရာ
 အခါတိုင်ရုံသာ။ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် မီးခိုး၏ ငြိမ်း
 ပျောက်ရာ ကာလရှိရုံသာ။ သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ ပညတ္တံ၊ ပြီ။ ယာဝ၊
 လောက်။ ဣမေသံ၊ ဤ သကျပုတ္တိယ သမဏတို့၏။ သတ္တာ၊ ဆရာ
 သည်။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ တာဝ၊ ဆရာ၏ အသက်ထင်ရှားရှိရာ
 ကာလတိုင်ရုံသာ။ ဣမေ၊ ဤ သကျပုတ္တိယ သမဏတို့သည်။ သိက္ခာ
 ပဒေသု၊ တို့၌။ သိက္ခံ၊ သု၊ ကျင့်ကြကုန်ပြီ။ ယတော၊ အကြင်အခါ၌။
 ဣမေသံ၊ ဤ သကျပုတ္တိယ သမဏတို့၏။ သတ္တာ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗာ
 တော၊ ပြီ။ ဒါနိ၊ ဆရာ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝံပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဣမေ၊
 တို့သည်။ သိက္ခာပဒေသု။ န သိက္ခန္တိ၊ မကျင့်ကြတော့ကုန်။ ဣတိ
 (ဝတ္တာရော ဘဝိသန္တိ။) သံသယ၊ ၏။ (ကမ္မံ၊ သိက္ခာပုဒ် မပယ်
 နုတ်ကြောင်း ကံသည်။) ပ။ သံသော၊ သည်။ အပညတ္တံ၊ ပညတ်

တော်မမူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို။ န ပညပေယျ၊ နောက်ထပ်မပညတ်
ရာ။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကို။ န သမုစ္ဆိ
န္တေယျ၊ မပယ်ဖျက်ရာ။ ယထာပညတ္တေသု၊ ကုန်သော။ သိက္ခာပဒေ
သု၊ တို့၌။ သမာဒါယ၊ ဝတ္တေယျ၊ ကျင့်ရာ၏။

ဣတိ-ဣမံ တန္တိ၊ ဤပါဠိတော်ကို။ ထပယန္တော၊ ထားတော်မူသော။
အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ ဝိယ စ၊ အရှင်မဟာကဿပကဲ့သို့လည်းကောင်း
တည်း။ ဝုဒ္ဓိယေဝါတိ၊ ကား။ သီလာဒိဟိ၊ သီလ အစရှိကုန်သော။ ဂုဏေ
ဟိ၊ ဂုဏ်တို့ဖြင့်။ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ ကြီးပွားခြင်းကိုသာ။ (ပါဠိကင်္ခါ)ပရိဟာနိ၊
ကို။ နော(ပါဠိကင်္ခါ)။ ထိုက်။

ထေရာတိ၊ ကား။ ထိရဘာဝပ္ပတ္တာ၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်
သော။ ထေရကောရကေဟိ၊ ထေရ်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ဂုဏေဟိ၊
ဂုဏ်တို့နှင့်။ သမန္တာဂတာ၊ ကုန်သော။ (ယေ တေ တိက္ခု-၌ စပ်။) [ထိရ
ဘာဝပ္ပတ္တာတိ သာသန္ဓေ ထိရဘာဝံ အနိဝတ္တိတဘာဝံ ဥပဂတာ။ ထေရ
ကောရကေဟိတိ ထေရဘာဝသာဓကေဟိ သီလာဒိဂုဏေဟိ အသေက္ခဓမ္မ
ဟိ။-ဋီကာ။] ဗဟူ၊ ရဟန်းပြုရာကာလမှစ၍ များစွာကုန်သော။ ရတ္တိယော၊
ည၌တို့ကို။ ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရတ္တည၊ တို့မည်၏။ ပဗ္ဗဇိ
တာနံ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော။ တေသံ၊ ဤ ရဟန်းတို့၏။
စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာသောကာလသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စိရပဗ္ဗဇိ
တာ၊ တို့မည်၏။ သံဃဿ၊ ၏။ ပိတုဋ္ဌာနေ၊ အဖ၏အရာ၌။ ဌိတာ၊ တည်
သော ထေရ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံဃပိတရော၊ သံဃပိတု တို့
မည်၏။ ပိတုဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဌိတတ္တာ၊ ဟည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
သံဃံ၊ ကို။ ပရိနေန္တိ၊ ဆောင်ကြကုန်၏။ ပုဗ္ဗဂံမာ၊ ရှေ့သွားတို့သည်။
ဟုတ္တာ၊ တီသု၊ ကုန်သော။ သိက္ခာသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံဃပရိဏာယကာ၊ တို့မည်၏။

ယေ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်။ တေသံ၊ ထို ထေရ်တို့အား။ သက္ကာရာ
ဒိနံ၊ ကောင်းစွာပြုခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ န ကရေန္တိ၊ ကုန်။ သြဝါဒတ္ထာယ၊
သြဝါဒအကျိုးငှာ။ ဒုတ္တယော ဝါရေ၊ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်။ ဥပ
ဋ္ဌာနံ၊ ဆည်းကပ်ရာ အရပ်သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ တေပိ၊ ထို ထေရ်တို့
သည်လည်း။ တေသံ၊ ထို အဆည်းကပ်မလာသော ရဟန်းတို့အား။ သြဝါဒံ၊
ကို။ န ဒေန္တိ၊ မပေးကြကုန်။ [သြဝါဒံ န ဒေန္တိ အဘာဇနဘာဝတော။-
ဋီကာ။ ဆည်းကပ်မလာသည့်အတွက် သြဝါဒ၏ တည်ရာ မဟုတ်သော

ကြောင့်။] ပဝေဏိကထံ၊ အစဉ်အဆက်မှလာသော သမ္မာပဋိပတ်ကို ပြသော
 တရားစကားကို။ န ကထေန္တိ၊ ကြကုန်။ သာရဘူတံ၊ အနှစ်ဖြစ်၍ ဖြစ်
 သော။ ဓမ္မပရိယာယံ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ န သိက္ခာပေန္တိ၊ မသင်
 စေကြကုန်။ ဝါ၊ သင်မပေးကြကုန်။ တေ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ (ပရိဟာ
 ယန္တိ-၌ စပ်။) တေဟိ၊ ထို ထေရ်တို့သည်။ ဝိဿဋ္ဌာ၊ စွန့်လွှတ်အပ်ကုန်သည်။
 (ဟုတူ။) သီလာဒီဟိ၊ သီလအစရှိကုန်သော။ ဓမ္မက္ခန္ဓေဟိ၊ တရားဂုဏ်တို့မှ
 လည်းကောင်း။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ အရိယဓနေဟိ စ၊ အရိယာတို့၏
 ဥစ္စာတို့မှလည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေမာဒီဟိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ ဂုဏေဟိ၊
 တို့မှ။ ပရိဟာယန္တိ၊ ယုတ်လျော့ကုန်၏။

ပန၊ အနွယ် ကား။ ယေ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်။ တေသံ၊ ထို ထေရ်ကြီး
 တို့အား။ သက္ကာယုဒ္ဓိနိ၊ ကောင်းစွာပြုခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကဗေန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေပိ၊ ထို ထေရ်ကြီးတို့ သည်
 လည်း။ တေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့အား။ ဩဝါဒံ၊ ကို။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။
 တေ၊ သင်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ သည်ပုံ သည်နည်း။ အဘိက္ကမိတဗ္ဗံ၊
 ရှေးသို့ သွားထိုက်၏။ တေ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ နည်း။ ပဋိက္ကမိတဗ္ဗံ၊
 နောက်သို့ ပြန်ထိုက်၏။ တေ၊ သည်။ ဧဝံ၊ အာလောကိတဗ္ဗံ၊ ရှေးရှုကြည့်
 ထိုက်၏။ တေ ဧဝံ၊ ဝိလောကိတဗ္ဗံ၊ ဘေးစောင်းအရပ်သို့ ကြည့်ထိုက်၏။
 တေ ဧဝံ၊ သမိဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ လက် ခြေတို့ကို ကွေးထိုက်၏။ တေ ဧဝံ၊ ပသာရိ
 တဗ္ဗံ၊ လက် ခြေတို့ကို ဆန့်ထိုက်၏။ တေ၊ ဧဝံ၊ သင်္ခာသိ ပတ္တ စိဝရံ၊
 သင်္ကန်းကြီး သပိတ် သင်္ကန်းကို။ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်ထိုက်၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ပဝေဏိကထံ၊ ကို။ ကထေန္တိ၊ ကုန်၏။ သာရဘူတံ ဓမ္မပရိယာယံ

၁။ သာရဘူတံ။ ပ။ န သိက္ခာပေန္တိ။ ။ သာရဘူတံ ဓမ္မပရိယာယန္တိ သမထ
 ဝိပဿနာ မဂ္ဂဖလသမ္မာပနေန၊ သမထ ဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ်တို့သို့ ရောက်စေ နိုင်
 ခြင်းကြောင့်။ သာရဘူတံ၊ အနှစ်သာရ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂ ကောသလ္လ အနုတ္တရ
 သီတိဘာဝ အဓိဝိတ္တ သုတ္တာဒိ ဓမ္မတန္တိ။ ဗောဇ္ဈင်သုတ်၊ ကောသလ္လသုတ်၊ အနုတ္တရ
 သီတိဘာဝသုတ်၊ အဓိဝိတ္တသုတ် အစရှိသော တရားဒေသနာတော်ကို။ (သင်မပေး
 ကြကုန်။) -ဦးကာ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ်-အဂုတ္တိရံ ဒသက တတိယပဏ္ဏာသက သမဏ
 သညာဝဂ်။ ကောသလ္လသုတ်-“တိဏိ ကောသလ္လာနိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော
 ဒီဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ်ပါဠိ (၅၄) သုတ်ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။ အနုတ္တရသီတိဘာဝ
 သုတ်- အဂုတ္တိရံ ဆက္ကံ ဒုတိယပဏ္ဏာသက၊ သီတိဝဂ်လာ “သီတိဘာဝသုတ်”ကို
 ပင် “အနုတ္တရ သီတိဘာဝ သဒ္ဓိကာတံ” ဟူသောစကားကိုထောက်၍ “အနုတ္တရ
 သီတိဘာဝသုတ်” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။ အဓိဝိတ္တသုတ်-

ဘိက္ခုအာပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၃၅

သိက္ခာ ပေန္တိ။ တေရ သဟိ၊ ကုန်သော။ ခုဟင်္ဂဟိ၊ ခုတင် 'တို့ဖြင့်
လည်းကောင်း။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ကထာဝတ္ထုဟိ၊ ကထာ ဝတ္ထု
တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ အနုသာ သန္တိ၊ သွန်သင် ကြကုန်၏။ တေ၊ ထို
ရဟန်းတို့သည်။ တေသံ၊ ထို ထေရ်ကြီးတို့၏။ ဩဝါဒေ၊ ဌံ။ ဌတော၊ ရှိ။
သီလာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ဂုဏေဟိ၊ ဂုဏ်တို့ဖြင့်။ ဝစုမာနာ၊ တိုးပွားကုန်
သည်။ (ဟုတော။) သာမညတ္ထံ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မဂ်၏အကျိုး
ဖြစ်သော ဖိုလ်သို့။ [သမဏဿ+ဘာဝေါ သာမညံ၊ (သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာ မဂ်။) သာမညဿ+အတ္ထော သာမညတ္ထော။ (မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော
ဖိုလ်။)] အနုပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ
ယေ တေ ဘိက္ခု၊ ထေရာ-အစရှိသော ဝါရ၌။ ဟာနိ ဝုဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ပုနဗ္ဘဝဒါနံ၊ တဖန် ဘဝကိုပေးခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဘဝသစ်ကို ပေးခြင်း
သည်။ ပုနဗ္ဘဝေါ၊ မည်၏။ [“ဒါန”ဟူသော နောက်ပုဒ်ကျေ။] အဿ၊ ထို
တဏှာ၏။ ပုနဗ္ဘဝေါ၊ တဖန်ဘဝကို ပေးခြင်းဟူသော။ ဝါ၊ ဘဝသစ်ကို
ပေးခြင်းဟူသော။ သီလံ၊ အလေ့သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပေါ
နောဗ္ဘဝိကာ၊ မည်၏။ ပုနဗ္ဘဝဒါယိကာ၊ တဖန် ဘဝသစ်ကို ပေးတတ်
သော တဏှာ။ ဣတိ အတ္ထော၊ 'တဿာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာယ၊ ထို တဖန်
ဘဝသစ်ကိုပေးခြင်းအလေ့ရှိသော တဏှာ၏။ (ဝသံ န ဂစ္ဆိဿန္တိ-၌ စပ်။)
ဝသံ န ဂစ္ဆန္တိတိ ဧတ္ထ၊ ဤ ပါဌ၌။ ယေ၊ အကြင် 'ရဟန်းတို့သည်။ စတုန္တံ၊
ကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ တို့၏။ ကာရဏာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ (ပစ္စည်း
လေးပါး ရလိုခြင်းကြောင့်။) ဥပဋ္ဌာကာနံ၊ အလုပ်အကျွေးဒါယကာတို့၏။
ပဒါနုပဒိကာ၊ ရှေ့ခြေရာသို့အစဉ်လိုက်သော ခြေရာရှိကုန်သည်။ ဟုတော။
ဂါမတော၊ တရွာမှ။ ဂါမံ၊ တရွာသို့။ ဝိစရန္တိ၊ လှည့်လည်ကုန်၏။ တေ၊ ထို
ရဟန်းတို့သည်။ တဿာ တဏှာယ၊ 'ထိုတဏှာ၏။ ဝသံ၊ 'အလိုသို့။ ဂစ္ဆန္တိ
နာမ၊ လိုက်သူတို့မည်၏။ ဣတရေ၊ ပစ္စည်းလေးပါးဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် အလုပ်အကျွေးဒါယကာတို့၏နောက်သို့ လိုက်နေသူတို့မှတစ်ပါး မလိုက်
သူတို့သည်။ ဝါ၊ အာမိသ ၌ ချထားအပ်သော စက္ခုရှိသူမှတစ်ပါး အာ
မိသ ၌ ချထားလေ့မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (တဿာ တဏှာယ ဝသံ။) န
ဂစ္ဆန္တိ နာမ၊ တို့မည်၏။ [ဣတရေတိ ယေန ပစ္စယဝသိကာ န အာမိသ
စက္ခုကာ၊ တေ န ဂစ္ဆန္တိ တဏှာယ ဝသံ။-ဋီကာ။] ဗာတ္ထ၊ ထို ရဟန်း
တို့၏ တဏှာ၏အလိုသို့လိုက်ခြင်း မလိုက်ခြင်း၌။ ဟာနိ ဝုဒ္ဓိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အာရညကေသုတိ၊ ကား။ ပဉ္စနေသတိကပစ္ဆိမေသု၊ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော
လေးအပြန်ငါးရာ ရှိကုန်သော။ (အနည်းဆုံး လေးအပြန်ငါးရာ ရှိကုန်
သော။) (သေနာသနေသု-၌ စပ်။) သာပေက္ခာတိ၊ ကား။ သတဏှာ၊
နေလိုသောတဏှာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သည်။ သာလယာ၊ တွယ်တာခြင်းရှိကုန်
သည်။ (ဘဝိဿန္တိ-၌ စပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဂါမန္တသေနာသနေသု၊ ရွာနိုးကျောင်း
တို့၌။ ဈာနံ၊ ကို။ အပ္ပေတွာ ပိ၊ ဝင်စား၍လည်း။ တတော၊ ထိုဈာန်မှ။
ဝုဋ္ဌိတမတ္တော၊ ထပြီးကားမျှသည်။ (သမာနော) ဝ၊ ဖြစ်သော်သာ။ ဣတ္ထိ
ပုရိသဒါရိကာဒိသဒ္ဓါ၊ မိန်းမ ယောက်ျား ကလေးမ အစရှိသူတို့၏အသံကို။
သုဏ္ဍာတိ၊ ၏။ ယေန၊ ယင်းသို့ ကြားရခြင်းကြောင့်။ အဓိဂတဝိသေသော ပိ၊
ရအပ်သောတရားတူးသည်လည်း။ ဟာယတိ ယေဝ၊ ယုတ်လျော့သည်သာ။
ပန၊ အနွလ ကား။ အရညေ၊ ၌။ နိဗ္ဗာယိတွာ၊ အိပ်၍။ ပဋိဗ္ဗမတ္တော၊
နိုးပြီးကားမျှသည်။ (သမာနော၊ သော်။) သိဟဗျုပ္ပမောရာဒိနံ၊ ခြံသော် ကျား
ဥဒေါင်းအစရှိသော သားငှက်တို့၏။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သုဏ္ဍာတိ၊ ၏။ ယေန၊
ယင်းသို့ ကြားရခြင်းကြောင့်။ အာရညကံ၊ တော၌ဖြစ်သော။ ပိတိံ၊ ကို။
လဘိတွာ၊ ၍။ တမေဝ၊ ထို ပိတိကိုပင်။ သမ္ပသန္တော၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု
သုံးသပ်လတ်သော်။ အဂ္ဂပ္ပလေ၊ မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ၏။
ဣတိ ဘဂဝါ၊ ဂါမန္တသေနာသနေ၊ ၌။ ဈာနံ အပ္ပေတွာ၊ ၍။ နိသိန္န
ဘိက္ခုတော၊ နေသောရဟန်းထက်။ အရညေ၊ ၌။ နိဗ္ဗာယန္တမေဝ၊ အိပ်နေ
သော ရဟန်းကိုသာ။ ပသံသတိ၊ ချီးမွမ်းတော်မူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
တမေဝ အတ္ထဝသံ၊ ထို အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်စောင့်သော အကျိုးတူးကိုပင်။
ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ အာရညကေသု။ပ။ဘဝိဿန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

ပစ္စတ္တညေဝ သတိံ ဥပဋ္ဌပေဿန္တိတိ၊ ကား။ အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာ
လျှင်။ အတ္တနော၊ ၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ အတွင်း၌။ သတိံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌပေဿန္တိ၊
ဖြစ်စေကုန်လတ္တံ့။ ပေသလာတိ၊ ကား။ ပိယသီလာ၊ ချစ်အပ်သော သီလ
ရှိကုန်သော။ (သဗြဟ္မစာရီ-၌ စပ်။) [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာ
ဋီကာ ဂုတိယအုပ် သုဒ္ဓိန္နကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဣဓာပိ၊ ဤဝါရ၌လည်း။ သဗြဟ္မ
စာရိနံ၊ သိတင်းသုံးပေတို့၏။ အာဂမနံ၊ လာခြင်းကို။ အနိစ္စန္တံ၊ အလို
မရှိကုန်သော။ နေဝါသိကာ၊ အမြဲနေခြင်းရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဝါ၊
ကျောင်းနေရဟန်းတို့သည်။ အသစ္စ၊ သစ္စ၊ မရှိကုန်သည်။ အပ္ပသန္နာ၊ ရတနာ
သုံးပါး၌ မကြည်ညိုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်အံ့။ သမ္ပတ္တဘိက္ခုနံ၊ ရောက်
လာသော ရဟန်းတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပစ္စုပ္ပန်ပစ္ဆိမဝရပ္ပုပ္ပုပ္ပဟဏအာသန

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၃၇

ပညာပနတာလဝဏ္ဏဟဏာဒိနိ၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း သပိတ်သင်္ကန်းကို လှမ်းယူခြင်း နေရာခင်းပေးခြင်း ထန်းရွက်ယပ်ကိုယူခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ (ယပ်ခတ်ပေးဖို့ရန် ယပ်ကိုယူခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။) န ကရောန္တိ၊ ကုန်၊ 'အထ၊ ထိုသို့မပြုလတ်သော်။ နေသံ၊ ထို နေဝါသိက ရဟန်းတို့၏။ အ ဝဏ္ဏော၊ ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်သည်။ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တက်၏။ (ကိ'။) အသုက ဝိဟာရဝါသိနော၊ ထိုမည်သော ကျောင်း၌ နေလေ့ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ အသဗ္ဗ၊ အပွသန္တာ။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌာနံ၊ ဝင်လာသော အာဂန္တုကတို့၏ အပေါ်၌။ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ၊ ဝတ် အကျင့်ကို။ ဝါ၊ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို။ န ကရောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ (အဝဏ္ဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။) တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ သုတာ၊ ရှိ။ ပဗ္ဗဇိတာ၊ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့သည်။ ဝိဟာရဒ္ဓါရေန၊ ကျောင်းတိုက်တံခါး အနီးဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တော ပိ၊ သွားပါကုန်သော်လည်း။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ န ပဝိသန္တိ၊ မဝင်ကြကုန်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ အနာဂတာနံ၊ မရောက်လာသေးကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ အနာဂမနမေဝ၊ မလာခြင်းသည်သာ။ ဟောတိ။

ပန၊ အနွယ် ကား။ အာဂတာနံ၊ ရောက်လာသော အာဂန္တုက ရဟန်းတို့၏။ ဗာသု ဝိဟာရေ၊ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းသည်။ 'အသတိ၊ သော်။ ယေ ပိ၊ အကြင် အာဂန္တုက ရဟန်းတို့သည်လည်း။ အဇာနိတာ၊ မသိ၍။ (နေဝါသိကအကြောင်းကို မသိ၍။) အာဂတာ၊ လာခဲ့ကြကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို အာဂန္တုက ရဟန်းတို့သည်။ ဝသိဿာမ၊ နေကုန်အံ့။ 'ဣတိ၊ သို့။ တဒဝ၊ 'ရှေးဦးစွာ။ စိန္တေတွာ၊ ကြံ၍။ အာဂတာ၊ လာခဲ့ကြ ကုန်သည်။ အမ္မ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် နေမည်ဟု ကြံ၍ လာခဲ့ကြပါကုန်သော်လည်း။ ဣမေသံ နေဝါသိကာနံ၊ တို့၏။ ဣမိနာ နိဟာရေန၊ ဤကျင့်ပုံနည်းဖြင့်။ [ဣမိနာ နိဟာရေနာတိ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ။-ဋီကာ။] ကော၊ 'သည်။ ဝသိဿတိ၊ နေချင်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ နိက္ခမိတွာ၊ ရှိ။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပြန်သွားကြကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ သော ဝိဟာရော၊ သည်။ အညေသံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ အနာဝါသော ဝ၊ နေရာမဟုတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ။ တတော၊ ထို့ကြောင့်။ နေဝါသိကာ၊ အမြဲနေခြင်းရှိသော ရဟန်းတို့သည်။ သီလဝန္တာနံ၊ သီလရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို။ ဒဿနံ၊ ဖူးမြင်ရခြင်းကို။ အလဘန္တာ၊ မရကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ကခါဝိနောဒနံ ဝါ၊ ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အာစာရ သိက္ခာပနံ ဝါ၊ အကျင့်ကို သင်ပေးခြင်း

၃၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ကိုလည်းကောင်း၊ မဓုရဓမ္မဿဝနံ ဝါ၊ သာယာဖွယ်ကောင်းသော တရား
နာရခြင်းကိုလည်းကောင်း။ န လတန္တိ၊ ကုန်။ တေသံ၊ ထို နေဝါသိက
ရဟန်းတို့၏။ အဂ္ဂဟိတ ဓမ္မဂ္ဂဟဏံ၊ မသင်ယူအပ် သေးသော ပရိယတ်
တရားကို သင်ယူရခြင်းသည်။ နေဝ (ဟောတိ။) [အဂ္ဂဟိတ ဓမ္မဂ္ဂဟဏန္တိ
အဂ္ဂဟိတဿ၊ ပရိယတ္တိဓမ္မဿ ဥဂ္ဂဟဏံ။-ဋီကာ။] ဂဟိတ သဠာယကရဏံ၊
သင်ယူအပ်ပြီးသော ပရိယတ်တရားကို ကြံစည် စဉ်းစားမှုကို ပြုခြင်းသည်။
န ဟောတိ။ [သဠာယကရဏန္တိ ဥဂ္ဂဟိတဿ သုဠ၊ အတ္တစိန္တနံ။ စိန္တနုတ္တော
ဟိ သဠာယသဒ္ဓေါ။-ဋီကာ။ ဤနေရာ၌ သ+အဓိ+လ္လ ဇာတ်သည် စိန္တန
အနက်ဟောတည်း။] ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ နေသံ၊ ထို နေဝါသိက ရဟန်း
တို့၏။ ဟာနိ ယေဝ၊ သည်သာ။ ဟောတိ။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ န ဟောတိ။

ပန၊ အန္တယ ကား။ ယေ၊ အကြင် နေဝါသိက ရဟန်းတို့သည်။
သဗြဟ္မစာရိနံ အာဂမနံ ဣစ္ဆန္တိ။ တေ၊ ထို နေဝါသိက ရဟန်းတို့သည်။
သဒ္ဓါ ဟောန္တိ ပသန္နာ၊ အာဂတာနံ၊ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ တို့အား။ ပစ္စုပ္ပ
နာဒိနိ၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်း အစရှိသော ကျင့်ဝတ်ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ သေနာ
သနံ၊ ကို။ ပညပေတွာ၊ ရှိ။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို အာဂန္တုက
ရဟန်းတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ ဘိက္ခာစာရံ၊ ဆွမ်းခံလှည့်ရာရွာသို့။
ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ကဗံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဝိနောဒေန္တိ၊ ပယ်ဖျောက်
စေကြကုန်၏။ မဓုရဓမ္မဿဝနံ၊ သာယာဖွယ်ကောင်းသော တရား နာရ
ခြင်းကို။ လတန္တိ ကုန်၏။ အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ နေသံ၊
ထို နေဝါသိက ရဟန်းတို့၏။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ (ကိ။)
အသုကဝိဟာရေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊ သည်ပုံ သည်
နည်း။ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ဝတ္တသမ္ပန္နာ၊ သင်္ဂါဟကာ၊ အာဂန္တုက ရဟန်း
တို့ကို ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။ ဣတိ (ကိတ္တိသဒ္ဓေါ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ)။ တံ၊ ထို
ကျော်စောသံကို။ သုတွာ ဘိက္ခု။ ဒုရတောဝ၊ အဝေးမှပင်။ ဇန္တိ၊
လာရောက်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထို အာဂန္တုက ရဟန်းတို့၏ အပေါ်၌။
နေဝါ သိကာ၊ တို့သည်။ ဝတ္တံ၊ ကို။ ကဗေန္တိ၊ သမိပံ၊ အနီးသို့။
အာဂန္တု၊ ရှိ။ ဝုဇုတရံ၊ မိမိတို့ထက် သီတင်းကြီးသော။ အာဂန္တုကံ၊
ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ နိသီဒန္တိ၊ ကုန်၏။ နဝကဿ၊ သီတင်းငယ် ဖြစ်
သော အာဂန္တုက ရဟန်း၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ အာသနံ၊ မိမိဖို့ နေရာ
ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ နိသီဒန္တိ၊ ကုန်၏။ နိသီဒိတွာ၊ တိုင်၍။ ဣမသ္မိ
ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဝသံသီထ၊ နေပါကုန် လတ္တံ့လော။ ဂမိဿထ၊ ကြ

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၃၉

သွားကုန် လတ္တံ့လော။ ဣတိ သို့။ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဂမိဿာမိ၊ သွား
 ပါအံ။ ဣတိ ဝုတ္တော၊ ပြောအပ်သော်။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းအပ်ရာနေရာ
 သည်။ သပ္ပာယ်၊ လျှောက်ပတ်ပါ၏။ ဘိက္ခာ၊ ဆွမ်းကို။ သုလဘာ၊ လွယ်ကူ
 စွာ ရအပ်ပါ၏။ (ရလွယ်ပါ၏။) ဣတိ အာဒိနိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကား
 တို့ကို။ ဝတ္တာ၊ လျှောက်၍။ ဂန္တု၊ ငှာ။ န ခေန္တိ၊ ကြကုန်။ ဝိနယ
 ဧရာ၊ ဝိနည်းမိရ် အာဂန္တုက ရဟန်းသည်။ စေ ဟောတိ၊ အံ။ (စေ
 သတိ။) တဿ၊ ထို ဝိနည်းမိရ် အာဂန္တုက ရဟန်း၏။ သန္တိကေ၊ ဌ။
 ဝိနယံ၊ ကို။ သဗ္ဗာယန္တိ၊ သရဗ္ဗာယကြကုန်၏။ သုတ္တန္တာဒိဓရာ၊ သုတ္တန်
 အစရှိသည်ကိုဆောင်သော အာဂန္တုက ရဟန်းသည်။ စေ ဟောတိ။ (စေ
 သတိ။) တဿ၊ ထို သုတ္တန်စသည်ကို ဆောင်သော အာဂန္တုက ရဟန်း၏။
 သန္တိကေ၊ ဌ။ တံ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုထို ဓမ္မကို။ သဗ္ဗာယန္တိ၊ ကုန်၏။ အာဂန္တု
 ကာနံ၊ ကုန်သော။ ထေရာနံ၊ တို့၏။ ဩဝါဓော၊ ဌ။ ဌတံ၊ ၍။ ပဋိသမ္ဘိ
 ဒါဟံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပ
 ကန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ အာဂန္တုကာ၊ တို့သည်။ ကေ (ဒိဝသံ)၊ တနေပတ်
 လုံးသော်လည်းကောင်း။ ဒေ ဒိဝသာနိ၊ နှစ်နေ့တို့ ပတ်လုံးသော်လည်း
 ကောင်း။ ဝသိဿာမ၊ နေကုန်အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြ၍။ အာဂတာ၊ လာခဲ့
 ကြကုန်သည်။ အမ္မ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ တရက်နှစ်ရက်လောက်သာ နေဖို့
 ရန် ကြံကြပါသော်လည်း။ ဣမေသံ၊ ဤ နေဝါသိက ရဟန်းတို့၏။ သုခ
 သံဝါသတာယ၊ ချမ်းသာသော ပေါင်းသင်းရခြင်း ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဒသဒ္ဓါဒသဝဿာနိ၊ ဆယ်နှစ် တဆယ်နှစ်နှစ်တို့ ပတ်လုံး။ ဝသိ
 ဿမ၊ နေကုန်အံ။ ဣတိ၊ ဝတ္တာဧရာ၊ ပြောဆိုမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘိက္ခု ပစ္စတ္တဉာဓ
 သတိ၊ ဥပဋ္ဌပေဿန္တိ၊ ကိန္တိ အနာဂတာ စ ပေသလာ-အစရှိသော ဓါရဋ္ဌံ။
 ဟာနိဝုဒ္ဓိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၃၇။ ဒုတိယသတ္တကေ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဧတေသံ၊ ဤ
 ရဟန်းတို့၏။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ဟူသော။ အာရာမော၊ မွေ့လျော်ထိုက်သော
 အရာသည်။ ဝါ၊ မွေ့လျော်ရာသည်။ (အတ္ထံ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ အလုပ်ဟူသော
 မွေ့လျော်ထိုက်သော အရာရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ၊ ထို ရဟန်း
 တို့သည်။ ကမ္မာရာမာ၊ တို့မည်၏။ [အာရမိတဗ္ဗဌေန ကမ္မံ အာရာမော-
 ဋီကာ။] (ယေ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။) ကမ္မေ၊ အလုပ်၌။ ရတာ၊ မွေ့
 လျော်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ အလုပ်၌ မွေ့လျော်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

(တေ၊ တို့သည်။) ကမ္မရတာ၊ တို့မည်၏။ ကမ္မာရာမတမနုယုတ္တာတိ၊ ကား။ ယုတ္တာ၊ အားထုတ်ကုန်သည်။ ပယုတ္တာ၊ အပြားအားဖြင့် အားထုတ်ကုန်သည်။ အနုယုတ္တာ၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်ကုန်သည်။ (န ဘဝိဿန္တိ-၌ စပ်။) တတ္ထ၊ ထို ကမ္မာရာမ-အစရှိသောပါဌ၌။ ဣတိကာတဗ္ဗကမ္မံ၊ ဤသို့ ဤပုံ ပြုထိုက်သော အလုပ်ကို။ ဝါ၊ ပြုထိုက်သော ထိုထိုဤဤ အလုပ်ကို။ ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ သေယျထိဒံ၊ ထို အလုပ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ စိဝရဝိစာရဏံ၊ သင်္ကန်းကို ပဉ္စခန်း သတ္တခန်း စသည်ဖြင့် စိမ့်ခြင်းလည်းကောင်း။ စိဝရကရဏံ သင်္ကန်း ချုပ်ဆီးမှုကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ဥပတ္တမ္ဘန္တံ၊ မူလသင်္ကန်း အလွှာကို ထောက် ပုံကြောင်းဖြစ်သော နှစ်ထပ်သုံးထပ်ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ သူစိသရံ၊ အပ် ဗူးကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ပတ္တတ္ထဝိကံ၊ သပိတ်အိတ်ကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း။ အံသဗဒ္ဓကံ၊ ပခုံးလွယ်ကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ကာယဗန္ဓနံ၊ ခါးပန်းကြိုးကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ဓမ္မကရဏံ၊ ဓမ္မကရိုဏ်ကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း။ အာဓာ ရဏံ၊ သပိတ်ခြေကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ပါဒကထလိကံ၊ ခြေပွတ်အိုးခြမ်း ကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း။ သမ္ပဇ္ဇနိအာဒိနံ၊ တံမြက်စည်းအစရှိသည်တို့ကို။ ကရ ဏံ၊ ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တို့တည်း။ [“ဥပတ္တမ္ဘန္တံ” မှ စ၍ “သမ္ပဇ္ဇနိအာဒိနံ” တိုင်အောင် သမာသပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် ဆရာတော်၏နိဿယ၌ ရှိသည်။ “ကရဏံ” ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသို့ရှိမှ သဘာဝကျ သည်။ သို့သော်-ဤ၌ကား စာရှိအတိုင်း ခွဲ၍ပေးလိုက်ပါသည်။]

ဟိ၊ ချဲ့။ ကေစ္စော၊ အချို့သောရဟန်းသည်။ တောနိ၊ ဤ အလုပ် တို့ကို။ ကရောန္တော၊ လတ်သော်။ သကလဒီဝသံ၊ တနေ့လုံး။ တောနေဝ၊ ဤအလုပ်တို့ကိုသာ။ ကရောတိ၊ ၎င်း၊ တံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည် ရွယ်၍။ သေ (သေသာ) ပဋိက္ခေပေါ၊ ဤပယ်မြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြိုင်ရဟန်းသည်။ ဧတေသံ၊ ဤ အလုပ်တို့ကို။ ကရဏဝေလယမေဝ၊ ပြုချိန်၌သာ။ တောနိ၊ ဤ အလုပ်တို့ကို။ ကရော တိ။ ဥဒ္ဓေသဝေလယံ၊ ပါဠိရွတ်ပြုချိန်၌။ ဥဒ္ဓေသံ၊ ရွတ်ပြအပ်သောပါဠိကို။ ဂဏှာတိ၊ သင်ယူ၏။ သဠာယဝေလယံ၊ သရဠာယ်ချိန်၌။ ဝါ၊ စာအံ ချိန်၌။ သဠာယတိ၊ သရဠာယ်၏။ ဝါ၊ စာအံ၏။ စေတိယင်္ဂဏဝတ္ထဝေ လယံ၊ စေတိယင်္ဂဏဝတ်ကို ပြုချိန်၌။ စေတိယင်္ဂဏဝတ္ထံ၊ စေတိယင်္ဂဏဝတ်ကို။ ကရောတိ၊ မနုသိကာရဝေလယံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းချိန်၌။ မနုသိကာရံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုကို။ ကရောတိ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ကမ္မာရာမော နာမ၊ မည်သည်။ န (ဟောတိ)။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာမဲ့ကာ

၄၁

န ဘဿာရာမာတိ ဧတ္ထ၊ ဌိ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဣတ္ထိဝဏ္ဏပရိသာဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ မိန်းမ၏အဆင်း ယောက်ျား ၏အဆင်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ အာလာပ သလ္လာပံ၊ စ၍ပြောဆိုခြင်း အပန်ပန်ပြောဆိုခြင်းကို။ ကရောဇန္တာ ယေဝ၊ ပြုလျက်သာ။ ဒိဝသဉ္ဇ၊ နေ့ကိုလည်းကောင်း။ - ရုတ္တိဉ္ဇ၊ ညဉ့်ကိုလည်းကောင်း။ ဝိတိနာမေတိ၊ လွန် စေ၏။ ဝေဇ္ဈပေ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ဘဿ၊ စကားပြောခြင်း၌။ ပရိယန္တကာရီ၊ ဖာဆုံး အပိုင်းအခြားကို ပြုလေ့ရှိသည်။ န ဟောတိ။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဘဿာရာမော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ စကားပြောခြင်း ဟူသော ဓမ္မလျော်ထိုက်သော အရာရှိသူမည်၏။ ပန၊ အနွယ် ကား။ ယော၊ သည်။ ရုတ္တိန္ဒိဝံ၊ ညဉ့် နေ့ ပတ်လုံး။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ကထေတိ၊ ၏။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ဝိဿဇေတိ၊ ပြေဆို၏။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ အပ္ပဘဿောဝ၊ နည်းသော စကားပြောခြင်းရှိသည်သာ။ ဘဿ၊ ဌိ။ ပရိယန္တကာရီ ယေဝ၊ ရှိသည် သာ။ (ဟောတိ။) ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ သန္နိပတိတာနံ ခေ၊ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ တုဏှိဘာဝေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟော တော်မူအပ်သည်၏။ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သန္နိပတိတာနံ၊ စုမ့်ကြကုန်သော။ ဝေါ၊ တို့၏။ ဒွယံ၊ နှစ်ပါးအပေါင်းဖြစ်သော အလုပ် ကို။ ဓမ္မံ၊ တရားရှိသော။ ကထာ ဝါ၊ စကားကိုလည်းကောင်း။ အရိ ယော၊ သမာပတ်ဝင်စားသောအားဖြင့် မြတ်သော။ တုဏှိဘာဝေဝါ ဝါ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ကရုဏိယံ၊ ပြုထိုက်၏။ - မူလ ပဏ္ဏာသ ပါသရာသိသုတ်။]

န နိဒ္ဒါရာမာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဂစ္ဆန္တော ပိ၊ သွားသော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ သွား ယင်း လည်းကောင်း။ နိသိန္နော ပိ၊ ထိုင်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ထိုင်ယင်း လည်းကောင်း။ နိပဇ္ဇော၊ လျောင်း သော် လည်းကောင်း။ ဝါ၊ လျောင်း ယင်းလည်းကောင်း။ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတော၊ ထိနမိဒ္ဓသည် လွှမ်းမိုး အပ် သည်။ (ဟုတွာ။) နိဒ္ဒါယတိ ယေဝ၊ ငိုက်သည်သာ။ အယံ၊ သည်။ နိဒ္ဒါရာမော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ အိပ်ငိုက်ခြင်းဟူသော ဓမ္မလျော်ထိုက်သော အရာ ရှိသူမည်၏။ ပန၊ ကား။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကရုဏာယ ဂေလညေန၊ ကာရုဏာယ၏ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘဝဂံ၊ ဘဝင်၌။ ဩတရတိ၊ သက်ရောက်၏။ အယံ၊ ဤ ရဟန်း သည်။ နိဒ္ဒါရာမော၊ မည်သည်။ န(ဟောတိ)။ ဧတေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။

၄၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အဘိဇာနာမဟံပ။ ဩက္ကမိတာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ၊) အာဟ၊ ပြီ။
 [အဂ္ဂိဝေဿန၊ အဂ္ဂိဝေဿန။ အဟံ၊ သည်။ ဂိမ္မာနံ၊ နွေလတို့၏။ ပစ္ဆိမေ၊
 နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ မာသေ၊ လ၌။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားရာကာလ၏
 နောက်အဖို့၌။ ပိဏ္ဏပါတပုဋိက္ကန္တော၊ ဆွမ်းစားရာအရပ်မှ ဖဲ့ခဲ့သည်။ (ဟုတွာ။)
 စတုဂ္ဂုဏံ၊ လေးထပ်ရှိသော။ (နှစ်ထပ်သင်္ကန်းကြီးကို ခေါ်သောအခါ
 လေးထပ်ဖြစ်၏။) သင်္သဒ္ဓိံ၊ သင်္ကန်းကြီးကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်း၍။ ဒက္ခိ
 ဏေန၊ လက်ယာဖြစ်သော။ ပဿေန၊ နှံပါးဖြင့်။ သတော၊ မပြတ်မလပ်
 အမှတ်ရတော်မူသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတော်
 မူသည်။ (ဟုတွာ။) နိဒ္ဒံ၊ အိပ်ခြင်းသို့။ ဩက္ကမိတာ၊ သက်ရောက်တူးသည်။
 (ဟုတွာ။) အဘိဇာနာမိ၊ သိတော်မူ၏။ ဝါ၊ အမှတ်ရတော်မူ၏။—မူလ
 ပဏ္ဏာသ မဟာသစ္စကသုတ်။]

န၊ သင်္ကဏိကာရာမောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယော၊
 အကြင်ရဟန်းသည်။ ဧကဿ၊ တယောက်၏။ ဒုတိယော၊ နှစ်ယောက်မြောက်
 သည်။ (၂-ယောက်မြောက်အဖော်သည်။) (ဟောတိ။) ဒွိန္ဒံ၊ နှစ်ယောက်
 တို့၏။ တတိယော၊ သုံးယောက်မြောက်သည်။ (ဟောတိ။) တိဏ္ဏံ၊ တို့၏။
 စတုတ္ထော၊ လေးယောက်မြောက်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။
 သံသဋ္ဌော ဝ၊ သူတပါးတို့နှင့် ရောလျက်သာလျှင်။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။
 ဧကကော၊ တပါးတည်းသည်။ (သမာနော။) အဿာဒံ၊ သာယာခြင်းကို။
 န လဘတိ၊ မရ။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ သင်္ကဏိကာရာမော၊ မည်၏။ ဝါ၊
 အပေါင်းအဖော်၌ ပေါင်းသင်းခြင်းဟူသော မွေ့လျော်ထိုက်သောအရာရှိသူ
 မည်၏။ ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ စတုသု၊ ကုန်သော။
 ဣရိယာပထေသု၊ တို့၌။ ဧကကော၊ တပါးတည်းသည်။ (သမာနော။)
 အဿာဒံ၊ သာယာခြင်းကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ အယံ၊ ဤ ရဟန်းသည်။
 သင်္ကဏိကာရာမော၊ မည်သည်။ န(ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

န ပါပိစ္ဆာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ (ပါပိစ္ဆာ နာမ-၌ စပ်။) အသန္တသမ္ဘာ
 ဝနာယ၊ မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသော သီလ သမာဓိ ပညာဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်း
 စေလိုသော။ ဣစ္ဆာယ၊ အလိုနှင့် သမန္နာဂတာ၊ ကုန်သော။ ဒုဿိလာ၊
 သီလမရှိသော ရဟန်းတို့သည်။ ပါပိစ္ဆာ နာမ၊ ပါပိစ္ဆတို့ မည်၏။ [သယံ
 နိဿိလာ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနိစ္ဆာယ သမန္နာဂတတ္တာ ပါပါ လာမကာ
 ဧတေသန္တိ ပါပိစ္ဆာ။-ဋီကာ။] န ပါပိစ္ဆာဒိသု၊ ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ
 ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဧတေသံ၊ ဤ ရဟန်းတို့၏။ ပါပါ၊ ယုတ်မာကုန်သော။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၄၃

မိတ္တာ၊ မိတ်ဆွေတို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်၊ (တေ၊ တို့သည်။) ပါပမိတ္တာ၊ တို့မည်၏။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထေသု၊ တို့၌။ သဟ၊ တကွ။ အယနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဧတသံ၊ ဤ ရဟန်းတို့၏။ ပါပ၊ ကုန်သော။ သဟာယာ၊ အတူတကွ ဖြစ်ဖော် ဖြစ်ဖက်တို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) ပါပသဟာယာ၊ တို့မည်၏။ [“သဟ+အယနတော”ဖြင့် သဟာယ ပုဒ်၏ သဒ္ဓပ္ပဝတ္တိနိမိတ်ကို ပြ၏။ တေသု၊ တေသု၊ ကိစ္စေသု သဟ+အယန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ သဟာယာ”ဟု ပြုပါ။ အယဓာတ်နောင် အ ပစ္စည်း။] တန္တိန္တ တပေါဏ တပုဗ္ဗာရတာယ၊ ထို ယုတ်မာသုတို့၌ ညွတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၊ ထို ယုတ်မာသုတို့၌ ကိုင်းကုန်သည်၏ အဖြစ်၊ ထို ယုတ်မာသုတို့၌ ရှိုင်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါပေသု၊ တို့၌။ သမ္ပဝင်္ကာ၊ ကောင်းစွာ [အပြားအားဖြင့် ကိုင်းကုန်၏။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) ပါပ သမ္ပဝင်္ကာ၊ တို့မည်၏။ [တတ္တနိန္ဒတာဒိနာ တဒဓိမုတ္တတာယ ပါပသမ္ပဝင်္ကာ-ဋီကာ။]

ဩရမတ္တကေနာတိ၊ ကား၊ အဝရမတ္တကေန၊ နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အပ္ပမတ္တကေန၊ နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (ဝိသေသာဓိဂမေန-၌ စပ်။) အန္တရာတိ၊ ကား၊ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ အပတွာဝံ၊ မရောက်မူ၍သာ။ ဧတ္တန္တရေ၊ ဤ အရဟတ္တဖိုလ်၏ အတွင်း၌။ ဝေါသာနန္တိ၊ ကား၊ ပရိနိဋ္ဌိတ ဘာဝံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြီးဆုံးကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော တရားထူးဖြင့်။ အလံ၊ တော်လောက်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဩသက္ကနံ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်းသို့။ ဌိတကိစ္စတံ၊ တန်ရပ်သော ကိစ္စရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ (န အာပဇ္ဇိယန္တိ-၌ စပ်။) ဣဒံ (အတ္တဇာတံ)၊ ဤ ပိဏ္ဏတ္တသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ။ (ကိ အတ္တဇာတံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နည်း။) ယာဝ၊ လောက်။ သီလပါရိသုဒ္ဓိမတ္တေန ဝါ၊ သီလ၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းမျှဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာ မတ္တေန ဝါ၊ ဝိပဿနာမျှဖြင့်သော် လည်းကောင်း။ ဈာနမတ္တေန ဝါ၊ ဈာန်မျှဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ သောတာပနဘာဝမတ္တေန ဝါ၊ သောတာပန်၏ အဖြစ်မျှဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ သကဒါဂါမိဘာဝမတ္တေန ဝါ၊ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ အနာဂါမိဘာဝမတ္တေန ဝါ၊ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ဝေါသာနံ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ န အာပဇ္ဇိယန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ။ တာဝ၊ လောက်။ ဘိက္ခုနံ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပုဂ္ဂိုလ်၏ နော ပရိဟာနိ။ ဣတိ (ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

၄၄ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၁၃၈။ တတိယသတ္တကေ၊ ဌ။ သဒ္ဓါတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ၊ သဒ္ဓါ
နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်။ (ဘဝိသန္တိ-၌ စပ်။) တတ္ထ၊ ထို သဒ္ဓါ-ဟူသောပါဌ်၌။
(လဗ္ဘမာနာ၊ ရံသင့်ရထိုက်သော။) သဒ္ဓါ၊ သည်။ အာဂမနိယ သဒ္ဓါ၊
အာဂမနိယ သဒ္ဓါလည်းကောင်း။ အဓိဂမသဒ္ဓါ၊ လည်းကောင်း။ ပသာဒ
သဒ္ဓါ၊ လည်းကောင်း။ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓာ၊
လေးပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို လေးပါးသော သဒ္ဓါတို့တွင်။ အာဂ-
မနိယသဒ္ဓါ၊ အာဂမနိယ သဒ္ဓါသည်။ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ၊ သဗ္ဗညု
ဘုရားအလောင်းတို့၏ သန္တာန်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ အဓိဂမသဒ္ဓါ၊ သည်။
အရိယပုဂ္ဂလာနံ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။
ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရား။ ဓမ္မော၊ တရား။ သံဃော၊ သံဃာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊
သူတပါးတို့ ပြောအပ်သော်။ ပသာဒေါ၊ ကြည်ညိုခြင်းသည်။ ပသာဒသဒ္ဓါ၊
မည်၏။ ပန၊ ကား။ ဩကပ္ပေတွာ၊ ဤအတိုင်း ဟုတ်လောက်၏ဟု သက်ဝင်
သမှု ယုံကြည်သောအားဖြင့် ပြု၍။ ပကပ္ပေတွာ၊ အပြားအားဖြင့်ပြု၍။ သဒ္ဓ
ဟနံ၊ ယုံကြည်ခြင်းသည်။ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဝေမေတန္တိ ဩက္ကန္တိတွာ

၁။ အာဂမနိယသဒ္ဓါ။ ။အာဂမနိယာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏
ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတည်း။ [အာဂမနိယသဒ္ဓါ၊ ဖြစ်သော
သဒ္ဓါ။ [အာဂမနိယပဋိပဒါယ၊ မဂ်ဖိုလ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း အကျင့်ကြောင့်။
အာဂတသဒ္ဓါ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သဒ္ဓါတည်း။ အာဂမနိယသဒ္ဓါ သာ၊ သာတိ
သယာ၊ အလွန်အကဲနှင့် တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ။) မဟာဗောဓိသတ္တာနံ၊ မြတ်
သော ဘုရားအလောင်းတို့၏။ ပရောပဒေသေန ဝိနာ၊ သူတပါးတို့ နည်းလမ်းညွှန်ပြ
ခြင်းနှင့် ကင်း၍။ သဒ္ဓေယျဝတ္ထံ၊ ယုံကြည်ထိုက်သော ဝတ္ထုကို။ အ ဝိပရိတတော
ဩဂါဟေတွာ အဓိမုစ္စနတော၊ သက်ဝင် ယုံကြည်နိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ အာဟ
သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ ဟောတိတိ။-ဋီကာ။]

၂။ အဓိဂမသဒ္ဓါ။ ။“အဓိဂမေန၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။
ပဝတ္တာ သဒ္ဓါ အဓိဂမသဒ္ဓါ”ဟု ပြု။ [သစ္စာပဋိဝေဓတော၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုး
ထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။ အာဂတသဒ္ဓါ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သဒ္ဓါသည်။ အဓိဂမသဒ္ဓါ၊
သုရမန္တာဒိနံ ဝိယ။-ဋီကာ။ [သုရမန္တ အကြောင်းကို နောက်၌တွေ့ရလိမ့်မည်။]

၃။ ပသာဒသဒ္ဓါ။ ။ပသာဒေတိတိ ပသာဒေါ။ ပသာဒေါ+သော+သဒ္ဓါ+တာတိ
ပသာဒသဒ္ဓါ။ သူတပါးပြောသည့်အတိုင်း ကြည်ညိုသောသဒ္ဓါ။ သို့ရာဝယ် အမှန်ကို
ကြည်ညိုမှ သဒ္ဓါစစ်ဖြစ်သည်။ [သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ တိ အာဒိနာ ဗုဒ္ဓါဒိသု
ဥပ္ပဇ္ဇနကပသာဒေါ ပသာဒသဒ္ဓါ မဟာကပ္ပိနရာဇာဒိနံ ဝိယ။-ဋီကာ။ [ဓမ္မပဒ
အဋ္ဌကထာ ပဏ္ဍိတဝဂ် မဟာကပ္ပိနတ္ထေရဝတ္ထု-၌ အကျယ်ရှုပါ။]

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၄၅

(သြဇာအဖွင့်။) ပက္ခန္ဓိတော သဒ္ဓဟနဝသေန ကပ္ပနံ သြကပ္ပနံ။-ဋီကာ။] ဒုဝိဇာ
ပိ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သာ၊ ထိုပသာဒသဒ္ဓါ သြကပ္ပန
သဒ္ဓါကို။ ဣ၊ ဤ သဒ္ဓါဟူသော ပါဌ်၌။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။

ဟိ၊ မှန်၏။ တာယ သဒ္ဓါယ၊ ထို နှစ်မျိုးသော သဒ္ဓါ၌။ သမန္နာ
ဂတော၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓါဓိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဖြင့် လွန်လွန်
ကဲကဲ သက်ဝင်သည်။ (ဟုတော။) ဝက္ကလိတ္တေရသဒ္ဓိသော၊ ဝက္ကလိထေရ်နှင့်
တူသည်။ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စေတိယဂံဏဝတ္တံ
ဝါ၊ စေတိယဂံဏဝတ်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။
ဗောဓိယဂံဏဝတ္တံ ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။
ကတမေဝ၊ ပြုမြဲ ပြုအပ်သည်သာ။ ဟောတိ။ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တ အာစရိယ ဝတ္တာ
ဒီနိ၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဝတ္တာနိ၊ တို့ကို။ (ဝတ္တက္ခန္ဓက ၌ လာသော ဝတ်တို့
ကို။) ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ဟိရိမနာတိ၊ ကား။ ပါပဇိဂုစ္ဆန္တ လက္ခဏာယ၊
မကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဟိရိယာ၊ ဟိရိနှင့်။ ယုတ္တ
စိတ္တာ၊ ယှဉ်သောစိတ်ရှိကုန်သည်။ (ဘဝိဿန္တိ-၌ စပ်။) [ဟိရိ တေဿ
အတ္တိတိ ဟိရိ၊ ဟိရိ မနော ဇေတေယန္တိ ဟိရိမနာတိ အာဟ ပါပ ။ပ။
စိတ္တာတိ။-ဋီကာ။ ဤအလို-ဟိရိမနာ၊ ဟိရိရှိသော စိတ်ရှိကြကုန်သည်။
ဟု ပေး။] သြတ္တပိတိ၊ ကား။ ပါပတော၊ မှ။ ဘာယန လက္ခဏေန၊
ကြောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ သြတ္တပေုန၊ သြတ္တပွနှင့်။ သမန္နာဂတော၊
ကုန်သည်။ (ဘဝိဿန္တိ-၌ စပ်။) [ပါပတော သြတ္တပေုန္တိ ဥဗ္ဗိဇန္တိ ဘာ
ယန္တိတိ သြတ္တပိ။-ဋီကာ။ အဝ+တပ ဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း။]

ပန၊ ကား။ ဗဟုဿုတာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (လဗ္ဘမာနာ။) ဗဟုဿုတာ၊
တို့သည်။ ပရိယတ္တိ ဗဟုဿုတော၊ ပရိယတ္တိ ဗဟုသုတလည်းကောင်း။ ဝါ၊
ပရိယတ်ဟူသော များသောသုတရှိသူလည်းကောင်း။ ပဋိဝေဓဗဟုဿုတော၊
ပဋိဝေဓ ဗဟုသုတလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသော များ
သောသုတရှိသူလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ ပရိ
ယတ္တိတိ၊ ကား။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ပိဋကနိ၊ ပိဋကတ်တို့တည်း။ ပဋိဝေ
ဓောတိ၊ ကား။ သစ္စပုဋိဝေဓော၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း
တည်း။ ဝါ၊ လေးပါးသော သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်
တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဗဟုဿုတာ-ဟူသော ဤအရာ၌။
ပရိယတ္တိ၊ ပရိယတ္တိကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။ သာ၊ ထို ပရိယတ်ကို။ ယေန၊
အကြင်ရဟန်းသည်။ ဗဟု၊ များစွာ။ သုတာ၊ ကြားနာအပ်ပြီ။ သော၊

၄၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ထို ရဟန်းသည်။ (ထို ပရိယတ်ကို များစွာကြားနာပြီးသော ရဟန်းသည်။) ဗဟုဿုတော၊ မည်၏။

ပန၊ ဆက်။ သော သေ (သေသော) ဗဟုဿုတော၊ ထို ကဲ့သို့သော ဤဗဟုသုတ ရဟန်းသည်။ နိဿယမုစ္စနကော၊ နိဿယည်းမှ လွတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ဗဟုသုတရဟန်းလည်းကောင်း။ [ဝါးဝါပြည့်ဘိ ဒေမာတိကာ- စသော အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “နိဿယမုစ္စနက” ဟု ခေါ်သည်။] ပရိသုပဋ္ဌာကော၊ ပရိသတ်ကို လုပ်ကျွေးစေနိုင်သော ဗဟုသုတရဟန်း လည်းကောင်း။ [ဆယ်ဝါပြည့်တင်း ဝိဘင်းနှစ်ဖြာ စသော အင်္ဂါနှင့် ပြည့် စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ပရိသုပဋ္ဌာက” ဟု ခေါ်သည်။] ဘိက္ခုနောဝါဒကော၊ ဘိက္ခုနောဝါဒက ဗဟုသုတ ရဟန်းလည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္ထကော၊ သဗ္ဗတ္ထက ဗဟုသုတ ရဟန်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ အလုံးစုံသောအရာ၌ များသော သုတရှိသော ရဟန်းလည်းကောင်း။ ဣတိ။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ရှိသည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို လေးပါးသော ဗဟုသုတတို့တွင်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဗဟု သုတ၊ တို့ကို။ သမန္တပါသာဒိကာယ၊ မည်သော။ ဝိနယဋ္ဌကထာယ၊ ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌။ သြဝါဒဝဂ္ဂေ၊ ဘိက္ခုနောဝါဒ-ဝဂ်၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ သဗ္ဗတ္ထကဗဟုသုတ၊ သဗ္ဗတ္ထကဗဟု သုတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အာနန္တတ္ထရသဒိသာ၊ နှင့်တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တေ၊ ထို သဗ္ဗတ္ထကဗဟုသုတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဣမ၊ ဤ ဗဟုသုတ-ဟူသော ပုဒ်၌။ အဓိပ္ပေတ၊ ကုန်၏။

☞ အာရဒ္ဓံဝိရိယာတိ၊ ကား။ ယေသံ၊ အကြင်ရဟန်းတို့၏။ ဝါ၊တို့သည်။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ ဝိရိယဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကို လည်းကောင်း။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ဝိရိယဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ် အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။

၁။ သဗ္ဗတ္ထကဗဟုသုတော။ ။နိဿယမုစ္စနကဗဟုသုတောဒယော ဝိယ၊ နိဿယ မုစ္စနကဗဟုသုတ အစရှိသူတို့ကဲ့သို့။ ပဒေသိကော၊ တစိတ်တပိုင်းအရာ၌သာ ဗဟု သုတရှိသည်။ အဟုတွာ ပိဋကတ္တယေ။ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ၊ အလုံးစုံသော အရာ၌သာ။ ဗဟုသစ္စသမ္ဘိတော၊ ဗဟုသစ္စဂုဏ်၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗဿ အတ္ထဿ၊ အလုံးစုံသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ကာယနတော ကထနတော၊ ဟောပြောနိုင်ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထကဗဟုသုတော၊ မည်၏။-ဦးကာ။ [သဗ္ဗော+ အတ္ထော သဗ္ဗတ္ထော။ သဗ္ဗတ္ထံ ကာယတိ ကထေတိတိ သဗ္ဗတ္ထကော။ (ကာ ဓာတ်၊ အ ပစ္စည်း။) သဗ္ဗတ္ထကော စ+သော+ဗဟုသုတော စာ တိ သဗ္ဗတ္ထကဗဟုသုတော။]

ဘိက္ခုအပရိဟာနီယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၄၇

(တေ၊ ထို၊ ရဟန်းတို့သည်။ အာရဒ္ဓဝီရိယာ၊ တို့မည်၏။) တတ္ထ၊ ထိုကားယိက
ဝီရိယ စေတသိကဝီရိယတို့တွင်။ ယေ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်။ ကာယ
သင်္ဂဏိကံ၊ ကိုယ်ဖြင့် အပေါင်းအဖော်၌ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံခြင်းကို။
ဝိနောဒေတွာ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ စတုသု၊ ဣရိယာပထေသု။ အဋ္ဌ အာရဗ္ဗ
ဝတ္ထုဝသေန၊ ရှစ်ပါးသော အားထုတ်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းတို့၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဧကကာ၊ တပါးတည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထို ရဟန်း
တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ကာယိကဝီရိယံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဝီရိယသည်။ ဝါ၊
ကို။ အာရဒ္ဓံ နာမ၊ အားထုတ်အပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ။

ယေ၊ တို့သည်။ စိတ္တသင်္ဂဏိကံ၊ စိတ်အားဖြင့် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်း
သင်းဆက်ဆံခြင်းကို။ ဝိနောဒေတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌသမာပတ္တိဝသေန၊ ရှစ်ပါး
သော သမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကကာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဂမနေ၊
သွားခြင်းဣရိယာပုထ်၌။ ဥပ္ပန္နကိလေသဿ၊ ဖြစ်သောကိလေသာအား။ ဌာနံ၊
ရပ်ခြင်းဣရိယာပုထ်သို့။ ပါပုဏိတုံ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ န ဒေန္တိ၊ မပေးကုန်။
ဌာနေ၊ ရပ်ခြင်း ဣရိယာပုထ်၌။ ဥပ္ပန္နကိလေသဿ၊ အား။ နိသဇ္ဇာယိ၊ ဌာနံ၊
ဣရိယာပုထ်သို့။ (ပါပုဏိတုံ။) န ဒေန္တိ။ နိသဇ္ဇာယ၊ ဌာနံ။ ဥပ္ပန္နကိလေသ
ဿ၊ အား။ သယနံ၊ အိပ်ခြင်းဣရိယာပုထ်သို့။ (ပါပုဏိတုံ။) န ဒေန္တိ၊ ကုန်။
ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နဌာနေယေဝ၊ ဖြစ်ရာဖြစ်ရာအရပ်၌သာ။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ နိဂုဏန္တိ၊
နှိပ်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ စေတသိကဝီရိယံ၊ စိတ်၌
ဖြစ်သော ဝီရိယသည်။ ဝါ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ နာမ၊ အားထုတ်အပ်သည်
မည်သည်။ ဟောတိ။

ဥပ္ပဋ္ဌိတသိတိတိ၊ ကား။ မဟာဂတိဗ္ဗယအဘယတ္ထေရဒီဃဘာဏကအဘယ
တ္ထေရတိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရာ ဝိယ၊ မဟာဂတိဗ္ဗယ အဘယထေရ်ဒီဃဘာ
ဏကအဘယထေရ်တိပိဋကစူဠာဘယ ထေရ်တို့ကဲ့သို့။ စိရကတဒီနံ၊ ကြာမြင့်
စွာကာလ၌ပြုအပ်ပြီးသောအမှု အစရှိသည်တို့ကို။ သရိတာ၊ မှတ်မိနိုင်သည်။
အနုဿရိတာ၊ အစဉ်လျှောက်၍ မှတ်မိနိုင်သည်။ (ဟောတိ-၌ စပ်။) ကိရ၊
ခွဲ။ မဟာဂတိဗ္ဗယ အဘယတ္ထေရော၊ သည်။ ဇောတပဉ္စမဒီဝသေ၊ ဖွားမြင်
ပြီး၍ ငါးရက်မြောက်နေ၌။ မင်္ဂလပါယသေ၊ မင်္ဂလာအလို့ငှာပြုအပ်သော
နှိုထမင်း၌။ တုဏှံ၊ နှုတ်သီးကို။ ပသာရေန္တံ၊ ဆန့်တန်းသော။ ဝါယသံ၊
ကျိုးကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဟံဟန္တိ၊ ဟံဟံ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟေးဟေး ဟူ၍။ သဒ္ဓံ၊
အသံကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ သော၊ ထို မဟာဂတိဗ္ဗယ
အဘယထေရ်သည်။ ထေရကာလေ၊ ထေရ်ဖြစ်ရာ အခါ၌။ ဘန္တေ၊ ရား။

ကဒါ၊ အဘယံအခါ၌။ ဝါ၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သရထ၊ မှတ်မိပါကုန် သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ပုစ္ဆိတော၊ သည်။ (သမာ နော။) အာဝုသော၊ တို့။ ဇာတပဉ္စမဒိဝသော၊ နေ၌။ ကတသဒ္ဓတော၊ ပြုအပ်သော ကျီးခြောက်သံမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ (သရာမိ၊ မှတ်မိပါ၏။) ဣတိ၊ အာဟ၊ ပြီ။

ဒိသဘာဏက အဘယတ္ထေရဿ၊ ထေရ်၏။ ဇာတနဝမဒိဝသော၊ ဖွားမြင် ပြီး၍ ကိုးရက်မြောက်နေ့၌။ မာတ၊ သည်။ စုမ္ဗိဿာမိ၊ စုပ်အံ့။ ဝါ၊ နမ်းအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဩနတ၊ မိမိသို့ညွတ်သည်။ (သမာနာ။) တဿ၊ ထို မယ်တော်၏။ မောဠိ၊ ဆံထုံးသည်။ မုစ္ဆိတ္ထ၊ ပြေပြီ။ တတော၊ ထို ဆံထုံး၏ ပြေခြင်းကြောင့်။ တမ္ပမတ္တာနိ၊ တပြည် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန် သော။ သုမနပပ္ပ၊ နှိ၊ မြလေးပန်းတို့သည်။ ခါရကဿ၊ ၏။ ဥရော၊ ရင်၌။ ပတိတွာ၊ ကျ၍။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ဇနယိသု၊ ဖြစ်စေကုန်ပြီ။ သော။ ထိုသူငယ်သည်။ ထေရကာလေ၊ ၌။ ဘန္တေ၊ ရှား။ ကဒါ၊ ၌။ ဝါ၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ သရထ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆိတော (သမာနော) အာဝုသော။ ဇာတ နဝမဒိဝသတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ (သရာမိ) ဣတိ အာဟ။

တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော၊ သည်။ အာဝုသော၊ တို့။ အနုရာဓပုရော၊ အနုရာဓမြို့၌။ တီဏိ၊ သုံးပေါက်ကုန်သော။ ဒွါရာနိ၊ တံခါးတို့ကို။ ပိဒဟာ ပေတွာ၊ ပိတ်စေ၍။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဧကေန၊ တပေါက်သော။ ဒွါရေန၊ ဖြင့်။ နိက္ခမနံ၊ ထွက်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ တံ၊ သည်။ ကိန္နာမော၊ အဘယံအမည်ရှိသနည်း။ တံ၊ သည်။ ကိန္နာမော၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ တွာ၊ မေး၍။ သာယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပုန၊ တဖန်။ အပုစ္ဆိတွာ ဝ၊ မမေးမူ၍သာလျှင်။ တေသံ၊ ထိုလူတို့၏။ နာမာနိ၊ အမည်တို့ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိတံ၊ လက်ခံခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ အာဟ။ ဧဝံဗုပေ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ သန္ဓာယံ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌိတဿတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ပညဝန္တောတိ၊ ကား။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယ ပရိဂ္ဂဟိကာယ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို ထက်ဝန်းကျင်ယူတတ်သော။ ပညာ ယ၊ နှင့်။ သမန္ဓာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်။ (ဘဝိဿန္တိ-၌ စပ်။) အပိ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဒွိဟိ ပိ၊ (ဥပဋ္ဌိတဿတိ ပညဝန္တ အားဖြင့်) နှစ်ပါး လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေဟိ ပဒေဟိ၊ ဤပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဝိပဿကာနံ၊ ဝိပဿနာရှုတတ် ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝိပဿနာသမ္ဘာရဘူတာ၊

ဝိပဿနာ၏ အဆောက်အဦဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သမ္မာသတိ စေတ၊ သမ္မာသတိ ကိုလည်းကောင်း။ ဝိပဿနာပညာ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကထိတာ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

၁၃၉။ စတုတ္ထသတ္တတေ၊ ဌ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။)သတိ ယေဝ၊ သတိသည်ပင်။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂတည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် အစရှိသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌။ ဧသ (ဧသော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထို သမ္မောဇ္ဈင် တို့တွင်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ အာရုံ၌ ကပ်၍ တည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ပဝိစယလက္ခဏော၊ လေးပါးသော သစ္စာတို့ကို ပိဋန သင်္ခတ စသော အနက်အားဖြင့် စိစစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော၊ အနုပုန္န ကုသလ-စသည်ကို ဖြစ်စေခြင်းစသော အားဖြင့် စိတ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဖရဏလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖြန့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဥပသမလက္ခဏော၊ ကိယ်စိတ်တို့၏ ပူလောင်ခြင်းကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ အဝိက္ခေပလက္ခဏော၊ စိတ်ကို မပြန့်လွင့် စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ပဋိသင်္ခါနလက္ခဏော၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ လျစ်လျူရှုခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

ဘာဝေသန္တိတိ၊ ကား။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ သမုဋ္ဌာပေန္တာ၊ ကောင်းစွာတက်ကြွစေ ကုန်လျက်လည်းကောင်း။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဆဟိ၊ ကာရဏေဟိ။ သမုဋ္ဌာပေန္တာ၊ ကောင်းစွာ တက်ကြွစေကုန်လျက်လည်းကောင်း။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ နဝဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေန္တာ။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ဒသဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေန္တာ။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ သတ္တဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေန္တာ။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ဒသဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေန္တာ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ၊ သမုဋ္ဌာပေန္တာ၊ ကောင်းစွာ တက်ကြွစေကုန်လျက်လည်းကောင်း။ ဝုဇ္ဈေသန္တိ၊ တိုးပွားစေကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ အတ္ထော။ [လေးပါးသော အကြောင်း ခြောက်ပါးသော အကြောင်း စသည်တို့ကို ဋီကာ၌ ရှုပါ။] ဣမိနာ၊ ဤ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေသန္တိ-အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဝိပဿနာ မဂ္ဂဖလ သမ္ပယုတ္တေ၊ ဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ်တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကေ၊ လောကီလောကုတ္တရာ ရောကုန်သော။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ တို့ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။

၅၀

သုတိမဟာဝါဒဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၁၄၀။ ပဉ္စမသတ္တကော ဌ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) အနိစ္စ သညာတိ၊ ကား။ အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ အနိစ္စ ဟု အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ပညာနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဥပ္ပန္နသညာ၊ ဖြစ်သောသညာတည်း။ အနတ္တသညာ ဒီသု ပိ၊ ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေဝ (သော ဝေ)၊ သည်ပင်။ နယော၊ တည်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမာ၊ ဤသညာတို့သည်။ လောကီယဝိပဿနာ ပိ၊ လောကီဝိပဿနာ တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ။ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော၊ အလုံး စုံသော သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းအေးရာဖြစ်သော။ ယဒိဒံ (ယော အယံ) ဝိရာ ဧဝါ၊ အကြင်တဏှာ၏ မတပ်မက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သည်လည်းကောင်း။ (ယဒိဒံ ယော+အယံ) နိရောဓော၊ အကြင်ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန် သည်လည်းကောင်း။ (အတ္ထိံ) ဧတံ၊ ဤ ဝိရာဂ နိရောဓသည်။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်၏။ ဧတံ၊ ဤ ဝိရာဂ နိရောဓသည်။ ပဏီတံ၊ မှန်မြတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတဝသေန၊ လာသောပါဠိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ခုနစ်ပါး သော သညာတို့တွင်။ ဒေ၊ ဝိရာဂ နိရောဓအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော သညာတို့သည်။ လောကုတ္တရာ ပိ၊ လောကုတ္တရာတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော၊ ကုန်၏။

၁၄၁။ ဆက္ကော ဌ။ (ခြောက်ပါးသော တရားတို့၏ အပေါင်း၌။) (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) မေတ္တံ ကာယကမ္မံန္တိ၊ ကား။ မေတ္တစိတ္တေန၊ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်သော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံကို။ (ပစ္စုပဋ္ဌာပေယန္တိ-၌ စပ်။) ဝစီကမ္မမနောကမ္မေသု ပိ၊ တို့၌ လည်း။ သေဝနယော။ ပန၊ ဆက်။ ဣမာနိ၊ ဤ ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံတို့သည်။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်ပြီ။ ဂိဟိသု ပိ၊ လူတို့၌လည်း။ လဗ္ဗန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ မေတ္တစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အာဘိသမာ စာရိကမ္မေပုရဏံ၊ အဘိသမာစာရိကအကျင့်ကို ပြည့်စေခြင်းသည်။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာစိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ကာယကမ္မံ နာမ၊ မည်၏။ ဂိဟိနံ၊

၁။ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ။ ။မေတ္တာ တေဿ အတ္ထိတိ မေတ္တံ စိတ္တံ၊ (မေတ္တာရှိ သောစိတ်) တံသမုဋ္ဌာနံ ကာယကမ္မံ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ။ (ထို မေတ္တာစိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ကာယကံသည် မေတ္တံကာယကမ္မ မည်၏။-ဇီကာ။) ဆိုလိုရင်း ကား-“မေတ္တံ”ကို အဿတ္ထိ ဝိပြိဟိပြု၍ စိတ်ကိုအရကောက်ပါ။ ထို စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ကာယကံကို “မေတ္တံ”ဟု ဆိုရာ၌ အကြောင်းမေတ္တာစိတ်၏ အမည်ကို အကျိုးကာယကံ၌ တင်စားသော “ကောရဏုပစာ”ဟု ကြံပါဟူလို။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၅၁

တို့၏။ စေတိယဝန္တနတ္ထာယ၊ စေတိကို ရှိခိုးခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း။
ဗောဓိဝန္တနတ္ထာယ၊ ဗောဓိပင်ကို ရှိခိုးခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း။ သံဃ
နိမန္တနတ္ထာယ၊ သံဃာကို ပင့်ဖိတ်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း။ ဂမနံ၊ သွား
ခြင်းလည်းကောင်း။ ဂါမံ၊ သို့။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှာ။ ပဝိဋ္ဌံ၊ ဝင်လာသော။
ဘိက္ခု၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ရှေးရုတက်သွားခြင်းလည်းကောင်း။
ဝါ၊ ခရီးဦးကြိုခြင်းလည်းကောင်း။ ပတ္တပ္ပုဋ္ဌဂဟဏံ၊ သပိတ်ကို လှမ်းယူခြင်း
လည်းကောင်း။ အာသနပညာပနံ၊ နေရာကို ခင်းပေးခြင်းလည်းကောင်း။
အနုဂမနံ၊ အစဉ်လိုက်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ လိုက်ပို့ခြင်းလည်းကောင်း။
ဣတိ ဝေမာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော အမှုကိုပြုခြင်းသည်။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာ
စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ကာယကမ္မံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကိုယ်
ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုမည်၏။

ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ မေတ္တံ၊ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အာစာရပညတ္တိသိက္ခာပဒ
ပညာပနံ၊ အာစာရပညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်
လည်းကောင်း။ ကမ္မဋ္ဌာနကထနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောပြောခြင်းသည်လည်း
ကောင်း။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားဟောခြင်းသည်လည်းကောင်း။ တေပိဋကံ၊
ပိဋကတ်သုံးပုံဟု ဆိုအပ်သော။ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပိ၊ ဘုရားစကားတော်သည်လည်း
ကောင်း။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာရှိသော စိတ်ဟူသောဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ဝစီ
ကမ္မံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုမည်၏။ ဂိဟိနံ၊ တို့၏။
စေတိယဝန္တနတ္ထာယ၊ ငှာ။ ဂစ္ဆာမ၊ သွားကြကုန်စို့။ ဗောဓိဝန္တနတ္ထာယ၊
ငှာ။ ဂစ္ဆာမ၊ စို့။ ဓမ္မဿဝနံ၊ တရားနာခြင်းကို။ ကရိဿာမ၊ ပြုကြ
ကုန်စို့။ ဒိပမာလာပုပ္ဖပုဇံ၊ ဆီမီး ပန်းကုံး ပန်းပူဇော်ခြင်းကို။ ကရိဿာမ၊
စို့။ [“မာလာ မာလံ၊ ပုပ္ဖဒါမေ”ဟု အဘိဓာန် (၃၀၇)ဆိုသောကြောင့်
ပန်းကုံးကို မာလာဟု ခေါ်သည်။ ပုပ္ဖကား-မကုံးအပ်သော ပန်းတည်း။]
တီဏိ၊ ကုန်သော။ သုစရိတာနိ၊ သုစရိုက်တို့ကို။ သမာဒါယ၊ ဝတ္တိဿာမ၊
ကျင့်ကြကုန်စို့။ သလာကဘတ္တာဒိနိ၊ စာရေးတုန့်မဲဖြင့် လှူအပ်သောဆွမ်း
အစရှိသည်တို့ကို။ ဒဿာမ၊ ပေးလှူကြကုန်စို့။

ဝဿာဝါသိကံ၊ မိုးလပတ်လုံး နေကုန်ပြီးသော ရဟန်းတို့အား လှူအပ်
သောသင်္ကန်းကို။ [ဝါဆိုသင်္ကန်းကို “ဝဿာဝါသိက” ခေါ်သည်မဟုတ်။
ဝါကျွတ်ပြီးနောက် လှူအပ်သောသင်္ကန်းကိုသာ “ဝဿာဝါသိက”ဟု ခေါ်
သည်။] အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ သံဃဿ၊ အား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပစ္စုပ္ပန်၊
တို့ကို။ ဒဿာမ၊ စို့။ သံဃံ၊ ကို။ နိမန္တေတံ၊ ရှိ။ ခါဒနိယာဒိနိ၊ တို့ကို။

သံဝိဒဟထ၊ စိမံကြကုန်လော့။ အာသနာနိ၊ တို့ကို။ ပညာပေထ၊ ခင်းစေ
ကြကုန်လော့။ ပါနီယံ၊ သောက်ရေကို။ ဥပဋ္ဌပေထ၊ တည်စေကြကုန်လော့။
သံသံ၊ ကို။ ပစ္စုဂ္ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ အာနေထ၊ ပင့်ဆောင်ခဲ့ကြကုန်လော့။
ပညတ္တာသနေ၊ ခင်းထားအပ်ပြီးသော နေရာ၌။ နိသီဒါပေထ၊ ထိုင်စေကြ
ကုန်လော့။ ဆန္ဒဇာတာ၊ ဖြစ်သော ဆန္ဒရှိကုန်သည်။ ဥဿာဟဇာတာ၊ ဖြစ်
သော အားတက်သရော ရှိကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ။) ဝေယျာဝစ္စံ၊ ကို။ ကရော
ထ၊ ကုန်လော့။ ဣတိအာဒိကထနကာလေ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို
ပြောဆိုရာ အခါ၌။ မေတ္တံ၊ သော။ ဝစီကမ္ပံ၊ နာမ၊ မည်၏။

ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ပါတောဝ၊ နံနက်စောစော၌ပင်။ ဥဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ သရီ
ရပ္ပဋိဇဉ္ဇနံ၊ ကိုယ်ကို သုတ်သင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ စေတိယဂံဏဝတ္ထာဒီနိ
စ၊ စေတီရင်ပြင်၌ ပြုထိုက်သောဝတ် အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကတွံ၊
ရှိ။ ဝိစိတ္တာသနေ၊ ကင်းဆိတ်သော နေရာ၌။ နိသီဒိတွံ၊ ရှိ။ ဣမသ္မိံ ဝိ
ဟာရေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သုခိ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းရှိ
ကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ အဝေရာ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ
ခြင်း မရှိကြကုန်သည်။ (ဟောန္တု။) အဗျာပဇ္ဇာ၊ ဆင်းရဲကင်းကွာ ကျန်းမာ
ချမ်းသာခြင်း ရှိကြကုန်သည်။ (ဟောန္တု။) ဣတိ သ္မိံ၊ စိန္တနံ၊ ကြံစည်ခြင်း
သည်။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာရှိသော၊ ဝါ၊ မေတ္တာစိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိ
သော။ မနောကမ္ပံ၊ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ စိတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုမည်၏။
ဂိဟိနံ၊ တို့၏။ အယျာ၊ အရှင်တို့သည်။ သုခိ ဟောန္တု၊ အဝေရာ (ဟော
န္တု)၊ အဗျာပဇ္ဇာ၊ (ဟောန္တု)။ ဣတိ သ္မိံ၊ စိန္တနံ၊ မေတ္တံ၊ မနောကမ္ပံ
နာမ၊ မည်၏။

အာဝီ စေဝ ရဟောဝံ စာတိ၊ ကား။ သမ္မုခါ စ၊ မျက်မှောက်၌လည်း
ကောင်း။ ပရမ္မုခါ စ၊ မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း။ (ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ-၌
စပ်။) တတ္ထ၊ ထို သမ္မုခါကာယကံ ပရမ္မုခါ ကာယကံ အစရှိသည်တို့တွင်။

၁။ အာဝီ ရဟော။ ။သက္ကံတ၌ “အာဝိသံ” ဟု ရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ “သိ”
ပျောက်၍ ဒိသရောက်လျက် “အာဝီ” ဟု ရှိရသည်။ [အာဝီတိ ပကာသံ။ (ထင်ထင်
ရှားရှား။) ပကာသဘာဝေါ စေတ္ထယံ ဥဒ္ဓိဿ တံ ကာယကမ္ပံ ကရိယတိ၊ တဿ
သမ္မုခဘာဝတော၊ (ထိုသူ၏ မျက်မှောက်၌ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဣတိ
အာဟ သမ္မုခါတိ။ ရဟောတိ အပ္ပကာသံ၊ (မထင်မရှား။) အပ္ပကာသတာ စ ယံ
ဥဒ္ဓိဿ တံ ကာယကမ္ပံ ကရိယတိ၊ တဿ ပစ္စုက္ခာဘာဝတော၊ (ထိုသူ၏ မျက်
မှောက်၏ မဖြစ်ခြင်း ကြောင့်တည်း။) ဣတိ အာဟ ပရမ္မုခါတိ။ - နိကာ။]

တံကွ[အပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၅၃

နဝကာနံ၊ သီတင်းငယ်တို့၏။ စိဝရကမ္မာဒိသု၊ သင်္ကန်းချုပ်ဆိုးခြင်း အစရှိသော အမှုတို့၌။ သဟာယဘာဝဂမနံ၊ အဖော်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။ သမ္မုခါ၊ ၌။ မေတ္တံ၊ သော။ ကာယကမ္မံ နာမ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ထေရာနံ၊ ကေရ်တို့အား။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပါဒဇောဝနဝန္ဓနဗိဇနဝါနာဒိတေဒံ၊ ခြေဆေးပေးခြင်း ရှိခိုးခြင်း ယပ်လေးပေးခြင်း အစရှိသော အပြားရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သာမိစိကမ္မံ၊ အရိုအသေ ပြုမူသည်။ သမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ဥဘယေဟိ ပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော ထေရ နဝကတို့သည်လည်း။ ဒန္တိက္ခိတ္တာနံ၊ မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်ကုန်သော။ ဒါရုဘဏ္ဍာဒိနံ၊ သစ်ဘဏ္ဍာ အစရှိသည်တို့ကို။ တေသု၊ ထို ထေရ် နဝကတို့၌။ အဝမညံ၊ အောက်ချ၍မှတ်ထင်မှုကို။ ဝါ၊ မထိမံ မြင်ကို။ အ ကတွာ၊ ၍။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဒန္တိက္ခိတ္တာနံ ဝိယ၊ မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သော သစ်ဘဏ္ဍာအစရှိသည်တို့ကိုကဲ့သို့။ ပဋိသာမနံ၊ သိမှီးခြင်းသည်။ ပရမ္မုခါ၊ ၌။ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။

ဒေဝတ္ထေရော၊ ဒေဝထေရ်။ တိဿတ္ထေရော၊ တိဿထေရ်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဂ္ဂယျ၊ ၍။ ဝစနံ၊ ပြောဆိုခြင်းသည်။ သမ္မုခါ၊ ၌။ မေတ္တံ၊ သော။ ဝစိကမ္မံ နာမ၊ ၏။ [“ဒေဝ”ဟု “တိဿ”ဟုချည်း မခေါ်ပဲ ထေရ်ထည့်၍ ခေါ်ဆိုခြင်းကို ဆိုသည်။ ယခုအခါ အရှင် ဘုန်းတော်ကြီး ဆရာတော် စသည်ဖြင့် ခေါ်ခြင်းမျိုးတည်း။] ပန၊ ကား။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ အသန္တံ၊ ထင်ရှားမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဋိပုစ္ဆန္တဿ၊ မေးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အမှာကံ ဒေဝတ္ထေရော၊ တပည့်တော်တို့၏ ဒေဝထေရ်သည်။ ကုဟိံ၊ အဘယ်၌ပါနည်း။ (ဘယ်မှာပါနည်း။) အမှာကံ တိဿတ္ထေရော၊ သည်။ ကုဟိံ၊ နည်း။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ အာဂမိဿတိ နုခေါ၊ ပြန်လာ ပါမည်နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ မမာယနဝစနံ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု ပြုတတ်သော စကားသည်။ ဝါ၊ မြတ်မြတ်နိုးနိုး ပြောဆိုကြောင်း စကားသည်။ ပရမ္မုခါ၊ ၌။ မေတ္တံ ဝစိကမ္မံ နာမ။

ပန၊ ကား။ မေတ္တာသိနေဟသိနိဒ္ဓါနိ၊ မေတ္တာတည်းဟူသော အစေးဖြင့် စေးကပ်ကုန်သော။ နယနာနိ၊ မျက်လုံးတို့ကို။ ဥမ္မိလေတွာ၊ ဖွင့်၍။ ပသန္နန၊ ကြည်လင်သော။ မုခေန၊ မျက်နှာဖြင့်။ ဩလောကနံ၊ ကြည့်ခြင်းသည်။ သမ္မုခါ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။ ဒေဝတ္ထေရော၊ သည်။ အရောဂေါ၊ ရောဂါမရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ အပ္ပါဗာဓော၊ အနှာမရှိသည်။ (ဟောတု။) တိဿတ္ထေရော (အရောဂေါ ဟောတု၊ အပ္ပါဗာဓော ဟောတု။)

၅၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[ဟောပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဣတိ။ သို့။ သမန္နာဟရဏံ။ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ပရမ္ပုဒေါ မေတ္တာ မနော
ကမ္မံ နာမ။

လာဘာတိ။ ကား။ စိဝရာဒယော။ သင်္ကန်းအစရှိကုန်သော။ လဗ္ဗပစ္စ
ယာ။ ရအပ်ပြီးသော ပစ္စည်းတို့သည်။ (သန္တိ။) ဓမ္မိကာတိ။ ကား။
ကုဟနာဒိဘေဒံ။ အံဩဗ္ဗယံကို ဖြစ်စေခြင်း အစရှိသော အပြားရှိသော။
မိစ္ဆာဇီဝံ။ မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှုကို။ ဝဇ္ဇေတွာ။ ရွှောင်ကြည်၍။
ဓမ္မေန၊ တရားနှင့်။ သမေန၊ ညီညွတ်သော။ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန၊ ဆွမ်းခံ
ခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (ယေတေလာဘာ-၌စပ်။)
အန္တမသောပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိတိ။ ကား။ ပစ္စိမကောဋိယာ၊ နောက်၌ဖြစ်
သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ နောက်ဆုံး အစွန်အားဖြင့်။ ပတ္တေ၊ သပိတ်
၌။ ပရိယာပန္နံ၊ အကျုံးဝင်သော။ ပတ္တဿ၊ ၏။ အန္တောဂတံ၊ အတွင်း၌
ရောက်သော။ ဒွိတိကဋ္ဌတ္တုဘိက္ခာ မတ္တမ္ပိ၊ နှစ်ဇွန်းသုံးဇွန်းသော ဆွမ်းကိုမျှလည်း။
(အပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တဘောဂီ-၌ စပ်။)

အပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တဘောဂီတိ ဣတ္ထိ၊ ၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊ ကုန်သော။) ပဋ္ဌိဝိဘတ္တ
နာမ၊ ပဋ္ဌိဝိဘတ္တ တို့ မည်သည်။ အာမိသပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တဉ္စ၊ ခွဲခြားဝေဘန်အပ်
သောအာမိသလည်းကောင်း။ ဝါ၊ အာမိသကိုခွဲခြားဝေဖန်ခြင်းလည်းကောင်း။
ပုဂ္ဂလပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တဉ္စ၊ ခွဲခြား ဝေဖန်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊
ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခွဲခြားဝေဖန်ခြင်းလည်းကောင်း။ (ဣတိ။) ဒွေ၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊
ထို အာမိသပဋ္ဌိဝိဘတ္တ ပုဂ္ဂလပဋ္ဌိဝိဘတ္တ တို့တွင်။ ဣတံ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်
ရှိသော လာဘ်ကို။ ဒဿာမိ၊ ပေးအံ့။ ဣတံ၊ န ဒဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ ဝေံ၊
သို့။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇနံ၊ ခွဲခြား ဝေဖန်ခြင်းသည်။ အာမိသပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တ
နာမ၊ အာမိသကို ခွဲခြားဝေဖန်ခြင်းမည်၏။ ပန၊ ကား။ အသုကဿ၊ ထို
မည်သူ့အား။ ဒဿာမိ၊ အံ့။ အသုကဿ၊ န ဒဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ ဝေံ၊ စိတ္တေန

ခ။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တဘောဂီ။ ။သဒ္ဓါအနေကိုကြည့်လျှင် “သုတပါးအား မဝေဖန်ပဲ
မိမိချည်းသုံးစွဲလေ့ရှိသူ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထင်ရ၏။ အမှန်ကား-မိမိအတွက် ရအပ်သော
ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းကို “မည်သူ့အားပေးမည် မည်သူ့အားမပေး”ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ကို မခွဲ
ခြားပဲ ရဟန်းသာမဏေတိုင်းအား ပေးနိုင်သူကိုလည်းကောင်း၊ “မည်သည့်ပစ္စည်းကို
ပေးမည်၊ မည်သည့်ပစ္စည်းကို မပေး”ဟု ပစ္စည်းကို မခွဲခြားပဲ ပစ္စည်းတိုင်းကို ပေး
နိုင်သူကိုလည်းကောင်း၊ “အပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တ (ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းမခွဲခြား၊ ပစ္စည်းကိုလည်း
မခွဲခြားပဲ) ဘောဂီ။ (အများနှင့် ဆက်ဆံနိုင်အောင် သုံးစွဲခြင်းရှိသူ)”ဟု ဆိုလို
သည်။ သို့သော် “သီလဝန္တဟိ”ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် “ဒုဿီလ၊ ရဟန်း
သာမဏေများကိုကား ပေးလှူဖွယ်မလို”ဟု ဖတ်ပါ။

ဝိဘဇနံ၊ ပုဂ္ဂလပုဋိဝိဘတ္တံ နာမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခွဲခြားဝေဖန်ခြင်း မည်၏။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို အာမိသပုဋိဝိဘတ္တ ပုဂ္ဂလပုဋိဝိဘတ္တ နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ အကတုဘ၊ ရှိ။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပုဋိဝိဘတ္တံ၊ မခွဲခြား မဝေဖန်အပ်ပဲ။ ဘုဉ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်၏။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပုဋိဝိဘတ္တဘောဂံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မခွဲခြားမဝေဖန်အပ်ပဲ သုံးဆောင်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

≡ သီလဝန္တေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီတိ ဣတ္ထံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ သာဓာရဏဘောဂီနော၊ ဆက်ဆံခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍ သုံးဆောင်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ လက္ခဏံ၊ လက္ခဏာတည်း။ ပဏီတံ၊ မှန်မြတ်သော။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ တံ တံ၊ ထိုထို ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ လာဘေန၊ အနည်းငယ်ရအပ်သော လာဘ်ဖြင့်။ လာဘံ၊ များစွာရအပ်သော လာဘ်ကို။ နိဇိဂီသနတာမုခေန၊ ရှာခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို အဦးပြုသဖြင့်။ ဂိဟိနံ၊ တို့အား။ နေဝ ဓေတိ၊ မပေး။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ န ဘုဉ္ဇတိ၊ မသုံးဆောင်။ ပဋိဂ္ဂဏန္တော၊ ခံယူပြန်သော်လည်း။ သံသေန၊ သံသာနှင့်။ သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံခြင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဂဟေတွာ၊ ခံယူ၍။ သဏှိ၊ ခေါင်းလောင်းကို။ ပဟရိတွာ၊ ခေါက်၍။ ပရိဘုဉ္ဇတဗ္ဗံ၊ သုံးဆောင်ထိုက်သော။ သံသသန္တကံ ဝိယ၊ သံသာ၏ ဥစ္စာကိုကဲ့သို့။ ပဿတိ၊ မြင်၏။

ပန၊ ပရိဟာရ။ ပ။ အံ။ ဣမံ သာရဏီယဓမ္မံ၊ ဤ သာရဏီယ အကျင့်ကို။ (မပြတ်မလပ် အမှတ်ရထိုက်သော အကျင့်ကို။) [ဣမံ စတုတ္ထံ သရိတဗ္ဗယုတ္တဓမ္မံ-ဋီကာ။] ကော၊ အဘယ်ရဟန်းသည်။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေနိုင်သနည်း။ ဝါ၊ ဖြည့်ကျင့်နိုင်သနည်း။ ကော၊ သည်။ န ပူရေတိ၊ နိုင်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အဓမ္မ။ တာဝ၊ သီလဝန္တ ရဟန်းမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌောသော။) ဒုဿီလော၊ သီလမရှိသော ရဟန်းသည်။ (ဣမံ သာရဏီယဓမ္မံ။) န ပူရေတိ၊ မပြည့်စေနိုင်။ ဝါ၊ မဖြည့်ကျင့်နိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဿီလော ဣမံ သာရဏီယဓမ္မံ။ န ပူရေတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ဒုဿီလ ရဟန်း၏။ သန္တကံ၊ ကို။ သီလဝန္တာ၊ သီလရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ န ဂဏန္တိ၊ မခံယူကုန်။ (တသ္မာ ဒုဿီလော ဣမံ သာရဏီယဓမ္မံ န ပူရေတိ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်တည်း။) ပန၊ အနွဟ ကား။ ပရိသုဒ္ဓဿီလော၊ စင်ကြယ်သော သီလရှိသော ရဟန်းသည်။ ဝတ္တံ၊ သာရဏီယ ကျင့်ဝတ်ကို။ အခဏ္ဍေန္တော၊ မကျိုးမပေါက်စွပ်။ ပူရေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။

တကြ၊ ထို ပရိသုဒ္ဓသီလ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သာရဏီယ ကျင့်ဝတ်ကို ပြည့်စေ
နိုင်ရာ၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝတ္ထံ၊ ကျင့်ဝတ်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။
ယော၊ အကြင် ရဟန်းသည်။ သြဒိဿကံ၊ ရည်ညွှန်းခြင်းရှိသည်ကို။ ဝါ၊
ရည်ညွှန်းအပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ မာတု ဝါ၊ အမိအားသော်လည်း
ကောင်း။ ပိတုဝါလည်းကောင်း။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒိနံ ဝါ၊ အစရှိသည်
တို့အား သော်လည်းကောင်း။ ဧတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဒါတဗ္ဗံ၊
ပေးထိုက်သောပစ္စည်းကို။ ဧတိ၊ ပေးသည်မည်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ အဏ၊
ထိုရဟန်း၏။ သာရဏီယဓမ္မော၊ မပြတ်မလပ်အမှတ်ရထိုက်သောအကျင့်သည်။
န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပလိဓောဓဇဂ္ဂနံ နာမ၊ မလိဗောဓကို သုတ်သင်ခြင်းမည်
သည်။ (ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အနှောင့်အယှက်ကို သုတ်သင်ခြင်းမည်သည်။) ဟောတိ၊
၏။ [အမိ စသည်တို့သည် မိမိ၏အတွက် ပလိဗောဓဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
ပေးထိုက်သည်ကို ပေးခြင်းသည် ပလိဗောဓကို သုတ်သင်ခြင်းမည်၏။]

ဟိ၊ ချဲ့။ သာရဏီယဓမ္မော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ မုတ္တပလိဗောဓသေဝ၊
လွှတ်သော ပလိဗောဓ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ပန၊ ဆက်။
တေန၊ ထိုရဟန်းသည်။ သြဒိဿကံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဧဒန္တေန၊ ပေးလတ်
သော်။ ဂီလာနဂီလာနုပဋ္ဌာက အာဂန္တုက ဂမိကာနဉ္စေဝ၊ ဂီလာန ရဟန်း၊
ဂီလာန၏ အလုပ်အကျွေးရဟန်း အာဂန္တုကရဟန်း ဂမိကရဟန်း တို့အား
လည်းကောင်း။ သဿံဝိပတ္တဂ္ဂဟဏံ၊ သင်္ကန်း သပိတ် ကိုင်ပုံ ကိုင်နည်းကို။
အဇာနန္တဿ၊ မသိသေးသော။ နဝပဗ္ဗဇိတဿ စ၊ ရဟန်းသစ်အားလည်း
ကောင်း။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတေသံ၊ ဤ ဂီလာန စသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။
ဒတွာ၊ ပြီး၍။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို။ ထေရာသန
တော၊ ထေရ်၏နေရာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ထေကံ၊ အနည်းငယ်ကို။ အ ဒတွာ၊
မပေးမူ၍။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ယတ္ထကံ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်
ရှိသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ တတ္ထ
ကံ၊ ကို။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဝသိဋ္ဌေ၊ ကြွင်းကျန်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်။
အ သတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ပုန ပိဏ္ဏာယ စရိတွာ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ။
ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်။ ပဏီတံ၊ မွန်မြတ်၏။ တံတံ၊
ထို ထို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို။ ဒတွာ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ခဲဖွယ်
ဘောဇဉ်ကို။ ပရိဘုခွဲတဗ္ဗံ၊ သုံးဆောင်နိုင်၏။ သီလဝန္တေဟိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစန
တော၊ ဟောတောမူခြင်းကြောင့်။ ဒုဿိလဿ၊ အား။ အ ဒါတဗ္ဗံ၊ မပေး
ခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၅၇

ပန၊ ဆက်၊ အယံ သာရဏီယဓမ္မော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ သုသိက္ခိတာ
ယ၊ ကောင်းစွာသင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိသော။ ပရိသာယ၊ ပရိသတ်၌။
သုပုရော၊ လွယ်ကူစွာ ဖြည့်ကျင့်အပ်သည်။ ဝါ၊ ဖြည့်လွယ်သည်။ ဟောတိ။
အသိက္ခိတာယ၊ သင်အပ်ပြီးသော အတတ်မရှိသော။ ပရိသာယ၊ ၌။ (သုပု
ရော၊ သည်။) နော (ဟောတိ)။ ဟိ၊ ခဲ့။ သုသိက္ခိတာယ၊ သော။ ပရိသာ
ယ၊ ၌။ ယော၊ အကြင် ရဟန်းသည်။ အညတော၊ အခြားသော အရပ်မှ။
(ဘိက္ခု၊ ဆွမ်းကို။) လဘတိ၊ ရ၏။ သော၊ သည်။ န ဂဏှာတိ၊ မခံယူ။
အညတော၊ မှ။ အလဘန္တော ပိ၊ မရသော်လည်း။ ပမာဏယုတ္တမေဝ၊
ပမာဏနှင့်ယှဉ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုသာ။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ အတိရေကံ၊ အပို
အလွန်ကို။ န (ဂဏှာတိ)။ [သာရဏီယဝတ် ဖြည့်ကျင့်သော ရဟန်းက လှူသော်
လည်း မယူတော့။] ပန၊ ဆက်။ အယံ သာရဏီယဓမ္မော၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။
ပုနပုနံ ပိဏ္ဏာယ စရိတာ။ လခွံ လခွံ၊ ရအပ် ရအပ်ပြီးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို။
ဒေန္တဿာပိ၊ ပေးလှူပါသော်လည်း။ ဒွါဒသဟိ ဝသေဟိ၊ တဆယ့်နှစ်နှစ်
တို့ဖြင့်။ (တဆယ့်နှစ်နှစ်ကြာမှ။) ပူရတိ၊ ပြည့်၏။ တတော၊ ထို တဆယ့်နှစ်နှစ်မှ။
ဩရံ၊ ဤဘက်၌။ န (ပူရတိ)။

ဟိ၊ မှန်။ ဒွါဒသမေ ဝသေ၊ တဆယ့်နှစ်နှစ်မြောက်၌။ သာရဏီယဓမ္မ
ပူရကော၊ သာရဏီယအကျင့်ကို ဖြည့်ကျင့်သော ရဟန်းသည်။ ပိဏ္ဏပဂါတ
ပူရံ၊ ဆွမ်းဖြင့်ဖြည့်သော။ ပတ္တံ၊ ကို။ အာသနသာလာယံ၊ နေထိုင်ရာဇရပ်
၌။ (ဆွမ်းစားဇရပ်၌။) ထပေတွာ၊ ထား၍။ နဟာယိတံ၊ ရေချိုးခြင်းငှာ။
သစေ ဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ သွားအံ့။ သံသတ္ထေရော စ၊ သည်လည်း။ သော၊
ဤသပိတ်သည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ပတ္တော၊ သပိတ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
မေး၍။ (သော၊ သည်။) သာရဏီယဓမ္မပူရကဿ၊ သာရဏီယအကျင့်ကိုဖြည့်
ကျင့်သော ရဟန်း၏။ (ပတ္တော၊ တည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ပုတ္တော၊ သော်။ နံ၊ ထို
သပိတ်ကို။ အာဟရထ၊ ဆောင်ခဲ့ကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ သမ္ပ၊
သော။ ပိဏ္ဏပဂါတံ၊ ဆွမ်းကို။ ဝိစာရေတွာ၊ ကောင်းနိုးရာရာ စိစစ်၍လည်း
ကောင်း။ ဘုဉ်တွာ စ၊ စားပြီး၍လည်းကောင်း။ ရိတ္တံ၊ အချည်းအနီးသော။
ပတ္တံ၊ ကို။ သစေ ထပေတိ၊ အကယ်၍ ထားအံ့။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ သော
ဘိက္ခု၊ သာရဏီယဓမ္မကိုကျင့်သော ထိုရဟန်းသည်။ ရိတ္တံ၊ သော။ ပတ္တံ၊
ကို။ ဒိဿ၊ ၍။ မယံ၊ ငါ၏အတွက်။ အနဝသေသေတွာ ဝ၊ မကြွင်းကျန်
စေမူ၍သာလျှင်။ ပရိဘုဉ်သု၊ သုံးဆောင်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေါမ
နဿ၊ ဒေါမနဿကို။ သစေ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်စေအံ့။ (ဝေ သတိ)။
သာရဏီယဓမ္မော၊ သည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ပုန၊ ဒွါဒသဝသောနိ၊ တို့ပတ်

၅၀ ဆုတောင်းအခန်းကဏ္ဍ [ဟောပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

လုံး။ ပူရေတဗ္ဗော၊ ထိုက်သည်။ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ သေ(သေသော)၊ ဤ သာရဏီယအကျင့်သည်။ တိတ္ထိယပရိဝါသသဒိသော။ တိတ္ထိတို့၏ ပရိဝါသ နှင့်တူသည်။ (ဟောတိ။) သကံ။ တကြိမ်။ ခဏှော၊ ကျိုးပေါက်ခြင်းသည်။ ဇာတေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ပုန။ ပူရေတဗ္ဗော ဝ၊ ပြည့်စေထိုက်သည်သာ။ ဝါ၊ သာ။ ပန၊ အနွယ် ကား။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ယဿ မေ၊ အကြင် ဝါ၏။ ပတ္တဂတံ၊ သပိတ်၌ရောက်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို။ အနာ ပုစ္ဆာ ဝ၊ မပန်ပြောပဲသာလျှင်။ သဗြဟ္မစာရိ၊ တို့သည်။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ တုဉ်း ပေးကြကုန်၏။ (တဿ)မေ၊ ထိုဝါ၏။ လာဘာ၊ လာဘ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ဝတ၊ ဖြစ်ကုန်စွတကား။ (တဿ) မေ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ (မနုဿတ္တံ၊ လူ့ အဖြစ်ကို။) သုလဒ္ဓံ ဝတ၊ ကောင်းစွာ ရအပ်လေစွတကား။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ သောမနဿ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ (သာရဏီယ ဓမ္မော၊ သည်။) ပုဏ္ဏော နာမ၊ ပြည့်သည်မည်သည်။ ဟောတိ။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပူရိတသာရဏီယဓမ္မဿ၊ ပြည့်စေအပ်ပြီးသော သာရဏီယဓမ္မရှိသောရဟန်း၏။ ဝါ၊ သာရဏီယဓမ္မကိုပြည့်ပြီးသော ရဟန်း၏။ ဣဿ၊ ဣဿာသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မစ္ဆရိယံ၊ သည်။ န ဟောတိ။ သော၊ ထို သာရဏီယဓမ္မ ပြည့်ပြီးသောရဟန်းသည်။ ဝါ၊ ကိုး မနုဿာနံ၊ တို့သည်။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သည်။ ဟောတိ။ သုလဘပစ္စယော စ၊ လွယ်ကူစွာ ရအပ်သော ပစ္စည်းရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ။) အဿ၊ ထို သာရဏီယ ပြည့် ပြီးသောရဟန်း၏။ ပတ္တဂတံ၊ သပိတ်၌သက်သောခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်။ ဗိယျ ဇာနဗ္ဗိ၊ ပေးလှူအပ်ပါသော်လည်း။ န ဝိပယတိ၊ မကုန်နိုင်။ ဘာဇနိယ ဘဏ္ဍာဌာနေ၊ ဘဏ္ဍာကို ဝေဖန်ရာဌာန၌။ အဂ္ဂဘဏ္ဍံ၊ အကောင်းဆုံးဘဏ္ဍာကို။ လဘတိ။ ဘယေ ဝါ၊ သူပုန်စသော ဘေးသည်လည်းကောင်း။ ဓာတကေ ဝါ၊ တော်မူတ်ဆာလောင်ခြင်း ဘေးသည်လည်းကောင်း။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက် လတ်သော်။ ဧဝတော၊ တို့သည်။ ဥဿုက္ကံ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ် သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

တတြ၊ ထို ထင်စွာပြထိုက်သော အကျိုးအာနိသင်တို့၌။ ဣမာနိ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့တို့ကား။ ဝတ္ထုနိ၊ ဝတ္ထုတို့တည်း။ [တတြာတိ တေသု အာနိ သံသေသု ဝိဘာဝေတဗ္ဗေသု-ဋီကာ။] ကိရ၊ ချွဲ။ သေနဂိရိဝါသိ၊ သေနဂိရိ ကျောင်း၌ နေလေ့ရှိသော။ တိဿတ္ထေရော၊ သည်။ မဟာဂိရိဝါမံ၊ မဟာ ဂိရိ၊ ရွာကို။ ဥပနိဿာယ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပုညာယ၊ ဝါးကျိပ်သော။ မဟာထေရာ၊ မဟာထေရ်တို့သည်။ နာဂဒီပံ၊ နာဂကျွန်းသို့။ စေတိယဝန္တနတ္ထာယ၊

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၅၉

စေတီကိုရှိခိုးခြင်း အကျိုးငှာ။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်လတ်သော်။ ဂိရိ ဂါမေ ဌ။ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကို။ အလဒ္ဓါ၊ မရမူ၍။ နိက္ခမိသု၊ ထွက်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ထေရော၊ တိဿထေရ်သည်။ ပဝိသန္ဓေ၊ ဝင်လတ်သော်။ တေ၊ ထို ငါးကျိပ်သော ထေရ်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ (ကိ။) ဘန္ဓေ၊ တို့။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပါပြီလော။ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝိစရိမ္မာ၊ လှည့်လည်ခဲ့ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။

သော၊ ထို တိဿထေရ်သည်။ တေသံ၊ ထိုငါးကျိပ်သော ထေရ်တို့၏။ အလဒ္ဓဘာဝံ၊ မရခဲ့ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ 'ဥတွာ အာဟ။ (ကိ။) ဘန္ဓေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ အာဂစ္ဆာမိ၊ ပြန်လာ၏။ တာဝ၊ ထို တပည့်တော်ပြန်လာသည့်တိုင်အောင်။ ဣဓေဝ၊ ဤအရပ်၌သာ။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြပါကုန်။ ဣတိ (အာဟ။) အာဝုသော၊ ရှင်။ မယံ ပညာသ ဇနာ၊ ငါတို့ ငါးကျိပ်သော ရဟန်းတို့သည်။ ပတ္တတေမနမတ္ထမ္ပိ၊ သပိတ်ကို စို့စေခြင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော ယာဂုကိုမျှလည်း။ န လဘိမ္မာ၊ မရခဲ့ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။ ဘန္ဓေ၊ တို့။ နေဝါ သိကာနာမ၊ အမြဲနေခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်သည်။ ပဋိဗလော၊ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ ဧဟန္တိ၊ အလဘန္တော ပိ၊ မရပါကုန်သော်လည်း။ ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂသဘာဂံ၊ သဘောတူသောဆွမ်းခံလမ်းကို။ ဇာနန္တိ၊ သိပါကုန်၏။ [ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂသဘာဂန္တိ သဘာဂံ တဗ္ဗာဂိယံ ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂံ ဇာနန္တိ—ဋီကာ။] ထေရော၊ တို့သည်။ အာဂမေသု၊ ဆိုင်းငံ့ကြကုန်ပြီ။

ထေရော၊ တိဿထေရ်သည်။ ဂါမံ၊ သို့။ ပါဝိသိ၊ ပြီ။ ဓရဂေဟယေဝ၊ အဦးပဓာနဖြစ်သော အိမ်၌ပင်။ မဟာဥပါသိကာ၊ ဥပါသိကာမကြီးသည်။ ခီရဘတ္တံ၊ နွားနှို့ဆွမ်းကို။ သဇ္ဇေတွာ၊ စီမံ၍။ ထေရံ၊ ကို။ 'ဩလောကယမာနာ၊ မျှော်လျက်။ ဌိတာ၊ ပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ထေရဿ၊ သည်။ ဒွါရံ၊ အိမ်တံခါးသို့။ သမ္ပတ္တဿေဝ၊ ရောက်စဉ်ပင်။ ပတ္တံ၊ ကို။ ပုရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ အဒါသိ၊ ပြီ။ သော၊ ထိုထေရ်သည်။ တံ၊ ထိုသပိတ်ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ထေရနံ၊ တို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္တော၊ ၍။ ဘန္ဓေ၊ တို့။ ဂဏှထ၊ ပါကုန်။ ဣတိ၊ သံသဇတ္ထရံ၊ ကို။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ 'တ္ထေကေဟိ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ အဓမ္မဟိ၊ တို့သည်။ ကိဉ္စိ၊ ကို။ နလဒ္ဓံ၊ မရအပ်။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ သိဿမေဝ၊ လျင်စွာသာလျှင်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အာဂတော၊ ပြန်လာပြီ။ ကိန္နုဓေါ၊ အဘယ်သို့ပါနည်း။ ဧ၊ ဘယ်နှယ်ပါလိမ့်။ (အပ်မူအပ်ပါမည်လစး၊ တောင်းလာတာလေလား။)

၆၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကဏ္ဍ

မြဲဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ယေသာနံ၊ ကြွင်းသောထေရ်တို့၏။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။
 သြလောကေသိ၊ ကြည့်ပြီ။ ထေရော၊ တိဿထေရ်သည်။ သြလောကနာ
 ကာရေနေဝ၊ ကြည့်ပုံအခြင်းအရာဖြင့်ပင်။ ဥတု၊ ၍။ ဘန္တေတို့။ ဓမ္မေန၊
 ဝိနည်းတရားနှင့်။ သမနေ၊ ညီညွတ်သဖြင့်။ လဒ္ဓပိဏ္ဍာဂါတော၊ ရအပ်သော
 ဆွမ်းပါတည်း။ နိက္ကုဏ္ဍိ၊ ကုက္ကုစ မရှိကုန်သည်။ (ဟုတု။) ဂဏှထ၊
 ယူကြပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊
 ၍။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောထေရ်တို့အား။ ယာဝဒတ္ထံ၊ အလိမ့်တိုင်း။
 ဒတု၊ ၍။ အတ္တနာပိ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ ယာဝဒတ္ထံ၊ တိုင်း။ ဘူဠိ၊ စားရပြီ။

အထ၊ ဆွမ်းစားပြီးကြရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို တိဿထေရ်ကို။ ဘတ္တ
 ကိစ္စာဝသာနေ၊ ဆွမ်းကိစ္စ၏အဆုံး၌။ ထေရာ၊ တို့သည်။ ပုစ္ဆိံသု၊ ကုန်ပြီ။
 (ကိံ)။ အာဝုသော။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိ
 ဝိဇ္ဇိ၊ ထိုးထွင်း၍သိသနည်း။ ဣတိ(ပုစ္ဆိံသု)။ ဘန္တေတို့။ မေ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။
 လောကုတ္တရဓမ္မော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ အာ
 ဝုသော။ ဈာနလာဘိ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းရှိသူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊
 ဤသို့မေးပြီ။ ဘန္တေ။ မေ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ တေမ္ပိ၊ ဤဈာန်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊
 ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ အာဝုသော။ ပါဠိဟာရိယံ၊ တန်ခိုးပြာဋိဟာသည်။
 (ယောတိ)နန၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ ဘန္တေတို့။ မေ၊
 သည်။ သာရဏီယဓမ္မော၊ သရဏီယအကျင့်ကို။ ပူရိတော၊ ဖြည့်အပ်ပါပြီ။
 တဿမေ၊ ထိုတပည့်တော်၏။ ဓမ္မဿ၊ သာရဏီယအကျင့်ကို။ ပူရိတကာလတော၊
 ဖြည့်အပ်ပြီးရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ရဟန်းတသိန်း
 သည်။ သဗ္ဗေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ပင်ဖြစ်စေဦးတော့။ (ဝေသတိပိ၊ သော်
 လည်း။) ပတ္တဂတံ၊ သပိတ်၌ရောက်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်။ နခိယတိ၊
 မကုန်နိုင်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ တေ၊ ထို ထေရ်တို့သည်။ သုတု၊
 ၍။ သပ္ပရိသ၊ သူတော်ကောင်း။ သာဓုသာဓု၊ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ။
 ဣဒံ၊ ဤဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိစေခြင်းသည်။ တုယံ၊ သင့်အား။ အနုစ္စဝိကံ၊
 လျှောက်ပတ်၏။ ဣတိ၊ အဘယ်သူ၊ ကုန်ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊
 အဂ္ဂဘဏ္ဍာပါပုဏနမှ ရွေးဦးစွာ။ ပတ္တဂတံ နခိယတိတိ ဧတ္ထ၊ ခွဲ။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထု
 တည်း။

ပန၊ ဆက်။ အယမေဝ ထေရော၊ ဤတိဿထေရ်သည်ပင်။ စေတိယပဗ္ဗ
 တေ၊ စေတိယတောင်၌။ ဂိရိဘဏ္ဍမဟာပူဇာယ၊ စေတိယတောင်အပြင်ကို
 ဆီမီး၊ ပန်း၊ နံသာ အစရှိသောဘဏ္ဍာတို့ဖြင့် ကြီးကျယ်စွာ ပူဇော်ရာအခါ၌။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၆၁

ဒါနဋ္ဌာနံ၊ ပေးလှူရာအရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤအရပ်၌။ ကိံ၊ အဘယ်ဘဏ္ဍာသည်။ ဝရဘဏ္ဍံ၊ မြတ်သောဘဏ္ဍာနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ (ဝရဘဏ္ဍံ၊ သည်။) ဒေ၊ နှစ်ထည်ကုန်သော။ သာဓူကာ၊ အဝတ်တို့ပါသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ တေ၊ ဤအဝတ်တို့သည်။

မယံ၊ ငါ၏အထံသို့။ ပါပုဏိသန္တိ၊ ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ တံ၊ ထိုစကားကို။ သုတု၊ ရှိ။ အမစ္စေ၊ သည်။ ရညေ၊ အား။ အာရေစေသိ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ (ကိံ။) ဧကေ၊ သော။ ဒဟရေ၊ ရဟန်းငယ်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပြောပါ၏။ ဣတိ (အာရေစေသိ)။ ဒဟရဿ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။) ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်တတ်ပါသော်လည်း။ မဟာထေရာနံ၊ မဟာထေရ်တို့အား။ သုခုမသာဓူကာ၊ သိမ်မွေ့သော အဝတ်တို့သည်။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ သင့်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတု၊ ရှိ။ မဟာထေရာနံ၊ တို့အား။ ဒဿာမိ၊ ပေးလှူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ထပေတိ၊ ထား၏။ တဿ၊ ထိုမင်းသည်။ ဘိက္ခုသံဃေ၊ သည်။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဌိတေ၊ တည်လတ်သော်။ ဒေန္တဿ၊ ပေးလှူစဉ်။ မတ္တကေ၊ ထိပ်၌။ ထပိတပိ၊ ထားအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ သာဓူကာ၊ ထိုအကောင်းဆုံးအဝတ်တို့သည်။ ဟတ္ထံ၊ လက်သို့။ နာရေဟန္တိ၊ မတက်ရောက်ကုန်။ အညေ၊ အခြားသော အဝတ်တို့သည်။ (ဟတ္ထံ) အာရေဟန္တိ။

ပန၊ ကား။ ဒဟရဿ၊ အား။ ဒါနကာလေ၊ ပေးလှူရာအခါ၌။ (ပေးလှည့်ကျရာ အခါ၌။) ဟတ္ထံ၊ သို့။ အာရုဇ္ဈာ၊ တက်ရောက်ကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုမင်းသည်။ တဿ၊ ထို ရဟန်းငယ်၏။ ဟတ္ထေ၊ ၌။ ပါတေတု၊ ကျစေ၍။ အမစ္စဿ၊ ၏။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ဩလောကေတု၊ ရှိ။ ဒဟရံ၊ ကို။ နိသီဒါပေတု၊ ထိုင်စေ၍။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတု၊ ရှိ။ သံသံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတု၊ လွှတ်လိုက်၍။ ဒဟရဿ၊ ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ နိသီဒိတု၊ ရှိ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣမံ ဓမ္မံ၊ ဤတရားထူးကို။ ကဒါ၊ ၌။ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ထ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပါကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ သော၊ ထို ရဟန်းငယ်သည်။ ပရိယာယေနပိ၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း။ အသန္တံ၊ ထင်ရှားမရှိသော တရားထူးကို။ အဝဒန္တေ၊ မပြောလိုသည်။ (ဟုတု။) မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ မယံ၊ ငါ၏ သန္တာန်၌။ လောကုတ္တရဓမ္မော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ ဣတိ အာဟ၊ ဘန္တေ၊ ရား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ။ အဝဇ္ဇတ္ထ နန၊ ပြောခဲ့ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။ [ဤ အဝတ်ကောင်းနှစ်ထည် ငါရလိမ့်မည်ဟု ပြောခဲ့ကုန်လည် မဟုတ်ပါလော။] မဟာရာဇ၊ ဇာ။ အာမ၊ အဟံ၊ သည်။ သာရဏီယဓမ္မပူရကော၊

၆၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

သာရဏီယအကျင့်ကို ဖြည့်ပြီး သူတည်း။ တဿ မေ၊ ထို ဝါ၏။ ဓမ္မဿ၊ သာရဏီယအကျင့်ကို။ ပုရိဇာကာလတော၊ ဖြည့်ပြီးရာ ကာလမှ။ ပဌာယ၊ ရှိ။ ဘာဇနီယ ဘဏ္ဍာဌာနေ၊ ဝေဖန်ထိုက်သော ဘဏ္ဍာကို ဝေဖန်ရာ ဌာန၌။ အဂ္ဂဘဏ္ဍ၊ အကောင်းဆုံး ဘဏ္ဍာသည်။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းပါပေစွ။ ကောင်းပါပေစွ။ ဣဒံ၊ ဤ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပြောဆိုသိစေခြင်းသည်။ တုယံ၊ အရှင်ဘုရားအား။ အနုစ္စဝိကံ၊ လျောက်ပတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ လျှောက်၍။ ဝန္တိတော ပက္ကမိ၊ ပြီ။ [အနုစ္စဝိကန္တိ သာရဏီယဓမ္မ ပုရဏတောပိ ဣဒံ ယထာဘူတပုဏ္ဏေဒနံ တုမ္မာကံ အနုစ္စဝိကန္တိ အတ္ထော။-ဋီတာ။] ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဘာဇနီယဘဏ္ဍ ဌာနေ အဂ္ဂဘဏ္ဍ ပါပုဏာတိတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဝတ္ထု၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ ဗြာဟ္မဏတိဿဘယေ၊ ဗြာဟ္မဏတိဿ သူပုန်ဘေး ဖြစ်ရာ အခါ၌။ ဘာတရဂါမဝါသိနေသ၊ ဘာတရရွာ၌ နေလေ့ရှိကုန်သော လူတို့ သည်။ နာဂတ္ထေရိယာ၊ နာဂထေရ်မအား။ အနာရောစေတာဝ၊ မပန်ပြော မှုရှိသာလျှင်။ ပလာယံ သု၊ ထွက်ပြေးကြကုန်ပြီ။ ထေရိ၊ ထေရ်မသည်။ ပစ္စုသသမယေ၊ ၌။ ဂါမော၊ သည်။ အတိဝိယ၊ အလွန် သာလျှင်။ အပ္ပနိစ္စောသော၊ နည်းသောမြို့ရွာ တွန်သံရှိ၏။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဥပဓာ ရေတ၊ စူးစမ်းကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဟဒရဘိက္ခုနီယော၊ ငယ်သော ဘိက္ခုနီတို့ကို။ အာဟ၊ တ၊ ထို ငယ်သော ဘိက္ခုနီတို့သည်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ရွာသုရွာသားတို့၏။ ဂတဘာဝံ၊ ထွက်ပြေး ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတု၊ ရှိ။ အာဂမ္မ၊ လာ၍။ ထေရိယာ၊ အား။ အာရောစေသံ၊ ကုန်ပြီ။ သာ၊ ထို နာဂထေရ်မသည်။ သုတု၊ ရှိ။ တုမ္မေ၊ တို့သည်။ တေသံ၊ ထို ရွာသုရွာသားတို့၏။ ဂတဘာဝံ၊ ကို။ မာစိန္တယိတ္တ၊ မကြံကြကုန်လင့်။ [“မိမိတို့ ဆွမ်းရေးအတွက် ထိုထိုဤဤ မကြံစည်ကြလင့်” ဟူလို။] အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာယောနိသောမနသိကစရေသု ယေဝ၊ ပါဠိကိုရွတ်ပြခြင်း၊ အနက်ကို အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ တရားနှလုံးသွင်းခြင်းတို့၌။ ယောဂံ၊ အားထုတ်မှုကို။ ကရေထ၊ ပြုကြကုန်လော့။ ဣတိ ဝတု၊ ဘိက္ခာစာရဝေလာယံ၊ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ချိန်၌။ ပါရုပိတု၊ သင်္ကန်းရုံရှိ။ အတ္တဒ္ဓါဒသမေ၊ မိမိဟူသော တဆယ် နှစ်ပါးမြောက် ရှိသည်။ (ဟုတု၊) ဂါမဒ္ဓါရေ၊ ၌။ နိဂြောဓ မူလေ၊ ပညောင်ပင်၏ အနီးစောက်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်ပြီ။ ရုက္ခေ၊ ၌။ အဓိဝတ္ထာ၊ စိုးအုပ်၍နေသော၊ ဒေဝတာ၊ သည်။ ဒ္ဓါဒသန္ဓမ္မိ၊ ကုန်သော။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၃

ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့အား။ ပိဏ္ဏပဂါတံ၊ ကို။ ဒေတာ၊ ပေးလှူပြီး၍။ အယျေ၊ အရှင်မတို့။ အညတ္တ၊ အခြားသော အရပ်သို့။ မဂန္ထိတ္တ၊ မကြွကြပါကုန်လင့်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဣဇေဝ၊ ဤ အရပ်သို့သာ။ ထေ၊ လာကြပါကုန်။ ဣတိ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ထေရိယာ၊ ၏။ ကနိဋ္ဌဘာဇာ၊ မောင်ငယ်ဖြစ်သော။ နာဂတ္ထေရာ နာမ၊ မည်သည်။ အတ္ထိ၊ သော၊ ထို နာဂထေရ်သည်။ တယံ၊ ဘေးသည်။ မဟန္တံ၊ ကြီး၏။ ဣဓ၊ အရပ်၌။ ယာပေတံ၊ ရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်စေခြင်းငှာ။ ဝါ၊ မျှတခြင်းငှာ။ နသက္ကာ၊ ကောင်း။ ပရတိရံ၊ သိဟိဋ္ဌကုန်း၏ တဘက်ကမ်းသို့။ (ဓမ္မုဒ္ဓိပသို့။) ဂမိဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အတ္တဒ္ဓါဒသမောဝ၊ မိမိဟူသော တဆယ်နှစ်ပါးမြောက် ရှိသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ။) အတ္တနော၊ ၏။ ဝသနဋ္ဌာနာ၊ နေရာအရပ်မှ။ နိက္ခန္ဓော၊ လတ်သော်။ ထေရိ၊ အမတော် ထေရ်မကို။ ဒိသ္မာ၊ တွေ့ပြီး၍။ ဝါ၊ တွေ့ပြီးမှ။ ဂမိဿာမိ၊ တဘက်ကမ်းသို့သွားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဘာတရဂါမံ၊ သို့။ အာဂတော၊ လာခဲ့ပြီ။ ထေရိ၊ ထေရ်မသည်။ ထေရာ၊ တို့သည်။ အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ ဣတိ သုတွာ၊ ၍။ တေသံ၊ ထို ထေရ်တို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ အယျာ၊ အရှင်တုရားတို့။ ကိံ၊ အသို့ပါနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ ပြီ။ သော၊ ထို နာဂထေရ်သည်။ တံ ပဝတ္ထိံ၊ ထို ဖြစ်ပုံအကြောင်းကို။ အာစိကံ၊ ပြီ။ သာ၊ ထို နာဂထေရ်မသည်။ အဇ္ဇယနေ၊ ကေဒိဝသံ၊ တနေမ္ပ၊ ဝိဟာရေယေဝ၊ ကျောင်း၌သာ။ ဝသိတွာ၊ နေ၍။ သော၊ နက်ဖြန်၌။ ဂမိဿထ၊ ကြွကြပါကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ အာဟ၊ ထေရာ၊ ဝိဟာရံ၊ သို့။ အာဂမံသု၊ သွားကြကုန်ပြီ။

☞ ထေရိ၊ သည်။ ပုနဒိဝသော၊ ၌။ ရုက္ခမူလေ၊ ၌။ ပိဏ္ဏာယစရိတွာ ထေရံ၊ ဥပသက်မိတွာ၊ ၍။ ဣမံ ပိဏ္ဏပဂါတံ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇထ၊ ဘုဉ်းပေးပါကုန်။ ဣတိ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ထေရာ၊ သည်။ ထေရိ၊ ထေရ်မ၊ ဝဇ္ဇိဿတိ၊ အပ်လတ္တံ့လော။ ဣတိ ဝတွာ၊ ဤသို့ပြော၍။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ တာတ၊ မောင်ငယ်။ ပိဏ္ဏပဂါတော၊ သည်။ ဓမ္မိကော၊ တရားနှင့် ယှဉ်ပါ၏။ ကုဏ္ဍုစုံ၊ ကို။ အကတွာ၊ ၍။ ပရိဘုဉ္ဇထ၊ ပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြန်ပြီ။ ထေရိ၊ ထေရ်မ၊ ဝဇ္ဇိဿတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ သာ၊ ထို ထေရ်မသည်။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အာဇာသော၊ ၌။ ခိပိ၊ ပစ်လိုက်ပြီ။ ပတ္တော၊ သည်။ အာကာသော၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ ထေရာ၊ သည်။ ထေရိ၊ ထေရ်မ၊ သတ္တတာလမတ္တေ၊ ထန်းခုနစ်ပင့်

အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်၌။ ဝါ၊ ထန်းခုနစ်ဆင့်မြင့်သော အရပ်၌။
ဌိတမ္ပ၊ တည်သောဘတ်သည်လည်း။ ဘိက္ခုနီဘတ္တမေဝ၊ ဘိက္ခုနီ၏ဘတ်ပင်
တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ၍။ [သုဒ္ဓပါစိတ် ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ် ပရိ
ပါစိတ သိက္ခာပုဒ်ကို ရည်ရွယ်ဟန်တူသည်။] ဘယံ နာမ၊ ဘေးမည်သည်။
သဗ္ဗကာလံ၊ အလုံးစုံသော ကာလပတ်လုံး။ (အခါခပ်သိမ်း။) န ဟောတိ။
ဘယေ၊ သည်။ ဝုပသန္တေ၊ ငြိမ်းအေးလတ်သော်။ အရိယဝံသံ၊ အရိယာတို့
၏အနွယ်ကို။ ကထယမာနော၊ ပြောဟောလတ်သော်။ ဘော ပိဏ္ဍပါတီကာ၊
အို ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်ဆောင်။ ဘိက္ခုနီဘတ္တံ၊ ဘိက္ခုနီတို့၏ဆွမ်းကို။ ဘုဉ္ဇိတော၊
၍။ ဝီတိနာမယိတ္ထ၊ လွန်စေကုန်ဘိ၏။ ဣတိစိတ္တေန၊ မြင့်။ အနုဝဒိယ
မာနော၊ စွပ်စွဲအပ်သော်။ သန္တမ္ပေတုံ၊ ကောင်းစွာ ခိုင်မာခြင်းငှာ။ န
သက္ခိယာမိ၊ မစွမ်းနိုင်လတ္တံ့။ ထေရိယော၊ ထေရ်မတို့။ အပ္ပမတ္တာ၊ မမေ့
မလျော့ကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ မဂ္ဂံ၊
သို့။ အာရဟံ၊ တက်သွားပြီ။

ရုက္ခဒေဝတာ ပိ၊ သစ်ပင်၌နေသော နတ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ရုက္ခစိုးနတ်
သည်လည်း။ ထေရော၊ သည်။ ထေရိယာ၊ ၏။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ ပိဏ္ဍပါ
တံ၊ ကို။ သစေပရိဘုဉ္ဇိယတိ၊ လတ္တံ့။ (ဝေံ သတိ။) နံ၊ ထို ထေရ်ကို။ န
နိဝတ္တေသာမိ၊ မပြန်နစ်စေအံ့။ သစေ န ပရိဘုဉ္ဇိယတိ၊ လတ္တံ့။ နိဝတ္တေသာ
မိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ စိန္တယမာနာ၊ ကြံစည်လျက်။ ဌတော၊ ရပ်၍။ ထေရဿ၊ ၏။
ဂမနံ၊ ခြင်းကို။ ဗိသ္ဗာ၊ ၍။ ရုက္ခာ၊ မှ။ သြရယု၊ ဆင်း၍။ ဘန္တေ၊ ရား။
ပတ္တံ၊ ကို။ ဒေထ၊ ပေးပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၍။ ပတ္တံ ဂဟေတွာ
ထေရံ၊ ရုက္ခမူလံယေဝ၊ သစ်ပင်၏ အနီးအောက်သို့သာ။ အာနေတွာ၊ ပင့်
ဆောင်၍။ အာသနံ၊ ကို။ ပညပေတွာ၊ ၍။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ပေး
လှူ၍။ ကတဘတ္တကိစ္စံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိသော။ (ထေရံ၊ ကို။)
ပဋိညံ၊ ပဋိညာဉ်ကို။ ကာရေတွာ၊ ၍။ ခွါဒသ ဘိက္ခုနိယော၊ တကျိပ်နှစ်
ပါးသော ဘိက္ခုနီ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ခွါဒသဘိက္ခု၊ စ၊ တို့ကိုလည်း
ကောင်း။ သတ္တဝဿာနိ၊ တို့ပတ်လုံး။ ဥပဋ္ဌဟိ၊ လုပ်ကျွေးပြီ။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်
ပြီးကား။ ဒေဝတာ ဥဿက္ကံ အာပဇ္ဇန္တိတိ တွေ၊ ပါဌ၌။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။
ဟိ၊ မှန်။ တတြ၊ ထို ဝတ္ထု၌။ ထေရိ၊ သည်။ သာရဏီယဓမ္မပရိကာ၊ သာ
ရဏီယအကျင့်ကို ဖြည့်ပြီးသူသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

အဇဏ္ဍာနိတိအာဒိသု၊ တို့၌။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗျော။) ယဿ၊
အကြင်ရဟန်း၏။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု၊ အာပတ်အစုတို့၌။

အာဒိမ္ပိ ဝါ၊ အစဉ်လည်းကောင်း။ အန္တေ ဝါ၊ အဆုံး၌လည်းကောင်း။ သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာပုဒ်သည်။ ဘိန္နံ၊ ပျက်သည်။ ဟောတိ။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ သီလံ၊ သည်။ ပရိယန္တေ၊ အစွန်အဖျား၌။ ဆိန္ဒုသာဋကော ဝိယ၊ စုတ်ပြတ်သောအဝတ်သည်ကဲ့သို့။ နာမ၊ ကျိုးပြတ်သည်မည်သည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ ယဿ၊ ၏။ (သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု။) ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ (သိက္ခာပဒံ။) ဘိန္နံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) တဿ၊ ၏။ (သီလံ၊ သည်။) မဇ္ဈေ၊ ၌။ ဆိန္ဒုသာဋကော ဝိယ၊ ပေါက်သော အဝတ်သည်ကဲ့သို့။ ဆိန္ဒုနာမ၊ ပေါက်သည်မည်သည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ ယဿ၊ ၏။ (သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု။) ပဋိပင်္ဂိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဒုတ္တိဏိ၊ နှစ်ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန် သုံးပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (သိက္ခာပဒါနိ။) ဘိန္နာနိ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) တဿ၊ ၏။ (သီလံ၊) ပိဋ္ဌိယံ ဝါ၊ ကျောက်ကုန်း၌လည်းကောင်း။ ကုစ္ဆိယံ ဝါ၊ ဝမ်း၌လည်းကောင်း။ ဥဋ္ဌိတေန၊ ပေါ်ထွက်သော။ ဝိသဘာဝဓဏ္ဍေန၊ သဘောမတူသော အဆင်းအားဖြင့်။ ကာဠရတ္တာဒိနံ၊ မည်းနက်သောအဆင်း နီသောအဆင်း အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရဓဏ္ဍာ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အဆင်းရှိသော။ ဂါဝိ ဝိယ၊ နွားမသည်ကဲ့သို့။ သဗလံ နာမ၊ ကျားသောသိက္ခာပုဒ်ရှိသော သီလမည်သည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ ယဿ၊ ၏။ (သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု။) အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ (သိက္ခာပဒါနိ ဘိန္နာနိ ဟောန္တိ။ တဿ၊ ၏။ သီလံ။ အန္တရန္တရာ၊ ၌။) ဝိသဘာဝဓိန္ဒြစိတြာ၊ သဘောမတူသော အပြောက်တို့ဖြင့်ဆန်းကြယ်သော။ ဂါဝိ ဝိယ၊ သို့။ ကမ္မာသံ နာမ၊ အပြောက်ထင်သော သိက္ခာပုဒ်ရှိသော သီလမည်သည်။ ဟောတိ။

ပန၊ ကား။ ယဿ၊ ၏။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ အ ဘိန္နာနိ၊ ကုန်သော။ (သီလာနိ ဟောန္တိ။) တဿ၊ ၏။ တာနိ သီလာနိ၊ တို့သည်။ အဇ္ဈောနိ နာမ၊ ကျိုးပြတ်သော သိက္ခာပုဒ်မရှိသော သီလတို့မည်သည်။ အ ဆိန္ဒါနိ နာမ၊ ပေါက်သော သိက္ခာပုဒ်မရှိသော သီလတို့မည်သည်။ အ သဗလာနိ နာမ၊ ကျားသောသိက္ခာပုဒ်မရှိသော သီလတို့မည်သည်။ အ ကမ္မာသာနိ နာမ၊ အပြောက်ထင်သော

၁။ ဒုတ္တိဏိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ဒွေတိဏိ”ဟု ဝါကျရှိ၏။ နှစ်ပါးသုံးပါး တပြိုင်နက် မရနိုင်။ နှစ်ပါးသော်လည်းကောင်း၊ သုံးပါးသော်လည်းကောင်း တမျိုးမျိုးသာ ရနိုင်၏။ ဤသို့တမျိုးမျိုးသာရရာဝယ် “ဒွေဝါ+တိဏိ ဝါ တိ ဒုတ္တိဏိ”ဟု ဝါသဒ္ဓါ၏ အနက်၌ သင်္ချေဘာယပဒမဟုမ္ဘိဟိ ရှိရသည်။

သိက္ခာပုဒ်မရှိသော သီလတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။ ပန၊ ကား။ တာနိတောနိ၊
 ထိုမကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားသော ဤသီလတို့ကို။ တဏှာဒါသဗျ
 တော၊ တဏှာ၏ကျွန်အဖြစ်မှ။ မောစေတော၊ လွတ်စေ၍။ ဘုဇိဿဘာဝကရဏ
 တော၊ ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်လပ်သည်အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဘုဇိဿာနိ (ဣတိ)၊ တို့ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညဟိ၊ တို့
 သည်။ ပသတ္တတ္တာ၊ ချီးမွမ်းအပ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညပသတ္တာနိ
 (ဣတိ)၊ တို့ဟူ၍လည်းကောင်း။ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ၊ တို့သည်။ အပရာမဋ္ဌတ္တာ၊ မှား
 သောအားဖြင့်မသုံးသပ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တံ၊ သည်။
 ဣဒံ နာမ၊ ဤမည်သော အာပတ်သို့။ အာပန္နပဗ္ဗော၊ ရှေး၌ရောက်ပြီ။
 ဝါ၊ ရောက်ဘူးပြီ။ ဤတိ။ ဤသို့ ပြော၍။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။
 ပရာမဋ္ဌ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ စွပ်စွဲခြင်းငှာ။ [“အယံ ဧတ သီလေသု
 ဒေါသော”တိ စတုသု ပိ ဝိပတ္တိသု ယာယ ကာယစိ ဝိပတ္တိယာ ဒဿနေန
 ပရာမဋ္ဌ၊ အနုဒ္ဓိသေတု။-ဋီကာ။] အသက္ကုဏေယျတ္တာ စ၊ မတတ်ကောင်း
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အပရာမဋ္ဌာနိ (ဣတိ)၊ တို့ ဟူ၍လည်း
 ကောင်း။ ဥပစာရသမာဓိံ ဝါ၊ ဥပစာရသမာဓိ ကိုသော်လည်းကောင်း။
 အပ္ပနာသမာဓိံ ဝါ၊ အပ္ပနာသမာဓိ ကိုသော်လည်းကောင်း။ သံဝတ္တယန္တိ၊
 ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။-ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိသံဝတ္တနကာနိတိ၊ တို့ဟူ၍
 လည်းကောင်း။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ [အဋ္ဌကထာအလို သံဝတ္တန ဌိ-သံ+ဝတု
 (ဝတ္တ)ဓာတ်၊ ကာရိတ်ကျေ၊ ယု ပစ္စည်း။ သံဝတ္တယန္တိတိ သံဝတ္တနာနိ၊
 သံဝတ္တနာနိယေဝ သံဝတ္တနကာနိ။ သုတ္တ ဌိက ပစ္စည်း။ ဋီကာအလို-“သမာဓိ
 သံဝတ္တနံ ပယောဇနံ+ယေသန္တိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ”။ (သမာဓိကို ဖြစ်စေ
 ခြင်းဟူသော အကျိုးရှိသော သီလတို့။) ဟုပြု။]

သီလသာမညဂတာ ဝိဟရိယန္တိတိ၊ ကား။ ဧတသု ဧတသု ဒိသာဘာ
 ဂေသု၊ ထိုထို အရပ်အဖို့တို့၌။ ဝိဟရန္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့နှင့်။
 သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သမာနဘာဝုပဂတသီလာ၊ တူသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော
 သီလရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့။) ဝိဟရိယန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဟိ၊ မှန်။ သော
 တာပန္နာဒိနံ၊ သောတာပန် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သီလံ၊ သည်။
 သမုဒန္တရေ ပိ၊ သမုဒ္ဓရာ၏ အတွင်း၌လည်းကောင်း။ ဒေဝံလောကေ ပိ၊
 နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း။ ဝသန္တာနံ၊ ကုန်သော။ အညေသံ၊ ကုန်သော။
 သောတာပန္နာဒိနံ၊ တို့၏။ သီလေန၊ သီလအားဖြင့်။ (ဝိသေသေန။) သမာန
 မေဝ၊ တူသည်သာ။ ဟောတိ၊ မဂ္ဂသီလေ၊ မဂ္ဂသီလ၌။ နာနတ္တံ၊ ထူး

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၆၇

သည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ။ တံ၊ ထို မဂ္ဂသီလကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဧတံ၊
ဤ ယာနိ တာနိ သီလာနိ-အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊
ပြီ။ [သီလသာမညဂတာ ပုဂံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိဂ္ဂဟနှင့်တကွ ပရိဝါရ ဘာ
သာဋီကာ ကတိပုစ္ဆာဝါရ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ အဇဏ္ဏာနိ-စသော ရှစ်ပုဒ်တို့၏
အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ထိခွဲပြခဲ့ပြီ။]

ယာယံ ဒိဋ္ဌိတိ၊ ကား။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ မဂ်နှင့် အညီညွတ် ကျေပွါဒတာ-
အစရှိသောအပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သော။ (ယာယံ) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိသည်။ (နိယျာတိ-၌ စပ်။) အရိယာတိ၊ ကား။ နိဇ္ဈေါသာ၊ ခါချအပ်
ပြီးသော ကိလေသာအဖြစ်ရှိသော။ ဝါ၊ ကိလေသာအဖြစ်မရှိသော။ [နိဇ္ဈေါ
သာတိ နိရုဓာဒေါသာ၊ သမုစ္ဆန္တရာဂါဒိပါပဓမ္မာတိ အဇ္ဈော။-ဋီကာ။]
(ယာ အာယံ ဒိဋ္ဌိသည်။) နိယျာတိ၊ ထွက်မြောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
(သာ ဒိဋ္ဌိ သည်။) နိယျာနိကာ၊ မည်၏။

တက္ကရဿာတိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာကာရီ၊ ထို
ဆုံးမတော်မူတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊
[ထို ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်ကို ပြုကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဤသို့ နိယမ
ထည့်ပါ။] သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယာ ယာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော
ဒုက္ခ၏ ကုန်ကြောင်း နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာ။ (နိယျာတိ၊ ၏။) ဒိဋ္ဌိသာမည
ဂတာတိ၊ ကား။ သမာနဒိဋ္ဌိဘာဝံ၊ တူသောမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ ရှိကုန် ည်၏
အဖြစ်သို့။ ဥပဂတာ၊ ကပ်ဆက်ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဝိဟရိသန္တိ၊ လတ္တံ့။
ဝုဗ္ဗိယေဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဟရန္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။
ဝုဗ္ဗိယေဝ၊ ကိုသာ။ ပါဠိကင်္ခါ၊ ပရိဟာနိ၊ ကို။ နော (ပါဠိကင်္ခါ)။ ဣတိ၊
ဤကားအနက်။

၁၄၂။ ဧတဒေဝ ဗဟုလန္တိ၊ ကား။ အာသန္နပရိနိဗ္ဗာနတ္တာ၊ နီးသော
ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါ

ခ။ နိယျာတိ။ နိယျာတိတိ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိဿရတိ နိဂစ္ဆတိ။ သယံ နိယျန္တ
ဿေဝ ဟိ “တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလံ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိယျာပေတိ”တိ ဂစ္ဆတိ။-ဋီကာ။
“နိယျာတိ”၏ ကတ္တံးသည် ယာအာယံဒိဋ္ဌိ တည်း။ ထိုဒိဋ္ဌိက ဝဋ္ဋဒုက္ခကို အာရုံ
မပြုပဲ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောကြောင့် ဝဋ္ဋမှထွက်မြောက်၏။ မိမိကထွက်မြောက်သော
ကြောင့် မိမိကိုးရာပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်တတ်သည်ဟု ဆိုရ၏။ ဌာနျပစာ
တည်း။ စာအုပ်တို့၌ နိယျာပေတိတိ ဟု ငွေ့ရ၏။ “နိယျာတိတိ ဂစ္ဆတိ”ဟု ရှိသင့်
မည်ထင်သည်။

၆၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

နီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဩဝဒန္တော၊ ဆုံးမတော်မူလတ်သော်။ ပုနပုနံ၊ မြို့၊ သော၊ တေ ယေဝ ကထံ၊ ဤ တရားစကားတော်ကိုသာ။ ကရေတိ၊ ၏။ ဣတိ သီလန္တိ၊ ကား။ သီလံ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အပြားရှိ၏။ သီလံ၊ သည်။ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။

ဧတ္ထ၊ ဤ ဣတိ သီလံ-အစရှိသောပါဌ်၌။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ မဂ်၏ အခြေခံဖြစ်သော စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလကို။ သီလံ၊ သီလဟူ၍။ (ဝေဒိတဗျံ။) စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ မဂ်၏ အခြေခံဖြစ်သော စိတ္တေကဂ္ဂတာကို။ သမာဓိ၊ ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗျော။) ဝိပဿနာပညာ၊ ဝိပဿနာပညာကို။ ပညာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

သီလပရိဘာဝိတောတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) ယသ္မိံ သီလေ၊ အကြင် မဂ်၏ အခြေခံဖြစ်သော စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလ၌။ ဌတာ ဝ၊ သာလျှင်။ မဂ္ဂသမာဓိံ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုလည်းကောင်း။ ဖလသမာဓိံ၊ ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုလည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်၏။ တေန သီလေန၊ ထို မဂ်၏ အခြေခံဖြစ်သော စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလဖြင့်။ ပရိဘာဝိတော၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝါ၊ ထိုအပ်သော။ သော၊ ဤ မဂ် ဖိုလ် သမာဓိသည်။ မဟပူလော၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ မဟာနိသံသော၊ များသော အာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ယမ္မိံ သမာဓိမ္မိ၊ အကြင် မဂ်၏အခြေခံဖြစ်သော သမာဓိ၌။ ဌတာ၊ ၍။ မဂ္ဂပညံ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော ပညာကိုလည်းကောင်း။ ဖလပညံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန သမာဓိနာ၊ ထို မဂ်၏ အခြေခံဖြစ်သော သမာဓိဖြင့်။ ပရိဘာဝိတာ၊ သော။ သာ၊ ထို မဂ် ဖိုလ်ပညာသည်။ မဟပူလာ မဟာနိသံသာ ဟောတိ။ ယာယ ပညာယ၊ အကြင် ပညာ၌။ ဌတာ။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကိုလည်းကောင်း။ ဖလစိတ္တံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တာယ၊ ထို ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပရိဘာဝိတံ၊ သော။ တံ၊ ထိုမဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်သည်။ သမ္ပဒေဝ၊ သာလျှင်။ အာသ ဝေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။

၁။ ဣတိသီလံ။ ။ဣတိ သီလန္တိ ဧတ္ထ ဣတိသဒ္ဓေါ ပကာရတ္ထော၊ ပရိမာဏတ္ထော စ ကေဠံ ကတွာ ဂဟိတောတိ အာဟ ဧဝံသီလံ ဧတ္တကံ သီလန္တိ။ ဧဝံ သီလန္တိ ဧဝံပဘေဒံ သီလံ။ (ဣတိ ၏ ပကာရတ္ထ။) ဧတ္တကန္တိ ဧတံပရမံ၊ (ဣတိ ၏ ပရိမာဏတ္ထ။) န ဣတော ဘိဇ္ဈော။-နိကာယ။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၉

ယထာဘိရန္တိန္ဒြိယကား။ ဗုဒ္ဓါနိ၊ တို့၏။ အနဘိရတိပရိတသိတံ နာမ၊ မဇ္ဇေ၊
လျော်ခြင်းဟူသော တောင့်တခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ။ ပန၊ အနန္တယ ကား။ ယထာ
ရုစိ၊ အကြင်အကြင် အလိုတော်အတိုင်း။ ယထာအဇ္ဈာသယံ၊ အကြင်အကြင်
အဇ္ဈာသယတော်အတိုင်း။ ဣတိ စုတ္တံ ဟောတိ။ အာယာမာ' တိ၊ ကား။ ဟေ၊
လာလော့။ ယာမ၊ သွားကြစို့။ အယာမာတိ ပိ၊ အယာမ-ဟူ၍လည်း။ ပါဠိဌာ၊
သည်။ (အတ္ထိ။) ဂစ္ဆာမ၊ သွားကြစို့။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [အ သမ္ပါ
အနက်မရှိ။] အာနန္ဒာတိ၊ ကား။ ဘဂဝါ။ သန္တိကာဝစရတ္တာ၊ အနီး၌
လှည့်လည်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ထေရံ၊ အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်ကို။
အာလပတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ ပန၊ ဆက်။ ထေရော၊ အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်
သည်။ အာဝုသော၊ အရှင်ဘုရားတို့။ ပတ္တစိဝရာနိ၊ တို့ကို။ ဂဏှထ၊ ကုန်
လော့။ ဘဂဝါ၊ အသုကဋ္ဌာနံ၊ ထို မည်သော အရပ်သို့။ ဂန္တုကာမော၊
ကြွခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ အာရော
စေတိ၊ လျှောက်၏။

၁၄၄-၁၄၅။ အမ္မလဋ္ဌိကာဂမနံ၊ အမ္မလဋ္ဌိက သို့ သွားကြောင်းစကား
ရပ်သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်လွင်သည်သာ။ အထ ခေါ် အာယသ္မာ သာရိ

၁။ ယထာဘိရန္တိ။ ။ လောက္ခိယတ္ထသဒ္ဓါနိရိယ အဘိရန္တသဒ္ဓဿ သိဒ္ဓိ ဒဋ္ဌဇ္ဈာ။
(အဘိရန္တ-သဒ္ဓါကို မွေ့လျော်ခြင်းအနက်ရှိသော လောကီသဒ္ဓါကဲ့သို့ ရုပ်ပြီးပါစေ။)၊
အဘိရန္တ အဘိရတံ အဘိရတိတိ ဟိ အတ္ထတော ဧကံ။ (ဤသုံးပုဒ်သည် အနက်တူ။)
အဘိရန္တ-သဒ္ဓေါ စာယံ အဘိရုစိပရိယာယော၊ (အဘိရန္တ-သဒ္ဓါသည် ဤနေရာ၌
“အလို” ဟူသောအနက်ကိုဟောသော အဘိရုစိသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်တည်း။) န
အဿာဒပရိယာယော။ (သာယာခြင်း မွေ့လျော်ခြင်း၏ ပရိယာယ်မဟုတ်။) အဿာဒ
ဝသေန ဟိ ကတ္တစိ ဝသန္တဿ အဿာဒဝတ္ထုဝိဂမေန (သာယာဖွယ်ဝတ္ထု၏ ကင်း
ခြင်းကြောင့်။) သိယာ တဿ တတ္ထ အနဘိရတိ၊ တဒိဒံ ဝိဇ္ဇာသဝါနံ နတ္ထိ၊
((“တဒိဒံ” ဟု ပါဠိရှိပါစေ။) ပဂေဝ ဗုဒ္ဓါနန္တိ အာဟ “ဗုဒ္ဓါနိ ။ပ။ နတ္ထိ” တိ။
အဘိရတိဝသေန ကတ္တစိ ဝသိတွာ တဒဘာဝတော အညတ္ထ ဂမနံ နာမ ဗုဒ္ဓါနိ
နတ္ထိ။ ဝေနေယျဝိနယနတ္ထံ ပန ကတ္တစိ ဝသိတွာ တသ္မိံ သိဒ္ဓေ ဝေနေယျဝိနယနတ္ထ
မေဝ တတော အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တိ၊ အယမေတ္ထ ယထာရုစိ-ဋီကာ။ ဤအဖွင့်ကိုကြည့်
၍ “ယထာဘိရန္တိ၊ ကျွတ်ထိုက်ကြသား ဝေနေများကို ထောက်ထားရှုမျှော် အလို
တော်အတိုင်း” ဟု အနက်ပေးရသည်။

၂။ အာယာမ။ ။ အာယာမာတိ ဧတ္ထ အာသဒ္ဓေါ “အာဂစ္ဆာ” တိ ဣဒိနာ
သမာနတ္ထောတိ အာဟ “ဟေ ယာမာ” တိ။ (လာ သွားကြစို့” ဟုလို။) အယာ
မာတိ ပန ပါဠေ အ ကာရော နိပါတမတ္ထံ။ (“အ” သဒ္ဓါ အနက်မရ နိပါတ်မျှ
တည်း။ “သွားကြစို့” ဟုလို။) -ဋီကာ။

၇၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ပုတ္တောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ သမ္မသာဒနီယေ၊ သမ္မသာဒနီယ
သုတ်၌။ ဝိတ္တာရိတံ၊ ချဲ့အပ်ပြီ။ [ပါထိကဝဂ္ဂ၌ တွေ့ရလတ္တံ့။]

ဒုဿိလဘာဒိနဝအဖွင့်

၁၄၈။ ပါဠိလိဂမနေ၊ ပါဠိလိရွာသို့။ ကြွတော်မူခန်း၌။ အာဝါသထာ
ဂါရန္တိ၊ ကား။ အာဂန္တုကာနံ၊ အာဂန္တုကတို့၏။ အာဝသထဂေဟံ၊ လာ
၍နေရာ အိမ်ကို။ ဝါ၊ တည်းခိုရာ အိမ်ကို။ (အဓိဝါသေတု-၌ စပ်။) ကိရ၊
ချဲ့။ ပါဠိလိဂါမေ၊ ၌။ နိစ္စကာလံ၊ မြသောကာလပတ်လုံး။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ဘက်
ကုန်သော။ ရာဇနံ၊ တို့၏။ (အဇာတသတ်မင်း လိစ္ဆဝိမင်းတို့၏။) သဟာ
ယကာ၊ သူငယ်ချင်းတို့သည်။ အာဂန္တု၊ ၍။ ကုလာနံ၊ တို့ကို။ နိဟရိတွာ၊
ဖယ်ထုတ်၍။ မာသမ္ပိ၊ တလ ပတ်လုံး လည်းကောင်း။ အခုမာသမ္ပိ၊
တလ ထက်ဝက်ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ဝသန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ တေ မန့်
သာ၊ တို့သည်။ နိစ္စုပဗ္ဗုတာ၊ အမြဲ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။)
ဧတေသံ၊ ဤ နှစ်ဘက်သော မင်းများ၏ သူငယ်ချင်းတို့၏။ အာဂတကာ
လေ၊ လာရာအခါ၌။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်သည်။ ဘဝိသတံ၊ လတ္တံ့။
ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ နဂရမဇ္ဈေ၊ မြို့၏အလယ်၌။ မဟတံ၊ ကြီး
စွာသော။ သာလံ၊ ဇရပ်ကို။ ကရိတွာ၊ ၍။ တဿံ၊ ထို ဇရပ်၏။ ကေ
သိ၊ ပဒေသေ၊ တခုသော အရပ်၌။ ဘဏ္ဍပဋိသာမနဋ္ဌာနံ၊ ဘဏ္ဍာသိမီးရာ
အရပ်ကိုလည်းကောင်း။ ကေသိ၊ ပဒေသေ၊ ၌။ နိဝါသဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်
ကိုလည်းကောင်း။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို ပါဠိလိ ရွာသားတို့သည်။
ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဂတော၊ ကြွလာတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတွာ ဝ၊
သာလျှင်။ အမေဟံ၊ တို့သည်။ ဂန္တု၊ ပိ၊ ၍လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝါ၊
ကို။ အာနတဓမ္မာ၊ ပင့်ဆောင်ထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ သော၊ ထို မြတ်
စွာဘုရားသည်။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တော်တိုင်သာ။ အမ္မာကံ၊ တို့၏။ ဝသ
နဋ္ဌာနံ၊ သို့။ သမ္ပတ္တော၊ ရောက်လာတော်မူပြီ။ အဇ္ဇေ၊ ယနေ့။ ဘဂဝန္တံ၊
ကို။ အာဝသထေ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ မဂ်လံ၊ မဂ်လာတရားကို။ ဝဒါပေသာ
မ၊ ဟောစေကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဧတဒတ္ထမေဝ၊ ဤ မဂ်လာ
တရားကို ဟောစေတော်မူခြင်း အကျိုးငှာသာလျှင်။ ဥပသကံမန္တာ၊ ချဉ်း
ကပ်ကြကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (အဓိဝါသေတု ဘန္တေ
ဘဂဝါ-အစရှိသောစကားကို။) အာဟံသုလျှောက်ကြကုန်ပြီ။

ယေန အာဝါသထာဂါရန္တိ (တ္ထေ)၊ ခွံ။ (ဂုဠတ္ထံ)။ ကိရ (ဥဒ္ဓရိတော ဒဿမိ)။ တေ၊ ထို ပါဠိလိ ရွာသားတို့သည်။ ဗုဒ္ဓါ နာမာတို့မည်သည်။ အရညဇ္ဈာသယာ၊ တော၌ အဇ္ဈာသယရှိတော် မူကြကုန်သည်။ အရညာရာ မာ၊တောဟူသောမေ့လျော်ထိုက်သော အရာရှိတော်မူကြကုန်သည်။ (ဟုတော။) အန္တောဂါမေ၊ ရွာတွင်း၌။ ဝသိတုံ၊ ဝံ။ ဣစ္ဆေယျ၊ ဝါ၊ အလိမ္မိမူလည်း ရှိကုန်ရာ၏။ နော(ဣစ္ဆေယျ) ဝါ၊ အလိမ္မိမူလည်း မရှိကုန်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ မနံ၊ စိတ်တော်ကို။ အ ဇာနန္ဒာ၊ မသိကုန်သည်။ (ဟု တော။) အာဝါသထာဂါရံ၊ လာ၍နေရာအိမ်ကို။ (တည်းခိုရာအိမ်ကို။) အပ္ပ ဋ္ဌိဇဂ္ဂိတော ဝ၊ မသုတ်သင်မူ၍သာလျှင်။ အာဂမံသု၊ လာကြကုန်ပြီ။ ဣဒါ နံ၊ ခွံ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ မနံ၊ ကို။ ဥတော၊ ချီ။ ပုရေတရံ၊ ရွေးဦးစွာ။ ဂန္ဓာ၊ ချီ။ ပဋ္ဌိဇဂ္ဂိသာမ၊ ကုန်အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ယေန၊ ခွံ။ အာ ဝါသထာဂရံ (အတ္ထိ)။ တေန၊ သို့။ ဥပသကာမိသု၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗသန္တ ရိန္တိ၊ ကား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ခင်းအပ်သော်။ သပ္ပံ၊ အလုံးစုံသော။ အာဝါသထာဂါရံ၊ သည်။ သန္တတိ၊ ခင်းအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ။ ဧဝံ၊ ဤ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သန္တရိ၊ ခင်းအပ်သည် မည် လောက်အောင်။ (သန္တရိတော-၌ စပ်။) [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက ပါဠိလိဂါမဝတ္ထုကထာ-၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၁၄၉။ ဒုဿိလောတိ၊ ကား။ အသိလော၊ သိလမရှိသော။ နိဿိလော၊ သိလမရှိသော။ သိလဝိပန္နောတိ၊ ကား။ ဝိပန္နသိလော၊ ပျက်သောသိလ ရှိသော။ ဘိန္နသံဝရော၊ ပျက်သောသံဝရရှိသော။ (ပုဂ္ဂလော ဘောဂဇာနိ နိဂစ္ဆတိ-၌ စပ်။) ပမာဒါမိကရုဏန္တိ၊ ကား။ ပမာဒကာရဏာ၊ မေ့လျော့ ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဘောဂဇာနိ နိဂစ္ဆတိ-၌ စပ်။)

စ၊ ဆက်။ ဣဒံသုတ္တံ၊ ဤပါဠိတော်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဂဟဋ္ဌာနံ၊ အိမ်၌ တည်သူ လူဝတ်ကြောင်တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ အာဂတံ၊ လာပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဂဟဋ္ဌတို့နှင့်စပ်သဖြင့် လာပါသော်လည်း။ ပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ၊ ရဟန်းတို့၏ အတွက်လည်း။ လဗ္ဗတေဝ၊ ရအပ်သည်သာ။ ဝါ၊ ရနိုင်သည်သာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဂဟဋ္ဌော၊ သည်။ ယေန ယေန သိပ္ပဋ္ဌာ နေန၊ အကြင် အကြင် အသက်မွေးခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော အတတ်ဖြင့်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ ယဒိ ကသိယာ၊ လယ်လုပ်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ယဒိ ဝဏိဇ္ဇာယ၊ ကုန်သွယ်ခြင်းဖြင့်

၇၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မြဲမဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

သော်လည်းကောင်း။ (ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။) ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန၊ ပါဏာ
တိပါတ-အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပမတ္တော၊ မေ့လျော့သည်။ (ဟုတွာ။)
တံ တံ၊ ထိုထို အလုပ်ကို။ ယထာ ကာလံ၊ ကာလအားလျော်စွာ။ သမ္မာ
ဒေတု၊ ပြီးစီးစေခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။

အထ၊ မစွမ်းနိုင်ရာ ထိုအခါ၌။ အသ၊ ထိုလူဝတ်ကြောင်း၏။ မူလမ္ပ၊ အရင်း
အနှီးသည်လည်း။ ဝိနယတိ၊ ပျက်စီးရ၏။ ပန၊ ကား။ မာ သာတကာလေ၊ သတ္တဝါ
တို့ကို မသတ်ရဟု ကြွေးကြော်ရာအခါ၌။ ပါဏာတိပါတံ၊ ပါဏာတိပါတကို။
ကရောန္တော၊ ပြုမိသည်။ (ဟုတွာ) စ၊ ရှိလည်းကောင်း။ မြဲ သာတကာ
လေတိ “မာ သာတေထ ပါဏိနော” တံ ဧဝံ မာသာတာတိ သောသနံ သော
သိတဒိဝသေ။-ဋီကာ။] အဓိန္နာဒါနာဒီနိ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ကရောန္တော။
(ဟုတွာ) စ၊ လည်းကောင်း။ ဒဏ္ဍဝသေန၊ ဒဏ်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဒဏ်တပ်
ခံရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) မဟတိ၊ ကြီးစွာသော။ ဘောဂဇာနိံ၊ စည်းစိမ်၏
ဆုံးရှုံးခြင်းသို့။ နိဂစ္ဆတိ၊ ရောက်ရ၏။ ဒုဿီလော၊ သော။ ပဗ္ဗဇိတော၊
သည်။ (သမာနော) စ၊ သော်လည်း။ ပမာဒကာရဏာ၊ မေ့လျော့ခြင်းဟူ
သော အကြောင်းကြောင့်။ သီလတော၊ မူလည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓဝစနတော၊
ဘုရားစကားတော်မူလည်းကောင်း။ ဈာနတော၊ ဈာန်မူလည်းကောင်း။ သတ္တ
အရိယဓနတော စ၊ ခုနစ်ပါးသော အရိယာတို့၏ ဥစ္စာမူလည်းကောင်း။
ဇာနိံ၊ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့။ နိဂစ္ဆတိ၊ ၏။

ဂဟဋ္ဌဿ၊ ၏။ အသုကကုလေ၊ ထိုမည်သောအမျိုး၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်သော။
အသုကော နာမ၊ ထိုမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုဿီလော၊ သီလမရှိ။ ပါပ
ဓမ္မော၊ ယုတ်မာသောအကျင့်ရှိ၏။ ပရိစ္စတ္တဣဇလောကပရလောကော၊ စွန့်
လွှတ်အပ်သော ဤပစ္စုပ္ပန်လောက တမလွန်လောကရှိ၏။ သလာကာတ္တ
မတ္တမ္ပ၊ စာရေးတံ ဆွမ်းမျှကိုလည်း။ န ဒေတိ၊ မပေး။ ဣတိ၊ သို့။ စတု
ပရိသမဇ္ဈေ၊ လေးပါးသောပရိသတ်၏အလယ်၌။ ပါပကော၊ ယုတ်ညံ့သော။
(မကောင်းသော)။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဗ္ဗုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ပျံ့နှံ့၍တက်၏။
ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ၊ ရဟန်း၏မူလည်း။ (“ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ”ဟူသော တည်
ပါငြိမ်စပ်။) အသုကော နာမ၊ ထိုမည်သောရဟန်းသည်။ သီလံ၊ ကို။ ရက္ခိတံ၊
ငှာ။ နာသက္ခိ၊ နိုင်။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ တော်ကို။ ဥဂ္ဂဟေတု၊ သင်ယူခြင်းငှာ။ န (အသ
က္ခိ)၊ နိုင်။ ဝဇ္ဇကမ္မာဒိဟိ၊ ဆေးဆရာ၏ ဆေးကုမှုအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဇီဝတိ၊
အသက်မွေး၏။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ အ ဂါရဝေဟိ၊ အ ဂါရဝတို့ဖြင့်။ သမန္တစ

၉

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၃၃

ဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ (စတုပရိသမဇ္ဈေ၊ ဌံ။ ပါပကော၊
သော။ ကိတ္တိသဇ္ဈေ)။ အဗ္ဘဂ္ဂစ္ဆတိ။

အဝိသာရဒေါတိကား။ တာဝပဗ္ဗဇိတဗ္ဗုဒ္ဓါဌာနံ။ (နိဗ္ဗိဇ္ဇော)။ ဂဟဇ္ဇော၊
သည်။ အဝဿံ၊ မချွတ်ကေန်။ ဗဟူနံ၊ များစွာကုန်သောလူတို့၏။ သန္နိပါတ
ဌာနေ၊ စည်းဝေးရာအရပ်၌။ ကေစိ၊ အချို့လူတို့သည်။ မမ၊ ၏။ ကမ္မံ၊
အလုပ်ကို။ ဇာနိဿန္တိ၊ သိကြကုန်လတ္တံ့။ အထ၊ ထိုသို့သိခြင်းကြောင့်။ မံ၊
ကို။ နိဂ္ဂဟိဿန္တိ၊ နှိပ်ကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။
ဣတေကလဿ၊ မင်းမျိုးအား။ ဒဿန္တိ၊ ပေးကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ ဝါ၊ လည်း
ကောင်း။ သဘယော၊ ကြောက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဥပ
သက္ကံမတိ၊ ချဉ်းကပ်ရ၏။ မက္ခံဘူတော၊ မျက်နှာ မသာယာသည် ဖြစ်၍
ဖြစ်သည်။ ပတ္တက္ခန္ဓော၊ ကျသော လည်ကုပ်ရှိသည်။ အဘေမုခေါ၊ အောက်၌
မျက်နှာရှိသည်။ (မျက်နှာအောက်ချသည်။) (ဟုတွာ)။ အင်္ဂုလိကေန၊ လက်
ချောင်းဖြင့်။ ဘူမိ၊ မြေကို။ ကဆန္ဓော၊ ရေးခြစ်လျက်။ နိသီဒတိ၊ ၏။
ဝိသာရဒေါ၊ ကင်းသောရွှံ့ရှားခြင်းရှိသည်။ ဟုတွာ ကထေတုံ န သက္ကောတိ။

ပဗ္ဗဇိတောပိ၊ သည်လည်း။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သန္နိ
ပတိတာ၊ ကုန်ပြီ။ အဝဿံ၊ ကန်။ ကေစိ၊ တစ်စုံတယောက်သည်။ မမ၊
၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ ဇာနိဿတိ၊ လတ္တံ့။ အထ၊ ထိုသို့သိခြင်းကြောင့်။ မေ၊
၏။ ဥပေါသထမ္ပိ၊ ဥပုသ်ကိုလည်းကောင်း။ ပဝါရဏမ္ပိ၊ ပဝါရဏာကိုလည်း
ကောင်း။ ထပေတွာ၊ တန်ဖိုးရှိ။ သာမညတော၊ ရဟန်း၏အဖြစ်မှ။ စာ
ဝေတွာ၊ ရွှေ့လျောစေ၍။ နိက္ကမ္ပိဿန္တိ၊ နှင်ထုတ်ကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။
သဘယော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ ဥပသက္ကံမတိ။ ဝိသာရဒေါ၊ သည်။ ဟုတွာ
ကထေတုံ၊ ဌာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ကေစော ပန၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်
ကား။ ဒုဿီလော၊ သည်။ (သမာဓော) ပိ၊ လည်း။ ဒပ္ပိတော ဝိယ၊ မာန
ထောင်လွှားသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ခန့်ခန့်ညားညား တက်ကြွားသကဲ့သို့။ ဝိစရတိ၊ လှည့်
လည်၏။ သော ပိ၊ ထို ဒုဿီလသည်လည်း။ အဇ္ဈာသယေန၊ အတွင်းအလိုအား
ဖြင့်။ မက္ခံ၊ မျက်နှာမသာယာသည်။ ဟောတိယေဝ၊ သည်သာ။ [“အပြင်ဟန်
ကကော့ မျက်နှာထားတင်းတင်း၊ အတွင်းကတော့ မသာယာ”ဟူလို။]

သမ္မုဇ္ဈော ကာလံ ကရေတိတိ(ဧတ္ထ၊ ဂူဇ္ဈတ္တံ)။ ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ဒဿမိ)။
တဿ၊ ထို ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ မရဏမဉ္ဇေ၊ သေရာ ညောင်
စောင်း၌။ နိပန္နဿ၊ လျောင်းစဉ်။ ဒုဿီလကမ္မေ၊ ဒုဿီလ၏အမှုတို့ကို။ သမာ
ဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ ပဝတ္ထိဌာနံ၊ ဖြစ်ရာအရပ်သည်။ အာပတိ၊ ရွှေ့ရွက်ခြင်းသို့။

ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ သော၊ ထို ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥမ္မိလေတွာ၊ မျက်စိ ကိုဖွင့်၍။ ဝါ၊ လတ်သော်။ ဣဓလောကံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကကို။ ပဿတိ၊ မြင် နေ၏။ နိမိလေတွာ၊ မျက်စိမှိတ်၍။ ဝါ၊ လတ်သော်။ ပရလောကံ၊ တမလွန် လောကကို။ ပဿတိ၊ ။ တဿ၊ ထို ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အပါယာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်လာကုန်၏။ ဆတ္တိ သတေန၊ လုံတရာဖြင့်။ သိသေ၊ ။ ပဟရိယမာနော၊ ဝိယ၊ ထိုးခတ်အပ် သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ သော၊ ထို ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါရေထ ဝါရေထ၊ တားမြစ်ပါကုန် တားမြစ်ပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိရဝန္တော၊ မြည်တမ်းလျက်။ မရတိ၊ သေရ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သမ္ပုဋ္ဌော ကာလံ၊ ကရေတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ ပဉ္စမပဒံ၊ ဝါးခုံမြောက်အပြစ်အစုသည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်လွင်သည်သာ။ [ပဉ္စမပဒန္တိ “ကာယဿ ဘေဒါ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တာ ပဉ္စမောအာဒိနဝကောဋ္ဌာသော။-ဋီကာ။](၁၅၀)အာနိသံသကထာ၊ သီလဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးကို ဆိုရာဆိုကြောင်းစကားကို။ ဝုတ္တ ဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ် ပြီးသော အာဒိနဝကထာ၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၅၁။ ဗဟုဗေဝ ရတ္တိ၊ ဓမ္မိယာ ကထာယာတိ၊ ကား။ အညာယ၊ သီလကထာမှ တပါးသော။ ပါဠိမုတ္တကာယ၊ ပါဠိတော်မှလွတ်သော။ ဓမ္မိ ကထာယ စေဝ၊ တရားရှိသော ကထာဖြင့်လည်းကောင်း။ အာဝသထာ နုမောဒနာယ စ၊ အာဝါသထ အနုမောဒနကထာဖြင့်လည်းကောင်း။ အာ ကာသဂင်၊ ကောင်းကင်ဂင်္ဂါမြစ်ကို။ ဝါ၊ ရေတံခွန်ကို။ ဩတံ၊ ရေန္တော ဝိယ၊ သွယ်ချသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ယောဇနပုမာဏံ၊ တယူဇနာ အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ မဟာမရံ၊ ကြီးစွာသော ပျားအုံကို။ ဝါ၊ ပျားလပို့ကြီး ကို။ ပိဋေတွာ၊ ညစ်၍။ မဓုပါနံ၊ ပျားရည်အဖျော်ကို။ ပါယေန္တော ဝိယ၊ သောက်စေသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဗဟုဗေဝ ရတ္တိ၊ များစွာသာလျှင်ဖြစ် သော ညဉ့်ပတ်လုံး။ သန္ဓဿေတွာ၊ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ ကျိုးနှစ်ဖြာကို ကောင်း စွာ ရှုမြင်စေတော်မူပြီး၍။ သမ္ပဟံသေတွာ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ရှင်လန်းစေတော်မူပြီး၍။ ဥယျောဇေသိ၊ လွှတ်တော်မူပြီ။ အဘိက္ကန္တာတိ၊

၁။ ဥမ္မိလေတွာ။ပ။ပဿတိ။ ။ဥမ္မိလနကာလေ အတ္တနော ပုတ္တဒါရာဒိဒဿန ဝသေန ဣဓလောကံ ပဿတိ၊ နိမိလနကာလေ ဂတိနိမိတ္တုပဋ္ဌာနဝသေန (ဂတိနိမိတ် ထင်မြင်၏ အစွမ်းဖြင့်။) ပရလောကံ ပဿတိ။ တေနာဟ “စတ္တာရော အပါယာ” တိအာဒိ။-ဋီကာ။

ပါဠိလိပုတ္တနဂရမာပနအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၇၅

ကား။ အတိကန္တာ၊ လွန်သွားပြီ။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ခယဝယံ၊ ကုန်ခြင်း ဖျက်ခြင်းသို့။ ဥပေတာ၊ ကပ်ရောက်ပြီ။

သုညာဂါရန္တိ၊ ကား။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြားတပါးသော။ သုညာ ဂါရံ နာမ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် အသီးအခြား တပါးသော သုညာဂါရ မရှိပါသော်လည်း။ တတ္ထဝ၊ ထို အာဝသထာဂါရ၌ပင်။ ကေပဿ၊ တခုသော နံပါး၌။ သာဏိပ၊ ကာရေန၊ အဝတ် ကန်လန့်ကာဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတော၊ ထက်ဝန်းကျင်ကာရံ၍။ ဣမ၊ ဤနေရာ၌။ သတ္တာ၊ သည်။ ဝိဿမိဿတိ၊ အပန်းဖြေတော်မူလိမ့် မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ မဉ္ဇကံ၊ ညောင်စောင်းငယ်ကို။ ပညပေသုံ၊ ခင်း ထားကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စတူဟိပိ၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပဏတိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဘုတ္တံ၊ သုံးစွဲအပ်သည်။ (သမာနံ၊ သော်။) ဧတေသံ၊ ဤပါဠိလိ ရှာသားတို့၏။ မဟပွလံ၊ ကြီးသောအကျိုးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံတော်မူ၍။ တတ္ထ၊ ထို ညောင်စောင်းငယ်၌။ သိဟသေယံ၊ မြတ် သောလျောင်းတော်မူခြင်းကို။ ကပ္ပေသိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ တံ၊ ထို လျောင်း ကော်မူခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သုညာဂါရံ ပါဝိသိတိ၊ ဟူ၍။ (အာယသ္မတာ အာနန္ဓေန) ဝုတ္တံ။

ပါဠိလိပုတ္တနဂရမာပနအဖွင့်

၁၅၃။ သုနိဝေဿကာရာတိ၊ ကား။ သုနိဓော စ၊ သုနိလည်းမည် သော။ ဝဿကာရောစ၊ ဝဿကာရလည်း မည်သော။ ဧဝံ၊ ကုန်သော။ ပြာဟူဏာ၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ (မာပေန္တိ။) မဂဓမဟာမတ္တာတိ၊ ကား။ မဂဓရညော၊ မဂဓမင်း၏။ မဟာမတ္တာ၊ ကြီးသော အစိုးရခြင်းဟူသော အတိုင်း အရှည် ရှိကုန်သော။ မဟာမစ္စာ၊ အမတ်ကြီးတို့သည်။ (မာပေန္တိ။) ဝါ။ တနည်း။ မာဂဓရဋ္ဌေ၊ မာဂဓတိုင်း၌။ မဟာမတ္တာ၊ ကုန်သော။ မဟတိယာ၊ ကြီးစွာသော။ ဣဿရိယမတ္တာယ၊ အစိုးရလူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ရာထူး ဌာနန္တရ ဟူသော အတိုင်း အရှည်၌။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂဓမဟာမတ္တာ၊ တို့မည်၏။ [ဋီကာ၌ အဋ္ဌ ကထာမှ တနည်းဖွင့်သေး၏။] ပါဠိလိဂါမေ နဂရန္တိ၊ ကား။ ပါဠိလိဂါမံ၊ ပါဠိလိရွာကို။ နဂရံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ မာပေန္တိ၊ ဖန်ဆင်းကြကုန်၏။ ဝဇ္ဇိနံ ပဋိဗာဟာယာတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇိရာဇကုလာနံ၊ ဝဇ္ဇိမင်းမျိုးတို့၏။

၇၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အာယမုခပစ္ဆိန္နနတ္တံ၊ ဝင်လာသောအခွန်အတုတ်၏ အပေါက်ကို ဖြတ်တားခြင်းအကျိုးငှာ။ (မာပေန္တိ။) သဟဿသေဝါတိ၊ ကား။ ဧကေကဝဂ္ဂဝသေန၊ တခုတခုသောအစု၏အစုမ်းဖြင့်။ သဟဿံ သဟဿံ၊ တထောင်တထောင်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ (ဝတ္ထုနိ ပရိဂ္ဂဏန္တိ။) ဝတ္ထုနိတိ၊ ကား။ ဗံရဝတ္ထုနိ၊ အိမ်ရာတို့ကို။ (ပရိဂ္ဂဏန္တိ။) [သဟဿသော + ဝေ၊ သဟဿနောင်သောပစ္စည်း။]

စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုန္တိ၊ ကား။ ရုညဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ရာဇမဟာမတ္တာနဉ္စ၊ မင်း၏အမတ်ကြီးတို့၏လည်းကောင်း။ နိဝေသနာနိ၊ နေအိမ်တို့ကို။ မာပေတုံ၊ ဖန်ဆင်းခြင်းငှာ။ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာပါဌကနံ၊ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာကျမ်းကို ရွတ်ဖတ်တတ်ကုန်သော ဆရာတို့၏။ [အိမ်ရာ၏ အကျိုးအပြစ်ကို သိတတ်သောအတတ်ကို ရွတ်ဖတ်တတ်ကုန်သော ဆရာတို့၏ အိမ်ရာမြေကြွန် အတတ်ကို တတ်သောဆရာတို့၏။] စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ နမန္တိ၊ ညွတ်ကုန်၏။ ကိရ၊ ချဲ့။ တေ၊ ထို ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာပါဌကဆရာတို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ သိပ္ပာနုဘာဝေန၊ အတတ်၏ အာနုဘော်ဖြင့်။ [သိပ္ပာနုဘာဝေနာတိ သိပ္ပာနုဂတဝိဇ္ဇာနုဘာဝေန။-ဋီကာ။] ဟေဌာ၊ ဌံ။ ပထဝိယံ၊ ဌံ။ တိ သဟတ္ထမတ္တေ၊ အတောင်သုံးဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဌာနေ၊ ဌံ။ ဣဓ၊ ဤအရပ်၌။ နာဂဂ္ဂါဟော၊ နဂါးတို့၏ မိမိတို့ နေရာအဖြစ်ဖြင့် သိမ်းယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣဓ၊ ဌံ။ ယက္ခဂ္ဂါဟော၊ ဘီလူးတို့၏ မိမိတို့နေရာအဖြစ်ဖြင့် သိမ်းယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣဓ၊ ဌံ။ သုတဂ္ဂါဟော၊ တစ္ဆေ မြေဘုတ်တို့၏ မိမိနေရာအဖြစ်ဖြင့်သိမ်းယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဣဓ၊ ဌံ။ ပါသာဏောဝါ၊ နည်းသော လက္ခဏာရှိသော ကျောက်သည် သော်လည်းကောင်း။ ခါဏုကောဝါ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော သစ်ငုတ်သည်သော်လည်းကောင်း။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ [ပါသာဏောတိ အပ္ပလက္ခဏပါသာဏော။ ခါဏုကောတိ ယောကောစိ ခါဏုကော။-ဋီကာ။] တေ၊ ထို ဝိဇ္ဇာပါဌကဆရာတို့သည်။ တဒါ၊ အိမ်နေရာတို့ကို သတ်မှတ်ရာ ထို အခါ၌၊ သိပ္ပံ၊ အတတ်ကို။ ဝါ၊ မန္တန်ကို။ ဇပိတွာ၊

၁။ သဟဿသေဝ။ ။သောပစ္စည်းသည် “ဝိစ္ဆာ” အနက်ကိုလည်းဟော၏။ ဥပမာ “ပဉ္စသော၊ ငါးလုံးတစု ငါးလုံးတစုအားဖြင့်။” ဟုရာ၌ကဲ့သို့တည်း။ ဤ၌လည်း “သောပစ္စည်း၏ဝိစ္ဆာအနက်ကိုယူစေလို၍ “သဟဿံ သဟဿံ” ဟုဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် “သဟဿသော” ကို “ပါဌ်မှန်” ဟုမှတ်ပါ။ [သဟဿသေဝါတိ ဝါပါဌော၊ သဟဿသော ဝေ။ ဂေနာဟ ဧကေကဝဂ္ဂဝသေန သဟဿံ သဟဿံ ဟုတွာဝါ။-ဋီကာ။]

ရွတ်ဆို၍။ ဝါ၊ စုပ်၍။ ဒေဝတာဟိ၊ ထို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ က။ မန္တယမာနာ
ဝိယ၊ တိုင်ပင်ကုန်သကဲ့သို့။ မာပေန္တိ။

အထဝါ၊ ကား။ နေသံ၊ ထို ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာပါဌကဆရာတို့၏။ [နေသန္တိ
ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာပါဌကနံ။-ဋီကာ။] သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ဒေဝတာ၊ ထို့သည်။
အဓိမုစ္စိတွာ၊ ပူးဝင်၍။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထို အရပ်၌။ နိဝေသနာနိ၊ ထိုကို။
မာပေတုံ၊ ဌာ။ စိတ္တံ၊ ကို။ နာမေန္တိ၊ ညွတ်စေကြကုန်၏။ တာ၊ ထို နတ်
တို့သည်။ စတုံသု၊ လေးထောင်ကုန်သော။ ကောဏေသု၊ အထောင်တို့၌၊
ခါဏကေ၊ သစ်သားငုတ်တိုင်တို့ကို။ ဝါ၊ ပန္နက်တို့ကို။ ကောဋေတွာ၊ စိုက်
နှက်၍။ ဝတ္ထုမိ၊ အိမ်ရာမြေအရပ်ကို။ ဂဟိတမတ္တေ၊ ယူအပ်ပြီးကာမျှဖြစ်
လတ်သော်။ ပဋိဝိဂစ္ဆန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။ ဝါ၊ ခွါကုန်၏။ သဒ္ဓါနံ၊ သဒ္ဓါ
ရှိကုန်သော။ ကုလာနံ၊ အမျိုးတို့၏အတွက်။ သဒ္ဓါ၊ ရှိကုန်သော။ ဒေဝတာ၊
ထို့သည်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကရောန္တိ၊ အသဒ္ဓါနံ၊ သဒ္ဓါ
မရှိကုန်သော။ ကုလာနံ၊ တွက်။ အသဒ္ဓါ၊ ကုန်သော။ ဒေဝတာ ဝ၊
ထို့သည်သာ။ (တထာ၊ ဖြင့်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။) ကိံကာရဏာ၊ အဘယ်
အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဟိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါနံ၊ သဒ္ဓါရှိသော နတ်တို့
၏။ ဝေ၊ ဤ အကြံသည်။ ဟောတိ၊ (ကိံ၊ နည်း။) ဣဓ၊ ဤ နေရာ၌။
မနုဿာ၊ ထို့သည်။ နိဝေသနံ၊ ကို။ မာပေတွာ၊ ၍။ (အိမ်ဆောက်ပြီး၍။)
ပဌမံ၊ စွဲ။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ နိသီဒါပေတွာ၊ နေစေ၍။ မဂ်လံ၊ ကို။
ဝစာပေသန္တိ၊ တိုးပွားစေကုန်လတ္တံ့။ အထ၊ မဂ်လာကို တိုးပွားစေကြရာ
ထိုအခါ၌။ မယံ၊ ထို့သည်။ သီလဝန္တာနံ၊ သီလရှိကုန်သော ရဟန်းတို့
ကို။ ဒဿနံ၊ မြင်ရခြင်းကို။ (လဘိဿာမ၊ ရကုန်လိမ့်အံ့။) ဓမ္မကထံ၊ တရား
စကားကိုလည်းကောင်း။ ပဉ္စာဝိသုဇ္ဇနံ၊ ပြဿနာဖြေဆိုခြင်းကိုလည်းကောင်း။
အနုမောဒနုဉ္စ၊ အနုမောဒနာတရားကိုလည်းကောင်း။ သောတုံ၊ ဌာ။ ဝါ၊
နာခွင့်ကို။ လဘိဿာမ၊ အံ့။ မနုဿာ၊ ထို့သည်။ ဒါနံ၊ ဒတွာ။ အမှန်ကံ၊ ထို
အား။ ပတ္တိံ၊ အဖို့ကို။ ဒဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝေ၊ သည်။
ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တထာ၊ အားဖြင့်။
ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။)

တာဝတိံသေတိ (ဝတ္ထု ဂူဇ္ဇထံ) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)။ ကေသု၊ တဦး
သော။ ကုလေ၊ ၌။ ကေ၊ တယောက်သော။ ပဏ္ဍိတမနုဿံ၊ ပညာရှိသော
လူကို။ (ဥပါဒါယ) ဝါ၊ ကပ်ယူ၍ လည်းကောင်း။ ဝါ၊ စွဲ၍လည်း
ကောင်း။ ကေသု၊ သော။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်းတိုက်၌။ ကေ၊ တပါး

သော။ ဗဟုဿုတဘိက္ခု၊ များသောသုတရှိသော ရဟန်းကို။ ဥပါဒါယ
 ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ အသုကကုလေ၊ ထိုမည်သော
 အမျိုး၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ပဏ္ဍိတာ၊ ရှိကုန်၏။ အသုကဝိဟာရေ၊ ထို
 မည်သောကျောင်းတိုက်၌၊ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဗဟုဿုတာ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ သဒ္ဓေါ၊ ကျော်စောသံသည်။ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ ပျံ့နှံ့၍တက်သကဲ့
 သို့။ ဧဝမေဝ၊ လျှင်။ ဒေဝရာဇာနံ၊ နတ်တို့၏ မင်းဖြစ်သော။ သက္ကံ၊
 ပညာရှိ သိကြားကိုလည်းကောင်း။ ဝိဿကမ္ပံ၊ ဝိသကြုံမည်သော။ ဒေဝပုတ္တံ
 စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဥပါဒါယ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ တာဝတိံသာ၊ တာဝတိံ
 သာ နတ်တို့သည်။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိပါပေကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဒ္ဓေါ၊
 သည်။ အဗ္ဘုဂ္ဂတော၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ တာဝတိံသေဟိတိ၊ ဟူ၍။
 (ဘဂဝါ) အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တာဝတိံသေဟိ၊ တာဝတိံသာနတ်
 တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကဲ့။ မန္တေတူာ ပိ၊ ရှိလည်း။ မာပေန္တိ ဝိယ၊ ဖန်ဆင်းစေ
 ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အထော။

ယာဝတာ အရိယာယတနန္တိ၊ ကား။ ယတ္တကံ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်
 ရှိသော။ အရိယမနုဿာနံ၊ အရိယဒေသ၌ နေကြကုန်သော လူတို့၏။ ဩသရ
 ဏဋ္ဌာနံ နာမ၊ သက်ရောက်ရာ အရပ်မည်သည်။ အတ္ထိံ၊ ယာဝတာ ဝဏိပွ
 ထောတိ၊ ကား။ ယတ္တကံ၊ သော။ ဝါဏိဇာနံ၊ ကုန်သည်တို့၏။ အာဘတ
 ဘဏ္ဍာယ၊ ဆောင်ယူအပ်သော ဘဏ္ဍာ၏။ ရာသိဝသေနေဝ၊ အစုအပုံ၏
 အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ကယဝိက္ကယဋ္ဌာနံ နာမ၊ ဝယ်ရာ ရောင်းရာဌာန
 မည်သည်။ (အတ္ထိံ။) [ရာသိဝသေနေဝ ဖြင့် အစုလိုက် အပြုံလိုက် လက်
 ကားရောင်းခြင်း ဝယ်ခြင်းကို ပြ၏။] ဝါ၊ တနည်း။ ဝါဏိဇာနံ၊ တို့၏။
 ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်သည်။ အတ္ထိံ၊ ဣဒံ အဂ္ဂနဂရန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ၊
 ဤ ပါဠိလိပုတ်မြို့သည်။ တေသံ အရိယာယတန ဝဏိပွထာနံ၊ ထိုအရိယအရပ်၌
 နေကြသောလူမျိုးတို့၏သက်ရောက်ရာအရပ် ကုန်တို့၏အစုအားဖြင့်ရောင်းဝယ်
 ရာ အရပ်တို့၏။ ဝါ၊ ကုန်သည်တို့၏ နေရာအရပ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့တွင်။
 အဂ္ဂနဂရံ၊ အမြတ်ဆုံးမြို့သည်။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးဆုံးမြို့သည်။ ပါမောက္ခံ၊
 ပြခန်းသောမြို့သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤကား အနက်။ [ပါ
 ဣလိဂ္ဂာကြီးမှ ပေါက်ပွားလာသောမြို့ ဖြစ်သောကြောင့်။ “ပါဠိလိပုတ်မြို့”
 ဟု ခေါ်ဝေါ်ဟန်တူသည်။ အရိယာယတနံ၊ ဝဏိပွထော၊ ဝါဏိဇာနံ၊
 ဝသနဋ္ဌာနံ ဝါ”ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဤသုတ် ဒီကာဖွင့်အတိုင်း ဝိနည်း
 မဟာဝါဘာသာဒီကာ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက ပါဠိလိဂါမဝတ္ထုကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပုဋ္ဌဘေဒနန္တိ၊ ကား။ ဘဏ္ဍာပုဋ္ဌဘေဒနဌာနံ၊ ဘဏ္ဍာထုပ်တို့ကို ဖျက်ရာ ဖြေရာအရပ်သည်။ ဘဏ္ဍာဘဏ္ဍိကာနံ၊ ဘဏ္ဍာထုပ်တို့ကို။ မောစနဌာနံ၊ ဖြေရာအရပ်သည်။ (ဘဝိဿတိ။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ပုဋ္ဌေ၊ ဘဏ္ဍာအထုပ်တို့ကို + ဘိန္နန္တိ မောစေန္တိ တွေ့ဘိ ပုဋ္ဌဘေဒနံ။] သကလဇမ္ပုဒီပေါအလုံးစုံသော ဇမ္ပုဒီပိဋံ။ အလဗ္ဘဘဏ္ဍမိ၊ မရအပ်သော ဘဏ္ဍာကိုလည်း။ ဣဓေ၊ ဤပါဠိလိပုတ်မြို့၌သာ။ လဘိဿန္တိ၊ ရကုန်လတ္တံ့။ အညတ္တ၊ အခြားသော အရပ်၌။ ဝိက္ကယေန၊ ရောင်းခြင်းဖြင့်။ အဂစ္ဆန္တမ္ပိ၊ မရောက်သော ဘဏ္ဍာသည်လည်း။ ဣဓေ၊ ဤပါဠိလိပုတ်မြို့၌သာ။ ဂမိဿတိ၊ ရောက်လတ္တံ့။ [န အာဂစ္ဆန္တမ္ပိ၊ မရောက်လာသော ဘဏ္ဍာသည်လည်း။ ဣဓေ၊ ၌သာ။ အာဂမိဿတိ၊ ရောက်လာလတ္တံ့။ ဤသို့ အောက်က မူကွဲကိုလည်း အနက်ပေးပါ။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓေ၊ ၌သာ။ ပုဋ္ဌံ၊ ဘဏ္ဍာထုပ်ကို။ ဘိန္နိဿန္တိ၊ ခွဲကြ ဝေကြ ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ၊ မှန်။ စတုသု၊ လေးပေါက်ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ စတ္တာရိ (သတသဟဿာနိ)၊ လေးသိန်းတို့လည်းကောင်း။ သဘာယံ၊ ဈေး၌။ ဝါ၊ လွတ်ရုံး၌။ ဧကံ (သတသဟဿံ)၊ တသိန်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဒီဝသေ ဒီဝသေ၊ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၌။ ပဉ္စသတသဟဿာနိ၊ ငါးသိန်းသော ဘဏ္ဍာတို့သည်။ ဥဌဟိဿန္တိ၊ ပေါ်ထွက်ကုန်လတ္တံ့။ (အခွန်ထွက်ကုန်လတ္တံ့။) ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဓသေတိ၊ ပြ၏။

အဂ္ဂိတော ဝါတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ ဝါ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ စကာရတ္ထော၊ စ အက္ခရာ၏ အနက်ရှိ၏။ အဂ္ဂိနာ စ၊ မီးကြောင့်လည်းကောင်း။ ဥဒကေန စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ မိထုဘေဒေန စ၊ အချင်းချင်း ခွဲခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အချင်းချင်း ကုန်းတိုက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ နဿိဿတိ၊ ပျက်လတ္တံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧကကောဌာသော၊ တခုသော အဖို့အစုသည်။ ဝါ၊ တပုံသည်။ အဂ္ဂိနာ၊ ကြောင့်။ နဿိဿတိ၊ လတ္တံ့။ နိဗ္ဗာပေတု၊ ငြိမ်းစေခြင်းငှာ။ န သက္ခိဿန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဧကံ (ကောဌာသံ)၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဂင်္ဂါ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ဂဟေတွာ၊ ရွှံ့။ ဂမိဿတိ၊ သွားလတ္တံ့။ ဧကော (ကောဌာသော)၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဣမိနာ၊ ဤသူသည်။ အ ကထိတံ၊ မပြောဆိုအပ်သော စကားကို။ အမုဿ၊ ထိုမည်သူအားလည်းကောင်း။ အမုနာ၊ ထိုမည်သူသည်။ အ ကထိတံ၊ ကို။ ဣမဿ၊ ဤမည်သူအားလည်းကောင်း။ ဝဒန္တာနံ၊ ပြောဆိုသူတို့၏။ ပိသုဏ ဝါစာနံ၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်ကြောင်းစကားတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းကြောင့်။ ဘိန္နာနံ၊ ကွဲကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ အညမညဘေဒေနေ၊ အချင်း

ချင်း ကဲ့ခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ နသိဿတိ၊ လတ္တံ။ ဣတိ အတ္ထော။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပစ္စုသကာလော၊
 ဤ။ ဂင်္ဂါယ၊ ဇာ။ တိရံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ကြွတော်မူ၍။ ကတမုခဓောဝနော၊
 ပြုအပ်ပြီးသော မျက်နှာသစ်ခြင်း ရှိတော်မူသည်။ ဝါ၊ မျက်နှာသစ်ခြင်းကို
 ပြုတော်မူပြီးသည်။ (ဟုတ္တာ။) ဘိက္ခာစာရဝေလယံ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ
 အခါကို။ ဝါ၊ ဆွမ်းခံချိန်ကို။ အာဂမယမာနော၊ စိုင်းငုံတော်မူလျက်။
 နိသီဒိ၊ မူပိ။ ဤနေရာ၌ ကိုယ်တော်တိုင် ဂင်္ဂါမြစ်သို့ကြွ၍ မျက်နှာသစ်တော်
 မူသောအားဖြင့် ‘သလ္လဟုက ဝုတ္တိ’ ဖြစ်ပုံကို အတုယူပါ။ မျက်နှာသုတ်ပဝါ
 သော်မူ ရှိပုံမရပါ။]

၁၅၃။ သုနိဝေဿကာရာပိ၊ တို့သည်လည်း။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ရာဇာ၊
 သည်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ ဇာ။ ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးတည်း။
 သော၊ ထိုမင်းသည်။ အမှေ၊ တို့ကို။ ပုစ္ဆိဿတိ၊ မေးလတ္တံ။ (ကိ။)
 သတ္တာ၊ သည်။ ပါဠိလိဂါမံ၊ သို့။ အဂမာသိ ကိရ၊ ကြွလာတော်မူသတတ်။
 တဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဥပသကံမိတ္ထ၊ ချဉ်းကပ်ကြ
 ကုန်၏လော။ န ဥပသကံမိတ္ထ၊ မချဉ်းကပ်ကြကုန်သလော။ ဣတိ၊ သို့။
 (ပုစ္ဆိဿတိ။) ဥပသကံမိတ္တာ၊ ချဉ်းကပ်ကြပါကုန်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။
 ဝုတ္တော၊ သံတော်ဦးတင်အပ်သော်။ နိမန္တယိတ္ထ၊ ပင့်ဖိတ်ကြကုန်၏လော။ န
 နိမန္တယိတ္ထ၊ မပင့်ဖိတ်ကြကုန်သလော။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ပုစ္ဆိဿတိ၊
 လတ္တံ။ န နိမန္တယိမ္မာ၊ မပင့်ဖိတ်ကြပါကုန်။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။
 ဝုတ္တော၊ လတ်သော်။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏ အပေါ်၌။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။
 အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ နိဂ္ဂဟိဿတိ၊ နှိပ်လတ္တံ။ မယံ၊ တို့သည်။ အာဂတ
 ဋ္ဌာနေ၊ ရောက်ရာအရပ်၌။ ဣဒဉ္စာပိ နဂရံ၊ ဤမြို့ကိုလည်း။ မာပေမ၊
 ဖန်ဆင်းကြကုန်၏။ ပန၊ စင်စစ်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ ဇာ။ ဂတဂတ
 ဋ္ဌာနေ၊ ရောက်အပ် ရောက်အပ်သော အရပ်၌။ ကာဠကဏ္ဍိသတ္တာ၊ မည်း
 ညစ်သော မကောင်းကျိုးကို ပြုတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ပဋိက္က
 မန္တိ၊ ဖဲကြကုန်၏။ [ကာဠကဏ္ဍိ သတ္တာတိ အတ္တနာ ကဏ္ဍဓမ္မဗဟုလတာယ
 ပရေသဉ္စ ကဏ္ဍိပါကာနတ္ထနိဗ္ဗတ္တိ နိမိတ္တတာယ “ကာဠကဏ္ဍိတိ”လဒ္ဓနာမာ
 ပရူပဒ္ဓဝကရာ အပ္ပေသက္ခသတ္တာ။-ဋီကာ။ အကျယ်ကို ဆရာတော်၏နိဿယ၌
 ပြထားပြီ။] မယံ၊ တို့သည်။ တံ၊ တိုမြတ်စွာဘုရားကို။ န နဂရမင်္ဂလံ၊ မြို့၏
 မင်္ဂလာကို။ ဝဒါပေဿာမ၊ ဟောစေကြကုန်အံ့။ ဣတိ စိန္တေတွာ သတ္တာရံ
 ဥပသကံမိတ္တာ။ နိမန္တယိ သု၊ ပင့်ဖိတ်ကြကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ အထခေါ
 သုနိဝေဿကာရာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ။

ပါဠိလိပုတ္တနဂရမာပနာဖွင့်] တာသဒ္ဓိကာ

၈၁

ပုဗ္ဗဏှသမယန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗဏှကာလေ၊ နံနက်အခါဝယ် တခုသော အချိန်၌။ [ပုဗ္ဗဏှသမယံ-အရ၊ နံနက်အခါ အားလုံးကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် “ပုဗ္ဗဏှ၊ ဧကံ သမယံ” ဟု ဌီကာဖွင့်သည်။] နိဝါသေတွာတိ၊ ကား။ ဂါမပ္ပဝေသနနိဟာရေန၊ ရွာသို့ဝင်ရာဝယ် ဝတ်တော်မူပုံ နည်းအားဖြင့်။ [ဂါမပ္ပဝေသနနိဝသနာကာရေန။-ဌီကာ။] နိဝါသနံ၊ သင်းပိုင်ကို။ နိဝါသေတွာ၊ ပြင်ဆင်ကာ ဝတ်တော်မူ၍။ ကာယဗန္ဓနံ၊ ခါးပန်းကြိုးကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့တော်မူ၍။ ပတ္တစိဝရမာဒါယာတိ၊ ကား။ ပတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ စိဝရဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အာဒိယိတွာ၊ ယူတော်မူ၍။ ကာယပုဋ္ဌိဗန္ဓံ၊ ကိုယ်တော်နှင့်စပ်သည်ကို။ ကတွာ။ (ဥပသကံမိ။) [ကာယပုဋ္ဌိဗန္ဓံ ကတွာတိ စိဝရံ ပါရူပိတွာ၊ ပတ္တံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာတိ အတ္ထော။-ဌီကာ။]

သီလဝန္တေတ္တာတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပညာရှိတို့နေရာ အိမ်၌။ သီလဝန္တေ၊ သီလရှိကုန်သော။ (ဗြဟ္မစာရယော-၌ စပ်။) သညတေတိ၊ ကား။ ကာယဝါစာမနေဟိ၊ ကိုယ် နှုတ် စိတ်ထို့ဖြင့်။ သညတေ၊ ကောင်းစွာ စောင့်စည်းကုန်သော။ [ကောင်းစွာစောင့်စည်းအပ်သော ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးလုံးရှိကုန်သောဟုလည်း ဌီကာဖွင့်၏။] (ဗြဟ္မစာရယော ဘောဇေတွာ-၌ စပ်။)

တာသံ ဒက္ခိဏ မာဒိသေတိ၊ ကား။ သံသယ၊ အား။ ဒိန္နော၊ ပေးလှူအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေ၊ တို့ကို။ တာသံ သရဒေဝီတာနံ၊ ထို အိမ်စောင့် နတ်တို့အား။ အာဒိသေယျ၊ ညွှန်ပြရာ၏။ ပတ္တိံ၊ ရောက်အပ်ရအပ်သော ကုသိုလ်၏အဖို့ကို။ ဒဒေယျ၊ ပေးရာ၏။ [အာဒိသေယျကို အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။] ပူဇိတာ ပူဇယန္တိတိ၊ ကား။ ဣမေ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အဗ္ဗာကံ၊ တို့၏။ ဉာတကာ ပိ၊ ဆွေမျိုးတို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ ဝါ၊ မတော်ကုန်။ ဝေဗ္ဗိ၊ ဤသို့ ဆွေမျိုးမတော်ကုန်ပါသော်လည်း။ နော၊ တို့အား။ ပတ္တိံ၊ ကို။ ဒေန္တိ၊ ပေးကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ အာရက္ခံ၊ အစောင့်အရှောက်ကို။ သု သဝိဟိတံ၊ ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ကရောထ၊ ကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ တိုက်တုန်း၍။ သုဠ၊ စွာ။ အာရက္ခံ၊ ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ မာနိတာ မာနယန္တိတိ၊ ကား။ ကာလာနုကာလံ၊ ရွှေကာလအားလျော်သော နောက်ကာလ၌။ [ရွေးကာလ၌ ဤအချိန်ဝယ် ဗလိနတ်စာ ပူဇော် ပ သ မှ ပြုကြသည်ဖြစ်လျှင် ထိုကာလအားလျော်သော ထိုအချိန်၌ ဗလိနတ်စာ ပူဇော် ပ သ မှ ပြုကြသည်။] ဗလိကမ္မကရဏေန၊ ပူဇော် ပ သ မှကို ပြုခြင်းဖြင့်။ မာနိတာ၊ မြတ်နိုးမဟာဝါ (၅)၊ ၆

၈၂ သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတိ

အပ်ကုန်သော နတ်တို့သည်။ ဧတေ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဉာဏကာ ပိ၊ တို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ စတုမာသ၊ ဆမာသန္တရေ၊ လေးလတို့၏အတွင်း၊ ခြောက်လတို့၏အတွင်း၌။ နော၊ တို့အား။ ဗလိကမ္ပံ၊ ကို။ ကရောန္တိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ မာနေန္တိ၊ အတုံ့ပြန်၍ မြတ်နိုးကြကုန်၏။ မာနေန္တိယော၊ အတုံ့ပြန်၍ မြတ်နိုးကြကုန်သော နတ်တို့သည်။ ပရိဿယံ၊ အိမ်ရှင်တို့၏ဘေးရန်ကို။ ဟရန္တိ၊ ပယ်ရှားကြကုန်၏။

တတော နန္တိ၊ ကား။ တတော၊ ထိုသို့ နတ်တို့က ပြန်၍မြတ်နိုးကြခြင်းကြောင့်။ ပဏ္ဍိတဇာတိကံ၊ ပညာရှိသု၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ န မနုဿံ၊ ထို အိမ်ရှင်လူကို။ (အနုကမ္ပန္တိ-၌ စပ်။) သြရသန္တိ၊ ကား။ ဥရေရင်၌။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ သဝစိုတံ၊ ကြီးပွားစေအပ်သော သားကို။ (အနုကမ္ပတိ ဣဝ)၊ သနားစောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ [ဤစကားကိုပင်-ယထာမာတာ စသည်ဖြင့် ချဲ့ပြသည်။] မာတာ၊ မွေးသည့်မိခင် ကျေးဇူးရှင်သည်။ သြရသံ၊ သော။ ပုတ္တံ၊ ကို။ အနုကမ္ပတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တဿ၊ ထိုသား၏။ ဥပ္ပန္နပရိဿယဟရဏတ္ထမေဝ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးရန်ကို ပယ်ရှားခြင်းအကျိုးငှာသာလျှင်။ ဝါယမတိ (ယထာ)၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အနုကမ္ပန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဘဒြာနိ ပဿတိတိ၊ ကား။ သုန္ဒရာနိ၊ ကောင်းသောအာရုံတို့ကို။ ပဿတိ၊ တွေ့မြင်ရ၏။

၁၅၄။ ဥဠုမ္ပန္တိ၊ ကား။ ပါရဂမနတ္ထာယ၊ တဘက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းအကျိုးငှာ။ အာဏိယော၊ မယ်နတ်တို့ကို။ (စိ သံတို့ကို။) ကောဇေတွာ၊ ရိုက်နှက်၍။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော သစ်သားဖောင်ကို။ (ပရိယေသန္တိ၊ ရွာမှီးကြကုန်၏။) ကုလ္လန္တိ၊ ကား။ ဝလ္လိအာဒီဟိ၊ နွယ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ (အာဒိ-ဖြင့် ကြိမ် စသည်ကိုယူ။) ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့တုပ်၍။ ကတံ၊ ပြုအပ်သောဝါးဖောင်ကို။ (ဗန္ဓိန္တိ၊ ဖွဲ့တုပ်ကြကုန်၏။) [ဥဠုမ္ပ ကုလ္လ ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂဘာသာသမ္ဘိကာ ဘေသဇ္ဇကုန္ဒက ပါဠိလိဂါမဝတ္ထုကထာ-၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ယေ တံရန္တိ အဏ္ဏဝန္တိ ဂါထာယ၊ ၌။ အဏ္ဏဝန္တိ ဧတံ၊ ဟူသောဤအမည်သည်။ သဗ္ဗန္တိမေန၊ အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေန၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ယောဇနမတ္တံ၊ တယူဇနာ အတိုင်း အရှည်ရှိအောင်။ ဂမ္ဘီရဿ စ၊ နက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပုထုလဿ စ၊ ပြန့်ကျယ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ဥဒကဋ္ဌာနဿ၊ ရေ၏ တည်ရာအရပ်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဣမ၊ ဤဂါထာ၌။ နဒီ၊ မြစ်ကို။ သရန္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကို။) ယေ၊

အကြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဂမ္ဘီရဝိတ္ထတံ၊ နက်လည်းနက် ပြန့်လည်း ပြန့် ကျယ်သော။ တဏှာသရံ၊ တဏှာတည်းဟူသော မြစ်ကို။ တရန္တံ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရိယမဂ္ဂသင်္ခါတံ၊ အရိယာမဂ် ဟု ဆိုအပ် သော။ သေတံ၊ တံတားကို။ ကတောနံ၊ (တရန္တံ။) ပလ္လလင်္ကာနိ၊ ရွံညှန်တို့ကို။ ဝိသဇ္ဇ၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဥဒကဘရိတာနိ၊ ရေဖြင့်ပြည့်ကုန်သော။ နိန္ဒဌာနာနိ၊ ချိုင့်ဝှမ်းသော အရပ်တို့ကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ (တရန္တံ။) အယံ ပန ဇနော၊ ဤလူအပေါင်းသည်ကား။ အပ္ပမတ္တကံ၊ နည်းသော အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ ဣဒံ၊ ဤ ဂင်္ဂါမြစ်ရေကို။ တရိတုကာမော၊ ကူးခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ) ပိ၊ လည်း။ ကုလ္လံ၊ ဝါးဖောင်ကို။ ပဗန္ဓတိ၊ ဖွဲ့တုပ်ရ၏။ ဗုဒ္ဓါ စ၊ ဘုရားရှင်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓသာဝကော စ၊ ဗုဒ္ဓ၏ သာဝကလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မေဓာဝိနော၊ မဂ္ဂလေးဖြာ ပညာရှိအစစ် ဖြစ် တော်မူကြကုန်သော။ ဇနော၊ လူအများတို့သည်။ ကုလ္လေန၊ နှင့်။ ဝိနာယေဝ၊ ကင်း၍သာလျှင်။ တိဏ္ဍာ၊ ကူးတော်မူကြကုန်ပြီ။ ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ။ ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ၊ ပထမဘာဏဝါရ၏ အဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။ ။

အရိယသစ္စကထာ အဖွင့်

၁၅၅။ ကောဋ္ဌိဂါမောတိ၊ ကား။ မဟာပနာဒဿ၊ မဟာပနာဒ မင်း ၏။ ပါသာဒကောဋ္ဌိယံ၊ ပြာသာဒ် ထုပ်ကာ၏ ကျရာအရပ်၌။ ကတဂါ မော၊ ပြုအပ်သော ရွာတည်း။ [ပါသာဒဿ ပတိတထုပ်ကာယ ပတိဋ္ဌိတဌာ နေ နိဝိဋ္ဌဂါမော။-ဋီကာ။] အရိယသစ္စာနန္တိ၊ ကား။ အရိယဘာဝကရာနံ၊ အရိယာ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ သစ္စာနံ၊ သစ္စာတို့ကို။ အနန္တဗော ဓာတိ၊ ကား။ အဗုဇ္ဈနေန၊ မသိခြင်းကြောင့်။ အဇာနနေန၊ မသိခြင်း ကြောင့်။ အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာတိ၊ ကား။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈနေန၊ ထိုးထွင်း၍မသိခြင်း ကြောင့်။ သန္ဓာဝိတန္တိ၊ ကား။ ဘဝတော၊ ဘဝတခုမှ။ ဘဝံ၊ ဘဝ တခုသို့။ ဂမနဝသေန၊ သွားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သန္ဓာဝိတံ၊ ပြေးသွားအပ်ခဲ့ လှလေပြီ။ သံသရိတန္တိ၊ ကား။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဂမနာဂမန ဝသေန၊ သွားခြင်း လာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သံသရိတံ၊ ကျင်လည်အပ်ခဲ့လှ လေပြီ။ မမဉ္ဇေဝ တုမ္ဘာကဉ္ဇာတိ၊ ကား။ မယာ စ၊ ငါဘုရားသည်လည်း ကောင်း။ တုမ္ဘဟိ စ၊ သင်တို့သည်လည်းကောင်း။ (သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ- တို့၌စပ်။)

၉

အထဝါ။ ထို့ပြင်တနည်းကား။ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတန္တိ၊ ကား။ မမ
 ခေဝ၊ ခါလည်းကောင်း။ တုမ္မာကဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ သန္ဓာဝနံ၊
 အဆက်မပြတ် ပြေးသွားခဲ့ရခြင်းသည်။ သံသရဏံ၊ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်
 လည်ခဲ့ရခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ သန္ဓာဝိတံ-
 အစရှိသောပါဌ်၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဘဝနေတ္ထိ သမ္မဟတာတိ၊ ကား။
 ဘဝတော၊ မှ။ ဘဝံ၊ သို့။ နယနသမတ္တာ၊ ဆောင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။
 တဏှာရဇ္ဇ၊ တဏှာ တည်းဟူသောကြီးကို။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ဟတာ၊
 ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ။ ဆိန္ဒု၊ ဖြတ်အပ်ပြီ။ အပ္ပဝတ္တိကတာ၊ နောင်တဖန် ဖြစ်
 ခြင်းမရှိအောင် ပြုအပ်ပြီ။ [အနုနုဗောဓော သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ ပုဗ္ဗိတို့၏
 အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက ပါဠိလိဂါမ
 ဝတ္ထုကထာ-၌ပြခဲ့ပြီ။]

အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္မောဓိပရာယဏဘဗ္ဗင်္ဂ

၁၅၆။ နာတိကာတိ၊ ကား။ ကေ၊ သော။ တဠာကံ၊ တဘက်ဆည်း
 ကန်ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဒွိန္ဒ၊ ကုန်သော။ စူဠပိတုမဟာပိတုပုတ္တာနံ၊ ဘထွေး
 တော် ဘကြီးတော်တို့၏ သားတို့၏။ ခွေ၊ နှစ်ရွာကုန်သော။ ဂါမာ၊ တို့
 သည်။ (သန္တိ။) နာတိကေတိ၊ ကား။ ကေသ္မိံ၊ သော။ ဉာတိဂါမကေ၊
 ဆွေမျိုးတို့၏ ရွာငယ်၌။ ဂိဉ္ဇကာဝသထေတိ၊ ကား။ ဣဠကာမယေ၊ အုတ်
 တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော။ အာဝသထေ၊ ကျောင်း၌။ (ဝိဟရတိ။)

၁၅၇။ ဩရမ္ဘာဂိယာနန္တိ၊ ကား။ ဟေဠာဘာဂိယာနံ၊ အောက် ကာမ
 ဘုံဟူသော အဖို့သို့ ကပ်ရောက်တတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အောက် ကာမဘုံ၏
 စီးပွားဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဘဝေ ယေဝ၊ ကာမဘဝ၌ပင်။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂါဟာ
 ပကာနံ၊ ပဋိသန္ဓေကို ယူစေတတ်ကုန်သော။ (သံယောဇနာနံ-၌ စပ်။)
 ဣတိ အတ္ထော။ ဝါ၊ တနည်း။ ဩရန္တိ၊ ဩရံ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမေဟိ၊ ရအပ်
 သော အမည်ရှိကုန်သော။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေဟိ၊ တို့သည်။ ပဟာ
 တဗ္ဗာနိ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ ပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ။

၁။ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ။ ။ဩရံ ဂုစ္စတိ ကာမဓာတု၊ ပစ္စယဘာဝေန (အကြောင်း
 ၏ဖြစ်ဖြင့်။) တံ ဩရံ ဘဇန္တိတိ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ၊ ဩရမ္ဘာဂဿ ဝါ ဟိတာနိ ဩရမ္ဘာ
 ဂိယာနိ။-ဋီကာ။ [ဩရံ၊ အောက် ကာမဘုံသို့။ ဘဇန္တိ၊ ကပ်ငြိတတ်ကုန်၏။ ဣတိ
 ဩရမ္ဘာဂိယာနိ။ (ဘဇဇာတ်၊ ဣပစ္စည်း ဣအာဂုဏ်။) တနည်း-ဩရံ+ဘာဝေါ ဩ
 ရမ္ဘာဂေါ၊ အောက်ကာမဘုံဟူသောအဖို့။ ဩရမ္ဘာဂဿ ဟိတာနိ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ။
 ဟိတ အနက်၌ တဒဿဌာနမိယောစ ၌ စ-သဒ္ဓါဖြင့် ဣယ ပစ္စည်းသက်။]

အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္မောဓိပဏာယဏအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၈၅

တို့မည်၏။ တတ္ထံ၊ ထို ဩရမ္ဘာဂိယာနိ-ဟူသော ပါဠိ၌။ (အတ္ထော ဝေဝေဒိတဗျော။) [ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “တတ္ထံ၊ ထို ငါးပါးသော သံယောဇဉ်တို့တွင်” ဟု စွဲတော်မူ၏။] ကာမစွန္ဒော၊ လည်းကောင်း။ ဗျာပါဒေါ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ၊ ဤ သံယောဇဉ်တို့သည်။ (နဗေဒန္တိ၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့ကို။ သမာပတ္တိယာ၊ သမာပတ်ဖြင့်။ အဝိက္ခမ္ဘိတာနိ၊ မခွါအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာနိ) ဝါ၊ ကုန်သော်လည်းကောင်း။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အ သမုတ္တိန္ဒာနိ၊ အကြွင်းမဲ့ မဖြတ်အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာနိ) ဝါ၊ ကုန်သော်လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥဒ္ဓံ ဘာဝံ၊ အထက်အဖို့ဖြစ်သော။ ရူပဘဝဉ္စ၊ ရူပဘဝသို့လည်းကောင်း။ အရူပဘဝဉ္စ၊ သို့လည်းကောင်း။ ဂန္တု၊ ဌာ။ ဝါ၊ သွားခွင့်ကို။ န ဗေဒန္တိ၊ မပေးကြကုန်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒိနိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-အစရှိကုန်သော။ [အာဒိ ဖြင့် “ဝိစိကိစ္ဆာ သိလဗ္ဗတပရာမာသ” ကိုယူ။] တီဏိ၊ သုံးပါးသောသံယောဇဉ်တို့သည်။ တတ္ထံ၊ ထို ရူပ အရူပ ဘုံတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တမ္ပိ၊ ဖြစ်သော သတ္တဝါကိုလည်း။ အာနေတော၊ ဆောင်၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဣဇေဝ၊ ဤ ကာမဘုံ၌ သာ။ နိဗ္ဗတ္တာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာနိ ပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့သည်။ ဩရမ္ဘာဂိယာနေဝ၊ ဩရမ္ဘာဂိယာ-တို့ မည်သည်သာ။ အနာဝတ္တိဓမ္မာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနာဂမနသဘာဝါ၊ ပြန်လာခြင်းသဘောမရှိကုန်။

ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာတိ ဧတ္ထံ၊ ၌။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ကရဟစိ၊ တရံတဆစ်၌။ ဥပ္ပတ္တိယာ စ၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရိယုဋ္ဌာနမန္တတာယ စ၊ ထကြွခြင်း၏ နံ့သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေဓာ ပိ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်လည်း။ တနုဘာဝေါ၊ နည်းပါးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ [အဖြစ်လည်းမများ တရံတခါ

၁။ တတ္ထံ ။ပ။ န ဗေဒန္တိ။ ။ဩရမ္ဘာဂိယ အမည်ရသော သံယောဇဉ်တို့၏ဩရမ္ဘာဂိယဖြစ်ပုံကို ဗျုတ်ရေကနည်းအားဖြင့် ထင်စွာပြလိုသောကြောင့် တတ္ထံ စသည်ကိုမိန့်။ ဣဒါနိ ဗျုတ်ရေကမူနေန နေသံ ဩရမ္ဘာဂိယာဘာဝံ ဝိဘာဝေတုံ “တထာ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။—ဦကာ။ ကာမစွန္ဒဗျာပါဒ တို့ကို ဖျာန်သမာပတ်ဖြင့် မခွါအပ်သေးလျှင်လည်းကောင်း၊ မဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့မဖြတ်အပ်သေးလျှင်လည်းကောင်း၊ မိမိကိန်းရာသတ္တဝါကို ဥဒ္ဓံဘာဝိယ-ဖြစ်သော ရူပဘဝ အရူပဘဝသို့ သွားခွင့်မပေးခြင်းသည် ဗျုတ်ရေကတည်း။ ထို ဗျုတ်ရေကစကားဖြင့် ကာမဘုံဟူသော အောက်အဖို့၏ စီးပွားဖြစ်ခြင်းကို ထင်စွာပြရာရောက်သည်။ (မိမိကိန်းရာသတ္တဝါကိုအောက်ကာမဘုံ၌သာ ဖြစ်စေကြသည်ဟူလို)။

၈၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဖြစ်သော်လည်း ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းမဖြစ်ကြ-ဟူလို။] ဟိ၊ ချဲ့။ သကဒါ
 ဂါမိဿ၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ပုထုဇ္ဇနာနံ ဝိယ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏
 ကဲ့သို့။ အဘိဏ္ဍ၊ မပြတ်။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂအစရှိသောကိလေသာတို့သည်။
 နုပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၊ ကဒါစိ၊ ၌။ ကရဟစိ၊ ၌။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပုဇ္ဇမာနာ
 စ၊ ဖြစ်ပြန်ကုန်သော်လည်း။ ပုထုဇ္ဇနာနံ ဝိယ၊ သို့။ ဗဟလဗဟလာ၊
 ထူထဲကုန် ထူထဲကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) နုပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ မစ္ဆိကပတ္တံ၊ ယဉ်ကောင်၏
 အတောင်သည်။ တနုကတနုကာ၊ ပါးပါးလှုပ်လှုပ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊
 သို့။ (တဏှာ၊ တူ။) တနုကတနုကာ၊ နံ၊ ကုန်သော၍နံ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။)
 ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ဒိဃဘာဏကတိပိဋကမဟာသီဝတ္ထေရော၊ ဒိဃ
 နိကာယ်ကိုဆောင်သော တိပိဋကမဟာသီဝ ထေရ်သည်။ အာဟ၊ မိန့်ပြီ။
 (ကိ။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သကဒါဂါမိဿ၊ သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုတ္တ
 ခီတရော၊ သားသမီးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သြရောဓာ စ၊ မောင်းမ
 တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗဟလာ၊ ထူထဲကုန်သော။
 ကိလေသာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဣဒံ၊ ဤ ရာဂ
 ဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ-ဟူသောစကားကို။ ဘဝတနုကံဝသေန၊ ဘဝ၏
 နည်းပါးသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။
 (အာဟ။) တံ၊ ထို မဟာသီဝထေရ်၏ စကားကို။ (ဝုတ္တတ္တာ-၌ စပ်။)
 အဋ္ဌကထာယံ၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌။ သောတာပန္နဿ၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 သတ္တဘဝေ၊ ခုနစ်ဘဝတို့ကို။ ထပေတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌမေ၊ ရှစ်ခုမြောက်
 ဖြစ်သော။ ဘဝေ၊ ၌။ ဘဝတနုကံ၊ ဘဝ၏ နည်းပါးသည်၏ အဖြစ်
 သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဘဝတနုကံ-၌ ဘာဝေါပဓာန ဘာဝလောပ-ကြံ။]
 သကဒါဂါမိဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဇေ ဘဝေ ထပေတွာ။ ပဉ္စသု ဘဝသု၊
 တို့၌။ ဘဝတနုကံ၊ သည်။ နတ္ထိ။ အနာဂါမိဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရူပါ ရူပ
 ဘဝေ၊ တို့ကို။ (ထပေတွာ။) ကာမဘဝေ၊ ၌။ ဘဝတနုကံ၊ သည်။ နတ္ထိ။
 ခိကာသဝဿ၊ ၏။ ကိသ္မိဉ္စိ ဘဝေ၊ တစ်ခုတစ်ခုသော ဘဝ၌။ ဘဝတနုကံ၊
 သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ [“အဋ္ဌမေ ဘဝေ ဘဝတနုကံ
 နတ္ထိ” စသည်ဖြင့် ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် “နောက်မှ
 ဆိုအပ်သော မဟာသီဝထေရ်၏ စကားကို ထိုစကားကပင် ပယ်ရှားပြီး
 ဖြစ်သည်” ဟူလို။]

အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္မောဓိပရာယဏအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

- ၈၇

ဣမံ လောကန္တိ (ဣဒံ)၊ ဣမံ လောကံ-ဟူသော ဤစကားတော်ကို။
 ဣမံ ကာမာဝစရလောကံ၊ ဤ ကာမာဝစရ လောကကို။ သန္ဓာယ၊ မူ၍။
 (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣမံ လောကံ-ဟူသောပါဌ်၌။
 အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်
 တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်
 သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊
 ဖြစ်၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစေ သတ္တိကရောတိ၊ အကယ်၍
 မျက်မှောက်ပြုအံ့။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ခြင်းသည်။ ကုသလံ၊
 ကောင်း၏။ ပန၊ ဆက်။ (အရဟတ္တံ၊ ကို။ သတ္တိကာတုံ၊ ၄၁။) အသက္ကောဇ္ဇော၊
 မစွမ်းနိုင်လတ်သော်။ အဝဿံ၊ မချွတ်ကေနံ။ မနုဿလောကံ၊ လူ့လော
 ကသို့။ အာဂန္တော၊ လာ၍။ (အရဟတ္တံ။) သတ္တိကရောတိ၊ ၏။ ဒေဝေသု၊
 တို့၌။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ သို့။ ပတ္တော ပိ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။
 မနုဿေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ သစေ သတ္တိကရောတိ၊
 အံ့။ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ ပန၊ ဆက်။ (အရဟတ္တံ သတ္တိကာတုံ။) အသက္ကောဇ္ဇော၊
 လတ်သော်။ အဝဿံ၊ ကန်။ ဒေဝလောကံ၊ နတ်လောကသို့။ ဂန္ဓော၊ ၍။
 (အရဟတ္တံ။) သတ္တိကရောတိ။ ဣတိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (အဓိပ္ပာယ်ော၊
 တော်တည်း။)

အဝိနိပါတဓမ္မောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (ဝစနတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။)
 ဝိနိပတနံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျခြင်း။ ဝိနိပါတော၊ ခြင်း။ အဿ၊
 ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိနိပါတော၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျခြင်း
 ဟူသော။ ဓမ္မော၊ သဘောသည်။ န (အတ္ထိ)၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ဖောက်
 ဖောက်ပြန်ပြန် ကျခြင်းသဘော မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထို
 သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အ ဝိနိပါတဓမ္မော၊ မည်၏။ စတုသု၊ ကုန်
 သော။ အပါယေသု၊ အပါယ်တို့၌။ အ ဝိနိပါတဓမ္မော၊ ဖောက်ဖောက်
 ပြန်ပြန် ကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိ။ စတုသု အပါယေသု။ အ ဝိနိပါတ
 သဘာဝေါ၊ ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန် ကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိ။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ နိယတောတိ၊ ကား။ ဓမ္မနိယာမေန၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်တတ်
 သော မဂ်တရားအားဖြင့်။ နိယတော၊ မြဲ၏။ [ဓမ္မနိယာမေနာတိ မဂ္ဂဓမ္မနိယာ
 မေန နိယတော၊ ဥပရိမဂ္ဂါဓိဂမဿ အဝဿံ ဘာဝိဘာဝဟော (ဖြစ်
 လတ္တံ့၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) တေနာဟ-သမ္မောဓိပရာယဏောတိ။-ဋီကာ။]
 သမ္မောဓိပရာယဏောတိ၊ ကား။ အဿ၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပရိ
 မဂ္ဂတ္ထုယသခါတာ၊ အထက် မဂ်သုံးပါးအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သမ္မောဓိ၊

သမ္မောဓိ-ဟူသော၊ ပရံ၊ အလွန်၊ အယနံ၊ ရောက်ထိုက်သော။ ဂတိ၊ ဂတိသည်။ ပဋိသရဏံ၊ လည်းလျောင်းရာသည်။ အဝဿံ၊ ကန်။ ပတ္တဗ္ဗာ၊ ရောက်ထိုက်သော တရားသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ အထက် မဂ်သုံးပါးဟူသော အလွန်ရောက်ထိုက်သော တရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ သမ္မောဓိပရာယဏ မည်၏။ [သမ္မာ ဗုဒ္ဓတိတံ သမ္မောဓိ။ ပရံ+အယနံ ပရာယဏံ။ သမ္မောဓိပရာယဏံ အဿာတိ သမ္မောဓိပရာယဏော။” ဟု ပြု။]

ဓမ္မာဒါသဓမ္မပရိယာယ အဖွင့်

၁၅၈။ ဝိဟေသတိ၊...ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဒီပေတိ-၌ စပ်။) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တေသံ တေသံ၊ ထိုထို သတ္တဝါတို့၏။ ဉာဏဂတိံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် စသော ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဉာဏပပတ္တိံ၊ ဉာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ၏ တည်နေပုံအကြောင်းကို။ ဉာဏာဘိသမ္ပရာယံ၊ ဉာဏ်နှင့်တကွဖြစ်သော ကောင်းစွာအလွန်ရောက်ထိုက်သော တမလွန်ဘဝ၏ ဖြစ်ပုံ အကြောင်းကို။ ဩလောကေန္တဿ၊ ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူရသော။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ယေ (သော)၊ ဤသို့ ကြည့်ရှုတော် မူရခြင်းသည်။ ကာယကိလမထော ဝ၊ ကိုယ်တော်၏ ပင်ပန်းကြောင်းသည်သာ။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ စိတ္တဝိဟေသ၊ စိတ်တော်၏ ပင်ပန်းခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဓမ္မာဒါသန္တိ၊ ကား။ ဓမ္မမယံ၊ အရိယာမဂ်တရားဖြင့်ပြီးသော။ အာဒါသံ၊ မိမိကိုကြည့်ရှုကြောင်းမှန်ကို။ (ဒေသေဿာမိ-၌ စပ်။) ယေနာတိ၊ ကား။ ယေန ဓမ္မာဒါသေန၊ အကြွင် အရိယာမဂ် တည်းဟူသော မှန်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ (အရိယသာဝကော-၌ စပ်။) [အာဒိဿတေ အနေနာတိ အာဒါသော။ (မိမိကိုကြည့်ရှုကြောင်းဖြစ်သောမှန်။) အာပုဗ္ဗ+ဒိသဓာတိ၊ ဏပစ္စည်း။ ဋီကာ၌ “အာဒိယတိ”ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်။]

ခိဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတေတတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ နိရယာဒီနံ ယေဝ၊ ငရဲ အစရှိသည်တို့၏ပင်။ ဝေဝစနဝသေန၊ ဝေဝစပ်ရိယာယ်စကား လှယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မှန်။ နိရယာဒယော၊ အစရှိသည်တို့သည်။ ဝနိသင်္ခါတာ၊ ကြီးပွားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အယတော၊ ကြီးပွားခြင်းမှ။ ပေတတ္တာ၊ ကင်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယာ၊ အပါယ်တို့မည်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဂတိ၊ လားရာတည်း။ ပဋိသရဏံ၊ လည်း

ဓမ္မာဒါသဓမ္မပရိယာယအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၈၉

လျောင်းရာတည်း။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ဒုက္ခ၏လားရာ လည်းလျောင်းရာ၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိမည်၏။ 'ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ဒုက္ခဋ္ဌ
ကာရိနော၊ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုကို ပြုလေ့ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထို
သတ္တဝါတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရှေ့၌။ ဝိဝသာ၊ ကင်းသော အလိုရှိကုန်သည်။
(ဟုတ္တာ။) နိပတန္တိ၊ ကျရောက်ရကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ကင်းသော အလိုရှိ
ကုန်သည် ဖြစ်၍ ကျရောက်ကုန်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတာ၊ ဝိနိပါတ
တို့မည်၏။

အဝေစ္စပ္ပဿာဒေနာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်
တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ယထာဘူတတော၊ အကြင် အကြင် ဟုတ်မှန်သော
အားဖြင့်။ ဉာတတ္တာ၊ သိအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အစလေန၊ မလုပ်
မရှားသော။ အစူတေန၊ မရွေ့မလျောသော။ ပဿာဒေန၊ ကြည်ညိုခြင်း
နှင့်။ (သမန္နာဂတော ဟောတိ-၌ စပ်။) ဥပရိ၊ အထက်ဖြစ်သော။ ပဒ
ဒ္ဓယေ ပိ၊ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပဿာဒေန သံသေ အဝေစ္စပဿာဒေန-ဟူသော ပုဒ်
နှစ်ပါး အပေါင်း၌လည်း။ ယေဝ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်
ပင်။ နယော၊ တည်း။ [အဝေစ္စ ယာထာဝတော ဇာနိတွာ တန္တိမိတ္တဥပ္ပန္န
ပဿာဒေါ (ထို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်း ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော
ကြည်ညိုခြင်း။) အဝေစ္စပဿာဒေါ။ -ဋီကာ။] ပန၊ ပစ္စက္ခ သံဝဏ္ဏနာ မှ
တပါး အတိဒေသသံဝဏ္ဏနာကို ဆိုဦးအံ့။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါတိ အာ
ဒိနံ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝိတ္တာရာ၊ ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ။)
ဝုတ္တော၊ ပြီ။

အရိယကန္တေဟိတိ၊ ကား။ အရိယာနံ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကန္တေဟိ၊
နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ ပိယေဟိ၊ ချစ်အပ်ကုန်သော။ (မနာပေဟိ၊ မြတ်နိုး
အပ်ကုန်သော။ (သိလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။
ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ သီလန္တိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အရိယသာဝကာနံ၊ တို့
သည်။ ကန္တာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ (ကသွာ၊ နည်း။) ဘဝန္တရေ ပိ၊
ဘဝတပါး၌လည်း။ အဝိဇဟိတဗ္ဗတော၊ မစွန့်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။ တာနိ၊ ထို ငါးပါးသော သီလတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ မူ၍။ တေ၊
ဤ အရိယကန္တေဟိ-ဟူသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ ပန၊
ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အရိယကန္တေဟိ-ဟူသော ပါဠိ၌။ သဗ္ဗော ပိ၊ သော။
သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်းကို။ ဝါ၊ စောင့်စည်းကြောင်းသီလကို။ လဗ္ဘတိ
ယေဝ၊ ရအပ်သည်သာ။

၉၀ သုတိမဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ [ဟောပရိနိဗ္ဗာနသုတိ

သောတာပန္နောဟ မသ္မိတိ ဣဒံ ဟူသော ဤကောသလံ။ ဒေသနာ သိသမေဝ၊ ဒေသနာတော်၏ ဦးခေါင်းမျှသည်သာ။ (ဟောတိ။) (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောတာပန္နောဟ မသ္မိတိ ဣဒံ သည်။ ဒေသနာသိသမေဝ၊ သာ။ ဟောတိ။ ဣတိ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သနည်း။) ပန (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သကဒါဂါမိအာစယော ပိ၊ သကဒါဂါမိ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်လည်း။ အဟံ သည်။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမိသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဗျာ ကရောန္တိ ယေဝ၊ ဖြေဆိုကြကုန်သည်သာ။ ဣတိ(တသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (သောတာပန္နောဟ မသ္မိတိ ဣဒံ ဒေသနာသိသမေဝ 'ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။) ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံကုန်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း။ သိက္ခပဒဝိရောဓေန၊ ဘူတာရောစန သိက္ခာပုဒ်နှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်။ ယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ဖြေဆိုသင့်ရာ ဌာန၌။ ဗျာကရဏံ၊ ဖြေဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ အနုညာတမေဝ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်သာ။ ဟောတိ။ [ရဟန်းအချင်းချင်းဖြစ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ် အားတက်လာအောင် မိမိတရားထူးရကြောင်းကို ဖြေဆိုနိုင်သည်။]

အမ္မပါလိဂဏိကာဝတ္ထု

၁၆၁။ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတီတိ ဣတ္ထံ၊ ၌။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေသာလိ ဣဒ္ဓါစေဝ ဟောတိ ဖိတာ စာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ ခန္ဓကေ၊ မဟာဝဂ္ဂခန္ဓကဋ္ဌံ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဝေသာလိယာ၊ ဝေသာလိမြို့၏။ သမ္ပန္နဘာဝေါ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ အမ္မပါလိဝနေတိ၊ ကား။ အမ္မပါလိယာ၊ အမ္မပါလိမည်သော။ ဂဏိကာယ၊ ပြည်တန်ဆာမ၏။ ဥယျာနဘူတေ၊ ဥယျာဉ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အမ္မဝနေ၊ သရက်တော၌။ (ဝိဟရတိ-၌ စပ်။) သတော၊ သိက္ခာဝေတိ၊ ကား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အမ္မပါလိဒဿနေ၊ အမ္မပါလိကို မြင်ခြင်း၌။ သတိပစ္စုပဋ္ဌာနတ္ထံ၊ သတိကို ရှေးရှုတည်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ [တေသံ သတိပစ္စုပဋ္ဌာပနတ္ထံ။-ဋီကာ။] ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤအရပ်၌။ သတိပဋ္ဌာနုဒေသနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်ကို။ အာရတိ၊ အားထုတ်တော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို သတောသိက္ခာဝေ-အစရှိသောပါဌ်၌။ (ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။) သရတိ၊ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) သတော၊ မည်၏။ (ယော၊ သည်။) သမ္ပဇာနာတိ၊ အညီအမျှ အပြားအားဖြင့် သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊

သည်။) သမ္ပဇာနော၊ မည့်၏။ လတိယာ စ၊ သတိနှင့်လည်းကောင်း။ သမ္ပဇာနော စ၊ အညိအမျှ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပညာနှင့်လည်းကောင်း။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟုတော၊ ချီ။ ဝိဟရေယျ၊ နေရာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကာယေ ကာယာနုပဿိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ယံ၊ အကြင် စကားကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်၌။ ဝက္ခာမ၊ ဆိုကုန်အံ့။

နိလာတိ ဣဒံ၊ နိလာ-ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကံ၊ အလုံးစုံ အညှိရောင်ကို သိမ်းယူကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ နိလဝဏ္ဏာတိအာဒိ၊ အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ တသေဝ၊ ထို နိလ-၏ပင်။ ဝိဘာဂဒဿနံ၊ ဝေဖန် အပ်သော အထူးကိုပြုကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ တတ္ထ၊ ထို နိလဝဏ္ဏာ-စသော စကားရပ်၌။ တေသံ၊ ထို လိစ္ဆဝိမင်းတို့၏။ ပကတိဝဏ္ဏော၊ ပင်ကို 'အဆင်း သည်။' နိဇလော၊ ညိုသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ 'ထိုသို့ ပင်ကိုအဆင်းက မညီပါသော်လည်း။' နိလဝိလေပနဝိလိတ္တတ္တာ၊ ညိုသောနံသာပျောင်းတို့ဖြင့် လိမ်းကျ အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ၊ ဤ နိလဝဏ္ဏာ-ဟူသော စကားကို။ (သင်္ဂတိကာဓရဟိ။) ဝုတ္တံ။ နိလဝတ္ထာတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထို လိစ္ဆဝိတို့၏။ ပဋ္ဌဒ္ဒကူလကောသေယျာဒိနိ ပိ၊ ပုဆိုး၌ဘွဲ့ဖြူပုဆိုး ပိုးပုဆိုး အစ ရှိသည်တို့သည်လည်း။ နိလာနေဝ၊ ညိုကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ နိလာ လက်ရာတိ၊ ကား။ နိလမဏိဟိ၊ ညိုသော ပတ္တမြားရှိကုန်သော။ နိလ ပုပ္ဖဟိ၊ ညိုသောပန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ အလင်္ကာတ၊ တန်ဆာဆင်အပ် ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) [နိလော မဏိ ဧတေသုတိ နိလမဏိ- ဋီကာ။] တေသံ၊ ထို လိစ္ဆဝိမင်းတို့၏။ ရထာ ပိ၊ ရထားတို့သည်လည်း။ နိလမဏိ ခစိတာ၊ ညိုသောပတ္တမြားတို့ဖြင့် စီအပ်ကုန်သည်။ နိလဝတ္ထုပရိက္ခိတ္တာ၊ ညိုသော အဝတ်တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ကာရံအပ်ကုန်သည်။ နိလဒ္ဓဇာ၊ ညိုသော အလံရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) နိလဝမ္ပိကေဟိ၊ ညိုသောချပ်ဝတ်ရှိကုန်သော။ နိလာဘရဏေဟိ၊ ညိုသော တန်ဆာရှိကုန်သော။ နိလအသေဟိ၊ ညိုသော မြင်းတို့ဖြင့်။ ယုတ္တာ၊ ကပ်ယှဉ်အပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ပတောဗလဋ္ဌိသော ပိ၊ နှင်တံ တပြာတို့သည်လည်း။ နိလာယေဝ၊ ညိုကုန်သည်သာ။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤ နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသော ပိတာ ပိတဝဏ္ဏာ-အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊

ပရိဝဇ္ဇေသိတိ၊ ကား။ ပဟရိ၊ တိုက်ခတ်ပြီ။ [ပရိဝဇ္ဇေသိတိ ပဋိ သဇ္ဇေသိ။-ဋီကာ။] ကိံ ဇေ အဗ္ဗပါလိတုံ (ဧတ္ထ)၊ ။ ဇေတိ၊ ဇေ-ဟူ

၉၂ သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

သောသဒ္ဓါသည်။ အာလပနဝစနံ၊ (ရှေးရှုခေါ်ဝေါ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။) ဘောတိ အဗ္ဗပါလိ၊ ရှင်မ အဗ္ဗပါလိ။ ကိံ ကာရဏာ၊ အတယ်အကြောင်းကြောင့်။ (ပရိဝဇ္ဇေသိ၊ ပြန်လည်စေသနည်း။ ဝါ၊ ပုတ်ခတ်သနည်း။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကိဉ္စာတိ ပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠိတော်ပါဠိသည်။ (အတ္ထိ။) ဧတ္ထ၊ ဤ ကိဉ္စဟူသောပါဠိ၌။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်သည်ပင်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) သာဟာရန္တိ၊ ကား။ သ ဇနပဒံ၊ ဇနပုဒ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ (ဝေသာလိ-၌ စပ်။) အင်္ဂုလိံ ဖောဠေသန္တိ၊ ကား။ အင်္ဂုလိံ၊ လက်ချောင်းကို။ စာလေသံ၊ လှုပ်စေကြကုန်ပြီ။ (တနည်း) အင်္ဂုလိံ စာလေသံ၊ လက်ဖျားခါကြကုန်ပြီ။ [ဗုဒ္ဓဓာတ်သည် ဝိဇုနန (ခါတုက်ခြင်း) အနက်ကိုဟော၏။] အဗ္ဗကာယာတိ၊ ကား။ ဣတ္ထိကာယ၊ မိန်းမသားသည်။ (ဗိတာ-၌ စပ်။) [ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂဘာသာသီကာ ဘေသဇက္ခန္ဓက ပါရလိဂါမဝတ္ထု ကထာ-၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ယေသန္တိ၊ ယေသံ-ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ကရုဏတ္ထေ၊ ကရိုဏ်းဝိသတ်၏ ကတ္တားအနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း။ ယေဟိ၊ အကြင် သင်တို့သည်။ အဒိဋ္ဌ၊ ရှေး၌မမြင်အပ်ကုန်။ 'ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဩလောကေထာတိ၊ ကား။ ပဿထ၊ ကြည့်ကြကုန်လော့။ အဝလောကေထာတိ၊ ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ပဿထ။ ဥပသံဟ ရထာတိ၊ ကား။ ဥပနေထ၊ ကပ်ဆောင်ကြကုန်လော့။ ဣမံ လိစ္ဆဝိ ပရိသံ၊ ဤ လိစ္ဆဝိ ပရိသတ်ကို။ တုဗ္ဗာကံ၊ တို့၏။ စိတ္တေန၊ စိတ်အားဖြင့်။ တာဝတိံသာသဒိသံ၊ တာဝတိံသာ ပရိသတ်နှင့်တူအောင်။ ဥပသံဟရထ၊ ကပ်ဆောင်ကြကုန်လော့။ ဥပနေထ၊ ကုန်လော့။ အလ္လိယာပေထ၊ ငြိကပ်စေကြကုန်လော့။ တာဝတိံသာ၊ တာဝတိံသာ နတ်တို့သည်။ အဘိရူပါ၊ လွန်ကဲသော

ခ။ အဝလောကေထ။ ။အပဝတ္ထိတွာ (အပ+ဝတ္ထိတွာ) ဩလောကနံ ဩလောကေထ၊ ပြန်မလှည့်မှီ၍ ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ကြည့်သည် မည်လောက်အောင် ကြည့်လိုက်ကြကုန်လော့။ တံ ပန အပဝတ္ထိတွာ ဩလောကနံ အနု အနု ဒဿနံ ဟောတိ (ထိုသို့ ပြန်မလှည့်ပဲ ကြည့်ရှုခြင်းဟူသည့် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ကြည့်ခြင်းတည်း။) ဣတိ အာဟာ “ပုနပ္ပုနံ ပဿထာ”တိ။

၂။ ဥပနေထ။ ။ယထာယံ လိစ္ဆဝိရာဇပရိသာ သောဘာတိသယေန ယုတ္တာ၊ (အလွန် တင့်တယ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သကဲ့သို့)၊ ဧဝံ တာဝတိံသပရိသာ တိ ဥပနယံ (ကပ်ဆောင်မှုကို။) ကရောထ။ ဧတနာဟာ “တာဝတိံသပရိ သမကေ ကတ္တာ ပဿထာ”တိ။-ဦးကာ။

အဆင်းရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ အလွန်အဆင်းလှကုန်သည်။ ပါသာဒီကာ၊ စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်။ နီလာဒိနာနာဝဏ္ဏာ၊ နီလ-အစရှိသော အထူးထူးသော အဆင်းရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ယထေဝ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ပင်။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣမေလိစ္ဆဝိရုဇာနော ပိ၊ ဤ လိစ္ဆဝိမင်းတို့သည်လည်း။ (အဘိရူပါ ပါသာဒီကာ။ နီလာဒိနာနာဝဏ္ဏာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဗာဝတိ သေဟိ၊ တာဝတိ သာနတ်တို့နှင့်။ သမကေ၊ တူသည်တို့ကို။ ကတူ၊ ပဿံယ။ ဣတိ အတ္ထော။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခပ။ အံ၊ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အနေကသတေဟိ၊ အရာမက များစွာကုန်သော။ သုတ္တေဟိ၊ သုတ်တို့ဖြင့်။ စက္ခာဒိနံ၊ စက္ခု-အစရှိသည်တို့၏။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့၌။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟံ၊ ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို ယူခြင်းကို။ ပဋိသေဓေတွာ၊ တားမြစ်တော်မူပြီး၍။ ဣဓ၊ ဤသုတ်၌။ မဟန္တေန၊ ကြီးစွာသော။ ဥဿာဟေန၊ အားထုတ်ခြင်းဖြင့်။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟေ၊ သုဘနိမိတ်ကို ယူခြင်း၌။ ဥယျောဇေတိ၊ တိုက်တွန်းတော်မူသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဟိတကာမတာယ၊ ရဟန်းတို့၏ စီးပွားကို အလိုရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနေကသတေဟိ သုတ္တေဟိ စက္ခာဒိနံ ရူပါဒိသု နိမိတ္တဂ္ဂါဟံ၊ ပဋိသေဓေတွာ ပိ၊ တားမြစ်တော်မူပြီး၍လည်း။ ဣဓ မဟန္တေန ဥဿာဟေန နိမိတ္တဂ္ဂါဟေ။ ဥယျောဇေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။ ကိရ၊ ခဲ့။ တတြ၊ ထို ရဟန်းတို့တွင်။ ဧကေစ္စ၊ တိက္ခ။ တို့သည်။ သြသန္ဓဝိရိယာ၊ သမ္မာပဋိပတ်၌ ဆုတ်နစ်သော ဝိရိယရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) [သမ္မာ ပဋိပတ္တိယံ အဝသန္ဓဝိရိယာ သြသန္ဓဝိရိယာဝါတိ အတ္ထော။ ယခုခေတ်၌ စာမေးပဲ့အောင်အောင် ကြိုးစားနေသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း သမ္မာပဋိပတ်မပါလျှင် “သြသန္ဓဝိရိယာ” တို့ပင်တည်း။-ဒီကာ။] တေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့၏။ (ဥဿာဟ-၌ စပ်။) သမ္ပတ္တိယာ၊ စည်းစိမ်ဖြင့်။ ပလောဘေန္တော၊ ပြားယောင်းတော်မူလိုသည်။ (ဟုတွာ။) အပ္ပမာဒေန၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သတိဖြင့်။ သမဏဓမ္မံ၊ ရဟန်းတရားကို။ ကရေန္တာနံ၊ ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဧဝရူပါ၊ သော။ ဣဿရိယသမ္ပတ္တိ၊ အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စည်းစိမ်ကို။ သုလဘာ၊ လွယ်ကူစွာရအပ်၏။ ဝါ၊ ရလွယ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမဏဓမ္မေ၊ ၌။ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ၊ အားတက်သရော ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ အာဟ၊ သြလောကေထ တိက္ခဝေ-စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူပြီ။

အနိစ္စလက္ခဏဝိဘာဝနတ္ထူ၊ အနိစ္စလက္ခဏာကို ထင်စွာ ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှာလည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ခဲ့။

န စိရဿေဝ၊ မကြာမြင့်မီပင်။ သဗ္ဗေ ပိ၊ ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤ လိစ္ဆဝီ
မင်းတို့သည်။ အဇာတသတ္တုဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းကြောင့်။ ဝိနာသံ၊
ပျက်စီးခြင်းသို့။ ပါပုဏိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ နေသံ၊
ထို လိစ္ဆဝီမင်းတို့၏။ ရဇသိရိသမ္ပတ္တိံ၊ မင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အသရေ၏
ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ဤ။ ဌိတဘိက္ခု၊ တည်သော ရဟန်း တို့သည်။
ကဿာရူပါယ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ သိရိသမ္ပတ္တိယာ၊ အသရေ၏ ပြည့်စုံ
ခြင်း၏။ ဝိနာသော၊ ခြင်းသည်။ ပညာယိဿတိ နာမ၊ ထင်ရှားရတုံ့ဘိ၏။
ဣတိ၊ သို့။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ အနိစ္စလက္ခဏာကို။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။
ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိဿန္တိ၊ ကုန်
လတ္တံ့။ ဣတိ အနိစ္စလက္ခဏ ဝိဘာဝနတ္ထံ အာဟ။

အဓိဝါသေတုတိ၊ ကား။ အဗ္ဗပါလိယာ၊ ၏။ နိမန္တိတဘာဝံ၊ ပင့်ဖိတ်
အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကို။ ဥတွာ ပိ၊ သိ၍လည်း။ ဝါ၊ သိပါလျက်လည်း။
ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိမန္တန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။
အ သဒ္ဓဟနတာယ ဝေဝ၊ (အဗ္ဗပါလိ၏ စကားကို) ယုံကြည်ခြင်း မရှိကုန်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝတ္တသိသေန စ၊ ကျင့်ဝတ်ကို
အဦးပြုသဖြင့်လည်းကောင်း။ (နိမန္တန္တိ။) ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထိုအဗ္ဗပါလိ
သည်။ ဓုတ္တာ၊ အပျော်ကြူးသော။ ဣတ္ထိ၊ တည်း။ အနိမန္တေတွာ ပိ၊ မပင့်
ခဲ့မူ၍လည်း။ နိမန္တမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဧတသံ၊ ထို လိစ္ဆဝီမင်းတို့၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ စ၊ သည်
သာမကသေး။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုတွာ၊ နာပြီး၍။ ဂမနကာလေ၊ ပြန်သွား
ခါနီး အခါ၌။ နိမန္တေတွာ၊ ဤ။ ဂမနံ နာမ၊ သွားခြင်းမည်သည်။ မနု
ဿာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္တမေဝ၊ ကျင့်ဝတ်ပင်တည်း။

ဝေဠုဝဂါမ ဝဿူပဂမန

၁၆၃။ ဝေဠုဝဂါမကောတိ၊ ကား။ ဝေသာလိယာ၊ ၏။ သမီပေ၊
အနီး၌။ ဝေဠုဝဂါမော၊ ဝေဠုဝရွာသည်။ (အတ္ထိ။) ယထာမိတ္တန္တိအာဒိသု၊
အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) မိတ္တာ၊ မိတ်ဆွေတို့သည်။
မိတ္တာဝ၊ မိတ်ဆွေတို့ပင်တည်း။ (အထူးဖွင့်စရာမလိုပါ-ဟူလို၊) သန္နိဋ္ဌာတိ၊
ကား။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို အရပ်၌။ သင်္ဂမ္မ၊ ကောင်းစွာ ရောက်၍။
[သင်္ဂမ္မာတိ သမ္မာ ဂန္ဓာ။-ဋီကာ။] ဒိဋ္ဌမတ္တာ၊ မြင်အပ်ကာမျှ ဖြစ်ကုန်
သော။ နာတိဒဠမိတ္တာ၊ အလွန်ခိုင်မြဲသည်မဟုတ်သော မိတ်ဆွေတို့တည်း။
သမ္ပတ္တာတိ၊ ကား။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ဘတ္တာ၊ ဆည်းကပ်မှီဝဲတတ်ကုန်

ဝေဠုဝဂါမဝဿပဂမနအပွင့်၊ ဘာသာဋီကာ

၉၅

သော။ သိနေဟဝန္တော၊ ချစ်ခြင်း အစေးရှိကုန်သော။ ဓဉ္ဇမိတ္တာ၊ ခိုင်မြဲသော မိတ်ဆွေတို့တည်း။ ယေသံ ယေသံ၊ အကြင် အကြင် ရဟန်းတို့၏။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင် အကြင် အရပ်၌။ ဝေရူပေါ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ တေ၊ ထိုထို ရဟန်းတို့သည်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို အရပ်၌။ ဝဿံ၊ ဝါသို့။ ဥပေတ၊ ကပ်ကြကုန်လော့။ ဣတိ အတ္ထော၊ စာသွား၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ယေ တုမေ ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော စကားတော်ကို။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူသနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) တေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့၏။ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ၊ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း အကျိုးငှာ။ (ဧဝံ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့၏။ ဝေဠုဝဂါမကေ၊ ဝေဠုဝရွာငယ်၌။ သေနာသနံ၊ ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာသည်။ နပ္ပဟောတိ၊ မလောက်။ ဘိက္ခာ ပိ၊ ဆွမ်းသည်လည်း။ မန္ဒာ၊ နည်း၏။ ဝေသာလိယာ၊ ၏။ သမန္တာ ပန၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌ကား။ သေနာသနာနိ၊ တို့သည်။ ဗဟူ၊ များကုန်၏။ ဘိက္ခာ ပိ၊ ကိုလည်း။ သုလဘာ၊ လွယ်ကူစွာ ရအပ်၏။ ဝှါ၊ ရလွယ်၏။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ယေ တုမေ ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော စကားတော်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ကသွာ၊ ကြောင့်။ ယထာ သုခံ၊ အကြင် အကြင် ချမ်းသာရာ အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတ၊ သွားကြကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝိသဇ္ဇေတိ၊ လွတ်တော်မမူသနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) တေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့အား။ အနုကမ္မာယ၊ သနားစောင့်ရှောက်တော် မူခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ (န ဝိသဇ္ဇေတိ၊ လွတ်တော်မမူ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။ အထ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ ဧဝံ၊ ဤ အကြံတော်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ (ကိ။) အဟံ၊ သည်။ ဓသမာသမတ္တံ၊ ဆယ်လမျှကာလ ပတ်လုံး။ ဌတာ၊ တည်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရ လိမ့်မည်။ ဣမေ၊ ဤ ရဟန်းတို့သည်။ ဒုရံ၊ ဝေးသောအရပ်သို့။ သစေ ဂစ္ဆိယန္တိ၊ အကယ်၍ သွားကြကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) မေ၊ ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန ကာလေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီးအခါ၌။ ဓဉ္ဇု၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ န သက္ခိယန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ အထ၊ ထိုသို့ မစွမ်းနိုင်လတ်သော်။ နေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့၏။ (ဝိပုဋ္ဌိသာရော-၌စပ်။) သတ္တာ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီးလတ်သော်။ အမ္မာကံ၊ တို့အား။ သတိမတ္တမ္ပိ၊ သတိ မျှကိုလည်း။ န အဒါသိ၊ ပေးတော်မမူ။ သစေ ဇာနေယျာမ၊ အကယ်၍ သိကုန်အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သိကုန်လတ်သော်။ ဒုရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။

နံ ဝသေယျာမ၊ မနေကြကုန်ရာ။- ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဝိပုဋ္ဌိသာရော၊
 နှလုံးမသာယာခြင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ ဝေသာလိယာ၊ ၏။ သမန္တာ
 ပန၊ ဤကား။ ဝသန္တာ၊ နေကုန်လတ်သော်။ မာသဿ၊ တလ၏။ အဋ္ဌဝါရေ၊
 ရှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင်။ အာဂန္တာ၊ ၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏိဿန္တိ၊ နာကြရကုန်လတ္တံ့။
 သဂတောဝါဒံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဩဝါဒကို။ လဘိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊
 ဤသို့ကြံတော်မူ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ န ဝိသဇ္ဇေသိ၊ စွန့်လွှတ်တော်မူ။

၁၆၄။ ခရောတိ၊ ကား။ ဗရူသော၊ ကြမ်းတမ်းသော။ အာဗာဓော^၁
 တိ၊ ကား။ ဝိသဘာဂရောဂေါ၊ ဓာတ်တို့၏ သဘောမတူသည်၏အဖြစ်သည်
 ဖြစ်စေအပ်သော ရောဂါသည်။ (ရှေးကံကြောင့်ဓာတ်ဖောက်ပြန်သော ရော
 ဂါသည်။) (ဥပဇ္ဇိ-၌ စပ်။) ဗာဠာတိ၊ ကား။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသော
 ဝေဒနာသည်။ (ဝတ္တတိ-၌ စပ်။) [ယခုခေတ် ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌
 “ဝတ္တန္တိ” ဟူရှိ၏။ ခရော အာဗာဓော ကို ထပ်ဖွင့်သောကြောင့် “ဝတ္တတိ”
 က ကောင်းလိမ့်မည်ထင်သည်။ ဆရာတော်ကြီးနိဿယ၌ “ဝတ္တတိ” ဟူရှိ၏။
 ဝတ္တန္တိရှိလျှင် အဋ္ဌကထာ၌ “ဗလဝတိယော” ဟု ရှိရလိမ့်မည်။] မာရဏန္တိကာ
 တိ၊ ကား။ မရဏန္တိ၊ သေခြင်း၏အနီးသို့။ မရဏသန္တိကံ၊ သေခြင်း၏အနီး
 သို့။ ပါပနသမတ္တာ၊ ရောက်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ (ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ-တို့
 ၌ စပ်။) [မရဏဿ+အန္တော မရဏန္တော၊ မရဏန္တံ+ပါပေန္တိတိ မာရဏန္တိကာ။
 ပါပေန္တိအနက်၌ ဣက သက်။] သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝါသေသီတိ၊
 ကား။ သတိ၊ သတိကို။ သုပဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာအံ့ရုံ၌ ကပ်၍တည်သည်ကို။
 ကတွာ၊ ၍။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်တော်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နတွာ၊ ပိုင်းဖြတ်၍။ အဓိ
 ဝါသေသီ၊ ကိုယ်တော်၏အထက်၌ သက်ဝင်နေစေတော်မူပြီ။ ဝါ၊ သည်းခံ

၁။ အာဗာဓော။ ။ အာ (ဘုသော)၊ လွန်စွာ။ ဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဣတိ
 အာဗာဓော။ “အလွန်နှိပ်စက်တတ်သော ရောဂါ” ဟူသည် ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ရှိသော
 ဓာတ်လေးပါးတို့၏ မညီမမျှ သဘောမတူကြခြင်းကြောင့် (ဓာတ်ချောက်ချားခြင်း
 ကြောင့်) ဖြစ်သောရောဂါတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝိသဘာဂရောဂေါ” ဟု အဋ္ဌကထာ
 ဖွင့်သည်။ [ဝိသဘာဂရောဂေါတိ ဓာတုဝိသဘာဂတာယ သမုဋ္ဌိတော မဟာလတရ
 ရောဂေါ၊ (အလွန်ပြင်းထန်သောရောဂါ။) နှ အာဗာဓမတ္တံ။ (ရောဂါကလေးမျှ
 မဟုတ်။) -ဋီကာ။] ဤ ဓာတ်ချောက်ချားမှုသည် ရှေးကံကြောင့်ဖြစ်၏။

၂။ ဉာဏေန။ မ။ အဓိဝါသေသီ။ ။ ဝေဒနာကို တစဉ်တတန်းတည်း အာရုံပြုလျှင်
 ကြီးကျယ်၏။ ထိုသို့အစဉ်အတန်းမဟုတ်ပဲ ဥပါဒ် ၌ ဘင်အားဖြင့်ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း
 ဖြစ်ပျက်နေသော ဝေဒနာဟု ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ ရှုလိုက်သောအခါ ဝေဒနာသည် သေး
 ငယ်၍သွား၏။ ထိုသို့ သေးငယ်၍သွားသောအခါ အဓိမခက်တော့။ “ထိုဝေဒနာကို
 သည်းခံနိုင်သည်” ဟူလို။

တော်မူပြီ။ အဝိဟညမာနော^၁တိ၊ ကား။ ဝေဒနာနုဝတ္တနဝသေန၊ ဝေဒနာ
 ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အပရာပရံ၊ ထိုမှ ဤမှ၊ ပရိဝတ္တနံ၊ လူးလိမ့်ခြင်းကို။
 အကရောန္တော၊ မပြုပဲ။ အ ပိဋ္ဌိယမာနော၊ ဝေဒနာသည် မနှိပ်စက်အပ်သည်။
 အ ဒုက္ခိယမာနော၊ ဝေဒနာသည် မဆင်းရဲစေအပ်သည်။ (ဟုတော့။) အဓိဝါ
 သေသိ၊ ပြီ။ အနာမန္တောတိ၊ ကား။ အ ဇာနာပေတွာ၊ မသိစေမူ၍။
 အနပလောကောတိ၊ ကား။ န အပလောကောတွာ၊ မပန်ပြောမူ၍။ ဩဝါဒါ
 နုသာသနိ၊ ဩဝါဒ အနုသာသနိကို။ အ ဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ (ယံ ပရိ
 နိဗ္ဗာယေယျံ-ဌံစပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဝီရိယေနာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗဘာဂဝီရိယေန စေဝ၊ ရွေးအဖို့၌ ဖြစ်သော
 ဝီရိယဖြင့်လည်းကောင်း။ ဖလသမာပတ္တိဝီရိယေန စ၊ ဖလသမာပတ်၌ ဖြစ်
 သော ဝီရိယဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဋိပဏာမေတွာတိ၊ ကား။ ဝိက္ခမေတွာ၊
 ခွါ၍။ (ယံနုန ဝိဟရေယျံ-ဌံ စပ်။) ဇီဝိတသင်္ခါရန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဠိ
 ၌။ ဇီဝိတဗ္ဗံ၊ ဇီဝိတရုပ်သည်လည်း။ ဇီဝိတသင်္ခါရော၊ ကံသည် ပြုပြင်အပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဇီဝိတသင်္ခါရမည်၏။ ယေန^၂၊ အကြင်ဖလသမာပတ်
 သည်။ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတရုပ်ကို။ သင်္ခရိယတိ၊ ပြုပြင်အပ်၏။ ဆိဇ္ဇမာနံ၊ ပြတ်

၁။ အဝိဟညမာနော။ ။ဝေဒနံ ခဏိကတံ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေ
 သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ (အနိစ္စအဖြစ်ကိုဆိုသည်။) ဒုက္ခတံ၊ ဆင်းရဲသည်
 ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ အတ္တသုညတဉ္စ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကို
 လည်းကောင်း။ ယာထာဘာဝတော ဣဇ္ဇာနပရိစ္ဆိဇ္ဇံ၊ ပရိတုလေတွာ၊ နှိုင်းချိန်၍။
 အဓိဝါသေသိတိ၊ တာ၊ ထို ဝေဒနာတို့ကို။ အဘိဘဝန္တော၊ ဘုရားရှင်က လွှမ်းမိုး
 လျက်။ ယထာပရိမဒ္ဓိတာကာရသလ္လက္ခဏေန၊ အကြင် အကြင် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု
 နှိပ်နယ်အပ်သော အခြင်းအရာကို မှတ်သား ခြင်းဖြင့်။ အတ္တနိ၊ ကိုယ်တော်အပေါ်၌။
 အာရောပေတွာ၊ တက်ရောက်စေ၍။ ဝါသေသိ၊ နေစေတော်မူပြီ။ န တာဟိ အဘိ
 ဘုယျမာနော၊ ထို ဝေဒနာတို့သည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ နေသည်မဟုတ်။ တေနာဟ
 “အဝိဟညမာနော” တိအာပိ။-ဦးကာ။

၂။ ဇီဝိတသင်္ခါရော။ ။ကမ္မုနာ အဘိသင်္ခရိယတေတိ သင်္ခါရော။ကံသည် ပြုပြင်
 အပ်သောကြောင့် ကမ္မဇရုပ် ဇီဝိတကို “ဇီဝိတသင်္ခါရ”ဟု ခေါ်နိုင်သည်။ “ဇီဝိတ
 မေဝ+သင်္ခါရော ဇီဝိတသင်္ခါရော”ဟုပြု။ထို့ကြောင့် “ဇီဝိတ ကို ဇီဝိတသင်္ခါရော”
 ဟု အရတူဖွင့်သည်။

၃။ ယေန။ပ။ဇီဝိတသင်္ခါရော။ ။ယေနနှင့် သော ဖလသမာပတ္တိမေဃော သည်
 အရတူတည်း။ ပြင်းထန်သော ဝေဒနာကြောင့် ပြတ်တော့မည်ဖြစ်သော ဇီဝိတရုပ်ကို
 ဖလသမာပတ်တရားသည် မပြတ်အောင် ဆက်စပ်၍ ထားအပ်၏။ ထိုသို့ မပြတ်

ဆဲဖြစ်သော ဇီဝိတရုပ်ကို။ ဝါ၊ ပြတ်တော့မည် ဖြစ်သော ဇီဝိတရုပ်ကို။
 စာဋေတွာ၊ ဆက်စပ်၍။ ထပိယတိ၊ ထားအပ်၏။ သော ဖလသမာပတ္တိ
 ဓမ္မော ပိ၊ ထို ဖလသမာပတ် တရားသည်လည်း။ ဇီဝိတသင်္ခါရော၊ ဇီဝိတ
 သင်္ခါရမည်၏။ သော၊ ထို ဖလသမာပတ္တိဓမ္မကို။ ဣမ၊ ဤ ဇီဝိတသင်္ခါရံ
 အဓိဋ္ဌာယ-ဟူသော ပါဠိ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာယာတိ၊ ကား။
 အဓိဋ္ဌဟိဘူ၊ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူ၍။ ဝါ၊ ဆောက်တည်တော်မူ၍။ ပဝတ္ထေ
 တွာ၊ ဖြစ်စေတော်မူ၍။ ဇီဝိတထပနသမတ္တံ၊ ဇီဝိတရုပ်ကို ထားခြင်း၌ စွမ်း
 နိုင်သော။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ ကို။ ယံနန္တ သမာပဇ္ဇေယျံ၊ ဝင်စားရပါမူကား
 ကောင်းလေစွ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဇီဝိတသင်္ခါရံ အဓိ
 ဋ္ဌာယ-ဟူသောပါဠိ၌။ သင်္ခေပတ္ထော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ။ပ။ အံ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတော၊ ဤအခါမှ။
 ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ ဖလသမာပတ်ကို။ န သမာပဇ္ဇတိ ကိံ၊
 ဝင်စားတော်မူသလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဘဂဝါဣ
 တော ပုဗ္ဗေ ဖလသမာပတ္တိံ။) သမာပဇ္ဇတိ၊ မူ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေ
 တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝင်စားတော်မူပါသော်လည်း။ သာ၊ ထို ရှေး၌
 ဝင်စားအပ်သော သမာပတ်သည်။ ခဏိကသမာပတ္တိံ၊ တခဏချင်းအားဖြင့်
 ဖြစ်စေအပ်သော သမာပတ်တည်း။ [တာဒိသံ ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရံ အကတွာ
 ဌာနသော (တခဏချင်းအားဖြင့်။) သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗသမာပတ္တိံ-ဋီကာ။] စ၊
 ဆက်။ ခဏိကသမာပတ္တိံ၊ သည်။ အန္တောသမာပတ္တိယေဝ၊ သမာပတ်၏
 အတွင်း၌သာ။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ ခွါနိုင်၏။ သမာပတ္တိ
 တော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတမတ္တဿ၊ ထပြီးကာမျှဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သရီရံ-ဋီ
 စပ်။) ကဋ္ဌပဂါတေန ဝါ၊ သစ်သား၏ကျခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း။
 ကဋ္ဌလပဂါတေန ဝါ၊ အိုးခြမ်းကွဲ၏ ကျခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း။
 ဆိန္ဒသေဝါလော၊ ပြတ်ပြီးသော မှော်သည်။ ပန၊ ဖန်။ ဥဒကံ၊ ကို။
 အဇ္ဈောတ္တရတိ ဝိယ၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သရီရံ၊ ကို။
 ဝေဒနာ၊ သည်။ အဇ္ဈောတ္တရတိ၊ လွှမ်းမိုးနိုင်၏။

ပန၊ ဆက်။ ရူပသတ္တကံ၊ ရူပသတ္တကကိုလည်းကောင်း။ အရူပသတ္တ
 ကဉ္စ၊ အရူပသတ္တက ကိုလည်းကောင်း။ နိဂ္ဂမ္မံ၊ ချုပ်မရှိသည်ကို။ နိဇ္ဇဉ်၊

အောင် ဆက်စပ်၍ ထားတတ်သော ဖလသမာပတ္တိဓမ္မကိုလည်း “ဇီဝိတသင်္ခါရံ”ဟု
 ခေါ်အပ်၏။ သင်္ခရိယတိ ယေနာတိ သင်္ခါရော။ (အဝုတ္တ ကတ္တုသာနေ။) ဇီဝိတ
 ရုပ်ကို အဆက်မပြတ်အောင် ပြုတတ်သော (အဆက်မပြတ်အောင် ထားတတ်သော)
 ဖလသမာပတ်။ “ဇီဝိတံ+သင်္ခါရော ဇီဝိတသင်္ခါရော”ဟုပြု။

ဝေဠုဝဂ်၊ မဝဿပဂမနအဖွင့်၊ ဘာသာဋီကာ

၉၉

အရုပ်အထွေးမရှိသည်ကို။ ကတော။ မဟာဝိပဿနာဝသေန၊ ကုယ်စွာသော
 ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမာပန္နာ၊ ကောင်းစွာရောက်အပ်သော။ ဝါ၊
 ဝင်စားအပ်သော။ ယာ သမာပတ္တိ၊ အကြင်သမာပတ်သည်။ (အတ္ထိ။) သာ။
 ထို သမာပတ်သည်။ သုဠ၊ စွာ။ ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ ဝေဒနာကို ပယ်ခွါနိုင်၏။
 ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်အား။ ပုရိသေန၊ သည်။ ပေါက္ခရဏံ၊
 မွှော်ရှိသော ရေကန်သို့။ ဩဂါဟေတော၊ သက်ဆင်း၍။ ဟတ္ထေဟိ စ၊ လက်
 တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပါဒေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ သုဠ၊ စွာ။
 အပဗျူဠော၊ ဖယ်ရှားအပ်သော။ သေဝါလော၊ မွှော်သည်။ စိရေန၊ ကြာ
 မြင့်မှ။ ဥဒကံ၊ ကို။ ဩတ္တရတိ ယထာ၊ လွှမ်းမိုးသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤ။
 အတူသာလျှင်။ တတော၊ ထို သမာပတ်မှ။ ဝုဠိတဿ၊ ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။
 စိရေန၊ မှ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘဂ
 ဝါ၊ တံ ဒိဝသံ၊ ထို ဝေဒနာဖြစ်ရာနေ့၌။ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကေ၊ ၌။ အဘိ
 နဝဝိပဿနံ၊ အသစ်ဖြစ်သော ဝိပဿနာကို။ ပဌပေန္နော ဝိယ၊ ဖြစ်စေတော်
 မူသကဲ့သို့။ (တထာ။ တူ။) ရူပသတ္တကံ အရူပသတ္တကံ နိဂ္ဂမ္မံ နိဇ္ဇဉ္ဇံ။ ကတော၊
 ၍။ [ရူပသတ္တက အရူပသတ္တကတို့၏ အကျယ်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဖွင့်တို့၌ချဲ့အပ်သော
 နည်းဖြင့်သိပါ။] စုဒ္ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သန္ဓေတော (သန္ဓေ
 တော)၊ စိုစေ၍။ [သန္ဓု-ဓာတ်ကသာ ယိုစေခြင်း (စိုစေခြင်း) အနက်ကိုဟောနိုင်
 ၏။ သန္ဓု ဓာတ်မရှိ။ သံ+နိ ဓာတ်ကား-ပေါင်းစုခြင်းအနက်ကိုသာ ဟောနိုင်
 သည်။] မဟာဝိပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတော၊ ခွါတော်မူ၍။ ဒသ
 မာသေ၊ တို့ပတ်လုံး။ မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ ဝေဒနာ မဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ဓိဋ္ဌာန်တော်မူ၍။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ မူပြီ။ သမာပတ္တိဝိက္ခမ္ဘိတော၊
 သမာပတ်သည် ပယ်ခွါအပ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဒသမာသေ၊ လုံး။
 န ဥပ္ပဇ္ဇိ ယေဝ၊ မဖြစ်တော့သည်သာ။

ဝိလာနာ ဝုဠိတောတိကား၊ ဝိလာနော၊ မကျန်းမာသည်။ ဟတော၊ ၍။
 ပုန၊ ဖန်။ ဝုဠိတော၊ ထပြီးသည်။ (ဟုတော အာသနေ နိသိဒ္ဓိ-၌ စပ်။)
 မရေကဇာတော ဝိယာတိ၊ ကား။ သဉ္ဇာတဂရုဘာဝေါ၊ လွန်စွာဖြစ်သော
 လေးလံသည်၏ အဖြစ်ရှိသည်။ သဉ္ဇာတထဒ္ဓဘာဝေါ၊ လွန်စွာဖြစ်သော
 တောင့်မာသည်၏အဖြစ်ရှိသည်။ (ဟုတော။) သူလေ၊ တံကျင်၌။ ဥတ္တာသိတ
 ပုရိသော ဝိယ၊ လွန်စွာထိတ်လန့်စေအပ်သော၊ ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့။ ဝါ၊
 လျှိုအပ်သော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့။ (ဟောတိ။) န ပက္ခာယန္တိတိ၊ ကား။
 နပုကာယန္တိ၊ မထင်းရှားကုန်။ နာနာကာရတော၊ အမျိုးမျိုးသောအခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ မထင်လာပါကုန်။ ဓမ္မာပိ မံ န ပဋိဘန္တိတိ၊ ဟူသော

ပါဠိဖြင့်။ သတိပဋ္ဌာနာဒိဓမ္မာ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော တရားတို့သည်။ မယံ၊ တပည့်တော်အား။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ဤ။ ပန၊ ဆက်။ တန္တိ ဓမ္မာ၊ ပါဠိတော်တရားတို့သည်။ ထေရဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်၏။ ဝါ၊ သည်။ သု ပဂုဏာ၊ ကောင်းစွာ အဝါးစွာ လေ့လာအပ်ပြီးကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) န ဥဒါဟရတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ သြဝါဒံ၊ သြဝါဒတော်ကို။ န ဒေတိ၊ ပေးတော်မမူသေး။ တံ၊ ထို နောက်ဆုံးသြဝါဒကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝဒတိ၊ လျှောက်၏။

၁၆၅။ အနန္တရံ အဗာဟိရန္တိ၊ ကား။ ဓမ္မဝသေန ဝါ၊ တရားနှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလဝသေန ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥဘယံ၊ အတွင်းအပ နှစ်ဌာနကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ (ဒေသိတော-၌ စပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတ္ထကံ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပရဿ၊ သူတပါးအား။ န ဒေသေဿာမိ၊ မဟောအံ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တေန္တော၊ ကြံသောဆရာသည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အဗ္ဘန္တရံ၊ အတွင်းကို။ ကရေတိ နာမ၊ ပြုသည်မည်၏။ ဧတ္ထကံ၊ သော။ (ဓမ္မံ။) ပရဿ၊ အား။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောအံ။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေန္တော၊ ဆရာသည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဗာဟိရံ၊ အပကို။ ကရေတိ နာမ။ ပန၊ ကား။ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ (ဓမ္မံ။) ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ စိန္တေန္တော၊ သည်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အဗ္ဘန္တရံ၊ ကို။ ကရေတိ နာမ။ ဣမဿ (ပုဂ္ဂလဿ)၊ အား။ (ဓမ္မံ။) န ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ စိန္တေန္တော၊ သည်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဗာဟိရံ ကရေတိ နာမ။ ဝေ၊ ဤသို့။ အကတော၊ ပြုတော်မမူပဲ။ ဒေသိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။

အာစရိယမုဋ္ဌိတိ၊ ကား။ ဗာဟိရကာနံ၊ သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သော ဆရာတို့၏။ အာစရိယမုဋ္ဌိ နာမ၊ ဆရာ၏ လက်ဆုပ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဒဟရကာလေ၊ ငယ်ရွယ်သူ၏အခါ၌။ (ငယ်စဉ်အခါ၌။) ကဿမိ၊ တစုံတယောက်သော တပည့်အား။ အကထေတွာ၊ မပြောမူ၍။ ပစ္ဆိမကာလေ၊ နောက်ဆုံးအချိန်၌။ မရဏမဉ္ဇေ၊ သေရာညောင်စောင်း၌။ နိပန္နာ၊ လျောင်းကုန်သည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။) ပိယမနာပဿ၊ ချစ်အပ်မြတ်နိုးအပ်သော။ အန္တေဝါသိကဿ၊ အနီးနေ တပည့်အား။ ကထေန္တိယထာ၊ ပြောကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤတရားကို။ မဟလ္လကကာလေ၊ ကြီးသူ၏အခါ၌။ ပစ္ဆိမဋ္ဌာနေ၊ နောက်ဆုံး

စေဉ္ဇ၊ ဝဂါမဝဿူပကမနအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၀၁

အရပ်၌။ ကထာသာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ မုဋ္ဌိ၊ လက်ဆုပ်၌ ထားအပ်သကဲ့သို့။ ကတွာ၊ ပြုတော်မူ၍။ ပရိဟရိဿာမိ၊ ဆောင်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံတော်မူ၍။ ထပိတံ၊ ထားတော်မူအပ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿတိ၊ ပြ၏။

အဟံ ဘိက္ခုသံသန္တိ၊ ကား။ အဟမေဝ၊ သာ။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ ပရိဟရိဿာမိ၊ ရွက်ဆောင်အံ့။ ဣတိ ဝဂါ၊ ဤ အကြံသည်သော်လည်း။ (အဿ၊ ခေါ်။) မမုဋ္ဌေသိကောတိ၊ ကား။ အဿ၊ ထို ဘိက္ခုသံသံ၏။ အဟံ၊ ငါဟူသော။ ဥဒ္ဓိသံတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ညွှန်ပြထိုက်သွန် အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဥဋ္ဌေသော၊ ညွှန်ပြထိုက်သူသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) မမုဋ္ဌေသိကော၊ မမုဋ္ဌေသိက-မည်၏။ [“အဟံ+ဥဋ္ဌေသော အဿာတိ မမုဋ္ဌေသော”ဟုပြု။ အမ္မ+ဥဋ္ဌေသဟုပကတိဖြစ်သောအခါ သုတ်ကြီးဖြင့် အမ္မကို မမ ပြု။] ဘိက္ခုသံသံဘာ၊ သည်။ မံ ယေဝ၊ ငါ့ကိုသာလျှင်။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ ညွှန်ပြ၍။ မမ၊ ငါ့ကို။ ပစ္စာသီသမာနော၊ တောင့်တလျက်။ ဟောတု၊ ဖြစ် ပါစေ။ ဝဂါ၊ တနည်း။ မမ၊ ခေါ်။ အစ္စယေန၊ လွန်ရာအခါ၌။ မာ အဟေ သံ၊ မဖြစ်ပါစေကုန်လင့်။ ယံဝဂါ တံဝဂါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသည် မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်ရစ်ပါစေ။ ဣတိ ဝဂါ၊ ဤသို့သော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏(အကြံသည်။)အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ န ဝေံ ဟောတိတိ၊ ကား။ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ ယေဝ၊ ဗောဓိပလ္လင်၌ပင်။ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယာနံ၊ တို့၏။ ဝဂါ၊ တို့ကို။ ဝိဟတတ္တာ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေံ၊ ဤအကြံတော်သည်။ န ဟောတိ။

၁။ မုဋ္ဌိ ကတွာ။ ။မုဋ္ဌိဂတံ ဝိယ၊ လက်ဆုပ်ထည်း၌ ထားအပ်သကဲ့သို့။ ရဟသိ ဘူတံ၊ လျှို့ဝှက်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ဤ။ “တနေရာ၌ အများမသိအောင် သိမ်းထားအပ်သော ပစ္စည်းကဲ့သို့”ဟုလို။ ယသ္မိံ ဝဂါ နဋ္ဌေ သဗ္ဗော တံမူလကော ဓမ္မော ဝိနဿတိ၊ အကြင်တရား ပျက်စီးလတ်သော် ထိုတရားသာလျှင် အရင်းခံ ရှိသော အလုံးစုံသောတရားသည် ပျက်စီးတတ်၏။ သော အာဒိတော မူလဘူတော ဓမ္မော၊ ထို အရင်းအစ မူလဖြစ်သောတရားသည်။ မုဿတိ ဝိနဿတိ ဓမ္မော ဧတေန နဋ္ဌေနာတိ မုဋ္ဌိ၊ တရားအားလုံး၏ ပျက်စီးကြောင်းဖြစ်သော အရင်းအစ မူလတရားတံ တထာရူပံ မုဋ္ဌိ ကတွာ ပရိဟရိတွာ ထပိတံ ကိဉ္စိ နတ္ထိတိ ဒဿတိ။ (“ထိုကဲ့သို့ ထားအပ်သောတရားမျိုး ဗုဒ္ဓမြတ်စွာမှာမရှိ”ဟုလို။) ဤနောက်နည်း၌ “မုဋ္ဌိ”သဒ္ဒါ လက်ဆုပ်ကို မဟော။ အရင်းအစ မူလဖြစ်သောတရားကို ဟော၏။ ဝိဂ္ဂိဟံကား- မုဿတိ ဝိနဿတိ ဧတေနာတိ မုဋ္ဌိ။ (တရားအားလုံး၏ ပျက်စီးကြောင်း ဖြစ်သော အရင်းအစမူလတရား။) [မုဿ ဇာတ်၊ တိ ပစ္စည်း။]

၁၀၂ သူတို့မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

သ ကိန္တိ၊ ကား။ သော (တထာဂတော)၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ကိ။ အဘယ်ကြောင့်။ (ဥဒါဟရိယတိ-၌ စပ်။) အာသိတိကောတိ၊ ကား။ အာသိတိ သံဝစ္ဆရိကော၊ အနှစ်ချစ်ဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (ဝယော ဝတ္တတိ-၌စပ်။) ဣဒံ၊ ဤ အာသိတိကော-ဟူသောပုဒ်ကို။ ပစ္စိမဝယ အနုပုတ္တဘာဝ ဒီပနတ္ထံ၊ မစ္စိမအရွယ်သို့ ရောက်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝေဠုမိဿကေနာတိ၊ ကား။ ဗာဟဗန္ဓစက္ကဗန္ဓာဒိနာ၊ လှည်း သံကိုဖွဲ့တုပ်ခြင်း လှည်းဘီးကို ဖွဲ့တုပ်ခြင်း အစရှိသော။ ပဋိသင်္ခရဏေန၊ ပြုပြင်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဝေဠုမိဿကေန၊ ရစ်ပတ်ဖွဲ့တုပ်ကြောင်း အဖွဲ့အတုပ် နှင့် ရောသဖြင့်။ (ယာပေတိ-၌ စပ်။) မညေတိ၊ မညေ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဇိဏ္ဏသကဋ္ဌံ၊ လှည်းအိုကို။ ဝေဠုမိဿကေန၊ သဖြင့်။ ယာပေတိ ဝိယ၊ ရှည် သော ကာလသို့ ရောက်စေသကဲ့သို့။ ဝါ၊ မျှတရသကဲ့သို့။ ယာပေတိ မညေ၊ ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေသကဲ့သို့ ထင်၏။ ဝါ၊ မျှတရသကဲ့သို့ ထင်၏။ တထာဂတဿ၊ ၏။ အရဟတ္တဖလ ဝေဠုနေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော ရစ် ပတ်ဖွဲ့တုပ်ကြောင်းဖြစ်သော အဖွဲ့အတုပ်ဖြင့်။ စတုဣရိယာပထကပ္ပနံ၊ လေး ပါးသော ဣရိယာပုထ်ကို ပြုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တမတ္ထံ၊ ထို ဝေဠုမိဿကေန မညေ-ဟု မိန့်တော် မူအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ပကာသေန္ဓော၊ ထင်ရှားပြတော် မူလို သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယသ္မိ အာနန္ဒ သမယေတိ အာဒိ။ အစရှိသော စကားတော်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထံ၊ ထို ယသ္မိ အာနန္ဒ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ သဗ္ဗနိမိတ္တာနန္တိ၊ ကား။ ရူပနိမိတ္တာဒီနံ၊ ရူပနိမိတ်အစရှိသည် တို့ကို။ ဝါ၊ အထည်ကိုယ်နှင့်တူသော ရုပ်တရားအစရှိသည်တို့ကို။ (အမနသိ

၁။ ဝေဠုမိဿကေန။ ။ဝေဠုတိ တေဇနာတိ ဝေဠော။ (ရစ်ပတ် ဖွဲ့တုပ်ကြောင်း အဖွဲ့။)မိဿနံ မိဿော၊မိဿောယေဝ+မိဿကော။“ဝေဠေန+မိဿကော ဝေဠုမိဿ ကော”ဟုပြု။ “ဝေဠုမိဿကေန၊ သဖြင့်” ဟု ပေးရသောကြိယာ ဝိသေသနပုဒ် နှင့် ဖွဲ့တုပ်ရာအရပ်ကို “ဗာဟဗန္ဓ-လှည်းသံကို ဖွဲ့တုပ်ခြင်း၊ စက္ကဗန္ဓ-စက်ဘီး၊ လှည်း ဘီးကို ဖွဲ့တုပ်ခြင်း”ဟု ပြသည်။ အာဒိဖြင့် ဖွဲ့တုပ်စရာအရပ် ဟူသမျှကိုယူပါ။ [သက ဥဿ ဗာဟပုဒေသေ ဒဠိဘာဝါယ၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။ ဝေဠု ဒါနံ၊ ရစ်ပတ်ကြောင်းအဖွဲ့ အတုပ်ကို ပေးခြင်းသည်။ ဗာဟဗန္ဓော၊ စက္ကနေမိသန္တိနံ၊ စက်ဘီး၏အကွပ် တံကူ အစပ်တို့၏။ ဒဠိဘာဝါယ ဝေဠုဒါနံ စက္ကဗန္ဓော-ဒီကာ။]

၂။ ရူပနိမိတ္တာဒီနံ။ ။ရူပါဒယော ဝေ ဓမ္မာ၊ ရုပ်အစရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန် သော တရားတို့သည်။ သဝိဂ္ဂဟော၊ ဝိယ၊ အထည်ကိုယ်နှင့် တကွဖြစ်သကဲ့သို့။ ဥပ

ဝေဠုဝဂ်၊ မဝဿူပဂမနအဖွင့်၊ ဘာသာဋီကာ

၁၀၃

ကာရာ-၌ စပ်။) ကေစ္စာနံ ဝေဒနာနန္တိ၊ ကား။ လောကီယာနံ၊ လောကီ
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာနံ၊ ဝေဒနာတို့၏။ (နိရောဓာ-၌ စပ်။) တသ္မာ
 တိဟာ နန္ဒာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ ဖလသမာ
 ပတ္တိ ဝိဟာရေန၊ ဤ နေကြောင်းဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ဖြင့်။ ဖာသု၊
 ချမ်းသာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တုဗ္ဗေ ပိ၊ သင်တို့
 သည်လည်း။ တဒတ္ထာယ၊ ထို ဖလသမာပတ်ဖြင့် နေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝေ၊
 ဤသို့ အတ္တဒီပ-စသည် ဖြစ်လောက်အောင်။ ဝိဟရထ၊ နေကြကုန်လော့။
 ဣတိ၊ -ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ အတ္တဒီပတိ၊ ကား။
 မဟာသမုဒ္ဒဂတဒီပံ ဝိယ၊ မဟာသမုဒြာ၌ ဖြစ်သော ကျွန်းကဲ့သို့။ အတ္တာနံ၊
 မိမိကို။ ဒီပံ၊ ကျွန်းကို။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဝိဟရထ၊
 နေကြကုန်လော့။ အတ္တသရဏာတိ၊ ကား။ အတ္တဂတိကာဝ၊ မိမိဟူသော
 ရောက်အပ်သော တရားရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြကုန်လော့။
 အညဂတိကာ၊ အခြားသူတို့သော ရောက်အပ်သော တရားရှိကုန်သည်။ မာ
 (ဟောထ)၊ မဖြစ်ကြကုန်လင့်။ ဓမ္မဒီပဓမ္မသရဏံ ပဗ္ဗေသု ပိ၊ ပုဒ်တို့၌လည်း။
 ဒဿေဝ၊ သည်ပင်။ နယော၊ တည်း။

ဌာနတော၊ ထင်လာခြင်းကြောင့်။ ရူပနိမိတ္တာဒယော၊ ရူပနိမိတ္တာဒိ-တို့မည်၏။ တေသံ
 ရူပနိမိတ္တာဒိနံ-ဋီကာ။ ဤနေရာ၌ နိမိတ္တ-သဒ္ဒါသည် ဝိဂ္ဂဟ (ကာယ) ၏ ပရိယာယ်
 တည်း။ [ဝိဂ္ဂဟော ကလဟေ ကာယော။-အဘိဓာန် (၁၀၄၆)] အာဒိဖြင့်-
 ဝေဒနာနိမိတ္တ သညာနိမိတ္တ သင်္ခါရနိမိတ္တ ဝိညာဏနိမိတ္တတို့ကို ယူပါ။ [ရုပ်နာမ်
 ခန္ဓာတို့သည် အထည်ကိုယ်ရကောင်းသောကြောင့် သနိမိတ္တ တရားတို့တည်း။ နိဗ္ဗာန်
 ကား အထည်ကိုယ်မရကောင်းသော အနိမိတ္တ တည်း။]

စ။ လောကီယာနံ ဝေဒနာနံ။ ။ယာသံ နိရောဓနေန ဖလသမာပတ္တိ သမာပဋ္ဌိ
 တဗ္ဗာ။ (အကြင် လောကီ ဝေဒနာတို့ကို ချုပ်စေခြင်းအားဖြင့် ဖလသမာပတ်ကို
 ဝင်စားထိုက်၏။) လောကီ ဝေဒနာ ရှိနေလျှင် လောကုတ္တရာ ဖလသမာပတ်
 မဖြစ်။ လောကီ ဝေဒနာတို့ကို ချုပ်စေနိုင်မှ လောကုတ္တရာ ဖလသမာပတ် ဖြစ်
 သည်။ တာသံ နိရောဓာ ဖာသု ဟောတိ။ တထာ မာဠဝေဒနာ ဘိတုန္ဓသရီရဿာပိ။
 (ထို လောကီဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုမျှလောက် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဒနာ
 သည် ထိုးဆွအပ်သော ကိုယ်ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏လည်း ချမ်းချမ်း သာ
 သာ ဖြစ်တော်မူရသည်။ မှန်၏-ပြင်းထန်သော ဝေဒနာဟူသည် လောကီဒုက္ခဝေဒနာ
 ပင်တည်း။ ထို ဒုက္ခဝေဒနာနှင့်တကွ လောကီဝေဒနာအားလုံး ချုပ်သောအခါ ထို
 ဒုက္ခဝေဒနာလည်း ချုပ်သွားတော့၏။ ဒုက္ခဝေဒနာချုပ်ခြင်းကြောင့် ရောဂါပျောက်
 ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်တော်မူသည်။

တမတဂ္ဂတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ တမအဂ္ဂေ (တိ)၊ ဟူ၍။ (ပဒစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော။) မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ တကာရော၊ တ အက္ခရာကို။ ပဒသန္တိ ဝေသန၊ ပုဒ်စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ဣမေ၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ အဂ္ဂတမာ၊ အထူးသဖြင့် မြတ်သူတို့တည်း။ ဝါ၊ အမြတ်ဆုံးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တမတဂ္ဂါ၊ တို့မည်၏။ ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဧတေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ မမ၊ ငါ၏။ (သာသနေ၊ ၌။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တမယောဂံ၊ တမ-သဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်ခြင်းကို။ ဆိန္နိတော၊ ဖြတ်၍။ (အဂ္ဂတမ အပြင် နောက်ထပ် တမ-သဒ္ဓါ၊ လာစရာမရှိအောင် ဖြတ်၍။) အတိ ဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ အဂ္ဂေ၊ မြတ်ကုန်သည်။ ဥတ္တမဘာဝေ၊ မြတ်သူတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဂုဏ်ရှိကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ကေသံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထက်။ အတိအဂ္ဂေ၊ အမြတ်ဆုံး တို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့ နည်း။ [နောက်စကားကို ထောက်၍ “ကေသံ” ရှိမှ ကောင်းသည်။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဂိလာနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း “ကေသံ” ဟုရှိသည်။] ယေ ကေစိ၊ အမှတ် မရှိ ကြွင်းမဲ့ ဥဿံ အလုံးစုံကုန်သော အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ သိက္ခာကာမာ၊ သိက္ခာသုံးပါးကို လိုလားကြကုန်၏။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့ထက်။ (မုက္ခေက ကောင်းသည်။) စတုသတိပဋ္ဌာနဂေါစရာ၊ လေး ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်ဟူသော ကျက်စားရာ ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုဝ၊ တို့သည်သာ။ အဂ္ဂေ၊ အမြတ်ဆုံးတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အရဟတ္တကုဋ္ဌေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အထွတ်ဖြင့်။ ဒေသနံ၊ တော်ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူတော်မူ၏။

ဒုတိယဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ၊ ဒုတိယဘာဏဝါရ၏အဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ သဗ္ဗံ တမယောဂံ ဆိန္နိတော။ ။ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ တရပစ္စည်း၏ အနက်ထက် “တမ ပစ္စည်း၏အနက်က သာလွန်သည်” ဟု ဆို၏။ ဤ သတိပဋ္ဌာန ဂေါစရ-ရဟန်းတို့သည်ကား မိမိတို့၏ အထက်၌ တမပစ္စည်းဖြင့် ယှဉ်စရာ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ။ “သူတို့ သည်ပင် ထိပ်တန်းအကျဆုံး အဂ္ဂတမ ဖြစ်နေကြသည်” ဟုလို။ ထို့ကြောင့် “တမ ယောဂံ ဆိန္နိတော (မိမိတို့ အထက်၌ တမပစ္စည်းဖြင့် ယှဉ်ခြင်းကို ဖြတ်တောက်၍)” ဟု ဆိုသည်။ ထို့နောက်- “အဂ္ဂေ ဥတ္တမဘာဝေ ပုဒ်တို့သည် ဘဝိဿန္တိ-၌ စပ်ရသော ကတ္တာပုဒ်တို့ ဖြစ်သောကြောင့် ပဌမာ ယောဂံ ပြေထားသော ဝုဒ်များဟုကြံပါ။ [ဤပုဒ်နှင့်စပ်၍ အဓိပ္ပာယ်ကို ဆရာတော်၏ မောဂ္ဂလ္လာန် နိဿယ ၁-ကဏ္ဍ၊ ၄၅-သုတ်၌ ပြထားသည်။]

နိမိတ္တောဘာသကထာအဖွင့်

၁၆၆။ ဝေသာလီ၊ ပိဏ္ဏာယ ပါဝိသိတိ(တ္ထေ)၊ ဌံ။ (အတ္ထော ဝေဝေဒိတဗ္ဗော။) ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ (ဝေသာလီ၊ သို့။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဌာ။) ပါဝိသိ၊ ဝင်တော်မူသနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) ဥက္ကစေလတော၊ ဥက္ကစေလမြို့မှ။ နိက္ခမိတော၊ ထွက်တော်မူ၍။ ဝေသာလီ၊ သို့။ ဂတကာလေ၊ ကြွတော်မူရာအခါ၌။ (ပိဏ္ဏာယပါဝိသိ၊ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝုဠဝသော၊ မိုးလပတ်လုံး နေတော်မူပြီးသည်။ (ဝါကျွတ်ပြီးသည်။) (ဟုတော။) ဝေဠုဝဂါမကာ၊ ဝေဠုဝရွာငယ်မှ။ နိက္ခမိတော၊ သာဝတ္ထိ၊ သို့။ ဂမိဿာမိ၊ ကြွတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍။ အာဂတမဂ္ဂေနေဝ၊ ဝေဠုဝရွာငယ်တိုင်အောင် လာအပ်ခဲ့သောလမ်းဖြင့်ပင်။ [အာဂမိယိတ္တာတိ အာဂတော၊ အာဂတော စတသော မဂ္ဂေါစာတိ အာဂတမဂ္ဂေါ။] ပဋိနိဝတ္တန္တော၊ ပြန်နစ်တော်မူလျက်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သာဝတ္ထိ၊ သို့။ ပတော၊ ရောက်တော်မူ၍။ ဇေတဝနံ၊ သို့။ ပါဝိသိ၊ မူပြီ။ ဓမ္မသေနာပတိ၊ တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်။ ဘဂဝတော၊ အား။ ဝတ္ထိ၊ ကျင့်ဝတ်ကို။ ဒဿေတော၊ ပြတော်မူ၍။ ဒိဝါဠာနံ၊ နေနေရာအရပ်သို့။ ဂတော၊ ကြွတော်မူပြီ။ သော၊ ထို အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်။ တတ္ထ၊ ထို နေနေရာ၌။ အန္တေဝါသိကေသု၊ အနီးနေ တပည့်တို့သည်။ ဝတ္ထိ၊ ကို။ ဒဿေတော၊ ၍။ ပဋိက္ကန္တေသု၊ ဖဲသွားကုန်လတ်သော်။ ဒိဝါဠာနံ၊ ကို။ သမ္ပဇ္ဇိတော၊ တံမြက်လှည်း၍။ စမ္မက္ခန္ဓံ၊ သားရေပိုင်းကို။ ပညပေတော၊ ခင်း၍။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ပက္ခာလေတော၊ ဆေး၍။ ပလ္လက္၊ ကို။ အာဘုဇိတော၊ ဖွဲ့ခွေ၍။ ဖလသမာပတ္တိ၊ ကို။ ပါဝိသိ၊ ဝင်(စား)ပြီ။

အထ၊ ဖလသမာပတ် ဝင်စားတော်မူရာ ထိုအခါ၌။ ယတာ ပရိစ္ဆေဒေန၊ အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလဖြင့်။ [ယတာ ပရိစ္ဆိန္နကာလေန။-ဋီကာ။] တတော၊ ထို သမာပတ်မှ။ ဝုဠိတဿ၊ ထတော်မူပြီးသော။ အဿ၊ ထို အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏။ အယံ ပရိဝိတက္ကော၊ ဤ အကြံသည်။ ဥပပါဒိ၊ မူပြီ။ (ကိ။) ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ နုခေါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကုန်လေသလော။ အဂ္ဂသာဝကာ၊ တို့သည်။ ပဌမံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ ရှေးဦးစွာ။ (ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ)နုခေါ၊ သလော။ ဣတိ (ဥပပါဒိ။) တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ အဂ္ဂသာဝကာ၊ တို့သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ (ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။ ဣတိ ဥတု၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၍။ အာယုသင်္ခါရံ၊ ကံသည်

၁၀၆

သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မြဲဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ပြုစီမံအပ်ဘော အသက်ကို။ ဩလောကေသိ၊ ကြည့်တော်မူပြီ။ သော၊ ထို အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်။ မေ၊ ဤ။ အာယုသင်္ခါရော၊ သည်။ သတ္တာဟမေ ဝ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးသာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တော့၏။ ဣတိ ဥတု။ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရပ်၌။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံရအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။

တတော၊ ထိုကြံပြီးရာ အခါမှနောက်၌။ ရာဟုလော၊ ရာဟုလာသည်။ တာ ဝတိ၊ သေသု၊ တာဝတိ သာနတ်တို့၌။ ပရိနိဗ္ဗူတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီ။ အညာ သိကောဏ္ဍညဇတ္တရော၊ ထေရ်သည်။ ဆဒ္ဓန္တဒယော၊ ဆဒ္ဓန္တအိုင်၏ အနီး၌။ (ပရိနိဗ္ဗူတော။) အဟံ၊ သည်။ ကတ္ထ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုန၊ တဖန်။ စိန္တေန္တော၊ လတ်သော်။ မာတရံ၊ မယ်တော်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ သတိ၊ သတိကို။ ဥပ္ပါဒေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။ (ကံ။) မယံ၊ ဤ။ မာတာ၊ သည်။ သတ္တန္တံ၊ ခုနစ်ယောက်ကုန်သော။ [စာလာ၊ ဥပ စာလာ၊ သိသုပစာလာ၊ စုန္တံ၊ ဥပသေန၊ ရေဝတတို့တည်း။- ဓမ္မပဒ်အဋ္ဌ ကထာ ခဒိရဝနိယ ရေဝတတ္ထရဝတ္ထ။] အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့၏။ မာ တာ၊ သည်။ ဟုတု၊ ပါ၊ ရှိလည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်လျက်လည်း။ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံသေ သု၊ တို့၌။ အပ္ပသန္တာ၊ မကြည်ညိုသေး။ တဿ၊ ထို မယ်တော်၏။ ဥပ နိဿယော၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်။ အတ္တိ နုခေါ၊ ရိလေ သလော။ နတ္တိ နုခေါ၊ မရှိလေသလော။ ဣတိ၊ အာဝဇ္ဇေတု၊ ဆင်ခြင် တော်မူ၍။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏။ ဥပနိဿယံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒေသနာယ၊ ဖြင့်။ အဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးကို။ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်လတ်သော်။ မမေဝ၊ ငါ၏သာ။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ ဖြင့်။ (အဘိသမယော။) ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ အညဿ၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဓမ္မဒေသနာယံ အဘိသမယော။) န (ဘဝိဿတိ။)

ပန၊ ဆက်။ အဟံ၊ သည်။ အပ္ပေါဿုကော၊ အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်။ ဝါ၊ ကြောင်းကြမဲ့သည်။ သစေ ဘဝေယျံ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) မေ၊ ငါ့ကို။ ဝတ္တာရော၊ ပြောဆိုမည့်သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ရှိကုန်လိမ့် မည်။ (ကံ၊ နည်း။) သာရိပုတ္တဇတ္တရော၊ သည်။ အဝသေသဇနာနမ္ပိ၊ မယ်တော်မူကြွင်းသော လူတို့၏လည်း။ အဝဿယော၊ မှီရာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ ဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။ အဿ၊ ထို သာရိပုတ္တရာထေရ်၏။ သမစိတ္တသုတ္တဒ္ဓေသနာဒိဝသေ၊ သမစိတ္တသုတ်ကို ဟောရာနေ၌။ ကောဋိသတ

သဟဏ္ဌဒေဝတာ၊ ကုဋေတသိန်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော နတ်တို့သည်။ အရ
 ဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ တယော၊ သုံးပါးကုန်
 သော။ မဂ္ဂေ၊ မဂ်တို့ကို။ ပဋိဝိဒ္ဓဒေဝတာနံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်သော နတ်
 တို့၏။ ဂုဏနာ၊ အရေအတွက်သည်။ နတ္ထံ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်။ အညေသု၊
 ဤနေရာမှ အခြားကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ အနေကာ၊ များစွာ
 ကုန်သော။ အဘိသမယာ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းတို့သည်။
 ဒိဿန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ ထေရေဝ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ထေရ်၌သာလျှင်။
 ပသာဒေတွာ၊ ကြည်ညိုစေ၍။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တာနေဝ၊ ဖြစ်သူ
 တို့သည်ပင်။ အသိတိကုလသဟဏ္ဌာနိ၊ ရှစ်သောင်းသော အမျိုးတို့လည်း။
 (ဟောန္တိ။) သော၊ ထို အရှင်သာရိပုတ္တရာ ထေရ်သည်။ ဒါနိ၊ ၌။ သက
 မာတု၊ မိမိမယ်တော်၏။ မိစ္ဆာဒဿနမတ္တမ္ပိ၊ မိစ္ဆာအယူမျှကိုလည်း။ ဟရိတုံ၊
 ပယ်ရှားခြင်းငှာ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္တာရော ဘဝိဿန္တိ။)

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာတရံ၊ ကို။ မိစ္ဆာဒဿနာ၊ မှားယွင်းသော
 အမြင်မှ။ ဝါ၊ မိစ္ဆာအယူမှ။ မောစေတွာ၊ လွတ်စေ၍။ ဇာတောဝရကေ
 ယေဝ၊ ဖွားမြင်ရာ တိုက်ခန်း၌သာ။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံအံ့။
 ဣတိ၊ သို့။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့၌ပင်။
 ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အနုဇာနာပေတွာ၊ ခွင့်ပြုစေတော်မူပြီး၍။ နိက္ခမိဿာမိ၊
 ထွက်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ စန္ဒထေရံ၊ ကို။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်၍ပြောပြီ။
 (ကိ။)

အာဝုသောစန္ဒ၊ ငါ့ရှင်...စန္ဒ။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ပဉ္စသတာယ၊ ငါးရာ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဘိက္ခုပရိသာယ၊ ရဟန်းပရိသတ်အား။ သညံ၊ အမှတ်
 အသားကို။ ဒေဟိ၊ ပေးလိုက်လော့။ (ကိ။) အာဝုသော၊ အရှင်ဘုရားတို့။
 ပတ္တစိဝရာနိ၊ တို့ကို။ ဂဏှထ၊ ယူကြကုန်လော့။ ဓမ္မသေနာပတိ၊ သည်။
 နာဠကဂါမံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမော၊ သွားခြင်းငှာအလိုရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 (သညံ ဒေဟိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ပြောဆိုပြီ။ ထေရော၊ စန္ဒထေရ်သည်။ တထာ၊
 ထို ပြောသည့်အတိုင်း။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သေနာသနံ၊
 ကျောင်း အိပ်ရာနေရာကို။ သံသာမေတွာ၊ သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍။ ပတ္တစိဝရံ၊
 ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ထေရဿ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ထေရ်၏။ သန္တိကံ၊ သို့။
 အာဂမံသု၊ လာကြကုန်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ သေနာသနံ သံသာမေတွာ။
 ဒိဝါဠာနံ၊ နေနေရာကို။ သမ္ပဇိတွာ၊ ၍။ ဒိဝါဠာနဒ္ဒါရေ၊ နေနေရာ၏တံခါး
 ပေါက်၌။ ဌာတွာ၊ ရပ်၍။ ဒိဝါဠာနံ၊ ကို။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်လတ်
 သော်။ ဣဒံ၊ ဤကြည့်ခြင်းသည်။ ဒါနိ၊ ၌။ ပစ္စိမဒဿနံ၊ နောက်ဆုံး၌

၁၀၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မြဲမဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဖြစ်သော ကြည့်ခြင်းတည်း။ ပုန၊ တဖန်။ အာဂမနံ၊ ပြန်လာခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ပဉ္စသတတိက္ခပရိဝုတော၊ ရဟန်းငါးရာ ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) ဘဂဝန္တံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ (ကိ။)

[လောကနာထ၊ သတ္တလောက၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော။ မဟာမုနိ၊ မုနိထွတ်ထားမြတ်စွာဘုရား။ ဧ၊ နိ၊ ယခုအခါ၌။ ဆိန္ဒော၊ သံသရာဝဋ်ဇာတ် အားလုံးရပ်အောင် ဖြတ်တောက်ပြီးသည်။ ဘဝိယာမိ၊ ဖြစ်ပါတော့အံ့။ ဂမနာဂမနံ၊ စုတိအားဖြင့်သွားခြင်း ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ပြန်လာခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ပါ။ အယံ၊ ဤရှိခိုးခြင်းသည်။ ပစ္စိမာ၊ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော။ ဝန္တနာ၊ ရှိခိုးခြင်း ပါတည်း။ ...မယံ၊ ဤ။ ဇီဝိတံ၊ သည်။ အပ္ပကံ၊ နည်းပါ၏။ ဣတော၊ ဤနေမှ။ သတ္တဘဟံ၊ ခုနစ်ရက်၏။ အစ္စယေ၊ လွန်ရာ အခါ၌။ ဘာရဝေါရောပနံ ယထာ၊ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ချခြင်းကဲ့သို့။ အဟံ၊ ဘုရားတပည့်တော်သည်။ ဒေဟံ၊ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို။ နိက္ခိပယျာမိ၊ ချပါတော့အံ့။ ...ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မေ၊ အား။ (ပရိနိဗ္ဗာယိတံ၊ ဌာ။) အနုဇောနာတု၊ ခွင့်ပြုတော်မူပါ။ သုဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ (မေ၊ အား။ ပရိနိဗ္ဗာယိတံ၊ ဌာ။ အနုဇောနာတု၊ ပါ။ မေ၊ ဘုရားတပည့်တော်၏။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံချိန်တန်ပါပြီ။ အာယုသခါရော၊ ကံသည် ပြုစီမံအပ်သော အသက်ကို။ ဩဿဋ္ဌော၊ ခုနစ်ရက်လောက်သာ ရှည်ကြာစေတော့ဟု စွန့်လွှတ်အပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။]

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ပရိနိဗ္ဗာဟိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော်။ မရဏသံဝဏ္ဏနံ၊ သေခြင်း၏ ကျေးဇူးကို။ သံဝဏ္ဏေန္တိ နာမ၊ ချီးမွမ်းကုန်သည်မည်၏။ ဝါ၊ ချီးမွမ်းကြရာ ရောက်၏။ မာ ပရိနိဗ္ဗာဟိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် မစံသေးနှင့်။ ဣတိ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ဝဋ္ဌဿ၊ ဝဋ်၏။ ဂုဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ကယေန္တိ၊ ပြောကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ မှားသောအယူရှိသတို့သည်။ (မိစ္ဆာအယူရှိသတို့သည်။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ အာရောပေဿန္တိ၊ တင်ကြကုန်လတ္တံ့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ န ဝဒန္တိ၊ မိန့်တော်မူကြကုန်။ တေန၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထို သာရိပုတ္တရာကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။

(ကိ။) သာရိပုတ္တ၊ ဣရာ၊ ကတ္တ၊ ဌ။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿသိ၊ လတ္တံနည်း။
 ဣတိ (အာဟ၊ ပြီ။) ဘန္တေ၊ ဘုး။ မဂဓေသု၊ မဂဓာ-ဟု ဗဟုဝုဏ်အမည်ရ
 သော ဇနပုဗ်၌။ နာဠကဂါမေ၊ နဠက ရွာ၌။ ဇာတောဝရကော၊ ဖွား
 မြင်ခဲ့ရာ တိုက်ခန်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပါ၏။ တတ္ထ၊ ထို တိုက်ခန်း၌။ အဟံ၊
 ဘုရားတပည့်တော်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ပါအံ့။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တေ၊
 လျှောက်အပ်သော်။ သာရိပုတ္တ၊ ဣရာ။ တံ၊ သည်။ ယဿ (ဂမနဿ)၊
 အကြင်သွားခြင်း၏။ ကာလံ၊ အချိန်ကို။ မညသိ၊ သိ၏။ (တံ၊ ထို သွား
 ခြင်းကို။ တွ မေဝ၊ သင့်ကိုယ်တိုင်သာ။ ဇာနာဟိ၊ သိလော့။ ဣဒါနိ ပန၊
 ယခုအခါ၌ကား။ တေ၊ ၏။ ဇေဠကနိဋ္ဌဘာတိကာနံ၊ သီတင်းသုံးဖော်
 နောင်တော်ညီတော်တို့၏။ တာဒိဿဿ၊ သင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဘိက္ခု၊
 နော၊ ကို။ ဒဿနံ၊ ဖူးမြင်ရခြင်းသည်။ ဒုလ္လဘံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သည်။
 (အလ္လန္နရခဲသည်။) ဘဝိဿတိ၊ တွံ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို့ သီတင်း
 သုံးဖော် နောင်တော်ညီတော်တို့အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေဟိ၊ ဟောဦးလော့။
 ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ထေရော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်။ သတ္တာ၊ သည်။ မယံ၊ ၏။
 ဣဒ္ဓိဝိကဗုဒ္ဓပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ တန်ခိုးကို အထူးထူး အပြားပြား ပြုလုပ်ခြင်းလျှင် ရှေ့
 သွားရှိသော။ (တန်ခိုးပြုခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။) ဓမ္မဓေသနံ၊ ကို။
 ပစ္စာသိသတိ၊ တောင်းတတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတု၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊
 ကို။ ဝန္တိတု၊ ၍။ တာလပ္ပမာဏံ၊ ထန်းတပင် ပမာဏရှိသော ကောင်းကင်
 သို့။ အဗ္ဘဂ္ဂန္တု၊ ရှေးရှုတက်သွား၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဩရုယု၊ သက်ဆင်း၍။
 ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္တိတု၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ သတ္တတာလပ္ပမာဏော၊
 ထန်းခုနစ်ဆင့် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်သည်။ (အတ္ထိ။) (တာဝ၊ ထို
 မျှလောက်တိုင်အောင်။) (တနည်း။) ယာဝသတ္တတာလပ္ပမာဏာ၊ ထန်းခုနစ်
 ဆင့် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်တိုင်အောင်။ အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်
 ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ ဣဒ္ဓိဝိကဗုဒ္ဓံ၊ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ခြင်းကို။
 ဒေသေတု၊ ပြု၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ ပြီ။ သကလနဂရံ၊ အလုံးစုံသော
 သာဝတ္ထိမြို့သည်။ သန္တိပတိ၊ စည်းဝေးပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ဩရုယု၊ ၍။
 ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္တိတု။ ဘန္တေ၊ ဘုး။ မေ၊ ၏။ ဂမနကာလော၊ သွား
 ချိန်တန်ပါပြီ။ ဣတိ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဓမ္မသေနာ
 ပတိ၊ ကို။ ပဋိပါဒေဿာမိ၊ လာခဲ့ရာလမ်းစဉ်အကျင့်ကို ပြီးစေရတော့အံ့။
 [ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “ပဋိပါဒေဿာမိ၊ သွားခြင်းကို ပြီးစေရတော့အံ့။
 ဝါ၊ လိုက်ပို့တော်မူရတော့အံ့”ဟု ပေးတော်မူ၏။ ဤ၌ကား- “ဘဂဝါ

၁၁၀ သုတ်မဟာဝါဒကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဣတော ကပ္ပသတသဟဿာဓိကဿ” စသည်ကိုထောက်၍ “လာခဲ့ရာလမ်းစဉ် အကျင့်၌ ပြီးစေရတော့အံ့”ဟု အဓိပ္ပာယ်ယူ၍ “မဂ္ဂပဋိပတ္တိယာ နိယော ဇေယျာမိ”ဟူသော ဋီကာဖွင့်အတိုင်း ပေးလိုက်ပါသည်။] ဣတိဤသို့ နှလုံး သွင်း၍။ ဓမ္မာသနာ၊ တရား၏ နေရာမှ။ ဝါ၊ တရားဟော ပုလ္လင်မှ။ ဥဌာယ၊ ၍။

ဂန္ဓကုဋိအဘိမုခေါ၊ ဂန္ဓကုဋိသို့ မျက်နှာမူသည်။ (ဟုတွာ။) ဂန္ဓာ၊ ၍။ မဏိဖလကော၊ ပတ္တမြားစီအပ်သော ပျဉ်ချပ်၌။ အဌာသိ၊ ရပ်တော်မူပြီ။

ထေရော သည်။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။ ပဒေက္ခိဏံ၊ လက်ယာရစ်လည်သည်ကို။ ကတွာ။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝါ၊ ရား။ ဣတော၊ ဤကမ္ဘာမှ။ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကဿ၊ ကမ္ဘာတသိန်း အလွန်အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အသင်္ချေယျဿ၊ အသင်္ချေ၏။ ဥပရိ၊ ၌။ အနောမဒဿိသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏၊ ပါဒမူလ၊ ခြေတော်ရင်း၌။ နိပတိတွာ၊ ပျပ်ဝပ်၍။ တုမ္ဘာကံ၊ တို့ကို။ ဒဿနံ၊ ဖူးမြင်ရခြင်းကို။ ပတ္တေသိ၊ တောင့် တခဲပါပြီ။ မေ၊ ၏။ သာ ပတ္တနာ၊ ထိုတောင့်တခြင်းသည်။ သမိဒ္ဓါ၊ ပြီး စီးပါပြီ။ တုမ္မေ၊ တို့ကို။ ဒိဌာ၊ ဖူးမြင်အပ်ပါကုန်ပြီ။ တံ၊ ထိုဖူးမြင်ရခြင်း သည်။ ပဌမဒဿနံ၊ ရှေးဦးစွာဖူးမြင်ရခြင်းပါတည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ဖူးမြင်ခြင်း သည်။ ပစ္စိမဒဿနံ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဖူးမြင်ခြင်းပါတည်း။ ပုန၊ တဖန်။ တုမ္ဘာကံ၊ တို့ကို။ ဒဿနံ၊ ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ပါ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိတွာ၊ လျှောက်၍။ ဒသနသမောဓာနသမုဇ္ဈလံ၊ ဆယ်မျိုးသော လက်သည်း အပေါင်းတို့ဖြင့် တောက်ပသော။ အဉ္ဇလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ ပဂ္ဂယု၊ ချီမြှောက် ၍။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဒဿနဝိသယော၊ မြင်ခြင်း၏ အရာသည်။ ဝါ၊ မြင်လောက်ရာအရပ်သည်။ (အတ္ထိ။) တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ အဘိ မုခေါ ဝ၊ ရှေးရှုသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခမိတွာ၊ နောက်ဆုတ်သွား ၍။ ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ စုတိ ပဋိ သန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကိသ္မိဉ္စ ဌာနေ၊ တစုံတခုသော အရပ်၌။ ဂမနာဂမနံ နာမ။ သွားခြင်း ပြန်လာခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့

၁။ ဟံပဌမဒဿနံ။ ။ဤဘဝဝယ် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့ ပရိမိုဇ်အသွင် ဖြင့် ရောက်လာ၍ ဖူးမြင်ရခြင်းသည် ပထမ ဖူးမြင်ရခြင်းဖြစ်ပါ၏။ (တနည်း။) အနောမ ဒဿိ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်းဝယ် ဆုတောင်းစဉ်က “ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ လက်ထက်တော်၌ အဂ္ဂသာဝကဖြစ်လိမ့်မည်”ဟု မိန့်တော်မူသောအခါ ထိုကြားနာ ရခြင်းဖြင့် ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကို ပထမမှန်းမျှော်၍ ဖူးမြင်ခဲ့ရပါပြီ။

နိမိတ္တောဘာသကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၁၁

လျှောက်၍။ ဝန့်တော၊ ၍။ ပက္ခမိ၊ ဖွဲသွားပြီ။ ဥဒကပရိယန္တံ၊ ရေဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသည်ကို။ ကတော၊ ၍။ မဟာဘူမိစာလော၊ ကြီးစွာသော မြေလှုပ်ခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိဝါရေတော၊ ခြံရံ၍။ ဌိတေ၊ တည်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့၊ တုမ္မာကံ၊ တို့၏။ ဇေဋ္ဌဘာတိကံ၊ နောင်တော်ကြီးကို။ အနုဂစ္ဆထ၊ အစဉ်လိုက်ကြကုန်လော့။ ဝါ၊ လိုက်ပို့ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ။) ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ယဝဒ္ဓါရကောဋ္ဌက၊ ဇေယဝန်ကျောင်းတိုက် တံခါးမုခ်တိုင်အောင်။ အဂမံသု၊ ကုန်ပြီ။

ထေရော၊ သည်။ အာဝုသော၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ တိဋ္ဌထ၊ ရပ်တည်ကြကုန်လော့။ တုမေ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တာ၊ မမေ့မလျော့ ကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ နိဝတ္တာပေတော၊ ပြန်နစ်စေ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ပရိသာယေဝ၊ နှင့်သာ။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ ပက္ခမိ၊ ပြီ။ မနုဿ၊ တို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အယျော၊ အရှင်သည်။ ပစ္စာဂမန စာရိကံ၊ ပြန်လာခြင်းအကျိုးငှာ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့်။ (ကြိယာဝိသေသန။) [ပစ္စာဂမနတ္ထံ စာရိကံ။—ဋီကာ။] စရတိ၊ လှည့်လည်တော်မူ၏။ ဝါနိ၊ ၌။ ဣဒံ၊ ဂမနံ၊ ဤ ကြွသွားတော်မူခြင်းသည်။ ပုန၊ တဖန်။ ပစ္စာဂမနာယ၊ ငှာ။ န (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ပရိဒေဝန္တာ၊ ငိုကြွေးကုန်လျက်။ အနုဗန္ဓိသု၊ အစဉ်လိုက်ကြကုန်ပြီ။ တေပိ၊ တို့ လူတို့ကိုလည်း။ အာဝုသော၊ ဝါယကာတို့။ အပ္ပမတ္တာ၊ ကုန်သည်။ ဟောထ၊ ကုန်လော့။ သင်္ခါရာ၊ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတို့သည်။ ဧဝံ ဘာဝိနော နာမ၊ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ နိဝတ္တာပေသိ၊ ပြန်နစ်စေပြီ။

အထခေါ၊ နာဠကရွာသို့ကြွတော်မူရာ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ၌။ သတ္တာဟံ၊ ပတ်လုံး။ မနုဿာနံ၊ တို့အား။ အနုဂ္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ မူလျက်။ သာယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ နာဠကဂါမံ၊ သို့။ ပတော၊ မူ၍။ ဂါမဒ္ဓါရေ၊ ရွာတံခါး၏ အနီး၌။ နိဂြောဓေက္ခမူလေ၊ ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ အထ၊ ၌။ ဥပရေဝတော နာမ၊ မည်သော။ ထေရဿ၊ ၏။ ဘာဂိနေယျော၊ တူတော်သည်။ ဗဟိ ဂါမံ၊ ရွာပြင်ဘက်သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ လတ်သော်။ ထေရံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဥပသကံမိတော၊ ၍။ ဝန့်တော၊ ၍။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။

၁၁၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ထေရော သည်။ တံ၊ ထို့ ဥပရေဝတကို။ အာဟ၊ မေးပြီ။ ဂေဟေ၊ ဤ။
တေ၊ ဤ။ အယျိကာ၊ အဖွားသည်။ အတ္တိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့
မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ ရှေး။ အာမ၊ မှန်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ဂစ္ဆ၊
သွားလော့။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ ဣဓ၊ ဤအရပ်သို့။ အာဂတဘာဝံ၊
ရောက်လာသည်၏ အဖြစ်ကို။ အာရောစေဟိ၊ ပြောချေလော့။ ကသ္မာ၊
ကြောင့်။ အာဂတော၊ လာသနည်း။ ဣတိ ၈၊ ဤသို့လည်း။ ဝုတ္တေ၊ မေး
အပ်သော်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ကေခိဝသံ၊ ဤ။ အန္တော၊ ဂါမေ၊ ရွာတွင်း၌။
ဘဝိဿတိ ကိရ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ပါတဲ့။ ဇာတောဝရကံ၊ ဖွားမြင်ရာတိုက်ခန်းကို။
ပဋိဇဂ္ဂထ (ကိရ)၊ ရှင်းလင်းပါကုန်လော့တဲ့။ ပဉ္စန္ဒ ဘိက္ခုသတာနံ၊ ရဟန်း
ငါးရာတို့၏။ နိဝါသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။ ဇာနာထ (ကိရ)၊ သိကြပါ
ကုန်လော့တဲ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာရောစေဟိ၊ လော့။)

သော၊ ထို့ဥပရေဝတသည်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ အယျိကေ၊ အဖွား။ မယျံ၊ ဤ။
မာတုလော၊ ဦးရီးတော်သည်။ အာဂတော၊ ကြွလာပါပြီ။ ဣတိ အာဟ၊
ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်မှာနည်း။ ဝါ၊ အဘယ်မှာနည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ဂါမဒ္ဓါရေ၊ ရွာတံခါးအနီး၌ပါတည်း။ ဝါ၊ ရွာ
တံခါးပေါက်မှာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ဧကော ဝ၊ တပါးတည်းသာ။
(ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) အညော ပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ကောမိ၊ တစုံ
တယောက်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိသေးသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ပဉ္စသတာ၊
ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ
ဤသို့ ပြောပြီ။ [ပဉ္စ+သတာနိ ပဉ္စသတံ။ ပဉ္စသတံ ပရိမာကံ ယေသန္တိ
ပဉ္စသတာ။] ကံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ အာဂတော (ကိရ)၊
လာသတဲ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ သော၊ ထို့ဥပရေဝတသည်။ တံ ပဝတ္တိံ၊
ထို့ဖြစ်ပုံအကြောင်းကို။ (ထိုဖွားမြင်ရာတိုက်ခန်း၌ နေလိုခြင်းဟူသောအကြောင်း
ကို) အာရောစေသိ၊ ပြောပြီ။ [တံ ပဝတ္တိန္တိ တတ္ထ ဝသိတုကာမတာယ ဝုတ္တံ၊
တံ-ဋီကာ။] ပြာဟ္မဏိ၊ ပုဏ္ဏေးမသည်။ ကိ နုခေါ၊ အဘယ်အကြောင်း
ကြောင့်။ ဧတ္ထကာနံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ ဝသန
ဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။ ပဋိဇဂ္ဂါပေတိ၊ သုတ်သင်စေသနည်း။ ဒဟရုကာလေ၊
ငယ်သူ၏ အခါ၌။ (ငယ်ရွယ်စဉ် အခါ၌။) ပဗ္ဗဇိတာ၊ ရှင်ရဟန်းပြု၍။
မဟလ္လကကာလေ၊ ကြီးရင့်ရာအခါ၌။ ဂိဟိ၊ လူဝတ်ကြောင်သည်။ ဟောတု
ကာမော၊ ဖြစ်လိုလေရော့သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တန္တိ၊ ကြံလျက်။ ဇာ
တောဝရကံ၊ ကို။ ပဋိဇဂ္ဂါပေတွာ၊ စေ၍။ ပဉ္စသတာနံ၊ ငါးရာအတိုင်း

နိမိတ္တောဘာသကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၁၃

အရှည်ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကာရေတွာ၊ ရှိ။
ဒဏ္ဍဒိပိကာယော၊ တိုင်ရှိသော ဘိမီးခွက်တို့ကို။ ဝါ၊ ဆီမီးတိုင်တို့ကို။ ဇာ
လေတွာ၊ တောက်စေ၍။ ထေရဿ၊ ထေရ်၏ အထံသို့။ ပါဟေသိ၊ ပို့
စေပြီ။

ထေရော၊ သည်။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပါသဒံ၊ သို့။
အဘိရဟိ၊ တက်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ အဘိရဟိတွာ၊ ရှိ။ ဇာတောဝရကံ၊ သို့။
ပဝိသိတွာ၊ ရှိ။ နိသဒိ၊ ပြီ။ နိသဇ္ဇေဝ၊ ထိုင်ပြီး၍သာလျှင်။ တမ္မာကံ၊
တို့၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆယ၊ သွားကြကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။
ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဥယျောဇေသိ၊ လွှတ်လိုက်ပြီ။ တေသု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။
ဂတမတ္ထေသုယေဝ၊ သွားပြီးကာမှ ဖြစ်ကုန်သော်သာလျှင်။ ထေရဿ၊
၏။ ခရော၊ ကြမ်းတမ်းသော။ အာဗာဓော၊ ရောဂါသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပြီ။
လောဟိတပက္ခန္ဓိကာ၊ သွေးတို့၏ ယိုစီးခြင်း ရှိကုန်သော။ [လောဟိတာနံ +
ပက္ခန္ဓော လောဟိတပက္ခန္ဓော၊ လောဟိတပက္ခန္ဓော ယာသန္တိ လောဟိတ
ပက္ခန္ဓိကာ။] မာရဏန္တိကာ၊ ခေါ်ခြင်း၏ အနီးသို့ ရောက်စေတတ်ကုန်သော။
ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဝတ္တတိ ဟု ကေဝုဏ်ရှိလျှင် ကောင်း
၏။] ကေ ဘာဇနံ၊ တခုသောခက်သည်။ ပဝိသတိ၊ ဝင်ရ၏။ ကေ(ဘာဇနံ)၊
သည်။ နိက္ခမတိ၊ ထွက်ရ၏။ ပြာဟ္မဏိ၊ ပုဏ္ဏားမသည်။ မမ၊ ၏။ ပုတ္တဿ၊
၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံသည်။ မယံ၊ အား။ န ရုစ္စတိ၊ မနှစ်သက်။ ဣတိ၊
ဤသို့ တွေး၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝသနဂဗ္ဘဒ္ဓါရံ၊ နေရာ တိုက်ခန်း တံခါး
ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်ပြီ။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာရာဇာနော၊ တို့သည်။ ဓမ္မသေနာပတိ၊
တရားစစ်သူကြီးသည်။ ကုဟိံ၊ ဌ်။ ဝိဟရတိ၊ နေပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဩလောကေန္တာ၊ ကြည့်ကုန်လတ်သော်။ နာဠကဂါမေ၊ ဌ်။ ဇာ
တောဝရကေ၊ ဌ်။ ပရိနိဗ္ဗာန မဉ္ဇကေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာ ညောင်
စောင်းငယ်၌။ နိပဇ္ဇော၊ လျောင်းနေပြီ။ ပစ္စိမဒဿနံ၊ နောက်ဆုံး ဖူးမြင်
ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ နောက်ဆုံးဖူးမြင်ရာ အရပ်သို့။ ဂမိဿာမ၊ သွားကြကုန်စို့။
ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ အာဂမ္မ၊ လာ၍။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိ။ အဋ္ဌသု၊ ရပ်
တည်ကြကုန်၏။ တေရော၊ သည်။ တုမ္ပေ၊ တို့သည်။ ကေ၊ အဘယ်သူတို့
နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ [ဇာနန္ဒာပိ တထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ—ဟူသည်
ကဲ့သို့ သိလျက်မေးသည်။] ဘန္တေ၊ ရား။ မဟာရာဇာနော၊ နတ်မင်းကြီး
တို့ပါသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဂတာ၊

၁၁၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

လာကြကုန်သည်။ အတ္တ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော၊ ဂိလာနအလုပ်အကျွေးတို့သည်။ ဘဝိဿာမ၊ ဖြစ်ကြကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ (အာဂတာ၊ ကုန်သည်။ အမှ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။) ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဝါ၊ ရှိပါစေတော့။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဂစ္ဆထ၊ ပြန်ကြကုန်တော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဥယျောဇေသိ၊ လွတ်လိုက်ပြီ။ တေသံ၊ ထို နတ်မင်းကြီးတို့၏။ ဂတာဝသာနေ၊ ပြန်သွားခြင်း၏ အဆုံး၌။ တေနော နယေန၊ ထိုနည်း အားဖြင့်သာလျှင်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒော၊ အရှင်ဖြစ်သော။ သက္ကော၊ သည်။ (အာဂမိ၊ လာပြီ။) တသ္မိံ၊ ထို သိကြားသည်။ ဂတေ၊ ပြန်သွား လတ်သော်။ သုယာမာဒယော၊ သုယာမ အစရှိကုန်သော နတ်တို့သည်လည်း ကောင်း။ မဟာဗြဟ္မာ စ၊ မဟာဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း။ အာဂမိံသု၊ ကုန်ပြီ။ တေ ပိ၊ ထို သုယာမ အစရှိသောနတ် မဟာဗြဟ္မာ တို့ကိုလည်း။ တထေဝ၊ ထို့အတူပြော၍သာလျှင်။ ယေရော၊ သည်။ ဥယျောဇေသိ၊ ပြန်လွတ်ပြီ။

ဗြာဟ္မဏီ။ မယ်တော်ပုဏ္ဏေးမသည်။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ အာဂမနဉ္စ၊ လာခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဂမနဉ္စ၊ ပြန်သွားခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ (ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။) မမ၊ ၏။ ပုတ္တံ၊ ကို။ ဝန္တိတု၊ ၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပြန်သွားကုန်၏။ ဧတေ၊ ဤသူတို့သည်။ ဧက နုခေါ၊ အဘယ်သူတို့ ပါလိမ့်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့စဉ်းစား၍။ ယေရဿ၊ ၏။ ဂဗ္ဘဒ္ဒါရံ၊ တိုက် ခန်းတံခါးအနီးသို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ တာတ စန္ဒ၊ ချစ်သားစုန္ဒ။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံ သည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ ပြီ။ သော၊ ထို စုန္ဒသည်။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထို ဖြစ်ပုံအကြောင်းကို။ အာစိက္ခိတု၊ ပြောပြ၍။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ မဟာဥပါသိကာ၊ မယ်တော် ဥပါသိကာမကြီးသည်။ အာဂတာ၊ လာပါပြီ။ ဣတိ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ယေရော၊ သည်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝေလာယ၊ အချိန်မဲ့၌။ အာဂတာ၊ လာကုန်သည်။ အတ္တ၊ ဖြစ်ကုန် သနည်း။ [လေးစားသောကြောင့် “အာဂတာတ္ထ” ဟု ဗဟုဝုစ်ဆိုသည်။] ဣတိ ပုစ္ဆံ၊ ပြီ။ သာ၊ ထို မယ်တော် ဥပါသိကာမကြီးသည်။ တာတ၊ ချစ်သား။ တုယံ၊ သင်ချစ်သားကို။ ဒဿနတ္ထာယ၊ ကြည့်ရှုခြင်းငှာ။ (အာဂတာ၊ လာ ကုန်သည်။ အမှ၊ ၏။) ဣတိ ဝတု၊ ပြောပြီး၍။ တာတ၊ ချစ်သား။ ပဌမံ၊ စွာ။ အာဂတာ၊ လာသူတို့သည်။ ဧက၊ အဘယ်သူတို့နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆံ၊ ဥပါ သိကေ၊ ဥပါသိကာ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာဥပာဇောနော၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ တာတ၊ သား။ တံ၊ သည်။ စတုဟိ မဟာရာဇေဟိ၊

နိမိတ္တောဘာသကဿအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၁၅

လေးယောက်သော နတ်မင်းကြီးတို့ထက်။မဟန္တတရော၊ သာ၍မြတ်သလော။
ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ဥပါသိကေ၊ ကာ။ ဧတေ၊ ဤနတ်မင်းကြီးတို့သည်။
အာရာမိကသဒိသာ၊ အရံစောင့်နှင့်တူကုန်၏။ အမှာကံ၊ တို့၏။ သတ္ထု၊
မြတ်စွာဘုရား၏။ ပဋိသန္ဓိဂူဟဏတော၊ ပဋိသန္ဓေယူရာအခါမှ။ ပဌာယ၊ ၍။
ခဂူဟတ္ထာ၊ လက်၌ သန်လျက်ရှိကုန်သည်။ ဟုတော။ အာရက္ခံ၊ စောင့်ရှောက်
မှုကို။ အကံသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

တာတ၊ သား။ ကေသံ၊ ထိုနတ်မင်းတို့၏။ ဂတာဝသာနေ၊ ပြန်သွား
ပြီး၏ အဆုံး၌။ အာဂတော၊ လာသူကား။ ကော၊ အဘယ်သူနည်း။ ဣတိ၊
ဤသို့ မေးပြီ။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ဣန္ဒော၊ အရှင်ဖြစ်သော။ သက္ကော၊
သိကြားပါသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ တာတ၊ တံ၊ သည်။ ဒေဝရာ
ဧတော ပိ၊ နတ်တို့၏ မင်းထက်လည်း။ မဟန္တတရော၊ သလော။ ဣတိ၊
ဤသို့ မေးပြီ။ ဥပါသိကေ။ သေ (သော)၊ ဤ သိကြားမင်းသည်။ ဘဏ္ဍာ
ဂဟကသာမဏေရသဒိသော၊ ဘဏ္ဍာကို ယူတတ်သော သာမဏေနှင့်တူ၏။
အမှာကံ။ သတ္ထု၊ သည်။ တာဝတိံသတော၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှ။
ဩတရဏကာလေ၊ သက်ဆင်းတော်မူရာ အခါ၌။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်
သင်္ကန်းကို။ ဂဟေတော၊ ၍။ ဩတိဏ္ဍော၊ သက်ဆင်းရပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့
ပြောပြီ။ တာတ။ တဿ၊ ထိုသိကြားမင်း၏။ ဂတာဝသာနေ၊ ပြန်သွား
ပြီး၏ အဆုံး၌။ ဇောတမာနော ဝိယ၊ ထွန်းလင်းတောက်ပသကဲ့သို့။ အာ
ဂတော၊ လာသူကား။ ကော၊ အဘယ်သူပါနည်း။ ဣတိ၊ မေးပြီ။ ဥပါ
သိကေ။ သော၊ ဤနောက်ဆုံး လာသူကား။ တုယံ၊ ၍။ ဘဂဝါ စ၊
ဘဂဝန်လည်းမည်သော။ သတ္ထာ စ၊ ဆရာလည်းဖြစ်သော။ မဟာဗြဟ္မာနာမ၊
မဟာဗြဟ္မာမည်၏။ ဣတိ၊ ပြောပြီ။ တာတ တံ၊ မယံ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ ဘဂဝန်

၁။ အာရာမိက။ပ။ သတ္ထုနော။ ။တွံ စတူဟိ မဟာရာဇေဟိ မဟန္တတရောတိ
ပုဋ္ဌော၊ (“အသင်သားက စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့ထက်
သာ၍ကြီးကျယ်သလော”ဟု မေးအပ်သည် ရှိသော်။) အတ္တနော မဟတ္တံ သတ္ထု၊
ဥပါသိ ပက္ခိပန္နော၊ (မိမိ၏မြင့်မြတ်ခြင်းကို ဘုရားအပေါ်၌ တင်လိုသောကြောင့်။) အာ
ရာမိကသဒိသာ။ ဧတေ ဥပါသိကေ အမှာကံ သတ္ထုနောတိ အာဟ။ သာဝက
သမ္ပတ္တိကိတ္တနန္တိ ဟိ အတ္တတော သတ္ထု သမ္ပတ္တိံယေဝ ဝိဘာဝေတိ။ (မှန်၏-သာ
ဝကသမ္ပတ္တိကို ပြောပြခြင်းသည်လည်း လိုရင်းအနက်အားဖြင့် ဆရာ၏ပြည့်စုံခြင်းကို
ပင် ထင်ရှားပြရာရောက်၏။) ထို့ကြောင့် မိမိကို စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး
စသည်ဘုံက လေးစားခြင်းကို မြတ်စွာဘုရားအပေါ်သို့ တင်ပေးလိုက်သည်။-ဋီကာ။

ဖြစ်သော။ မဟာဗြဟ္မတော ပီ၊ မဟာဗြဟ္မာထက်သော်မှလည်း။ မဟန္တ
 တရော၊ လော။ ဣတိ၊ မေးပြီ။ ဥပါသိကေ။ အာမ။ အမှာကံ၊ တို့၏။
 သတ္တု၊ ၏။ ဇာတဒိဝသေ၊ ဖွားမြင်တော်မူရာ နေ၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်
 သော။ ဧတေ နာမ မဟာဗြဟ္မာနေ၊ ဤဘဂဝန်မည်သော မဟာဗြဟ္မာ
 တို့သည်။ မဟာပရိသံ၊ ကို။ သုဝဏ္ဏဇာလေန၊ ရွှေဇာတဘက်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဏိံ သု
 ကိရ၊ ခံယူကြရကုန်သတတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

အထ၊ မိန့်တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဗြာဟ္မဏိယာ၊ မယ်တော် ပုဏ္ဏေးမ
 သည်။ တာဝ၊ ဘဂဝန်သတ္တုမှ ရှေးဦးစွာ။ မေ၊ ၏။ ပုတ္တဿ၊ ၏။
 အယံ အာနုဘာဝေါ၊ ဤ အာနုဘော်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်တုံသေး၏။)
 မယံ၊ ၏။ ပုတ္တဿ၊ ၏။ ဘဂဝတော၊ ဘဂဝန်ဖြစ်သော။ သတ္တု၊ ၏။
 အာနုဘာဝေါ၊ သည်။ ကိဒိသော၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဘယ်
 လောက် ကြီးကျယ်သည်။ ဘဝိဿတိ ဝတ၊ ဖြစ်ပေလိမ့်တကား။ ဣတိ၊
 သို့။ စိန္တယန္တိယာ၊ ကြံစဉ်။ သဟသ၊ အဆောတလျင်။ ပဉ္စဝဏ္ဏာ၊ ငါး
 ပါးအပြားရှိသော။ ပီတိ၊ ပီတိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ သကလသရီရေ၊
 အလုံးစုံသော ကိုယ်၌။ ဖရိ၊ ပျံ့နှံ့ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ မေ၊ ၏။ မာတု၊
 မာတု၏ကိုယ်၌။ ပီတိကောမနဿ၊ ပီတိသောမနဿသည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။
 ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အယံ၊ ဤအခါသည်ကား။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ တရား
 ဟောခြင်း၏။ ကာလော၊ အခါတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတော၊ ကြံ၍။
 မဟာဥပါသိကေ၊ ကာ။ ကံ၊ အဘယ်ကို။ စိန္တေသိ၊ စဉ်းစားနေသနည်း။
 ဣတိ အာဟ။

သ၊ ထိုမယ်တော်ပုဏ္ဏေးမသည်။ တာဝ၊ ဆရာမှ ရှေးဦးစွာ။ မေ၊
 ၏။ ပုတ္တဿ၊ ၏။ အယံဂုဏော၊ ဤဂုဏ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်တုံသေး
 ၏။) တာတ၊ သား။ အဿ၊ ထိုသားတော်၏။ သတ္တု၊ ပန၊ ထရာ၏
 ကား။ ကိဒိသော၊ သော။ ဝါ၊ သော၊ ဂုဏော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊
 ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤအကြောင်းအရာကို။ စိန္တေမိ၊ စဉ်း
 စားနေပါ၏။ ဣတိ အာဟ။ မဟာဥပါသိကေ၊ ကာ။ မယံ၊ သတ္တု၊
 ၏။ ဇာတက္ခဏေ၊ ဖွားမြင်ရာ ခဏ၌လည်းကောင်း။ ပဟာသိနိက္ခမေန၊
 မြတ်သော တောထွက်တော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ သမ္မောဓိယံ၊ ဘုရား
 ဖြစ်တော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ စ၊ ဓမ္မစကြာကို
 လည်စေတော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ ဒသသဟဿိ လောက ဓာတု၊
 တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်သည်။ ကမ္မိတ္တံ၊ တုန်လှုပ်ပြီ။

နိမိတ္တောဘာသကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၁၇

သီလေန၊ သီလအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သမာဓိနာ၊ သမာဓိအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိမုတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိမြင်တတ်သောပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ သမော နာမ၊ တူသမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိ ပိ၊ ဝါ သနာနှင့်တကွ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသည်၏ အဖြစ် ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ (အရဟံ၊ အရဟံ-မည်တော်မူ၏။) ဣတိ။ ဝိတ္ထာရေတွာ၊ အကျယ်ချဲ့၍။ ဗုဒ္ဓဂုဏပုဂ္ဂိုလ်ယုတ္တံ၊ ဘုရားဂုဏ်တော်တို့နှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဓမ္မဒေသနံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။

ဗြာဟ္မဏိ၊သည်။ ပိယပုတ္တဿ၊ ချစ်အပ်သောသားတော်၏။ ဓမ္မဒေသနာ ပရိယောသာနေ၊ တရားဒေသနာတော်၏ အဆုံး၌။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ ပုတ္တံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိ။) တာတ ဥပတိဿ၊ ချစ်သား ဥပတိဿ။ (ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ လူနာမည်။) ကဿ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ 'သို့။ အကာသိ၊ ပြုဘိသနည်း။ ဝေရူပံ နာမ၊ ဤသို့ သဘောရှိသည်မည်သော။ အမတံ၊ အမြိုက်တရားကို။ မယံ၊ အား။ ဣတ္ထကံ ကာလံ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ကာလပတ်လုံး။ န အဒါသိ၊ မပေးသနည်း။ ဣတိ အာဟ၊ ထေရော၊ သည်။ မာတု၊ မယ်တော်ဖြစ်သော။ ရူပသာရိယာ၊ ရူပသာရိမည်သော။ (မူလနာမည်။) ဗြာဟ္မဏိယာ၊အား။ ပေါသာဝနိကမူလံ၊ ကြီးပွားစေခြင်း၏ အဖိုးကို။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ မေ၊ သည်။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်ပြီ။ ဣတ္ထကေန၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သောတာပတ္တိဖိုလ်ဖြင့်။ ဝဇ္ဇိဿတိ၊ သင့်တော်လောက်လတ္တံ့။ [ပေါသာဝိယဧက ပေါသာဝနံ၊ (ပုသ+ဏာပေပစ္စည်း၊ ပကို .ဝပြု၊ ယပစ္စည်း။) ပေါသာဝနံ ယေဝ ပေါသာဝနိကံ၊ (ဣက ပစ္စည်း အနက်မရှိ။) ပေါသာဝနိကဿ+မူလံ ပေါသာဝနိကမူလံ။] ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ မဟာဥပါသိကေ၊ ကာ။ ဂစ္ဆ၊ သွားတော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဗြာဟ္မဏိ၊ ကို။ ဥယျော

၁။ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ။ ။ထေရဿ အာနာဘဝေန (ထေရ်၏ အာနာဘော်ကြောင့်လည်းကောင်း။) အတ္တနော-စ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိလာ၊ (မိမိ၏ မဂ်ဖိုလ်ရရှိရာ အားကြီးသောမှီရာအကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။) ဉာဏဿပရိပက္ကတ္တာ၊ (ထိုအချိန်ဝယ် ဉာဏ်ကလည်း ရင့်ကူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။) သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိက္ခာ။ (ပုတ္တံ အာဟ-၌ စပ်။) -ဋီကာ။

၁၁၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဇေတုာ၊ လွတ်လိုက်၍။ စုန္ဒ၊ နှ။ ဝေလော၊ အချိန်သည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ အာဟ။ ဘန္တေ။ ဗလဝပစ္စုသကာလော၊ အားကြီးသော မိုးသောက်အခါပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ တေနဟိ၊ လျှင်။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ သန္နိပါတေဟိ၊ စည်းဝေးစေလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဘန္တေ။ သံသော၊ သည်။ သန္နိပါတေတော၊ စည်းဝေးပြီးပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

စုန္ဒ၊ နှ။ မံ၊ ကို။ ဥက္ခိပိတုာ၊ မြောက်ချီ၍။ ဝါ၊ ထူမ၍။ နိသီဒါပေဟိ၊ ထိုင်စေလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဥက္ခိပိတုာ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ နိသီဒါပေသိ၊ ထိုင်စေပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ အမိန့် ရှိတော်မူပြီ။ (ကိ။) အာဝုသော၊ တို့။ စတုစတ္တာလိသံ ဝဿာနိ၊ လေးဆယ့် လေးနှစ်တို့ပတ်လုံး။ မယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ ဝိစရန္တာနံ၊ လှည့်လည်ကြ ကုန်သော။ ဝေ၊ သင်တို့အား။ (ရောစေထ-၌ စပ်။) ယံ ကာယိကံ ဝါ၊ အကြင် ကိုယ်၌ဖြစ်သော အမှုကိုလည်းကောင်း။ ယံ ဝါစသိကံ ဝါ၊ အကြင် နှုတ်၌ဖြစ်သော အမှုကိုလည်းကောင်း။ န ရောစေထ၊ မနှစ်သက်ကြကုန်။ အာဝုသော၊ တို့။ တံ၊ ထို မနှစ်သက်သော ကိုယ်မှုနှုတ်မှုကို။ ခမထ၊ သည်းခံ ကြပါကုန်။ ဣတိ (အာမန္တေသိ၊ ပြီ။) ဘန္တေ။ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှလောက်သော ၄၄-နှစ်ကာလပတ်လုံး။ တုမေ၊ အရှင်ဘုရားတို့ကို။ ခာယာ ဝိယ၊ အရိပ် ကဲ့သို့။ အမုဉ္ဇိတုာ၊ မလွတ်မ၍။ ဝိစရန္တာနံ၊ လှည့်လည်ကုန်သော။ အမှာကံ၊ တပည့်တော်တို့အား။ အရုစုနကံ နာမ၊ မနှစ်သက်အပ်သော ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ တုမေ ပန၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်ကား။ အမှာကံ၊ တပည့်တော်တို့၏။ (ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာကို။) ခမထ၊ သည်းခံတော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ အထ၊ လျှောက် ကြရာ ထိုအခါ၌။ ထေရော၊ သည်။ အရုဏသိခါယ၊ အရုဏ်ဦးသည်။ ပညာယမာနာယ၊ ထင်ရှားလတ်သော်။ မဟာပထဝီ၊ မဟာပထဝီကို။ ဥန္နာ ဒယန္တော၊ အထက်သို့မြှင့်စေလျက်။ ဝါ၊ ပဲ့တင်ထပ်စေလျက်။ အနုပါဒိ သေသာယ၊ ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် အကြွင်းအကျန်မရှိသော။ နိဗ္ဗာန ဓာတုယာ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီ။ ဗဟ၊ ကုန် သော။ ဒေဝမနုဿာ၊ တို့သည်။ ထေရဿ၊ ၏။ ပရိနိဗ္ဗာနေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာအရပ်၌။ သက္ကာရံ၊ ကောင်းစွာပြုမှုကို။ (ပူဇော်သက္ကာရကို။) ကရိသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။

≡ အာယသ္မာ စုန္တော၊ သည်။ ထေရဿ၊ ၏။ ပတ္တစိဝရဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဓာတုပရိယာဝနဉ္စ၊ ဓာတ်တော်ထည့်ရာ ပဝါရေစစ်ကိုလည်းကောင်း။

နိမိတ္တောဘာသကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၁၉

ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဇေတဝနံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ အာနန္ဒတ္ထေရံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ ဘဂဝန္တံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဓာတုပရိဿာဝနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ မူ၍။ ပဉ္စဟိ ဂါထာသတေဟိ၊ ဂါထာငါးရာတို့ဖြင့်။ ထေရဿ၊ ၏။ ဂုဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ကထေတွာ၊ မိန့်တော်မူ၍။ ဓာတုစေတိယံ၊ ဓာတုစေတီကို။ ကာရာပေတွာ၊ ပြုစေတော်မူပြီး၍။ ရာဇဂဟဂမနတ္ထာယ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ကြွတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ။ အာနန္ဒတ္ထေရဿ၊ အား။ သည်။ အမှတ်အသားကို။ အဒါသိ၊ ပေးတော်မူပြီ။ ထေရော၊ အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်သည်။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ အာရောစေသိ၊ လျှောက်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဟာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော၊ များစွာသော ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) ရာဇဂဟံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့။ ဂတကာလေ၊ ရောက်တော်မူပြီးရာ အခါ၌။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တဿ၊ ထိုအရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်၏။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ မူ၍။ စေတိယံ၊ ကို။ ကာရာပေတွာ၊ ရှိ။ ရာဇဂဟတော၊ မှ။ နိက္ခမိတွာ၊ ရှိ။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဂင်္ဂါဘိမုခေါ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သို့ ရွှေ့ရှုသော မျက်နှာရှိတော်မူသည်။ (ဟုတွာ။) ဂန္ဓာ၊ မူ၍။ ဥက္ကစေလံ၊ ဥက္ကစေလမြို့သို့။ အဂမာသိ၊ မူပြီ။ [ဂင်္ဂ+အဘိမုခံ (ရွှေ့ရှုသော မျက်နှာတော်သည်။) ယဿာတိ ဂင်္ဂါဘိမုခေါ။] တတ္ထ၊ ထို ဥက္ကစေလ မြို့၌။ ဂင်္ဂါတိရေ၊ ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်း၌။ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) နိသီဒိတွာ၊ ရှိ။ တတ္ထ၊ ထိုဂင်္ဂါမြစ်ကမ်း၌။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနံ၊ - တို့၏။ ပရိနိဗ္ဗာနပုဋိသံယုတ္တံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ (မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် နာလန္ဒဝဂ် ဥက္ကစေလ-သုတ်ကို။) ဒေသေတွာ၊ ဟောတော်မူ၍။ ဥက္ကစေလတော၊ မှ။ နိက္ခမိတွာ ဝေသာလိံ။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂတော၊ ရောက်တော်မူပြီးသည်။ (သမာနော။) [ဝါကျအတွင်း၌ အရတုလျှင် ဝိဘတ်တူမြဲတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဂတေ” နေရာ၌ “ဘဂဝါ” နှင့် အရတုအောင် “ဂတော” ဟု ရှိသင့်၏။] အထ ခေါ၊ ရောက်တော်မူရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရံ အာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝေသာလိမြို့သို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူရာ၌။ အနုပုဗ္ဗိ၊ အစဉ်အတိုင်းကို ပြတတ်သော။ ကထာ၊ စကားတည်း။ [အနုပုဗ္ဗိကထာတိ အနုပုဗ္ဗဒီပနီ ကထာ။ - ဋီကာ။]

၁၂၀ သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ထွေ။ ဤ စာပါလစေတီသို့ ကြွတော်မူရာ၌။ စမ္ပက္ခန္တံ၊ သားရေပိုင်းကို။ နိသီဒနန္တံ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဥဒေနယက္ခဿ၊ ဥဒေနနတ်၏။ စေတိယဋ္ဌာနေ၊ နတ်ကွန်းတည်ရာအရပ်၌။ ကတဝိဟာရော၊ ပြုအပ်သော ကျောင်းကို။ ဥဒေနစေတိယန္တံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဂေါတမကာဒိသု ပိ၊ ဂေါတမကစေတိယ-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဒေသဝ၊ သည်ပင်။ နယော၊ တည်း။ ဘာဝိတာ၊ တိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇိတာ၊ တိုးပွားစေအပ်ကုန်ပြီ။ ဗဟုလိကတာ၊ တိ၊ ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ကတာ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ယာနိကတာနိ၊ ကား။ ယုတ္တယာနံ ဝိယ၊ ကပ်ယှဉ်အပ်ပြီးသော ယာဉ်ကိုကဲ့သို့။

၁။ ဥဒေနစေတိယန္တံ ဝုစ္စတိ။ ။ဥဒေနဿ နာမ ယက္ခဿ (နတ်၏။) အာယတန ဘာဝေန (တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣဋ္ဌကာဟိ စိတေ မဟာဇနဿ စိတ္တိကတဋ္ဌာနေ။ (များစွာသော လူအပေါင်း၏ အရိအသေပြုအပ်ရာ အရပ်၌။) ဘဝဝန္တံ ဥဒ္ဓိဿ ကတဝိဟာရော။ (မြတ်စွာဘုရားကို ရည်စူး၍ ဆောက်လုပ် အပ်သော ကျောင်းတော်ကို။ ပုရိမဝေါဟာရေန (ရှေး၌ဖြစ်သော အခေါ်အဝေါ်အားဖြင့်။) ဥဒေနစေတိယန္တံ ဝုစ္စတိ။ (ဘူတပုဗ္ဗဂပိက နည်းအားဖြင့် “ဥဒေန စေတိ” ဟု ဆိုအပ်၏။) [ဣဋ္ဌကာဟိ စိတေ-ကို ကြည့်၍ “စိယဟေ စိတံ၊ (ဒုတ်ဖြင့် စိအပ်သောအရပ်။) စိတံယေဝ+စေတိယံ။” သူတ္တံ၌ ဣက ပစ္စည်းသက်၊ ကကို ယပြီ။ (တနည်း) စိတ္တိကတဋ္ဌာနေ-ကို ကြည့်၍ “စေတော ဝိယ၊ စိတ်ကဲ့သို့။ ကရိယတေ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ စေတိယံ။” (ကရဓာတ်၏ အနက်၌ ဣယ ပစ္စည်း။) မိမိစိတ်ကို မိမိ အလွန်လေးစားအပ်သကဲ့သို့ ထိုအရပ်ကိုလည်း အလွန် လေးစားအပ်သောကြောင့် “စေတိယ” ဟု ခေါ်သည်။]

၂။ ဂေါတမကာဒိသုပိ။ ။ဂေါတမကာဒိသုပီတိ “ဂေါတမကစေတိယ” န္တိ ဧဝမာဒိသုပိ။ (စေတိယ-ဟူသော နောက်ပုဒ်ကျသည်။) ဒေသဝနယောတိ စေတိယဋ္ဌာနေ ကတဝိဟာရဘာဝံ အတိဒိသတိ။-ဋီကာ။

၃။ ဘာဝိတာ။ ။ဘူဓာတ်၏ “သတ္တာ-ဖြစ်ခြင်းအနက်ကို” ယူစေပေ “ဝနန” တိုးပွားခြင်းအနက်ကို ယူစေလိုသောကြောင့် “ဝဇ္ဇိတာ” ဟု ဖွင့်သည်။ “တိုးပွား” ဟူသည် ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် တိုးပွားစေခြင်းတည်း။ ဝဇ္ဇိတာတိ ဘာဝနာပါရိပုရိဝသေန ပရိပြုဟိတာ။-ဋီကာ။

၄။ ဗဟုလိကတာ။ ။မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ (သဒ္ဓတ္ထ။) ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ (အဓိပ္ပာယတ္ထ။) ပုနပ္ပုနံ ကတာတိ ဘာဝနာယ ဗဟုလိကရဏေန အပရာပရံ ပဝတ္တိတာ။ (ဘာဝနာကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုခြင်းအားဖြင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖြစ်စေအပ်ကုန်ပြီ။)-ဋီကာ။

၅။ ယုတ္တယာနံ ဝိယ ကတာ။ ။ယထာ ယုတ္တမာဇညယာနံ ဆေကေန သာရဏိနာ အဓိဋ္ဌိတံ ယထာရုစိ ပဝတ္တတိ။ (အာဇာနည်ခြင်း ကပ်ယှဉ် အပ်ပြီးသော

နိမိတ္တောဘာသကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၂၁

ကတော၊ ကုန်ပြီ။ ဝတ္ထုကတောတိ၊ ကား။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်
ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဝတ္ထု ဝိယံ၊ တည်ရာကဲ့သို့။ ကတော၊ ကုန်ပြီ။
အနုဋ္ဌိတတိ၊ ကား။ အဓိဋ္ဌတာ၊ ထိုထို အကျိုးတို့၏ တည်ခြင်းငှာလျှောက်
ပတ်အောင် ထားအပ်ကုန်ပြီ။ ဝါ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်ကုန်ပြီ။ ပရိစိတတိ၊ ကား။
သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်၌။ စိတော၊ စီအပ်ကုန်ပြီ။ သုဝဇ္ဇိတော၊ ကောင်း
စွာ တိုးပွားစေအပ်ကုန်ပြီ။ သုသမာရဒ္ဓါတိ၊ ကား။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ သမာရဒ္ဓါ၊
အားထုတ်အပ်ကုန်ပြီ။

ဣတိ၊ သို့။ အနိယမေန၊ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သတ်မှတ်ခြင်း မရှိသော
အားဖြင့်။ ကထေတွာ၊ ဟောတော်မူ၍။ [“မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု မသတ်
မှတ်ပဲ ယဿ ကဿစိ အာနန္ဒ-စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပြီး၍။] ပုန၊ ဖန်။
နိယမေတွာ၊ တလာဂတဿ-ဟု သတ်မှတ်၍။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ တထာ
ဂတဿ ခေါ်တိအာဒိ၊ ကို။ အာယ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ တထာ
ဂတဿ ခေါ်-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကပ္ပန္တိ၊ ကား။ အာယုကပ္ပံ၊ အာယု
ကပ်ပတ်လုံး။ (တိဋ္ဌေယျ-၌ စပ်။) တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုထို အခါ၌။
မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ယံ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အကြင် အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။
ဟောတိ။တံ၊ ထိုအသက်အတိုင်းအရှည်ကို။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်အောင်။ ကရော
န္တော၊ လျက်။တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နိုင်ရာ၏။ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါတိ၊ ကား။ အပ္ပံ
ဝါ ဘိယျောတိ၊ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော-ဟူ၍။ ဝတ္ထဝဿသတတော၊ ဟောတော်

ယာဉ်ကို ကျမ်းကျင်သော ရထားထိန်းသည်။ အဓိဋ္ဌိတံ (အုပ်ချုပ် မောင်းနှင် အပ်
သည်။) (သမာနံ၊ အလိုရှိတိုင်း ဖြစ်ရသကဲ့သို့။) ဧဝံ ယထာရူစိ ပဝတ္ထိရဟတံ
(ဤအတူ အလိုရှိတိုင်း ဖြစ်ခြင်းငှာ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့။) ဂမိတာ၊ ရောက်စေ
အပ်ကုန်ပြီ။-ဋီကာ။

၁။ ဝတ္ထု ဝိယ ကတော။ ။သဗ္ဗသော ဥပက္ကိလေသ ဝိသောနေန (အားလုံး
ကုန်အောင် ဥပက္ကိလေသာတို့ကို သုတ်သင်ခြင်းအားဖြင့်။) ဣဒ္ဓိဝိသယတာယ၊ တန်
ခိုး၏အရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထိဋ္ဌာန ဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်အားဖြင့်။
သုဝိသောဓိတပရိဿယဝတ္ထု ဝိယ၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်စေအပ်ပြီးသော ဘေးရန်
ရှိသော တည်ရာကဲ့သို့။ (ဘေးရန်တို့ကို ကောင်းစွာ သုတ်သင်အပ်ပြီးသော တည်ရာ
ကဲ့သို့။) ကတော။-ဋီကာ။

၂။ အဓိဋ္ဌိတာ။ ။ပဋိပက္ခဒူရိတာဝတော၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တို့၏ ဝေးသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သုဘာဝိတဘာဝေန၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်သည်၏ အဖြစ်အား
ဖြင့်။ တံ တံ အဓိဋ္ဌာနယောဂုကာယ၊ ထိုထို အကျိုးတို့၏ တည်ခြင်းအား လျှောက်
ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဌာပိတာ၊ ထားအပ်ကုန်ပြီ။-ဋီကာ။

၁၂၂ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

မူအပ်သော အနှစ်တရာထက်။ အတိရေကံ၊ အပိုအလွန်ဖြစ်သော တဆယ်နှစ်ဆယ် အလွန်ဆုံးခြောက်ဆယ်ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း။ (တိဋ္ဌေယျ-ဌဝပ်။)

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ မဟာသီဝတ္ထေရော၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိ။) ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ အဋ္ဌာနေ၊ ကြုံးဝါးသင့်ရာမဟုတ်သော အရာ၌။ ဂဇ္ဇိတံ နာမ၊ ကြုံးဝါးတော်မူခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ-သည် ကြုံးဝါးသော စကားတော်ပင်တည်း။] ဟိ၊ ဥပမာဆောင် တင်အောင်ပြအံ့။ ဝေဠုဝဂါမကေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဗာရဏန္ဒိကံ၊ သေခြင်း၏အနီးသို့ ရောက်စေနိုင်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဒသ မာသေ၊ ဆယ်လတို့ပတ်လုံး။ ဝိက္ခမ္ဘေတိ ယထေဝ၊ 'ခွါတော်မူသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုနပ္ပုနံ၊ တံ သမာပတ္တိံ၊ ထို ဖလသမာပတ်ကို။ သမာပတ္တိတွာ၊ ၍။ ဒသ ဒသ မာသေ၊ ဆယ်လ ဆယ်လတို့ပတ်လုံး။ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော၊ 'ခွါတော်မူလျက်။ ဣမံ ဘဒ္ဒကပ္ပမေဝ၊ ဤ ဘဒ္ဒကပ်ပတ်လုံးပင်လျှင်။ တိဋ္ဌေယျ၊ ရာ၏။ [နေတော်မူသည့်အတွက် အကျိုးရှိလျှင် မဟာသီဝထေရ် ပြောသည့်အတိုင်း နေနိုင်စရာရှိပါ၏။] ပန၊ ထိုသို့ တည်နိုင်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ ပါလျက်လည်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဌိတော၊ တည်တော်မမူသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဥပါဒိန္ဒကသရီရံ နာမ၊ ဥပါဒိန္ဒက ကိုယ်တော်မည်သည်။ (တဏှာဒိဌိတို့သည် ကပ်အပ်သောကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သော ကမ္မဇရုပ်ပါရှိသော ကိုယ်တော်မည်သည်။) ခဏ္ဍိစ္စာဒိဟိ၊ ကျိုးသောသွားရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည် တို့သည်။ အတိဘုယျတိ၊ လွမ်းမိုးအပ်၏။ (အလွမ်းမိုးခံရ၏။) သွားကျိုး ခြင်း စသောဇရာကို မတားနိုင်လျှင် မရဏကိုလည်း မတားနိုင်ပင် ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓါ စ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်ကား။ ခဏ္ဍိစ္စာဒိဘာဝံ၊ ကျိုးသောသွားရှိသူ၏ အဖြစ် အစရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ အ ပတှာ၊ မရောက်မူ၍။ ဝါ၊ မရောက်မီ။ ပဉ္စမေ၊ ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော။ အာယုကောဋ္ဌာသေ၊ အသက်အဖို့အစဉ်။ ဗဟုဇနဿ၊ များစွာသော လူအပေါင်းသည်။ ပိယမုနာပကာလေ ယေဝ၊ ချစ်အပ်မြတ်နိုးအပ်သူ၏အခါ၌သာ။ (ချစ်စရာကောင်းနေတုန်း မြတ်နိုးစရာ ကောင်းနေတုန်း အခါ၌သာ။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကုန်၏။

စ၊ သည်သာမကသေး။ ဗုဒ္ဓါနုဗုဒ္ဓေသု၊ ဗုဒ္ဓသို့ အတုလိုက်၍သစ္စာလေး ပါးကို သိကြကုန်သော။ မဟာသာဝကေသု၊ မဟာသာဝကတို့သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေသု၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးကုန်လတ်သော်။ ဧကကေနေဝ၊ တပါးတည်းသာ လျှင်။ ခါဏုကေန ဝိယ၊ သစ်ငုတ်သည်ကဲ့သို့။ ဌာတဗ္ဗံ၊ တည်ရာသည်။

နိမိတ္တောဘာသကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၂၃

ဟောတိ။ ဣ။ ဗဟရသာမဏေရ ပရိဝါရိတေန ဝါ၊ ရဟန်းငယ်သာမဏေ
တို့သည် ခြံရံအပ်သည်သော်လည်း။ (ဟုတော့ ဌာတဗ္ဗံ ဟောတိ။)တတော၊
ထို့ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ပရိသာ၊ ပရိသတ်သည်။ အဟော၊ ဩော် ..
အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဟိဋ္ဌေတဗ္ဗတံ၊ ရုတ်ချထိုက်သည်၏
အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ (ဘဒ္ဒကပ္ပံ၊ လုံး။)
န ဌိတော၊ တည်တော်မူ။ ဣတိ (မဟာသီဝဏ္ဏေရော အာဟ။) ဝေ၊ သို့။
ဝုတ္တေ ပိ၊ မဟာသီဝဏ္ဏေရ် မိန့်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ သော၊ ထိုမဟာ
သီဝဏ္ဏေရ်၏ဝါဒကို။ န ရုစ္စတိ၊ နောက်ဆရာတို့မနှစ်သက်အပ်။ အာယု
ကပ္ပေါတိ၊ အာယုကပ္ပ-ဟူသော။ ဣဒမေဝ၊ ဤစကားကိုသာ။ အဋ္ဌကထာယံ၊
ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။ နိယမိတံ၊ အမြင်သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ။

၁၆၇။ ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောတိ ဧတ္ထ၊ ဌံ။ တန္တိ၊ တံ-
ဟူသောပုဒ်သည်။ နိပါတမတ္တံ၊ တည်း။ မာရေန၊ မာရ်နတ်သည်။ ပရိယုဋ္ဌိတ
စိတ္တော၊ ထက်ဝန်းကျင် လူယူအပ်သော စိတ်ရှိသော။ ဝါ။ လွမ်းမိုးအပ်သော
စိတ်ရှိသော။ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌစိတ္တော၊ လွမ်းမိုးအပ်သောစိတ်ရှိသော။ အညောပိ၊
အရှင်အာနန္ဒာမှ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ အခြားအရိယာတို့မှ တပါး
လည်းဖြစ်သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ပဋိ
ဝိဇ္ဈိတုံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှာ။ န သက္ကုဏေယျ ယထာ၊ မစွမ်းနိုင်သကဲ့သို့။
ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ ဌာ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ အတ္ထော၊
ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ နာသက္ခိ။) ဟိ
(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ မာရော၊ သည်။ ယဿ၊ အကြင်သူသည်။ (အပ္ပဟိနာ-ဌ
စပ်။) သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်
အစင်။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ ဝိပလ္လာသာ၊ ဝိပလ္လာသတို့ကို။ ဝါ၊ ဖောက်

၁။ သော နရုစ္စတိ။ပ။နိယမိတံ။ * “ကွ သရော ခိတ္တော၊ ကွ စ နိပတိတော”
တိ အညထာ ဝုဋ္ဌိတေနာပိ ထေရဝါဒေန အဋ္ဌကထာဝစနမေဝ သမတ္ထိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
မြားပစ်သောအခါ “မြားကို ဘယ်ဆိပ်စပ်အပ်ပါလိမ့်၊ ဘယ်ဆိ ကျပါလိမ့်”ဟု မှန်း
ကြည့်အပ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ အဋ္ဌကထာစကားမှ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်
ထွက်ပေါ်လာသော မဟာသီဝဏ္ဏေရ်၏ မှန်းကြည့်အပ်သောဝါဒထက် “အဋ္ဌကထာ၌
ထိုက်ရိုက်လာသောဝါဒကိုသာ အတည်ပြုအပ်၏”ဟု မှတ်ပါ။ တေနာဟ သော န
ရုစ္စတိ။ပ။နိယမိတန္တိ။-ဋီကာ။ [အဋ္ဌဂုံတ္တရ ဒုတိယပဏ္ဏာသက ဘူမိစာလဝဂ် ဘူမိစာ
လသုတ်ဋီကာ၌လည်း ဤအဓိပ္ပာယ်မျိုး ပါသည်။]

၂။ ဒွါဒသ ဝိပလ္လာသာ အပ္ပဟိနာ။ ။အသုဘဉ် “သုဘ”ဟု ဖြစ်သော ဝိပလ္လာသ၊
အနိစ္စ၌ “နိစ္စ၊ ဒုက္ခံ သုခ၊ အနတ္တခန္ဓာဝါးပါး၌ အတ္တ”ဟု ဖြစ်သော ဝိပလ္လာသ

၁၂၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဖောက် ပြန်ပြန် မှတ်ထင်မှုတို့ကို။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေး။ တဿံ၊
ထို ဝိပလ္လာသတို့ကို မပယ်ရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိယုဋ္ဌာတိ၊
ထက်ဝန်းကျင် လုယူနိုင်၏။ ဝါ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ ထေရဿ၊
အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိပလ္လာသာ၊ တို့ကို။
ဝါ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟိနာ၊ သေး။ တေန၊ ထို ဝိပလ္လာသ လေးမျိုးကို မပယ်
အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မာရော စိတ္တံ၊ ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ သော၊ ထို မာရ်နတ်သည်။ စိတ္တပရိယုဋ္ဌာနံ၊ စိတ်ကို
ထက်ဝန်းကျင်လုယူမှုကို။ ဝါ၊ စိတ်ကိုလွှမ်းမိုးမှုကို။ ကရောန္တော၊ လတ်သော်။
ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကရောတိ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။
ဘေရဝံ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော။ ရူပါရမ္မဏံ ဝါ၊ ရူပါရုံကိုသော်
လည်း။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ သဒ္ဓါရမ္မဏံ ဝါ၊ သဒ္ဓါရုံကိုသော်လည်း။ သာ
ဝေတိ၊ ကြားစေ၏။ တတော၊ ထိုသို့ မြင်းရ ကြားရခြင်းကြောင့်။ သတ္တာ၊
တို့သည်။ တံ၊ ထိုကြောက်မက်ဖွယ်ကို။ ဒိဿာ ဝါ၊ မြင်ရ၍သော်လည်းကောင်း။
သုတ္တာ ဝါ၊ ကြားရ၍သော်လည်းကောင်း။ သတိံ၊ သတိကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊
လွှတ်၍။ ဝိဝဋ္ဌမုခါ၊ ဖွင့်အပ်သော ခံတွင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
တေသံ၊ ထို သတ္တဝါတို့၏။ မုခေန၊ ခံတွင်းဖြင့်။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ပဝေ
သေတွာ၊ သွင်း၍။ ဟဒယံ၊ နှလုံးသားကို။ မဒ္ဓတိ၊ နှိပ်နယ်၏။ [“မဒ္ဓတိ”
ဟု ဆိုသော်လည်း ‘တကယ်မနှိပ်နယ်ပါ။ ထိုအပ်ကာမျှကို ‘နှိပ်နယ်သည်ဟု
ဆိုသည်။ တကယ်နှိပ်လျှင် သေရာ၏။ ဖုသနမတ္တေန မဒ္ဓန္တော ဝိယ ဟောတိ၊
အညထာ တေန မဒ္ဓိတေ သတ္တာနံ မရဏမေဝ သိယာ။—ဋီကာ။ [တတော၊ ထို
သို့ နှိပ်နယ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိသညာ ဝ၊ ကင်းသော သညာရှိကုန်သည်သာလျှင်။
ဟုတွာ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ထေရဿ ပန၊ ထေရ်၏ကား။ သေ (သေသော)၊

အားဖြင့် လေးပါးရှိ၏။ ထိုတွင်—တပါးတပါး၌ သညာအားဖြင့် မှတ်ထင်ခြင်း၊ စိတ်
အားဖြင့် မှတ်ထင်ခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မှတ်ထင်ခြင်း”ဟု သုံးမျိုးစီ ရှိပြန်၏။ ထို့ကြောင့်
လေးသုံးလီ တဆယ့်နှစ် ဖြစ်သည်။

၁။ စတ္တာရော ဝိပလ္လာသာ အပ္ပဟိနာ။ ။အသုတ၌ “သုတ” ဟု ဖြစ်သော
သညာ ဝိပလ္လာသ စိတ္တ ဝိပလ္လာသ။ ဒုက္ခ၌ “သုခ”ဟု ဖြစ်သော သညာဝိပလ္လာသ
စိတ္တဝိပလ္လာသ။ ယဒိပိ ဣတရေ အဋ္ဌ ဝိပလ္လာသာ ပဟိနာ။ တထာပိ ယထာဝုတ္တာနံ
စတုန္တံ ဝိပလ္လာသာနံ အပ္ပဟိနာဘာဝေန၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော လေးပါးသော ဝိပလ္လာသ
တို့ကို မပယ်အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (မာရော စိတ္တံ ပရိယုဋ္ဌာတိ—၌
စပ်။)—ဋီကာ။

ဤ မာရ်နတ်သည်။ မုခေ၊ ပြင့်။ ဟတ္တံ၊ ကို။ ပဝေသေတံ၊ ခြင်းငှာ။ ကံ သက္ခိယတိ၊ အဘယ်မှာ စွမ်းနိုင်လတ္တံ့နည်း။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဘေရဝါ ရမ္မဏံ၊ ကြောက်ပက်ပူပန်အာရုံကို။ ဒသေတိ၊ ရှိ။ တံ၊ ထို ကြောက်မက်ပူပန် အာရုံကို။ မိသွာ ထေရော၊ နိမိတ္တောဘာသံ၊ မြတ်စွာဘုရားပြုတော်မူအပ်သော အရိပ်အရောင်ကို။ န ပဋိဝိဇ္ဇိ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိလိုက်။ (“အာနန္ဒာ-အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်နိုင်၏” ဟူသော အရိပ်နိမိတ်ကိုမသိလိုက်။) ဘဂဝါ သည်။ ဇာနန္တော ယေဝ၊ သိတော်မူပါလျက်ပင်။ (မာရ်နတ်သည် လွှမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သည့်အတွက် နိမိတ္တဩဘာသကိုသိမည်ပဟုတ်ဟု သိတော်မူလျက် ပင်။) ကိပတ္တံ၊ ငှာ။ ယာဝတတိယံ၊ အောင်။ အာပန္နေသိ၊ မှုသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အကမးတည်း။ ပရတော၊ နောက်၌။ တိဋ္ဌဘု ဘန္တေ ဘဂဝါတိ၊...ဟူ၍။ ယာစိဟေ၊ တောင်းပန်အပ်သော်။ တုယံ ဝ၊ သင်သည် သာ။ ဧတံ၊ ဤတောင်းပန်မှုကို။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်ပြီ။ တုယံ ဝ၊ ရှိသာ၊ ဧတံ၊ ဤအမှုသည်။ အပရဒ္ဓံ၊ ချတ်ယွင်းခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေါသာရောပနေန၊ အပြစ်တင်ခြင်းအားဖြင့်။ သောကတနုဇာရဏတ္တံ၊ သောကကိုနည်းပါးအောင်ပြုခြင်းအကျိုးငှာ။ (ယာဝတတိယံ အာပန္နေသိ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

မာရယာစနကထာအဖွင့်

၁၆၈။ မာရော ပါပိပာတိ ဧတ္ထံ၊ ဤ။ မာရေတိ၊ ကား။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ အနတ္တေ၊ စီးပွားမဲ့၌။ နိယောဇေန္တော၊ တိုက်တွန်းလျက်။ မာရေတိ၊

၁။ ကံ သက္ခိယတိ။ ။န သက္ခိယတိတိ အဓိပ္ပာယ်သာ၊ ကသွာ န သက္ခိယတိ၊ နန သေ အဂ္ဂသာဝကဿ (အဂ္ဂသာဝကဖြစ်တော်မူသော အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏။) ကုတ္တိ ပဝိဇ္ဇောတိ?သစ္စံ ပဝိဇ္ဇော၊ တဉ္စ ခေါ် အတ္တနော အာနုဘာဝဓဿနတ္ထံ၊ န ဝိဗာဓနာဓိပ္ပာယေန၊ ဝိဗာဓနာဓိပ္ပာယေန ပန ဣဒံ “ကံ သက္ခိယတိ” တိ ဝုတ္တံ ဟဒယ မဗ္ဗနဿ အဓိဂတတ္တာ။-ဋီကာ။

၂။ နိမိတ္တောဘာသံ။ ။“တိဋ္ဌဘု ဘဂဝါ ကပ္ပ” နှိ သကလကပ္ပံ အဝဠာန ယာစနာယ “တဿ ကဿစိ အာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ” တိ အာဓိနာ အညာပသေသေန အတ္တနော စတုရိဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ နဘာဝေန ကပ္ပံ အဝဠာန သက္ခေတာဝသေန သဗ္ဗပ္ပပါဒနံ နိမိတ္တံ၊ တဿ ပန ပရိယာယံ မုပ္ပိတ္တာ ဥဇ္ဇကံယေဝ အတ္တနော အဓိပ္ပာယဗိဘာဝနံ ဩဘာသော။-ဋီကာ။ [ကဿကဿစိဟု သူကပါးကို ကဲ့သို့ ညွှန်ပြ၍ မိန့်တော်မူခြင်းသည် နိမိတ်မည်၏၊ တဿဂတဿ-ဟု ကိုယ်တော် မြတ်ကို ထုတ်ဖော်၍ မိန့်တော်မူခြင်းသည်၊ (တောင်းပန်ဖိရန်) အရောင်ပြခြင်းမည်၏။]

သေစေ၏။ (သတ်တတ်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာရော၊ မာရမည်၏။ ပါပိမာတိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ တဿေဝ၊ ထို မာရော-သဒ္ဒါ၏ပင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ သော၊ ထို မာရ်နတ်သည်။ ပါပဓမ္မသမန္နာ ဂတတ္တာ၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရားနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါပိမာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကဏှော၊ မည်းညစ်သော မကောင်းမှုရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့် ကဏှဟူသော အမည်သည်လည်းကောင်း။ အန္တကော၊ ဝိရာဂ-စသောဂုဏ်တို့၏ အဆုံးကိုပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အန္တက- အမည်သည်လည်းကောင်း။ နမုစိ၊ သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားမဲ့ကို ဆောင်တတ် သော အကျိုးမဲ့ကို မလွှတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နမုစိ-ဟူသော အမည်သည်လည်းကောင်း။ ပမတ္တဗန္ဓု၊ မေ့လျော့သူတို့ကို မိမိ၏ မာရပါသ- ဟူသော ကာမဂုဏ်ကျော့ကွင်းဖြင့် နှောင်ဖွဲ့တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပမတ္တဗန္ဓု-ဟူသော အမည်သည်လည်းကောင်း။ ဣတိ ပိ၊ ဤ အမည်တို့သည် လည်း။ တဿေဝ၊ ထို မာရ်၏ပင်။ နာမာနိ၊ အမည်တို့တည်း။

၁။ မာရော။ ။စီးပွားမဲ့၌ တိုက်တွန်းလျက် ရှိပြီးသားဂုဏ်တို့ကို ဖျက်စေသော အားဖြင့် သတ်တတ်သောကြောင့် “မာရ”မည်၏။ ရာဂကင်းသောနိဗ္ဗာန်ကို တား မြစ်ခြင်းအားဖြင့် ဇာတိ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုထိုဘဝ၌ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သော သတ္တဝါတို့ကို သေစေသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “မာရေတိတိ မာရော”ဟု ဆိုသည်။ [ဂုဏမာရဏေန မာရေတိ၊ ဝိရာဂဝိဗန္ဓုနေန ဝါ ဇာတိနိမိတ္တတာယ တတ္ထ တတ္ထ ဇာတံ ဇာတံ မာရေန္တော ဝိယ ဟောတိတိ “မာရေတိတိ မာရောတိ” ဝုတ္တံ။- ဇီကာ။]

၂။ ပါပိမာ ကဏှော။ ။အဟိဝိယ ပါပတာယ ပါပိမာ။ အလွန်ယုတ်မာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပါပိမာ-မည်၏။ [အတိသယ-အနက်အပိုရှိသော အဿတ္ထိအနက်၌ “ဣမန္တုပစ္စည်း”ဟု ပြသည်။] ကဏှဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော။ [အကုသိုလ်တို့၏ ကဏှဂုဏ်ကို မာရ်နတ်၌ တင်စားထားသော “ဂုဏုပစာ”ဟု ပြသည်။]

၃။ အန္တကော နမုစိ။ ။ဝိရာဂါဒိဂုဏာနံ (နိဗ္ဗာန်၏ ဝိရာဂစသော ဂုဏ်တို့ကို) အန္တကရဏတော (ဆုံးအောင်ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အန္တကော။ [အန္တ+ ကရောတိတိ အန္တကော။] သတ္တာနံ အနတ္တာဝဟ ပဋိပတ္တိံ န ဗုဒ္ဓတိတိ နမုစိ။ သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားမဲ့ကို ဆောင်တတ်သောအကျင့်ကို မလွှတ်တတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် နမုစိ-မည်၏။

၄။ ပမတ္တဗန္ဓု။ ။အတ္တေနာ မာရပါသေန ပမတ္တေ ဗန္ဓတိတိ ပမတ္တဗန္ဓု။ (မိမိ၏ မာရ်နတ်ကျော့ကွင်းဖြင့် မေ့လျော့သူတို့ကို နှောင်ဖွဲ့တတ်သောကြောင့် ပမတ္တ ဗန္ဓု-မည်၏။ ပမတ္တာ ဝါ ဗန္ဓု။ တေဿာတိ ပမတ္တဗန္ဓု။ (တနည်း) မေ့လျော့ သူများဘူသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပမတ္တဗန္ဓု-မည်၏။

ဘာသိတာ ခေါ် ပနေသာတိ (ဧတ္ထ ဂုဇ္ဈတ္တံ ဟိ-ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ။) အယံ၊ ဤ မာရ်နတ်သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္မောဓိပတ္တိယာ၊ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရောက်ပြီးသည်မှ။ အဋ္ဌမေ၊ ရှစ်ခုမြောက်သော။ သတ္တာဟေ၊ သတ္တာဟဉ္စ။ ဗောဓိမဏ္ဍေ ယေဝ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ပင်။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယဒတ္ထံ၊ အကြင် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ် အကျိုးငှာ။ တုမေဟိ၊ တို့သည်။ ပါရမိယော၊ တို့ကို။ ပုရိတာ၊ ဖြည့်တော်မူအပ်ပါကုန်ပြီ။ ဝေါ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ သော အတ္တော၊ ထိုအကျိုးသို့။ အနုပုတ္တော၊ ရောက်အပ်ပါပြီ။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပါပြီ။ ဟေ၊ အရှင်ဘုရား အား။ လောက ဝိစရဏေန၊ လောက၌ လှည့်လည်နေခြင်းဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုး ရှိပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတှာ၊ လျှောက်၍။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ (ယာစတိ) ယထာ၊ တောင်းပန်သကဲ့သို့။ ဧဝ မေဝ၊ ဤ အတူ သာလျှင်။ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပရိနိဗ္ဗာတု၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ယာစိ၊ တောင်းပန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဿ၊ ထို မာရ်နတ်အား။ န တာဝါဟန္တိ အာဒီနိ၊ အစရှိသောစကားတို့ကို။ ဝတှာ၊ မိန့်တော်မူ၍။ ပဋိက္ခိပိ၊ ပယ် မြစ်တော်မူပြီ။ တံ၊ ထိုစကားကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဘာသိတာ ခေါ် ပနေ သာ ဘန္တေတိအာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ဘာသိတာ ခေါ် ပနေသာ ဘန္တေ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဝိယတ္တာတိ၊ ကား။ မဂ္ဂဝသေန၊ မဂ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိယတ္တာ၊ ကင်စွာ ပြုတတ် ကုန်သည်။ ဝါ၊ ထက်မြက်ကုန်သည်။ (န ဘဝိဿန္တိ-၌ စပ်။) တထေဝ၊ ထိုမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့် ပင်လျှင်။ ဝိနိတာ၊ ဆုံးမအပ်ပြီးကုန်သည်။ တထာ (ဧဝ)၊ ထို မဂ်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဝိသာရဒါ၊ ကင်းသောရှံရှား ခြင်း ရှိကုန်သည်။ (န ဘဝိဿန္တိ။) ဗဟုဿုတာတိ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤ သာဝကတို့၏။ ဧပိဋ္ဌကဝသေန၊ သုံးပုံသော ပိဋက၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဗဟု၊

၁။ ဧပိဋ္ဌကဝသေန။ ။ယဿ သုတဿ ဝသေန၊ အကြင် ကြားနာ အပ်ပြီး သော ပရိယတ်၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိဿရဏံ သမ္ဘဝတိ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်၏။ တံ ဣမ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန၊ ထို သုတကို ဤအရာ၌ အလွန်ဆုံးကို ညွှန်ပြခြင်းအားဖြင့်။ သုတန္တိ အဓိပ္ပေတံ၊ ဣတိ အာဟ “ဧပိဋ္ဌက ဝသေနာ”တိ။ တိဏ္ဍံ ပိဋကနံ သမူဟော ဧပိဋ္ဌကံ၊ [သမူဟော ဖြင့် သမာ ဟာရဉ္စနံကို ပြသည်။] တိဏ္ဍံ ဝါ ပိဋကနိ တိပိဋကံ၊ တိပိဋကမေဝ ဧပိဋ္ဌကံ၊ တဿ ဝသေန။ သုတ္တံ၌ ဏ-ပစ္စည်း။-ဋီကာ။

၁၂၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

များစွာသော။ သုတံ၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော ပရိယတ်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊
 ကြောင့်။ (တေ၊ ထိုသဘာဝကတို့သည်။) ဗဟုဿုတာ၊ တို့မည်၏။ တဒမေ
 ဓမ္မံ၊ ထိုပိဋကသုံးပုံဟူသော ပရိယတ်ဓမ္မကိုပင်။ ဓာရေန္တိ၊ ဆောင်ကုန်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဓရာ၊ တို့မည်၏။ အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။
 ပရိယတ္တိဗဟုဿုတာ စ၊ ပရိယတ်၌ များသောသုတရှိသော ရဟန်းတို့သည်
 လည်းကောင်း။ ပဋိဝေဓဗဟုဿုတာ စ၊ ပဋိဝေဓ၌ များသောသုတရှိသော
 ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ (သန္တိ။) ပရိယတ္တိ ပဋိဝေဓ ဓမ္မာနံ ယေဝ၊
 ပရိယတ္တိ ပဋိဝေဓ ဓမ္မတို့ကိုပင်။ ဓာရဏတေ၊ ဆောင်နိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဓမ္မဓရာ၊ တို့မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဣတ္ထိ၊ ဤ ဓမ္မဓရာ-ဟူသော
 ပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဓမ္မာနုဓမ္မ ပဋိပန္နာတိ၊ ကား။ အရိယဓမ္မဿ၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်
 သော မဂ်ဖိုလ်တရားအား။ ဝါ၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော လော
 ကုတ္တရာ တရား ကိုးပါးအား။ အနုဓမ္မဘူတံ၊ လျောက်ပတ်သည် ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော။ ဝိပဿနာဓမ္မံ၊ ဝိပဿနာ အကျင့်ကို။ ပဋိပန္နာ၊ ကျင့်ကုန်သည်။
 (နာဘဝိဿန္တိ။) [အရိယဓမ္မဿာတိ မဂ္ဂဖလ ဓမ္မဿ၊ နဝဝိဿာပိ ဝါ
 လောကုတ္တရာ ဓမ္မဿ။ အနုဓမ္မဘူတန္တိ အဓိဂမာယ (ရခြင်းငှာ။) အနုရူပဓမ္မ
 ဘူတံ။] သာမိဓိပဋိပန္နာတိ၊ ကား။ အနုစ္စဝိကပဋိပဒံ၊ အရိယာ ဓမ္မအား
 လျောက်ပတ်သော ဝိဿနာ အကျင့်ကို။ ဝါ၊ အရိယာဓမ္မအား လျော်သော
 ခြောက်ပါးသော ဝိသုဒ္ဓိအကျင့်ကို။ ပဋိပန္နာ၊ ကျင့်ကုန်သည်။ (နာဘဝိဿန္တိ။)
 [အနုစ္စဝိက ပဋိပဒန္တိ စ တမေဝ ဝိပဿနာ၊ ဓမ္မမာဟ။ ဓမ္မိဓာ ဝိသုဒ္ဓိယော
 ဝါ။—ဋီကာ။] အနုဓမ္မစာရိနောတိ၊ ကား။ အနုဓမ္မစရဏသီလာ၊ လော

၁။ ဓမ္မဓရာ။ ။ဓမ္မန္တိ ပရိယတ္တိ ဓမ္မံ။ ဓာရေန္တိတိ သုဝဏ္ဏဘာဇနေ ပက္ခိတ္တ
 သီဟပသံ ဗိယ အဝိနဿန္တိ ကတ္တာ၊ ရွှေ့ကပ်၌ ထည့်အပ်သော ခြင်္သေ့ ဆံကဲ့သို့မပျက်စီး
 သည်ကိုပြု၍။ သုပ္ပဂုဏ သုပ္ပဝတ္တိဘာဝေန ဓာရေန္တိ၊ ကောင်းစွာ အဝါးစွာ လေ့
 လာအပ်၊ ကောင်းသောဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ကုန်၏။ ပာဒယေ တပေန္တိ။
 ဣတိ ပရိယတ္တိဓမ္မဝသေန ဗဟုဿုတ ဓမ္မဓရာဘဝံ ဒသေတော ဣဒါနိ ပဋိဝေဓ
 ဓမ္မဝသေန ပိ တံ ဒသေတုံ ‘အထဝါ’တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။—ဋီကာ။

၂။ အနုဓမ္မစရဏသီလာ။ ။အနုဓမ္မန္တိ တဿာ ယတာဝုတ္တ ပဋိပဒါယ၊ အနုရူပ
 အဘိသလ္လေခိတံ (အသွန်ခေါင်းပါးသော အကျင့်ရှိသူ၏ အဖြစ်။) အပ္ပိစ္ဆတာဒိဓမ္မံ။
 စရဏသီလာတိ သမာဒါယ ပဝတ္တနသီလာ။ (ဘောက်တည်၍ ဖြစ်သော အကျင့်
 ရှိကုန်သည်။) အနုမဂ္ဂဖလဓမ္မော ဧတိဿာဘိ ဝါ အနုဓမ္မာ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာ၊
 တဿာ စရဏသီလာ။—ဋီကာ။

မာရယာစနကထာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၂၉

ကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအားလျော်သော ငဠုနဂါမိနီ ဝိပဿနာအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်သည်။ (န ဘဝိဿန္တိ။) သင်္က အာစရိယကန္တိ။ ကား။ အတ္တ နော၊ ပိမိ၏။ အာစရိယဝါဒံ၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ဝါဒတော် ကို။ ဝါ၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ဝါဒတော်ဖြစ်သော သစ္စာလေးပါး တရားကို။ အာစိက္ခိဿန္တိတိ အာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံ သော ပုဒ်တို့သည်။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ ဝေဝစနာနိ၊ တို့တည်း။ သဟဓမ္မေနာတိ၊ ကား။ သဟေတုကေန သကာရဏေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ (သုနိဂ္ဂဟိတံ။) သပ္ပါဒ္ဓိဟာရိယန္တိ ။ ကား။ ယာဝ၊ အကြင်ပျူလောက်။ နိယျာနိကံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် အယူဝါဒမှ ထွက်မြောက်တတ်သည်ကို။ ဝါ၊ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်တတ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ န ဒေလေဿန္တိ၊ မဟောနိုင်ကုန်လတ္တံ့။

ဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ ကား။ သိက္ခတ္ထယသင်္ဂဟိတံ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ-သုံး ဖြာသော သိက္ခာအပေါင်းဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။

၁။ သင်္က အာစရိယကံ။ ။အတ္တနော အာစရိယဝါဒန္တိ အတ္တနော အာစရိယဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝါဒံ။ သဒ္ဓေဝကဿ လောကဿ အာစာရသိက္ခာပနေန အာစရိ ယော၊ ဘဂဝါ။ တဿဝါဒေါ၊ စတုသစ္စဒေသနာ။-ဋီကာ။ [အာစရိယဿ၊ ဆရာ ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဤဒံ၊ ဥစ္စာဖြစ်သောဝါဒတည်း။ (သစ္စာလေးပါးတည်း။)၊ အာစရိယကံ”ဟုပြု။] မုနိ၏-သစ္စာလေးပါးတရားတော်သည် မြတ်စွာဘုရားတို့ အမြဲ ဟောကြားတော်မူထေ့ရှိသော တရားပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “စတုသစ္စ ဝိနိမုတ္တော ဓမ္မော နာမ နတ္ထိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ဇေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ” စသည်ဖြင့်လည်း ကောင်း ဟောတော်မူကြသည်။

၂။ သပ္ပါဒ္ဓိဟာရိယံ။ ။သပ္ပါဒ္ဓိဟာရိယန္တိ သနိဿရဏံ၊ ယထာပရဝါဒံ ဘဒ္ဒိတွာ သကဝါဒေါ ပတိဋ္ဌဟတိ၊ (အကြင်နည်းဖြင့် ပြည့်စုံလတ်သော် သူတပါးတို့၏ အယူ ဝါဒကို ဖျက်ဆီး၍ မိမိဝါဒသည် ကောင်းစွာတည်၏။) ဧဝံ ဟေတုဒါဟရဏေဟိ ယထာဓိဂတမတ္ထံ သမ္မာဒေတွာ (ဤသို့ မိမိဝါဒ၏ တည်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် အကြောင်းဥဒါဟရဏ်တို့ဖြင့် အကြင်အကြင် ရအပ်သော အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ပြည့်စုံစေ၍။) ဓမ္မံ ကလေဿန္တိ။ တေနာဟ “နိယျာနိကံ ကတွာ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိဟိ၊ နဝပိဝံ လောကုတ္တရဓမ္မံ ပမောဓေဿန္တိတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။ [ပဋိပက္ခေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ကို။ ဝါ၊ အယူဝါဒတို့ကို။ ဟရတိ၊ ပယ်ရှား တတ်၏။ ဣတိ ပဋိဟာရိယံ၊ ပဋိဟာရိယမေဝ ပါဒ္ဓိဟာရိယံ။ သဟ ပါဒ္ဓိဟာရိယေန+ယော+ဝတ္တတိတိ သပ္ပါဒ္ဓိဟာရိယော။ သူတပါးတို့၏ အယူဝါဒကို ပယ်ရှားတတ် သော အကြောင်းဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွဖြစ်သော တရား။]

သာသနဗြဟ္မစရိယံ၊ သာသနဗြဟ္မစရိယသည်။ (န ဘဝိဿတိ။) ဣဒ္ဓန္တိ၊ ကား။
 ဈာနဿာဒဝသေန၊ သာယာအပ်သောဈာန်၏အစွမ်းဖြင့်။ သမိဒ္ဓံ၊ ကောင်း
 စွာပြည့်စုံသည်။ [သမိဒ္ဓန္တိ သမ္ပဒေဝ၊ ဝနိတံ။-ဋီကာ။] ဖိတန္တိ၊ ကား။
 အဘိညာယ၊ အဘိညာဉ်၏။ သမ္ပတ္တိဝသေန၊ ပြည့်စုံခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗ
 ပါလိဖုလ္လံ ဝိယ၊ အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင်ပွင့်သော ပန်းသည်ကဲ့သို့။ ဝုဒ္ဓိပုတ္တံ၊
 ကြီးပွားခြင်းသို့ရောက်သည်။ (န ဘဝိဿတိ။) [ဝုဒ္ဓိပုတ္တန္တိ ဥဋ္ဌာရပဏိတဘာဝ
 ဂမနေန သဗ္ဗသော ပရိဝုဒ္ဓိမူပဂတံ။-ဋီကာ။] ဝိတ္ထာရိကန္တိ၊ ကား။ တသ္မိံ
 တသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ၊ ထိုထိုအရပ်အဖို့၌။ ပတိဋ္ဌိတဝသေန၊ တည်သည်၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ဝိတ္ထတံ၊ ပြန့်ကျယ်သည်။ ဗာဟုဇ်ညန္တိ၊ ကား။ မဟာဇနာဘိ
 သမယဝသေန၊ များစွာသောလူအပေါင်း၏ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍
 သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဗဟုဇနေဟိ၊ များစွာသောလူတို့သည်။ ဉာတံ၊ သိအပ်
 သည်။ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သည်။ ပုထုဘူတန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗာကာရ
 ဝသေန၊ အလုံးစုံသောအခြင်းအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုထုလဘာဝပတ္တံ၊ ပြန့်
 ကျယ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ (န ဘဝိဿတိ။) ကထံ၊ အဘယ်သို့။
 (ပုထုဘူတံ၊ ပြန့်ကျယ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သနည်း။) ယာဝ၊ လောက်။ ဒေဝ
 မိနုဿေဟိ၊ တို့သည်။ သုပ္ပကာသိတံ၊ ကောင်းစွာထင်ရှားပြအပ်ပြီ။ (တာဝ၊ နတ်
 လူတို့ကတဆင့် ကောင်းစွာထင်ရှားပြအပ်သည့်တိုင်အောင်။ ပုထုဘူတံ ဟော
 တံ။) [ပုထု ပုထုလံ ဘူတံ ဇာတံ၊ ပုထု ဝါ ပုထုတ္တံ ဘူတံပတ္တန္တိ ပုထုဘူတံ။
 တေနာဟ သဗ္ဗာကာရ။ပ။ပတ္တန္တိ။-ဋီကာ။] ယာဝဒေဝ မနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိ
 တန္တိ၊ ကား။ ယတ္ထကာ၊ အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝိညာဇာတိကာ၊
 ပညာရှိတို့၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သော။ ဒေဝါ စေဝ၊ တို့သည်
 လည်းကောင်း။ မနုဿာ စ၊ တို့သည် လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။
 သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံသော နတ်လူတို့သည်။ သုဠ၊ ဇွာ။ ပကာသိတံ၊ ထင်ရှား
 ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အထွေ။ [သုဠ သမ္ပဒေဝ အာဒိကလျာဏာဒိဘာဝေန
 ပဝေဒိတံ။-ဋီကာ။]

အပ္ပေါဿုက္ကောတိ၊ ကား။ နိဇ္ဈာလယော၊ အာလယမရှိသည်။ (ဟော
 ဟိ-ဋ္ဌစပ်။) ဟိ၊ မှန်။ ပါပိမ၊ မာရ်နတ်။ တံ၊ သည်။ အဋ္ဌမသတ္တာဟတော၊
 ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ရှစ်ခုမြောက် သတ္တာဟမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာတု ဒါနိ
 ဘန္တေ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝိရဝန္တော၊ တတုတ်တုတ်
 ပြောဆိုလျက်။ အာဟိဏ္ဏိတ္ထ၊ လှည့်လည်ခဲ့ပြီ။ [“ဩ”ဝိဘတ်ကို“တ္ထ”ပြု။]
 ဒါနိ၊ ၌။ အဇ္ဇ၊ ဤနေမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဝိဂတုဿာဟော၊ ကင်းသောအား
 ယုတ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောဟိ၊ ဖြစ်လော့။ မယံ၊ ၏။ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်

အာယုသင်္ခါရဩဿဇ္ဇနအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၃၁

စံခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝါယာမံ၊ လုံ့လကို။ မာကဏေဟိ၊ မပြုလင့်တော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ [ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မည်ဖြစ်၍ အသင်က တောင်း ပန်ဖွယ်မလိုတော့-ဟူလို။]

အာယုသင်္ခါရဩဿဇ္ဇနအဖွင့်

၁၆၉။ သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ ဩဿဇီတိ၊ ကား။ သတိံ၊ ကို။ သူပဋိတံ၊ ကောင်းစွာ ကပ်၍တည်သည်ကို။ ကတော၊ မူ၍။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်တော်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္တိတော၊ ပိုင်းဖြတ်တော်မူ၍။ အာယုသင်္ခါရံ၊ အာယု သင်္ခါရကို။ ဝါ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ပြုစီမံတတ်သော ဗလသမာပတ်ကို။ ဝိဿဇီ၊ လွှတ်တော်မူပြီ။ ပဇဟိ၊ စွန့်တော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို သတော သမ္ပဇာနော- အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ လေဉ္စ၊ ခဲကို။ ဩဿဇီ ဝိယ၊ ပစ်လွှတ်သကဲ့သို့။ (တထာ။) အာယုသင်္ခါရံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ န ဩဿဇီ၊ လွှတ်တော်မူသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တေမာသမတ္တ မေဝ၊ သုံးလပတ်လုံးမျှကိုသာ။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။ တတော၊ ထိုသုံးလမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ နသမာပဇ္ဇိဿာမိ၊ ဝင်စားတော်မမူ အံ၊ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေသိ၊ ဖြစ်စေတော်မူပြီ။ တံ၊ ထိုသို့ စိတ်ဖြစ်တော်မူခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဩဿဇီတိ၊ ဟူ၍။ (အာယသ္မတာ အာနန္ဒတ္ထေရေန။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဥဿဇီတိ ပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊ သည်။ (အတ္ထံ။) မဟာဘူမိစာလောတိ၊ ကား။ မဟန္တော၊ ကြီးကျယ်သော။ ပထဝီ ကမ္မော၊ မြေတုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ (အဟောသိ။)

ကိရ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဒသသဟဿိ၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ လောကဓာတု၊ သည်။ ကမ္မိတ္ထံ၊ တုန်လှုပ်ပြီ။ [လောကဓာတ်တသောင်းဖြစ်၍ ကျယ်ဝန်းသောကြောင့် “မဟန္တော” ဟု ဆိုသည်။ တတ္ထ ဌာနမဟန္တတာယ၊ (လှုပ်ရာဌာန၏ ကျယ်ဝန်းသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။) ဘူမိစာလဿမဟတ္တံဒေသေ တုံ တဒါ ကိရ။ ပ။ ကမ္မိတ္တာတိ၊ ဝုတ္တံ။ -ဋီကာ။] ဘိသနကောတိ၊ ကား။ ဘယ

၁။ ဘိသနကော။ ။ဥဒက ပရိယန္တံ ကတော ဆပ္ပကာရ ပဝေဓနေန (အရပ် လေးမျက်နှာ အသက် အောက်ဟူသော ခြောက်ပါးအပြားရှိသော တုန်လှုပ်ခြင်းအား ဖြင့်။) အဝိဘရာဝေ ဘိသေတိ (မကင်းသေးသော ရာဂရှိသော ပုထုဇဉ် သော တာပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ကြောက်စေတတ်၏။) ဣတိ ဘိသနော (ယု ပစ္စည်း၊ ကာရိတ်ကျေ။) ဓသေ ဝေ ဘိသနကောကိ ဘာဟ“ဘယနေကောတိ”- ဋီကာ။

၁၃၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဇနကော၊ ကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။ (မဟာပထဝီ ကမ္မော အဟောသိ။) 'ဒေဝဒုန္နုဘိယော စ ဖလိ' သူတို့၊ ကား။ ဒေဝဘေရိယော၊ မိုးစည်တို့သည်။ ဝါ၊ မိုးခြိမ်းသံသို့သည်။ ဖလိ' သု၊ ထစ်ကြိုးကုန်ပြီ။ ဝါ-ခြိမ်းကုန်ပြီ။ ဒေဝေါ၊ မိုးသည်။ သုက္ခဂဇ္ဇိတံ၊ မိုးရေမနေသော ခြောက်သော ထစ်ကြိုးခြင်းကို။ ဝါ၊ အခြောက်တိုက် ခြိမ်းခြင်းကို။ ဂဇ္ဇိ၊ ထစ်ကြိုးပြီ။ ဝါ၊ ခြိမ်းပြီ။ [သုက္ခဂဇ္ဇိတံနှင့် ဂဇ္ဇိ-သည် အရတူနေသောကြောင့် အဘေဒ ဘေဒပစာကြံ။] အကာလဝိဇ္ဇုလတာ၊ အခါမဲ့၌ပြက်သော လျှပ်စစ်နှယ် တို့သည်။ နိစ္ဆရိ' သု၊ ထွက်ကုန်ပြီ။ ခဏိကဝဿိ၊ တခဏချင်း ဖြစ်ပေါ် လာသော မိုးကို။ ဝဿိ၊ ရွာပြီ။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဥဒါနံ ဥဒါနေသိတိ၊ ကား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဒါနေသိ၊ ကြူးရင့် တော် မှုသနည်း။ ကောစိ နာမ၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ (ကိ'၊ နည်း။) ဘဂဝါ၊ သည်။ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော၊ နောက်၌ နောက်၌။ ဝါ၊ နောက်က၊ နောက်က။ အနုဗန္ဓိတော၊ အစဉ်လိုက်၍။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ပရိနိဗ္ဗာယထ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပါ ကုန်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ပရိနိဗ္ဗာယထ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဒ္ဓုတော၊ နှိပ်စက်အပ် သည်။ (ဟုတော။) ဘယေန၊ မာရ်နတ်ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ အာယုသခါရံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ လွှတ်တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျ။) တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဩကာသော၊ ပြောဆိုခွင့်သည်။ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်ပါ စေလင့်။ ဘိတဿ၊ ကြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥဒါနံ နာမ၊ ဥဒါန်းမည် သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဧတဿ၊ (အတ္ထဿ)၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒီပနတ္ထံ၊ ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ။ ပီတိဝေဂဝိဿဉ္စံ၊ ပီတိအဟုန်သည် နှုတ်တော်မူ လွှတ်အပ်သော။ ဥဒါနံ၊ ကို။ ဥဒါနေသိ၊ ကြူးရင့်တော်မူပြီ။

၁။ ဒေဝဘေရိယော။ ။ဒေဝဒုန္နုဘိသဒ္ဓဿ ပရိယာယဝစနမတ္ထံ။ န စေတ္ထ ကာစိ ဘေရိ “ဒေဝ ဒုန္နုဘိ”တိ အဓိပ္ပေတာ၊ အထ ခေါ ဥပ္ပူတ ဘာဝေန (အရောင်အဝါတို့ ကျရောက်သည် အဖြစ်ဖြင့်။) လတ္တံမာနော အာကာသဂတော နိဗ္ဗေါသသဒ္ဓေါ။ (ကောင်းကင်း၌ ဖြစ်သောမြည်ဟိန်းသံတည်း။) တေနာဟ “ဒေဝေါ” တိ အာဒိ၊ ဒေဝေါတိ မေဃော။-ဋီကာ။

၂။ ပီတိဝေဂဝိဿဉ္စံ။ ။ဧဝံ စိရတရံ ကာလံ (ဤမျှလောက် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။) ဝဟိတော အယံ အတ္တဘာဝသညိတော ဒုက္ခဘာရော၊ (ရွက် ဆောင်အပ်သည့် “အတ္တဘော”ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ဤ ဒုက္ခတည်းဟူသော ဝန် ထုပ် ဝန်ပိုးကြီးကို။) ဣဒါနိ န စိရဿေဝ နိက္ခိယသတိ (ယခုအခါ မကြာမီပင်

အာယုသင်္ခါရုဩဿဇ္ဇနအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၃၃

တတ္ထ၊ ထို ဥဒါန်းဂါထာ၌။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ သောဏသိင်္ဂါလာ
ဒီနမ္ပိ၊ အိမ်ခွေး၊ ကောခွေး၊ အစရှိသည်တို့၏ သော်မှလည်း။ ပစ္စက္ခဘာဝ
တော၊ မျက်မှောက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တုလိတံ ပရိစ္ဆန္တံ၊ ပိုင်းဖြတ်အပ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ တုလံ၊ တုလမည်၏။ တံ၊ ထို ပိုင်းဖြတ်အပ်သော ကံဟူ
သည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ကာမာဝစရကမ္ပံ၊ ကာမာဝစရ ကံတည်း။
တုလံ၊ ပိုင်းဖြတ်အပ်သော ကာမာဝစရကံသည်။ န၊ မဟုတ်။ (ဣတိ။
အတုလံ၊ မည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ အဿ၊ ထိုကံ၏။ တုလံ သဒိသံ၊ နှိုင်း
ချိန်အပ်သော ကံနှင့်တူသော။ အညံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကံမှ တပါးသော။ လောကီ
ယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ ကမ္ပံ၊ ကံသည်။ န အတ္ထိ။ ဣတိ၊ ထိုသို့ တူသော
ကံ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မိမိနှင့်တူသော အခြားသော လောကီ
ကံမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတုလံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထို ပိုင်းဖြတ်အပ်သော
ကာမာဝစရကံ မဟုတ်သော ကံဟူသည်။ ဝါ၊ မိမိနှင့်တူသော အခြားသော
လောကီကံမရှိသော ကံဟူသည်။ ကိံ၊ နည်း။ မဟဂ္ဂုတကမ္ပံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကံ
တည်း။ [အတုလံ၊ ပိုင်းဖြတ်အပ်သော ကာမာဝစရကံ မဟုတ်သော မဟဂ္ဂုတ်
ကံ။ ဝါ၊ မိမိနှင့်တူသော အခြားသော လောကီကံမရှိသော မဟဂ္ဂုတ်ကံ
ဟု ပေး။] အထဝါ၊ ကား။ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရံ၊ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ
ကံသည်။ တုလံ၊ တုလမည်၏။ အရူပါဝစရံ၊ အရူပါဝစရ ကံသည်။ အတုလံ၊
မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အပ္ပဝိပါကံ၊ နည်းသော အကျိုးရှိသောကံသည်။
တုလံ၊ မည်၏။ ဗဟုဝိပါကံ၊ များသော အကျိုးရှိသော ကံသည်။ အတုလံ၊
၏။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကား။ သမ္ဘဝဿ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော အကျိုးတရား၏၊
ဟေတုတူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပိဏ္ဏကာရကံ ရာသိကာရကံ၊
အပေါင်းအစုကို ပြုအပ်သော။ (အာယုသင်္ခါရံ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။
ဘဝသင်္ခါရန္တိ၊ ကား။ ပုနဗ္ဘဝသင်္ခါရဏကံ၊ တဖန် ဘဝကို ပြုစီမံတတ်သော
ကံကို။ (အဝဿဇိ-၌ စပ်။)

မုနိတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓမုနိ၊ ဘုရားတည်းဟူသော မုနိသည်။ (အဝဿဇိ။)
အဇ္ဈတ္တရတောတိ၊ ကား။ နိယကဇ္ဈတ္တရတော၊ မိမိသန္တာန်ဟူသော အဇ္ဈတ္တ
၌ မွေ့လျော်သည်။ သမာဟိတောတိ၊ ကား။ ဥပစာရပ္ပနာသမာဓိဝသေန၊

ပစ်ချအပ်တော့လတ္တံ့။) ဣတိ သဉ္ဇာတ သောမနသော ဘဂဝါ သဘာဝေနဝ
(ပင်ကို အတိုင်းပင်။) ဝီတိဝေဂဝိဿန္တံ (ဝီတိအဟုန်သည် လွှတ်အပ်သော။) ဥဒါ
နံ ဥဒါနေသိ။ [ဤ နှစ်ပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးပုံနှင့် အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ
ပထမအုပ် နိဒါနကထာ သာဂရစိန္တာ-အခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၁၃၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမာဟိတော၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိတော်မူသည်။ အဘိန္နိ ကဝစမိဝါတိ၊ ကား။ ကဝစံ၊ ချပ်ဝတ်တန်ဆာကို။ (ဘိန္နတိ) ဝိယ၊ ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အဘိန္နိ၊ ဖျက်ဆီးပြီ။ အတ္တသမ္ဘဝန္တိ၊ ကား။ အတ္တနိ၊ ၌။ သဉ္ဇာတံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ကိလေသံ၊ ကို။ (အဘိန္နိ။) ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကိဝုတ္တံ ဟောတိ။) သဝိပါကဋ္ဌေန၊ မိမိနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ဘဝံ၊ သမ္ဘဝ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဘဝါဘိသင်္ခါရဏဋ္ဌေန၊ ဘဝကို ပြုစီမံတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဝသင်္ခါရန္တိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ လဒ္ဓနာမံ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိသော။ တုလာတုလသင်္ခါတံ၊ တုလ အတုလဟု ဆိုအပ်သော။ လောကီယကမ္မဉ္စ၊ လောကီဖြစ်သော ကာမာဝစရကံ မဟဂ္ဂုတ် ကံကိုလည်း။ ဩဿဇိ၊ စွန့်လွှတ်တော်မူပြီ။ သင်္ဂါမသိသေ၊ စစ်မြေပြင်ဦး၌။ မဟာယောဓော၊ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသည်။ ကဝစံ၊ ချပ်ဝတ်ကို။ (ဘိန္နတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အတ္တသမ္ဘဝံ၊ မိမိ၌ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ကိလေသဉ္စ၊ ကိုလည်း။ အဇ္ဈတ္တရတော၊ မိမိဟူသော အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ မွေ့လျော်တော်မူသည်။ သမာဟိတော၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိတော်မူသည်။ ဟုတု၊ အဘိန္နိ၊ ဖျက်တော်မူပြီ။ (ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။)

အထခါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ တုလန္တိ၊ ကား။ တုလေန္တော၊ နှိုင်းချိန်လျက်။ တိရေန္တော၊ ဆုံးဖြတ်လျက်။ (အဝဿဇိ၊ စွန့်လွှတ်တော်မူပြီ။) အတုလဉ္စ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း။ သမ္ဘဝဉ္စ၊ အကျိုးတရား၏ ကောင်းစွာဖြစ်ရာ ကံကိုလည်းကောင်း။ (တုလံ၊ နှိုင်းချိန်လျက်။ အဝဿဇိ၊ ပြီ။) ဘဝသင်္ခါရန္တိ၊ ကား။ ဘဝဂါမိကမ္မံ၊ ဘဝသို့ ရောက်ကြောင်း ကံကို။ (အဝဿဇိ။) အဝဿဇိမုနိတိ၊ ကား။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော၊ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ကြောင်းဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ တုလယန္တော၊ နှိုင်းချိန်ဆုံးဖြတ်လျက်။ ဗုဒ္ဓမုနိ၊ ဘုရားတည်းဟူသော မုနိသည်။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ အာနိသံသံ စ၊ အကျိုးကိုလည်းကောင်း။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ မူလဘူတံ၊ အရင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံ ဘဝသင်္ခါရကမ္မံ၊ ထိုဘဝကိုပြုစီမံတတ်သော ကံကို။ ကမ္မက္ခယာယ သံဝတ္တတီတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေန၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ကမ္မက္ခယကရေန၊ ကံ၏ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အဝဿဇိ၊ စွန့်တော်မူပြီ။

မဟာဘူမိစာလအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၃၅

ကတံ၊ သို့။ (အဝဿဗီ၊နည်း။)အဇ္ဈတ္တရတော၊မိမိဟူသော အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌
 မွေ့လျော်တော်မူသည်။ သမာဟိတော၊ ကောင်းစွာအာရုံ၌ ထားအပ်သော
 စိတ်ရှိတော်မူသည်။ (ဟုတွာ။)ကဝဏံ၊ ကို။ (ဘိန္ဒုတိ)ဣဝ၊ သို့။ (တထာ။)
 အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ သမ္ဘဝံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော ကိလေသာကို။ အဘိန္ဒု၊ပြီ။
 ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ဝိပဿနာဝသေန၊ဝိပဿနာ၏
 အစွမ်းဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တရတော၊ သည်။ သမထဝသေန၊ သမထ၏ အစွမ်းဖြင့်။
 သမာဟိတော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုဗ္ဗဘာဂတော၊
 ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော သမထ ဝိပဿနာမှ။ ပဌာယ၊ ရှိ။ သမထဝိပဿနာဗလေ
 န၊ သမထ ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကဝဏံ၊ သည်။ (အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တ
 ဘောကို။ ပရိယောနန္နိတွာ၊ မြေးယှက်၍။ဌိတံ ဝိယ၊ တည်သကဲ့သို့။တထာ၊
 တူ။) အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ပရိယောနန္နိတွာ၊ ရှိ။ ဌိတံ၊ သော။ အတ္တနိ၊ ၌။
 သမ္ဘဝတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တသမ္ဘဝန္တိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမံ၊
 ရအပ်သော အမည်ရှိသော။ သဗ္ဗကိလေသဇာလံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာ
 ကွန်ရက်ကို။ အဘိန္ဒု၊ ပြီ။ စ၊ဆက်။ ကိလေသာဘာဝေန၊ ကိလေသာတို့
 ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကတကမ္မံ၊ ပြုအပ်သောကံသည်။ အပ္ပဋ္ဌိသန္တိကတ္တာ။
 နောက်၌ ပဋ္ဌိသန္ဓေမရှိတော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝဿဋ္ဌံ နာမ၊ စွန့်
 လွှတ်အပ်ပြီးမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကိလေသပ္ပဟာနေ
 န၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းအားဖြင့်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ပဇဟိ၊ ပယ်စွန့်တော်မူ
 ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ပဟိနကိလေသဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသော
 မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘယံ နာမ၊ ကြောက်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊မရှိ။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ အ ဘိတောဝ၊ မကြောက်သည်သာ။ (ဟုတွာ။) အာယုသင်္ခါရံ၊
 ကို။ သြဿဗီ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ အဘိတဘာဝဉာပနတ္ထံ၊မကြောက်ရွံ့သည်
 ၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဥဒါနံ၊ ကို။ ဥဒါနေသံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

မဟာဘူမိစာလအဖွင့်

၁၇၁။ ယံ မဟာဝါတတိ၊ ကား။ ယေန သမယေန၊ အကြင်အခါ
 ၌။ ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ မဟာဝါတာ၊ ကြီးစွာသော
 လေတို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ လာကုန်၏။ ဝါ၊တိုက်ခတ်ကုန်၏။ မဟာဝါတာ၊
 တို့သည်။ ဝါယန္တာ ပိ။ ကုန်သော်လည်း။ ဥဇကွပကဝါတာ နာမ၊ လေ
 အထူကို ဖြတ်၍ အထက်သို့ မြှောက်ပင့်တတ်သော လေတို့မည်သည်။ ဥဋ္ဌ

၁၃၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဟန္တိ၊ ထကုန်၏။ [ဥက္ခေပကဝါတာတိ ဥဒကသန္ဓာရကဝါတံ ဥပစိန္တိတော
 ဌိတဋ္ဌာနတော ခေပကဝါတာ။-ဋီကာ။ “မဟာဝါတာ ဝါယန္တာပိ” နေရာ
 ဝယ် “မဟာဝါတေသု ဝါယန္တေသု” ဟု သတ္တမုန္တရိလျှင် ကောင်း၏။
 ဘာကြောင့်နည်း-ဥက္ခေပကဝါတာနှင့် အရမတူသောကြောင့်တည်း။] တေ၊
 ထို ဥက္ခေပက လေတို့သည်။ ဝါယန္တာ၊ လာကုန်လတ်သော်။ ဝါ၊ တိုက်
 ခတ်ကုန်လတ်သော်။ သဌိသဟဿာမိကနဝယောဇနသတသဟဿဗဟလံ၊
 ယူဇနာခြောက်သောင်း အလွန်ရှိသော ယူဇနာကိုးသိန်း အထရှိသော။ ဥဒ
 ကသန္ဓာရကံ၊ ရေကို ကောင်းစွာဆောင်တုတ်သော။ ဝါ၊ ရေကို ခံတတ်
 သော။ ဝါတံ၊ လေကို။ ဥပစိန္တိန္တိ၊ ဖြတ်တောက်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုသို့
 လေကို ဖြတ်တောက်ခြင်းကြောင့်။ အာကာသေ၊ လေတည်ရာကောင်းကင်
 ၌။ [အာကာသေတိ ပုဗ္ဗေဝါတေန ပတိဌိတောကာသေ။-ဋီကာ။] ဥဒကံ၊
 ရေသည်။ ဘဿတိ၊ လျှောကျ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုရေသည်။ ဘဿန္တေ၊ လျှော
 ကျလတ်သော်။ ပထဝီ၊ မြေသည်။ ဘဿတိ၊ ၏။

ပုန၊ ဖန်။ ဝါတော၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဗလေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
 အန္တော မေကရဏေ၊ မေကရိုဏ်ရေစပ်၏အတွင်း၌။ ဥဒကံ၊ ကို။ (ဂဏှာတိ
 ဝိယ၊ ယူသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။) ဥဒကံ၊ ကို။ အာဗန္ဓိတော၊ ထက်ဝန်းကျင်
 ဖွဲ့၍။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ ဖွဲ့၍ယူထားခြင်းကြောင့်။ ဥဒကံ၊
 သည်။ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အထက်သို့တက်၏။ တသ္မိံ၊ ထို ရေသည်။ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ၊ အထက်
 သို့တက်လတ်သော်။ ပထဝီ၊ သည်။ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အထက်သို့တက်၏။ ဧဝံ၊ သို့။
 ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ ဥဒကံ၊ သည်။ ကမ္ပိတံ၊ တုန်လှုပ်အပ်သည်။ (သမာ
 နံ။) ပထဝီ၊ ကို။ ကမ္ပေတိ၊ တုန်လှုပ်စေ၏။ ထေဉ္စ ကမ္ပနံ၊ ဤမြေရေတို့
 ၏ တုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ ယာဝ အဇ္ဇကာလာ ပိ၊ ယခုကာလ တိုင်အောင်
 လည်း။ ဟောတိ ယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာ။ [အန္တရန္တရာ ဟောတိ ယေဝ။-
 ဋီကာ။] ပန၊ ထိုသို့ ယခုကာလတိုင်အောင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဗဟလ
 ဘာဝေန၊ ထူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဩဂစ္ဆန္တုဂ္ဂန္တု၊ အထက်သို့တက်ခြင်း
 အောက်သို့သက်ခြင်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။

မဟိဒ္ဓိကော မဟာနဘာဝေါတိ၊ ကား။ ဣဇ္ဈနဿ၊ အလိုရှိအပ်သော
 အကျိုးပြီးစီးခြင်း၏။ [ဣဇ္ဈိတတ္ထသိဇ္ဈနဿ။-ဋီကာ။] မဟန္တတယ၊ ကြီး

၁။ သဌိ ။ပ။ ဗဟလံ။ ။“သဌိ ။ပ။ ဗဟလံ” နှို ဣဒံ တဿ ဝါတဿ ဥဗ္ဗေဓပွ
 မာဏမေဝ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ၊ အာယာမဝိတ္ထာရတော ပန ဒသသဟဿစက္ကဝါဒ
 ပဓာဏမ္ပိ ဥဒကသန္ဓာရကဝါတံ ဥပစိန္တိန္တိယေဝ။-ဋီကာ။

မဟာဘူမိစာလအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၃၇

ကျယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိသော။ အနု
 ဘဝိတဗ္ဗဿ၊ ခံစားထိုက်သော လူ့ဿရိယသမ္ပတ္တိ-အစရှိသည်၏။ မဟန္တတာယ၊
 ကြောင့်။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသော။ (ဒေဝေါဝါ-၌
 စပ်။) ပရိတ္တာတိ၊ ကား။ ဒုဗ္ဗလ၊ အားမရှိသော။ (ပထဝီသညာ ဘာဝိ
 တာ ဟောတိ။) အပ္ပမာဏာတိ၊ ကား။ ဗလဝါ၊ အားရှိသော။ (အာပေါ
 သညာ ဘာဝိတာ ဟောတိ။) သော လ္လမံ ပထဝီ ကမ္မေတိတိ၊ ကား။ သော၊ ထို
 တန်ခိုးရှင်သည်။ လ္လဒ္ဓိံ၊ တန်ခိုးကို။ နိဗ္ဗုတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စ၍။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော
 ဝိယ၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနထေရ်ကဲ့သို့။ သံဝေဇေန္တော၊ ထိတ်လန့်စေလိုသည်။
 (ဟုတွာ)ဝါ၊ ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ မဟာနာဂတ္ထေရဿ၊ မဟာနာဂထေရ်၏။
 ဘာဂိနေယျော၊ တူဖြစ်သော။ သံဆရက္ခိတသာမဏေရာ ဝိယ၊ သံဆရက္ခိတ
 သာမဏေကဲ့သို့။ ဝိမံသန္တော၊ စူးစမ်းလိုသည်။ (ဟုတွာ)ဝါ၊ လည်းကောင်း။
 ပထဝီ၊ ကို။ ကမ္မေတိ၊ တုန်လှုပ်စေ၏။ [မဟာမောဂ္ဂလ္လာနထေရ်၏ ပါသာဒ
 ကမ္ပန အမှုသည် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် မဟာယမကဝဂ် စူဠတဏှာသင်္ခယ
 သုတ်၌ ထင်ရှားပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထို မဟာမောဂ္ဂလ္လာနထေရ်၏ ပါသာဒ
 ကမ္ပန အမှုကို မသုံးသပ်တော့ပဲ သံဆရက္ခိတ သာမဏေ၏ ပါသာဒကမ္ပန
 အမှုကိုပြခြင်းငှာ “သော ကိရ ယသ္မာ” စသည်ကိုမိန့်။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာန
 တ္ထေရဿ ပါသာဒကမ္ပနံ ပါကဋ္ဌန္တိ တံ အနာမသိတွာ သံဆရက္ခိတ
 သာမဏေရဿ ပါသာဒကမ္ပနံ ဒဿေတု “သော ကိရ ယသ္မာ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။-
 ဋီကာ။]

ကိရ၊ ချဲ့။ သော အာယသ္မာ၊ ထို အရှင်သည်။ ခုရဂ္ဂေ ယေဝ၊ သင်ဇုန်း
 ကိစ္စ၏ အဆုံး၌ပင်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတွာ၊ ၍။ စိန္တေသိ၊
 ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ယေန၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသေ ယေဝ၊
 ရှင်ဖြစ်ရာနေ၌ပင်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ၍။ ဝေဇယန္တော၊ ဝေဇယန္တာ-
 မည်သော။ ပါသာဒေါ၊ ကို။ ကမ္ပိတပုဗ္ဗော၊ တုန်လှုပ်စေအပ်ပြီ။ ကောစိ၊
 တစုံတယောက်သော။ (သော) ဘိက္ခု၊ သည်။ အတ္ထိ နုခေါ၊ ရှိလေ
 သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ကောစိ၊ တစုံ
 တယောက်သော ရဟန်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥတွာ၊
 သိ၍။ အဟံ၊ သည်။ ကမ္မေဿာမိ၊ တုန်လှုပ်စေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
 နှလုံးသွင်း၍။ အဘိညာဗလေန၊ အဘိညာဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဇယန္တ
 မတ္တကေ၊ ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်၏ အထက်၌။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ ပါဒေန၊
 ဖြင့်။ ပဟရိတွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ ကမ္မေတု၊ တုန်လှုပ်စေခြင်းငှာ။ နာသက္ခိ၊
 မစွမ်းနိုင်။ အထ၊ မစွမ်းနိုင်ရာထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို သံဆရက္ခိတ-သာမဏေကို။

၁၃၈ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

သက္ကဿ၊ သိကြားမင်း၏။ နဋကိတ္တိယော၊ ကချေသည်တို့သည်။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ (ကိ။) ပုတ္တသံဃရက္ခိတ၊ သားကလေး သံဃရက္ခိတ။ တုံ၊ သည်။ ပုတိဂန္ဓေနော၊ ပုပ်သောအနံ့ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သီသေန၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ ဝေဇယန္တံ၊ ကို။ ကမ္မေတုံ၊ တုန်လှုပ်စေခြင်းငှာ။ ဣစ္ဆသိ၊ အလိုရှိတိ၏။ တာတ၊ သားကလေး။ ပါသာဒေါ၊ သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော၊ ကောင်းစွာတည်ပြီ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ကမ္မေတုံ၊ ငှာ။ သက္ကဿသိ၊ စွမ်းနိုင်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု၊ ပြီ။)

သမဏေရော၊ သည်။ ဣမာ ဒေဝတာ၊ ဤ နတ်သမီးတို့သည်။ မယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ကေဠိံ၊ ပြက်ရယ် ပြောင်လွှာသောကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ အဟံ ပန၊ ငါသည်ကား။ အာစရိယံ၊ ကို။ ဝါ၊ ဆရာနည်းကို။ နာလတ္ထံ၊ မရခဲ့။ မေ၊ ၏။ အာစရိယော၊ သော။ သမုဒ္ဓိကမဟာနာဂတ္ထေရော၊ သည်။ ကဟံ၊ အဘယ်အရပ်၌။ (ဟောတိ) နုခေါ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇေန္တော၊ ဆင်ခြင်လတ်သော်။ မဟာသမုဒ္ဓေ၊ ၌။ ဥဒကလေဏံ၊ ရေလိုဏ်ကို။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ ဒိဝါဝိဟာရံ၊ နေအခါ၌ နေခြင်းကို။ ဝါ၊ ငှာ။ နိသိန္တော၊ နေတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထို အရပ်သို့။ ဂန္တော၊ ၍။ ထေရံ၊ ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ နံ၊ ထို သမဏေကို။ ထေရော၊ သည်။ တာတ သံဃရက္ခိတ၊ အမောင် သံဃရက္ခိတ။ အသိက္ခိတွာ ဝ၊ မသင်မူ၍သာ။ ယုဒ္ဓံ၊ စစ်ပွဲသို့။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်ခဲ့သည်။ အသိကိံ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ တာတ၊ အမောင်။ ဝေဇယန္တံ၊ ကို။ ကမ္မေတုံ၊ ငှာ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ (အဟံ၊ သည်။) အာစရိယံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ နာလတ္ထံ၊ မရပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ အထ၊ လျှောက်ရာထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို သမဏေကို။ ထေရော၊ သည်။ တာတ၊ အမောင်။ တုမ္ဘာဒိသေ၊ သင့်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အကမ္မေန္တေ၊ မလှုပ်စေနိုင်လတ်သော်။ အညော၊ သင်မှတပါးသော။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မေသ္မတိ၊

၁။ ပုတိဂန္ဓေန။ ။ပုတိမိသော ဂန္ဓော တေသာာတိ ပုတိဂန္ဓော၊ (အပုပ်နံနှင့် ရောသော အနံ့ရှိသော ဦးခေါင်း။) တေန ပုတိဂန္ဓေနော အဓိဂတမာတုက္ခန္တိ သမ္ဘဝံ ဝိယ ဂန္ဓေနော (ရအပ်သော အဓိဝမ်း၌ ကောင်းစွာဖြစ်သကဲ့သို့ ဝမ်း၏ အနံ့ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။) သီသေန၊ အတိဝိယ ဒါရကော ဧဝါတိ အတ္ထော။- ဇီကာ။

မဟာဘူမိစာလအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၃၉

လှုပ်စေနိုင်လတ္တံ့နည်း။ တာတ၊ အမောင်။ တေ၊ သင်သည်။ ဥဒကပိဋ္ဌေ၊ ရေပြင်၌။ ဂေါမယဓဏ္ဍံ၊ နွားချေးခဲကို။ ပိလဝန္တံ၊ ပေါလော ပေါ်နေသည်ကို။ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ မြင်အပ်ဖူးသလော။ တာတ၊ အမောင်။ ကပလ္လကပူဝံ၊ အိုးကင်း၌ ကြော်အပ်သော မုန့်ကို။ ပစန္နာ၊ ကြော်သူတို့သည်။ အန္တန္တေန၊ အစွန်းအစွန်းဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ပိုင်းဖြတ်ကြကုန်၏။ ဣမိနာ ဩပဓမ္မန၊ ဤဥပမာဖြင့်။ ဇာနာဟိ၊ သိလော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ သော၊ ထို သာမဏေသည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧတ္ထကေန၊ ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော ဥပမာဖြင့်။ ဝဇ္ဇိဿတိ၊ သင့်တော်ပါလတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတှာ၊ လျှောက်၍။ ပါသာဒေန၊ သည်။ ပတိဋ္ဌိတောကာသံ၊ တည်ရာအရပ်ကို။ (အဓိဋ္ဌာယ-၌စပ်။) ဥဒကံ ဟောတူတိ၊ ရေဖြစ်စေသတည်း ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာယ၊ အဓိဋ္ဌာန်၍။ ဝေဇယန္တာ ဘိမုခေါ၊ ဝေဇယန္တာနန်းပြာသာဒ်သို့ ရွှေ့ရွှေ့သောမျက်နှာရှိသည်။ (ဟုတော။) အဂမာသိ၊ ပြီ။

ဒေဝဓီတရော၊ နတ်သမီးတို့သည်။ နံ၊ ထို သာမဏေကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဧကဝါရံ၊ တကြိမ်။ လဇ္ဇိတှာ၊ အရှက်ကဲ့၍။ ဂတော၊ ပြန်သွားသော။ သာမဏေရော၊ သည်။ ပုန ပိ၊ တဖန်လည်း။ ဧတိ၊ ပြန်လာပြန်၏။ ပုန ပိ၊ လည်း။ ဧတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒီသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ ဒေဝရာဇာ၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ မယံ၊ ၍။ ပုတ္တေန၊ သားတော်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ မာ ကထယိတ္ထ၊ ပြက်ရယ် မပြောကြကုန်လင့်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တေန၊ ထို သာမဏေသည်။ အာစရိယော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီ။ ခဏေန၊ တခဏချင်းဖြင့်။ ပါသာဒံ၊ ကို။ ကမ္မေဿတိ၊ လှုပ်စေလတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ သာမဏေရော ပိ၊ သည်လည်း။ ပါဒဂုံ

၁။ ပိလဝန္တံ။ ။ပိလဝန္တန္တိ ဣမိနာ သကလမေဝ ပါသာဒဝတ္ထု၊ ဥဒကံ ကတှာ အဓိ ဘာဗ္ဗပါသာဒေါဝ (ပြာသာဒ်၏ တည်ရာအရပ်အားလုံးကို ရေလုပ်၍ အဓိန္နာန်အပ်သော ပြာသာဒ်သော်သာ။) တတ္ထံ (ထိုရေ၌။) ပိလဝတီတိ ဒသေတိ။ အဓိဋ္ဌာနက္ကမံ ပန ဥပမာယ ဒသေန္တော “တာတ။ပ။ဇာနာဟိ”တိ အာဟ။-ဋီကာ။

၂။ ကပလ္လကပူဝံ ပစန္နာ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တိ။ ။တတ္ထံ ကပလ္လကပူဝန္တိ အာသိက္ကကပူဝံ၊ (အိုးကင်းထဲ၌ လောင်းထည့်၍ ကြော်အပ်သောမုန့်။) တံ ပစန္နာ ကပါလေပဌမံ ကိဉ္စိ ပိဋ္ဌံ ဌပေတွာ အနုက္ကမေန ဝဇေတွာ အန္တန္တေန ပရိစ္ဆိန္ဒန္တိ ပူဝံ သမန္တတော ပရိစ္ဆိန္ဒံ ကတှာ ဌပေန္တိ။ ဧဝံ အာပေါကသိဏဝသေန ပါသာဒေန ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ ဥဒကံ ဟောတူတိ အဓိဋ္ဌဟန္တော သမန္တတော ပါသာဒဿ ယာဝ ပရိယန္တာ ယတာ ဥဒကံ ဟောတိ၊ တတာ အဓိဋ္ဌာတဇ္ဇန္တိ ဥပမာယ ဥပဒိသတိ။-ဋီကာ။

၁၄၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဌေန၊ ခြေမမြင့်။ ပါသာဒထူပိကံ၊ ပြာသာဒ်ထူပိကကို။ (ပြာသာဒ်အထွတ်ကို။) ပဟရိ၊ ပုတ်ခတ်လိုက်ပြီ။ ပါသာဒေါ၊ သည်။ စတုဟိ၊ လေးဘက်ကုန်သော။ ဒီသာဟိ၊ အရပ်တို့မှ။ ဩဏမတိ၊ အောက်သို့ညွှတ်၏။ တာတ၊ ချစ်သား။ ပါသာဒဿ၊ အား။ ပတိဋ္ဌာတုံ၊ တည်ခြင်းငှာ။ ဒေဟိ၊ ပေးပါလော့။ တာတ ပါသာဒဿ ပတိဋ္ဌာတုံ ဒေဟိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိရဝိသု မြည်တမ်း ကြကုန်ပြီ။ သာမဏေရော၊ ပါသာဒံ၊ ကို။ ယထာ ဌာနေ၊ အကြင် အကြင် တည်မြဲတိုင်းသော အရပ်၌။ ထပေတွာ၊ ၍။ ပါသာဒမတ္ထကေ၊ ပြာသာဒ် ထိပ်၌။ ဌတွာ၊ ၍။ ဥဒါနံ၊ ကို။ ဥဒါနေသိ၊ ပြီ။ (ကိ။) -

[အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ၌ပင်။ အဟံ၊ သည်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရှင်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၏။ အဇ္ဇ (ဇေ)၊ ၌ပင်။ အာသဝက္ခယံ၊ အာသဝေါ ဣရားတို့၏ ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်သို့။ ဘတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ အဇ္ဇ (ဇေ)၊ ၌ပင်။ ပါသာဒံ၊ ကို။ ကမ္မေမိ၊ လှုပ်စေနိုင်၏။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဥဋ္ဌာရတာ၊ မြင့်မြတ်တော်မူသည်၏ အဖြစ်သည်။ အဟော၊ ဪ၊ အံ၊ ဩဗ္ဗဟံ၊ ကောင်းပေစွ။ ပ။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ ဥဋ္ဌာရတာ၊ သည်။ အဟော၊ ပေစွ။ ပ။ သံဃဿ၊ ၏။ ဥဋ္ဌာရတာ၊ သည်။ အဟော၊ ပေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥဒါနေသိ၊ ပြီ။]

ဣတော၊ ဤပထမမြေလှုပ်ခြင်း ဒုတိယမြေလှုပ်ခြင်းမှ။ ပရေသု၊ နောက် ဖြစ်ကုန်သော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ပထဝီကမ္မေသု၊ မြေလှုပ်ခြင်းတို့၌။ ယံ၊ အကြင် စကားကို။ ဝတ္ထုပ္ပံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထို စကားကို။ မဟာပဒါနေ၊ မဟာပဒါန သုတ်၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ပထဝီကမ္မေသု၊ တို့တွင်။ ဘဌမော၊ ပထမမြေလှုပ်ခြင်းသည်။ ဓာတုကောပေနံ၊ ဝါယော ဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်။ (အကမ္မိတ္ထံ၊ လှုပ်ပြီ။) ဒုတိတော၊ ဒုတိယမြေ လှုပ်ခြင်းသည်။ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့်။ (အကမ္မိတ္ထံ။) တတိယစတုတ္ထာ၊ တတိယမြေလှုပ်ခြင်း စတုတ္ထမြေလှုပ်ခြင်းတို့သည်။ ပုညတေ

၁။ ဓာတုကောပေနံ-စသည်။ ။ဥက္ခေပကဓာတုသင်္ခါတာယ ဝါယောဓာတုယာ ပကောပေနံ။ (“ဥက္ခေပက ဓာတ်”ဟု ဆိုအပ်သော ဝါယောဓာတ်၏ ဖျက်ခြင်း ကြောင့်။) ဣဒ္ဓါနုဘာဝေနာတိ ဉာဏိဒွိယာ ဝါ ကမ္မဝိပါကဖိဒ္ဓိယာ ဝါ ပဘာဝေန၊ (ဉာဏိဒွိ၊ ကမ္မဝိပါကဖိဒ္ဓိ၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့်။) တေဇေနာတိအတ္ထော။ ပုညတေဇေနာတိ ပုညာနုဘာဝေန၊ မဟာမောမိသတ္တဿ ပုညဗလေနာတိ အတ္ထော။ ဉာဏတေဇေနာတိ ပဋိဝေဓဉာဏာနုဘာဝေန။ -ဋီကာ။

ဇေန၊ ဘုရားအလောင်း၏ ကောင်းမှု၏တန်ခိုးကြောင့်။ (အကမ္မိံသု။) ပဉ္စ
မော၊ သည်။ ဉာဏတေဇေန၊ ဉာဏ်၏ တန်ခိုးကြောင့်။ (အကမ္မိတ္ထ။)
ဆဋ္ဌော၊ သည်။ သာဓုကာရဒါနဝသေန၊ ကောင်းချီးပေးခြင်း၏ အစွမ်း
ကြောင့်။ (အကမ္မိတ္ထ။) သတ္တမော၊ သည်။ ကာရုညဘာဝေန၊ သနားခြင်း
ရှိသည်၏ အစွမ်းကြောင့်။ (အကမ္မိတ္ထ။) အဋ္ဌမော၊ သည်။ အာရောဒနေန၊
ငိုကြွေးခြင်းကြောင့်။ (အကမ္မိတ္ထ။) မဟာသတ္တေ၊ သည်။ မာတုက္ခန္တိံ၊ သို့။
ဩက္ကမန္တေ စ၊ သက်ရောက်တော်မူသော်လည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုမယ်တော်
ဝမ်းမှ။ နိက္ခမန္တေ စ၊ ထွက်တော်မူသော်လည်းကောင်း။ တဿ၊ ထိုဘုရား

၁။ သာဓုကာရဒါနဝသေန။ ။သဘာ အနညဿာဓာရဏေန ပဋိဝေဓညဏာ
နဘာဝေန အဘိဟတာ မဟာပထဝီ အဘိသမ္ပောဓိယံ အကမ္မိတ္ထ၊ ဧဝံ အနညဿာ
ဓာရဏေန ဒေသနာဉာဏာနဘာဝေန အဘိဟတာ မဟာပထဝီ အကမ္မိတ္ထံ၊ တံ ပနဿာ
သာဓုကာရဒါနံ ဝိယ ဟောတီတိ “သာဓုကာရဒါနဝသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။—ဋီကာ။

၂။ ကာရုညသဘာဝေန။ ။ယေန ပန ဘဂဝါ အသီတိအနုဗျူဟပဋိပဏ္ဍိတ
ဋ္ဌတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာဝိစိတြရူပကာယော သမ္မာကာရပရိသုဒ္ဓသီလက္ခန္ဓာဒိဂုဏ
ရတနသမိစ္ဆိဓမ္မကာယောပုညမဟတ္တတာမမဟတ္တယသမဟတ္တုတ္တန္တိမဟတ္တ ပညာမဟတ္တာ
နံ ပရမုတ္တံသဂတော အသမော အသမသမော အပ္ပုပ္ပုဂ္ဂလော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
အတ္တနော အတ္တဘာဝသညိတံ ခန္ဓပဉ္စကံ ကပ္ပံ ဝါ ကပ္ပဂါသေသံ ဝါ ဌပေတံ
သမဓတ္တာ ပိ သင်္ခတဓမ္မံ ပဋိဇီရန္တနာကာရပ္ပဝတ္တေန ဉာဏဝိသေသေန တိဏာယဝိ
အမညဓာနော အာယုသင်္ခါရောဿဇ္ဇနင်္ဂိနာ နိရပေက္ခော ဩဿန္တိ။ တဒနဘာဝါ
ဘိဟတာ မဟာပထဝီ အာယုသင်္ခါရောဿဇ္ဇနေ အကမ္မိတ္ထ၊ တံ ပနဿာ ကာရုည
သဘာဝသဏ္ဌိတာ ဝိယ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ “ကာရုညသဘာဝေနာ”တိ။—ဋီကာ။

၃။ အာရောဒနေန။ ။ယသ္မံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ စတုရိသတိကော
ဋီသတသဟဿသင်္ချာ သမာပတ္တိယော သမာပဋ္ဌိ အန္တရန္တရာ ဖလသမာပတ္တိသမာ
ဂဇ္ဇနေန၊ တဿ ပုဗ္ဗဘာဝေ သာတိသယံ တိက္ခံ သူရံ ဝိပဿနာဉာဏန္တ ပဝတ္ထေသိ၊
“ယဒတ္ထန္တ မယာဧဝံ သုစိရကာလံ အနညဿာဓာရဏော ပရမုတ္တံသဂတော ဉာဏ
သမ္ဘာရော သမ္ဘတော၊ အနတ္တရော စ ဝိမောက္ခော သမဓိဂတော၊ တဿ ဝတမေ
သိခါပ္ပတ္တဝလဘူတာ အစ္စန္တနိဗ္ဗာ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု အဇ္ဇ သမိဇ္ဈတိ”တိ
ဘိယျောအတိဝိယ သောမနဿပ္ပတ္တဿ ဘဂဝတော ဝိတိဝိပ္ပါရာဒိဂုဏာဝိပုလတရာန
ဘာဝေါပရေဟိ အသဝ ရဏဉာဏာတိသယော ဥဒပါဒိ၊ ယဿ သမာပတ္တိမလသမုပ
မြုဟိ တဿ ဉာဏာတိသယဿ အနဘာဝံ သန္ဓာယ ဇုခံ ဝုတ္တံ “ဧဝံ မေ ဝိက္ခုပါတာ
သမသမဗလာ သမသမဝိပါကာ”တိ အာဒိ၊ တသ္မာ တဿ အနဘာဝေန သမ
ဘိဟတာ မဟာပထဝီ အကမ္မိတ္ထံ၊ တံ ပနဿာ တဿံ ဝေလာယံ အာရောဒနာ
ကာရပ္ပတ္တိံ ဝိယ ဟောတီတိ “အဋ္ဌမော အာရောဒနေနာ”တိ ဝုတ္တံ။—ဋီကာ။

၁၄၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အလောင်း၏။ ပုညတေဇေန၊ ကောင်းမှု၏ တန်ခိုးကြောင့်။ ပထဝီ၊ သည်။ အကမ္မိတ္တ၊ ပြီ။

အဘိသမ္မောဓိယံ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူရာအခါ၌။ (ဘုရားဖြစ်
တော်မူရာအခါ၌။) ဉာဏတေဇေန၊ ဉာဏ်တော်၏တန်ခိုးသည်။ အဘိဟတာ၊
ရှေးရှုခတ်အပ်သည်။ ဟုတ္တာ အကမ္မိတ္တ။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနေ၊ ဓမ္မစကြာကို
လည်စေတော်မူရာအခါ၌။ (ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်ကို ဟောတော်မူရာအခါ၌။)
သာဓုကာရဘာဝသဏ္ဍိတာ၊ သာဓု သာဓု-ဟု ပြုတတ်သူ၏အဖြစ်၌ ကောင်း
စွာတည်သည်။ (ဟုတ္တာ။) သာဓုကာရံ၊ ကောင်းလေစွာ ကောင်းလေစွာ ဟု
အားရနှစ်လို မြှက်ဆီအပ်သော အသံကို။ ဝါ၊ ကောင်းချီးကို။ ဒဒမာနာ၊
ပေးလျက်။ ဝါ၊ ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်၍။ အကမ္မိတ္တ။ အာယုသင်္ခါရောဿဇ္ဇနေ၊
အာယုသင်္ခါရကို လွှတ်တော်မူရာအခါ၌။ ကာရုညသဘာဝသဏ္ဍိတာ၊ သနား
ခြင်းသဘော၌ ကောင်းစွာတည်သည်။ (ဟုတ္တာ။) စိတ္တသင်္ခေါတံ၊ စိတ်၏
ချောက်ချားခြင်းကို။ အသဟမာနာ၊ သည်းမခံနိုင်ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ။)
အကမ္မိတ္တ။ ပရိနိဗ္ဗာနေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာအခါ၌။ အာရောဒနဝေဂတုန္နာ၊
ငိုကြွေးခြင်းအဟုန်သည် ထိုးဆွအပ်သည်။ (ဟုတ္တာ။) အကမ္မိတ္တ။ ပန၊ ဆက်။
အယံ အတ္ထော၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ (သာဓုကာရဒါနဝသေန-အစရှိ
သည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။) ပထဝီဒေဝတာယံ၊
မြေစောင့်နတ်နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန၊ ဆက်။ မဟာ
ဘူတပထဝီယာ၊ မဟာဘုတ်ဖြစ်သော မြေ၏။ ဧတံ၊ ဤ ကောင်းချီးပေးမှု

၁။ ပထဝီဒေဝတာယဝသေန။ ။ပထဝီဒေဝတာယဝသေနာတိ ဧတ္ထ သမုဒ္ဒဒေဝ
တာ ဝိယ မဟာပထဝီယာ အဓိဒေဝတာ ကိရ နာမ အတ္ထိ။ တာဒိသေ ကာရဏေသတိ
တဿာ စိတ္တဝသေန အယံ မဟာပထဝီ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ၊ ယထာ
ဝါတဝလာဟကဒေဝတာနံ စိတ္တဝသေန ဝါတာ ဝါယန္တိ၊ သီတုဏှအန္တဝဿဝလာ
ဟကဒေဝတာနံ စိတ္တဝသေန သီတာဒယော ဘဝန္တိ။ တထာ ဟိ ဝိသာခပ္ပုဏ္ဏမာယံ
အဘိသမ္မောဓိအတ္ထံ ဗောဓိရက္ခမူလေ နိသိန္နဿ လောကနာထဿ အန္တရာယကရ
ဏတ္ထံ ဥပဋိတံ မာရဗလံ ဝိဓေတံ-

“အစေတနာယံ ပထဝီ၊ အဝိညာယ သုခံ ဒုခံ။
သာပိ ဒါနဗလာ မယံ၊ သတ္တက္ခတ္တံ ပကံမ္ပယာ”တိ-
ဝစနသမနန္တရံ မဟာပထဝီ အိဇ္ဇိတွာ သပရိသံ မာရံ ပရိဝတ္တေသိ။-ဇီကာ။

၂။ ဧတံ။ ။ဧတန္တိ သာဓုကာရဒါနာဒိ။ ယဒိပိ နတ္ထိ အစေတနတ္တာ၊ ဓမ္မတာ
ဝသေန ပန ဂုတ္တနယေန သိယာတိ သတ္တာ ဝတ္တံ။ ဓမ္မတာ ပန အတ္တံတော ဓမ္မ

အစရှိသော အမှုအရာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ အတယံကြောင့်နည်း။) အစေတနတ္ထာ၊ စိတ်စေတနာ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိထိုက်၏။

ဣမေ အာနန္ဒ အဋ္ဌ ဟေတုတိတ္ထေ၊ ဌ။ ဣမေတိ၊ ဣမေဟူသော သဒ္ဓါသည်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌနိဒ္ဓဿနံ၊ ညွှန်ပြအပ်ပြီးသော အကြောင်းအရာကို ညွှန်ပြ ကြောင်း နိဂုံးစကားတည်း။ [နိဒ္ဒိဋ္ဌနိဒ္ဓဿနန္တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ အတ္တဿ နိယျာ တနံ၊ နိဂမနန္တိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] စ ပန၊ အံ။ ဧတ္ထာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ [ဧတ္ထာဝတာတိ ပထဝီ ကမ္မာဒိ ဥပ္ပုဒဇနနေနစေဝ ပထဝီ ကမ္မဿ ဘဂဝတော ဟေတုနိဒ္ဓဿနေန စ။ -ဋီကာ။] အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ ဘဂဝ တာ၊ သည်။ အာယုသင်္ခါရော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဩဿဋ္ဌော၊ စွန့်လွှတ်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ သလ္လက္ခေသိ၊ မှတ်သား ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သလ္လက္ခိတ ဘာဝံ၊ အရှင်အာနန္ဒာမှတ်သားပြီး၏ အဖြစ်ကို။ ဇေနန္တောပိ၊ သိတော်မူပါ သော်လည်း။ ဩကာသံ၊ လျှောက်ထားခွင့်ကို။ အဒတှာဝ၊ ပေးတော်မမူ ပဲသာ။ (တိဋ္ဌတု ဘဂဝါ ဘန္တေ ကပ္ပံ-အစရှိသည်ဖြင့် တောင်းပန်လျှောက် ထားခွင့်ကို ပေးတော်မမူပဲ။) အညာနိပိ၊ ဟေတုအဋ္ဌကမ္မ အခြားလည်းဖြစ် ကုန်သော။ အဋ္ဌကာနိ၊ အဋ္ဌကတို့ကို။ (ပရိသ အဋ္ဌက အဘိဘာယတန အဋ္ဌက ဝိမောက္ခအဋ္ဌက၏ အစွမ်းဖြင့် သုံးမျိုးသော အဋ္ဌကတို့ကို။) သမ္ပိဏ္ဏေန္တော၊

သဘာဝေါ၊ သော ဗုညဓမ္မဿ ဝါ ဉာဏဓမ္မဿ ဝါ အာနုဘာဝသဘာဝေါတိ။ တယိဒံ သမ္ဘံ ဝိစာရိတမေဝ၊ (စိတ်အပ်ပြီးသာ။) ဧဝေကတွာ-

“ဣမေ ဓမ္မေ သမ္ပယတော၊ သဘာဝသရသလက္ခဏေ။
ဓမ္မတေဇေန ဝသုဓာ၊ ဒသသဟဿီ ပကမ္မတာ”တိ အာဒိဝစနဉ္စ-
သမတ္ထိတံ ဟောတိ။-ဋီကာ။

၁။ အဒ္ဓါ။ ပ။ သလ္လက္ခေသိ။ “အဒ္ဓါ အဇ္ဇ ဘဂဝတာ အာယုသင်္ခါရော ဩဿဋ္ဌော”
တိ သလ္လက္ခေသိ ပါရိသေသဉာယေန။ ဧဝံ တဒါ ယေရော တမတ္ထံ ဝိမံသေယျ
နာယံ ဘူမိကဓမ္မော ဇာတုပ္ပကောပ ဟေတုကော တဿ အပညာယမာနရူပတ္တာ၊
ဗာဟိရကောပိ ဣသိ ဧဝံ မဟာသုဘာဝေါ ဗုဒ္ဓကာလေ နတ္ထိ၊ သာသနိကောပိ
သတ္ထု၊ အနာရောစေတွာ ဧဝံ ကရောန္တော နာမ နတ္ထိ၊ သေသာနံ ပဉ္စန္ဒ ဣဒါနိ
အသမ္ဘဝေါ၊ ဧဝံ ဘူမိကဓမ္မော စာယံ မဟာဘိသနကော သလောမဟံသော
အဟောသိ၊ တသ္မာ ပါရိသေတတော အာဟ “အဇ္ဇ ဘဂဝတာ အာယုသင်္ခါရော
ဩဿဋ္ဌောတိ သလ္လက္ခေသိ”တိ-ဋီကာ။

ပေါင်းတော်မူလိုသည်။ (ဟုတော။) အဋ္ဌခေါ် ဣမာတိ အာဒိံ၊ ကိံ၊ အာဟ၊ ပြီ။ [အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ သောကပ္ပတ္တိံ ပရိဟရန္တော ဝိက္ခေပံ ကရောန္တော] တိ ကေစိသဟသာ ဘဏိတေ ဗလဝသောကော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ တိ။-ဋီကာ။]

အဋ္ဌပရိသအဖွင့်

၁၇၂။ တတ္ထ၊ ထို ဣမေ ခေါ် အာနန္ဒ အဋ္ဌဟေတု-အစရှိသောပါဠိ ရပ်၌။ အနေကသတ် ခတ္တိယပရိသန္တိ၊ ကား။ ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမညာတိသမာဂမ လိစ္ဆဝိသမာဂမာဒိသဒိသံ၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း အမှူးရှိသော ကောင်းစွာ ကပ်ရောက် ထိုက်သော ပရိသတ် ဆွေတော်မျိုးတော် အမှူးရှိသော ကောင်းစွာကပ် ရောက်ထိုက်သော ပရိသတ် လိစ္ဆဝိမင်းအမှူးရှိသောကောင်းစွာကပ်ရောက်ထိုက် သော ပရိသတ်အစရှိသော မင်းပရိသတ်တို့နှင့်တူသော။ (ခတ္တိယပရိသံ-၌စပ်။) [သမာဂန္တဗ္ဗတော သမာဂစ္ဆတိတိ ဝါ သမာဂမော၊ ပရိသာ။ (ကောင်း စွာ ကပ်ရောက်ထိုက်သော ပရိသတ်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ရောက်လာသော ပရိသတ်။) ဗိမ္ဗိသာရပမ္မခေါ်+သမာဂမော ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမော။ သေသဒ္ဓ ယေပိ ဇေသဝနယော။ဗိမ္ဗိသာရ။ပ။သမာဂမာဒိသဒိသံ ခတ္တိယပရိသန္တိ ယော ဇနာ။-ဋီကာ။] ပန၊ ဆက်။ သာ၊ ထိုပရိသတ်ကို။ အညေသု၊ ဤစကြ ဝဋ္ဌာမှ အခြားကုန်သော။ စက္ကဝါဠေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ (ခတ္တိယပရိသာဒိ ဥပသင်္ကမနံ၊ မင်း၏ ပရိသတ်အစရှိသည်တို့သို့ ချဉ်းကပ်တော် မူခြင်းကို။) လဗ္ဘတေယေဝံ၊ ရအပ်ရနိုင်သည်သာ။ သလ္လပိတပုဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ အာလာပ သလ္လာပေါ၊ အစစောပြောဆိုခြင်း တဖန်ပြန်ပြောဆိုခြင်းကို။ ကံတပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ပြုအပ်ဖူးပြီ။ သာကစ္ဆာတိ၊ ကား။ ဓမ္မသာကစ္ဆာပိ၊ တရားဆွေးနွေးခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ သို့လည်း။ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ ရောက်အပ်ပြီ။

၁။ သာပန။ပ။လဗ္ဘတေယေဝံ။ ။ဋီကာ၌ “အညေသု စက္ကဝါဠေသုပိ လဗ္ဘတေ ယေဝ သတ္ထု ခတ္တိယပရိသာဒိ ဥပသင်္ကမနံ” ဟု ကံ ထည့်၍ ဖွင့်သောကြောင့် ရှေးစာအုပ်များ၌ “လဗ္ဘတေ” ၏ ကံ တိုက်ရိုက်ပါဟန်မတူ။ ဆရာတော်၏ နိဿယ ၌လည်း ထိုကံကိုမတွေ့ရ။ ယခုစာအုပ်များ၌ကား “သာ” ဟု တိုက်ရိုက်တွေ့နေရ၏။ ဋီကာဖွင့်ကိုထောက်က ထို “သာ” ပိုဟန်တူသည်။ ဤ၌ကား စာရှိအတိုင်း ပေလိုက် ပါသည်။

ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏောတိ၊ ကား၊ တေ၊ ထို မင်းတို့သည်။
 သြဒါတာပိ၊ ဖြူကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ။ ကာဠာပိ၊ မည်းကုန်သည်လည်း။
 (ဟောန္တိ။) မဂ္ဂုရစ္ဆဝီပိ၊ ကြမ်းပိုး ကျောက်ကုန်းနှင့်တူသော အရေရှိကုန်
 သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ငါးခူရေနှင့် တူသော အရေရှိကုန်သည်လည်း
 ကောင်း။ (ဟောန္တိ။) သတ္တာ၊ သည်။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောဝ၊ ရွှေအဆင်းနှင့်
 တူသော အဆင်းရှိတော်မူသည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အဆင်းချင်း မတူပါ
 သော်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏော-ဟူသောစကားကို။
 သဏ္ဌာနံ၊ ပုံသဏ္ဌာန်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။
 စ၊ ဆက်။ သဏ္ဌာနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ကေဝလံ၊ အစစ် အမှန် မဖက်
 သက်သက်။ တေသံ၊ ထိုမင်းတို့အား။ ပညာယတိ ယေဝ၊ ထင်ရှားရုံသာ
 တည်း။ [“တေသ”န္တိ ပဒံ ဥဘယပဒါပေက္ခ “တေသမ္ပိ လက္ခဏ
 သဏ္ဌာနံ ဝိယ သတ္တုသရီရသဏ္ဌာနံ၊ တေသံ ကေဝလံ ပညာယတိ ဝေ”
 တိ။-ဋီကာ။ ဤ အဖွင့်အလို “တေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ သဏ္ဌာနသဒိသံ၊
 ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်တူသော။ သဏ္ဌာနံပိ၊ ဘုရားရှင်၏ ပုံသဏ္ဌာန် တော်သည်လည်း။
 တေသံ၊ တို့အား။”ဟု တေသံကို ၂ တပ်ပေးရလိမ့်မည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင်
 တင်ရှားပါသော်လည်း။ ဘဂဝါ၊ မိလက္ခသဒိသော၊ တောင်သူလူရိုင်းနှင့်
 တူသည်။ နဟောတိ၊ မဟုတ်၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဏလော အပိ၊ စွပ်အပ်သော
 ပတ္တမြားနားတောင်းရှိသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓဝေသေနေဝ၊
 ဘုရားအသွင်တော်ဖြင့်သာလျှင်။ နိသီဒတိ၊ မူ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဘုရား
 အသွင်တော်ဖြင့် ထိုင်ပါသော်လည်း။ တေ၊ ထို ခတ္တိယတို့သည်။ သမာန
 သဏ္ဌာနမေဝ၊ မိမိတို့နှင့်တူသော ပုံသဏ္ဌာန်ကိုသာ။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကြရ
 ကုန်၏။

ယာဒိသကော တေသံ သရောတိ၊ ကား။ တေ၊ ထို ခတ္တိယတို့သည်။
 ဆိန္ဒုဿရာပိ၊ ပြတ်သော အသံရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဂဂ္ဂုဿရာပိ
 ကွဲအက်သော အသံရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ကာကဿရာပိ၊ ကျီးသံနှင့်
 တူသော အသံရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ သတ္တာ၊ သည်။ ဗြဟ္မဿ
 ရောဝ၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူသော အသံတော်ရှိသည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်
 ဗြဟ္မဿရ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ယာဒိသကော တေသံ သရော-
 ဟူသောစကားကို။ ဘာသန္တရံ၊ ဘာသာတပါးကို။ သန္တာယ၊ ဤ။ ကထိတံ၊
 ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ သတ္တာ၊ သည်။ ရာဇေသနေ၊ မင်း၏ နေရာ၌။
 နိသီဒန္တာ၊ ထိုင်တော်မူလျက်။ သစေပိ ကထေတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဟော
 တော်မူအံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) အဇ္ဇေ၊ ယနေ့။ ဂုဇာ၊ သည်။ မဓုရေန၊
 မဟာဝါ(၃) ၁၀

၁၄၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ချိုသော အရသာနှင့်တူသော။ သရေန၊ ဖြင့်။ ကထေတိ၊ ပြောဆိုနေ၏။
ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ မင်း၏ပရိသတ်တွင် ပါဝင်သော ထိုလူတို့၏။ (စိတ္တံ၊
သည်။) ဟောတိ၊ ပန၊ ဆက်။ ကတေတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ဘဂဝတိ၊ သည်။
ပက္ကန္တေ၊ ဖဲကြတော်မူလတ်သော်။ ပန၊ ဖန်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ အာဂတံ၊
လာသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ အယံ၊ ဤကွယ်ပျောက်သွားသူသည်။ ကောနု
ခေါ၊ အဘယ်သူပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိမံသာ၊ စုံစမ်းခြင်းသည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုကောနုခေါ အယံ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကောနုခေါ
အယန္တိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤနေရာ၌။ ဣဒါနေဝ၊ ယခု၌ပင်။
မာဂဓာသာယ၊ မာဂဓာသာဖြင့်။ သိဟဋ္ဌဘာသာယ၊ သိဟိဋ္ဌဘာသာ
ဖြင့်။ မဓုရေန၊ ချိုသောအရသာနှင့်တူသော။ အာကာရေန၊ အခြင်း
အရာဖြင့်။ ကထေန္တော၊ စကားပြောသည်။ (ဟုတွာ။) အန္တရဟိတော၊
ကွယ်ပျောက်သွားသော။ အယံ၊ ဤသူကား။ ကောနုခေါ၊ အဘယ်သူ
ပါလိမ့် မည်နည်း။ ဒေဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ) ကံ၊ ဖြစ်လေသလော။
ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ မနုဿော၊ သည်။ (ဟောတိ ကံ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
ဝိမံသန္တာပိ၊ စုံစမ်းပါကုန်သော်လည်း။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကြကုန်။ ဣတိ
အတ္ထော။

ပန၊ ပရိဟာရ။ ပ။ အံ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဇာနန္တာနံ၊ မသိသူတို့အား။
ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှာ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူသည်။
ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဝါသနတ္ထာယ၊ အထုံဝါသနာအကျိုးငှာ။
(ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
သုတော၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော။ ဓမ္မောပိ၊ သည်လည်း။ အနာဂတေ၊
နောင်အခါ၌။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတိ ယေဝ၊ သည်
သာ။ ဣတိ၊ သို့။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်အကျိုးကို။ ပဋိစ္စံ၊ ၍။ ဒေသေ
တိ၊ ၏။ အနေကသတံ ဗြာဟ္မဏပရိသန္တိ အာဒိနမ္ပိ၊ အစရှိသည်တို့၏လည်း။
သောဏဒဏ္ဍကုဋ္ဌဒဏ္ဍ သမာဂမာဒိဝသေန စေဝ၊ သောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏား အမှူး
ရှိသော ကောင်းစွာကပ်ရောက်ထိုက်သော ပရိသတ်၊ ကုဋ္ဌဒဏ္ဍပုဏ္ဏား အမှူး
ရှိသော ကောင်းစွာကပ်ရောက်ထိုက်သော ပရိသတ်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်
လည်းကောင်း။ အညစက္ကဝါဠ ဝသေန၊ အခြားသော စကြဝဠာ၏
အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ တဂဝါ၊ သည်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဣမာ ပရိသာ၊ တို့ကို။ ကိမတ္ထံ၊ ဌာ။ အာဟရိ၊ ဆောင်တော်မူသနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) အဘိဘာယဝ ဒဿနတ္ထမေဝ၊ မကြောက်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်း ဘာမျိုးငှာသာလျှင်။ (အာဟရိ၊ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။ ဣမာ၊ ဤ ပရိသတ်တို့ကို။ အာဟရိတာ၊ ဤ။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိ။) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အဋ္ဌပိ၊ ကုန်သော။ ဣမာပရိသာ၊ တို့သို့။ ဥပသကံမိတာ၊ ဤ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေန္တဿ၊ မူသော။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ဘယံ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သာရဇ္ဇံ ဝါ၊ ရှံရှားသူ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊ ဧကကံ၊ တယောက်တည်းသော။ မာရံ ပန၊ မာရ်နတ်ကိုကား။ ဒိဿ၊ ဤ။ တထာဂတော၊ သည်။ ဘာယေ သျှ၊ ကြောက်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ သညံ၊ အမှတ်သည်ကို။ ဥပ္ပာဒေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ အရဟတိ၊ ထိုက်ပါအံ့နည်း။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တထာဂတော၊ သည်။ အဘိတော၊ မကြောက်သည်။ အစ္စမ္ဘိ၊ ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသည်။ သတော၊ သတိမပြတ် အမှတ်ရသည်။ သမ္ပတောနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတော်မူသည်။ (ဟုတော။) အာယုသင်္ခါရံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဩဿဗိ၊ မူပြီ။ ဣတိ(အာဟ)။

အဋ္ဌအဘိဘာယတနအဖွင့်

၁၇၃။ အဘိဘာယတနာနီတိ၊ ကား။ အဘိဘဝနကာရဏာနိ၊ လွှမ်းမိုးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဈာန်တို့သည်။ (ဣမာနိ အဋ္ဌ-၌ စပ်။) ကိ၊ အဘယ်ကို။ အဘိဘဝန္တိ၊ လွှမ်းမိုးနိုင်ကုန်သနည်း။ ပစ္စနိကဓမ္မေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ အာရမ္မဏာနိ၊ အာရုံတို့ကိုလည်းကောင်း။

၁။ အဘိဘာယတနံ။ ။အဘိဘဝတီတိ အဘိဘု၊ ပရိကမ္ပံ ဉာဏံ ဝါ။ (လွှမ်းမိုးတတ်သော ဈာန်၏ရှေ့၌ရှိသော ပရိကံ၊ သို့မဟုတ် ဈာန်နှင့်ယှဉ်သောဉာဏံ။) အဘိဘု+အာယတနံ ဧတဿာတိ အဘိဘာယတနံ၊ ဈာန်။ (ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အာရုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သော ပရိကံ ဉာဏံ ဟူသော အကြောင်းရှိသောဈာန်။)

တနည်း။ ။အဘိဘဝိတမ္ပံ ဝါ အာရမ္မဏသင်္ခါတံ အာယတနံ ဧတဿာတိ အဘိဘာယတနံ။ (လွှမ်းမိုးထိုက်သော အာရုံဟူသော ကည်ရာအကြောင်းရှိသော ဈာန်။) ဤနည်း၌ အဘိဘုကို ကမ္မသာဓန ပြုရသည်။

တနည်း။ ။အာရမ္မဏာဘိဘဝနတော၊ အာရုံကို လွှမ်းမိုးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိဘု ခ၊ အဘိဘုလည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထို အဘိဘုမည်သောဈာန်သည်။

၁၄၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ကောင်း။ (အဘိဘဝန္တိ။) ဟိ၊ ချေ။ တာနိ၊ တိ ဈာန်တို့သည်။ (ပုဂ္ဂလဿ၊
၏။ ဉာဏုတ္တရိယတာယ၊ ကြောင့်။) ပဋိပက္ခဘာဝေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စနိကဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အဘိဘဝန္တိ။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏုတ္တရိယတာယ၊ လွန်ကဲသောဉာဏ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
အာရမ္မဏာနိ၊ တို့ကို။ (အဘိဘဝန္တိ။) [ဥတ္တရိယေဝ ဥတ္တရိယံ၊ ဉာဏံ+
ဥတ္တရိယံ+ယဿာတိ ဉာဏုတ္တရိယံ”ဟုပြု။]

ပန၊ ဆက်။ အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီတိ အဘိဗျူဟံ၊ တို့၌။ အဇ္ဈတ္တရူပေ၊ အဇ္ဈ
တ္တရုပ်၌။ ပရိကမ္မဝသေန၊ ပရိကံ၏အစွမ်းဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီနာမ၊
အဇ္ဈတ္တရူပသညီမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချေ။ ဝါ၊ ထင်ရှားအောင်
ပြဦးအံ့။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌။ နီလပရိကမ္မံ၊ နီလပရိကံကို။ ကရေ
န္တော၊ ပြုဘော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကေသေ ဝါ၊ ဆံ့သော်လည်း
ကောင်း။ ပိတ္တေ ဝါ၊ သည်းခြေသော်လည်းကောင်း။ အက္ခိတာရကေ၊

ယောဂီနော၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခဝိသေသာနံ၊ သုခဝိသေသာသို့၏။ အဓိဋ္ဌာနဘာ
ဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာယတနဉ္စ၊ အာယတနလည်းဟုတ်၏။ (ဣတိ
အဘိဘာယတနံ။) (အာရုံကို လွှမ်းမိုးတတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သုခဝိသေသာသို့
၏ တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်သောများ။) ဤနည်း၌ကား-“အာရမ္မဏာဘိဘဝန
တော”ကို ကြည့်၍ အဘိဘုကို ကတ္တုသာနေပင် ပြရသည်။

တနည်း။ ။မနာယတနဓမ္မာယတနဘာဝတော၊ မနာယတန ဓမ္မာယတန၏
အဖြစ်ကြောင့်။ (အာယတနံ၊ အာယတနမည်၏။) ဣတိပိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်
လည်း။ သသမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်ဖက်နှင့် တကွဖြစ်သော။ ဈာနံ၊ ဈာန်သည်။ အဘိဘာ
ယတနံ။ (အာရုံကို လွှမ်းမိုးတတ်သော မနာယတန ဓမ္မာယတနလည်းဖြစ်သော သ
သမ္ပယုတ္တဈာန်။) ဤ စတုတ္ထနည်း၌ အာယတန အရတွင် မနာယတနလည်း ပါ
သောကြောင့် သသမ္ပယုတ္တနှင့် တကွဖြစ်သော ဈာန်ကိုလည်း အရကောက်ရသည်။
တေနာဟ “အဘိဘဝနကာရဏာနိ”တိ အာဒိ။-ဋီကာ။

၁။ ဉာဏုတ္တရိယတာယ။ ။“ပုဂ္ဂလဿ ဉာဏုတ္တရိယတာယာ”တိ ဣဒံ ဥဘယတ္ထာပိ
ယောဇောဗ္ဗံ။ ကထံ ပဋိပက္ခဘာဝေန ပစ္စနိကဓမ္မေ အဘိဘဝန္တိ ပုဂ္ဂလဿ
ဉာဏုတ္တရိယ တာယ အာရမ္မဏာနိ အဘိဘဝန္တိ။ ဉာဏဗလေနပ ဟံ အာရမ္မဏာ
ဘိဘဝနံ ဝိယ ပဋိပက္ခဘိဘဝေါပိတိ။-ဋီကာ။ ဤအဖွင့်အလို ပစ္စနိကဓမ္မေ၊ တို့ကို။
အဘိဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဉာဏုတ္တရိယတာယ၊ လွန်ကဲသောဉာဏ်
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တာနိ၊ တို့သည်။ ပဋိပက္ခဘာဝေန၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလဿ၊
၏။ ဉာဏုတ္တရိယတာယ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့ကို။ အဘိဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။”ဟု
“ဉာဏုတ္တရိယတာယ”ကို နှစ်ထပ် အနက်ပေးရလိမ့်မည်။

အဋ္ဌအဘိဘာယတနအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၄၉

ဝါ၊ မျက်လုံး၌သော်လည်းကောင်း။ ကရောတိ၊ ၏။ ပီတပရိကမ္ပံ၊ ပီတပရိကံကို။ ကရောန္တော၊ သည်။ မေဓေ ဝါ၊ အဆီခဲ၌သော်လည်းကောင်း။ ဆဝိယာ ဝါ၊ ဝါသောအရေ၌သော်လည်းကောင်း။ ဟတ္ထပါဒပိဋေသု ဝါ၊ အသားဝါသု၏ လက်ဖမိုး ခြေဖမိုးတို့၌သော်လည်းကောင်း။ အက္ခိနံ၊ မျက်လုံးတို့၏။ ပီတကဋ္ဌာနေ ဝါ၊ ရွှေသောအရပ်၌သော်လည်းကောင်း။ (ရွှေသော အရောင်၏ တည်ရာအရပ်၌သော်လည်းကောင်း။) ကရောတိ။

လောဟိတပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကရောန္တော၊ သည်။ မံသေ ဝါ၊ အသား၌သော်လည်းကောင်း။ လောဟိတေ ဝါ၊ သွေး၌သော်လည်းကောင်း။ ဇိဌာယ ဝါ၊ နီသောလျာ၌ သော်လည်းကောင်း။ အက္ခိနံ၊ တို့၏။ ရတ္တဋ္ဌာနေ ဝါ၊ အနီ၏ တည်ရာအရပ်၌သော်လည်းကောင်း။ ကရောတိ။ ဩဒါတပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကရောန္တော၊ သည်။ အဋ္ဌိမ္ပိ ဝါ၊ အရိုး၌သော်လည်းကောင်း။ ဒန္တေ ဝါ၊ သွား၌သော်လည်းကောင်း။ နခေ ဝါ၊ လက်သည်း ခြေသည်း၌သော်လည်းကောင်း။ အက္ခိနံ၊ တို့၏။ သေတဋ္ဌာနေ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ကရောတိ။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထို အဇ္ဈတ္တ၌ ပရိကံ၏ အစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော ကသိုဏ်းနိမိတ်သည်။ သုနိလံ၊ ကောင်းစွာညိုသည်လည်းကောင်း။ သုပီတံ၊ ကောင်းစွာ ရွှေသည်လည်းကောင်း။ သုလောဟိတကံ၊ ကောင်းစွာ နီသည်လည်းကောင်း။ သုဩဒါတကံ၊ ကောင်းစွာဖြူသည်လည်းကောင်း။ န ဟောတိ။ အဝိသုဒ္ဓမေဝ၊ မစင်မကြယ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ။ [တံ ပန အဇ္ဈတ္တပရိကမ္မဝသေန လဒ္ဓံ ကသိတာနိမိတ္တံ အဝိသုဒ္ဓမေဝ ဟောတိ၊ န ဗဟိဒ္ဓါပရိကမ္မဝသေန လဒ္ဓံ ဝိယ ဝိသုဒ္ဓံ။ (ဗဟိဒ္ဓ၌ ပရိကံ၏ အစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော ကသိုဏ်းနိမိတ်ကဲ့သို့ မစင်ကြယ်။) -ဋီကာ။]

ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိတိ၊ ကား။ ယဿ၊ အကြင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရိကမ္ပံ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိမိတ္တံ ပန၊ ပဋိဘာဝ နိမိတ်သည်ကား။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဋ္ဌံ။ (ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ။) သော၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ ပရိကမ္မဿ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ အပ္ပနာယ စ၊ အပ္ပနာစျာန်၏လည်းကောင်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တံ ရူပသည် ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပရိတ္တာနိတိ၊ ကား။ အဝဇ္ဇိတာနိ၊ အကျယ်မပွားစေအပ်ကုန်သော။ (ရူပါနိ ပဿတိ-၌ စပ်။) သုဝဏ္ဏဒမ္ပဏ္ဍာနိတိ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏာနံ ဝါ၊

၁၅၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ကောင်းသောအဆင်း ရှိကုန်သည်သော်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒုဗ္ဗ
ဏ္ဍာနိ ဝါ၊ မကောင်းသောအဆင်း ရှိကုန်သည်သော်လည်း။ ဟောန္တိ။
ပရိတ္တဝသေနော၊ ပရိတ္တအာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။ ဣဒံ အဘိဘာယတနံ၊
ဤ ပထမအဘိဘာယတန ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ၊ ၎င်း။

တနိ အဘိဘုယျာတိ၊ ကား။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာ မည်သည်ကား။
သမ္ပန္နဂဟဏိကော၊ ပြည့်စုံသော ဝမ်းမီးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကဋ္ဌန္တုမတ္တံ၊
တယောက်ချီမျှလောက်သော။ ဝါ၊ တဇ္ဇန်းမျှလောက်သော။ ဘတ္တံ၊ ထမင်း
ကို။ လဘိတွာ၊ ရှိ။ ဧတ္ထ၊ ဤထမင်း၌။ ဘုဉ္ဇိတဗျံ၊ စားဖွယ်သည်။ ကိံ
အတ္တံ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ သက္ကံစိတွာ၊ စုနုံး၍။
ဂေကဗဠမေဝ၊ တလုတ်တည်းကိုသာ။ ကရောတိ ယထာ၊ ပြုသကဲ့သို့။
ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ဉာဏုတ္တရိကော၊ လွန်ကဲသော ဉာဏ်ရှိသော။ ဝိသဒ
ဉာဏော၊ စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပရိတ္တကေ၊
သေးငယ်သော။ ဧတ္ထ အာရမ္မဏေ၊ ဤအာရုံ၌။ သမာပဇ္ဇိတဗျံ၊ ဝင်စား
ဖွယ်သည်။ ကိံ အတ္တံ၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ အယံ၊ ဤ ဝင်စားခြင်း
သည်။ မမ၊ ၎င်း။ ဘာရော၊ ထမ်းဆောင်ထိုက်သော တာဝန်သည်။ ဝါ၊
ဝန်လေးသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တနိ
ရူပါနိ၊ ထို ကသိုဏ်းရုပ်ပျို့ကို။ အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ သမာပဇ္ဇတိ၊
သမာပတ်ဝင်စား၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိဘာဂနိမိတ်၌။ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနော၊
ပဋိဘာဂနိမိတ် ဖြစ်ခြင်းနှင့်သာလျှင်။ သဟ၊ တကွ။ အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာသို့။
ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ ဣတိ အတ္ထော။

၁။ ဉာဏုတ္တရိကော ပုဂ္ဂလော။ ။ဝဏ္ဏာဘောဂေ သတိပိ အသတိပိ (အဆင်းကို
နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိသော်လည်းကောင်း၊ မရှိသော်လည်းကောင်း။) အဘိဘာယတန
တာဝနာ နာမ ဘိက္ခုပညာဿာဝ လမ္ဘဝတိ၊ န ဣကရဿ (အခြားသော မန္တပည
ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဖြစ်။) ဣတိ အာဟ “ဉာဏုတ္တရိကော ပုဂ္ဂလော”တိ။-ဇီကာ။

၂။ အဘိဘဝိတွာ သမာပဇ္ဇတိ။ ။အဘိဘဝိတွာ သမာပဇ္ဇတိတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ၌။
အဘိဘဝနံ၊ အဘိဘဝန - ဟူသည်လည်းကောင်း။ သမာပဇ္ဇနဉ္စ၊ ဟူသည်လည်း
ကောင်း။ ဥပစာရဇ္ဈာနာဓိဂမသမနန္တရမေဝ၊ ဥပစာရဈာန်ကို ရပြီးသည်၏အခြား
မဲ့၌ပင်။ အပ္ပနာဈာနုပ္ပါဒနံ၊ အပ္ပနာဈာန်ကို ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ဣတိ အာဟ “သဟ
နိမိတ္တုပ္ပါဒေနောတ္ထ အပ္ပနံ ပါပေတိ”တိ။ သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနာတိ စ အပ္ပနာ
ပရိဂါသာသာဓဿ လက္ခဏဝစနမေတံ၊ အပ္ပနာရောက်အောင် ထုံမွှမ်းခြင်း၏ မရှိ
ခြင်း၏ မှတ်သားကြောင်းစကားတည်း။-ဇီကာ။

အဋ္ဌအဘိဘာယတနအံ့ဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၅၁

ပန၊ ဆက်။ ဇာနာမိ ပဿာမိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ အဿ၊
ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာဘောဂေါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ကထိတော၊
ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ထို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ သမာ
ပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ ထပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ (ဟောတိ။)
အန္တော သမာပတ္တိယံ၊ သမာပတ်အတွင်း၌။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဧဝံ
သညိ ဟောတိတိ၊ ကား။ အာဘောဂသညာယ ပိ၊ နှလုံးသွင်းကြောင်း
သညာဖြင့်လည်းကောင်း။ ဈာနသညာယ ပိ၊ ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော သညာဖြင့်
လည်းကောင်း။ ဧဝံ သညိ၊ ဤသို့ သညာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။
အဿ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဘိဘဝသညာ၊ အာရုံကို နှလုံးသွင်း
ကြောင်း သညာသည်။ အန္တော သမာပတ္တိယမ္ပိ၊ သမာပတ်အတွင်း၌လည်း။
အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အာဘောဂသညာ ပန၊ နှလုံးသွင်းကြောင်း သညာသည်ကား။
သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတဿေဝ၊ ထပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သာ။
(ဟောတိ။)

အပ္ပမာဏာနိတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇိတပ္ပမာဏာနိ၊ တိုးပွားစေအပ်သောအတိုင်း
အရှည်ရှိကုန်သော။ မဟန္တာနိ၊ ကြီးကျယ်ကုန်သော။ (ရူပါနိ-၌ စပ်။) ဣတိ
အတ္ထော၊ နက်။ အဘိဘုယျာတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ ပန၊ ဤ အပ္ပမာဏအာရုံ
၌ကား။ မဟန္တသော၊ များစွာသောအစာတို့ကို စားနိုင်သော။ (အစားကြီး
သော။) ပုရိသော၊ သည်။ ဧကံ၊ တပွဲသော။ ဘတ္တဝဇ္ဇိတကံ၊ တိုးပွားစေ
အပ်သော ထမင်းပွဲကို။ လဘိတော၊ ရ၍။ အညမ္ပိ၊ သော။ (ဘတ္တဝဇ္ဇိတကံ၊
သည်။) ဟောတု၊ ရှိစေဦး။ ဧတံ၊ ဤ ထမင်းတပွဲသည်။ မယံ၊ အား။
ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကရိယတိ၊ ပြုလတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။
တံ၊ ထို ထမင်းတပွဲကို။ မဟန္တတော၊ များသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ န ပဿတိ
ယထာ၊ မမြင်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ ဉာဏတ္တရော၊ လွန်ကဲသော
ဉာဏ်ရှိသော။ ဝိသဒဉာဏော၊ စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ရှိသော။ [ဝိသဒံ+ဉာဏံ+
ယဿာတိ ဝိသဒဉာဏော။] ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အပ္ပမာဏ
အာရုံ၌။ သမာပဇ္ဇိတမ္ပိ၊ ဝင်စားဖွယ်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဒံ၊
ဤ အပ္ပမာဏ အာရုံသည်။ အပ္ပမာဏံ၊ တိုးပွားစေအပ်သော အတိုင်း

၁။ ဘတ္တဝဇ္ဇိတကံ။ ။ဘုဉ္ဇနဘာဇနော၊ စားရာဖြစ်သော ထမင်းခွက်၌။ ဝဇ္ဇေတော၊
တိုးပွားစေ၍။ ဝါ၊ နူး၍။ ဝိန္ဒဘတ္တံ၊ ကောသနော၊ တနေရာ၌။ (တထိုင်တည်း၌။)
ပုရိသေန၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဘတ္တတော၊ စားထိုက်သော ထမင်းမှ။ ဥပနုဘတ္တံ၊ ထက်ဝက်သော
ထမင်း (တဝက်သောထမင်း)။ ဣတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။

၁၅၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ' - [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အရှည်ရှိသည်။ 'ဝါ၊ ကြီးကျယ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ မယျံ၊ ၏။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ ကရဏေ၊ စိတ်၏ တရုတ်ည်းသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း၌။ ဘာရော၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ တာနိ၊ ထို အပ္ပ မာဏ အာရုံတို့ကို။ အဘိဘဝိတွာ၊ ၍။ သမာပဇ္ဇတိ၊ သမာပတ် ဝင်စား၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိဘာဂ နိမိတ်၌။ နိမိတ္တုပ္ပါဒေန၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်ခြင်းနှင့်။ သဟ ဝေ၊ တပြိုင်နက်သာလျှင်။ အပ္ပနံ၊ သို့။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေနိုင်၏။ ဣတိ၊ အတ္ထော။

အဇ္ဈတ္တ အရူပသည်တိ၊ ကား။ အလာဘိဘာယ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တ-၌ ဈာန် ကိုရခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ အနတ္တိကဘာယ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တ-၌ ဈာန်ကိုရသော်လည်း အလိုမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော် လည်းကောင်း။ အဇ္ဈတ္တရူပေ၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ကသိုဏ်းရုပ်၌။ ပရိကမ္မ သညာဝိရဟိတော၊ ပရိကံသညာမှ ကင်းသည်။ (ဟုတွာ ရူပါနိ ပဿတိ။)

ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိတိ၊ ကား။ ယဿ၊ အကြင် ယောက် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပရိကမ္မမ္ပိ၊ ပရိကံသည်လည်းကောင်း။ နိမိတ္တမ္ပိ၊ ပဋိဘာဂ နိမိတ် သည်လည်းကောင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝ၊ ၌သာ။ ဥပန္နံ၊ ပြီ။ သော၊ ထို ယောက် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ပရိကမ္မဿ၊ စေဝ၊ ၏လည်းကောင်း။ အပ္ပနာယ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ “အဇ္ဈတ္တ အရူပသည် ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်း သော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဧတ္ထ (စ)၊ ဤ တတိယ အဘိဘာယတန-၌ လည်းကောင်း။ စတုတ္ထဘိဘာယတနေ (စ)၊ စတုတ္ထအဘိဘာယတန-၌ လည်းကောင်း။ ဝုတ္တနာယ မေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။ (ပထမ ဒုတိယ အဘိဘာယတန-၌ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။)

ပန၊ ဆက်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု၊ ဤ အာရုံတို့တွင်။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အာရုံသည်။ ဝိတက္ကစရိတဝသေန၊ ဝိတက် စရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ အာဂတံ၊ လာပြီ။ အပ္ပမာဏံ၊ တိုးပွား စေအပ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အာရုံသည်။ မောဟစရိတဝသေန၊ မောဟစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်သဖြင့်။ (အာဂတံ။) သုဝဏ္ဏံ၊ ကောင်း သော အဆင်းရှိသော အာရုံသည်။ ဒေါသစရိတဝသေန၊ ဒေါသစရိုက် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်သဖြင့်။ (အာဂတံ။) ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ မကောင်းသောအဆင်း ရှိသော အာရုံသည်။ ရာဂစရိတဝသေန၊ ရာဂစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ (အာဂတံ။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတေသံ၊ ဤ ဝိတက်စရိုက် မောဟစရိုက်

ဒေါသစရိုက်ရာဂစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တောနိ၊ ဤ ပရိတ္တ အပ္ပမာဏ သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏ အာရုံတို့သည်။ သပ္ပာယ်ာနိ၊ လျောက်ပတ်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ နေသံ၊ ထို စရိုက်အပျိုးပျိုးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သာ သပ္ပာယ်တာ၊ ထို လျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဌ။ စရိတနိဒ္ဒေသေ၊ စရိတ နိဒ္ဒေသ-ဌ။ (မယာ။) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

ပဉ္စမအဘိဘာယတနာဒိသု၊ ပဉ္စမအဘိဘာယတန-အစရှိသော အဘိဘာယတန တို့၌။ (နိဝိဋ္ဌံ၊ တည်သော။) နီလာနီတိ၊ နီလာနိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝသေန၊ အလုံးစုံသော နီလဝဏ္ဏ နီလနိဒဿန နီလနိဘာသ-တို့ကို သိမ်းယူနိုင်သော ပုဒ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော နီလဝဏ္ဏ နီလနိဒဿန နီလနိဘာသ-တို့ကို။ သင်္ဂါဟကံ၊ သိမ်းယူနိုင်သော ပုဒ်တည်း။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကံ၊ ပုဒ်။ ဝသသဒ္ဓါ ဘာဝအနက် ဟော။] နီလဝဏ္ဏာနီတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဝဏ္ဏဝသေန၊ ပင်ကိုအဆင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ နီလနိဒဿနာနီတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ နိဒဿနဝသေန၊ မြင်ထိုက်သော အာရုံကို မြင်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။) [ပဿိတဗ္ဗဘာဝသေန၊ မြင်ထိုက်သည်၏အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ စက္ခု ဝိညာဏာဒိဝိညာဏဝီထိယာ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ဝိညာဏဝီထိဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗဘာဝသေန၊ ယူထိုက်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။-ဋီကာ။] အပညာယမာနဝိဝရာနိ၊ မထင်ရှားသော အပေါက်အကြား ရှိကုန်သည်။ အသမ္ဘိန္ဒဝဏ္ဏာနိ၊ အခြား အဆင်းတို့နှင့် မရောသော အဆင်းရှိကုန်သည်။ ဧကနီလာနေဝ၊ တဆက်တည်း ညှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ နီလနိဘာသာနီတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်ကို။ ဩဘာသဝသေန၊ အရောင်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ [သပ္ပဘာသတာယ၊ အရောင်နှင့် တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝဘာသနဝသေန၊ တောက်ပခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။-ဋီကာ။] နီလောဘာသာနိ၊ ညှိသောအရောင်ရှိကုန်သော။ နီလပ္ပဘာယုတ္တာနိ၊ ညှိသော အရောင်းနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ (ရူပါနိ ပဿတိ-ဌံ စပ်။) ဧတေန၊ ဤ နီလနိဘာသာနိ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ နေသံ၊ ထို ကသိုဏ်းရုပ်တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိတံ၊ အထူး စင်ကြယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝါ။) ဒေသေတိ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိသုဒ္ဓိဝဏ္ဏဝသေနေဝ၊ အထူးစင်ကြယ်သော အဆင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ အဘိဘာယတနာနိ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တာနိ။

၁၅၃

၁၅၄ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဥမာပုပ္ဖန္တိ(တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဂုဇ္ဈိ၊ ကိ။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတာဒယောမိ)၊ အံ။ ဧဝံ ပုပ္ဖံ၊ ဤနှမ်းကြပ်ပန်းသည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ ပြေပြစ်သည်။ မုဒု၊ နူးညံ့သည်။ (ဟောတိ။) ဒိဿမာနမ္ပိ၊ ကြည့်ရှုအပ်သော်လည်း။ နီလမေဝ၊ အညိုချည်းသာ။ ဟောတိ။ [ဥမာပုပ္ဖံ-၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယ(၄၅၂) ၌ ရှုပါ။] ပန၊ ကား။ ဂိရိကဏ္ဍိကပုပ္ဖု၊ ဒီနိ၊ အောင်မည်းညိုပန်း အစရှိသော ပန်းတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ (ရှေးက “တောင်ဇလပ်ပန်း” ဟု ပေးကြ၏။) ဒိဿမာနံ၊ ကြည့်ရှုကုန်လတ်သော်။ သေတဓာတုကာနေဝ၊ ဖြူသောသဘော ရှိကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒမေဝ၊ ဤနှမ်းကြပ်ပွင့်ကိုသာ။ ဂဟိတံ၊ ဥပမာအဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ပြီ။ တာနိ၊ ထို အောင်မည်းညိုပန်း အစရှိသော ပန်းတို့ကို။ န(ဂဟိတာနိ)။ [ဂိရိကဏ္ဍိကပုပ္ဖု၌ အမျိုးမျိုးအနက်ပေးကြပုံကို ပခုက္ကူညောင်တုံးဆရာတော်၏ မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ရှုပါ။] ဗာရာဏသေယျကန္တိ၊ ကား။ ဗာရာဏသိသမ္ဘဝံ၊ ဗာရာဏသီမြို့၌ဖြစ်သော အဝတ်သည်။ (နီလံ နီလဝဏ္ဏံ-စသည်၌ စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထို ဗာရာသီမြို့၌။ ကပ္ပာယောပိ၊ ဝါသည်လည်း။ မုဒု၊ နူးညံ့၏။ သုတ္တကန္တိကာယောပိ၊ ချည်ငင်သော အမျိုးသမီးတို့သည်လည်းကောင်း။ (ဗိုင်းငင်သော အမျိုးသမီးတို့သည်လည်းကောင်း။) တန္တဝါယာ ပိ၊ ယက်ကန်းသည်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဆေကာ၊ တတ်ကျွမ်းကြကုန်၏။ ဥဒကမ္ပိ၊ ချည်ကိုဆေးကြောင်း ရေသည်လည်း။ သုစိ၊ စင်ကြယ်သည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ ပြေပြစ်သည်။ (ဟောတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဝတ္ထံ၊ ထိုဗာရာဏသီမြို့၌ ဖြစ်သော အဝတ်သည်။ ဥတတောတာဂဝိမဋ္ဌံ၊ အတွင်းအပြင် နှစ်ဘက်အဖို့၌ ညက်ညောသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒွိသု ပိ၊ ကုန်သော။ ပယောသု၊ နံပါးတို့၌။ [အတွင်းအပြင် နှစ်ဘက်တို့၌ ဟူလို။] မဋ္ဌံ၊ ညက်ညောသည်။ မုဒု၊ နူးညံ့သည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ ပြေပြစ်သည်။ (ဟုတော။) ခါယတိ ဝင်ရ၏။

ပိတာနီတိ အာဒိသု ပိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဣမိနာ ဝ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်ပင်။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝဏ္ဏကသိုဏ်းတို့၌။ နီလကသိဏံ၊ နီလကသိုဏ်းကို။ ဥဂ္ဂဏန္တော၊ ယူသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နီလသ္မိံ၊ ညိုသောကသိုဏ်း၌။ (သာမည။) ပုပ္ဖသ္မိံ ဝါ၊ ပန်း၌သော်လည်းကောင်း။ ဝတ္ထသ္မိံ ဝါ၊ အဝတ်၌သော်လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏဓာတုယာ ဝါ၊ အဆင်းဓာတ်၌သော်လည်းကောင်း။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူရ၏။ ဣတိ အာဒိကံ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ကသိဏကရဏဉ္စ၊ ကသိုဏ်းပြုပုံကိုလည်းကောင်း။ ပရိကမ္မဉ္စ၊ ပရိကံကိုလည်းကောင်း။

ကောင်း။ အပ္ပနာဝိဓာနဉ္စ၊ အပ္ပနာ အစီအရင်ကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဌ။ (မဟာ။) ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ အဋ္ဌပိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ၊ အဘိဘာယတနာနိ၊ ဤ အဘိဘာယတနာတို့ကို။ အဘိဘာယဝဒဿနတ္ထမေဝ၊ မကြောက်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှာသာ။ (ဘဂဝတာ။) အာနိတာနိ၊ ဆောင်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ကိရ၊ ချဲ့။ ဣမာနိ၊ ဤ အဘိဘာယတနာတို့ကို။ ဝတော၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ။) အာနန္ဒ၊ နှာ။ ဧဝရူပါ ပိ၊ ဤသို့ သဘောရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သမာပတ္တိယော၊ သမာပတ်တို့သို့။ သမာပဇ္ဇန္တဿ စ၊ ဝင်စားတော်မူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဧဝရူပါဟိ၊ ကုန်သော။ သမာပတ္တိဟိ၊ တို့မှ။) ဝုဋ္ဌဟန္တဿ စ၊ ထတော်မူသည်လည်းဖြစ်သော။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ဘယံ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သာရဇ္ဇံ ဝါ၊ ရွံရှားသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧကကံ၊ တယောက်တည်းသော။ မာရံ၊ မာရ်နတ်ကို။ ခိသ္မာပန၊ မြင်၍ကား။ တထာဂတော၊ သည်။ ဘာယေယျ၊ ကြောက်တော်မူရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ သညံ၊ မှတ်ထင်မှုကို။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ အရဟတိ၊ ထိုက်အံ့နည်း။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ တထာဂတော၊ သည်။ အ ဘိတော၊ ကြောက်တော်မမူသည်။ အစ္ဆမ္ဘိ၊ ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း ရှိတော်မမူသည်။ သတော၊ သတိမပြတ် အမှတ်ရတော်မူသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတော်မူသည်။ (ဟုတော။) အာယုသင်္ခါရံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဩဿဇိ၊ လွတ်လောင်မှုပြီ။ ဣတိ၊ (အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။)

အ ဋ္ဌဝိမောက္ခအဖွင့်

၁၇၄။ ဝိမောက္ခကထာ၊ ဝိမောက္ခကထာသည်။ ဥတ္တာနုတ္တာယေဝ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအနက်ရှိသည်သာ။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဣမေပိ ဝိမောက္ခာ၊ တို့ကိုလည်း။ အ ဘိဘာယဝဒဿနတ္ထမေဝ၊ မကြောက်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှာသာ။ (ဘဂဝတာ။) အာနိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣမေပိ၊ ဤ ဝိမောက္ခတို့ကိုလည်း။ ဝတော၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ကိရ၊ မိန့်တော်မူသတတ်။ (ကိ။) အာနန္ဒ၊ နှာ။ တော သမာပတ္တိယော ပိ၊ တို့သို့လည်း။ သမာပဇ္ဇန္တဿ စ၊ ရောက်တော်မူသည်လည်း

၁၅၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဖြစ်သော။ (တောဟိ သမာပတ္တိဟိ၊ တို့မှ။) ဝုဋ္ဌဟန္တဿ စ၊ တတော်မူ သည်လည်း ဖြစ်သော။ တထာဂတဿ၊ ဤ။ ဘယံ ဝါ သာရဇ္ဇံ ဝါ နတ္ထိ။ပ။ ဩဿဇိ၊ လွတ်တော်မူပြီ။ (“သုံးလ က-လွန်လျှင် သမာပတ် ဝင် စားတော်မမူတော့အံ့”ဟု စွန့်လွှတ်တော်မူပြီ။) ဣတိ။ (အာဟ ကိရ။)

၁၇၅။ ဣဒါနိပိ၊ ခွဲလည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာနန္ဒဿ၊ အား။ ဩကာသံ၊ လျှောက်ထားခွင့်ကို။ အဒတူ၊ ဝ၊ ပေးတော်မမူ၍သာလျှင်။ ဧကမိဒါဟန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အပရမ္ပိ၊ အခြား လည်းဖြစ်သော။ ဒေသနံ၊ ကို။ အာရတိ၊ အားထုတ်တော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဧကမိဒါဟံ-အစရှိသော ဒေသနာ၌။ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေ၊ ကား။ ပဌမမေဝ၊ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ ဝါ၊ စောစောကပင်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီးသည်။ ဟုတူ၊ ၍။ အဋ္ဌမေ၊ ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ သတ္တာဟေ၊ သတ္တာဟ ခွဲ။ (ဝိဟရာမိ-၌ စပ်။)

၁၇၇။ ဩဿဋ္ဌောတိ၊ ကား။ ဝိဿဇ္ဇိတော၊ စွန့်လွှတ်တော်မူအပ်ပြီ။ ပရိစ္ဆိန္နော၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်ပြီ။ (သုံးလ က-လွန်လျှင် “သမာပတ် မဝင်စားတော့”ဟု ပိုင်းဖြတ်တော်မူပြီ။) ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတူ၊ ၍။ ဧတန၊ ထိုသို့ အာယုသင်္ခါရကို လွှတ်တော်မူခြင်းကြောင့်။ ဒသသဟ သိ၊ တသောင်း တတိုင်းအရည်ရှိသော။ အယံ လောကဓာတု၊ ဤ လော ကဓာတ်သည်။ ကမ္မိတ္ထ၊ တုန်လှုပ်ရပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ ကိရ၊ မိန့် တော်မူသတတ်။

အာနန္ဒယာစနကထာ

၁၇၈။ အလန္တိ ဧတံ၊ အလံ-ဟူသော ဤ သဒ္ဒါသည်။ ပဋိက္ခေပ ဝစနံ၊ ပယ်မြစ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။ ဗောဓိန္တိ၊ ကား။ စတုမဂ္ဂဉာဏပဋိဝေဓံ၊ လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း

၁။ ဗောဓိ။ “ဗောဓိ”အရ သမ္ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်ကို ယူစေလိုရင်းတည်း။ သို့သော်-သမ္ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်ကို မရမီ လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်ကို ရှေးဦးစွာ ထိုး ထွင်း၍ သိရသေး၏။ လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်ကို အဆင့်ဆင့် ထိုးထွင်း၍သိသော အခါ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍သိတော်မူသည်နှင့် တပြိုင်နက် သမ္ဗုဒ္ဓဉာဏ် တော်ကိုလည်း ပိုင်ပြီးဖြစ်တော့၏။ ထို့ကြောင့်-အကြောင်းရင်းဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ် လေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကို “ဗောဓိ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်။ [ဗောဓိတိ သမ္ဗုဒ္ဓဉာဏံ၊ တဗ္ဗိ “စတုမဂ္ဂဉာဏပဋိဝေဓံ”န္တေဝ ဝုတ္တံ သမ္ဗုဒ္ဓဉာဏပဋိ ဝေဓဿ တံ မူလကတ္တာ။-ဋီကာ။]

အာနန္ဒယာစနကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၅၇

ကို။ (သဒ္ဓဟသိတန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဝဒတိ-၌ စပ်။) ဧဝံ၊ ဤသို့ အာကခံမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ-ဟူ၍။ တထာဂတဿ၊ ဧ။ ဝါ၊ သည်။ ဝုတ္တဘာဝံ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ် ကို။ သဒ္ဓဟသိ၊ ယုံကြည်၏လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ တသ္မာ တိဟာနန္ဒာတိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤ အာကခံမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ-ဟူ သောစကားကို။ သဒ္ဓဟသိ၊ ယုံကြည်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤမတောင်းပန်ခြင်းသည်။ တုယေဝ၊ သင်၏သာ။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ မကောင်း သဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုတည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

၁၇၉။ ဧကမိဒါဟန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားတော်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အာရတိ-၌ စပ်။) အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဧကဝလံ၊ ဤနေရာနှင့်မဖက် သက်သက်။ ဣဓေဝ၊ ဤ ဝေသာလီမြို့၌သာ။ တံ၊ သင့်ကို။ န အာမန္တေသိံ၊ သိစေတော်မူခဲ့သည် မဟုတ်သေး။ အညဒါ ပိ၊ တပါးသောအခါ၌လည်း။ (အခြားသော မြို့၌လည်း။) ဩဠာရိကံ၊ ထင်ရှားသော။ နိမိတ္တံ၊ အရိပ် နိမိတ်ကို။ အကာသိံ၊ ပြုတော်မူခဲ့ပြီ။ [အရိပ်နိမိတ် ပြုတော်မူရာအကြိမ် သည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ဆယ်ကြိမ်၊ ဝေသာလီမြို့၌ ခြောက်ကြိမ်၊ ပေါင်း ဆယ် ခြောက်ကြိမ် ဖြစ်၏။] တမ္ပိ၊ ထို အရိပ်နိမိတ်ကိုလည်း။ တယာ၊ သင်သည်။ န ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ထိုးထွင်း၍မသိအပ်ခဲ့၊ အယံ၊ ဤသို့ ထိုးထွင်း၍မသိခြင်းသည်။ တဝေဝ၊ သင်၏သာ။ အာရာဓော၊ ချွတ်ယွင်းချက်တည်း။ ဝါ၊ အပြစ် တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သောကဝိနောဒနတ္ထာယ၊ သောကကိုပယ်ဖျောက် ခြင်းအကျိုးငှာ။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်။ ယေရယေဝ၊ ယေရ်၏သာ။ (ယေရ်၏အပေါ်၌သာ။) ဒေါသာရောပနတ္ထံ၊ အပြစ်တင်တော်မူခြင်းအကျိုးငှာ။ အာရတိ၊ အားထုတ်တော်မူပြီ။

၁၃၀။ ပိယေဟိ မနာပေဟိတိ၊ ကား။ ပာတာပိတာဘာတာဘဂိနိ အာဒိကေဟိ၊ အမိ အဖ ညီအကို နှမ အစ်ကိုသော ဆွေမျိုးဘို့ဖြင့်။ ဇာတိယာ၊

၁။ ဒေါသာရောပနတ္ထံ။ “အပြစ်”ဟူသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်ငတင် မှုဖို့ရန် မတောင်းမိခြင်းတည်း။ ထိုအဖြစ်ကို တွေးမိလျှင် ဘုရားရှင်၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော် မူမည့်အတွက်ဖြစ်သော သောကသည် သက်သာရော့ရှိသည်။ ထိုသို့ သက်သာဖို့ရန် အရှင်အာနန္ဒာ၏အပြစ်ကို အထင်ထင်မိန့်တော်မူသည်။ ဘာကြောင့်နည်း-မိမိအပြစ်ကို တွေးမိသောကြောင့်တည်း။

၁၅၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်။ [ဇာတိယာတိ ဇာတိအနုရူပဂမနေန၊ (အမျိုးဇာတ် အားလျော်စွာ ထိုထိုအမျိုးသို့ ကပ်ရောက်ရခြင်းအားဖြင့်။) -ဋီကာ။] နာနာ ဘာဝေါ၊ တမျိုးတခြား၏ ဖြစ်ရခြင်းသည်။ မရဏေန၊ သေခြင်းအားဖြင့်။ ဝိနာဘာဝေါ၊ ကွေ့ကွင်း၍ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ဘဝေန၊ ဘဝအားဖြင့်။ အညလာ ဘာဝေါ၊ တပါးသောအခြင်းအရာ၏ ဖြစ်ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာတိ(ဧတ္ထ)၊ ဌံ။ တန္တိ၊ ကား။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေဟေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ပိယေဟိ၊ ချစ်အပ်ကုန်သော။ မနာပေဟိ၊ စိတ်ကိုတိုးပွားစေအပ်ကုန်သော ဆွေမျိုး ရင်းချာတို့နှင့်။ နာနာဘာဝေါ၊ ဇာတ်ချင်းမတူ အမူကွဲပြား တသီးတခြား ဖြစ်ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) [“တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ နာနာဘာဝေါ” တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို “စူဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓက ပါဠိတော် နိဿယ”၌ ရေးခဲ့ပြီ။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ပါရမိယော၊ တို့ကို။ ပူရေတာ ပိ၊ ဖြည့်တော်မူပြီး၍လည်း။ ဝါ၊ ဖြည့်တော်မူပြီးပါသော် လည်း။ လဓမ္မာမိ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့။ ပတာ ပိ၊ ရောက် တော်မူပြီး၍လည်း။ ဝါ၊ မူပြီးပါသော်လည်း။ ဓမ္မဓက္ကံ၊ လို။ ပဝတ္တေတာ ပိ၊ လည်စေတော်မူပြီး၍လည်း။ ဝါ၊ မူပြီးပါသော်လည်း။ ယမကပါဠိဟာရိယံ၊ အစုံအစုံဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ ဒဿေတာ ပိ၊ ပြတော်မူပြီး၍လည်း။ ဝါ၊ မူပြီးပါသော်လည်း။ ဒေဝေါရောဟဏံ၊ ကာဝတိ သာနတ်ပြည်မှ သက် ဆင်းတော်မူခြင်းကို။ ကတာ ပိ၊ ၍လည်း။ ဝါ၊ မူပြီးပါသော်လည်း။ (ကုတော လဗ္ဘာ-၌ စပ်။) ယံ တံ၊ အကြင် တရားသဘောသည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ ဘူတံ၊ လင်ရှားဖြစ်၏။ သင်္ခတံ၊ ကံ စသောအကြောင်းတရားတို့သည် ကောင်း စွာရောက်၍ စိမ့်အပ်၏။ ပလောဂာဓမ္မံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ၊ ထို တရားသဘောသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ တထာဂတဿ၊ ၏။ သရီရံ ပိ၊ ကိုယ်တော်သော်မှလည်း။ မာ ပလုဇ္ဇိ၊ မပျက်စီးပါစေနှင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ တောင့်တခြင်းကို။ (ကုတော လဗ္ဘာ၊ အဘယ်မှာ ရအပ်ပါအံ့နည်း။ ဝါ၊ အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်း။) ဧဟံ ဌာနံ၊ ဤတောင့်တ၍ ရနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ရောဒန္တေနာ ပိ၊ ငိုနေပါသော်လည်း။ ကန္တန္တေနာ ပိ၊ မြည်တမ်းနေပါသော်လည်း။ တံ ကာရဏံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ လဒ္ဓံ၊ ရခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ပုန ပစ္စာဝမိဿတိတိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင် အာယုသင်္ခါရ ကို။ စတ္တံ၊ စွန့်အပ်ပြီ။ ဝန္တံ၊ ထွေးအန်အပ်ပြီ။ ဝတ၊ စင်စစ်။ တံ၊ ထိုအာယုသင်္ခါရ ကို။ ပုန၊ ဖန်။ ပဋိခါဒိဿတိ၊ တဖန် ဝားဦးလတ္တံ့။ (ဣတိ ဧဟံ ဌာနံ န ဝိဇ္ဇတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၁၈၄။ ယထာယိဒံ ဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ ကား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဥဂ္ဂဟ-စသည်ကိုပြုအပ်သော်။ သိက္ခတ္ထယသင်္ဂဟံ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ သုံးဖြာသောသိက္ခာအပေါင်းကို သိမ်းယူရာဖြစ်သော။ ဣဒံ သာသန ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဤ မြတ်သောအကျင့်ဟုဆိုအပ်သော သာသနဗြဟ္မစရိယသည်။ (အဒ္ဓနိယံ အဿ-၌ စပ်။) အဒ္ဓနိယန္တိ၊ ကား။ အဒ္ဓါနကမံ၊ ရှည်သော အခွန်ကို ခံသည်။ ဝါ၊ မြဲမြံတည်တံ့ အရှည်ခံသည်။ စိရဋ္ဌိတိကန္တိ၊ ကား။ စိရပုဝတ္ထိဝသေန၊ ကြာမြင့်စွာ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ ကြာ မြင့်စွာ တည်ခြင်းရှိသည်။ (အဿ-၌ စပ်။) စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော တရားကို။ လောကီယလောကုတ္တရဝသေ နေဝ၊ လောကီ လောကုတ္တရာတို့နှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ ကထိတံ၊ ဟော တော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဗောဓိပက္ခိယာနံ၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အသင်းအင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေသံ ဓမ္မာနံ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော တရားတို့၏။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ သဗ္ဗာကာရေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသေ၊ ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ နိဒ္ဒေသ၌။ (မယာ။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤ တတိယဘာဏဝါရ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်လွင်ထင် ရှားသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ။တတိယဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

နာဂါပလောကိတအဖွင့်

၁၈၆။ နာဂါပလောကိတန္တိ (ဧတ္ထ ဂူဇတ္ထံ။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ။ဒဿေ မိ) အံ။ မဟာဇနဿ၊ ။ အဋ္ဌိနိ၊ အရိုးတို့သည်။ ကောဋ္ဌိယာ၊ အစွန်း တခုဖြင့်။ ကောဋ္ဌိ၊ အစွန်းတခုကို။ အာဟစ္မ၊ ထိခိုက်၍။ ဌိတာနိ ယထာ၊ တည်ကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ (အဋ္ဌိနိ၊ တို့သည်။) အင်္ဂုသကလဂ္ဂါနိ၊ ချွန်းချိတ်တို့ကဲ့သို့ အချင်းချင်း၌ ငြိကပ်ကုန်သည်။ (ဟု တွာ။ ဌိတာနိ) ဝိယ၊ သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့ ၏။ (အဋ္ဌိနိ၊ တို့သည်။ ကောဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ ကောဋ္ဌိ၊ ကို။ အာဟစ္မ၊ ၍။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ အင်္ဂုသကလဂ္ဂါနိ၊ ကုန်သည်။ ဟုတွာ။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ [အင်္ဂု သကလဂ္ဂါနိ ဝိယာတိ အင်္ဂုသကာနိ ဝိယ အညမညသ္မိ လဂ္ဂါနိ အာသတ္တာ နိ ဟုတွာ ဌိတာနိ။-ဋီကာ။] ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ (အဋ္ဌိ

၁၆၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

နိ၊ တို့သည်။) သံခံလိကာနိ ဝိယ၊ သံကင်းဆက်တို့ကဲ့သို့။ ကောဗဒ္ဓါနိ၊ တဆက်တည်း စပ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စတော၊ နောက်သို့။ အပလောကနကာလေ၊ ကြည့်တော်မူရာ အခါ၌။ ဂီဝံ၊ လည်တော်ကို။ ပရိဝတ္တေတုံ၊ ပြန်လှည့်ခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းသည်။ န ဟောကံ။ မဖြစ်။ ပန၊ အနွယ် ကား။ ဟတ္ထိနာဂေါ၊ ဆင်ပြောင်သည်။ ပစ္စာဘာဂံ၊ နောက်အဖို့သို့။ အပလောကေတုကာမော၊ ကြည့်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ (သမာနော၊ သော်။) သကလသရီရေနေဝ၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်ဖြင့်သု။ ပရိဝတ္တတိ ယထာ၊ ပြန်လည်ရသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပရိဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ပြန်လှည့်ထိုက်သည်။ ဝါ၊ လှည့်၍ကြည့်ထိုက်သည်။ ဟောတိ။

ပန၊ ထိုသို့ လှည့်၍ကြည့်ထိုက်ပါသော်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ၏။ (ဝိတ္ထေ-ဌံ စပ်။) နဂရဒ္ဓါရေ၊ ဌံ။ ဌတုာ၊ ၍။ ဝေသာလီ၊ ဝေသာလီမြို့ကို။ အပလောကေဿာမိ၊ ကြည့်ရှုတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဖိဝတ္တ၊ စိတ်တော်သည်။ ဥပ္ပန္နမတ္ထေ၊ ဖြစ်ကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်။ ဘဂဝါ၊ ရား။ အနေကာနိ၊ ကုန်သော။ ကပ္ပကောဋ္ဌိသဟဿာနိ၊ ကမ္ဘာ ကုဋေအထောင်တို့ပတ်လုံး။ ပါရမိယော၊ တို့ကို။ ပူရေန္တဟိ၊ ဖြည့်ကျင့်တော်မူကုန်သော။ တုမေဟိ၊ ရှင်တော်ဘုရားတို့သည်။ ဂီဝံ၊ ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြန်လှည့်၍။ အပလောကနကမ္ပံ၊ ကြည့်ရှုတော်မူကြောင်း အမှုကို။ န ကတံ၊ ပြုတော်မမူအပ်ပါ။ (ပြုအပ်ခဲ့သည်မဟုတ်ပါ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မလျှောက်

၁။ ကောဗဒ္ဓါနိ တသ္မာ။ ။အညမညံ ကေတော အာဗဒ္ဓါနိ။ (အချင်းချင်း တပေါင်းတည်း ဆက်စပ်နေကုန်၏။) ဂီဝဋ္ဌိနံ ကေဝ္ဌနာနံ ဝိယ ကောဗဒ္ဓဘာဝေန၊ (လည်ပင်းတော် အရိုးတို့၏ တခဲနက်ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ တဆက်တည်းစပ်နေကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) (ပရိဝတ္တေတုံ နသက္ကာ ဟောတိ။) န ကေဝလံ ဂီဝဋ္ဌိနံ ယေဝ၊ အထခေါ သဗ္ဗာနိဝိ တာနိ ဗုဒ္ဓါနိ တပေတွာ ဗာဟုသဗ္ဗိအာဒိကာ ဌါဒေသ မဟာသဗ္ဗိယော၊ (လက်မောင်းတော်အဆက် အစရှိကုန်သော တဆယ့်နှစ်မျိုးကုန်သော အဆက်ကြီးတို့ကိုလည်းကောင်း။) အင်္ဂုလိသဗ္ဗိယော စ (လက်ချောင်းတော် အဆက်တို့ကိုလည်းကောင်း။) ဘုရားရှင်တို့၏ ထို အလုံးစုံကုန်သော အဆက်တို့ကိုထား၍။ ဣတရသဗ္ဗိသု ကောဗဒ္ဓါနိ ဟုတွာ ဌိတာနိ၊ (အခြားသော အဆက်တို့၌ တစပ်တည်း ဆက်စပ်လျက် တည်နေကုန်၏။) ယတော နေသံ ပကတိဟတ္ထိနံ ကောဋ္ဌိသဟဿမလပ္ပမာဏံ ကာယမလံ ဟောတိ။ (ယင်းသို့ အရိုးတို့၏ တစပ်တည်း ဆက်စပ်၍နေခြင်းကြောင့် - ထိုဘုရားရှင်တို့၏ ကိုယ်အားတော်သည် ပကတိဆင်တို့၏ ကုဋေတထောင်ပမာအရှိသော အားနှင့်ညီမျှသော အားတော်ဖြစ်၏။) -ဋီကာ။

သော်လည်း လျှောက်သကဲ့သို့။ အယံ ပဿီ၊ ဤ မြေကြီးသည်။ ကုလာ
လစက္ကံ ဝိယ၊ အိုးထိန်းစက်ကဲ့သို့။ ပရိဝတ္တေတော၊ ပြန်လှည့်၍။ ဘဂဝန္တံ၊
ကို။ ဝေသာလိနဂရာဘိမုခံ၊ ဝေသာလီမြို့သို့ ရှေးရှုသောမျက်နှာ ရှိတော်
မူသည်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ တံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဝေသာလီမြို့သို့ ရှေးရှု
မျက်နှာရှိသည်ကို ပြခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧတံ၊ ဤ နာဂါပလောကိတ-
ဟူသောစကားကို။ (သံဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ။

နန္ဒ စ၊ စောဒနာပါဦးအံ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ စောဒနာမည်နည်း။)
ကေဝလံ၊ သာဝတ္ထိ ရာဇဂဟ မဖက် သက်သက်။ ဝေသာလီယာ ဝ၊
ဝေသာလီမြို့၌သာ။ (ပစ္ဆိမဒဿနံ၊ နောက်ဆုံးကြည့်တော်မူခြင်းသည်။) န
(ဟောတိ။) မဟုတ်သေး။ သာဝတ္ထိရာဇဂဟနာဠန္ဒပါဠလိဂါမကောဠိဂါမ
နာတိကဂါမကေသု ပ၊ သာဝတ္ထိမြို့ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ နာဠန္ဒမြို့ ပါဠလိရွာ ကောဠိရွာ
နာတိကရွာတို့၌လည်း။ တတော တတော၊ ထိုထိုမြို့ရွာမှ။ နိက္ခန္တကာလေ၊
ထွက်တော်မူရာ အခါ၌။ တံ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုထို အလုံးစုံသော ကြည့်တော်
မူခြင်းသည်။ ပစ္ဆိမဒဿနမေဝ၊ နောက်ဆုံး၌ ကြည့်တော်မူခြင်းသည်သာ။
(ဟောတိ နန္ဒ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလော။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်။)
ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုမြို့ရွာမှ ထွက်တော်မူရာ ထိုထိုအခါ
၌။ နာဂါပလောကိတံ၊ ဆင်ပြောင်ကြီး၏ ပြန်၍ကြည့်ခြင်းနှင့် တူသော
ကြည့်တော်မူခြင်းကို။ နာပလောကေသိ၊ ကြည့်တော်မမူသနည်း။ ဣတိ၊
ဤကား စောဒနာတည်း။ အနစ္စရိယတ္တာ၊ မအံ့ဩအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဝါ၊ အံ့ဩဖွယ်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (န အပလောကေ
သိ၊ မမူ။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တတ္ထ တတ္ထ၊
၌။ နိဝတ္တေတော၊ ပြန်လည်တော်မူ၍။ အပလောကေန္တဿ၊ ကြည့်တော်မူ
သော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဧတံ၊ ဤ ကြည့်တော်မူခြင်းသည်။ အစ္စရိယံ၊ အံ့ဩ
အပ်သည်။ ဝါ၊ အံ့ဩဖွယ်သည်။ န ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာပလော
ကေသိ၊ မမူ။ [ဤ ဆိုအပ်ပြီးတို့ကား ဧကန် အကြောင်း မဟုတ်သေး။ ဧကန်
အကြောင်းကို ပြလို၍ “အပိ စ” စသည်ကို မိန့်သည်။]

၁။ ဝေသာလိနဂရာဘိမုခံ အကာသိ။ ။ကဏ္ဍကပရိဝတ္တနေ ဝိယ ကပိလနဂရာ
ဘိမုခံ။ ယဒိ ဇုံ ကထံ တံ နာဂါပလောကိတံ နာမ ဇာတံ၊ တဒဇ္ဈာသယံ ဥပါ
ဒါယ။ ဘဂဝါ ဟိ နာဂါပလောကိတဝသေနေဝ အပလောကေတုကာမော ဇာ
တော၊ ပုညာနုဘာဝေန ပနဿ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ ပရိဝတ္တိ၊ (ကောင်းမှု၏ အာနုဘော်
ကြောင့် ထို မြတ်စွာဘုရား၏ တည်ရာမြေအရပ်သည် ပြန်လှည့်ရပြီ။) တေန တံ
“နာဂါပလောကိတ”န္တေဝ ဝုစ္စတိ။—ဋီကာ။

၁၆၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အပိ စ၊ တနည်းကား။ ဝေသာလိရာဇာနော၊ ဝေသာလိမင်းတို့သည်။ အာသန္နဝိနာသာ၊ နီးကပ်သော ပျက်စီးခြင်းရှိကုန်၏။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ဝဿာနံ၊ နှစ်တို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဝိနဿိဿန္တိ၊ ပျက်စီးရကုန်လတ္တံ့။ တေ၊ ထို ဝေသာလိမင်းတို့သည်။ တံ နဂရဒ္ဓါရေ၊ ထို မြို့တံခါး၏ အနီး၌။ နာဂါပလောကိတံ နာမ၊ မည်သော။ စေတိယံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ရှိ။ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ၊ နံသာ ပန်းအစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်တို့ဖြင့်။ ပူဇေဿန္တိ၊ ပူဇော်ကုန်လတ္တံ့။ တံ၊ ထိုသို့ ပူဇော်ခြင်းသည်။ နေသံ၊ ထို ဝေသာလိမင်းတို့၏။ ဒီဃရတ္တံ၊ လုံး။ ဟိတာယ သုခါယ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံတော်မူ၍။ တေသံ၊ ထို ဝေသာလိမင်းတို့အား။ ဝါ၊ တို့၏ အပေါ်၌။ အနုကမ္ပာယ၊ သနား စောင့်ရှောက်တော်မူခြင်းကြောင့်။ အပလောကေသိ၊ ကြည့်တော်မူပြီ။

ဒုက္ခဿန္တကရောတိ၊ ကား။ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ၊ အလုံးစုံသော ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏။ အန္တကရော၊ ပျက်စီးခြင်းကို ပြုတတ်သော။ [အန္တကရောတိ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခဿ သကသန္တာနေ ပရသန္တာနေ စ ဝိနာသကရော အဘာဝကရော။ ဤ ဋီကာအလို “အန္တ”သဒ္ဓါ အဆုံးအနက်ဟောမဟုတ် “ဝိနာသ”အနက်ဟောတည်း။] စက္ခုမာတိ၊ ကား။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ ဓမ္မစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ မံသစက္ခု၊ သမန္တစက္ခု တို့ဖြင့်။) စက္ခုမာ၊ စက္ခုရှိတော်မူသော။ (သတ္တာ အဝေါစ-၌ စပ်။) ပရိနိဗ္ဗုတောတိ၊ ကား။ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန၊ ကိလေသတို့၏ ငြိမ်းအေးတော်မူခြင်းဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ငြိမ်းအေးတော်မူပြီ။

စတုမဟာပဒေသအဖွင့်

၁၇၇။ မဟာပဒေသေတိ၊ ကား။ မဟာဩကာသေ၊ တရားတော်တို့၏တည်ရာ ကျယ်စွာသော သုတ္တောတရဏ-အစရှိသော ဌာနတို့ကို။

၁။ မဟာပဒေသေ။ ။ပဒေသ ကို “ဩကာသ”ဟု ဖွင့်ခြင်းတည်း။ အဝကသန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတေသုတိ ဩကာသာ။ (ဗုဒ္ဓတရားတော်တို့၏ တည်ရာဌာနတို့။) “ထို တည်ရာဌာနတို့”ဟူသည် သုတ္တဩတရဏ (ပါဠိတော်၌ သက်ဝင်စေခြင်း ဝိနည်း၌ တွေ့မြင်စေရခြင်းတည်း။) [မဟန္တာနိ ဓမ္မဿ ပတိဋ္ဌာပနဌာနာနိ၊ ကျယ်ဝန်းကုန်သော ဓမ္မကို တည်စေရာဌာနတို့တည်း။ ယေသု ပတိဋ္ဌာပိတော ဓမ္မော၊ ယင်း ဩကာသတို့၌ တည်စေအပ်သော ဓမ္မကို။ နိစ္စိယတိ အသန္နေဟတော၊ ယုံမှားခြင်း မရှိသော အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ကာနိ ပန တာနိ အာဂမနုဝိသိဋ္ဌာနိ၊ လာခဲ့ရာ ဗုဒ္ဓ သံဃာ

တေမဟာပဒေသအဖွင့်] လဲ ဘာသာဋီကာ

၁၆၃

ဝါ၊ ဝါနည်း။ မဟာအပဒေသေ၊ မြတ်သော ဗုဒ္ဓစသော ညွှန်ပြအပ်
သော ပုဂ္ဂိုလ်ရှိရာ သုတ္တောတရဏ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကို။ (ဒေ
သေသာမိ-၌ စပ်။) ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ဗုဒ္ဓ အစရှိကုန်သော။ မဟန္တေ မဟန္တေ၊
မြတ်ကုန် မြတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အပဒိသိတာ၊ ညွှန်ပြ၍။ (ပြော
လာသော ပုဂ္ဂိုလ်က ညွှန်ပြ၍။) ဝုတ္တာနိ၊ ပြောဆိုအပ်ကုန်သော။ မဟာ
ကရဏာနိ၊ သုတ္တောတရဏ-အစရှိသော ကျယ်ဝန်းသော အကြောင်းတို့ကို။
(ဒေသေသာမိ။) ဣတိ အတ္ထော။ (မဟာအပဒေသ ဟူသော ဒုတိယ
ပုဒ်၏အနက်။)

၁၀၀။ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဟံဠတုဠဟိ၊ ရွှင်လန်း နှစ်
သက်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) သာရ ကာရံ၊ ကောင်းချီးကို။ ဝါ၊ ကောင်း

သမ္မဟုလတ္ထေရ မဟုဿတတ္ထေရ ဟူသည်။ အထူးပြုအပ်ကုန်သော။ သုတ္တောတရ
ဏာဒိနိ၊ ပါဠိတော်၌ သက်ရောက်စေခြင်း အစရှိသည်တို့တည်း။ အာဒိဖြင့် ဝိနယ
သန္တိဿန ကိုယူပါ။-ဋီကာ။] ဤ ပထမနည်းအလို “ပဒိဿန္တိတိ ပဒေသာ၊
မဟန္တာပဒေသာ မဟာပဒေသာ”ဟုပြု။

၁။ တနည်း။ “မဟာအပဒေသေ ဝါ”ဟု ဒုတိယတနည်းဖွင့်၏။ [အပဒိဿန္တိတိ
အပဒေသာ၊ ညွှန်ပြအပ်သောတရားတို့။ “သမ္မုခါ မေတံ အာရုသော ဘဂဝတော
သုတ”န္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ကေနိ အာဟတဿ၊ တစုံတယောက် ဆောင်
ယူအပ်သော အကြောင်းအရာကို။ ဓမ္မောတိ ဝိနိစ္ဆိနနေ၊ ဓမ္မ-ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌။
ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ (သုတ္တအနာတရဏ ဖြစ်လျှင်လည်းကောင်း၊ ဝိနယ
အသန္တိဿန ဖြစ်လျှင်လည်းကောင်း၊ “ဘုရားဟော မဟုတ်”ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။)
ကို ပန တန္တိ၊ တဿ ယထာဘူတဿ၊ အကြင် အကြင် ဆောင်ယူအပ်သော
တို့စကားကို။ သုတ္တောတရဏာဒိ ဧဝ၊ သုတ်သို့ သက်ရောက်စေခြင်း အစရှိသည်
ပင်တည်း။ ဗုဒ္ဓေါ အပဒေသော ဧတဿာတိ ဗုဒ္ဓါပဌေသော။ သေ နယော သေ
သေသုပိ။ တေနာဟ “ဗုဒ္ဓါဒယော။ပ။ မဟာကရဏာနိ”တိ။-ဋီကာ။] ဤ ဒုတိယ
နည်းအလို “အပဒိဿန္တိတိ အပဒေသာ၊ (ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော ဗုဒ္ဓ သံဃ သမ္မဟု
လတ္ထေရ မဟုဿတတ္ထေရတို့တည်း။) မဟန္တာပဒေသာ+တ္ထောတိ မဟာပဒေ
သာ”ဟုပြု။

လေးပါးပြားပုံ - ထို မဟာပဒေသသည်- (၁) “ဗုဒ္ဓအထံတော်မှ ကြားနာအပ်
ပါပြီ”ဟုလည်းကောင်း၊ (၂) “သံဃာ့အထံတော်မှ ကြားနာအပ်ပါပြီ”ဟုလည်း
ကောင်း၊ (၃) “သမ္မဟုလတ္ထေရတို့အထံမှ ကြားနာ အပ်ပါပြီ”ဟုလည်းကောင်း၊
(၄) “မဟုသံတတ္ထေရအထံမှ ကြားနာအပ်ပါပြီ”ဟုလည်းကောင်း၊ ဤသို့ လာခဲ့ရာ
ဌာနက လေးပါးပြားသောကြောင့် “တ္ထောဧရာ ဧမ ဘိက္ခဝေ မဟာပဒေသာ
ဒေသေသာမိ”ဟု မဟာတော်မူသည်။

၁၆၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ . . . [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ပေတုဟု အားရနှစ်လို မြက်ဆိုအပ်သော အသံကို။ ဒတာ၊ ပေး၍။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေး၌ပင်။ ဝါ၊ အစ၌ပင်။ န သောတဗ္ဗံ၊ မနာယူထိုက်သေး။ ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကောင်းချီးပေး၍ အစ က ပင် နာယူမှုကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သော်။ ပစ္စာ၊ ။ ၌။ ဣဒံ၊ ဤ အသင်ပြောအပ်သောတရားသည်။ န သမေတိ၊ ဆုတ္တဝါဒနာနှင့် မညီညွတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စမာနော၊ ပြောဆိုအပ်သော်။ (န ဝိဿဇ္ဇေတိ-၌ စပ်။) ပုဗ္ဗေဝ၊ ပင်။ ဝါ၊ ပင်။ အယံ၊ ဤ တရားသည်။ ဓမ္မော ကိံ၊ ဓမ္မ လော။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝါ၊ ယခုမှ။ န ဓမ္မော၊ ဓမ္မ မဟုတ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ပြော၍။ လဒ္ဓိံ၊ သူ၏ အယူကို။ န ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ မစွန့်တော့။ န ပဋိက္ခောသိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဧသံ (ဧသော) ဗာလော၊ ဤ ငမိုက်ကောင်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ဝဒတိ၊ ပြောသနည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေးဦးမဆွအစ က ပင်။ န ဓတ္တဗ္ဗံ၊ မပြောဆိုထိုက်။ ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ရှေးဦးမဆွ အစ က ပင် တားမြစ်အပ်သော စကားကို။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သော်။ ဝတ္တံ၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ။ ယုတ္တမ္ပိ၊ သင့်သော စကားကိုလည်း။ န ဝက္ခတိ၊ မပြောတော့လတ္တံ့။ [ဝုတ္တေ နေရာဝယ် “ဝုစ္စမာနော” ကဲ့သို့ “ဝုတ္တော” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။ “ဝုတ္တော၊ ပြောဆိုအပ်သည်။ (သမာနော၊ လတ်သော်။)” ဟုပေး။] တေန၊ ကြောင့်။ “အနတ္တနန္တိတော အပ္ပဋိက္ခောသိတော” တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ တိ၊ ကား။ ပဒသင်္ခါတာနိ၊ ပဒ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဗျဉ္ဇနာနိ၊ သဒ္ဓါတို့ကို။ (ဥဂ္ဂဟေတော သြသုရေတဗ္ဗာနိ-၌ စပ်။)

သောဓကံ ဥဂ္ဂဟေတောတိ၊ ကား။ ‘ဣမသ္မိံ’ ဌာနေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ဆောင်ယူအပ်သောသုတ်၏ ဤအရပ်၌။ ပါဠိ၊ ပါဠိကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ဣမသ္မိံ

၁။ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ။ ။ ပဒ၊ အရ “ဝိဘတုန္တပုဒ်” ကိုလည်းကောင်း၊ ဗျဉ္ဇနာနိ အရ “အက္ခရာ တလုံး တလုံး” ဟူသော ဗျည်းတို့ကိုလည်းကောင်း ယူမည်စိုး၍ “ပဒသင်္ခါတာနိ ဗျဉ္ဇနာနိ” ဟု ဖွင့်သည်။ အတ္ထံ ဗျဉ္ဇေန္တိတိ ဗျဉ္ဇနာနိ၊ (အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်သောကြောင့် ဝိဘတုန္တပုဒ်ကိုပင် “ဗျဉ္ဇန” ဟု ခေါ်နိုင်သည်။) ပုဂ္ဂာ၌ကား ပဒနှင့် ‘ဗျဉ္ဇန’ ကို အရတူမယူပဲ “ပဒါနိ စ ဗျဉ္ဇနာနိ စ” ဟု အရကွဲ ခွန်သမာသ်ဖြင့် ဖွင့်၏။ “ပဒ” အရ နေတ္ထိကျမ်း၌လာသော အတ္ထပဒတို့ကိုလည်းကောင်း၊ “ဗျဉ္ဇန” အရ အက္ခရာ စသော ဗျဉ္ဇနပဒတို့ကိုလည်းကောင်း ယူစေလိုသည်။ ပဇ္ဇတိ၊ အတ္ထောဇောတိတိ ပဒါနိ။ (အနက်ကို သိကြောင်းဖြစ်သော အတ္ထပဒတို့။) “အတ္ထံ ဗျဉ္ဇေန္တိ” အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်သောကြောင့် အက္ခရာ စသည်သည် ဗျဉ္ဇနမည်၏။

ဌာနေတိ တေနာဘတသုတ္တဿ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ။-ဋီကာ။] ဣမသ္မိံ ဌာ
 နေ၊ ဌံ။ အတ္ထော၊ ကိ။ ဝုတ္ထော၊ ပြီ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဌံ။ အနုသန္တိ၊
 စကားအဆက်အစပ်ကို။ ကထိတော၊ ပြောဆိုအပ်ပြီ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဌံ။
 ပုဗ္ဗာပရံ၊ ရွှေစကားနှင့် နောက်စကားကို။ ကထိတံ၊ မဆန့်ကျင်အောင်
 ဆိုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ အနက်အထူးကို ရအောင်ဆိုအပ်ပြီ။ [ပုဗ္ဗေနာပရံ အဝိ
 ရုဇ္ဈနဉ္စေဝ ဝိသေသာဓာနဉ္စ ကထိတံ ပကာသိတံ။-ဋီကာ။] ဣတိ၊ သို့။ သုဋ္ဌ၊
 စွာ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနီတိ၊ ကား။ သုတ္တေ၊ ဌံ။
 ဩတာရေတဗ္ဗာနိ၊ သက်ဝင်စေထိုက်ကုန်၏။ ဝါ၊ သွင်းချထိုက် ကုန်၏။
 ဝိနယေ သန္ဓဿေတဗ္ဗာနီတိ၊ ကား။ ဝိနယေ၊ ဝိနည်းဌံ။ သံသန္ဓေတဗ္ဗာနိ၊
 နိုးနှော၍ ပြထိုက်ကုန်၏။ [သံသန္ဓေတွာ ဒဿနံ သန္ဓဿနန္တိ အာဟာ “ဝိနယေ
 သံသန္ဓေတဗ္ဗာနိ” တိ။-ဋီကာ။]

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ၊ ဝိနယေ သံဒဿေ
 တဗ္ဗာနိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ဌံ။ သုတ္တန္တိ၊ ကား။ ဝိနယော၊ ဒွေမာတိကာကို
 အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း ဝိဘင်းတည်း။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟော
 တော်မူသနည်း။ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရပ်ဌံ။ ဝါ၊ အဘယ်ပါဠိရပ်ဌံ။ ပဋိ
 ကိတ္တံ၊ ပယ်တော်မူအပ်သနည်း။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ သုတ္တဝိဘင်္ဂေ၊ သိက္ခာ
 ပုဒ်ပါဠိတော်ကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနီဌံ။ (ပဋိကိတ္တံ၊ ပြီ။) ဣတိ
 (အာဟာ။) ဝိနယောတိ၊ ကား။ ခန္ဓကော၊ မဟာဝဂ္ဂခန္ဓက စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက
 တည်း။ ယထာဟ၊ နည်း။ ဝိနယာတိသာရေ၊ ခန္ဓက ဝိနည်းကို လွန်
 ကျူး၍ကျင့်ခြင်းကြောင့်။ (ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ။) ဣတိ အာဟာ။
 ဧဝံ၊ ဤသို့ ယူအပ်သော်။ ဝိနယပိဋကမ္ပိ၊ ဝိနည်းပိဋကကိုသော်မှလည်း။
 န ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်အောင် ပိုင်းခြား၍ မယူအပ်။ (အကုန်မယူနိုင်)။
 [ပရိဝါရ ကျန်နေသည်-ဟူလို။] ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂါ၊
 ဥဘတောဝိဘင်းတို့သည်။ သုတ္တံ၊ သုတ္တမည်၏။ ခန္ဓကပရိဝါရ၊ မဟာဝဂ္ဂ
 ခန္ဓက စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက ပရိဝါရတို့သည်။ ဝိနယော၊ ဝိနယမည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့
 သုတ် ဝိနည်းတို့ကို ပိုင်းခြား၍ယူအပ်သော်။ ဝိနယပိဋကံ၊ ကိ။ ပရိယာ
 ဒိယတိ၊ ကုန်အောင် ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်၏။ (အကုန်ယူနိုင်၏။) အထ ဝါ၊
 ကား။ သုတ္တန္တပိဋကံ၊ သုတ္တန်ပိဋကသည်။ သုတ္တံ၊ သုတ္တမည်၏။ ဝိနယ
 ပိဋကံ၊ သည်။ ဝိနယော၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ ယူအပ်သော်။ ဒွေ
 ယေဝ၊ နှစ်ပုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ပိဋကာနိ၊ ဝိနည်းပိဋက သုတ္တန်ပိဋက
 တို့ကို။ ပရိယာဒိယန္တိ၊ ကုန်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ သုတ္တန္တိဘိဓမ္မပိဋကံနိ၊ သုတ္တန်ပိဋကံအဘိဓမ္မာပိဋက
 တို့သည်။ သုတ္တံ၊ မည်၏။ ဝိနယပိဋကံ၊ သည်။ ဝိနယော၊ မည်၏။ ဣတိ
 ဝေဓိ၊ ဤသို့ယူပြန်သော်လည်း။ တိဏိပိဋကံနိ၊ သုံးပုံသောပိဋကတ်တို့ကို။
 န တာဝ ပရိယာဒိယန္တိ၊ ပိုင်းခြား၍ မယူအပ်ကုန်သေး။ ဟိ၊ မှန်။ အ သုတ္တ
 နာမကံ-သုတ္တ အမည်မရှိသော။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ နာမ၊ ဘုရားစကားတော်မည်
 သည်။ အတ္တိ၊ ရှိသေး၏။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်ဘုရားစကားတော်နည်း။
 ဇာတကံ၊ ဇာတ်လည်းကောင်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါလည်းကောင်း။
 နိဇ္ဈေသော၊ စူဠနိဇ္ဈေသ၊ မဟာနိဇ္ဈေသလည်းကောင်း။ သုတ္တနိပါတော၊
 သုတ္တနိပါတ်လည်းကောင်း။ ဓမ္မပဒံ၊ ဓမ္မပဒလည်းကောင်း။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်း
 လည်းကောင်း။ ဣတိဝုတ္တကံ၊ ဣတိဝုတ် လည်းကောင်း။ ဝိမာနဝတ္ထု၊
 ဝိမာနဝတ္ထု လည်းကောင်း။ ပေတဝတ္ထု၊ ပေတဝတ္ထု လည်းကောင်း။
 ထေရဂါထာ၊ ထေရဂါထာလည်းကောင်း။ ထေရီဂါထာ၊ ထေရီဂါထာ
 လည်းကောင်း။ အပဒါနံ၊ အပဒါနီလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသည်
 တို့တည်း။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ သုဒိန္နတ္ထေရော၊ သည်။ (အာဟ-၌ စပ်။) အသုတ္တ
 နာမကံ၊ သုတ္တ အမည်မရှိသော။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ တော်သည်။ န အတ္တိ၊ ဣတိ၊
 ဤသို့ပြော၍။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော ဆိုအပ်ပြီးသောသံဝဏ္ဏနာနည်းကို။
 (သုတ္တန္တိဝိနယော-အစရှိသော ဆိုအပ်ပြီးသော သံဝဏ္ဏနာနည်းကို။) ပဋိက္ခိပိ
 တွာ၊ ပယ်မြစ်၍။ တိဏိ ပိဋကံနိ၊ တို့သည်။ သုတ္တံ၊ သုတ္တတည်း။ ဝိနယော
 ပန၊ ဝိနည်းသည်ကား။ ကာရဏံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရှားမှုကို ပြုတတ်
 သော အကြောင်းတည်း။ ဣတိ အာဟ၊ ပြီ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။
 တံ ကာရဏံ၊ ထို ဝိနည်းသည်သော အကြောင်းကို။ ဒဿန္တော၊ သည်။
 (ဟုတွာ။) ဣဒံ သုတ္တံ၊ ကို။ အာဟရိ၊ ဆောင်ပြီ။ (ကိ-နည်း။)

ဂေါတမိ၊ မိ။ တံ၊ ယော၊ ဓမ္မေ၊ အကြင်ပရိယတ္တိ တရားတို့ကို။
 ဘာနေယျာသိ၊ သိရာ၏။ [ဓမ္မေတိ ပရိယတ္တိဓမ္မေ-ဋီကာ။] (ကိ၊
 သနည်း။) ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သရာဂါယ၊ ကာမရာဂ တဝ

၁။ ဝိနယောကာရဏံ။ ဝိနယတိ ဧတေန ကိလေသေတိ ဝိနယော၊ (ကိလေ
 သာတို့ကို ပယ်ရှားကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်း။) ကိလေသဝိနယနုပါယော၊ (ကိ
 လေသာတို့ကို ပယ်ရှားကြောင်း နည်းဥပါယ်။) သော ဝေ စ နံ ကာရဏတိတိ ကာ
 ရဏံ (ထိုနည်းသည် ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရှားမှုကို ပြုတတ်သောကြောင့် ကာရဏ
 မည်၏။) ဣတိ အာဟ “ဝိနယော ပန ကာရဏ” ဋီကာ။

ရာဂနှင့် တကွဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိရာဂါယ၊
ရာဂဖြင့် မတပ်မက်ခြင်းငှာ။ နော (သံဝတ္တန္တိ။) သညောဂါယ၊
ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်ခြင်းငှာ။ ပ။ ဝိသညောဂါယ၊ ကာမရာဂ စသည်
တို့နှင့် မယှဉ်ခြင်းငှာ။ ပ။ အာစယာယ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏ တိုးပွားခြင်း
အကျိုးငှာ။ ပ။ အပစယာယ၊ ဝဋ်ဒုက္ခကို ဖျက်ဆီးခြင်းအကျိုးငှာ။
(နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။)။ ပ။ မဟိစ္ဆတာယ၊ များသော ပစ္စည်းတို့ကို အလို
ရှိသူ၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။ ပ။ အပ္ပိစ္ဆတာယ၊ အလိုမရှိသူ၏ အဖြစ်
အကျိုးငှာ။ ပ။ အသန္တုဋ္ဌိယာ၊ ပစ္စည်း လေးပါးတို့၌ မတင်းတိမ်
မရောင့်ရဲခြင်းငှာ။ ပ။ သန္တုဋ္ဌိယာ၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ တဆယ့်လေး
ပါးသော သန္တောသဖြင့် တင်းတိမ် ရောင့်ရဲခြင်းငှာ။ ပ။ သင်္ဂဏိကာယ၊
အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းငှာ။ ပ။ ပဝိဝေ
ကာယ၊ အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊
ကာယဝိဝေက တဒဂ်ဝိဝေက စသော ဝိဝေက အကျိုးငှာ။ ပ။
ကောသဇ္ဇာယ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။ ပ။ ဝီရိယာရမ္ဘာယ၊
ဝီရိယကို အားထုတ်ခြင်းငှာ။ ပ။ ဒုဗ္ဘရတာယ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မွေးမြူ
အပ်သူ၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။ သံဝတ္တန္တိ။ သုဘရတာယ၊ လွယ်ကူစွာ
မွေးမြူအပ်သူ၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။ နော (သံဝတ္တန္တိ ဣတိ။ ဇာနေ
ယျာသိ၊ ရာ၏။) ဂေါတမိ၊ မိ။ ဧကံသေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။
(တေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။) ဧသော၊ ဤ တရားသည်။ န ဓမ္မော၊ ဓမ္မ
မဟုတ်။ ဧသော၊ သည်။ န ဝိနယော၊ ဝိနယ မဟုတ်။ ဧတံ၊
ဤ အဆုံးအမသည်။ န သတ္ထုသာသနံ၊ ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ
တော်မဟုတ်။ ဣတိ။ ဓာရေယျာသိ၊ ဆောင်ရွက် မှတ်သားလော့။
စ ခေါ၊ အနွယ် ကား။ ဂေါတမိ၊ မိ။ တံ ယေ ဓမ္မေ ဇာ
နေယျာသိ (ကိ။) ဣမေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ဝိရာဂါယ၊ ငှာ။
သံဝတ္တန္တိ။ သရာဂါယ၊ ငှာ။ နော (သံဝတ္တန္တိ။) ဝိသညော
ဂါယ၊ ငှာ။ ပ။ သညောဂါယ၊ ငှာ။ ပ။ အပစယာယ၊ ငှာ။ ပ။
အာစယာယ၊ ငှာ။ ပ။ အပ္ပိစ္ဆတာယ၊ ငှာ။ ပ။ မဟိစ္ဆတာယ၊ ငှာ
။ ပ။ သန္တုဋ္ဌိယာ၊ ငှာ။ ပ။ အသန္တုဋ္ဌိယာ၊ ငှာ။ ပ။ ပဝိဝေကာယ၊
ငှာ။ ပ။ သင်္ဂဏိကာယ၊ ငှာ။ ပ။ ဝီရိယာရမ္ဘာယ၊ ငှာ။ ပ။ ကော
သဇ္ဇာယ၊ ငှာ။ ပ။ သုဘရတာယ၊ ငှာ။ သံဝတ္တန္တိ။ ဒုဗ္ဘရတာယ၊ ငှာ။
နော (သံဝတ္တန္တိ။ ဣတိ ဇာနေယျာသိ၊ ရာ၏။) ဂေါတမိ၊ မိ။
ဧကံသေန၊ ဖြင့်။ (တေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။) ဧသော၊ သည်။ ဓမ္မော၊

၁၆၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဓမ္မတည်း။ သော၊ သည်။ ဝိနယော၊ ဝိနယတည်း။ တေ၊
သည်။ သတ္တုသာသနံ၊ တော်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဓာရေယျာ
သိ၊ ဆောင်ရွက် မှတ်သားလော့၊ (ဣတိ၊ သို့။ အာဟရိ၊ ပြီ။)
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုတ္တေတိ၊ ကား။ တေပိဋကေ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ
ဟု ဆိုအပ်သော။ ဗုဒ္ဓဝစနေ၊ တုရားစကားတော်၌။ သြတာရေတဗ္ဗာနိ၊
ကုန်၏။ ဝါ၊ ကုန်၏။ ဝိနယေတိ၊ ကား။ တေသ္မိံ ရာဂါဒိဝိနယကာရ
ဏေ၊ ဤ ရာဂအစရှိသည်တို့ကို ပယ်ရှားခြင်း၏အကြောင်း၌။ သံသန္ဓေ
တဗ္ဗာနိ၊ နီးနှော၍ ပြထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊
ဤ သုတ္တေန္နဝိနယေ-ဟူသောပါဠိရပ်၌။ အတ္တော၊ တည်း။
န စေဝ သုတ္တေ သြသရန္တိတိ၊ ကား။ သုတ္တပဋိပါဠိယာ၊ သုတ်အစဉ်
အားဖြင့်။ ကတ္တမိ၊ အချို့သောသုတ်၌။ အနာဂန္တော၊ မလာမူ၍။ ဆလ္လိံ၊
အပွေးကို။ ဝါ၊ အပွေးနှင့်တူသော တရားအတူကို။ ဥဋ္ဌာပေတွာ၊ ထစေ၍။
ဂုဠဝေဿန္တရ ဂုဠဥမ္မဂ္ဂ ဂုဠဝိနယဝေဒလ္လပိဋကနံ၊ ဂုဠဝေဿန္တရကျမ်း ဂုဠဥမ္မဂ္ဂ
ကျမ်း ဂုဠဝိနယကျမ်း ဝေဒလ္လပိဋကတို့တွင်။ အညစာရတော၊ အမှတ်မတား
တပါးပါးသောကျမ်းမှ။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ပညာယန္တိ၊
ထင်ရှားကုန်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ ဟိ၊ မှန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာဂတာနိ၊ လာသော
ကျမ်းစာတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ရာဂါဒိဝိနယေစ၊ ရာဂအစရှိသည်တို့ကို ပယ်

၁။ သုတ္တေတိ။ ။စတုသစ္စသားလေးပါးသော သစ္စာကို။ သုစနံ၊ ထင်ရှားပြသော
တရားသည်။ သုတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ အာဟ “သုတ္တေတိ တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ”တိ။
ဤအလို “သုတ္တံ”ကို “စတုသစ္စံ သုစေတိတိ သုတ္တံ”ဟု ပြပါ။ တေပိဋကဉ္စိ ဗုဒ္ဓ
ဝစနံ သစ္စဝိနိမုတ္တံ နတ္ထိ။ သစ္စာလေးပါးမှ လွတ်သော တရားစကားတော် မရှိ။
ထို့ကြောင့်-
“ဇေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊ တေသံ ဟေတုံ တထာဂတော အာဟ။
တေသဉ္စ ယော နိရောဓော၊ ဧဝံ၊ ဒိ မဟာသမဏော။
ဟု အရှင်အဿဇိထေရ်က အရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းအား ဟောပြတော်
မူသည်။
၂။ ဆလ္လိံ ဥဋ္ဌာပေတွာ။ ။အရောဂဿ မဟာတော ရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော ဥပက္က
မေန ဆလ္လိယာ သကလိကာယ၊ ပပဋိကာယ ဝါ ဥဋ္ဌပနံ ဝိယ (ရောဂါမရှိသည်
ဖြစ်၍ သစ်ပင်ကြီးတည်နေစဉ် လုံ့လဖြင့် အခွံအစိတ် (တနည်း)အပွေးကို ထစေ
သကဲ့သို့။) အရောဂဿ သာသနဓမ္မဿ တိဋ္ဌတော ဗျဉ္ဇနမေတ္တေန တပ္ပရိယာပန္နံ
ဝိယ ဟုတွာ ဆလ္လိသဒိသံ ပုဗ္ဗာပရဝိရုဒ္ဓတာဒိဒေါသံ ဥဋ္ဌပေတွာ (အပွေးနှင့်တူသော
ရှေ့နောက်အနံ့ကင်းသည်၏အဖြစ် အစရှိသောအပြစ်ကို ထစေ၍။) ပရိဒိပေတွာ။
(ပြရှ်။) -ဦးကာ။

စတုမဟာပဒေသအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၆၉

ဖျောက်ကြောင်း၌လည်း။ ပညာယမာနာနိ၊ ထင်ရှားကုန်လတ်သော်။ ဆဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ၊ စွန့်ထိုက်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣတိ ဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဆဇ္ဈေယျာထာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ စေတနုပါယေန၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရဟံ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထာတိ၊ ကား။ စတုတ္ထံ၊ လေးပါးမြောက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ ဣဒံ ပတိဋ္ဌာနောကာသံ၊ ဤတည်ရာ အရပ်ကို။ ဓာရေယျာထ၊ ကုန်လော့။ ပန၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤ မဟာပဒေသတို့ကို ညွှန်ပြရာဌာန၌။ ဣမံ ပကိဏ္ဏကံ၊ ဤ ရှေးပြုမိသော စကားရပ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) သုတ္တေ၊ ဤသုတ်၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာပဒေသ၊ မဟာပဒေသ တို့လည်းကောင်း။ ခန္ဓကေ၊ မဟာဝဂ္ဂခန္ဓက ၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာပဒေသ၊ လည်းကောင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဗျာကရဏာနိ၊ ပြဿနာကို ဖြေ ဆိုခြင်းတို့လည်းကောင်း။ သုတ္တံ၊ သုတ်လည်းကောင်း။ သုတ္တာနုလောမံ၊ သုတ်အားလျော်သော မဟာပဒေသ လည်းကောင်း။ အာစရိယဝါဒေါ၊ အာစရိယဝါဒလည်းကောင်း။ အတ္တနောမတိ၊ အတ္တနောမတိလည်းကောင်း။ တိဿော၊ ကုန်သော။ သင်္ဂီတိယော၊ သင်္ဂါယနာတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။)

တတ္ထ၊ ထို ပကိဏ္ဏက၌။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မတည်း။ အယံ၊ ကား။ ဝိနယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဓမ္မဝိနိစ္ဆယေ၊ ဓမ္မကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ထိုက်သော ဓမ္မသည်။ ပတ္ထေ၊ ရောက် လတ်သော်။ [ဓမ္မေ ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌိတေ။-ဋီကာ။] စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣပေ မဟာပဒေသ၊ တို့သည်။ ပမာဏံ၊ ပမာဏ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ

၁။ သုတ္တံ။ပ။အတ္တနောမတိ။ «အတ္တသုစနာဒိအတ္ထေန သုတ္တံ၊ ပါဠိ။ (ပိဋကဘုရား ဟောပါဠိတော်အနက်ကို ထင်စွာပြတတ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသောအကြောင်းကြောင့် “သုတ္တံ”မည်၏။)တံ သုတ္တံ အနုလောမေတိ အနုကူလေတိတိ သုတ္တာနုလောမံ၊ မဟာပဒေသော။ (ထို သုတ်အားလျော်စွာဖြစ်သောကြောင့် မဟာပဒေသကို“သုတ္တာ နုလောမ”ဟု ခေါ်သည်။) အာစရိယာ ဝဒန္တိ သံဝဇ္ဇေန္တိ ပါဠိ။ ဇေတနာတိ အာစရိယဝါဒေါ၊ အဋ္ဌကထာ။ (အဋ္ဌကထာလရာတို့၏ ပါဠိတော်ကို ဖွင့်ဆိုကြောင်း “အဋ္ဌကထာ”လည်း အာစရိယဝါဒမည်၏။ တဿ တဿ ထေရဿ အတ္တနော ဝေ မတိ အဓိပ္ပာယ်သောတိ အတ္တနောမတိ။ (အလေးပြုလောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အလို ရှိအပ်သော အနက် အဓိပ္ပာယ်သည် “အတ္တနောမတိ”မည်၏။) -ဋီကာ။

မဟာပဒေသ လေးပါး၌။ ယံ၊ အကြင် တရားသည်။ သမေတိ၊ ညီညွတ်၏။ တဒေဝ၊ ထို မဟာပဒေသ လေးပါး၌ ညီညွတ်သောတရားကိုသာ။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတရံ၊ မဟာပဒေသ လေးပါး၌ ညီညွတ်သောတရားမှတစ်ပါး မညီညွတ်သောတရားကို။ ဝိရဝန္တဿာပိ၊ မြည်တမ်း နေပါ သော်လည်း။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူထိုက်။ [တရားကိုဆောင်ယူလာသက သို့ တရားကို အမှန် ပါဟု အထပ်ထပ်ဆိုနေသည်ကို “ဝိရဝန္တဿ” ဟု ဆိုသည်။]

“ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ကပ္ပတိ၊ အပ်၏။ ဣဒံ၊ သည်။ န ကပ္ပတိ၊ မအပ်။” ဣတိ၊ သို့။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဝိနိစ္ဆယေ၊ ကပ္ပိယ အကပ္ပိယ-ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ ဝဂ်၊ ဆုံးဖြတ်ထိုက်သော ကပ္ပိယ အကပ္ပိယ-သည်။ ပတ္တေ၊ ရောက်လတ်သော်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင် အမှုကို။ (အပ္ပဋ္ဌိက္ခိတ္တံ-၌ စပ်။) ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ န ကပ္ပတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပဋ္ဌိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်မြစ်တော်မမှုအပ်။ တံ၊ ထို မအပ်ဟု ပယ်မြစ်တော်မမှုအပ်သော အမှုသည်။ အ ကပ္ပိယံ၊ မအပ်သောအရာကို။ စေ အနုလောမေတိ၊ အကယ်၍ လျော်စွာဖြစ်အံ့။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သောအရာကို။ စေ ပဋိဗာဟတိ၊ အကယ်၍ တားမြစ်အံ့။ (ဝေံသတိ။) တံ၊ ထို အကပ္ပိယအရာ၌ လျော်စွာ ဖြစ်၍ ကပ္ပိယအရာကို တားမြစ်သောအမှုသည်။ ဝဂ်၊ သင်တို့အား။ န ကပ္ပတိ၊ မအပ်။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓကေ၊ မဟာဝဂ္ဂခန္ဓကဉ္စ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာပဒေသ၊ တို့သည်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ ဧသံ၊ ထို မဟာပဒေသတို့၏။ ‘ဝိနိစ္ဆယကထာ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကားကို။ သမန္တပါသာဒိကာယံ၊ ၌။ (မယာ။) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို သမန္တပါသာဒိကာ-မည်သော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ (သန္နိဋ္ဌာနံ ကာတဗ္ဗံ-၌ စပ်)ယံ၊ အကြင်အမှုသည်။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သောအရာကို။ အနုလောမေတိ၊ လျော်စွာပြု၏။ တဒေဝ၊ ထို ကပ္ပိယအနုလောမ-အမှုသည်သာ။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်၏။ ဣတရံ၊ ကပ္ပိယအား လျော်သောအမှုမှတစ်ပါး မလျော်သောအမှုသည်။ အကပ္ပိယံ၊ မအပ်။ ဣတိ ဧဝံသို့။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။

ကေသဗျာကရဏီယော၊ တခုသောအဖို့အားဖြင့် ဖြေဆိုထိုက်သော။ ဝဂ်၊ စင်စစ်ဖြေဆိုထိုက်သော။ ပဉ္စေ၊ ပြဿနာလည်းကောင်း။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယော၊ ခွဲခြား ဝေဖန်၍ ဖြေဆိုထိုက်သော။ ပဉ္စေ၊ လည်းကောင်း။ ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယော၊ ပုစ္ဆာရှင်ကို တဖန်မေး၍ ဖြေဆိုထိုက်သော။ ပဉ္စေ၊ လည်းကောင်း။ ထပနီယော၊ မဖြေပဲထားထိုက်သော။ ပဉ္စေ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမာနိ၊ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ ပဉ္စဗျာ

စတုမဟာပဒေသအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၆၁

ကရဏာနိ နာမ၊ ပြဿနာကို ဖြေဆိုနည်းတို့ မည်၏။ ဝါ၊ ဖြေဆိုထိုက်သော ပြဿနာတို့မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ပဉ္စဗျာကရဏ-တို့တွင်။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒ-သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာမ၊ အိမ်း။ (စက္ခု၊ သည်။) အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကေသေနေဝ၊ တသေ အဖို့အားဖြင့်သာ။ ဝါ၊ စင်စစ် ကေနိအားဖြင့်သာ။ ဗျာကာတဗ္ဗံ၊ ဖြေဆိုထိုက်၏။ သောတာဒီသ၊ သောတပသာဒ-အစရှိသည်တို့၌။ သေ (သော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။ အယံ၊ ဤ ပြဿနာသည်။ ကေသဗျာကရဏီယော၊ ကေသဗျာကရဏီယ-မည်သော။ ပဉ္စော၊ ပြဿနာမည်၏။

၀၃

အနိစ္စံ နာမ၊ အနိစ္စ-မည်သည်။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒ-လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌေန၊ သည်။ စက္ခုမေဝ၊ စက္ခုတမျိုးသည်သာ။ (အနိစ္စံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ သောတဗ္ဗံ၊ သောတပသာဒ-သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ သာနဗ္ဗံ၊ သာနပသာဒ-သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိဘဇိတော၊ ခွဲခြားဝေဖန်၍။ ဗျာကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ပြဿနာသည်။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယော၊ မည်သော။ ပဉ္စော၊ မည်၏။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ သောတံ၊ သောတသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) သောတံ၊ သည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ စက္ခု၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌေန၊ သည်။ ကေနုဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်သဘောကြောင့်။ ပုစ္ဆသိ၊ မေးသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပုစ္ဆိတော၊ မေးသူကို တဖန်မေး၍။ ဒဿနုဋ္ဌေန၊ မြင်ဟတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်သဘောကြောင့်။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေးပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ ပြောဆိုအပ်သော်။ နဟိတိ၊ နဟိ-ဟူ၍။ ဝါ၊ စက္ခုဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သောတမဖြစ် သောတဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ စက္ခုမဖြစ်ဟူ၍။ ဗျာကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အနိစ္စဋ္ဌေန၊ မမြဲသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေးပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ အပ်သော်။ အာမာတိ၊ အာမ-ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဗျာကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ပြဿနာသည်။ ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယော၊ မည်သော။ ပဉ္စော၊ မည်၏။

၁။ ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယော။ ။ဒိန္နံ တေသံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ထို စက္ခုသောဟတို့၏။ သဒိသတာစောဒနာ၊ ကို။ ပဋိပုစ္ဆနမုခေနေဝ၊ တဖန်ပြန်၍မေးခြင်းကို အပြီးပဓာနပြုသဖြင့်သာ။ ဗျာကရဏီယာ၊ (ကသွံ။) ပဋိက္ခေပဝသေန၊ နဟိ-ဟု ပယ်မြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ အနုညာတဝသေန စ၊ အာမ-ဟု ဝန်ခံ

၁၇၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ပန၊ ကား။ တံ၊ ထို သရီရသည်။ ဇီဝံ၊ ဇီဝ လော။ တံ၊ ထို ဇီဝ သည်။ သရီရံ၊ သရီရ လော။ ဣတိ အာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကား တို့ကို။ ပုဋ္ဌေန၊ သည်။ ဧတံ၊ ဤ ဇီဝ သရီရ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဗျာကတံ၊ ဖြေတော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ယပေတဗ္ဗော၊ မဖြေဆိုပဲထားထိုက်၏။ သေ (သော) ပဉ္စော၊ ဤ ပြဿနာကို။ န ဗျာ ကာတဗ္ဗော၊ ထိုက်။ အယံ၊ ဤ ပြဿနာသည်။ ယပနီယော၊ မည်သော။ ပဉ္စော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေနာကာရေန၊ ထို အခြင်းအရာအား ဖြင့်။ ပဉ္စော ပြဿနာသည်။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လတ်သော်။ စတ္တာရိ၊ ကုန် သော။ ဣမာနံ ပဉ္စဗျာကရဏာနိ၊ ဤ ပြဿနာကို ဖြေဆိုနည်းတို့သည်။ ပမာဏံ၊ နှိုင်းချိန်ကြောင်း ပမာဏ တည်း။ ဣမေသံ၊ ဤ ပဉ္စဗျာကရဏ တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ သော ပဉ္စောကို။ ဗျာကာတဗ္ဗော၊ ။

[စတ္တာရိ ပဉ္စဗျာကရဏာနိ-၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍၊ သုတ္တံ သုတ္တာနုလောမံ- စသည်တို့၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “သုတ္တာဒီသု ပန-အစရှိသည်ကို မိန့်။]

ပန၊ ကား။ သုတ္တာဒီသု၊ သုတ္တ အစရှိသည်တို့တွင်။ သုတ္တံ နာမ၊ သုတ္တမည် သည်။ တိသော၊ သုံးတန်ကုန်သော။ ဝါ၊ သုံးကြိမ်ကုန်သော။ သံဂီတိယော၊ သံဂါယနာတို့သို့။ အာရဋ္ဌာနိ၊ တက်ရောက်ကုန်သော။ တိဏိ၊ သုံးပုံကုန်သော။ ပိဋကာနိ၊ တို့တည်း။ သုတ္တာနုလောမံနာမ၊ သုတ္တာနုလောမမည်သည်။ အနု

ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ဝိဿန္တိတဗ္ဗတော၊ ဖြေဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဣတိ အာဟ “ယတာ စက္ခု၊ ထတာ သောတံ။ ပ။ အယံ ပဋိပုစ္ဆာ ဗျာကရဏီယော ပဉ္စော” ဟိ။--ဇီကာ။

၁။ ယပနီယော။ ။တံဇီဝံ တံသရီရန္တိ ဇီဝသရီရာနံ အနညတာ ပဉ္စော၊ တမျိုး တခြား တပါးမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ပြဿနာ။ ဝါ၊ တမျိုးတည်း၏ အဖြစ် ဟူသော ပြဿနာ၊ ယဿ၊ အကြင် ဇီဝသရီရ၏။ ယေန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အန ညတာ စောဒိတာ၊ တမျိုးတခြား တပါးမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို စောဒနာအပ်ပြီ။ သော ဧဝ၊ ထို ဇီဝကိုပင်။ ဝါ၊ ထို သရီရကိုပင်။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ်အားဖြင့်။ (အစစ်အမှန်အားဖြင့်။) နုပလမ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝဉ္စာတနယဿ၊ အမြဲမသား၏။ မတ္တေယျတာ ကိတ္တန သဒိသော၊ အမိ၏ စီးပွား၏အဖြစ်ကို ပြော ခြင်းနှင့်တူ၏။ ဣတိ အဗျာကာတဗ္ဗတာယ၊ ဤသို့ မဖြေဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဌပနီယော၊ ဌပနီယ ပြဿနာဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။--ဇီကာ။

စတုမဟာပဒေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၇၃

လောမကပ္ပိယံ၊ လျော်သော အပ်သောအရာတည်း။ အာစရိယဝါဒေါ နာမ၊ မည်သည်။ အဋ္ဌကထာ၊ အဋ္ဌကထာတည်း။ အတ္တနာမတိ နာမ၊ မည်သည်။ နယဂ္ဂါဟေန၊ နည်းကို ယူခြင်းဖြင့်။ အနုဗုဒ္ဓိယာ၊ လျော်စွာသိခြင်းဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပဋိဘာနံ၊ ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို သုတ္တ အစရှိသည်တို့တွင်။ သုတ္တ၊ သုတ္တ ကို။ အပ္ပဋ္ဌိဗာဟိယံ၊ မတား

၁။ အနုလောမကပ္ပိယံ။ ။ဝိနယမဟာပဒေသော၊ ခန္ဓကိနည်း၌လာသော မဟာပဒေသလေးပါးသည်။ ကပ္ပိယာနုလောမ ဝိဓာနတော၊ အပ်သောအရာအားလျော်စွာ စီရင်ခြင်းကြောင့်။ နိပ္ပရိယာယတော၊ မုချအားဖြင့်။ အနုလောမကပ္ပိယံ နာမ၊ လျော်သော အပ်သောအရာမည်၏။ မဟာပဒေသဘာဝေန ပန၊ မဟာပဒေသ၏ အဖြစ်ဖြင့်ကား။ တံသဒိသတာယ၊ ထို ခန္ဓကိနည်း၌လာသော မဟာပဒေသနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုတ္တန္တမဟာပဒေသသုပိ၊ သုတ္တန္တမဟာပဒေသ—တို့၌လည်း။ “အနုလောမကပ္ပိယ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အယံ အဋ္ဌကထာဝေါဟာရော၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌လာသော နာမည်သည်။ (ဟောတိ။) ဆိုလိုရင်းကား—ကပ္ပိယအားလျော်စွာ စီရင်ခြင်းကြောင့် ဝိနယမဟာပဒေသ—သည် “မုချအနုလောမကပ္ပိယ” မည်၏။ သုတ္တန္တမဟာပဒေသ—တို့ကား...မဟာပဒေသချင်း တူသောကြောင့် သဒိသုပစာရအားဖြင့် “အနုလောမကပ္ပိယ”ဟု အဋ္ဌကထာဆရာတို့ နာမည်တပ်ကြသည်။

၂။ အာစရိယဝါဒေါအဋ္ဌကထာ။ ။ယဒိပိ တတ္ထ တတ္ထ ဘဂဝတာ ပဝတ္တိတ ပကိဏ္ဍကဒေသနာဝ (ဟိုထို ပါဠိရပ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည်ဖြစ်စေတော်မူအပ် ဟောတော်မူအပ်သော ပကိဏ္ဍကဒေသနာသည်ပင်။) အဋ္ဌကထာ၊ အဋ္ဌကထာ မည်၏။ သာ ပန (ထို အဋ္ဌကထာကိုကား။) အာစရိယဝါဒေါ ဝုစ္စတိ ဝံ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ ပဌမံ တီဏိ ပိဋကနိ သင်္ဂါယိတွာ တဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာနုပေနေဝ (ထို အဋ္ဌကထာ၏ အနက်အဖွင့်အား လျော်သဖြင့်သာလျှင်။) ဝါစနာမဂ္ဂံ အာရောပိတတ္တာ (ပို့ချအပ်သောအစဉ်သို့ တင်ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) “အာစရိယဝါဒေါ”တိ ဝုစ္စတိ။ [“အာစရိယာ ဝဒန္တိ သံဝဏ္ဏေန္တိ ပါဠိ” ဧတေနာတိ အာစရိယဝါဒေါ”ဟုပြု။ သံဝါယနာတင် ဆရာတို့၏ ပါဠိတော်ကို ဖွင့်ဆိုကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် “အာစရိယဝါဒ”ဟု အမည်ရသည်။] ဧတေနာဟ “အာစရိယဝါဒေါ နာမ အဋ္ဌကထာ”တိ။—ဋီကာ။

၃။ အတ္တနာမတိ။ ။အတ္တနာမတိ နာမ ကေရဝါဒေါ။ နယဂ္ဂါဟေနာတိ သုတ္တာဒိတော လတ္တံမာနနယဂ္ဂဟဏေန။ အနုဗုဒ္ဓိယာတိ သုတ္တာဒိနိယေဝ အနုဂတဗုဒ္ဓိယာ။ အတ္တနော ပဋိဘာနန္တိ အတ္တနော ဧဝ တဿ အတ္ထဿ ဝုတ္တနယေန ဥပဋ္ဌာနံ၊ ‘ယထာ ဥပဋ္ဌိတာ အတ္တာ ဧဝ တဿ ဝုတ္တာ။ (သုတ္တ သုတ္တာနုလောမ—စသည်မှ ရအပ်သောနည်းကို ယူခြင်းအားဖြင့် သုတ္တ အစရှိသည်တို့သို့ အစဉ်လိုက်သော အသိဉာဏ်အားဖြင့် မိမိစိတ်၌ ထင်မြင်လာသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို “အတ္တနော မတိ”ဟု ခေါ်သည်။)—ဋီကာ။

၁၇၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

မြစ်အပ်။ (မတားမြစ်ထိုက်။) တံ၊ ထို သုတ္တ ကို။ ပဋိဗာဟန္တေန၊ တား
မြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်သာ။ ဝါ၊ ကိုသာ။ ပဋိဗာဟံ
တော၊ တားမြစ်အပ်သည်။ (တားမြစ်အပ်ရာ၊ ရောက်သည်။) ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ အနုလောမကပ္ပိယံ၊ ပါဠိတော် အားလျော်စွာဖြစ်သော
အပ်စပ်သော မဟာပဒေသလေးပါးဟူသော သုတ္တာနုလောမ ကို။ သုတ္တ
န၊ သုတ်နှင့်။ သမေန္တမေဝ၊ ညီညွတ်သော၊ မဟာပဒေသ ကိုသာ။ ဂဟေ
တဗ္ဗံ၊ ယူထိုက်၏။ (အမှန်ဟု ယူထိုက်၏။) ဣတရံ၊ သုတ်နှင့်ညီညွတ်သော
မဟာပဒေသမှတစ်ပါး သုတ်နှင့်မညီညွတ်သော မဟာပဒေသ ကို။ န (ဂဟေ
တဗ္ဗံ)၊ မယူထိုက်။ (အမှန်ဟု မယူထိုက်။) အာစရိယဝါဒေါ ပိ၊ အာ
စရိယဝါဒ ကိုလည်း။ သုတ္တေန၊ နှင့်။ သမေန္တာယေဝ၊ ညီညွတ်သော
အာစရိယဝါဒ ကိုသာ။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတရော၊ သုတ်နှင့်ညီညွတ်
သော အာစရိယဝါဒ မှတစ်ပါး သုတ်နှင့်မညီညွတ်သော အာစရိယဝါဒ
ကို။ န (ဂဟေတဗ္ဗော။) ပန၊ ကား။ အတ္တနောမတိ၊ အတ္တနောမတိသည်။
သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ၊ အလုံးစုံသော သုတ္တ သုတ္တာနုလောမ အာစရိယဝါဒတို့အောက်
အားမရှိ။ ဝါ၊ အလုံးစုံတို့အောက် အားနည်း၏။ သာပိ၊ ထို အတ္တ
နောမတိ ကိုလည်း။ သုတ္တေန၊ နှင့်။ သမေန္တာယေဝ၊ ညီညွတ်သော
အတ္တနောမတိ ကိုသာ။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယူထိုက်၏။ ဣတရော၊ သုတ်နှင့်ညီ
ညွတ်သော အတ္တနောမတိ မှတစ်ပါး သုတ်နှင့်မညီညွတ်သော အတ္တနောမတိ
ကို။ န ဂဟေတဗ္ဗော၊ ထိုက်။

[သုတ္တ သုတ္တာနုလောမ အာစရိယဝါဒ အတ္တနောမတိတို့၏
အကျယ်ကိုပြပြီး၍ တိဿော သင်္ဂီတိယော၏ အကျယ်ကိုပြလိုသော
ကြောင့် ပဉ္စသတိကာ အစရှိသောပါဌ်ကိုမိန့်။]

ပန၊ ကား။ ပဉ္စသတိကာ၊ ပဉ္စသတိက သင်္ဂီတိလည်းကောင်း။ ဝါ၊
ငါးရာသော ရဟန္တာ အပေါင်းသည် ပြုအပ်သော ပထမသံဂါယနာ
လည်းကောင်း။ သတ္တသတိကာ၊ သတ္တသတိက သင်္ဂီတိလည်းကောင်း။ ဝါ၊
ခုနစ်ရာသော ရဟန္တာအပေါင်းသည် ပြုအပ်သော ဒုတိယသံဂါယနာလည်း
ကောင်း။ သဟသိကာ၊ သဟသိက သင်္ဂီတိလည်းကောင်း။ ဝါ၊ တထောင်
သော ရဟန္တာအပေါင်းသည် ပြုအပ်သော တတိယ သံဂါယနာလည်း
ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမာ တိဿော၊ ဤ သုံးတန်တို့သည်။ သင်္ဂီ
တိယော၊ သင်္ဂီတိတို့မည်၏။ သုတ္တမ္ပိ၊ သုတ်သည်လည်း။ တာသု၊ ထို သုံး
တန်သော သံဂါယနာတို့၌။ အာဂတမေဝ၊ လာသော သုတ်သည်သာ။

ကမ္မာရပုတ္တစန္ဒဝတ္ထု[အဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၇၅

ပမာဏံ၊ နှိုင်းချိန်ကြောင်း ပမာဏတည်း။ ဣတရံ၊ သုံးတန်သော သံဂါ
ယနာ၌ လာသောသုတ်မှတပါးသော။ ဂါရယုသုတ္တံ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောသုတ်
ကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို ဂါ ယု သုတ်၌။
ဩတရန္တာနိပိ၊ သက်ရောက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ၊ ပုဒ်
ဗျည်းတို့သည်။ သုတ္တေ၊ ပါဠိတော်၌။ န စေဝ ဩတရန္တိ၊ သက်လည်း
မသက်ရောက်ကုန်။ ဝိနယေ၊ ဝိနည်း၌။ န စ သန္နိဿန္တိ၊ ထင်လည်း မထင်
ရှားကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိထိုက်ကုန်၏။

ကမ္မာရပုတ္တစန္ဒဝတ္ထု[အဖွင့်]

၁၈၉။ ကမ္မာရပုတ္တဿာတိ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တဿ၊ ရွှေပန်းထိမ်
သည်၏ သားဖြစ်သော။ (စုန္ဒဿ-၌ စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ သော၊ ထို စုန္ဒ
သည်။ အဇော၊ ကြွယ်ဝသော။ မဟာကုဋ္ဌုမ္မိကော၊ သူကြွယ်ကြီးသည်။
(ဟုတော။) ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ပဌမဒဿနေနေဝ၊ ပထမ
ဖူးမြင်ရခြင်းဖြင့်ပင်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ ဟုတော၊ ဤ။
အတ္တနော၊ ၏။ အမ္မဝနေ၊ သရက်ဥယျာဉ်၌။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကာရာပေ
တော၊ ဆောက်လုပ်စေ၍။ နိယျာတေသိ၊ အပ်နှင်းပြီ။ ဝါ၊ လူဒါန်းပြီ။
တံ၊ ထို ကျောင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ အမ္မဝနေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂီတိကာ
ရေဟိ၊ တို့သည်။) ဝုတ္တံ။

သုကရမဒ္ဒဝန္တိ၊ ကား။ နာတိတရုဏဿ၊ အလွန်လည်းမနုသော။ နာ
တိဇိဏ္ဏဿ၊ အလွန်လည်း မအိုသော။ ကေဇေဋ္ဌကသုကရဿ၊ တကောင်

၁။ သုကရမဒ္ဒဝ။ ။သုကရမဒ္ဒဝ-နှင့်စပ်၍ အဋ္ဌကထာ၌ “မူလဝါဒ၊ ကေ
ဝါဒ၊ ကေမိဝါဒ”ဟု သုံးဝါဒ ပြထား၏။ ထိုသုံးဝါဒအပြင် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ထင်
ရှားကျော်စောသော အင်္ဂလိပ်မဂ္ဂဇင်းတစောင်၌ ပါမောက္ခ “လလစ်မိုဟန်ကား”
အပ်စား၊ ဘီအယ်လ် ရေးသားအပ်သော ဝါဒတမျိုးလည်း ရှိသေး၏။ ထိုဝါဒကို
စဉ်းစားဖို့ရန် ဤ၌အကျဉ်းချုပ်မျှ ပြပါဦးမည်။

က-မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းကို ရေးသားအပ်သော
တရုပ်စာပေများ၌လည်းကောင်း၊ တိဗက်စာပေများ၌လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏
နောက်ဆုံးအာဟာရနှင့်စပ်သော ဝက်သားကို ဖော်ပြခြင်းမရှိကြ။

ခ-မဟာယာနဂိုဏ်း ကျမ်းစာများဝယ် မဟာပရိနိဗ္ဗာန်အကြောင်းကို ရေးသား
တားရာ၌လည်းကောင်း၊ သာဝကဝိနယ ကျမ်းဝယ် စုန္ဒ၏ ဆွမ်းလှူပွဲကို ဖော်ပြရာ၌
လည်းကောင်း “ဝက်သား”ဟူသောပုဒ်ကို ဖော်ပြခြင်းမရှိပေ။

၁၇၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၈-သုကရသဒ္ဓါသည် “ဝက်”ဟူသော အနက်ကိုသာဟော၏။ “ဝက်၏အသား”ဟူသောအနက်ကို မဟော။ “ဝက်၏အသား”ဟူသော အနက်ကို “သောကရ”ပုဒ်ကသာ ဟောသည်။ ကဗျည်း “ဏရာဂါတဿေဒမညတ္ထေသုစ”သုတ်၏ ဥဒါဟရုဏ်ကိုကြည့်ပါ။ “သုကရဿ+ဣဒံ မံသံ သောကရံ”ဟု တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

ဆ-မဒ္ဒဝံ-သဒ္ဓါလည်း “အသား”ဟူသောအနက်ကို မဟော။ “ပုဒုခနာ+ဘာဝေါ မဒ္ဒဝံ”နှင့်အညီ နူးညံ့သောအရာဝတ္ထု၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ “နူးနူးညံ့ညံ့ ပျော့ပျော့ပျောင်းပျောင်း”ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ ထို့ကြောင့် သုကရ+မဒ္ဒပ နှစ်ပုဒ်ပေါင်းသော်လည်း “ဝက်သား”ဟု အနက်မဖြစ်ပါ။

၉-“သုကရကဏ္ဍ”ဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သော သစ်ဥသစ်ဖုံတမျိုးရှိ၏။ ထို သစ်ဥသစ်ဖုံကို “တောဝက်”ဟူသော အမည်ဖြင့် များစွာခေါ်ဝေါ်ကြ၏။

၁၀-ဥတ္တရ ဒေသတွင် “ကဏ္ဍ, ကဏ္ဍမူလဖလ”ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော သစ်ဥတမျိုးရှိသေး၏။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ သူတော်သူမြတ်တို့၏ အစာဖြစ်၏။ အမွေးကု၍ ညှိမှောင်သော အရောင်ရှိသဖြင့် မြေကြီးမှထွက်လာသောအခါ ဝက်နှင့်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “သုကရ”ဟု ခေါ်ကြဟန်တူသည်။ ပါဝါမြို့တည်ရှိခဲ့ရာ “ပဒြေဒန”နယ်မြေတွင် အနွံအပြားပေါက်၏။ ရောဂါဘယများကို ဓာတ်စာဖြင့်ကုသော ဟိန္ဒူဘေးဆရာတို့သည် ထိုဥကို အလွန်ချီးမွမ်းကြ၏။ အရည်ကျကျကြို၍ ဝမ်းမီးညှံသူများကို တိုက်ရ၏။

ဆ-စုန္ဒ ဒါယကာသည် မြတ်စွာဘုရားအားလှူသော သစ်ဥသစ်ဖုံ သို့မဟုတ် သစ်မြစ်ကို အရသာရှိအောင် များစွာအမွှမ်းတင်၍ ပြင်ဆင်ထားပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဥတမျိုးကို နွားနို့နှင့်ပြစ်အောင်ကြို၍ စီရင်အပ်သော ပါယသ (နို့ဃနာ) တမျိုးသည် “သုကရမဒ္ဒဝံ”ပင် ဖြစ်သင့်ပါသည်။

ထပ်မံ ဝဉ်းစားဖွယ်

၁-သီဟစစ်သူကြီးသည် ဘုရား အထံတော်မှ တရား နာရ၍ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးနောက် နက်ဖန် မြတ်စွာဘုရားကို ရဟန်း သံဃာရံများနှင့်တကွ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြ၍ ရန် ဖိတ်မံ၍ ပြန်လာပြီးလျှင် ထိုသူမရောက်မီ ဖြစ်နှင့်သော အံသားများကို ဝယ်ယူ ဖြိုရန် တပည့်တယောက်ကို ဈေးသို့စေလွှတ်၏။ ထို့နောက် ညနေကပင် ချက်ပြုတ် တန်သမျှ ချက်ပြုတ်၍ နံနက်အခါ၌ ဆွမ်း ခဲဖွယ် ဘောဇဉ် အားလုံးစီစဉ်ပြီးလျှင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးချိန်တန်ကြောင်း လျှောက်ထားပုံကို “ပဟူတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေတိ”ဟုသာ ကျမ်းဂန်၌ဆို၏။ အသားဟင်း ပါသော်လည်း ထို အသားဟင်းသည် ဘောဇဉ်ငါးပါးတွင် ပါဝင်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အထူးမဆိုတော့ချေ။

၂-ဤကား “ပဟူတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ”ဆိုပြီးနောက်၊ “ပဟူတဉ္စ သုကရမဒ္ဒဝံ”ဟု ဆိုပြီးမှ “ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေတိ”ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ သီးခြားဆိုသဖြင့် “သုကရမဒ္ဒဝံ”သည် ဘောဇနီယံ-အရ ဘောဇဉ် ငါးပါးတွင် ပါဝင်သော “မံသမဟုတ်”ဟု ကောက်ချက်ချစရာရှိ၏။

၃-ထို့အပြင် နတ်တို့သည် “သူကရမဒ္ဒဝ”၌ “နတ်ဩဇာကို ထည့်ကြ၏” ဟု ဆို၏။ အခြားနေရာများ၌ နတ်ဩဇာထည့်လျှင် ဆွမ်း၌သာ ထည့်လေ့ရှိ၏။ စုန္ဒ ဒါယကာ၏ ဆွမ်းအလှူဝယ် ဆွမ်း၌မထည့်ပဲ ဤ “သူကရမဒ္ဒဝ”၌ နတ်ဩဇာကို ထည့်ကြကုန်၏။ နတ်ဩဇာကို စားကြသော နတ်များသည် အသားမစားကြ။ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်သုံးအာဟာရသည် ဝက်သားဖြစ်လျှင် အသားမစားပဲ နတ် ဩဇာကိုသာ စားနေသော နတ်တို့သည် ဤဝက်သားဟင်း၌ နတ်ဩဇာထည့်ဖို့ရန် ကြံစည်မည်ပင်မဟုတ်ပါ။ အသားဟင်းမဟုတ်သောကြောင့်သာ “နတ်ဩဇာထည့်ကြ သည်”ဟု ယူဆဖွယ်ရှိ၏။

၄-သံဃာတော်များနှင့်တကွ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးဖို့ရာ ကြွလာတော် မူသောအခါ “ငါဘုရားကို သူကရမဒ္ဒဝဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေး၍ ရဟန်း သံဃာများကို အခြားခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးလော့”ဟု ပိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဘုရားရှင်သည် “သူကရမဒ္ဒဝ”ကိုသာ ဘုဉ်းပေးတော်မူ၏။ ဆွမ်းကိုဘုဉ်းပေးတော်မူ။ ဝက်သား ဟင်း ဖြစ်လျှင် “ဘုရားရှင်သည် နောက်ဆုံးအချိန်၌ ဝက်သားကိုချည်း ဘုဉ်းပေးတော် မူသည်”ဟု ပြောစရာဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် - သူကရမဒ္ဒဝ-ကို လေးလေး နက်နက် စဉ်းစားသောအခါ “ဝက်ပျိုသားဟင်း” မဟုတ်သည့်ဘက်က အားကောင်း လျက်ရှိပါသည်။

သော ကြီးသော တောဝက်၏။ ပဝတ္ထမံသံ။ မိမိမရောက်မီ ဖြစ်နှင့်သော အသားကို။ (ပဋိယာဒါပေတွာ-၌ စပ်။) တံ၊ ထို သူကရမဒ္ဒဝ-သည်။ မုဒုစေဝ၊ နူးညံ့သည် လည်းကောင်း။ သိနိဒ္ဓဉ္စ၊ ညက်ညောသည် လည်း ကောင်း။ ဟောတိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ တံ၊ ထို သူကရမဒ္ဒဝ-ကို။ ပဋိယာဒါပေတွာ၊ စီရင်စေ၍။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ ပစာပေတွာ၊ ချက်စေ၍။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ ပဋိယာဒါပေတွာ- ၏ အနက်တည်း။ ဧကေ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဘဏန္တိ၊ ပြောဆိုကြကုန် ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) သူကရမဒ္ဒဝန္တိ ဧတံ နာမံ၊ သူကရမဒ္ဒဝ-ဟူသော

၁။ ပဝတ္ထမံသံ တံ ကိရ။ ။ယသ္မာ စုန္ဒော အရိယသာဝကော သောတာပန္နော၊ အညေ စ ဘဂဝတော၊ ဘိက္ခုသံဃဿ စ အာဟာရံ ပဋိယာဒေန္တော အနဝဇ္ဇ မေဝ ပဋိယာဒေန္တံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ပဝတ္ထမံသံ”န္တိ။ [အရိယာသာဝက သောတာ ပန် စုန္ဒသည်လည်းကောင်း၊ စုန္ဒနာပါး အခြား အရိယာသာဝက တို့သည်လည်း ကောင်း ဘုရားရှင်နှင့် သံဃာတော်များအတွက် အာဟာရကို စီရင်ကုန်လတ်သော် ဒေပြင်မရှိသော အာဟာရကိုသာ စီရင်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် - “ပဝတ္ထမံသံ”ဟု ဆိုသည်။ဝိဂ္ဂဟနှင့် အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို ပိနည်းပဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက ဝုဠာဒိအနုဇောနနကလာ-၌ ပြခဲ့ပြီ။] တံ ကိရာသိ “နုတိဝရဏဿာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တဂိသေသံ။ တဿ ဟိ တံ “မုဒုစေဝ သိနိဒ္ဓဉ္စာ”တိ ဝုတ္တံ။ မုဒုမံသဘာဝတော ဟိ အာဂိသင်္ခရဏ ဝိသေသန စ “မဒ္ဒဝ”န္တိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။

၁၇၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဤအမည်သည်။ ပဉ္စဂေါရသယူသပါစန ဝိဓာနဿ၊ နွားမှဖြစ်သော ငါး
မျိုးသော အရသာ၏ အဆီအနှစ်တို့ဖြင့် စီမံအပ်သော ချက်ခြင်းရှိသော။
မုဒုဩဒနဿ၊ နွားညှံသောထမင်း၏(အမည်တည်း)။ ဂဝပ၊ နိနာမ၊ ဂဝပါန
မည်သည်။ ဝါ၊ နွားမှဖြစ်သော သောက်ဖွယ်မည်သည်။ ပါကနာမံ၊
ကျက်ပြီးသော သောက်ဖွယ်၏ အမည်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ဖြစ်
သကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘဏန္တိ၊ ကုန်၏။) [ဤအလို- “သုကရ
မဒ္ဒဝ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သော နွားညှံသော ဆွမ်း”။]

ကေစိ၊ တို့သည်။ ဘဏန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကိံ။) သုကရမဒ္ဒဝံ နာမ၊ မည်
သည်။ ရသာယနဝိမိ၊ ရသာယနကျမ်းနှင့်အညီ စီမံအပ်သော စားဖွယ်တမျိုး
တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထို သုကရမဒ္ဒဝ-သည်။ ရသာယနသတ္ထေ၊ ရသာယန
ကျမ်း၌။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ တံ ရသာယနံ၊ ထို ရသာယန ကျမ်းနှင့်
အညီ စီမံအပ်သော စားဖွယ်ကို။ စုန္နေန၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရိ
နိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်းသည်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်တန်ရာ။ ဣတိ၊
ဤသို့ ကြံ၍။ ပဋိယတ္တိ၊ စီရင်အပ်ပြီ။ ဣတိ (ဘဏန္တိ။) ပန၊ ဆက်။
တတ္ထ၊ ထို သုကရမဒ္ဒဝ-၌။ ဒွိသဟဿ ဒီပပရိဝါရေသု၊ ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင်
အခြံအရံရှိကုန်သော။ စတုသု၊ လေးကျွန်းကုန်သော။ မဟာဒီပေသု၊
ကျွန်းကြီးတို့၌။ (ကျွန်းကြီးတို့က။) ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဩဇံ၊ ဩဇာကို။
ပက္ခိပိံ သု၊ ထည့်ကြကုန်ပြီ။

နာဟံ တန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမံ သီဟနာဒံ၊ ဤ သီဟနာဒ ကို။ (ဤ
မရွံ့မကြောက် ခြသော်ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက် မိန့်မြှောက်တော် မူအပ်သော
အသံတော်ကို။) ကိမတ္ထံ၊ ဌာ။ နဒဟိ၊ မိန့်မြှောက်တော်မူသနည်း။ (ဣတိ၊
ဤကား အမေးတည်း။) ပရူပဝါဒမောစနတ္ထံ၊ သူတပါးတို့၏ စုပ်စွဲခြင်းမှ
လွတ်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ (သီဟနာဒံ နဒတိ။) ဟိ၊ ချဲ့။ အတ္ထနာ၊ ကိုယ်
တော်တိုင် ပရိဘုတ္တာဝသေသံ၊ ဘုဉ်းပေးအပ်ပြီးသည်မှကြွင်းသော သုကရ
မဒ္ဒဝ-ကို။ သိက္ခုနံ၊ တို့အား။ နေဝ အဒါသိ၊ ပေးတော်မမူ။ မနုဿာနံ၊

၁။ ဩဇံ ပက္ခိပိံ သု။ ။အယံ ဘဂဝတော ပစ္စိမကော အာဟာရော၊ ဤအာဟာရ
သည် မြတ်စွာဘုရား၏နောက်ဆုံးဖြစ်သောအာဟာရတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ပုညပိသေ
သာ ပေက္ခာယ၊ ကောင်းမှုအထူးကို ဝံ့ခြင်းကြောင့်။ (ပက္ခိပိံ သု။) တံ ပန၊ ထို သုကရ
မဒ္ဒဝ-သည်ကား။ တထာ ပက္ခိတ္တဒိဗ္ဗောဇတာယ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ထည့်
အပ်သော နက်ညီဇာနည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂရုတရံ၊ သာဓ်လေးသည်။ ဇာတံ၊
ဖြစ်ပြီ။ ထို့ကြောင့်-အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်များ၌ အစာမကြေနိုင် ဟူလို-ဒီကား။

ကမ္မာရပုတ္တစန္ဒဝတ္ထုအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၇၉

တို့အား။ နေဝ အဒါသိ၊ ပေးတော်မမူ။ မနုဿာနံ၊ တို့အား။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ ဝါ၊ ပေးခွင့်ကို။ န အဒါသိ၊ မမူ။ အာဝါဠေ၊ တွင်း၌။ နိဓဏာပေတု၊ မြုပ်စေ၍။ ဝိနာသေသိ၊ ဖျက်ဆီးစေပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုကမာနံ၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသူတို့၏။ ဣဒံ၊ ဤ သံဟနာဒကို။ သုတု၊ ၍။ ဝါ၊ ကြားနာရခြင်းကြောင့်။ ဝစံနောကာသော၊ ပြောဆိုခွင့်သည်။ န ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံး သွင်းတော်မူ၍။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ဥပဝါဒမောစနတ္တံ၊ စွပ်စွဲခြင်းမှ လွတ်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ သိဟနာဒံ၊ ကို။ နဒတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အကျယ်အပြေတည်း။

၁၉၀။ ဘုတ္တဿ စ သူကရမဒ္ဒဝေနာတိ၊ ကား။ ဘုတ္တဿ၊ ဘုဉ်းပေးပြီးတော်မူသော။ (ဘဂဝတော၊ ၏။ အာဗာဓော၊ ပြင်းစွာနှိပ်စက်တတ်သော ရောဂါသည်။) ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ဘုတ္တပစ္စယာ၊ ဘုဉ်းပေးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဘဂဝတော အာဗာဓော။) န (ဥဒပါဒိ)၊ ထင်ရှားဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ အဘုတ္တဿ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူသော။ (ဘဂဝတော အာဗာဓော။) ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿထ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အတိဓရော၊ အလွန် ကြမ်းတမ်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ သိနိဒ္ဒဘောဇနံ၊ နူးညံ့သော ဘောဇဉ်ကို။ ဘုတ္တတ္တာပန၊ ဘုဉ်းပေးတော် မူပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်ကား။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ တနုဝေဒနာ၊ နည်းပါးသော ဝေဒနာသည်။ (သက်သာသော ဝေဒနာသည်။) အဟောသိ၊ ပြီ။ တေနေဝ၊ ထိုသို့ဝေဒနာ၏ နည်းပါးသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ပင်။ (သက်သာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) ပဒသ၊ ခြေတော်ဖြင့်။ ဝါ၊ ခြေလျင်။ ဂန္တု၊ ကြွတော်မူခြင်းငှာ။ အသက္ခံ၊ စွမ်းနိုင်တော်မူပြီ။

ဝိရေစမာနောတိ၊ ကား။ အဘိဏ္ဍံ၊ မပြတ်။ ဝါ၊ မကြာခဏ။ ပဝတ္ထလောဟိတဝိရေစနော၊ ဖြစ်သော သွေးအန်ခြင်း ရှိတော်မူသည်။ သမာနောဝ၊ ဖြစ်တော်မူလျက်ပင်။ (အဝေါစ-၌ ဖပ်။) အဝေါစာတိ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်ဟော်သည်။ ပတ္တိတဋ္ဌာနေ၊ ရောက်ဖို့ရန် တောင့်တအပ်သော ကုသိန္ဒာရုံအရပ်၌။ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အာယာမာနန္တ ယေန ကုသိနာရာ-အစရှိသော ကောင်းတော်ကို။ အာဟ-မူပြီ။ [ကုသိန္ဒာရုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလိုခြင်း မှာလည်း နောက်ဆုံးချွတ်ဖို့ရန် “သုဘဒ္ဒ” ရသေ့ ကျန်သေးသောကြောင့် တည်း။] ပန၊ ဆက်။ ဣမာ၊ ဤ “စုန္ဒဿ ဘတ္တံ ဘုဉ်တု-အစရှိသော

ဂါထာတို့ကို။ ဓမ္မသင်္ဂါဟကဏ္ဍဇရဟိ၊ သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကို သဘော
တူရာ ပေါင်းယူကြကုန်သော အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော ထေရ်တို့
သည်။ ထပိတဂါထာယောတိ၊ ထားအပ်သော ဂါထာတို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
ကုန်၏။

ပါနိယာဟရဏအဖွင့်

၁၉၁။ ဣဃံတိ၊ ဣဃံ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ စောဒနတ္ထေ၊ တိုက်တွန်း
ခြင်းအနက်၌။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) နိပါတော၊ တည်း။ အစ္စောဒကော
တိ၊ ကား။ ပသန္နောဒကော၊ ကြည်လင်သောရေရှိ၏။ သာတောဒကောတိ၊
ကား။ မဓုရောဒကော၊ ချိုသောရေ ရှိပါ၏။ သီတောဒကောတိ၊ ကား။ တနု
သီတလသလိလာ၊ မပြစ်မချွဲ ကျသော အေးမြသော ရေရှိပါ၏။ [တနု
ကမေဝ သလိလံ ဝိသေသတော သီတလံ၊ န ဗဟလန္တိ အာဟ “တနု
သီတလသလိလာ”တိ။-ဋီကာ။] သေတကောတိ၊ ကား။ နိက္ကဒ္ဓမာ၊ ညွှန်
မရှိပါ။ [နိက္ကဒ္ဓမာတိ သေတဘာဝဿ ကာရဏမာဟ(“ညွှန်မရှိသောကြောင့်
ဖြူဖွေးသောရေရှိသည်”ဟူလို။) ပကံစိက္ခလ္လာဒိဝသေနဟိ ဥဒကဿ ဝိဝဏ္ဏ
တာ၊ သဘာဝတော ပန တံ သေတဝဏ္ဏမေဝါတိ။ (ရေသည် ရှိညွှန်ပျစ်ချွဲ
သည်၏အဖြစ်စသည်ကြောင့်သာ အဆင်းပျက်ရ၏။ ပင်ကိုအဆင်းမှာ အဖြူ
သာ။)-ဋီကာ။] သုပ္ပတိတ္တာတိ၊ ကား။ သုန္ဒရတိတ္တာ၊ ကောင်းသော ဆိပ်
ကမ်းရှိပါ၏။

ပုတ္တုသမ္ပပုတ္တုတ္တအဖွင့်

၁၉၂။ ပုတ္တုသောတိ၊ ကား။ တဿ၊ ထို မလ္လပုတ္တ၏။ နာမံ၊ အမည်
တည်း။ မလ္လပုတ္တောတိ၊ ကား။ မလ္လရာဇပုတ္တော၊ မလ္လာမင်း၏သားတည်း။
ကိရ၊ ချဲ့။ မလ္လာ၊ မလ္လာမင်းတို့သည်။ ဝါရေန၊ အလှည့်အကြိမ်အား
ဖြင့်။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေန္တိ၊ ပြုစေကြကုန်၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှ
လောက်။ နေသံ၊ ထို မလ္လာမင်းတို့၏။ ဝါရော၊ အလှည့်အကြိမ်သည်။
န ပါပုဏာတိ၊ မရောက်သေး။ တာဝ၊ ထို မင်းပြုလှည့် မရောက်သေး
သမျှ ကာလပတ်လုံး။ ဝဏ္ဏိဇ္ဇံ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။
အယမ္ပိ၊ ဤ ပုတ္တုသ သည်လည်း။ ဝဏ္ဏိဇ္ဇမေဝ၊ ကိုသာ။ ကရောန္တော၊
ပြုလျက်။ ပဉ္စသကဋသတာနိ၊ လှည်းငါးရာတို့ကို။ ယောဇာပေတွာ၊ ကပ်

ယှဉ်စေ၍။ ဓုရဝါတေ၊ အဦးဖြစ်သောလေသည်။ ဝါ၊ ရွေးရှုလေသည်။ ဝါယန္တေ၊ တိုက်ခတ်လတ်သော်။ ပုရတော၊ ရွှေမှ။ ဝါ၊ ရွှေက။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ [ဓုရဝါတေတိ ပဋိမုခဝါတေ။-ဋီကာ။] ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ ဝါ၊ နောက်က။ ဝါတေ၊ သည်။ ဝါယန္တေ၊ လတ်သော်။ သတ္တဝါဟံ၊ လည်း အပေါင်းကို။ ပုရတော၊ ရွှေသို့။ ပေသေတော၊ စေလွှတ်၍။ သယံ၊ ကိုယ် တိုင်။ ပစ္ဆာ။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ [မိမိကို လေထဲပါလာသော ဖုံးများက မလွှမ်း မိုးအောင် ဤသို့သွားသည်။] တဒါ ပန၊ ထို အခါ၌ကား။ ပစ္ဆာ။ ဝါ တော၊ သည်။ ဝါယံ၊ လာပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧသ (ဧသော)၊ ဤ ပုက္ကသသည်။ ပုရတော၊ သို့။ သတ္တဝါဟံ၊ ကို။ ပေသေတော၊ ၍။ သဗ္ဗ ရတနယာနေ၊ အလုံးစုံရတနာတို့ဖြင့် ပြီးသောယာဉ်၌။ နိသီဒိတော၊ ထိုင်၍။ ကုသိနာရတော၊ ကုသိန္ဒာရုံမှ။ နိက္ခမိတော၊ ထွက်၍။ ပါဝံ၊ ပါဝါမြို့သို့။ ဂမိယာမိ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။ ပဋိပဇ္ဇိ၊ သွားပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ ကုသိနာရာယ ပါဝံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပုဋိပဇ္ဇော ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂီတိကာရေဟံ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

အာဠာရောတိ၊ ကား။ တဿ၊ ထိုရသေ့၏။ နာမံ၊ တည်း။ ဧသော၊ ဤ အာဠာရ ရသေ့သည်။ ဒီသပိဂ်လော၊ အရပ်ရှည်သည်ဖြစ်၍ ကြောင် သောမျက်လုံးရှိသည်။ (ဟောတိ)ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို ရသေ့၏။ အာဠာရောတိ နာမံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ [ဒီသ ပိဂ်လောတိ ဒီသော ဟူသော ပိဂ်လစက္ခု ကော။ ပိဂ်လက္ခိကော ဟံ သော “အာဠာရော”တိ ပညာယိတ္ထ။-ဋီကာ။] ကာလာမောတိ၊ ကား။ ဂေါတ္ထံ၊ အနွယ်တည်း။ ယတြ ဟံ နာမာတိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင် အာဠာရ ရသေ့သည်။ (နေဝ ဒက္ခတိ)နာမ၊ မမြင်သည် မည်တုံသေး၏။ [နာမ- သဒ္ဓါကို ဒက္ခတိနှင့် တွဲ၍ပေးရသည်။] နေဝ ဒက္ခတိတိ၊ ကား။ န အဒ္ဓသ၊ မမြင်သည် မည်တုံသေး၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤ မြင်ခြင်းအနက်ဟော ပုဒ်သည်။ ယတြသဒ္ဓယုတ္တတ္တာ၊ ယတြ-သဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနာဂတဝသေန၊ အနာဂတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟံ၊ မှန်။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့ ဒက္ခတိ ကရိယတိ ဘဝိယတိ-ဟူသော သဘောရှိသော။ ဤ ဒီ သေသု၊ ဤကဲ့သို့ ယတြ-အစရှိသော ပုဒ်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းသဘော ရှိကုန် သော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ သဒ္ဓလက္ခဏံ၊ သဒ္ဓါ၏ အမှတ်အသား သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) [ဝေရူပန္တိ ဒက္ခတိ ကရိယတိ ဘဝိယတိတိ ဤ ဒီသံ။ ဤဒီသေသုတိ ယတြ ယဉ္ဇာတိ ဝေရူပန်ပါတသဒ္ဓယုတ္တဌာနေသု။-

၁၈၂ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဋီကာ။ ဤနေရာနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ကစည်းဘာသာဋီကာ ‘အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ’ သုတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၁၉၃။ နိစ္ဆရန္တိသုတိ၊ ကား။ ဝိစရန္တိသု၊ တိမ်တိုက်အကြားမှ ထွက်ကုန် သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဝါ၊ အရောင်တလက်လက်ပြက်ကုန်သော်။ (နေဝ ပဿေယျ-၌ စပ်။) [ဝိစရန္တိယော မေဿဂဗ္ဘတော နိစ္ဆရန္တိယော ဝိယ ဟောဋ္ဌိတိ ဝုတ္တံ “နိစ္ဆရန္တိသုတိ ဝိစရန္တိသု” တိ။-ဋီကာ။] အသနိယာ ဖလန္တိ ယာတိ၊ ကား။ နဝဝိဓာယ၊ ကိုးပါးအပြားရှိသော။ အသနိယာ၊ မိုးကြိုး သည်။ ဘိဇ္ဇမာနာယ ဝိယ၊ ကဲ့သကဲ့သို့။ မဟာရဝံ၊ ကြီးစွာသောအသံကို။ ရဝန္တိယာ၊ မြည်လတ်သော်။ (“သုဏေယျ”။) ဟိ၊ ချဲ့။ အသနိယော၊ မိုး ကြိုးတို့သည်။ အသညာ၊ အသညာ မိုးကြိုးလည်းကောင်း။ ဝိစက္ကာ၊ လည်း ကောင်း။ သတေရာ၊ လည်းကောင်း။ ဂဂ္ဂရာ၊ လည်းကောင်း။ ကပိသိသာ၊ လည်းကောင်း။ မစ္ဆဝိလောလိကာ၊ လည်းကောင်း။ ကုက္ကုဋ္ဌကာ၊ လည်း ကောင်း။ ဒဏ္ဍမဏိကာ၊ လည်းကောင်း။ သုက္ခာသနီ၊ သုက္ခာသနီ၊ မိုးကြိုး လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝဝိဓာ၊ ကိုးပါး အပြားရှိကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို ကိုးပါးအပြားရှိသော မိုးကြိုးတို့တွင်။ (ယာ၊ အကြင်မိုးကြိုး သည်။) အသညံ၊ သညာမရှိအောင်။ ကရေတိ၊ ပြုတတ်၏။ (သာ၊ ထို မိုးကြိုးသည်။) အသညံ၊ အသညာ မိုးကြိုးမည်၏။ (သညာမရှိအောင် ပြုတတ် သော မိုးကြိုးမည်၏။) [အသညံ ကရေတိ၊ ယော တဿာ သဗ္ဗေန၊ တေဇသာ စ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌော။-ဋီကာ။] (ယာ၊ သည်။) ဧကံ၊ တခုသော။ စက္ကံ၊ စက်ဝိုင်းကို။ ကရေတိ၊ (သာ၊ သည်။) ဝိစက္ကာ၊ မည်၏။ (စက်ဝိုင်း ကို ပြုတတ်သော မိုးကြိုးမည်၏။) [ဧကံ စက္ကန္တိ ဧကမဏ္ဍလံ။-ဋီကာ။] (ယာ၊ သည်။) သတေရာသဒိသာ၊ အမှိုက်ကို ပိုင်းဖြတ်သည်နှင့် တူသည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ပတတိ၊ ကျ၏။ (သာ၊ သည်။) သတေရာ၊ မည်၏။ (အမှိုက် ကို ဖြတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၍ကျသော မိုးကြိုးမည်၏။) [သင်္ကာရံ တိရေန္တိ ပရိစ္စိဇ္ဇန္တိ ဝိယ ဒဿတိတိ သတေရာ။] (ယာ၊ သည်။) ဂဂ္ဂရာယမာနာ၊ ဂဂ္ဂရ-ဟု အသံပြုသည်။ (ဟုတွာ။) ပတတိ၊ ၏။ (သာ၊ သည်။) ဂဂ္ဂရာ၊ မည်၏။ (ဂဂ္ဂရ အသံပြုသည်ဖြစ်၍ ကျသော မိုးကြိုးမည်၏။) [ဂဂ္ဂရာတိ သဒ္ဓံ ကရေန္တိ။ အနုရဝဒဿနဉ္စေတံ။-ဋီကာ။]

(ယာ၊ သည်။) ဘမုကံ၊ မျက်ခုံးကို။ ဥက္ခိပေန္တော၊ မြှောက်ချီသော။ မက္ကဋ္ဌောဝိယ၊ မျောက်ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (သာ၊ သည်။) ကပိသိသာ၊ မည်၏။ (မျောက်၏ ဦးခေါင်းနှင့်တူသော မိုးကြိုးမည်၏။) [ကပိသိသာတိ

ပုက္ကသမလ္လပုတ္တဝတ္ထု[အဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၈၃

ကပိသိသာကာရဝတိ။] (ယာ၊ သည်။) ဝိလောလိတမစ္ဆော ဝိယ၊ လှုပ်လှုပ်
ရှားရှားသွားသော ငါးသည်ကဲ့သို့။ ဟောတိ။ (သာ၊ သည်။) မစ္ဆဝိလော
လိကာ၊ မည်၏။ (လှုပ်လှုပ်ရှားရှားသွားသော ငါးနှင့်တူသော မိုးကြိုးမည်
၏။) [ဥဒကေ ပရိပုန္ဓမာနမစ္ဆော ဝိယ ဝိလုဠိတာကာရာ။] (ယာ။) ကုက္ကုဋ္ဌ
သဒိသာ၊ ဆန့်တန်းအပ်သောအတောင်ရှိသော ကြက်နှင့်တူသည်။ ဟုတွာ
ပတတိ။ (သာ။) ကုက္ကုဋ္ဌကာ၊ မည်၏။ (ဆန့်တန်းအပ်သော အတောင်
ရှိသော ကြက်နှင့်တူသည်ဖြစ်၍ ကျသောမိုးကြိုးမည်၏။) [ပသာရိတပက္ခ
ကုက္ကုဋ္ဌကာရာ။] (ယာ။) နဂီလသဒိသာ၊ ထယ်၏လက်ကိုင်ရာအရပ်ဝယ်
ဖုလုံးကလေးနှင့်တူသည်။ ဟုတွာ၊ ပတတိ။ (သာ။) ဒဏ္ဍမဏိကာ၊ မည်
၏။ (ထယ်၏လက်ကိုင်ရာ တုတ်တံဖျား၌ အလုံးကလေးနှင့်တူသော မိုးကြိုး
မည်၏။) [နဂီလသ ကဿနကာလေ ကဿကာနံ ဟတ္ထေန ဂဟေတဗ္ဗဌာ
နေ မဏိကာ ဟောတိ၊ တံ ဥပါဒါယ နဂီလံ “ဒဏ္ဍမဏိကာ” တိ ဝုစ္စတိ၊
တသ္မာ ဒဏ္ဍမဏိကာကာရာ ဒဏ္ဍမဏိကာ။-ဋီကာ။] (ယာ၊ သည်။) ပတိတ
ဌာနံ၊ ကျရာအရပ်ကို။ သမုဏ္ဍါဇ္ဇေတိ၊ အကြွင်းမဲ့ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ (သာ၊
သည်။) သုက္ခာသနီ၊ မည်၏။ (မိုးရေမစုပ် အခြောက်တိုက် ပစ်ချတုတ်သော
မိုးကြိုးမည်၏။) [ဒေဝေ ဝဿန္တေပိ သဇောတိဘူတတာယ ဥဒကေန အတေ
မေတဗ္ဗတော မဟာသနီ “သုက္ခာသနီ” တိဝုတ္တာ။ တေနာဟ “ပတိတဌာနံ
သမုဏ္ဍါဇ္ဇေတိ” တိ။-ဋီကာ။]

ဒေဝေ ဝဿန္တေတိ၊ ကား။ သုက္ခာသနီတံ၊ ခြောက်သောထစ်ချုန်းခြင်းကို။
ဂဇ္ဇိတွာ၊ ထစ်ချုန်း၍။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ ဝဿန္တေ၊ ရွာ
လတ်သော်။ (နေဝ ပသေယျ န သုဏေယျ။) အာတုမာယန္တိ၊ ကား။
အာတုမံ၊ အာတုမာမြို့ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ ဘုသာဂါရေတိ၊
ကား။ ခလသာလာယံ၊ ကောက်နယ်တလင်းထဲ၌။ (ဝိဟရာမိ။) [ဘုသမယေ
အဂါရကေ။ တတ္ထ ကိရ မဟန္တံ ပလာလပုဉ္ဇံ အဗ္ဘန္တရတော ပလာလံ
နိက္ကမ္ဘိတွာ သာလာသဒိသံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဝသနယောဂ္ဂဌာနံ ကတံ၊ တဒါ
ဘဂဝါ တတ္ထ ဝသံ၊ တံ ပန ခလမဏ္ဍလံ သာလာသဒိသန္တိ အာဟ “ခလ
သာလာယ”န္တိ။-ဋီကာ။] ဧတ္ထေသောသိ၊ ကား။ တေသ္မိံ ကာရဏေ၊
ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဧသော မဟာဇနကာယော၊ ဤ များစွာသော
လူအပေါင်းသည်။ သန္နိပတိတော၊ စုဝေးပါပြီ။ [ဧတ္ထောတိ ဟေတုမ္ပိ ဘုမ္မ
ဝစနန္တိ အာဟ “တေသ္မိံ ကာရဏေ” တိ၊ အလနိပါတေန ဆန္တံ ဇနာနံ
ဟတကာရဏေတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] ကွ အဟောသိတိ၊ ကား။ ကုဟိ၊

၁၈၄

သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အဘယ်အရပ်၌။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ သော တံ ဘန္တေတိ၊ ကား။ ဘန္တေ၊ ရား။ သော တံ၊ ထို အရှင်ဘုရားသည်။ (နေဝ အဒ္ဓဿ၊ မမြင် ပါသနည်း။) [သော တံ ဘန္တေတိ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။-ဋီကာ။]

၁၉၄။ သိင်္ဂီဝဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ သိင်္ဂီရွှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသော။ ယုဂမဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ မဋ္ဌယုဂံ၊ ညက်ညောသော အဝတ်အစုံကို။ သဏ္ဍာသဋ္ဌက ယုဂဋ္ဌံ၊ နူးညံ့သော အဝတ်အစုံကို။ (အာ ဟာရ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဓာရဏီယန္တိ၊ ကား။ အန္တရန္တရာ၊ အကြား အကြား၌။ မယာ၊ ငါသည်။ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ဝတ်ရုံသုံးဆောင်ထိုက်သော။ ပရိဒဟိတဗ္ဗံ၊ ဝတ်ထိုက်ခြုံထိုက်သော။ (ယုဂမဋ္ဌ-၌ စပ်။) တံ၊ ထိုဝတ်စုံ တစ်စုံကို။ သော၊ ထို ပုတ္တုသ သည်။ တထာရူပေ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ (ထိုသို့ ဝတ်ရုံထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။) ဆဏဒိဝသေ ယေဝ၊ ပွဲသဘင်ရှိရာနေ၌သာ။ ဓာရေတု၊ ဝတ်ရုံသုံးဆောင်၍။ သေသ ကာလေ၊ ဆဏဒိဝသ မှ ကြွင်းသောအခါ၌။ နိက္ခိပတိ ကိရ၊ သိမ်း ထားသတတ်။ ဧဝံ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ မင်္ဂလဝတ္ထယုဂံ၊ မင်္ဂလာရှိသော အဝတ်အစုံကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ၊ ကား။ မယံ၊ ဒကာတော်၌။ အနုကမ္ပံ၊ လျော်စွာတုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို။ ဝါ၊ သနားစောင့်ရှောက် ချီး မြှောက်မှုကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ပဋိဂ္ဂဏှာတု-၌ စပ်။) အစ္စ္စာဒေဟိတိ ဧတံ၊ အစ္စ္စာဒေဟိ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ဥပစာရဝစနံ၊ ပြောရိုးဆိုစဉ် သဒ္ဓါ တည်း။ ဧကံ၊ တထည်ကို။ မယံ၊ ငါဘုရားအား။ ဒေဟိ၊ လှူလော့။ ဧကံ၊ ကို။ အာနန္ဒဿ၊ အား။ (ဒေဟိ။) ဣတိ “အတ္ထော။ [လူသည်ကို “ဖိုးလွှမ်း” ဟု ရှေးခေတ်ကသုံးစွဲသည်-ဟူလို။]

ပန၊ ပရိ။ပ။အံ။ ထေရော၊ သည်။ တံ၊ ထို အဝတ်ကို။ ဂဏိ ကိံ၊ ခံယူသလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အာမ၊ အိမ်း။ ဂဏိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) [အလုပ်အကျွေးပြုဖို့ရန် လက်ခံ တုန်းက ဘုရားရှင် ရအပ်သော ပစ္စည်းကို သူ့အားမပေးလျှင် လုပ်ကျွေး ပါမည်ဟု လျှောက်ခဲ့သည် မဟုတ်လော။ ယခုဘုကြောင့် လက်ခံသနည်း ဟူလို။] ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ မတ္တကပ္ပတ္တကိစ္စတ္တာ၊ အထွတ် အထိပ်သို့ ရောက်သော အလုပ်အကျွေးကိစ္စ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သေ (သော၊) ဤ အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်သည်။ ဧဝရူပံ၊ သော။ လာဘံ၊ ကို။ ပဋိက္ခိပိတု၊ ပယ်ပြီး၍။ ဥပဋ္ဌာကဋ္ဌာနံ၊ အလုပ်

ပုတ္တုသမ္ပလပုတ္တုဝတ္ထုအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၈၅

အကျွေးအရာကို။ ကိဉ္ဇာပိ ပဋိပန္နော၊ အကယ်၍ကား ကျင့်ပါပေ၏။
ပန၊ ထိုသို့ပင် လာဘ်ကိုပယ်၍ လုပ်ကျွေးခဲ့ပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထို
အရှင်အာနန္ဒာ၏။ တံ ဥပဋ္ဌာက၊ ကိစ္စံ၊ ထို လုပ်ကျွေးသမှု၏ ကိစ္စသည်။ (ထို
အလုပ်အကျွေးကိစ္စသည်။) မတ္တကံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်ပြီ။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ခံယူပြီ။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ [အပိ ကို
နောက်တေသံနှင့် တွဲ၍ ပေးပါ။] ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။
ဝဒေယျံ၊ ပြောဆိုကုန် ရာ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) အာနန္ဒော၊ သည်။ အနာရာဓ
ကော မညေ၊ မြတ်စွာဘုရားကို မနှစ်သက်စေနိုင်လေယောင်တကား။ ပဉ္စ
ပိသတိ ဝဿာနိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးဝါတို့ ပတ်လုံး။ ဥပဋ္ဌဟန္တေန၊ လုပ်ကျွေး
သော။ တေန၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ကိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုသော ဝတ္ထုကို။
ဘဂဝတော၊ ၏။ သန္တိကာ၊ အထံတော်မှ။ န လဒ္ဓပုဗ္ဗံ၊ မရအပ်ဘူး။ ဣတိ၊
ဤသို့။ (ဝဒေယျံ။) တေသံ ပိ၊ ထိုသူတို့၏လည်း။ ဝစနောကာသစ္စေဒနတ္ထမ္ပိ၊
ပြောဆို ခွင့်ကို ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာလည်း။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပြီ။

အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ (ထပ်၍ဆိုဖွယ် ရှိသေး၏—ဟူလို။) ဘဂဝါ၊
သည်။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) အာနန္ဒော၊ သည်။
ဂဟေတူပိ၊ ခံယူပြီး၍လည်း။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ န ဓာရေဿတိ၊
သုံးဆောင်လိမ့်မည်မဟုတ်။ မယံ ယေဝ၊ ငါဘုရားအားသာ။ ပူဇံ၊ ပူဇော်
မှုကို။ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ္တံ့။ မလ္လပုတ္တေန ပန၊ မလ္လာမင်း၏ သားသည်
ကား။ အာနန္ဒံ၊ ကို။ ပူဇေန္တေန၊ ပူဇော်လတ်သော်။ သံသော ပိ၊
သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ပူဇိဟော၊ ပူဇော်အပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊
ဖြစ်လတ္တံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်။ အဿ၊ ထို မလ္လပုတ္တ၏။ မဟာ
ပုညရာသိ၊ ကြီးစွာသော ကုသိုလ်အစုသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊
ဤသို့ ကြံတော်မူ၍။ ထေရဿ၊ အား။ ဧကံ၊ တထည်ကို။ ဒါပေသိ၊
ပေးလှူစေတော်မူပြီ။ ထေရောပိ၊ သည်လည်း။ တေနော ကာရဏေန၊

၁။ တေနော ကာရဏေန။ ။ ဥပဋ္ဌာက ဌာနဿ မတ္တကပုံတ္တိ (အထွတ်အထိပ်
သို့ရောက်ခြင်း။) ပရေသံ ဝစနောကာသပစ္စေဒနံ (သူတပါးတို့၏ ပြောဆိုခွင့်ကို
ဖြတ်ခြင်း။) တေန ဝတ္တေန သတ္တု ပူဇနံ (ထို အဝတ်ဖြင့် မြတ်စွာ ဘုရားအား
ပူဇော်ခြင်း။) သတ္တု အဇ္ဈာသယာနုဇတ္တနံ (မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်ကိုလိုက်ခြင်း။)
ဣတိ ဣမိနာ တေနော ယထာပုတ္တေန စတုဗ္ဗိနေ ကာရဏေန ဤသို့ ဦးဟာဆရာသည်
အပိစ ၏ရှေ့ကအကြောင်းနှစ်ပါးကိုယူ၍ အကြောင်းလေးပါးပြသော်လည်း— “အပိစ၏
နောက်က အကြောင်းနှစ်ပါးနှင့်သာ ဆိုင်၏”ဟု ထင်သည်။

ထိုအကြောင်းကြောင့်သာ။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။ ဓမ္မိယာ ကလာယာတိ၊ ကား။ ဝတ္ထာနုမောဒနကထာယ၊ အဝတ်အလှကို ဝမ်းမြောက်ကြောင်း တရားစကားဖြင့်။ (သန္ဓေသေသိ သမာဒပေသိ- ထို၌ စပ်။)

၁၉၅။ ဘဂဝတော ကာယံ ဥပနာမိတန္တိ၊ ကား။ နိဝါသနပါရူပန ဝသေန၊ ဝတ်ခြင်း ခြုံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အလ္လိယာပိတံ၊ ပြီကပ်စေအပ်ပြီ။ ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ တတော၊ ထို အဝတ်တံမှ။ ဧကံ၊ တထည်ကို။ နိဝါသေသိ၊ ဝတ်တော်မူပြီ။ ဧကံ၊ တထည်ကို။ ပါရူပိ၊ ခြုံတော်မူပြီ။ ဟတစ္စိကံ ဝိယာတိ၊ ကား။ ဟတစ္စိကော၊ ပျက်သောအလုံ့ရှိသော။ အင်္ဂါ ရော၊ မီးကျိုးသည်။ အန္တန္တေနဝ၊ အတွင်းအတွင်းဖြင့်သာ။ ဇောတတိ ဟတာ၊ တောက်ပရ သကဲ့သို့။ ဗဟိ ပန၊ အပဉ္စကား။ အဿ၊ ထို မီးကျိုး ၏။ ပတာ၊ အရောင်သည်။ နတ္ထိ(ယထာ)၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဗဟိ၊ အပဉ္စ။ ပဋိစ္စန္ဒပုဘံ၊ ဖုံးအပ်သောအရောင်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဣမေသု ခေါ အာနန္ဒ ခွီသုပိ ကာလေသုတိ၊ ကား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခွီသု၊ နှစ်ချိန်ကုန်သော။ ဣမေသု ကာလေသု၊ ဤကာလတို့၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကိုယ်တော်၏စင်ကြယ်ခြင်း အရေအဆင်း၏ဖြူစင်တော်မူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) အာဟာရဝိသေသေန စ၊ အာဟာရ ၏ အထူးကြောင့်လည်းကောင်း။ ဗလဝသောမနဿေန စ၊ အားရှိသော ဝမ်းမြောက်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ (ဧဝံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ခွီသု၊ ကုန်သော။ ဧတေသု ကာလေသု၊ ဤအခါတို့၌။ သကလစက္ကဝါဠေ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာ ၌။ (အလုံးစုံသော စကြဝဠာ၊ ၈။) ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ အာဟာရေ၊ ခွီ။ ဩဇံ၊ နတ်ဩဇာကို။ ဘက္ခိပန္တိ၊ ထည့်ကြကုန်၏။ တံ ပဏိတဘောဇနံ၊ ထို မှန် မြတ်သော ဘောဇဉ်သည်။ ကုစ္ဆိံ၊ ဝမ်းတော်သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ပဿန္တရူပံ၊ ကြည်လင်သောရုပ်ကို။ သမုဠာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အာဟာရ

၁။ ပဿန္တရူပံ သမုဠာပေတိ။ ။ပဿန္တရူပံ သမုဠာပေတိတိ ဧတေနတဿ အာဟာရဿ ဘုက္ခပစ္စယာ န သော ရောဂေါတိ အယမတ္ထော ဒီပိတော။ (မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်သည် ဝမ်းတွင်းသို့ရောက်သည်ရှိသော် “ကြည်လင်သော အာဟာရသမုဠာန် ရုပ်ကို ဖြစ်စေသည်” ဟု ဆိုသောကြောင့် “ဤ မွန်မြတ်သောဘောဇဉ်ကို ဘုဉ်းပေးတော်မူသည့်အတွက် ဝမ်းတော်လားရခြင်း မဟုတ်” ဟု သိစေသည်။

သမုဋ္ဌာနရူပဿ၊ အာဟာရ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်၏။ ပသန္နတ္တာ၊ ကြည်လင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မနစ္စဋ္ဌာနိ၊ မနိန္ဒြေ-ဟူသောခြောက်ခု မြောက် ရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြိယရှိသည်။ အတိ ဝိယ အလွန်အကဲ သာလျှင်။ ဝိရောစန္တိ၊ တင့်တယ်တော်မူကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ သမ္မောဓိဒိဝသေ၊ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူရာနေ့၌။ (ဘုရား ဖြစ်တော်မူရာနေ့၌။) မေ၊ ငါ၏။ ဝါ၊ သည်။ အနေကကပ္ပကောဋိသတ သဟဿသဉ္စိတော၊ ကမ္ဘာ ကုဋေအသိန်းမက များစွာသော ကာလတို့၌ ဆည်းပူးတော်မူအပ်ပြီးသော။ ကိလေသရာသိ၊ ကိလေသာအစုကို။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ပဟိနော ဝတ၊ ပယ်အပ်ပြီတကား။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဗလဝသောမနဿံ၊ အားရှိသော သောမနဿသည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပသိဒတိ၊ ကြည်လင်၏။ စိတ္တေ၊ သည်။ ပသန္နေ၊ ကြည်လင်လတ်သော်။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ ပသိဒတိ၊ ၏။ လောဟိတေ၊ သည်။ ပသန္နေ၊ လတ်သော်။ မနစ္စဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ဝိရောစန္တိ၊ တင့်တယ်ကုန်၏။ ပရိ နိဗ္ဗာနဒိဝသေပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာနေ့၌လည်း။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဒါနိ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓသတသဟဿေဟိ၊ ဘုရား အသိန်းတို့သည်။ ပဝိဋ္ဌံ၊ ဝင်တော်မူအပ်သော။ အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ နာမ၊ အမတ မဟာနိဗ္ဗာန်မည်သော။ နဂရံ၊ မြို့တော်သို့။ ပဝိသိဿာမိ၊ ဝင်ရ တော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ၏။ ဗလဝသောမနဿံ၊ သည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ဝိတ္တံ၊ သည်။ ပသိဒတိ၊ စိတ္တေ ပသန္နေ လောဟိတံ ပသိဒတိ၊ လောဟိတေ ပသန္နေ မနစ္စဋ္ဌာနိ ဣန္ဒြိယာနိ အတိဝိယ။ ဝိရောစန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟာရဝိသေသေန စေဝ၊ အာဟာရအထူးကြောင့်လည်းကောင်း။ ဗလဝ သောမနဿေန စ၊ အားရှိသော ဝမ်းမြောက်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း။ ဒိဿ၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ကာလေသု၊ တို့၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကိုယ် တော် စင်ကြယ်တော်မူခြင်း အရေအဆင်း၏ ကြည်လင်တော်မူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဥပဝတ္ထနေတိ၊ ကား။ ပါစိနတော၊ အရွှေအရပ်မှ။ နိဝတ္တနသာလဝနေ၊ ပြန်နစ်ရာဖြစ်သော အင်ကြင်းဥယျာဉ်၌။ (ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ-၌ စပ်။) အန္တရေန၊ ယမကသာလာနန္တိ၊ ကား။ ယမကသာလရုက္ခာနံ၊ အစုံဖြစ်သော အင်ကြင်းပင်တို့၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ (ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။) သိဂီဝဏ္ဏန္တိ

၁၈၈

သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဂါထာ၊ သင်္ဂီဝဏ္ဏံ-အစရှိသော ဂါထာကို။ သင်္ဂီတိကာလေ၊ သံဂါယနာ တင်ရာ အခါ၌။ (သင်္ဂီတိကာရေဟံ။) ဌပိတာ၊ ထားအပ်ပြီ။

၁၉၆။ နှုတ်တော စ ပိဝိတွာ စာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ (ဂူဠတ္ထံ၊ ကို။) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ။) ဘဂဝတိ၊ သည်။ နဟာယန္တေ၊ ရေသုံးသပ် တော်မူလတ်သော်။ အန္တေနဒိယံ၊ မြစ်အတွင်း၌။ မစ္ဆကစ္ဆပါစ၊ ငါး လိပ်တို့ သည်လည်းကောင်း။ ဥဘတော၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ တိရေသု၊ ကမ်းတို့၌။ ဝနသဏ္ဍော စ၊ တောအုပ်သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏမေဝ၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ အဗ္ဗဝနန္တိ၊ ကား။ တဿာယေဝနဒိယာ၊ ထိုမြစ်၏ပင်။ တိရေ၊ ကမ်းအနီး၌။ အဗ္ဗဝနံ၊ သရက်ဥယျာဉ်သည်။ (အတ္ထိ။) အာယသ္မန္တံ စုန္တကန္တိ၊ ကား။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထို ခဏ၌။ အာနန္တတ္ထေရော၊ သည်။ ဥဒကသ္မာဋ္ဌကံ၊ ရေသနပ်ကို။ ပိဠေန္တော၊ ညစ် လျက်။ ဩဟိယိ ကိရ၊ ကျန်ရစ်သတတ်။ စုန္တတ္ထေရော၊ သည်။ သမိပေ၊ အနီး၌။ အဟောသိ ကိရ၊ ရှိသတတ်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တံ၊ ထို စုန္တထေရ်ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဂန္ဓာန ဗုဒ္ဓေါ နဒိကံ ကကုဓန္တိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမာပိ ဂါထာ၊ ဤ ဂါထာတို့ကိုလည်း။ သင်္ဂီတိကာလေယေဝ၊ ၌ပင်။ (သင်္ဂီတိကာရေ ဟံ၊ တို့သည်။) ဌပိတာ၊ ထားအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဂါထာတို့၌။ ပဝတ္ထာ ဘဂဝါ ဣဓ ဓမ္မေတိ၊ ကား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဓ သာသနေ၊ ၌။ ဓမ္မေ၊ ပရိယတ်တရားတို့ကို။ ပဝတ္ထာ၊ ပါဝစန အဖြစ်ဖြင့် ဟော တော်မူတတ်၏။ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင် သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို။ ပဝတ္ထာ၊ ပါဝစနအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ပမုခေ နိသိဒ္ဓိတိ၊ ကား။ သတ္ထု၊ ၏။ ပုရတောဝ၊ ရှေ့ တော်၌ပင်။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ စ၊ ဆက်။ တောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော ကာလဖြင့်။ ထေရော၊ အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်သည်။ အနုပ္ပ တော၊ ရောက်လာပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အနုပ္ပတ္တံ၊ ရောက်လာသော။ အာယ သ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ အထခေါ၊ ရောက်လာရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာမန္တေသိ၊ သိစေတော်မူပြီ။

၁၉၇။ အလာဘာတိ၊ ကား။ အညေသံ၊ ရှင်စုန္ဒမုတပါး အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဒါနာနိသံသသခါတာ၊ ဒါန၏ အကျိုးအာနိသင်ဟု ဆိုအပ် ကုန်သော။ ယေ လာဘာ၊ အကြင်လာဘ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ (လာဘာ)၊ ထိုလာဘ်တို့သည်။ အလာဘာ၊ လာဘ်မမည်ကုန်။ ဒုလ္လ

ပုက္ကသမလ္လပုတ္တဝတ္ထုအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၈၉

ဒန္တိ၊ ကား။ ပုညဝိသေသေန၊ ကောင်းမှုအထူးကြောင့်။ လဒ္ဓမ္မိ၊ ရအပ်
ပြီလည်းဖြစ်သော။ မနုဿတ္ထံ၊ လူ့အဖြစ်ကို။ ဒုလ္လဒ္ဓံ၊ မကောင်းသဖြင့် ရ
အပ်ပြီ။ ယဿ တေတိ၊ ကား။ ယဿ တဝ၊ အကြင်သင်၏။ (ပစ္ဆိမံ ပိဏ္ဏ
ပါတံ-၌ စပ်။) ဥတ္တဏ္ဍုလံ ဝါ၊ မနပ်သော ဆွမ်းဟူ၍လည်းကောင်း။
အတိကံလိန္နံ ဝါ၊ အလွန်ပျော့သော ဆွမ်းဟူ၍လည်းကောင်း။ ကော၊
အဘယ်သူသည်။ ဇာနတ်၊ သိနိုင်အံ့နည်း။ ကိဒိသမ္ပိ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်
သည်လည်းဖြစ်သော။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ ပိဏ္ဏပါတံ၊ ဆွမ်းကို။
ပရိဘုဉ္ဇိတာ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူရ၍။ တထာဂတော၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊
ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရ၏။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ် ကေနံ၊ တေ၊ သင်သည်။ ယံ
ဝါ တံ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသောဆွမ်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒိန္နံ၊ ပေး
လှအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ (ဝိပုဋ္ဌိသာရံ
ဥပ္ပါဒေယျ-၌ စပ်။) လာဘာတိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဒါနာနိသံ
သသခါတာ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဒါန၏အကျိုးအာနိသင် တမလွန်
ဘဝ၌ဖြစ်သော ဒါန၏အကျိုးအာနိသင်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ (ယေ လာ
ဘာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ တေ လာဘာ၊ တို့သည်။) လာဘာ၊ လာဘ်မည်ကုန်၏။
သုလဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ တုယံ၊ သည်။ မနုဿတ္ထံ၊ ကို။ သုလဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာ
ရအပ်ပြီ။ သမသမဗလော၊ တိ၊ ကား။ သဗ္ဗာကာရေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်း
အရာအားဖြင့်။ သမာနုဗလော၊ တူသောအကျိုးရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ ထပ်တူ
ထပ်မျှ အကျိုးရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။)

နန္ဒ စ၊ စောဒနာပါဦးအံ့။ (ကိံ၊ နည်း။) သုဇာတာယ၊ သုဇာတာ
သည်။ ဒိန္နံ၊ လှအပ်သော။ ပိဏ္ဏပါတံ၊ ကို။ ဘုဉ္ဇိတာ၊ မူ၍။ တထာဂတော၊
သည်။ အဘိသမ္ပုဇ္ဈေါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် သစ္စာလေးပါးကို
ထိုးထွင်း၍သိတော်မူပြီ။ ဝါ၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီ။ သော(ပိဏ္ဏပါတော)၊
ထိုသနာန္တိဆွမ်းကို။ သရာဂသဒေါသသမောဟကာလေ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်
ရာအခါ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်ရာအခါ မောဟနှင့်တကွဖြစ်ရာအခါ၌။ ပရိ
ဘုတ္တော နန္ဒ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော။ စုန္နေန၊ စုန္နသည်။
ဒိန္နော၊ အပ်သော။ အယံ ပန(ပိဏ္ဏပါတော)၊ ဤ ဆွမ်းကိုကား။ ဝိတရာဂ

၁။ သမသပဗလော။ ။သဗ္ဗသာ သမမေဝ ဟုတွာ သမံ ဖလံ ဧတေသံ န
ဇောဒေသေနာတိ သမသမဗလော။ (အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူသည်သာ
လျှင်ဖြစ်၍ တူသောအကျိုးရှိကုန်သည်။ “ဝါ၊ ထပ်တူထပ်မျှ အကျိုးရှိကုန်သည်”ဟု
ဆိုလိုသည်။ တစိတ်တဒေသအားဖြင့် တူသည်မဟုတ်။) -ဋီကာ။

၁၉၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဝီတဒေါသ ဝီတမောဟကာလေ၊ ကင်းသော ရာဂရှိတော်မူရာအခါ ကင်းသောဒေါသရှိတော်မူရာအခါ ကင်းသောမောဟ ရှိတော်မူရာအခါ၌။ ပရိဘုရတ္တာနန္တ၊ မဟုတ်လော။ (အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်။ ဝါ၊ ထိုသို့မတူပါပဲ။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ (ပိဏ္ဏပါတာ)၊ ဤ နှစ်မျိုးသောဆွမ်းတို့သည်။ သမဗလော၊ တူမျှသောအကျိုးရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) ဣတိ၊ ထို။ (နန္တ စ စောဒေမိ၊ စောဒနာပါ၏။)

သုဇာတယ၊ သည်။ ဒိန္နံ၊ သော။ ပိဏ္ဏပါတံ၊ ကို။ ဘုဉ္ဇိတော၊ ရှိ။ တထာဂတော၊ သည်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။ သော (ပိဏ္ဏပါတော)၊ ကို။ သရာဂသဒေါသသမောဟကာလေ၊ ၌။ (ကိဉ္ဇာပိ) ပရိဘုရတ္တာ၊ အကယ်၍ကား ဘုဉ်းပေးတော်မူအပ်ပေပြီ။ စုန္ဒေန၊ သည်။ ဒိန္နော၊ သော။ အယံ ပန (ပိဏ္ဏပါတော)၊ ကိုကား။ ဝီတရာဂဝီတဒေါသဝီတမောဟကာလေ၊ ၌။ (ကိဉ္ဇာပိ) ပရိဘုရတ္တာ၊ ပေပြီ။ (ပန တထာပိ၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။) ပရိနိဗ္ဗာနသမတယ စ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်၏တူမျှသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သမပတ္တိသမတယ စ၊ သမာပတ်၏ တူမျှသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အနုဿရဏသမတယ စ၊ အောက်မေ့ခြင်း၏ တူမျှသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ (ဧတေ ပိဏ္ဏပါတာ၊ ဤ ဆွမ်းနှစ်မျိုးတို့သည်။ သမဗလော၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သုဇာတယ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဒိန္နံ၊ သော။ ပိဏ္ဏပါတံ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇိတော၊ မူရှိ။ သဉ္ဇပါဒိသေသယ၊ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် အကြွင်းအကျန်နှင့် တကွဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ကိလေသာကိုမှ ငြိမ်းအေးတော်မူပြီ။ စုန္ဒေန၊ သည်။ ဒိန္နံ၊ သော။ (ပိဏ္ဏပါတံ၊ ကို။) ပရိဘုဉ္ဇိတော၊ ရှိ။ အနုပါဒိသေသယ၊ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် အကြွင်းအကျန်မရှိသော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပရိနိဗ္ဗာနသမတယ ပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်၏ တူမျှသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (ဧတေ ပိဏ္ဏပါတာ။) သမဗလော၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) စ၊ အဖို့တပါးကား။ (ပရိနိဗ္ဗာနသမတယ ဟူသောအကျဉ်းသင်္ဂေပ ဟိတ်ပါဌ်၏ အကျယ်ဝိတ္တာရမှတစ်ပါး၊ သမာပတ္တိ သမတယ-ဟူသော အကျဉ်းသင်္ဂေပ ဟိတ်ပါဌ်၏အကျယ်ဝိတ္တာရကား။) အဘိသမ္ဗုဇ္ဈနဒိဝသေ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကိုထိုးထွင်း၍သိတော်မူရာနေ၌။ စတုဝိသတိကောဋိသတသဟဿသင်္ချာ၊ ကုဋေနှစ်သန်းလေးသိန်း အရေအတွက်ရှိကုန်သော။ သမာပတ္တိယော၊ တို့သို့။ သမာပဇ္ဇိ၊ ကောင်းစွာရောက်တော်မူပြီ။ ဝါ၊ ဝင်စားတော်မူပြီ။ ပရိနိဗ္ဗာန

ဒီဝသော ပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာနေ့၌လည်း။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ တာ (သမာပတ္တိယော)၊ ထိုသို့။ သမာပဋ္ဌိ၊ ပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သမာပတ္တိ ဘမတာယ ပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (ဧတေ ပိဏ္ဏပါတာ) သမဖလာ (ဟောန္တိ။)

စ၊ ကား။ သုဇာတာ၊ သည်။ အပရဘာဂေ၊ ၌။ အသောသိ၊ ပြီ။ (ကိံ။) သော၊ ဤ ဆနာန္တိဆွမ်းကို လက်ခံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရုက္ခဒေဝ တာ၊ ရုက္ခစိုးနတ်သည်။ န (ဟောတိ) ကိရ၊ မဟုတ်သတတ်။ သေ (သော)၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ (ဟောတိ) ကိရ၊ တတ်။ တံ ပိဏ္ဏပါတံ၊ ထို ဆနာန္တိဆွမ်းကို။ ပရိဘုဉ္ဇိတော၊ ရှိ။ အနုတ္တရံ၊ သော။ သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ ကို။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကိရ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူသတတ်။ အသ၊ ထို ဘုရားအလောင်း၏။ သတ္တသတ္တာဟံ၊ ခုနစ် သတ္တာဟ ပတ်လုံး။ တေန၊ ထို ဆနာန္တိဆွမ်းဖြင့်။ ယာပနံ၊ ရှည်သော အမွန်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (မျှတခြင်းသည်။) အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်တော် မူသတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ (အသောသိ။) တဿ၊ ထို သုဇာတာ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။ သုတော၊ ရှိ။ မေ၊ ၏။ လာဘာ၊ လာဘ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ဝတ၊ ဖြစ်ကုန်လေစွ တကား။ ဣတိ၊ သို့။ အနုဿရန္တိယာ၊ အောက်မေ့လတ်သော်။ ဗလဝပီတိသောမနဿံ၊ အားရှိသော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ စန္ဒဿာပိ၊ ၏လည်း။ အပ ရဘာဂေ၊ ၌။ မယာ၊ သည်။ အဝဘာနပိဏ္ဏပါတော၊ နောက်ဆုံးဖြစ် သော ဆွမ်းကို။ ဒီန္နော ကိရ၊ ပေးလှူအပ်သတတ်။ မေ၊ ငါနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဓမ္မသီသံ၊ တရားတို့၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ ဂဟိတံ ကိရ၊ ယူတော်မူအပ်သတတ်။ [ဓမ္မသီသန္တိ ဓမ္မာနံ မတ္ထကဘူတံ နိဗ္ဗာနံ။ မေ ဂဟိတန္တိ မမဝသေန ဂဟိတံ။ တေနာဟ “မယံ ကိရ” တိအာဒိ။-ဋီကာ။] မယံ၊ ၏။ ပိဏ္ဏပါတံ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇိတော၊ ရှိ။ သတ္တာ၊ သည်။ အနုပါ ဒိသေသာယ၊ သော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗုတော ကိရ၊ သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ သုတော၊ ရှိ။ မေ၊ ၏။ လာဘာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ဝက၊ တကား။ ဣတိ၊ သို့။ အနုဿရတော၊ အောက်မေ့လတ်သော်။ ဗလဝ သောပနဿံ၊ အားရှိသော ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနုဿရဏသမတာယ ပိ၊ အောက်မေ့ခြင်း၏ တူမျှသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်း။ (ဧတေ ပိဏ္ဏပါတာ။) သမဖလာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။

ယသသံဝတ္တနိကန္တိ၊ ကား။ ပရိဝါရသံဝတ္တနိကံ၊ အခြံအရံကိုဖြစ်စေတတ် သော။ အာဓိပတေယုသံဝတ္တနိကန္တိ၊ ကား။ ဇေဋ္ဌကဘာဝသံဝတ္တနိကံ၊ အကြီး

၁၉၂

သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အကဲ၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ (ကမ္မံ ဥပစိတံ-၌ စပ်။) သံယမတောတိ၊ ကား။ သီလသံယမေန၊ စောင့်စည်းကြောင်းသီလဖြင့်။ သံယမန္တဿ၊ စောင့်စည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သံဝရေ၊ စောင့်စည်းကြောင်းသီလ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဝေရံ န စိယတိ-၌ စပ်။) ဝေရံ န စိယတိတိ၊ ကား။ ပဉ္စဝိဓံ၊ ပါဏာတိပါတ စသော ငါးပါး အပြားရှိသော။ ဝေရံ၊ ရန်သည်။ န ဝခုတိ၊ မတိုးပွား။ ကုသလော စ ဟောတိ ပါပကန္တိ၊ ကား။ ကုသလော၊ ကျွမ်းကျင်သော။ ဉာဏသမ္ပန္နော ပန၊ ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကား။ အရိယမဂ္ဂေန၊ အရိယာမဂ်ဖြင့်။ (အရမာတ္တမဂ်ဖြင့်။) အနဝသေသံ၊ အကြွင်းအကျန်မရှိအောင်။ ပါပကံ၊ ယှဉ်မာသော။ (မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ်လေးရွာသို့ ရောက်စေတတ်သော။) လာမကံ၊ ယုတ်ညံ့သော။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ကို။ ဟောတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗုတောတိ၊ ကား။ သော၊ ထို ကျွမ်းကျင်သော ဉာဏသမ္ပန္န ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမံ ပါပကံ၊ ဤ ယုတ်မာသော အကုသိုလ်ကို။ ဧဟိတော၊ ပယ်စွန့်၍။ ရာဂါဒိနံ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ကိလေသ နိဗ္ဗာနေန၊ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအားဖြင့်။ [နိဗ္ဗုတော ၏ အဘိန္နဝိသေသန။] နိဗ္ဗုတော၊ ငြိမ်းအေးတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်ထိက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စန္ဒဿ၊ ၏။ ဒက္ခိဏံ စ၊ သတ္တဝါတို့၏ ကြီးပွားကြောင်း ဖြစ်သော အလှူကိုလည်းကောင်း။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဒက္ခိဏေယျသမ္ပတ္တိ စ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ သမ္ပဿမာနော၊ ကောင်းစွာမြင်တော်မူသည်။ (ဟုတော။) ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ (ပီတိအတွက် လေဟုန်တက်၍ ပေါ်ထွက်လာသော ဂါထာစကားတော်ကို။) ဥဒါနေသိ၊ ကြူးရင့်တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ။စတုတ္ထဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ယမုကသလအဖွင့်

၁၉၈။ မဟတာ ဘိက္ခုသံသေန သဒ္ဓိန္တိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤ ကုသိန္ဒာရုံ မြို့သို့ ကြွတော်မူရာ၌။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဂဏန်းအားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း။) ဟိ (ယသွာ၊) ကြောင့်။ ဝေဠုဝဂါမေ၊ ၌။ ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနတော၊ ဝေဒနာကို ခွာတော်မူရာ အခုမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ န စိရေန၊ မကြာမြင့်မီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ သုတော၊ ၍။

တတော တတော၊ ထိုထိုအရပ်မှ။ အာဂတေသု၊ လာကုန်သော။ ဘိက္ခုသု၊
တို့တွင်။ ကေဘိက္ခုပိ၊ တပါးသော ရဟန်းသည်လည်း။ ပက္ကန္တော နာမ၊
ဖဲသွားသည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ဝကြောင့်။ ဂဏနဝိတိဝတ္ထော၊
ဂဏန်းကိုလွန်သော။ သံဃော၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သံလဝနန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ (ဂုဇတ္ထံ) ဟိ
(ဥဒ္ဓရိတောဒဿေမိ။) ကလမ္ပနဒီတီရတော၊ ကလမ္ပမြစ်ကမ်းမှ။ ရာဇမာတု
ဝိဟာရဒ္ဓါရေန၊ ရာဇမာတု ကျောင်းတိုက်၏ တံခါးဖြင့်။ ထူပါရာမံ၊
ထူပါရုံသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သွားထိုက်သည်။ ဟောတိ ယထေဝ၊
သို့ပင်။ ဧဝံ၊ တူ။ ဟိရညဝတိယာ၊ ဟိရညဝတီ မြစ်၏။ ပါရိမတီရတော၊
ဟိုဘက်ကမ်းမှ။ သာလာဝနုယျာနံ၊ အင်ကြင်းဥယျာဉ်သို့။ (ဂန္တဗ္ဗံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။) အနုရာဓပုရဿ၊ ၏။ (ဒက္ခိဏ ပစ္စိမဒိသာယံ၊ အနောက်
တောင်တောင် အရပ်၌။) ထူပါရာမော၊ သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ရှိသ
ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တံ၊ ထို အင်ကြင်းဥယျာဉ်သည်။ ကုသိနာရာယ၊ ၏။
(ဒက္ခိဏပစ္စိမ ဒိသာယံ၊ ၌။) ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ထူပါရာမတော၊ မှ။ ဒက္ခိဏ
ဒ္ဓါရေန၊ တောင်တံခါးဖြင့်။ နဂရံ၊ အနုရာဓမြို့သို့။ ပဝိသနမဂ္ဂေါ၊ ဝင်
ကြောင်းလမ်းသည်။ ပါစိနမုခေါ၊ အရှေ့အရပ်သို့ ရွေးရ မျက်နှာမူသည်။
(ဟုတော။) ဂန္တော၊ ရှိ။ ဥတ္တရေန၊ မြောက်အရပ်သို့။ နိဝတ္ထော ယသာ၊
ပြန်နစ်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ ကွေ့သွားသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဥယျာနတော၊ မှ။
သာလဝနံ၊ အင်ကြင်းဥယျာဉ်သည်။ ပါစိနမုခံ၊ သည်။ (ဟုတော။) ဂန္တော၊
ရှိ။ ဥတ္တရေန၊ မြောက်အရပ်သို့။ နိဝတ္ထံ၊ ပြန်နစ်ပြီ။ ဝါ၊ ကွေ့သွား
ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို အင်ကြင်းဥယျာဉ်ကို။ ဥပဝတ္တနံန္တိ၊ ဟူ၍။
ဝါ၊ ကပ်၍ကွေ့သွားရာ အရပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

☞ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကန္တိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်
၌။ (ဂုဇတ္ထံ၊ ကို။) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတော ဒဿေမိ)၊ အံ။ တဿ မဉ္ဇကဿ၊
ထို ညောင်စောင်းငယ်၏။ ကော၊ တခုသော။ သာလပန္နိ၊ အင်ကြင်းပင်
အစဉ်သည်။ သိသဘာဂေ၊ ဦးခေါင်းရင်းအဖို့၌။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ကော၊
သော။ (သာလပန္နိ၊ သည်။) ပါဒဘာဂေ၊ ခြေရင်းအဖို့၌။ (ဟောတိ။)

၁။ ဥပဝတ္တနံ။ ။တသ္မာတိ ယသ္မာ နဂရံ ပဝိသိဟုကာမာ ဥယျာနတော
ဥပေစ္စ ဝတ္တန္တိ ဂန္တန္တိ ဧတေန။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပတ္တနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။-ဋီကာ။
ဥယျာဉ်ရှေ့လျှောက် စဉ်ငယ်မြောက်သို့ ကွေ့ကောက် ကပ်သွားကြောင်း၏ အဖြစ်
ကြောင့် ဥပဝတ္တနမည်၏။

၁၉၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

တကြာပီ၊ ထို အင်ကြင်းပင် အစဉ်တွင်လည်း။ ဧကော၊ တပင်သော။ တရုဏသာလော၊ အင်ကြင်းပင်ပျိုသည်။ သိသဘာဂဿ၊ ဦးခေါင်းရင်း အဖို့၏။ အာသန္ဓော၊ နီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧကော၊ သော။ (တရုဏသာလော၊ သည်။) ပါဒဘာဂဿ၊ ခြေရင်းအဖို့၏။ (အာသန္ဓော ဟောတိ။) အပိ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ယမကသာလာ နာမ၊ မည်သည်။ မူလ ခန္ဓဝိဇ္ဇပပတ္တေဟိ၊ အမြစ် ပင်စည် အခွ အရွက်တို့ဖြင့်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သံသိဗ္ဗိတော၊ ချုပ်စပ်၍။ ဝါ၊ ရောယှက်၍။ ဌိတသာလာ၊ တည်သော အင်ကြင်းပင် အစုံတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ ဆရာတို့ ဆိုအပ်ပြီ။ မဇ္ဈကံ ပညပေဟိတိ (ဧတ္ထ ဂူဠတ္တံ။) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတော ဒဿေမိ)၊ အံ။ တသ္မိံ ဥယျာနေ၊ ဌံ။ ရာဇကုလဿ၊ မင်းမျိုး၏။ သယနမဉ္ဇော၊ လျောင်းရာ ညောင်စောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ တံ၊ ထို ညောင်စောင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပညပေဟိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ယေရေ ပိ၊ အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်သည်လည်း။ တံ ယေဝ၊ ထို ညောင်စောင်းကိုပင်။ ပညပေတော၊ ၍။ အဒါသိ၊ ပြီ။

ကိလန္တောသ္မိံ အာနန္ဒ နိပဇ္ဇိဿာမိတိ (ဧတ္ထ)၊ ဌံ။ (ဂူဠတ္တံ။) ဟိ(ဥဒ္ဓရိတော ဒဿေမိ)၊ အံ။ တထာဂတဿ၊ ၏။ (ဗလံ-ဌံ စပ်။)-

[ဂေါစရိ၊ ဂေါစရိ မည်သော ဆင်မျိုးလည်းကောင်း။ ကဠာပေါ၊ ကဠာပ မည်သော ဆင်မျိုးလည်းကောင်း။ ဂင်္ဂေယျော၊ ဂင်္ဂေယျ မည်သောဆင်မျိုးလည်းကောင်း။ ပိင်္ဂလော၊ ပိင်္ဂလ မည်သော ဆင်မျိုးလည်းကောင်း။ ပဗ္ဗတေယျကော၊ လည်းကောင်း။ ဟေမဝတော စ၊ လည်းကောင်း။ တမ္ဗော စ၊ လည်းကောင်း။ မန္ဒာကိနီ၊ လည်းကောင်း။ ဥပေါသထော၊ လည်းကောင်း။ ဒသမော၊ ဆယ်မျိုးတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဆဒ္ဓန္တော ယေဝ၊ ဆဒ္ဓန္တ မည်သော ဆင်မျိုးသာလျှင် လည်းကောင်း။ ဧတေ၊ ဤ ဆင်တို့သည်။ နာဂါနံ၊ ဆင်တို့တွင်။ ဥတ္တမာ၊ မြတ်သောဆင်တို့တည်း။]-

ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဤ ဂါထာ၌။ ဒသန္နံ၊ ဆယ်စီးကုန်သော။ ဂေါစရိသင်္ခါဟာနံ၊ ဂေါစရိ ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပကတိဟတ္ထိနံ၊ ပကတိ ဆင်တို့၏။ ယံ ဗလံ၊ အကြင် အားသည်။ (အတ္ထိ။) တံ (ဗလံ)၊ သည်။ ဧကဿ၊ တစီးသော။ ကဠာပဿ၊ ကဠာပ ဆင်၏။ (ဗလံ၊ အားတည်း။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒသဂုဏဝစိုတာယ၊ ဆယ်ကြိမ်ဖြင့် မြောက်ပွားစေအပ်သော။ ဂဏနာယ၊ အရေအတွက် အားဖြင့်။ ပကတိဟတ္ထိနံ၊ ပကတိ ဆင်တို့၏။

ယမကသာလာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၉၅

ကောဋိသဟဿဗလပ္ပမာဏံ၊ ကုဋေတထောင် ခွန်အားအတိုင်းအရှည်ရှိသော။
 (ယံ) ဗလံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တံ (ဗလံ)၊ သည်။ စုန္ဒဿ၊
 ၏။ ပိဏ္ဏပပါတံ၊ ကို။ ပရိဘုတ္တကာလတော၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးရာအခါမှ။
 ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ စင်္ဂဝါရေ၊ လှိုင်းတံပိုး၌။ (တနည်း) စင်္ဂဝါရေ၊ ဆပ်ပြာ
 စစ်ရာ ပဝါကျဲ၌။ (တနည်း) စင်္ဂဝါရေ၊ သေရည်စစ်ရာ ပဝါကျဲ၌။
 ပက္ခိတ္တဥဒကံ ဝိယ၊ ထည့်အပ်သော ရေသည်ကဲ့သို့။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။
 ဂတံ၊ ရောက်ပြီ။ [စင်္ဂဝါရေတိ ဥမိယံ။-ဤသုတ်ဋီကာ။ စင်္ဂဝါရန္တိ ခါရ
 ပရိဿာဝနံ။-ပုဂ္ဂလပညတ် မူလဋီကာ၊ မူလပဏာသ ဝမ္ပိကသုတ်ဋီကာ။
 စင်္ဂဝါရေတိ ရဇကာနံ ခါရပရိဿာဝနေ၊ သုရာပရိဿာဝနေ ဝါ။-
 အင်္ဂုတ္တိုရ်သတ္တက၊ အနုသယဝဂ် ဥဒကုပမာသုတ် ဋီကာ။]

ပါဝါနဂရတော၊ ပါဝါမြို့မှ။ တိဏိ ဂါဝုတာနိ၊ သုံးဂါဝုတ်တို့ တိုင်
 တိုင်။ ကုသိနာရာနဂရံ၊ ကုသိန္ဒာရုံမြို့သည်။ (ဟောတိ၊ ရှိ၏။) တေသ္မိံ
 အန္တရေ၊ ဤပါဝါမြို့မှ ကုသိန္ဒာရုံမြို့၏အလယ်၌။ ပဉ္စဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ့်
 ငါးပါးသော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ နိသီဒိတု၊ ထိုင်တော်မူ၍။ မဟတာ၊
 ကြီးစွာသော။ ဥဿာဟေန၊ အားထုတ်ခြင်းဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တောပိ၊ ကြွလာ
 တော်မူပါသော်လည်း။ သုရိယဿ၊ နေ၏။ အတ္ထဂံမိတ်ဝေလာယံ၊ ဝင်ပြီးရာ
 အချိန်၌။ သဉ္ဇာသမယေ၊ ဆည်းဈာအချိန်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာလဝနံ၊
 အင်ကြင်းဥယျာဉ်သို့။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်တော်မူပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။
 ရောဂေါ၊ ရောဂါသည်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ အာရောဂျံ၊ ရောဂါမရသူ၏
 အဖြစ်ကို။ မဒ္ဒန္တော၊ နှိပ်နင်းလျက်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာပြီ။ တေမတ္ထံ၊
 ဤအကြောင် ကို။ ဒဿေန္တော ဝိယ၊ ပြတော်မူသကဲ့သို့။ သဗ္ဗလောကဿ၊
 အလုံးစုံသော သတ္တလောက၏။ သံဝေဂကရံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ပြုတတ်
 သော။ ဝါစံ၊ စကားတော်ကို။ ဘဏန္တော၊ မိန့်တော်မူလိုသည်။ (ဟု
 တု။) ကိလန္တော သို့ အာနန္တ နိပဇ္ဇိဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်
 တော်မူပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ။ပ။အံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧဝံ၊
 သို့။ မဟန္တေန၊ ကြီးစွာသော။ ဥဿာဟေန၊ အားထုတ်တော်မူခြင်းဖြင့်။
 ဣဓ၊ ဤကုသိန္ဒာရုံမြို့သို့။ အာဂတော၊ ကြွလာတော်မူရသနည်း။ အညတ္ထံ၊
 ကုသိန္ဒာရုံမှတစ်ပါး အခြားသောအရပ်၌။ ပရိနိဗ္ဗာယိတုံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်
 မူခြင်းငှာ။ န သက္ကာ ကိံ၊ မတတ်ကောင်းသလော။ ဣတိ၊ ဤကား
 အပေးတည်း။ ပရိနိဗ္ဗာယိတုံ နာမ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်းငှာမည်သည်။ ကတ္ထ

၁၉၆

သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

စိ၊ တစုံတခုသော အရပ်၌။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (သက္ကာ ဝေ၊ တတ်ကောင်းသည်သာ။) ပန၊ ထိုသို့ တတ်ကောင်းပါသော်လည်း။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤ ကုသိန္နာရုံမြို့သို့။ အာဂတော၊ ကြွလာတော်မူပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။ ဝေ၊ သို့။ ပဿတိ၊ မြင်တော်မူ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) မယိ၊ ငါသည်။ အညတ္တ၊ ကုသိန္နာရုံမှ အခြားသောအရပ်၌။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလတ်သော်။ မဟာသုဒဿနသုတ္တဿ၊ မဟာသုဒဿနသုတ်၏။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ အကြောင်းဝတ္ထု၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်။ န ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ ပန၊ အနွယ ကား။ ကုသိနာရာယံ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တေ၊ လတ်သော်။ အဟံ၊ သည်။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၌။ အနုဘဝိတဗ္ဗံ၊ ခံစားထိုက်သော။ ယံ သမ္ပတ္တိံ၊ အကြင် စည်းစိမ်ကို။ မနုဿလောကေ ယေဝ၊ လူ့ပြည်၌ပင်။ အနုဘဝိံ၊ ခံစားဘူးပြီ။ တံ၊ ထို စည်းစိမ်ကို။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဘာဏဝါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မဏ္ဍေတွာ၊ တန်ဆာဆင်၍။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ မေ၊ ၏။ တံ၊ ထို တရားတော်ကို။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ ဗဟံ၊ ကုန်သော။ ဇနာ၊ တို့သည်။ ကုသလံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏ဟူ၍။ မညိဿန္တိ၊ မှတ်ထင်ကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ (ဣဒံ)၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။ (ပဿတိ၊ မြင်တော်မူ၏။)

၁။ အပရမ္ပိ၊ အခြားသော အကြောင်းကိုလည်း။ ပဿတိ၊ မူ၏။ (ကိံ။) အညတ္တ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီးဖြစ်သော။ မံ၊ ငါ့ကို။ သုဘဒ္ဒေါ၊ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည်။ နပဿိဿတိ၊ မမြင်ရလတ္တံ့။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ထို သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည်။ ဗုဒ္ဓဝေနေယျော၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ သာဝကဝေနေယျော၊ သာဝကတို့ ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ တံ၊ ထို သုဘဒ္ဒ ပရိဗိုဇ်ကို။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ ဝိနေတုံ၊ ဆုံးမခြင်းငှာ။ န သက္ကာန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အနွယ ကား။ ကုသိနာရာယံ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီးသော။ မံ၊ ငါ့သို့။ ဥပသက္ခမိတွာ၊ ၍။ သော၊ ထို သုဘဒ္ဒ ပရိဗိုဇ်သည်။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိဿတိ၊ မေးလတ္တံ့။ စ၊ ဆက်။ ပဉ္စဝိသုဇ္ဇနပရိယောသာနေ၊ ပြဿနာဖြေဆိုခြင်း၏ အဆုံး၌။ သရဏေသု၊ သရဏ တို့၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ မမ၊ ငါဘုရား၏။ သန္တိကေ၊ အတံတော်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇေ၊ ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒေ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။

ယံမကသံသံအဖွင့်]

ဘိသသဋ္ဌိကာ

၁၉၇

လဘိတော၊ ရရံ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဂဟေတော၊ ယူ၍။ မယိ၊ ဝါ
ဘုရားသည်။ ဓရမာနေယေဝ၊ သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်ပင်။ အရ
ဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတော၊ ရောက်၍။ ပဏ္ဍိမသာဝကော၊ နောက်ဆုံး
သာဝက သည်။ ဘဝိဿတိ၊ 'လတ္တံ့။' ဣတိ(ဣဒံ)၊ ဤ အကြောင်းကို။
(ပဿတိ။)

အပရမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏- (ကိံ။) မယိ၊ သည်။ အညတ္တံ၊
၌။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တေ၊ မူလတ်သော်။ ဓာတုတာဇနီယေ၊ ဓာတ်တော်တို့ကို
ဝေဖန်ရာအခါ၌။ မဟာကလဟော၊ ကြီးစွာသော ငြင်းခုံခြင်းသည်။ ဘဝိ
ဿတိ၊ လတ္တံ့။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ နဒီ ဝိယ၊ မြစ်ကဲ့သို့။ သန္တိဿ
တိ၊ စီးလတ္တံ့။ ကုသိနာရာယံ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗူတေ၊ မူလတ်သော်။ ဒေါန
ဗြာဟ္မဏော၊ ဒေါဏ ပုဏ္ဏားသည်။ တံ ဝိဝါဒံ၊ ထို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြော
ဆိုခြင်းကို။ ဝါ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို။ ဝူပသမေတော၊ ငြိမ်းအေးစေ၍။ ဓာတု
ယော၊ ဓာတ်တော်တို့ကို။ ဝိဘဇိဿတိ၊ ဝေဖန်လတ္တံ့။ ဣတိ (ဣဒံ)၊
ဤအကြောင်းကို။ (ပဿတိ။) တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ကာရဏေ
ဟိ၊ ဤအကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဧဝံ မဟန္တေန၊ ဤမျှလောက် ကြီးစွာ
သော။ ဝါ၊ သို့ကလောက်ကြီးစွာသော။ ဥဿာဟေန၊ ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤ
ကုသိန္နာရုံမြို့သို့။ အာဂတော၊ ကြွလာတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိ
တဗ္ဗော၊ ၏။

သိဟသေယျန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။) သေယျာ
သေယျာတို့သည်။ ကာမဘောဂီသေယျ၊ ကာမဘောဂီသေယျာလည်းကောင်း။
ပေတသေယျာ၊ ပေတသေယျာလည်းကောင်း။ သိဟသေယျာ၊ သိဟသေယျာ

၁။ အပရမ္ပိ ပဿတိ။ ။ဧကဿာပိ သတ္တဿ၊ တယောဂံသော သတ္တဝါ၏
သော်မှလည်း။ ပဏ္ဍိမသေယော၊ ဝဋ်၊ ကုန်၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ ဂရု
တရော ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ အလေးပြုဘော်မူအပ်သည်ဖြစ်၍ ထင်
လာ၏။ (ဘဒ္ဒကြောင့်နည်း) အတိဒုလ္လဘဘာဝတော၊ အလွန်ရဲခဲသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ 'အပရမ္ပိ ပဿတိ' တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ သွာယမတ္ထော မာဂဏ္ဍိ
ယသုက္ကန ဒိပေတဗ္ဗော။ [မာဂဏ္ဍိယသုတ်၌ သားအမိသားအဖ သုံးယောက်တို့
တွင် ဖခင်နှင့် မိခင်တို့၏ တရားထူးရမည့်အကြောင်းကို မြင်တော်မူ၍ မာဂဏ္ဍိကိုပင်
မခံချင်လောက်အောင်သော စကားကို မိန့်တော်မူရသည်။] တတိယံ ပန ကာရဏံ
သတ္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇနကအနတ္တပရိဟရဏန္တိ တံ ဒဿန္တော (သတ္တဝါတို့၏ ဖြစ်ပေါ်
လတ္တံ့သော အကျိုးမဲ့ကို ရှောင်လွှဲလိုခြင်းကို ပြတော်မူလို၍။) ပုန 'အပရမ္ပိ ပဿ
တိ' တိအာဒိ မာဟ။-ဋီကာ။

၁၉၈

သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

လည်းကောင်း။ တထာဂတသေယျာ၊ တထာဂတသေယျာလည်းကောင်း။
ဣတိ၊ သို့။ စတသော၊ လေးမျိုးတို့တည်း။ [သယနံ သေယျာ၊ သီဟဿ
ဝိယ သေယျာ သီဟသေယျာ၊ တံ သီဟသေယံ။ အထဝဂ် သီဟသေ
ယန္တိ သေဋ္ဌသေယံ၊ ယဒိဒံ အတ္ထဒ္ဓယံ ပရတော၊ အာဂမိဿတိ။-ဋီကာ။

တတ္ထ၊ ထို သေယျာတို့တွင်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေဘုယျေန၊ များသော
အားဖြင့်။ ကာမဘောဂီ၊ ကာမကို ခံစားလေ့ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့
လည်း။ ဝဂ်မေန ပဿေန၊ လက်ယာနံပါးဖြင့်။ သေန္တိ၊ အိပ်ကြကုန်၏။ ဣတိ
အယံ၊ ဤ သေယျာသည်။ ကာမဘောဂီသေယျာ၊ ကာမဂုဏ်ကို ခံစား
လေ့ရှိသူတို့၏ အိပ်ခြင်းမည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထို ကာမဘောဂီ
သတ္တဝါတို့၌။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ ဒက္ခိဏေန ပဿေန၊ လက်ယာနံပါး
ဖြင့်။ သယန္တာနာမ၊ အိပ်သူတို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ [ဒက္ခိဏပဿေန
သယာနော နာမ နတ္ထိ ဒက္ခိဏဟတ္ထဿ သရီရဂ္ဂဟဏာဒိယောဂက္ခမတော၊
ပုရိသဝသေန စေတံ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။]

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ ပေတော၊ ပြိတ္တာတို့သည်။ ဥတ္တာ
နာ၊ ပက်လက်တို့သည်။ (ဟုတွာ။) သေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤ
သေယျာသည်။ (ဤ ပက်လက်အိပ်ခြင်းသည်။) ပေတသေယျာ၊ ပေတ
သေယျာမည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အပ္ပမသ်လောဟိတတ္တာ၊ နည်းသော အသား
အသွေးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပေတော၊ ပြိတ္တာတို့သည်။ အဋ္ဌိသဗ္ဗာဋ္ဌ
ဇဋ္ဌိတာ၊ ရှုပ်ထွေးသော အရိုးအပေါင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဧကေန
ပဿေန၊ တဘက်သော နံပါးဖြင့်။ သယိတုံ၊ အိပ်ခြင်းငှာ။ န သက္ကော
န္တိ၊ ကုန်။ ဥတ္တာနာဝ၊ တို့သည်သာ။ (ဟုတွာ။) သေန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဧကေန
ပဿေန သယိတုံ န သက္ကောန္တိ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိတော။-ဋီကာ။]

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မိဂရာဇော၊ သားကောင်တို့၏ မင်းဖြစ်သော။ သီဟော၊
ခြင်္သေ့သည်။ ဒက္ခိဏေန ပဿေန၊ လက်ယာနံပါးဖြင့်။ သေယံ၊ အိပ်ခြင်း
ကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ ပ။ အတ္တမနေော၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ
အယံ၊ ဤ သေယျာသည်။ (ဤ အိပ်ခြင်းသည်။) သီဟသေယျာ၊ သီဟ
သေယျာမည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေဇဿဒတ္တာ၊ များသော တန်ခိုးရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ မိဂရာဇော၊ သော။ သီဟော၊ သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။
ပုရိမပါဒေ၊ ရွှေခြေတို့ကို။ ဧကသ္မိံ ဌာနေ၊ တခုသောအရပ်၌။ (ထပေ
တွာ၊ ထား၍။ ဒွေ၊ ကုန်သော။) ပစ္ဆိမပါဒေ၊ နောက်ခြေတို့ကို။ ဧက
သ္မိံ ဌာနေ၊ ၌။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ နဂုံဋ္ဌံ၊ အမြီးကို။ အန္တရသတ္တိမ္ပိ၊

ပေါင်၏အကြား၌။ ပက္ခိပိတော၊ ထည့်၍။ ပုရိမပါဒပစ္ဆိမပါဒနဂ်ဌာနံ၊ ရှေ့ခြေ နောက်ခြေ အမြီးတို့၏။ ဌိတောကာသံ၊ တည်ရာအရပ်ကို။ သလ္လက္ခေတော၊ မှတ်သား၍။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပုရိမပါဒါနံ၊ ရှေ့ခြေ တို့၏။ မတ္တကေ၊ အထက်၌။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ထပေတော၊ ၍။ သယတိ၊ အိပ်၏။ ဒိဝသံ၊ တနေ့ပတ်လုံး။ သယိတောပိ၊ ၍လည်း။ ပဗ္ဗဇ္ဈမာ နော၊ နိုးလတ်သော်။ ဥတြသန္တော၊ ထိတ်လန့်သည်။ (ဟုတော။) န ပဗ္ဗဇ္ဈတိ၊ နိုးသည်မဟုတ်။

ပန၊ ဆက်။ သိသံ၊ ကို။ ဥက္ခိပိတော၊ မြှောက်၍။ ပုရိမပါဒါဒိန္နံ၊ ရှေ့ဖြစ်သော ခြေ အစရှိသည်တို့၏။ ဌိတောကာသံ၊ တည်ရာ အရပ်ကို။ သလ္လက္ခေတိ၊ ၏။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်ကို။ ဝိဇဟိတော၊ စွန့်၍။ ဌိတံ၊ တည်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ဣဒံ၊ ဤ တည်ရာအရပ်ကို စွန့်ခြင်းသည်။ တုယံ၊ အသင်၏။ ဇာတိယာ၊ အမျိုး ဇာတ်အားလည်းကောင်း။ သူရဘာဝဿ စ၊ ရဲရင့်သူ၏ အဖြစ်အားလည်းကောင်း။ န အနုရူပံ၊ မလျောက်ပတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနတ္တမနော၊ မိမိ စိတ်မရှိသည်။ ဝါ၊ မနှစ်သက်သည်။ ဟုတော၊ တတ္ထေဝ၊ ထို အရပ်၌ပင်။ သယတိ၊ ၏။ ဂေါစရာယ၊ ကျက်စားရာအရပ်သို့။ (စားကျက်သို့။) န ပက္ခမတိ၊ မဲသွားတော့။ ပန၊ အနွယ ကား။ အ ဝိဇဟိတော၊ မစွန့်မူ၍။ ဌိတေ၊ တည်လတ်သော်။ ဣဒံ၊ ဤ၊ တည်ရာအရပ်ကို မစွန့်ခြင်းသည်။ တုယံ၊ ၏။ ဇာတိယာ စ၊ အားလည်းကောင်း။ သူရဘာဝဿ စ၊ အားလည်းကောင်း။ အနုရူပံ၊ လျောက်ပတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ရှင်လန်းနှစ်သက်သည်။ (ဟုတော။) ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ သံဟဝိဇမ္မိတံ၊ ခြင်္သေ့၏ တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းကို။ ဝိဇမ္မိတော၊ စံပယ်၍။ ကေသရဘာရံ၊ လည်ဆံတည်းဟူသော ဝန်ကို။ ဝိဇနိတော၊ ခါ၍။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။ သီဟနာဒံ၊ ခြင်္သေ့ဟောက်သံကို။ နဒိတော၊ ဟောက်၍။ ဂေါစရာယ၊ သို့။ ပက္ခမတိ၊ မဲသွား၏။ [ဂတပုတ္တောန ကမ္မနိ အရ ဂတိ အနက်ရှိသော ပက္ခမတိ ၏ ကံဖြစ်၍ “ဂေါစရာယ”ကို ကံအနက်ပေးလိုက်ပါသည်။ ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “ဣန္ဒြေတို့၏ ကျက်စားရာဖြစ်သော အာဟာရအကျိုးငှာ”ဟု ပေးတော်မူ၏။]

ပန၊ ကား။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသေယျာ၊ စတုတ္ထဈာန်ဖြင့် ကျိန်းစက်တော်မူခြင်းကို။ (စတုတ္ထဈာန် ဝင်စားတော်မူခြင်းကို။) တဏှာဂတသေယျာတိ၊ တဏှာဂတသေယျာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တာသု၊ လုံ သေယျာတို့တွင်။ ဣဓ၊

ဤ သီဟသေယျံ ကပ္ပေတိ-ဟူသောပုဒ်၌။ သီဟသေယျာ၊ သီဟသေယျာ
 သည်။ အာဂတာ၊ လာပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ သေယျာသည်။ တေဇု
 သဒဏ္ဍရိယာပထတ္တာ၊ များသော တန်ခိုးရှိသော ဣရိယာပုထ်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဥတ္တမသေယျာ နာမ၊ ဥတ္တမသေယျာ မည်၏။ [သေတိ အဗျာ
 ဝဋ္ဋဘာဝေန(ကြောင့်ကြမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။)ပဝတ္ထတိ ဧတ္ထာတိ သေယျာ၊
 စတုတ္ထဇ္ဈာနမေဝ သေယျာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသေယျာ။-ဋီကာ။]

ပါဒေ ပါဒန္တိ၊ ကား။ ဒက္ခိဏပါဒေ၊ လက်ယာခြေတော်၌။ ဝါမပါဒံ၊
 လက်ဝဲ ခြေတော်ကို။ အစ္စာဓာယာတိ၊ ကား။ အတိအာဓာယ၊ စဉ်ငယ်
 လွန်အောင်ထား၍။ ဤသကံ၊ စဉ်းငယ်။ အတိတ္တဗ္ဗ၊ လွန်၍။ ဝါ၊ လွန်
 အောင်။ ထပေတွာ၊ ၍။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။
 ဂေါပ္ပကေန၊ ဖမျက်တခုဖြင့်။ ဂေါပ္ပကေ၊ ဖမျက်တခုကို။ (သင်္ခယမာ
 နေ၊ ထိခိုက်အပ်သော်လည်းကောင်း။) ဇာဏုနာ၊ ပုဆစ်တခုဖြင့်။ (ဒူးတခု
 ဖြင့်။) ဇာဏုမ္ပိ၊ ပုဆစ်တခုကို။ (ဒူးတခုကို။) သင်္ခယမာနေ ဝါ၊ ထိခိုက်
 အပ်သော်လည်းကောင်း။ အဘိဏ္ဍ၊ မပြတ်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကေဂ္ဂံ၊ တခုတည်းသော အာမူရှိသည်။ ဝါ၊ တည်ကြည်
 သည်။ န ဟောတိ။ သေယျာ၊ အိပ်ရခြင်းသည်။ အဗာသုကာ၊ မချမ်း
 သာသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်
 ထားအပ်သော်။ (ဂေါပ္ပကေန၊ ဖြင့်။ ဂေါပ္ပကံ၊ ကို။) န သင်္ခယေတိ၊
 မထိခိုက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မထိခိုက်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအား
 ဖြင့်။ ထပိတေ၊ ထားအပ်သော်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ စိတ္တံ၊
 သည်။ ကေဂ္ဂံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ။ သေယျာ၊ သည်။ ဗာသု၊
 ချမ်းသာသည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ နိပဇ္ဇိ၊ လျောင်း
 တော်မူပြီ။

ပန၊ ဆက်။ အနုဋ္ဌာနသေယျံ၊ ထခြင်းမရှိသော ကျိန်းစက်တော်မူခြင်း
 သို့။ ဥပဂတတ္တာ၊ ကပ်ရောက်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 လျောင်းတော်မူရာ၌။ “ဥဋ္ဌာနသည် မနသိကရိတွာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂတိကာ
 ရေဟိ။) န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ စ၊ ဆက်။ ကာယဝသေန၊ ကိုယ်နှင့် စပ်သဖြင့်။
 ဧတ္ထ၊ ဤ လျောင်းတော်မူရာ၌။ အနုဋ္ဌာနံ၊ မထခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ နိဗ္ဗာ
 ဝသေန ပန၊ အိပ်ပျော်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ကား။ တံ ရတ္ထံ၊ ထိုည၌။
 ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘဝဂံဿ၊ ဘဝင်၏။ ဩကာသောယေဝ၊ အခွင့်သည်
 ပင်။ နာဟောသိ၊ ဖြစ်တော်မူ။ [ဘဝဂံဿာတိ နိဗ္ဗာပဂမနလက္ခဏဿ

ယမကသာလာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၀၁

ဘဝင်္ဂဿ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း ဘဝင်၏။ (ဩကာသော နာဟောသိ။) တဝီထိနှင့် တဝီထိအကြား၌ ကျရိုးဖြစ်သော ဘဝင်သည် ကား ဖြစ်သည်သာ။-ဋီကာ။] ဟိ၊ မှန်။ ပဌမယာမသို့၊ ပထမ ယံ၌။ မလ္လာနံ၊ မလ္လာမင်းတို့အား။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားဟောတော်မူရခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ ၌။ သုဘဒ္ဒဿ၊ အား။ (ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိ။) ပစ္ဆိမယာမေ၊ ၌။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ ဩဝဒိ၊ ဆုံးမတော် မူပြီ။ ဗလဝပစ္စုသေ၊ အားကြီးသော မိုးသောက်အခါ၌။ (အရုဏ်မတက်မီ။) ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ။

သဗ္ဗပါလိဖုလ္လာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော အင်ကြင်းပင်တို့ သည်။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်၌။ ပုပ္ဖိတာ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ပွင့်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) မူလတော၊ အရင်းမှ။ ပဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ အဂ္ဂါ၊ အဖျားတိုင်အောင်။ ကေစ္ဆန္နာ၊ ပန်းပွင့်တို့ဖြင့် တခဲနက်ဖုံးအပ်ကုန်သည်။ အဟောသုံ၊ ကုန်ပြီ။ [ကေစ္ဆန္နာတိ သမ္မုလ္လပုပ္ဖေဟိ ကောကာရေန သဗ္ဗတ္ထေဝ (သစ်ပင်၏ အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ပင်။) ဆာဒိတာ။ (ဖုံးအပ်ကုန်သည်။)-ဋီကာ။] စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ အခြားသစ်ပင်တို့နှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ ယမကသာလာယေဝ၊ အစုံဖြစ်သော အင်ကြင်းပင်တို့သည်သာ။ (သဗ္ဗပါလိ ဖုလ္လာ၊ အလုံးစုံထက်ဝန်းကျင် ပွင့်သောပန်းရှိကုန်သည်။) န၊ မဟုတ်ကုန် သေး။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ရုက္ခာပိ၊ တို့သည်လည်း။ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လာဝ၊ ကုန်သည်သာ။ အဟောသုံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ကေဝလံ၊ အခြားသောဥယျာဉ် တို့နှင့်မဖက် သက်သက်။ တသ္မိယေဝ ဥယျာနေ၊ ထိုအင်ကြင်းဥယျာဉ် ၌သာ။ (သဗ္ဗပါလိဖုလ္လာ၊ ကုန်သည်။) န၊ မဟုတ်ကုန်သေး။ သကလမ္ပိ ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဒသသဟသစက္ကဝါဠေ၊ တသောင်းသော စက္က ဝဠာ၌။ ဗုပ္ဖုပဂါ၊ အပွင့်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော သစ်ပင်တို့သည်။ ဝါ၊ အပွင့်ပွင့်သော သစ်ပင်တို့သည်။ ပုပ္ဖံ၊ အပွင့်ကို။ ဂဏှိံသု၊ ယူကြကုန်ပြီ။ ဖလူပဂါ၊ အသီးသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော သစ်ပင်တို့သည်။ ဝါ၊ အသီးသီး သောသစ်ပင်တို့သည်။ ဖလံ၊ အသီးကို။ ဂဏှိံသု၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗရုက္ခာနံ၊ တို့၏။ ခန္ဓေသု၊ ပင်စည်တို့၌။ ခန္ဓပဒုမာနိ၊ ပင်စည် ပဒုမ္မာကြာတို့သည်။ (ပုပ္ဖိံသု၊) ပွင့်ကုန်ပြီ။ သာခါသု၊ အခက်တို့၌။ သာခါပဒုမာနိ၊ အခက် ပဒုမ္မာကြာတို့ သည်။ (ပုပ္ဖိံသု။) ဝလ္လိသု၊ နွယ်တို့၌။ ဝလ္လိပဒုမာနိ၊ နွယ်ပဒုမ္မာကြာတို့သည်။ (ပုပ္ဖိံသု။) အာကာသေသု၊ ကောင်းကင်တို့၌။ အာကာသပဒုမာနိ၊ ကောင်း ကင် ပဒုမ္မာကြာတို့သည်။ (ပုပ္ဖိံသု။) ပထဝီတလံ၊ မြေအပြင်ကို။ ဘိန္ဒိတွာ၊

၂၀၂ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ခဲ၍။ ဒဏ္ဍပဒမာနိ၊ အရိုးရှိသော ပဒမ္မာကြာတို့သည်။ ပုပ္ဖိံသု၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ သော။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပဉ္စဝဏ္ဏပဒမသဉ္စန္ဒော၊ ငါးမျိုးသောအဆင်းရှိသော ပဒမ္မာကြာတို့သည် ကောင်းစွာ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတော၊ ယူဇနာသုံးထောင် အပြန်ကျယ်သော။ ဟိမဝဂါ၊ ဟိမဝန္တာတောင်သည်။ သနဗဒ္ဓမောရပိဉ္စကလာပေါ၊ ဝိယ၊ တခဲနက်ဖွဲ့ချီအပ်သော ဥဒေါင်းမြီးစည်းသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ နိရန္တရံ၊ အကြားမရှိအောင်။ မာလာဒါမဂဝစ္ဆိကော၊ ဝိယ၊ ပန်းဆိုင်းရှိသော လေသောက်ပြတင်းပေါက်သည်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပန်းဆိုင်းရှိသော နွား၏မျက်လုံးကဲ့သို့ အပေါက်ရှိသော လေသပြတင်းသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ပိဋေတွာ၊ ညှပ်၍။ အာဗဒ္ဓပုပ္ဖဝဋ္ဌသကောဝိယ၊ ဖွဲ့စပ်အပ်သော ဦးဆောက်ပန်းသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သုပူရိတံ၊ ကောင်းစွာ ပြည့်သော။ ပုပ္ဖကောဋ္ဌကံ၊ ဝိယ စ၊ ပန်းကလပ်သည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပန်းတောင်းသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အတိရမဏိယော၊ အလွန်မွေ့လျော်ထိုက်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

တေ တထာဂတဿ သရီရံ သြကိရန္တိတိ၊ ကား။ တေ ယမကသာလာ၊ ထို အစုံသော အင်ကြင်းပင်တို့သည်။ ဘုမ္မဒေဝတာဟိ၊ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့သည်။ သဉ္ဇာလိတခန္ဓသာခဝိဋ္ဌပဂါ၊ ကောင်းစွာလှုပ်စေအပ်သော ပင်စည် အခက်အခဲရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) တထာဂတဿ၊ ၏။ သရီရံ၊ ကိုယ်တော်ကို။ အဝကိရန္တိ၊ ဖြန့်ကြဲကြကုန်၏။ သရီရဿ၊ ကိုယ်တော်၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ပုပ္ဖဂါနိ၊ တို့ကို။ ဝိကိရန္တိ၊ ကြဲဖြန့်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ အထော။ [“ဒေဝတာဟိ” ဟုသောကတ္တားနှင့်လိုက်အောင် “သဉ္ဇာလိတ” ဟု “စာ” ၌ဝိဇ္ဇာရှိပါစေ။] အဇ္ဈောကိရန္တိတိ၊ ကား။ အဇ္ဈောတ္ထရန္တာ၊ ဝိယ၊ လွှမ်းမိုးကုန်သကဲ့သို့။ အဝကိရန္တိ၊ ကြဲဖြန့်ကြကုန်၏။ [“အဓိ” ကို “အဇ္ဈောတ္ထရန္တာ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “အဝကိရန္တိ” ဟု ရှိပါစေ။] အဘိပ္ပကိရန္တိတိ၊ ကား။ အဘိဏ္ဍ၊ မပြတ်။ ပုနပုနံ၊ ထပ်။ ပကိရန္တိယေဝ၊ အပြားအားဖြင့် ကြဲဖြန့်ကုန်သည်သာ။

၉ ခိဗ္ဗာနိတိ၊ ကား။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၌။ နန္ဒပေါက္ခရဏိသမ္ဘဝါနိ၊ နန္ဒရေကန်၌ ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်သော။ (မန္ဒာရဝပုပ္ဖာနိ-၌ စပ်။) တာနိ၊ ထို မန္ဒာရဝ နတ်ပန်းတို့သည်။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာနိ၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိကုန်သည်။ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တပမာဏပတ္တာနိ၊ သစ်ရွက်ထီးပမာဏရှိသော အရွက်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မဟာတုမ္ဗမတ္တံ၊ ကြီးစွာသောပြည်တောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ရေဏံ၊ ဝတ်မှုကို။ ဂဏန္တိ၊ ယူ

ယမကသာလာအဖွင့်]

သာသနဋီကာ

၂၀၃

ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ အခြားပန်းတို့မဖက် သက်သက်။ မန္ဒာရဝ
ပုပ္ဖာနေဝ၊ နတ်ပန်းတို့သည်သာ။ ဝါ၊ ထင်ရှားပန်းတို့သည်သာ။ (အန္တ
လိက္ခာ၊ မှ။) ပတန္တိ၊ ကျကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်ကုန်သေး။ ပန၊
အဟုတ်ကား။ အညာနိ၊ ကုန်သော။ ဒိဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ပါရိဆတ္တက
ကောဝိဋ္ဌာရပုပ္ဖာဒီနိပိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထီးသဏ္ဌာန်ရှိသော ပင်လယ်ကသစ်
ပန်း အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋ္ဌကာနိ၊ ရွှေပန်းတောင်းတို့
ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယမ္ပိ၊ စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရေး
၌လည်းကောင်း။ တိဒသပူရေပိ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ လည်းကောင်း။
ဗြဟ္မလောကေပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌လည်းကောင်း။ ဌိတာဟိ၊ တည်ကုန်သော။
ဒေဝတာဟိ၊ တို့သည်။ ပဝိဋ္ဌာနိ၊ အပြား အားဖြင့် လွတ်အပ်ကုန်
သည်။ (ဟုတွာ။) အန္တလိက္ခာ၊ မှ။ ပတန္တိ၊ ကုန်၏။ [“ပဝိဋ္ဌာ” ၌
ပပုဗ္ဗ “ဝိသ” ဓာတ်သည် ဥဿဂ္ဂ-စွန့်လွှတ်ခြင်းအနက်ဟောတည်း။] တထာ
ဂတဿ သရီရန္တိ၊ ကား။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ အဝိကိဏ္ဍာနေဝ၊ မရောပြွမ်း
ကုန်သည်သာ။ (ဟုတွာ။) အာဂန္တု၊ လာ၍။ ပတ္တကိဉ္စက္ခရေဏုဏ္ဍေဟိ၊
အရွက် ဝတ်ဆံမွန် ဝတ်မုံမွန်တို့ဖြင့်။ တထာဂတဿ၊ ၏။ သရီရမေဝ၊
ကိုယ်တော်၌သာ။ ဩကိရန္တိ၊ အထက်၌ကြဖြန့်ကြကုန်၏။

ဒိဗ္ဗာနိပိ စန္ဒနစုဏ္ဍာနီတိ၊ ကား။ ဒေဝတာနံ၊ နတ်တို့၏။ ဥပကပ္ပနစန္ဒန
စုဏ္ဍာနိ၊ ကပ်ရောက်သော စန္ဒကူးမွန်တို့သည်။ ဝါ၊ အသုံးအဆောင် ဖြစ်
သော စန္ဒကူးမွန်တို့သည်။ (အန္တလိက္ခာ ပတန္တိ-၌စပ်။) စ၊ ဆက်။ ကေ
ဝလံ၊ နာဂ သုပဏ္ဏတို့မဖက် သက်သက်။ ဒေဝတာနံယေဝ၊ တို့၏သာ။ (ဥပ
ကပ္ပန စန္ဒနစုဏ္ဍာနိ၊ တို့သည်။ အန္တလိက္ခာ၊ မှ။ ပတန္တိ၊ ကျကုန်သည်ကား။)
န၊ မဟုတ်သေး။ နာဂသုပဏ္ဏမနုဿာနမ္ပိ၊ နဂါး ဂဠုန် လူတို့၏လည်း။
ဥပကပ္ပနစန္ဒနစုဏ္ဍာနိ၊ တို့သည်။ (အန္တလိက္ခာ ပတန္တိယေဝ၊ သည်သာ။)
စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ အခြားသော နံသာမွန်တို့မဖက် သက်သက်။ စန္ဒန
စုဏ္ဍာနေဝ၊ စန္ဒကူးမွန်တို့သည်သာ။ န၊ မဟုတ်ကုန်သေး။ ကာဠာနုသာရိက
လောဟိတစန္ဒနာဒိသဗ္ဗဒိဗ္ဗဂန္ဓဇာလစုဏ္ဍာနိ၊ အကျော် ကရမက် စန္ဒကူးနီအစရှိ
သော အလုံးစုံသော နတ်၌ဖြစ်သောနံသာ နတ်၌ဖြစ်သော အမွန်တို့သည်
လည်းကောင်း။ [ဇာလ ကို “ဒိဗ္ဗ” ဟု ဖွင့်ခြင်းကိုကား စဉ်းစားသင့်၏။]
ဟရိတာလအဉ္စနသုဝဏ္ဏရဇတစုဏ္ဍာနိ၊ ဆေးဒန်းမွန် မျက်စဉ်းမွန် ရွှေမွန်
ငွေမွန်တို့သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗဒိဗ္ဗဂန္ဓဝါသဝိကတိယော၊ အလုံးစုံ အထူး
တလည်ပြုအပ်သော နတ်၌ဖြစ်သောနံသာ အခိုးအထုံတို့သည်လည်းကောင်း။

၂၀၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

သုဝဏ္ဏရတေဒိသမုဂ္ဂေ၊ ရှေ ဇေ အစရှိသော ပန်းတောင်းတို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ စက္ကဝါဠမုခဝံနိအာဗိသ၊ စကြဝဠာနှုတ်ခမ်းရစ် အစရှိသော အရပ်တို့၌။ ဌိတာဟိ၊ တည်ကုန်သော။ ဒေဝတာဟိ၊ နတ်တို့သည်။ ပဝိဋ္ဌာနိ၊ အပြားအားဖြင့် ပစ်လွှတ်အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) အန္တရာ၊ အကြား၌။ အဝိပ္ပကိရိတွာ၊ ဖရိုဖရဲ မကြဲမူ၍။ တထာဂတဿေဝ၊ ၏သာ။ သရီရံ၊ ကိုယ်တော်ကို။ ဩကိရန္တိ၊ ကြဲဖြန့်ကြဲကုန်၏။

ဒိဗ္ဗာနိပိ တူရိယာနိတိ၊ ကား။ ဒေဝတုနံ၊ တို့၏။ ဥပကပ္ပနတူရိယာနိ၊ ကပ်ရောက်ကုန်သော တူရိယာတို့သည်။ ဝါ၊ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော တူရိယာတို့သည်။ (ဝဇ္ဇန္တိ-၌ စပ်။) စ၊ ဆက်။ ဧကဝလံ၊ ညှိဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော စောင်းတို့မဖက် သက်သက်။ တာနိယေဝ၊ ထို နတ်တို့၏ တူရိယာတို့သည်သာ။ (ဝဇ္ဇန္တိ၊ မြည်ကုန်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်သေး။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တန္တိဗဒ္ဓစဗ္ဗပရိယောနဒ္ဓဗနသုသိရဘေဒါနိ၊ ညှိဖြင့်ဖွဲ့အပ်သော စောင်း သားရေဖြင့် မြေးယုက်အပ်သောစည်ကြီး တခဲနက်အခေါင်းရှိသော စည် နှစ်သော အပြားရှိကုန်သော။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေသု၊ တသောင်းသော စကြဝဠာတို့၌။ ဒေဝနာဂသုပဏ္ဏမနုဿာနံ၊ နတ် နဂါးဂဠုန်လူတို့၏။ တူရိယာနိ၊ တို့သည်။ ဧကစက္ကဝါဠေ၊ တခုသော စကြဝဠာ၌။ သန္တိပတိတွာ၊ ပေါင်းစု၍။ အန္တလိက္ခေ၊ ၌။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ မြည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ [တောထွက်တော်မူစဉ်ကလည်း ဤကဲ့သို့ မြည်ကြသည်။]

ဒိဗ္ဗာနိပိ 'သိကီတာနိတိ'(ဧတ္ထ ဂူဠတ္ထံ။) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ။) ဝရုဏ ဝါရုဏဒေဝတာ နာမ၊ ဝရုဏနတ် ဝါရုဏနတ်တို့ မည်သော။ တောဒေဝတာ၊ ဤနတ်တို့သည်။ ဒီဃာယုကာ၊ ရှည်သောအသက် ရှိကုန်၏။ မဟာပူရိယော၊ သည်။ မနုဿပထေ၊ လူတို့၏လမ်း၌။ ဝါ၊ လူပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ ပဋိသန္တိဂူဟဏဒိဝသေ၊ ပဋိသန္ဓေယူတော်မူရာနေ၌။ နံ၊ ထို 'ပန်းကုံးကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဂမိဿာမ၊ သွားကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှန်း၍။ မာလံ၊ ပန်းကို။ ဂန္ဓေတုံ၊ သိကုံးခြင်းငှာ။ အာရဘိံသု၊ အားထုတ်ကြကုန်ပြီ။ တာ၊ ထိုနတ်တို့သည်။ ဂန္ဓမာနာဝ၊ သိကုံးကုန်စဉ်ပင်။ မဟာပူရိယော၊ သည်။ မာတုကုဏ္ဍိယံ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတွာ၊ ၍။ တုမေ၊ တို့သည်။ ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖို့။ ဂန္ဓထ၊ သိကုံးကြကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်။ (သမာ

နာ။) န တာဝ နိဋ္ဌာတိ၊ မပြီးသေး။၊ ကုစ္ဆိတော၊ မှ။ နိက္ခမနဒိဝသေ၊
ဖွားမြင်တော်မူရာနေ့၌။ ဂဏှိတော၊ ၍။ ဂမိဿာမ၊ ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။
အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။

ပုန ပိ၊ တဖန်လည်း။ (ကုစ္ဆိတော၊ မှ။) နိက္ခမန္တော၊ ဖွားမြင်တော်
မူပြီတဲ့။ ဣတိ သုတော၊ (န တာဝ နိဋ္ဌာတိ။) မဟာဘိနိက္ခမန ဒိဝသေ၊
မြတ်သော တောထွက်တော်မူရာနေ့၌။ (ဂဏှိတော။) ဂမိဿာမ၊ ကုန်အံ့။
ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု။) ကေနတံ သဝဿာနိ၊ နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်တို့ပတ်လုံး။
ဆရေ၊ နန်းတော်၌။ ဝသိတော၊ နေ၍။ အဇ္ဇေ၊ ယနေ့။ မဟာဘိနိက္ခမနံ၊
မြတ်သောတောထွက်တော် မူခြင်းကို။ နိက္ခမန္တော၊ ထွက်တော်မူပြီတဲ့။ ဣတိ
ပိ၊ လည်း။ သုတော၊ ၍။ (န တာဝ နိဋ္ဌာတိ၊ မပြီးစီးသေး။) အဘိ
သမ္မောဓိဒိဝသေ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူရာနေ့၌။ (ဂဏှိ
တော။) ဂမိဿာမ၊ အံ့။ ဣတိ (အာဟံသု။) ဆဗ္ဗဿာနိ၊ ခြောက်နှစ်တို့
ပတ်လုံး။ ပဓာနံ၊ အားထုတ်မှုကို။ ကတော၊ ပြု၍။ အဇ္ဇေ၊ ယနေ့။ အဘိ
သမ္မုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီတဲ့။ ဣတိ ပိ၊ ဤ
သို့လည်း။ သုတော။ (န တာဝ နိဋ္ဌာတိ။) ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနဒိဝသေ၊ ဓမ္မ
စကြာကို လည်စေတော် မူရာနေ့၌။ (ဂဏှိတော။) ဂမိဿာမ၊ ကုန်အံ့။
ဣတိ (အာဟံသု။) သတ္တသတ္တာဟာနိ၊ ခုနစ်သတ္တာဟတို့ကို။ ဗောဓိမဏ္ဍေ၊
ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌။ ဝီတိနာမေတော၊ လွန်စေတော်မူ၍။ ဣသံပတနံ၊ ဣသံ
ပတနတောသို့။ ဂန္တော၊ ကြွတော်မူ၍။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစကြာကို။ ပဝတ္တိတံ၊
လည်စေတော်မူအပ်ပြီတဲ့။ ဣတိ ပိ သုတော။ (န တာဝ နိဋ္ဌာတိ။) ယမက
ပါဠိဟာရိယ ဒိဝသေ၊ ရေမီးအစုံရှိသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူရာ
နေ့၌။ (ဂဏှိတော။) ဂမိဿာမ၊ သွားကြကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု၊
ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။)

အဇ္ဇေ၊ ယနေ့။ ယမကပါဠိဟာရိယံ၊ ကို။ ကရိ၊ ပြုတော်မူပြီတဲ့။ ဣတိ
ပိ သုတော။ (န တာဝ နိဋ္ဌာတိ။) ဒေဝေါရောဟဏဒိဝသေ၊ တာဝတိံသာ
နတ်ပြည်မှ သက်ဆင်းတော်မူရာနေ့၌။ (ဂဏှိတော။) ဂမိဿာမ၊ အံ့။ ဣတိ၊
(အာဟံသု။) အဇ္ဇေ၊ နေ့။ ဒေဝေါရောဟဏံ၊ ကို။ ကရိ၊ တဲ့။ ဣတိ ပိ
သုတော။ (န တာဝ နိဋ္ဌာတိ။) အာယုသင်္ခါရေဿဇ္ဇနေ၊ အာယုသင်္ခါရကို
လွှတ်တော်မူရာအခါ၌။ (ဂဏှိတော။) ဂမိဿာမ။ ဣတိ (အာဟံသု။) အဇ္ဇေ၊
ယနေ့။ အာယုသင်္ခါရံ၊ ကို။ သြဿဇိ၊ လွှတ်တော်မူပြီတဲ့။ ဣတိ ပိ သုတော။
န တာဝ နိဋ္ဌာတိ၊ သေး။ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာနေ့၌။

၂၀၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

(ဂဏှိတော၊ ချီ။) ဂမိဿာမ၊ ကုန်အံ။ ဣတိ၊ (အာဟံသု။ ကုန်ပြီ။) ‘အဇ္ဇေ၊ ယနေ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယမကသာလာနံ၊ အစုံဖြစ်သော အင်ကြင်းပင် တို့၏။ အန္တရေ၊ အလယ်၌။ ဒက္ခိဏေန ပဿေန၊ လက်ယာ နံပါးဖြင့်။ သတော၊ မပြတ်မပြတ် အမှတ်ရတော်မူတတ်သည်။ သမ္ပဇာနေ၊ ကောင်း စွာ အပြားအားဖြင့် သိတော်မူသည်။ (ဟုတော။) သီဟသေယံ၊ မြတ်သော လျောင်းတော်မူခြင်းသို့။ ဥပဂတော၊ ကပ်ရောက်တော်မူပြီ။ ဗလဝပစ္စုသ သမယေ၊ အားကြီးသော မိုးသောက်အခါ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလတ္တံ့။

တုမေ၊ သင်တို့သည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူဖို့။ ဂန္ထထ၊ သိကုံးကြ ကုန် သနည်း။ ဣတိ၊ သုတော ပန၊ ကြား၍ကား။ အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ၌ပင်။ မာတုကုစ္ဆိယံ၊ မယ်တော်၏ဝမ်း၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဂဏှိ၊ ယူတော်မူပြီ။ အဇ္ဇေဝ၊ ပင်။ မာတုကုစ္ဆိတော၊ မ။ နိက္ခမိ၊ ဖွားမြင်တော်မူပြီ။ အဇ္ဇေဝ၊ ပင်။ မဟာဘိနိက္ခမနံ၊ ခြင်းကို။ နိက္ခမိ၊ ထွက်တော်မူပြီ။ အဇ္ဇေဝ၊ ပင်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အဇ္ဇေဝ။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ကို။ ပဝတ္တယိ၊ လည်စေတော်မူပြီ။ အဇ္ဇေဝ။ ယမက ပါဠိဟာရိယံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ အဇ္ဇေဝ။ ဒေဝလောကာ၊ နတ်ပြည်မှ။ ဩတိဇ္ဈော၊ သက် ဆင်းတော်မူပြီ။ အဇ္ဇေဝ။ အာယုသင်္ခါရံ၊ ကို။ ဩဿဇိ၊ လွှတ်တော်မူပြီ။ အဇ္ဇေဝ။ ယနေ၌ပင်။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ ကိရ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလတ္တံ့ တဲ့။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ကိန္နာမ၊ အဘယ်မည်သော အကြောင်း တဲ့နည်း။ ဒုတိယဒီဝသေ၊ ဒုတိယနေ၌။ ယာဂုပါန ကာလမတ္တမ္ပိ၊ ယာဂု သောက်ရာ ကာလမျှလည်း။ ဌာတဗ္ဗံ နာမ၊ တည်ထိုက်သည် မည်သည်။ အဿ နန၊ ဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ‘ပါရမိယော၊ တို့ကို။ ပူရေတော၊ တော်မူ၍။ ဗုဒ္ဓတ္တံ၊ ဘုရား၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တဿ နာမ၊ ရောက်ရသူမည်သ၏။ ဧတံ၊ ဤသို့ တနေတည်း၌ပင် ပဋိသန္ဓေနေ၍ တနေ တည်း၌ပင် ဖွားမြင်ခြင်း အစရှိသည်ကို ပြရခြင်းသည်။ အန နန္ဒဝိကံ၊ မလျှောက်ပတ်ပါတကား။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။-

အပရိနိဗ္ဗိတာဝ၊ မပြီးသေးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ မာလာယော၊ ပန်းကုံးတို့ကို။ ဂဟေတော၊ ယူ၍။ အာဂမ္မ၊ လာ၍။ အန္တောစက္ကဝါဠေ၊ စကြဝဠာ၏ အတွင်း၌။ ဩကာသိ၊ အခွင့်ကို။ အလဘမာနာ၊ မရကုန် လတ်သော်။ စက္ကဝါဠေမုခဝဋ္ဋိယံ၊ စကြဝဠာနှုတ်ခမ်းရစ်၌။ လမ္ပိတော၊ တဲ့ ရရဲဆဲ့၍။ စက္ကဝါဠေမုခဝဋ္ဋိယာဝ၊ စကြဝဠာနှုတ်ခမ်းရေးဖြင့်ပင်။ အာဓေ

ဝန္တိယော၊ ရှေးရှုပြေးသွားကုန်လျက်။ ဟတ္ထေန၊ မိမိလက်ဖြင့်။ ဟတ္ထံ၊ သူ
 တပါး၏လက်ကို။ ဂီဝါယ၊ မိမိလည်ပင်းဖြင့်။ ဂီဝံ၊ သူတပါး၏လည်ပင်း
 ကို။ ဂဟေတွာ၊ သုံးသပ်သောအားဖြင့် ကိုင်၍။ တီဏံ၊ ကုန်သော။ ရတ
 နာနိ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဘ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဒုတ္တံ၊ သမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ၊
 သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း။ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော၊ ခြောက်ပါးသောအဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်
 တော်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ပါရမိယော၊ ပါရမီတော်
 တို့ကိုလည်းကောင်း။ အခုဆဋ္ဌာနိ၊ အခုအားဖြင့် ခြောက်ပါးမြောက် ရှိ
 ကုန်သော။ ဇာတကသတာနိ၊ ဇာတ်အရာတို့ကိုလည်းကောင်း။ (တနည်း)
 အခုဆဋ္ဌာနိ ဇာတကသတာနိ၊ ငါးရာ့ငါးဆယ်သော ဇာတ်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း။ စုဒ္ဓသ၊ ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ၊ ဘုရားဉာဏ်တော်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ဂါယိတွာ၊ သီဆို၍။ တဿ တဿ၊ ထိုထို သီ
 ဆိုခြင်း၏။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ မဟာယသော၊ မဟာယသောတံ၊ များ
 သော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူသောဘုရား များသောအခြံအရံ
 အကျော်အစော ရှိတော်မူသော ဘုရားဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ပြောဆိုကြကုန်၏။
 ဣဒံ၊ ဤ သီဆိုသံကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဒိဗ္ဗာနိ ပိ သင်္ဂီတာနိ အန္တလိက္ခေ
 ဝတ္တန္တိ တတာဂတဿ ပူဇာယာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။
 (သင်္ဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ရှေးစာအုပ်များ၌ “ဣဒံ” ပုဒ်ပါဟန်
 မတူ “ဧတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ” ဟူသော ရှိဟန်တူသည်။]

၁၉၉။ ပန၊ ကား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယမကသာလာနံ၊ တို့၏။
 အန္တရာ၊ ၌။ ဒက္ခိဏေန၊ သော။ ပဿေန၊ ဖြင့်။ နိပန္နောယေဝ၊ လျောင်း
 တော်မူလျက်ပင်။ ပထဝီတလတော၊ မြေအပြင်မှ။ ယာဝစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိ
 ယာ၊ စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်တိုင်အောင်လည်းကောင်း။ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိ
 တော၊ မှ။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ စ၊ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်လည်းကောင်း။
 သန္နိပတိတာယ၊ စုဝေးသော။ ပရိသာယ၊ ၏။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်သော။
 ဥဿဟံ၊ ပန်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဟူသော အားထုတ်ခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်
 တော်မူရ၍။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ၊ အား။ အာရောစေသိ၊ မိန့်
 တော်မူပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ အတ ခေါ် ဘဂဝါ။ ပ။ တတာဂတဿ
 ပူဇာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊
 သို့ကလောက်။ မဟာသက္ကာရံ၊ ကြီးစွာသောပူဇော်မှုကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ
 တော်မူပြီး၍။ တေနာပိ၊ ထို မဟာသက္ကာရ ဖြင့်လည်း။ အတ္ထနော၊ ကိုယ်

၂၀၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

တော်၏။ အသက္ကတဘာဝမေဝ၊ ပူဇော်အပ်သည် မမည်သည်၏ အဖြစ်
ကိုသာ။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ န ခေါ် အာနန္ဒ၊ တောဝတတိ အာ
ဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ ပြီ။

ဣဒံ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်။ ဝါ၊
မိန့်တော်မူလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) အာနန္ဒ၊
အာနန္ဒာ။ မယာ၊ သည်။ ဒီပင်္ကရာဒိမ္မလေ၊ ဒီပင်္ကရာ ဖြတ်စွာဘုရား၏
ခြေတော်အနီး၌။ နိပန္နေန၊ လျောင်းလျက်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။
ဓမ္မေ၊ မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ-အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့ကို။ သမောဓာနေ
တာ၊ ဧပါင်း၍။ အဘိနိဟာရံ၊ ဘဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ စိတ်ကို ရွေးရှုဆောင်
ကြောင်း ဆုတောင်းမှုကို။ ကရောဇ္ဇေန၊ ပြုတော်မူလတ်သော်။ ဝါ၊ ပြု
တော်မူသော။ (မယာ။) မာလာဂန္ဓတူရိယသံဂိတာနံ၊ ပန်းနံသာ တူရိယာ
ဘုန်းတော်ဘွဲ့ သီချင်းတို့၏။ အတ္ထာယ၊ ဌာ။ အဘိနိဟာရော၊ ကို။ န
ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ တေဒတ္ထာယ၊ ဤ မာလာဂန္ဓ တူ
ရိယသံဂိတ-တို့၏ အကျိုးဌာ။ ပါရမိယော၊ တို့ကို။ န ပူရိတာ၊ ဖြည့်တော်
မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဟံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။
တောယ ပူဇာယ၊ ဤ မာလာဂန္ဓ တူရိယသံဂိတ-တို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဖြင့်။
ပူဇိတော နာမ၊ ပူဇော်အပ်သည်မည်သည်။ န ဟောမိ၊ ဖြစ်တော်မူမူလူတို့၊
သို့။ (ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။)

ပန၊ ပရိ။ ပ။ ဦးအံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အညတ္ထ၊
အခြားသော ပါဠိတော်၌။ ဧကံ၊ တပွင့်သော။ ဥမာပုပ္ဖမတ္တမိ၊ နှမ်း
ကြပ်ပွင့်မျှကိုသော်လည်း။ ဂဟေတွာ၊ ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓဂုဏေ၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇေ
တွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ ကတာယ၊ ပြုအပ်သော။ ပူဇာယ၊ ပူဇော်မှု၏။ ဗုဒ္ဓ
ဉာဏနာပိ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်ဖြင့်သော်မှလည်း။ အ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ မပိုင်းဖြတ်
အပ် မပိုင်းဖြတ်နိုင်သော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ချီးမွမ်းတော်
မူပြီး၍။ ဣဓ၊ ဤသုတ်၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ မဟန္တံ၊
ကြီးစွာသော။ ပူဇံ၊ ကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်ဖြစ်တော်မူရသနည်း။ ဣတိ၊
ဤကား အမေးတည်း။ ပရိသာနဂုဟေန ဧဝံ၊ ပရိသတ်ကို ချီးမြှောက်
တော် မူလိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ သာသနဿ၊ သာသနာတော်၏။
စိရဋ္ဌိတိကာမတာယ စ၊ ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းကို အလိုရှိတော် မူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ (ဘဂဝါ အညတ္ထ ဧကံ ဥမာပုပ္ဖမတ္တမိ
ဂဟေတွာ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အာဝဇ္ဇေတွာ ကတာယ ပူဇာယ ဗုဒ္ဓဉာဏနာပိ အပံ

ရိစ္ဆန္တံ ဝိပါကံ ဝဏ္ဏေတူပိ(ချီးမွမ်းတော်မူပြီး၍လည်း။) ဣဓ ဧဝံ မဟန္တံ ပူဇံ။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဇါ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သစေ န ပဋိက္ခိပေယျ၊ အကယ်၍ ပယ်တော်မမူအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ သီလဿ၊ ဇါ။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ လာရာဌာန၌။ သီလံ၊ ကို။ န ပရိပူရေဿန္တိ၊ မပြည့်ကုန်တော့လတ္တံ့။ သမာဓိဿ၊ ဇါ။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ ၌။ သမာဓိံ၊ ကို။ န ပရိပူရေဿန္တိ၊ လတ္တံ့။ ဝိပဿနာယ၊ ဇါ။ အာဂတဋ္ဌာနေ။ ဝိပဿနာဂဗ္ဗံ၊ ဝိပဿနာဟူသော ကိုယ်ဝန်ကို။ န ဂါဟာပေဿန္တိ၊ မယူစေကုန်တော့လတ္တံ့။ ဥပဋ္ဌာဂေ၊ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့ကို။ သမာဒါပေတွာ၊ ဆောက်တည်စေ၍။ ပူဇိယေဝ၊ ပူဇော်မှုကိုသာ။ ကာရေန္တော၊ ပြုစေကုန်လျက်။ ဝိဟရိဿန္တိ၊ နေကြကုန်လတ္တံ့။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ သော အာမိသပူဇာ နာမ၊ ဤ အာမိသဖြင့်ပူဇော်ခြင်းမည်သည်။ သာသနံ၊ ကို။ ဧကဒိဝသမ္ပိ၊ တနေ့မျှလည်းကောင်း။ ဧကယာဂုပါနကာလမတ္တမ္ပိ၊ ယာဂုတကျိက်သောက်ရာ ကာလမျှတိုင်ရုံလည်းကောင်း။ သန္တာရေတုံ၊ ကောင်းစွာဆောင်ထားခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။

ဟိ၊ ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။ မဟာဝိဟာရသဒိသံ၊ မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်နှင့်တူသော။ ဝိဟာရသဟဿံ၊ ကျောင်းတထောင်သည် သော်လည်းကောင်း။ မဟာစေတီယသဒိသံ၊ မဟာစေတီနှင့်တူသော။ စေတီယသဟဿမ္ပိ စ၊ စေတီတထောင်သည်သော်လည်းကောင်း။ သာသနံ၊ ကို။ ဓာရေတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ ယေန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္ပိ၊ ကျောင်းဆောက်မှု အစရှိသောကံကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ တဿေဝ၊ ထိုပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွက်သာ။ ဟောတိ၊ ဇါ။ သမ္မာပဋိပတ္တိံ ပန၊ ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းသည်ကား။ တထာဂတဿ၊ အား။ အနုစ္စဝိကာ၊ လျောက်ပတ်သော။ ပူဇာ၊ ပူဇော်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုသမ္မာပဋိပတ်သည်။ တေန၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပတ္တိတာ စေဝ၊ တောင့်တတော်မူအပ်သည် လည်းကောင်း။ သာသနံ၊ ကို။ သန္တာရေတုံ စ၊ ငှာလည်းကောင်း။ သက္ကောတိ၊ ဇါ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို သမ္မာပဋိပတ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ ယော ခေါ် အာနန္ဒာတိအာဒိံ၊ ကို။ (ဘဂဝါ)အာဟ။

တတ္ထံ၊ ထို ယော ခေါ် အာနန္ဒ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နောတိ၊ ကား။ နဝဝိဓဿ၊ ကိုးပါးအပြားရှိသော။ လောကုတ္တရဓမ္မဿ၊ လောကုတ္တရာ တရားအား။ အနုဓမ္မံ၊ လျော်သော အကျင့်ဟူသော။ ပုဗ္ဗမဟာဝါ(၅) ၁၄

၂၁၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဘာဂပဋိပဒါ။ မဂ်၏ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သော အကျင့်ကို။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သူ
တည်း။ ပန၊ ဆက်။ သာယေဝ ပဋိပဒါ။ ထို ပုဗ္ဗဘာဂအကျင့်ကိုသာ။
အနုစူဝိကတ္တာ၊ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအား လျှောက်ပတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သာမိစိတိ၊ သာမိစိ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တံ သာမိစိ၊
ထိုလောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအားလျော်သော အကျင့်ကို။ ပဋိပန္နော၊
ကျင့်သူတည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သာမိစိပုဋိပန္နော၊ မည်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂ
ပဋိပဒါသင်္ခါတံ၊ ပုဗ္ဗဘာဂ အကျင့်ဟုဆိုအပ်သော။ တမေဝ အနုဓမ္မံ၊
ထို လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအားလျော်သောအကျင့်ကိုပင်။ စရတိ၊ ကျင့်
၏။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုဓမ္မစာရိ၊ မည်၏။

စ၊ ဆက်။ သီလံ၊ ဝါရိတ္တသီလကိုလည်းကောင်း။ (မပြုမကျင့် ရှောင်
ကြဉ်ရမည်ဟု တားမြစ်အပ်သော ပါရာဇိက စသောသိက္ခာပုဒ်တော် သီလ
ကိုလည်းကောင်း။ အာစာရပညတ္တိ၊ အာစာရပညတ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊
ပညတ်အပ်သောအကျင့်ဖြစ်သော စာရိတ္တသီလကိုလည်းကောင်း။ (ခန္ဓကဝတ်
၌လာသော အာရိယငုတ်သည် ကိုလည်းကောင်း။) ဇုတင်သမာဒါနံ၊
ဇုတင်ကို ဆောက်တည်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ယာဝ ဂေါတြဘူတော၊
ဂေါတြဘူတိုင်အောင်။ (သောတာပတ္တိမဂ်၏ရှေ့ဂေါတြဘူတက်တိုင်အောင်။)
(ပဝတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေထိုက်သော။) သမ္မာပဋိပဒါ၊ သမထ ဝိပဿနာ
ဟူသော ကောင်းသောအကျင့်ကိုလည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါတိ၊ ဟူ၍။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆသု၊ ကုန်သော။ အဂါရ
ဝေသု၊ မရှိသေခြင်းတို့၌။ (ဗုဒ္ဓအဂါရဝ ဓမ္မအဂါရဝ-စသော အဂါရဝ
တရားတို့၌။) ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ ပညတ္တိ၊ ဝိနည်းပညတ်တော်ကို။
အတိက္ကမတိ၊ လွန်ကျူး၏။ အနေသနာယ၊ မအပ်သော ရွာမှီးခြင်းဖြင့်။
ဇိဝိကံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဓမ္မာ
နုဓမ္မပဋိပန္နော၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္န-မည်သည်။ (လောကုတ္တရာတရား ကိုး
ပါးအားလျော်သော ပုဗ္ဗဘာဂအကျင့်ကို ကျင့်သူမည်သည်။) န၊ ပဟုတ်။

သီလံ။ပ။သမ္မာပဋိပဒါ။ ။သီလန္တိ ဝါရိတ္တသီလ ပာဟ။ (စာအုပ်တို့၌ “စာရိတ္တ
သီလံ”ဟုရှိသည်။ အာစာရပညတ္တိ အရ စာရိတ္တသီလ လာလတ္တံ့ဖြစ်၍ ဤ
သီလံ အာ “ဝါရိတ္တသီလံ”ဟု မှတ်ပါ။) အာစာရပညတ္တိတိ စာရိတ္တသီလံ။ ယာဝ
ဂေါတြဘူတောတိ ယာဝ ဂေါတြဘူတက်။ တာဝ ပဝတ္တေတဗ္ဗာ သမထဝိပဿနာ
သမ္မာပဋိပဒါ။-စိုကာ]

သယမကသလအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၁၁

ပန၊ အန္တယ ကား။ ယော(ဘိက္ခု)၊ သည်။ အတ္တနော၊ မိမိအတွက်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော။ သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို။ ဇိနဝေလံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ စည်းကမ်းကို။ ဇိနမရိယာဒံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အပိုင်းအခြားကို။ ဇိနကာဠသုတ္တံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ မည်းနက်သောမျဉ်းကြောင်းကို။ [ဇိနကာဠသုတ္တန္တိ ဇိနမဟာဝဇုကိနာ ဌပိတံ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗ ဂဟေတဗ္ဗ ဓမ္မသန္ဓဿနကာဠသုတ္တံ သိက္ခာပဒမရိယာဒံ။-ဋီကာ။] အဏုမတ္တမ္ပိ၊ အဏုမ္ပမ္ပလောကလည်း။ န ဝိတိက္ကမတိ၊ မလွန်ကျူး။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဂ္ဂိုလန္တော နာမ၊ မည်၏။ ဘိက္ခုနိယာ ပိ၊ ဘိက္ခုနီမ၌လည်း။ ဧသေဝ၊ ပင်။ နယော၊ တည်း။ ယော ဥပါသကော၊ အကြင် ဥပါသကာသည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဧဝရာနိ၊ ပါဏာတိပါတ-စသော ရန်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ တို့သို့လည်းကောင်း။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလကမ္မပထေ၊ အကုသလကမ္မပထ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ တို့သို့လည်းကောင်း။ သမာဒါယ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ ဝတ္တတိ၊ ကျင့်၏။ အပ္ပေတိ၊ သက်ရောက်၏။ အယံ၊ ဤ ဥပါသကာသည်။ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဂ္ဂိုလန္တော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အန္တယ ကား။ ယော(ဥပါသကော)၊ သည်။ တိသု၊ ကုန်သော။ သရဏေသု၊ သရဏတို့၌လည်းကောင်း။ (ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သော ဘုရားစသော ရတနာသုံးပါးတို့၌လည်းကောင်း။) ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ သီလေသု ပိ၊ သီလတို့၌လည်းကောင်း။ ဒသသု၊ ကုန်သော။ သီလေသု၊ သီလတို့၌ လည်းကောင်း။ (ပါဏာတိပါတဝိရတိ-စသည်တို့၌လည်းကောင်း။) ပရိပူရကာရီ၊ ဖြည့်ကျင့်မှုကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ မာသဿ၊ တလ၏။ အဋ္ဌ ဥပေါသထေ၊ ရှစ်ဥပုသ်တို့ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ (လေးသီတင်း၏ အဖိတ်နေနှင့်တကွ ရှစ်ဥပုသ်စောင့်သည်။) ဒါနံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ ဂန္ဓပူဇံ၊ နံသာဖြင့်ပူဇော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ မာလာပူဇံ၊ ပန်းဖြင့်ပူဇော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ကရေတိ၊ ၏။ မာတရံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေး၏။ ပိတရံ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဓမ္မိကေ၊ တရားနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏေတို့ကို။ ဥပဋ္ဌာတိ။ အယံ၊ ဤ ဥပါသကာသည်။ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဂ္ဂိုလန္တော နာမ၊ မည်၏။ ဥပါသိကာယ ပိ၊ ဥပါသိကာမ ၌လည်း။ ဧသေဝနယော။ [“ဓမ္မိကေ သမဏဗြာဟ္မဏေ-ဟု ဆိုသောကြောင့် အဓမ္မိက သမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို ကိုးကွယ်မှုကို မပြုရ”ဟု တားမြစ်သည်။]

ပရမာယ ပူဇောယာတိ၊ ကား။ ဥတ္တမာယ၊ မြတ်သော။ ပူဇောယ၊ ပူဇော်ခြင်းဖြင့်။ (သက္ကဏေတိ-စသည်၌ စပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ နိရာမိသပူဇာ နာမ၊ ဤ အာမိသ မရှိသော သမ္မာပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းမည်၏။ မမ၊

၂၁၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဝါဘုရား၏။ သာသနံ၊ တော်ကို။ သန္တာရေတုံ၊ ငှာ။ သက္ကောတိ၊ နိုင်၏။
ဟိ၊ မှန်။ ယာဝ၊ လောက်။ စတသော၊ ကုန်သော။ ဣမာ ပရိသာ၊
ဤ ပရိသတ်တို့သည်။ မံ၊ ကို။ ဣမာယ၊ ဤ သမ္ဘဝပဋိပတ်ဖြင့်ပူဇော်ခြင်းဖြင့်။
ပူဇေဿန္တိ၊ ပူဇော်ကြကုန်အံ့။ တာဝ၊ လောက်။ မမ၊ ၏။ သာသနံ၊ သည်။
နာဿ၊ ကောင်းကင်၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ပုဏ္ဏစန္ဒော၊ ဝိယ၊ လုံ့လပြည့်ဝနိုး
ကဲ့သို့။ ဝိရောဓေသတိ၊ ထွန်းတောက်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒသေတိ၊
ပြတော်မူ၏။

ဥပဝါဏတ္ထေရအဖွင့်

၂၀၀။ အပသာရေသီတိ၊ ကား။။ အပနေသိ၊ ဖယ်ရှားစေတော်မူပြီ။
အပေဟိတိ၊ ကား။ အပဂစ္ဆ၊ ဖယ်လော့။ ထေရော၊ အရှင်ဥပဝါဏ
ထေရ်သည်။ ကေဝစနေနေဝ၊ တခွန်းတည်းသော စကားတော်ဖြင့်၎င်း။
တာလဝဏ္ဏံ၊ ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းကို။ နိက္ခိပိတော၊ ချ၍။ ကေမန္တံ၊ သင့်
တင့်လျောက်ပတ်၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ဥပဋ္ဌာ
ကောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ပဌမဗောဓိယံ၊ ပထမဗောဓိ၌။
(ဝါနုစိဆယ်အတွင်း၌)။ အနိဗ္ဗုပ္ပဋ္ဌာကဘာဝံ၊ မမြဲသော အလုပ်အကျွေး
၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယံ၊ ရှိ။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ အယံ ဘန္ဓေ၊ အာ
ယသ္မာ၊ ဥပဝါဏောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ထေရေန၊ အရှင်အာနန္ဒာ
ထေရ်သည်။ ဝုတ္တေ၊ လျှောက်အပ်သော်။ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဥပဝါ
ဏဿ၊ ၏။ သဒေါသဘာဝံ၊ အပြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဘလ္လက္ခေတိ၊
မှတ်ထင်၏။ ဟန္တ၊ ယခု။ အဿ၊ ထိုဥပဝါဏ၏။ နိဒ္ဒေါသ ဘာဝံ၊
အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဣဓာထေဿာမိ၊ မိန့်တော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
ကြံတော်မူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယေဘုယျေန၊ အာနန္ဒာတိ အာဒိမာဟ။
တတ္ထ၊ ထိုယေဘုယျေန အာနန္ဒ- အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယေဘုယျ
နာတိ ဣဒံ၊ ယေဘုယျေန-ဟူသော ဤစကားကို။ အသညသတ္တာနုဉ္ဇေဝ၊
အသညသတ်ဗြဟ္မာတို့၏လည်းကောင်း။ အရူပဒေဝတာနုဉ္ဇေ၊ အရူပဗြဟ္မာတို့၏
လည်းကောင်း။ ဩဟိနဘာဝံ၊ ကျန်ရစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယံ၊
ရှိ။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

အပ္ပုဋ္ဌောတိ၊ ကား။ အသမ္ပုဋ္ဌော၊ မထိအပ်သော အရပ်မည်သည်။
ဝါ၊ တနည်း။ အဘရိတော၊ မပြည့်သောအရပ်မည်သည်။ (နတ္ထိ-ဥစ္စပံ)။
ကိရ၊ ချဲ့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အာသန္နပဒေသေ၊ အနီးဖြစ်သော အရပ်၌။

ဝါလဂ္ဂမတ္တေ၊ သာမိဒ္ဓိယာအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ သြကာသေ၊ အရပ်၌။ သုခမတ္တဘာဝံ၊ သိမ်မွေ့သော အတ္တဘောကို။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ ဒသဒသ၊ တကျိပ်တကျိပ်ကုန်သော။ မဟေသက္ခာ၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ အဋ္ဌသု၊ ဟည်ကြကုန်ပြီ။ တာသံ၊ ထို တကျိပ်တကျိပ်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဝိသတိ၊ ဝိသတိ၊ နှစ်ကျိပ်နှစ်ကျိပ်သော (ဒေဝတာ အဋ္ဌသု။) တာသံ၊ ထို နှစ်ကျိပ်နှစ်ကျိပ်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ ပရတော၊ ၌။ တိသတိ၊ တိသတိ၊ သုံးကျိပ်သုံးကျိပ်သော။ (ဒေဝတာ အဋ္ဌသု။) တာသံ၊ ထို သုံးကျိပ်သုံးကျိပ်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ ပရတော၊ ၌။ စတ္တာလီသံ၊ စတ္တာလီသံ၊ လေးကျိပ်လေးကျိပ်သော။ (ဒေဝတာအဋ္ဌသု။) တာသံ၊ ထိုလေးကျိပ်လေးကျိပ်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ ပရတော၊ ၌။ ပညာသံ၊ ပညာသံ၊ ငါးကျိပ် ငါးကျိပ်သော။ (ဒေဝတာ အဋ္ဌသု။) တာသံ၊ ထို ငါးကျိပ် ငါးကျိပ်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ ပရတော၊ ၌။ သဋ္ဌိသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ကျိပ် ခြောက်ကျိပ်သော။ ဒေဝတာအဋ္ဌသု။ တာ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ဟတ္ထေနဝါ၊ လက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ပါဒေနဝါ၊ ခြေဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ဝတ္ထေနဝါ၊ အဝတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ နဗျာဗာဓေန္တိ၊ မနှိပ်စက်ကြကုန်။ အပေဟိ၊ ဖယ်လော့။ မံ၊ ကို။ မာဗန္ဓုဟိ၊ မထိခိုက်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္ထဗ္ဗာကာရံ၊ နာမ၊ ပြောဆိုဖွယ်ရာ အခြင်းအရာမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဝတ္ထဗ္ဗာကာရော နာမ-ဟု ပုလ္လင်ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

တာ ဒေဝတာယော၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဒသပိ၊ တကျိပ်တို့သည်လည်း။ ဟုတွာ၊ ၍လည်းကောင်း။ ဝိသတိပိ၊ သည်လည်း။ ဟုတွာ၊ တိသမ္ပိ ဟုတွာ စတ္တာလီသမ္ပိ ဟုတွာ။ ပညာသမ္ပိ၊ ငါးကျိပ်သည်လည်း။ ဟုတွာ၊ ၍လည်းကောင်း။ အာရဂ္ဂကောဋ္ဌိနိတုဒနမတ္ထေပိ၊ အပ်ဖျားဖြင့်တိုးလောက်ရာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်၌လည်း။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကြကုန်၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် တည်ကြပါကုန်သော်လည်း။ အညမညံ၊ နဗျာဗာဓေန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထသဒိသာဝ၊ အဝတ္ထရနိကာယံ သမစိတ္တပရိယာယ ဒေသနာဝယ် ဆိုအပ်ပြီးသော နတ်ဗြဟ္မာတို့နှင့် တူကုန်သည်သာလျှင်။ အာဟေသု၊ ပြီ။ သြဝါရေန္တောတိ၊ ကား။ အာဝါရေန္တော၊ ပိတ်ဆို့လျက်၊ (ဌိတော-၌ စပ်)။ ယေရော၊ ဥပဝါဏထေရ်သည်။ ပကတိယာပိ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်လည်း။ မဟာသရီရော၊ ကြီးသော ကိုယ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဟတ္ထိပေါတကသဒိသော၊ ဆင်ပေါက်ကလေးနှင့်တူသည်။ (အဟောသိ။)

၂၁၄ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ သော၊ ထို ဥပဝါဏထေရ်သည်။ ပံသုကူလစိဝရံ၊ ပံသုကူလသင်္ကန်းကို။ ပါရုပိတော၊ ရမ်း၍။ ဝါ၊ ရမ်းလိုက်သည်ရှိသော်။ အတိမဟာဝိယ၊ အလွန်ကြီးသကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ပြီ။ [ပံသုကူလသင်္ကန်းဟူသည် အလုပ်ထပ်ချုပ်ရသောကြောင့် ထို သင်္ကန်းကိုရမ်းသောအခါ-အလွန်ကြီးသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။]

တထာဂတံဒဿနာယာတိ၊ ကား။ ဒုဂဂတော၊ ၏။ မုခံ၊ မျက်နှာတော်ကို။ ဒဠှ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ အလဘမာနာ၊ မရကုန်သည်။ (ဟုတော။) ဝေ၊ ဤသို့။ ဥဇ္ဈာယိသု၊ ကဲ့ရဲ့ကြကုန်ပြီ။ ပန၊ ပရိ။ ပ။ အံ။ တာ၊ ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ ထေရံ၊ ဥပဝါဏထေရ်ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈ၊ ဖောက်ထွင်း၍။ ပဿိတံ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောန္တိ ကိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အာမ၊ အိမ်း။ (ထေရံ ဝိနိဝိဇ္ဈ ပဿိတံ။) နသက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ပုထုဇ္ဇနေ၊ တို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈ ပဿိတံ သက္ကောန္တိ၊ ခဏာသဝေ၊ ရဟန္တာတို့ကို။ (ဝိနိဝိဇ္ဈ ပဿိတံ နသက္ကောန္တိ။) ထေရဿစ၊ ထေရ်၏လည်း။ မဟေသက္ခတယ၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တေဇဿဒတယ၊ ထက်သောတန်ခိုး ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဥပဂန္တုမ္ပိ၊ အနီးသို့ကပ်ခြင်းငှာသော်မှလည်း။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ ပရိ။ ပ။ အံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ထေရောဝ၊ ဥပဝါဏထေရ်သည်သာ။ တေဇဿဒေါ၊ များသော တန်ခိုးရှိသည်။ ဝါ၊ ထက်သော တန်ခိုးရှိသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) အညေ၊ ဥပဝါဏမှ အခြားကုန်သော။ အရဟန္တာ၊ ရဟန္တာတို့သည်။ (တေဇဿဒေါ၊ ကုန်သည်။ န၊ ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ရကုန်သတဲနည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထေရော၊ ဥပဝါဏထေရ်သည်။) ကဿပဗုဒ္ဓဿ၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏။ စေတိယေ၊ စေတီတော်၌။ အာရက္ခဒေဝတာ၊ အစောင့်အရှောက်နတ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ထေရောဝ၊ တေဇဿဒေါ၊ အဟောသိ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ကိရ၊ ချဲ့။ ဝိပဿိမ္ပိ၊ ဝိပဿီမည်တော်မူသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်တော်မူပြီးလတ်သော်။ ကေက္ခနသုဝဏ္ဏက္ခန္ဓသဒိသဿ၊ တခဲနက် ရွှေတုံးနှင့်တူသော။ ဓာတုသရီရဿ၊ ဓာတ်တော်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်၏။ ဧကမေဝ၊ တဆူသာလျှင်ဖြစ်သော။ စေတိယံ၊ စေတီတော်ကို။ အကံသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဒိဿာယုကဗုဒ္ဓါနံ၊

ဥပဝါဏတ္ထေရအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၁၅

ရှည်သောသက်တော်ရှိကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏။ ကေမေဝ၊ သော။ စေ
 တိယံ၊ သည်။ ဟောတိ။ တံ၊ ထို တဆူတည်းသော စေတီတော်ကို။ မနု
 သာ၊ တို့သည်။ ရတနာယာမာဟိ၊ တတောင် အလျားရှိကုန်သော။ ဝိ
 ဒတ္ထိဝိတ္တတာဟိ၊ တထွာအပြန့်ရှိကုန်သော။ ဒွဂ္ဂုလဗဟလာဟိ၊ လက်နှစ်သစ်
 အထူရှိကုန်သော။ သုဝဏ္ဏဗုဒ္ဓကာဟိ၊ ရွှေအုတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဟရိ
 တာလေန စ၊ ဆေးဒန်းဖြင့်လည်းကောင်း။ မနောသိလာယ စ၊ မြင်းသီ
 လာဖြင့်လည်းကောင်း။ မတ္တိကာကိစ္စံ၊ မြေညက်ကိစ္စကိုလည်းကောင်း။ တိ
 လတေလေနေဝ၊ နှမ်းဆီဖြင့်သာလျှင်။ ဥဒကကိစ္စံ၊ ရေကိစ္စကိုလည်းကောင်း။
 သာဓေတော၊ ပြီးစေ၍။ ယောဇနပုမာဏံ၊ တယူဇနာအတိုင်းအရှည်ရှိအောင်။
 ဥဋ္ဌပေသုံ၊ တက်စေကြကုန်ပြီ။

တတော၊ ထိုမှ နောက်၌၊ ဘုမ္မာ၊ မြေ၌စပ်ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊
 နတ်တို့သည်။ (တနည်း) ဘုမ္မာဒေဝတာ၊ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့သည်။ ယောဇ
 နပုမာဏံ၊ တယူဇနာအတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို။ (ဥဋ္ဌပေသုံ၊ ပြီ။)
 တတော၊ ၌။ အာကာသဋ္ဌကဒေဝတာ၊ ကောင်းကင်၌တည်ကုန်သော နတ်
 တို့သည်။ (ယောဇနပုမာဏံ ဥဋ္ဌပေသုံ။) တတော၊ ၌။ ဥဏ္ဍဝလာဟက
 ဒေဝတာ၊ ပူသောတိမ်တိုက်၌ နေကုန်သောနတ်တို့သည်။ (ယောဇနပုမာ
 ဏံ ဥဋ္ဌပေသုံ။) တတော အဗ္ဘဝလာဟကဒေဝတာ၊ ဆီးနှင်း တိမ်တိုက်၌
 နေကုန်သောနတ်တို့သည်။ (ယောဇနပုမာဏံ ဥဋ္ဌပေသုံ။) တတော စာတု
 မဟာရာဇိကာ၊ စတုမဟာရာဇ်ဘုံ၌ နေကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။
 (ယောဇနပုမာဏံ ဥဋ္ဌပေသုံ။) တတော၊ တာဝတိံသာ၊ တာဝတိံသာဘုံ၌
 နေကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ယောဇနပုမာဏံ ဥဋ္ဌပေသုံ။ ဣတိ ဝေ၊
 သို့။ သတ္တယောဇနိကံ၊ ခုနစ်ယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ စေတိယံ၊
 သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ [တာဝတိံသာဘုံ၏ အလက်၌ကား တည်
 ရာ မြေမရှိတော့။] မနုဿေသု၊ လူတို့သည်။ မာလာဂန္ဓဝတ္ထာဒိနိ၊ ပန်း
 နံသာ အဝတ် အစရှိကုန်သော ပူဇော်ဖွယ်တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။
 အာဂတေသု၊ လာကုန်လတ်သော်။ အာရက္ခဒေဝတာ၊ အစောင့်အရှောက်
 နတ်တို့သည်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တေသံ၊ ထို လူတို့သည်။ ပဿန္တာနံယေဝ၊
 ကြည့်ကုန်စဉ်ပင်၊ စေတိယံ၊ စေတီတော်ကို။ ပူဇေသိ၊ ပူဇော်ပြီ။

တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ (စေတီစောင့်နတ်၏လူတို့ကြည့်နေစဉ်ပင်စေတီတော်ကို
 ပူဇော်ရာ ထိုအခါ၌။) အယံထေရော၊ ဤဥပဝါဏတော်ရ်သည်။ ပြာဟ္မဏမဟာ
 သာလော၊ များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသော ပုဏ္ဏားသည်။ (ဟူတွာ။) ဧကံ၊ တထည်

၂၁၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

သော။ ပီတကံ၊ ရွှေသော။ ဝုတ္တံ၊ အဝတ်ကို။ အာဒါယိယူ၍။ ဂတော၊ သွားပြီ။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ တဿ၊ ထို ပုဏ္ဏား၏။ ဟတ္ထတော၊ လက်မှ။ ဝုတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ စေတိယံ၊ ကို။ ပူဇေသိ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို နတ် တို့ကယူ၍ ပူဇော်ပုံကို။ ဒိဿ၊ မြင်ရ၍။ ပသန္တစိတ္တော၊ ကြည်ညိုသောစိတ် ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) အဟမ္မိ၊ သည်လည်း။ အနန္တဂတော၊ နောင်အခါ၌။ ဝေရူပဿ၊ ဤသို့ သဘောရှိတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ။ ။ စေတိယေ၊ ။ အာရက္ခဒေဝတာ၊ အစောင့်အရှောက် နတ်သည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်ရပါလိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပတ္တနံ၊ ဆုတောင်းမှုကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ တတော၊ ထို ပြာဟူဏ မဟာသာလ-ဘဝမှ။ စုတော၊ စုတေသည်။ (သမာနော။) ဒေဝ လောကေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗုတ္တံ၊ ဖြစ်ပြီ။ တဿ၊ ထို ပုဏ္ဏား၏။ ဝါ၊ သည်။ ဒေဝလောကေ စ၊ ။ ။ ခြွလည်းကောင်း။ မနုဿလောကေ စ၊ ။ ။ ခြွလည်းကောင်း။ သံသရန္တဿေဝ၊ ကျင်လည်စဉ်ပင်။ ကဿပေါ၊ ကဿပ မည်တော်မူသော။ ဘဂဝေါ၊ သည်။ လောကေ၊ ။ ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ပွင့်တော်မူပြီး၍။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ မူပြီ။

တဿာပိ၊ ထို ကဿပ ဘုရားရှင်၏လည်း။ ကေမေဝ၊ သော။ ဓာတုသရီရံ၊ ဓာတ်တော်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို သရီရဓာတ် တော်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ယောဇနိကံ၊ ရှိသော။ စေတိယံ၊ ကို။ ကာရေသံ၊ ပြုစေကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထို ပုဏ္ဏားသည်။ တတ္ထ၊ ထို စေတိ တော်၌။ အာရက္ခဒေဝတာ၊ သည်။ ဟုတွာ၊ သာသနော၊ သာသနာ တော်သည်။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်လွတ်သော။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗုတ္တံ တွာ၊ ဖြစ်၍။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘဂဝတော၊ ။ ။ ကာလေ၊ လက်ထက် တော်၌။ တတော၊ ထို နတ်ပြည်မှ။ စုတော၊ သည်။ (သမာနော။) မဟာကုလေ၊ မြတ်သောအမျိုး၌။ ပဋိသန္ဓံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ နိက္ခမ္မံ၊ အိမ်မှထွက်၍။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရှင်ရဟန်းပြု၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ စေတိယေ၊ ။ အာရက္ခဒေဝတာ၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အာဂတတ္တာ၊ လာခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယေရော၊ ဥပဝါဏ ထေရ်သည်။ တေဇုဿဒေဝါ၊ များသော တန်ခိုးရှိသည်။ ဝါ၊ ဟက်သော တန်ခိုးရှိသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။ ။

ဒေဝတာ အာနန္ဒ ဥဇ္ဈာယန္တိတိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဣတိ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (မြတ်စွာဘုရားကို မဖူးမြင်ရခြင်းကြောင့်။) ဒေဝတာ တို့သည်။ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။ မယံ၊ ငါဘုရား၏။ ပုတ္တဿ၊ သား တော်ဖြစ်သော ဥပဝါဏ၏။ ဝါ၊ မှာ။ အညော၊ နတ်တို့၏ အကဲ့ရဲ့ခံရ

ခြင်းမှတစ်ပါး အခြားသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဒေါသော၊ အပြစ်
သည်။ နှ အတ္တိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒေသေတိ၊ ပြစ်။

၂၀၁။ ကထံ ဘူတာ ပန ဘပစ္ဆတိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
အာဟ၊ လျှောက်သနည်း။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တုမေ၊ ရှင်တော်
ဘုရားတို့သည်။ ဒေဝတာ ဥဇ္ဈာဟန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒထ၊ မိန့်တော်မူကုန်
၏။ ကထံ ဘူတာ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ တာ၊ ထိုနတ်တို့
သည်။ တုမေ၊ အရှင်ဘုရားတို့ကို။ မနသိ၊ ကရောထ၊ နှလုံးသွင်းကြပါ
ကုန်သနည်း။ တုပ္ပာကံ၊ ရှင်တော်ဘုရားတို့၏။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူခြင်းကို။ အဓိဝါသေက ကိံ၊ သည်းခံနိုင်ပါကုန်၏လော။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ပစ္ဆတိ၊ လျှောက်၏။ အထ၊ မေးလျှောက်ရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊
သည်။ အဟံ၊ သည်။ အဓိဝါသနကာရဏံ၊ သည်းခံခြင်း၏ အကြောင်းကို။
န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍။ တာသံ၊ ထိုနတ်
တို့၏။ အန ဓိဝါသနဘာဝံ၊ သည်းခံခြင်းငှါကုန်သည်၏ အပြစ်ကို။ ဒေသေ
န္တော၊ ကြောင့်။ သန္တာနန္ဒာတိ အာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဘဂဝါ။)
အာဟ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို သန္တာနန္ဒ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ အာကာသေ ပထဝီသည်
နိယောတိ၊ ကား။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ပထဝီ၊ မြေကို။
မာပေတွာ၊ မန်ဆင်း၍။ တတ္ထ၊ ထိုမြေ၌။ ပထဝီသည်နိယော၊ ပထဝီဟု
အမှတ်ရှိကုန်သော။ (ဒေဝတာ သန္တိ-၌ စပ်။) ကန္တန္တိတိ၊ ကား။ ရော
ဒန္တိ၊ ငိုကြွေး မြည်တမ်းကြကုန်၏။ ဆိန္ဒုပတိ ပပတန္တိ၊ ကား။ မဇ္ဈေ၊
အလယ်၌။ ဆိန္ဒု ဝိယ၊ ပြတ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ၍။ ယတော ဝါ
ယတော ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညား ဘက်သို့လည်း။ ဝါ၊ ဟိုဘက် သည်
ဘက်သို့လည်း။ ပပတန္တိ၊ လဲကျကုန်၏။ အာဝဋ္ဌန္တိတိ၊ ကား။ အာဝဋ္ဌန္တိယော၊
ရှေးရှုလူးလိမ့်ကုန်လျက်။ ပတိတဋ္ဌာနမေဝ၊ လဲကျရာအရပ်သို့သာလျှင်။ အာ
ဝဋ္ဌန္တိ၊ လာကြကုန်၏။ [လဲကျရာအရပ်မှ ရှေ့ သို့နှစ်လိမ့်သုံးလိမ့် လိမ့်သွား ပြီး
နောက် လဲရာအရပ်သို့သာ ပြန်လာကြကုန်၏။] ဝိဝဋ္ဌန္တိတိ၊ ကား။ ပတိ
တဋ္ဌာနတော၊ လဲကျရာ အရပ်မှ။ ပရဘာဂံ၊ တပါးသောအဖို့သို့။ ဝဋ္ဌ
မာနာ၊ လူးလိမ့်ကုန်လျက်။ ဝဋ္ဌန္တိ၊ သွားကြကုန်၏။ [ဤနတ်တို့ကား
ကျရာအရပ်သို့ ပြန်၍မလာကြ။] အပိ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ဒေ၊
နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပါဒေ၊ ငြေတို့ကို။ ပသာရေတွာ၊ ဆန့်တန်း၍။
သကိံ၊ တကြိမ်။ ပုရတော၊ ရှေ့သို့လည်းကောင်း။ သကိံ၊ တကြိမ်။
ပစ္စတော၊ နောက်သို့လည်းကောင်း။ သကိံ။ ဝါမတော၊ လက်ဝဲဘက်သို့

၂၁၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

လည်းကောင်း။ သင်္ကံ။ ဒက္ခိဏတော၊ လက်ယာဘက်သို့လည်းကောင်း။ သံပရိဝတ္တ မာနာပိ၊ အဖန်ဖန် ပြောင်းလဲ သူတို့ကိုလည်း။ “အာဝဋ္ဌန္တိ ဝိဝဋ္ဌန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဤအဖွင့်၌ သင်္ကံ ပုရတော-ဖြင့် အာဝဋ္ဌန္တိ ၏ အနက်ကိုပြ၏။ သင်္ကံ ပစ္ဆတော-စသော သုံးပုဒ်ဖြင့် ဝိဝဋ္ဌန္တိ ၏ အနက်ကိုပြသည်။ ထို့ကြောင့် “အာဝဋ္ဌန္တိ၊ ရှေ့သို့လည်း လူးလိမ့်ကြကုန်၏။ ဝိဝဋ္ဌန္တိ၊ နောက်နှင့် ဝဲယာသို့လည်း အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ လူးလိမ့်ကြကုန်၏”ဟု ပေး။]

သန္တာနန္တ ဒေဝတာ ပထဝီယံ ပထဝီသညိနိယောတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ (ဂုဠတ္ထံ၊ ကံ။) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ)၊ အံ။ ပကတိပထဝီ၊ ပကတိမြေကြီးသည်။ ဒေဝတာ၊ တို့ကို။ ဓာရေတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တတ္ထ၊ ထို ပကတိမြေ၌။ ဟတ္ထကော ဗြဟ္မာ ဝိယ၊ ဟတ္ထက ဗြဟ္မာကဲ့သို့။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဩသိဒန္တိ၊ နစ်မြုပ်ကြကုန်၏။ (ရေထဲနစ်သကဲ့သို့ နစ်ကြကုန်၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဩဠာရိကံ ဟတ္ထက အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနာဟိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ [အဂ္ဂတ္ထရနိကာယ တိက ဟတိယ ပဏ္ဏာသက ဟတ္ထကသုတ်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယာ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ပထဝီယံ၊ ပကတိမြေပေါ်၌။ ပထဝီ၊ မိမိကိုယ်ကို ခံနိုင်သောမြေကို။ မာပေသုံ၊ ဖန်ဆင်းကြကုန်ပြီ။ တာ၊ ထိုနတ်တို့ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ ပထဝီယံ ပထဝီသညိနိယောတိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ၊ ဤစကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဝီတရာဂါတိ၊ ကား။ ပဟိနဒေါမနဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ဒေါမနဿ ရှိကုန်သော။ သိလာထမ္မသဒိသာ၊ ကျောက်တိုင်နှင့်တူကုန်သော။ အနာဂါမိ ခိဏာသဝဒေဝတာ၊ အနာဂါမိ ရဟန္တာဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့သည်။ (အဓိဝါသေန္တိ-၌ စပ်။) [အနာဂါမိဖြစ်သော နတ်တို့သည် ဗြဟ္မာပြည်သို့ပြောင်း၍ ပဋိသန္ဓေနေကြရ၏။]

၁။ ဝီတရာဂါပ။ သိလာထမ္မသဒိသာ။ ကာမိ ဒေါမနဿ အသတိ ပိ ဧကစ္စောရာဂေါ ဟောတိယေဝ၊ (စင်စစ် ဒေါမနဿ မရှိသော်လည်း ဗြဟ္မာပြည်ကို နှစ်သက်သော ရာဂ အချို့ ရှိသေးသည်သာ။) ရာဂေ ပန အသတိ ဒေါမနဿသာ အသမ္ဘဝေါ ဧဝ (ရာဂမရှိလျှင်ကား ဒေါမနဿလည်း မဖြစ်တော့သည်သာ။) (နာကြောင့်နည်း။) တဒေကဋ္ဌဘာဝတော (ပယ်ဖက်အားဖြင့် တူသောကြောင့်တည်း။) ဣတိ အာဟ “ဝီတရာဂါတိ ပဟိနဒေါမနဿ”တိ။ သိလာထမ္မသဒိသာ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု နိဗ္ဗိကာရတာယ။ (ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌ သူးထွေသော အခြင်းအရာ မရှိသောကြောင့်တည်း။- နိဗ္ဗိကာ။)

စတုသံဝေဇနီယဋ္ဌာနအဖွင့်

၂၀၂။ ဝဿံ ဝုဋ္ဌတိ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ (ဝုဋ္ဌတ္တံ၊ ကိ။) ကိရ
 (ဥဒ္ဓရိတောဒဿေမိ)၊ ဒံ။ ဗုဒ္ဓကာလေ၊ ဘုရားရှင်၏ကာလ၌။ ဝါ၊ ဘုရား
 လက်ထက်တော်အခါ၌။ ဒွိသု၊ နှစ်ချိန်ကုန်သော။ ကာလေသု၊ အခါတို့၌။
 ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဝဿုပနာယိကာယ၊ ဝါကပ်ရာနေသည်။ ဥပကဋ္ဌာယ၊
 နီးကပ်လတ်သော်။ ကမ္မဋ္ဌာနဂ္ဂဟဏတ္ထံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းယူခြင်းအကျိုးငှာလည်း
 ကောင်း။ ဝုဋ္ဌဝဿာ၊ မိုးလပတ်လုံး နေကုန်ပြီးသည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်
 လတ်သော်။) ဂဟိတကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေန၊ ယူအပ်ပြီးသော ကမ္မဋ္ဌာန်း
 အားလျော်စွာ အားထုတ်ခြင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိတဝိသေသာရောစနတ္ထံ စ၊
 ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော တရားထူးကို လျှောက်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း။
 သန္နိပတန္တိ၊ စုဝေးကြကုန်၏။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ဗုဒ္ဓကာလေ၊ ၌။ ဝါ၊
 ၌။ (ဒွိသု ကာလေသု ဘိက္ခု။ သန္နိပတန္တိ)ယထာ၊ စုဝေးကြကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊
 တူ။ တမ္မပဏ္ဏိဒီပေပိ၊ သိဟိဋ္ဌကျန်း၌လည်း။ အပါရဂင်္ဂါယ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏
 ဤမှာဘက်၌။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ လောဟပါသာဒေ၊ ကြေးပြာသာဒ်၌။
 သန္နိပတိံသု၊ ကုန်ပြီ။ ပါရဂင်္ဂါယ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏ ဟိမှာဘက်၌။ ဘိက္ခု။
 တိဿမဟာဝိဟာရေ၊ တိဿကျောင်းတိုက်ကြီး၌။ (သန္နိပတိံသု။) တေသု၊
 ထို ရဟန်းတို့တွင်။ အပါရ ဂင်္ဂါယ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သင်္ကာရဆဋ္ဌက
 သမ္ပုဋ္ဌနိယော၊ အမှိုက်စွန့်ကြောင်း တောင်း တံမြက်စည်းတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊
 ယူ၍။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ မဟာဝိဟာရေ၊ ကျောင်းတိုက်ကြီး၌။ သန္နိ
 ပတိံတွာ၊ ၍။ စေတီယေ၊ စေတီတော်၌။ သုဓာကမ္ပံ၊ အင်္ကတေ သုတ်လိမ်း
 မှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌဝဿာ၊ ကုန်သည်။ (သမာနာ။) အာဂန္ဓာ၊ ၍။
 လောဟပါသာဒေ၊ ၌။ သန္နိပတဏ၊ စုဝေးကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဝတ္တံ၊ ဝတ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ - ယသုကဋ္ဌာနေသု၊ ချမ်းသာရာအရပ်တို့၌။
 ဝသိတွာ၊ နေပြီး၍။ ဝုဋ္ဌဝဿာ၊ ကုန်သည်။ (သမာနာ။) အာဂန္ဓာ။
 လောဟပါသာဒေ၊ ၌။ ပဉ္စနိကာယမဏ္ဍလေ၊ ငါးပါးသော နိကာယ်ကို
 ရှုတ်ဆိုရာတန်ဆောင်းဝန်း၌။ ယေသံ၊ အကြင်ရဟန်းတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။
 ပါဠိ၊ ပါဠိကို။ - ပဂုဏာ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီ။ တေ၊ တို့သည်။
 ပါဠိ၊ ကိ။ သဇ္ဈာယန္တိ၊ သရဇ္ဈာယ်ကြကုန်၏။ ယေသံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။
 အဋ္ဌကထာ၊ ကိ။ ပဂုဏာ၊ အပ်ပြီ။ တေ၊ တို့သည်။ အဋ္ဌကထံ၊ ကိ။ သဇ္ဈာယန္တိ၊
 ကုန်၏။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ပါဠိ၊ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဋ္ဌ
 ကထံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝိရာဇေတိ၊ ချွတ်လွှဲစေ၏။ တံ၊ ထို ရဟန်းကို။
 ဘယာ၊ သင်သည်။ ကဿ၊ အဘယ်ဆရာ၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ဂဟိတံ၊

၂၂၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

သင်ယူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိစာရေတွာ၊ စိစစ်၍။ ဥဇုံ၊ ပြောင့်မှန်
အောင်။ ကတွာ၊ ၍။ ဂါဟာပေန္တိ၊ ယူစေကြကုန်၏။ ပါရဂဝီဝါသိ
နောပိ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏ ဟိုမှတစ်ဖက်၌ နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း။
တိဿမဟာဝိဟာရေ၊ ၌။ ဧဝ မေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
[ဘုရားလက်ထက်တော်အခါက အကြောင်းအရာကို ပြန်၍ သုံးသပ်လိုသော
ကြောင့် “ဧဝံ ဒွိသု ကာလေသု” စသည်ကိုမိန့်။ “ဧဝံ ဒွိသု ကာလေသုတံ”
အာဒိ နိဒ္ဒေသနတ္ထံ ပစ္စာမသနံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ အဓိဂတံ။-ဋီကာ။] ဧဝံ၊ ဤသို့။
ဝါ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ကာလေသု၊ တို့၌။
သန္တိပတိတေသု၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုသု၊ တို့တွင်။ ဝဿပနာယိကာယ၊ ဝါ
ကပ်ရာနေ၏။ ပုရေ၊ ရှေး၌။ ကုမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဂဏှာ၊ သွား
ကုန်သော။ ယေ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ ဝိသေသာရောစနတ္ထံ၊ တရားထူးကို
လျှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝရူပေ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်
သော။ (တေ၊ ထိုရဟန်းတို့ကို။) သန္ဓာယံ၊ ပုဗ္ဗေဘန္တေ ဝဿံဝဋ္ဌာတိအာဒိ၊
ကို။ အာဟာ၊ လျှောက်ပြီ။ မနောဘာဝနီယေ၊ တိ၊ ကား။ မနသာ၊ စိတ်
ဖြင့်။ ဘာဝိတေ သမ္ဘာဝိတေ၊ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော။ (ဘိက္ခု-၌ စပ်။)
ဝါ၊ တနည်း။ ယေ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ မနော၊ မနံ၊ စိတ်ကို။ ဘာဝေန္တိ၊
ဝဓေန္တိ၊ တိုးပွားစေနိုင်ကုန်၏။ ရာဂ ရဇာဒိနိ၊ ရာဂ၊ မြူအစရှိသည်တို့ကို။
ပဝါဟေန္တိ၊ မျှောစေနိုင်ကုန်၏။ ဝါ၊ မျှောနိုင်ကုန်၏။ ဧဝရူပေ၊ ဤသို့
သဘောရှိကုန်သော။ (ဘိက္ခု ဒဿနာယ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ [ပထမ
မနောသည် မနောဘာဝနီယေ-၌ ပါသော မနော တည်း။ ဒုတိယ၊ မနံ-ကား
မနော-၏ ဒုတိယန္တ အဖြစ်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။] ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊
အရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည်။ ဝတ္ထသမ္ပန္နော၊ ဝတ်အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသည်။

၁။ မနောဘာဝနီယေ။ ။ကမ္မသာမနော သမ္ဘာဝနတ္ထော၊ ဘာဝနီယာသေဒ္ဓါတိ
အာဟာ “မနသာ ဘာဝိတေ သမ္ဘာဝိတေ”တိ။ (ဘာဝနီယ-သဒ္ဓါသည် ကမ္မသာ
နေ သမ္ဘာဝနာ အနက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “သမ္ဘာဝိတေ”ဟု ဖွင့်သည်။) ဒုတိယ၊
ဝိကဓပ္ပ ပန ဘာဝနံ၊ ဝနံနန္တ ပဋိပက္ခပဟာနတော၊ (ဒုတိယပိကုပ်၌ ဘာဝနီယာ-
သဒ္ဓါသည် ဝနံနအနက်ဟောတည်း။ ဝနံန-ဟူသည်လည်း ‘ဆန့်ကျင်ဘက်တရား
တို့ကို ပယ်ရှားနိုင်ခြင်းတည်း။’ ဣတိ အာဟာ “ယေ ဝါ”တိအာဒိ။-ဋီကာ။ [ဝိဂြိုဟ်
ကိုကား-ဘာဝိယန္တေ သမ္ဘာဝိယန္တေတိဘာဝနီယာ။ (ဘူဓာတ်+အနီယ-ပစ္စည်း။)]
“မနသာ+ဘာဝနီယာ မနောဘာဝနီယာ”ဟု ပထမနည်း၌ပြု။ ဒုတိယနည်း၌ကား-
“ဘာဝေန္တိ ဝဓေန္တိတိ ‘ဘာဝနီယာ။ မနံ+ဘာဝနီယာ။ မနောဘာဝနီယာ။”
ဟုပြု။]

(ဟုတော။) မဟလ္လကံ၊ ကြီးသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဒိဿ၊ ခြုံ။ ယဒ္ဓေါ၊ ခက်ထန်သည်။ ဟုတော၊ ခြုံ။ န နိသိဒတိ၊ ထိုင်မနေ။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ရှေးရှုတက်သွားခြင်းကို။ ဝါ၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းကို။ ကတော၊ ခြုံ။ ဟတ္ထတော၊ လက်မှ။ ဆတ္တဉ္စ၊ ထီးကိုလည်းကောင်း။ ပတ္တစိဝရဉ္စ၊ သပိတ် သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း။ ဂဟေတော၊ ယူ၍။ ပိဋ္ဌ၊ အင်းပျဉ်ကို။ ဝါ၊ ထိုင်ခုံကို။ ပဗ္ဗေ၊ ဧတော၊ ခါ၍။ ဒေတိ၊ တတ္ထ၊ ထို အင်းပျဉ်၌။ နိသိန္ဓဿ၊ ထိုင်ပြီးသော သီတင်းကြီး၏။ ဝတ္တံ၊ ဝတ်ကို။ ကတော၊ ခြုံ။ သေနာသနံ၊ အပ်ရာနေရာကို။ ပဋိဇ္ဇဂ္ဂိတော၊ သုတ်သင်၍။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ နဝကံ၊ သီတင်းငယ်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဒိဿ၊ မြင်၍။ တုဏှိဘူတော၊ ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတော။) န နိသိဒတိ၊ ထိုင်နေသည်မဟုတ်။ သမိပေ၊ အနီး၌။ ဌတော၊ ရပ်၍။ ဝတ္တံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ သော၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာသည်။ တာယ ဝတ္ထပဋိပတ္တိယာ၊ ထို ဝတ်အကျင့်၏။ အပရိဟာနီ၊ မဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို။ ပတ္ထယမာနော၊ တောင်းတသည်။ (ဟုတော။) ဝေ၊ ဤ ပုဗ္ဗဘန္တေ ဒိဿာသု ဝဿိဝုဋ္ဌာ-အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

အယ၊ လျှောက်ရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “အာနန္ဒော၊ သည်။ မနောဘာဝနီယာနံ၊ စိတ်ဖြင့် ချီးမွမ်းထိုက်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို။ ဝါ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို။ ဒဿနံ၊ ဖူးမြင်ရခြင်းကို။ ဝါ၊ ဖူးမြင်ခွင့်ကို။ န လဘိဿာမိ၊ ရတော့မည်မဟုတ်”။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတိ၊ ကြံပြီ။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ဝသန္တော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣတော (စ)၊ ဤ အရပ်သို့လည်းကောင်း။ ဣတော စ၊ ထိုအရပ်သို့လည်းကောင်း။ အနာဟိဏ္ဏိတောဝ၊ မလှည့်လည်၍သာလျှင်။ မနောဘာဝနီယေ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဒဿနာယ၊ ဌာ။ ဝါ၊ ခွင့်ကို။ လစ္စတိ၊ ရလတ္တံ့။ ပြာန္တ၊ ယခု။ အဿ၊ ထိုအာနန္ဒာအား။ မနောဘာဝနီယာနံ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ တို့ကို။ (တံ) ဒဿနဋ္ဌာနံ၊ ထိုဖူးမြင်ရာအရပ်ကို။ အာစိန္တိဿာမိ၊ ပြောပြတော်မူအံ့။ ဣတိ စိန္တေတော၊ ဤ စိန္တေတော၊ ဤ။ စတ္တာရိမာနီတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝါ။) အာဟ။

တတ္ထ၊ ထို စတ္တာရိမာနီ ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ သဒ္ဓဿာတိ၊ ဟား။ ယဿ၊ အကြင် အမျိုးကောင်းသား၏။ ပါတော၊ နှိုက်အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ စေတိယဂ်ဏဝတ္ထာဒိနိ၊ စေတိရင်ပြင်ဝတ်၌ ပြုအပ်သော ဝတ် အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဝတ္ထာနိ၊ အလုံးစုံသောဝတ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကတာနေဝ၊ ပြုအပ်ကုန်သည်သာ။ ပညာယန္တိ၊ တင်ရှားကုန်၏။ ဗုဒ္ဓါဒိသု၊ ဘုရားအစရှိသော ရတနာသုံးပါးတို့၌။ ပသန္တမိတ္တဿ၊

၂၂၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသော။ ‘ဝတ္ထုသမ္ပန္နဿ’၊ ဝတ်အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသော။
(တဿကုလပုတ္တဿ သံဝေဇနိယာနိ ဌာနာနိ-၌ စပ်။) ဒဿနိယာနိတိ၊
ကား။ ဒဿနာရဟာနိ၊ ဖူးမြင်ခြင်းကို တိုက်ကုန်သော။ ဒဿနဏ္ဍာယ၊
ဌာ။ ဂန္ထဗ္ဗာနိ၊ သွားတိုက်ကုန်သော။ သံဝေဇနိယာနိတိ၊ ကား။ သံဝေဂ
ဇနကာနိ၊ သံဝေဂကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သော။ ဌာနာနိတိ၊ ကား။ ကာ
ရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဒေသဌာနာနေဝ၊ အရပ်
တို့သည်သာ။ (ဣမာနိ စတ္တာရိ-၌ စပ်။)

ယေ၊ ဟိ ကေစိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ‘ဤစကားကို။ စေတိယ စာရိကာ
ယ၊ စေတီကို ပူဇော်ခြင်းဌာ လှည့်လည်ခြင်း၏။ သတ္ထကဘာဝဒဿနတ္ထံ၊
အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးဌာ။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
[စေတိယပူဇနတ္ထံ စာရိကာ စေတိယစာရိကာ-ဋီကာ။] တတ္ထ၊ ထို ယေ
ဟိ ကေစိ-အစရှိသော ပါဠိ၌။ စေတိယစာရိကံ အာဟိဏန္တတိ၊ ‘ဟူ
သောပါဠိဖြင့်။’ (ဒိဿေတိ-၌ စပ်။) တာဝ၊ ပဿန္တစိတ်ဖြစ်သောသမ္ပ
ဈေးဦးစွာ။ ယေ စ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ တတ္ထ တတ္ထံ၊ ထိုထို
အရပ်၌။ စေတိယဂံဏံ၊ စေတီရင်ပြင်တော်ကို။ သမ္ပဇ္ဇန္တ၊ တံမြက်လည်း
ကုန်လျက်လည်းကောင်း။ ဗာသနာနိ၊ နေရာတို့ကို။ ခောဝန္တ၊ သေး
ကုန်လျက်လည်းကောင်း။ ဗောဓိမိ၊ ဗောဓိပင်၌။ ဥဒကံ၊ ကို။ သိဉ္စန္တ၊
သွန်းလောင်းကုန်လျက်လည်းကောင်း။ အာဟိဏန္တိ၊ လှည့်လည်ကြကုန်၏။
တေသု၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ၊ သုဂတိသို့ လားမည်ဟူ၍ ဆိုဖွယ်
သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ အသုကဝိဟာရေ၊ ထိုမည်သော ကျောင်း
တိုက်၌။ စေတိယံ၊ ကို။ ဝန္တိဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ နိက္ခမိ
တော၊ ရှိ။ ပဿန္တစိတ္တာ၊ ရှိကုန်သည်။ (ဟုတော။) အန္တရာ၊ အကြား၌။
(စေတိသ္မိ မရောက်မီ လမ်းခရီးအကြား၌။) ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရော
န္တာပိ၊ ပြုသတိသည်သော်မှလည်း။ အနိန္တရာယေန၊ အန္တရာယ်မရှိသဖြင့်။
သဒဂ္ဂ၊ နတ်ပြည်၌။ ပတိဋ္ဌဟိဿန္တိယေဝ၊ တည်ရကုန်မည်သာ။ ဣတိ၊
ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ [သဂ္ဂေပတိဋ္ဌဟိဿန္တိယေဝ ဗုဒ္ဓဂုဏာ
ရမ္ပဏာယ ကုသလစေတနာယ သဂ္ဂသံဝတ္တနိယဘဝတော။-ဋီကာ။]

၁။ ဋီကာ ။ဗုဒ္ဓါဒိသုတိသု ဝတ္ထုသု ပဿန္တစိတ္တံသံ၊နကမ္ပမလသဒ္ဓါမက္ခေန။သာ
စဿ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ၊ ‘ဧဝံ ပေမိတဗ္ဗာတိ’ ဖလေန ခဟတုံ ဒဿေန္တော ‘ဝတ္ထုသမ္ပန္နဿာ’
တိ။အာဟ။ သံဝေဂဂေါ နာမ သဟောတ္တပ္ပဉာဏံ၊ အဘိဇာတိဋ္ဌာနာဒိနိ ပိ တဿ
(ထို သံဝေဂ၏။) ဥပတ္တိဟေတုနိ ဘဝန္တိတိ အာဟ- ‘သံဝေဂဇနကာနိ’ တိ။

အာနန္ဒပုစ္ဆာကထာအဖွင့်

၂၀၃။ အဒဿနံ အာနန္ဒာတိ၊ ပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌ စပ်။) မာတုဂါမဿ၊ ကိ။ ယဒေတံ (ယံ+ဇေတံ) အဒဿနံ၊ အကြင်မမြင်ရခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ မာတုဂါမ ကို မမြင်ရခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ မာတုဂါမ၌။ ဝါ၊ မာတုဂါမနှင့်စပ်ရာ၌။ ဥတ္တမာ၊ မြတ်သော။ ပဋိပတ္တိ၊ အကျင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ [အယံဥတ္တမာ ပဋိပတ္တိ၊ ယဒိဒံ အဒဿနံ ဒဿနမူလကတ္တာ တပုစ္ဆယာနံ သဗ္ဗာနတ္တာနံ။ (ထို မာတုဂါမ ကို မြင်ရခြင်းဟူသော အကြောင်းရင်းရှိသော အလုံးစုံသော အကျိုးမဲ့တို့၏မြင်ရခြင်းလျှင်အရင်းခံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ -ဋီကာ။] ဟိ၊ ချဲ့။ ဒွါရံ၊ ကိ။ ပိဒဟိတော၊ ပိတ်၍။ သေနာသနေ၊ ကျောင်းတွင်း၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာဂန္နော၊ လာ၍။ ဒွါရေ၊ ၌။ ဌိတမ္ပိ၊ ရပ်နေသည်လည်းဖြစ်သော။ မာတုဂါမံ၊ ကိ။ ယာဝ၊ လောက်။ နပဿတိ၊ မမြင်ရသေး။ တာဝ၊ ထို မမြင်ရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဧကံသေနော၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာ။ လောဘော၊ လောဘသည်။ (ကာမရာဂ သည်။) န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်သေး။ စိတ္တံ၊ သည်။ န စလတိ၊ မလှုပ်ရှားသေး။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ဒဿနေ၊ မြင်ရခြင်းသည်။ သတိယေဝ၊ ရှိသော်သာ၊ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံလည်းဖြစ်သော လောဘ စိတ်လှုပ်ရှားခြင်းသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အဒဿနံ အာနန္ဒာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ။) အာဟ။ [လောဘောတိ ကာမရာဂေါ၊ စိတ္တစလနာ ပဋိပတ္တိအန္တရာယကရော၊ ပဋိပတ်၏ အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်သော။ စိတ္တက္ခောဘော၊ စိတ်ချောက်ချားခြင်းတည်း။ -ဋီကာ။]

ဒဿနေ ဘဂဝါ သတိ ကထန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) ဘိက္ခု၊ ကိ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဥပဂတဋ္ဌာနာဒိသု၊ ကပ်ရောက်ရာအရပ်အစရှိသည်တို့၌။ ဒဿနေ၊ မြင်ရခြင်းသည်။ သတိ၊ လတ်သော်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်ရာပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ ၍။ အထ၊ မေးလျှောက်ရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခဂ္ဂံ၊ သန်လျက်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ မယာ၊ ငါနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သစေ အာလပသိ၊ အကယ်၍စကားပြောအံ့။ (ဝေသတိ။) ဧတ္ထေဝ၊ ဤအရပ်၌ပင်။ တေ၊ သင်၏။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ပါတေဿာမိ၊ ကျစေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဌိတပုရိသေန ဝါ၊ တည်နေသော ယောက်ျားနှင့်သော်လည်းကောင်း။ မယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကဲ့။

၂၂၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

သစေ အာလပသိ၊ အံ။ (ဝေ၊ သတိ)။ ဧတ္ထေဝ၊ ပင်။ တေ၊ ဇာ။ မံသံ၊ အသားကို။ မုရုမုရုပေတော၊ မုရုမုရုဟု အသံပြုစေ၍။ ဝါ၊ ကျွတ်ကျွတ်ဟု မြည်စေ၍။ ခါဒိဿာမိ၊ ခံစားအံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဌိတယက္ခိနိယာ ဝါ၊ တည်သော ဘိလူးမနှင့်သော်လည်းကောင်း။ အာလပိတံ၊ စကားပြောခြင်းငှာ။ ဝါ၊ သည်။ ဝရံ၊ မြတ်သေး၏။ [မုရုမုရုပေတောတိ သအဋ္ဌကံ ကတော ခါဒနေ အနုရဝဒဿနံ(အရိုးနှင့်တကွစားသောကြောင့် “ကျွတ်ကျွတ် ကျွတ်ကျွတ်မြည်စေ၍”ဟု အသံတူကိုပြသည်။)-ဋီကာ။]

ဟိ၊ မုနံ။ ကေသေဝ၊ တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝဿ၊ ယခုအတ္တဘော၏။ တပုစ္စယာ၊ ထိုဦးခေါင်းဖြတ်ခြင်းဟူသော ‘အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဘိလူးမက ကျွတ်ကျွတ်ဝါး၍စားခြင်းဟူသော ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ဝိနာသော၊ ပျက်စီးရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ အပါယေသု၊ တို့၌။ အပရိစ္ဆိဒ္ဓဒုက္ခာနုဘဝနံ၊ မပိုင်းဖြတ်အပ်သောကာလပတ်လုံး ဒုက္ခကို ခံစားရခြင်းသည်။ န (ဟောတိ)။ [အပရိမိတံ ကာလံ ဒုက္ခာနုဘဝနံအပရိစ္ဆိဒ္ဓဒုက္ခာနုဘဝနံ-ဋီကာ။] ပန၊ အန္တယကား။ မာတုဂါမေန၊ နှင့်။ အာလပသလ္လာပေ၊ ရှေးဦးစွာ ပြောခြင်း တဖန်ပြောဆိုခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝိဿာသော၊ မထိမခတ် ငြိငြိကပ်ကပ် အကျမ်းဝင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ [ဝိသာသောတိ ဝိသင်္ဂေါ ဘဒ္ဒန္တဘာဝေါ။-ဋီကာ။] ဝိဿာသေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဩတာရော၊ မာတုဂါမဉ္စ စိတ်၏သက်ဝင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ [ဩတာရောတိ တတ္ထ စိတ္တဿ အနုပ္ပဝေသော။-ဋီကာ။] ဩတိဏ္ဏစိတ္တော၊ မာတုဂါမဉ္စ သက်ဝင်သောစိတ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလဗျသနံ၊ သီလ၏ပျက်စီးခြင်းသို့။ ပတော၊ ရောက်၍။ အပါယပူရကော၊ အပါယ်ကိုပြည့်စေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာလာပေါတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ)။ အာဟ၊ ပြီ။ စ၊ သာကေကား။ သလ္လပေ အသိဟတ္ထေန။ ပ။ မာတုဂါမေန သလ္လပေတိ၊ ဟူသော။ တေမ္ပိ၊ ပါဠိတော်ကိုလည်း။ ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

[အသိဟတ္ထေန၊ မိမိကို သတ်ဖို့ရန် လက်၌ သန်လျက်ရှိသော ယောက်ျားနှင့်။ သလ္လပေ၊ စကားပြောရာ၏။ ပိသာစေနာပိ၊ စားဖို့ ရန်လာသောဘိလူးနှင့်လည်း။ သလ္လပေ၊ ဇာ။ ယေန၊ အကြင်မြွေ သည်။ ဒဠော၊ ကိုက်အပ်သို့သည်။ န ဇီဝတိ၊ အသက်မရှင်တော့။ (တံ)အာသိဝိသမ္ပိ၊ ထိုလျှင်သော အဆိပ်ရှိသော ‘မြွေကိုသော်လည်း။ အာသိဒေ၊ နင်းခြင်းအစရှိသည်ဖြင့် အနီးသို့ကပ်ရာ၏။ (အသန္နပုပ္ဖံ

အာနန္ဒပုစ္ဆာကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ, ၂၂၅

ကဲ့သို့ အာပုဗ္ဗ+သဒဓာတ်တည်း။ အာသိဒေတိ အက္ခမနာဒိဝသေန
ဗာဓေယျ။-ဋီကာ။)ကော၊ တယောက်သည်။ (ဟုတွာ။)ကောယ၊
တယောက်သော။မာတုဂါမေန၊နှင့်။န တွေဝ သလ္လပေ၊စကားမပြော
ရာသည်သာ။ ပဉ္စဂုံတ္တရ၊ဒုပဏ် နိဝရဏဝဂ် မာတာပုတ္တသုတ်။]

အာလပန္နေန ပနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-ဋီ-စပ်။)မာတု
ဂါမော၊ သည်။ ဒိဝသံ ဝါ၊ နေ့ကိုသော်လည်း။ သစေ ပုစ္ဆတိ၊ အကယ်
၍ မေးအံ့။ သိလံ ဝါ၊ သိလကိုသော်လည်း။ (သစေ)ယာစတိ၊ အကယ်
၍ တောင်းအံ့။ ဓမ္မံ ဝါ၊ တရားကိုသော်လည်း။ သောတုကာမော၊ နာ
ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ (သစေ) ဟောတိ၊ အံ့။ ပဉ္စံ ဝါ၊ ပြဿနာကို
သော်လည်း။ (သစေ) ပုစ္ဆတိ၊ အံ့။ ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။
တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ အဿ၊ ထို မာတုဂါမ၏။ ပဗ္ဗဇိတေ
ဟိ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ၊ ပြုထိုက်သော အလုပ်သည်။ (သစေ)
ဟောတိ၊ အံ့။ [ပဗ္ဗဇိတေဟိ ကတ္တဗ္ဗကမ္မန္တိ အာမိသပဋိဂ္ဂဟဏာဒိ ပဗ္ဗဇိ
တေဟိ ကာတဗ္ဗကမ္မံ။ (အာမိသကိုခံယူခြင်း အစရှိသော ရဟန်းတို့ ပြုထိုက်
သော အလုပ်။)-ဋီကာ။] ဧဝရူပေ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ကာလေ၊
အခါ၌။ အနာလပန္တံ၊ စကားမပြောသော ရဟန်းကို။ အယံ၊ ဤရဟန်း
သည်။ မူဂေါ၊ အအတည်း။ အယံ၊ သည်။ ဗဓိရော၊ နားထိုင်းတည်း။
ဘုတွာဝ၊ စားပြီး၍သာ။ ဗဒ္ဒမုခေါ၊ ဖွဲ့အပ်သောနှုတ်ခမ်းရှိသကဲ့သို့။ နိသိ
ဒတိ၊ စကားမပြောပဲ ထိုင်နေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပြောတတ်၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ အာလပိတဗ္ဗံ၊ စကားပြောထိုက်
သည်။ ဟောတိ။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာလပန္နေန၊ စကားပြောသောရဟန်းသည်။
ကထံ၊ လျှင်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်ရာပါသနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။
အထ၊ မေးလျှောက်ရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ထေ၊လာ
ကြကုန်။ တုမေ၊ တို့သည်။ မာတုမတ္တိသု၊ အမိအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော
မာတုဂါမတို့၌။ ဝါ၊ အမိလောက်ကြီးသော မာတုဂါမတို့၌။ မာတုစိတ္တံ၊
အမိ၌ဖြစ်သောစိတ်ကို။ ဥပဋ္ဌပေထ၊ ဖြစ်စေကြကုန်လော့။ ဘဂိနိမတ္တေသု၊
အမ နှမ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော မာတုဂါမတို့၌။ ဘဂိနိစိတ္တံ၊ အမ
နှမ၌ ဖြစ်သောစိတ်ကို။ ဥပဋ္ဌပေထ၊ လော့။ ဓိတုမတ္တိသု၊ သမီးအတိုင်း
အရှည်ရှိကုန်သော မာတုဂါမတို့၌။ ဝါ၊ သမီးလောက်ငယ်သော မာတု
ဂါမတို့၌။ ဓိတုစိတ္တံ၊ သမီး၌ဖြစ်သော စိတ်ကို။ ဥပဋ္ဌပေထ၊ လော့။
ဣတိ ဣမံ ဩဝါဒံ၊ ဤ ဩဝါဒကို။ (သဠာယတနသံယုတ် ဂဟပတိ

၂၂၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဝဂ် ဘာရဒွါဇသုတ်၌လာသော ဤ ဩဝါဒကို။) သန္ဓာယ၊ မူ၍။ သတိ အာနန္တ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ ပြီ။ [သတိတိ ဝါ ကာယဂတာ သတိ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။-ဋီကာ။ အမိ အမတ္တိလောကံရှိသော မာတုဂါမတို့၌ အမိ အမ၌ဖြစ်သောစိတ်ကို ဖြစ်စေဖို့ရန်လွယ်ကူသော်လည်း သမီး နှမလောကံရှိသော မာတုဂါမတို့၌ သမီး နှမ၌ ဖြစ်သောစိတ်ကို ဖြစ်စေဖို့ရန် လွယ်ကူမည် မဟုတ်သောကြောင့် ကာယဂတာသတိ (သုံး ဆယ့်နှစ်ကောဋ္ဌာသ) ကို အာရုံပြုဖို့ရန် အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်း ဋီကာ ဖွင့်သည်။]

၂၀၄။ အဗျာဝဋ္ဌာတိ၊ ကား။ အတန္တိဗဒ္ဓါ၊ ဖွဲ့အပ်သော ညှိမရှိသော စောင်းနှင့်တူကုန်သည်။ ဝါ၊ ဝန်ကိုမဆောင်နိုင် ကုန်သည်။ နိရုဿက္ကာ၊ ကြောင့်ကြမရှိကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြကုန်လော့။ သာရတ္ထေ ဘဋ္ဌထာ တိ၊ ကား။ ဥတ္တမတ္ထေ၊ မြတ်သောစီးပွားဖြစ်သော။ အရဟတ္ထေ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်၌။ ခုဋ္ဌေထ၊ စေ့ဆော်ကြကုန်လော့။ အနုယုဉ္ဇထာတိ၊ ကား။ တံ၊ ထို အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှာ။ အနုယောဂံ၊ အားထုတ်မှုကို။ ကရောထ၊ ပြုကြကုန်လော့။ အပ္ပမတ္တာတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို အရဟတ္တဖိုလ်၌။ အဝိပ္ပမုဋ္ဌသတိ၊ မပျောက်ကင်းသော သတိရှိကြကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ဝိဟရထ-၌ စပ်။) ဝီရိယာတာပယောဂေန၊ ကိလေသာအမှိုက်တို့ကို မီးဖြင့်တိုက်သကဲ့သို့ လောင်မြိုက်တတ်သော လုံ့လဝီရိယနှင့် ယှဉ်ခြင်းအားဖြင့်။ (တနည်း။) ဝီရိယာတာပယောဂေန၊ ကိလေသာ အမှိုက်တို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော ဝီရိယကို အားထုတ်ခြင်းအားဖြင့်။ အာတာပိနော၊ ကိလေသာအမှိုက်တို့ကို လွန်စွာလောင်မြိုက်တတ်သော လုံ့လဝီရိယရှိကုန်သည်။ ကာယေစ၊ ကိုယ်၌ လည်းကောင်း။ ဇီဝိတေစ၊ အသက်၌လည်းကောင်း။ နိရပေက္ခတာယ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ [ကြိယာ ဝိသေသန။] ပဟိတတ္တာ ပေသိတစိတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ)။

၁။ အတန္တိဗဒ္ဓါ။ ။တန္တိ ဝိဏာဂုဏေ၊ တန္တိ သဒ္ဓါသည် “စောင်းညှို့” ဟူသော အနက်၌ “ဖြစ်၏” ဟု အဘိဓာန်-၈၇၂ ဆို၏။ ဗဒ္ဓါ+တန္တိ+ယာသန္တိ တန္တိဗဒ္ဓါ၊ န တန္တိဗဒ္ဓါ အတန္တိဗဒ္ဓါ။ (ဖွဲ့အပ်သော စောင်းညှို့မရှိသော စောင်းတို့။) မဖွဲ့အပ်သော စောင်းညှို့ရှိသော စောင်းသည် “အသံမြည်ခြင်း” ဟူသောဝန်ကို မဆောင်နိုင်သကဲ့သို့။ ထို့အတူ “တာဝန်မဆောင်ကြကုန်လင့်” ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဋီကာ၌မူ “အတန္တိ ဗဒ္ဓါတိ အဘာရဝဟာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ ဘရာတော်၏ နိဿယ၌ကား- “အတန္တိ ဗဒ္ဓါ၊ အားထုတ်ခြင်း အစဉ်နှင့် မစပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ အားထုတ်ခြင်းအစဉ် သည် မဖွဲ့အပ်ကုန်သည်” ဟု ပေးတော်မူသည်။

ဝိဟရထ၊ နေကြကုန်လော့။ [ပဟိတကို “ပေသိတ”ဟု လည်းကောင်း၊ အတ္တကို “စိတ္တ”ဟုလည်းကောင်းဖွင့်သည်။]

၂၀၅။ ကထံ ပန ဘန္တေတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) တေဟိ ခတ္တိယ ပဏ္ဍိတာဒိဟိ၊ ထို ပညာရှိသော ခတ္တိယ အစရှိသတို့သည်။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ တေ၊ ထို ခတ္တိယပဏ္ဍိတ် အစရှိသတို့သည်။ ပဋိပုစ္ဆိယန္တိ၊ တဖန် မေးကြပါကုန်လတ္တံ့။ (ကိ။) ဘန္တေ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ကထံ၊ လျှင်။ တထာဂတဿ၊ ၏။ သရီရေ၊ ကိုယ်တော်၌။ ဝါ၊ အလောင်းတော်၌။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတိ (ပဋိပုစ္ဆိယန္တိ။) တေသံ၊ ထို ခတ္တိယပဏ္ဍိတ် အစရှိသတို့အား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ကထံ၊ လျှင်။ ပဋိဝစနံ၊ စကားတို့ကို။ ဒေမိ၊ ပေးရပါမည်နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ အဟတေန ဝတ္ထေနာတိ၊ ကား။ နဝေန၊ အသစ် စက်စက် ဖြစ်သော။ ကာသိဝတ္ထေန၊ ကာသိတိုင်း၌ ဖြစ်သော အဝတ်ဖြင့်။ (ဝေဌေ တွာ-၌ စပ်။) ဝိဟတေန ကပ္ပါယေနာတိ၊ ကား။ သုပေါထိတေန၊ ကောင်းစွာ ဖတ်အပ်သော။ ကပ္ပါယေန၊ ဝါဂ္ဂမ်းဖြင့်။ (ဝေဌေန္တိ-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ကာသိဝတ္ထံ၊ ကာသိတိုင်း၌ ဖြစ်သောအဝတ်သည်။ သုဓမ္မတ္တာ၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တေလံ၊ ဆီကို။ န ဂဏှာတိ၊ စုပ်ယူနိုင်။ ကပ္ပါယောပန၊ ဝါဂ္ဂမ်းသည်ကား။ တေလံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ စုပ်ယူနိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဟတေန ကပ္ပါယေနာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ အာယ သာယာတိ၊ ကား။ သောဝဏ္ဏာယ၊ ရွှေဖြင့် ပြုအပ်သော။ (ဒေါဏိယာ-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ သောဝဏ္ဏံ၊ ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော စားကျင်းကို။ ဝါ၊ ရွှေ ခေါင်းကို။ ဣဓ၊ ဤ အာယသာယ-ဟူသောပါဠိ၌။ အယသန္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။

၁။ အဟတေန။ ။ဟညတေတိ ဟတံ၊ (အစာခြေအပ်သော အဝတ်၊) နှ+ ဟတံ အဟတံ။ (အစာမခြေအပ်သေးသော အဝတ်) အစာမခြေရသေးလျှင် အသစ် စက်စက် အဝတ်ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဟတေန-ကို “နဝေန”ဟု ဖွင့်သည်။

၂။ ဝိဟတေန။ ။ဝိဟတေနာတိ ကပ္ပါယဝိဟနန ခနုနာ၊ ဝါဂ္ဂမ်းကို ထုရှိက် ကြောင်း (ဖတ်ကြောင်း) ဖြစ်သော ဝါဖတ်လေးဖြင့်။ ပဗ္ဗဇဉ္ဇာနံ၊ အဆစ်အပိုင်း အရှုပ်အထွေးတို့ကို။ ဝိဇဉ္ဇနဝသေန၊ ဖြေရှင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟတေန၊ ဖတ် အပ်သော၊ (ကပ္ပါယေန-၌ စပ်။) တေနာဟ “သုပေါထိတေနာ”တိ။ အသက်ရ ဣဓသန သုဉ္ဇ၊ ပေါထိတေနာတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။

၂၂၈ သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ထူပါရဟပုဂ္ဂလ အဖွင့်

၂၀၆။ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိတိ၊ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (စောဒနာ
သောဓနာနယော၊ ကိ။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) [စပ်ပုဒ်မရှိ၍
ထည့်သည်။] ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဂါရမဇ္ဈ၊ အိမ်၏ အလယ်၌။
ဝသိက္ခာ၊ နေ၍။ ကာလကံတဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော နတ်ရွာစံခြင်းရှိသော။
(နတ်ရွာစံပြီးသော။) • ရညော၊ စကြာမင်း၏။ ထူပါရဟတံ၊ စေတီထိုက်
သည်၏ အဖြစ်ကို။ အနုဇာနာတိ၊ ခွင့်ပြုတော်မူသနည်း။ သိလဝတော၊
သီလရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခုဿ၊ ၏။ (ထူပါရ
ဟတံ၊ ကိ။) န (အနုဇာနာတိ)၊ ခွင့်ပြုတော်မူသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား
အမေးတည်း။ အနစ္စရိယတ္တာ၊ မအံ့ဩထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
(သိလဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ ဘိက္ခုဿ။ ထူပါရဟတံ၊ ကိ။ န အနုဇာနာတိ၊
ခွင့်ပြုတော်မူ။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) [“ပုထုဇ္ဇနဿ ဘိက္ခုဿ”
ဟု ဆိုသောကြောင့် ပါဠိစောင့်၌ သာဝကအရ အရိယာရဟန်းတော်များဟု
မှတ်ပါ။]

ဟိ၊ ချဲ့။ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခုနံ၊ ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့၏။ ထူပေ၊ ပုထိုးကို။
ဝါ၊ စေတီကို။ အနုညာယမာနေ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော်။ တာဝ၊ အခြား
ကျွန်းမှ ရှေးဦးစွာ။ တမ္ပပဏ္ဍိဒိပေ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌။ ထူပါနံ၊ ပုထိုးတို့၏။
ဝါ၊ စေတီတို့၏။ ဩကာဓော၊ တည်ရာအရပ်သည်။ နဘဝေယျ၊ မဖြစ်
တော့ရာ။ ဝါ၊ မရှိတော့ရာ။ တထာ၊ တူ။ အညေသု၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ
အခြားကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ (ထူပါနံ၊ တို့၏။ ဩကာ
သော၊ သည်။ န ဘဝေယျ၊ ရာ။ ဝါ၊ ရာ။) • တသ္မာ၊ ကြောင့်။
တေ၊ ထို စေတီတို့သည်။ အနစ္စရိယာ၊ မအံ့ဩထိုက်ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နာနုဇာနာတိ၊ ခွင့်ပြုတော်မူ။
စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာရတနာကိုလည်စေနိုင်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ ဧကောဝ၊
တယောက်တည်းသာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထိုသို့ တယောက်
တည်းသာ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထို စကြာမင်း၏။ ထူပေ၊
သည်။ ဝါ၊ သည်။ အစ္စရိယော၊ အံ့ဩထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ နှ၊ ထိုသို့
ပင် ပုထုဇဉ်ရဟန်း၏ စေတီမထိုက်ပါသော်လည်း။ ပုထုဇ္ဇနသိလဝတော၊
ပုထုဇဉ်သီလရှိသော ရဟန်းကို။ ပရိနိဗ္ဗုတဘိက္ခုနော ဝိယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူသော ရဟန္တာ ရဟန်း၏ ကဲ့သို့။ မဟန္တမ္ပ၊ ကြီးကျယ်သည်လည်း
ဖြစ်သော။ သက္ကာရံ၊ ကောင်းစွာပြုမှုကို။ ဝါ၊ ပူဇော်မှုကို။ ကာတု၊

၄၁။ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ သင့်သည်သာ။ [သီလဝတော-၌ ဝန္တု-ပစ္စည်းရှိသောကြောင့် “ရှေ့ ပုထုဇ္ဇနပုဒ်နှင့် သမာသ်မစပ်ရ” ဟုယူ၍ ရောတော်မူသောသို့ “ပုထုဇ္ဇနဿ ပန သီလဝတော” ဟု ပြင်ထားတော်မူသည်။ ၊ ဤ၌ကား စာရှိအတိုင်း ပေးလိုက်ပါသည်။]

အာနန္ဒ အတ္ထရိယဓမ္မ အဖွင့်

၂၀၇။ ဝိဟာရန္တိ၊ ကား။ ဣမ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ငိုနေရာ ဌာန၌။ မဏ္ဍလမာလော၊ တန်ဆောင်းဝန်းကို။ ဝိဟာရေတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ တံ၊ ထိုတန်ဆောင်းဝန်းသို့။ ပဝိသိတာ၊ ဝင်၍။ (ရောဒမာနော အဌာသိ-၌ စပ်)။ [ပရိနိဗ္ဗာန် စံရာအရပ်၌ သီးခြားကျောင်းမရှိသောကြောင့် မလ္လာမင်းတို့ စည်းဝေးရာတန်ဆောင်းကိုပင် ဝိဟာရဟု ဖွင့်ရသည်။] ကပိသိ သန္တိ၊ ကား။ ဒွါရဗာဟကောဌိယံ၊ တံခါးပေါင်၏ အစွန်း၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ အဂ္ဂဠရက္ခံ၊ တံခါးတိုင် သစ်သားကို။ (အာလမ္ပိတာ-၌ စပ်။) ရောဒမာနော အဌာသိတိ၊ ဟူသော ဤပါ၌။ (ဂူဠတ္ထံ၊ ကို။) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတာ ဒဿေမိ)၊ အံ။ သော အာယသ္မာ၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာသည်။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) သတ္တာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ မမ၊ ငါ့အား။ သံဝေဂဇနကံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝသနဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ စေတိယစာရိကာယ၊ စေတီကို ပူဇော်ခြင်းငှာ လှည့်လည်ခြင်း၏။ သာတ္ထကဘာဝေ၊ အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကထိတော၊ ပြီ။ မာတုဂါမေ၊ မာတုဂါမ၌။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ ပဉ္စော၊ ကျင့်ထိုက်သော ပြဿနာကို။ ဝိသဇ္ဇိတော၊ ဖြေဆိုတော်မူအပ်ပြီ။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ သရီရေ၊ ကိုယ်တော်၌။ ပဋိပတ္တိံ၊ ပြုကျင့်ဖွယ်ကို။ အက္ခာတာ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ထူပါရဟာ၊ စေတီတည်၍ ကိုးကွယ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဓုဝံ၊ မချွတ်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။)

ဧဝံ၊ ဤသို့။ စိန္တယတော၊ ကြံသော။ ဘဿ၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာ၏။ ဗလဝဒေါမနဿံ၊ အားကြီးသော နှလုံးမသာယာခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပြီ။ အထ၊ အားကြီးသော နှလုံးမသာယာခြင်းဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုအရှင်အာနန္ဒာ၏။ ဧဝံ၊ ဤ အကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြန်ပြီ။ (ကိံ၊

၂၃၀

သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

နည်း။) ဘဂဝတော၊ ဧ၊ သန္တိကော၊ အနိဗ္ဗံ။ ရောဒနံ နာမ၊ ငိုခြင်း
 မည်သည်။ အဖာသုကံ၊ မချမ်းသာ။ [အားရပါးရ မငိုနိုင်သောကြောင့်
 “အဖာသုကံ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။] ဧကမန္တံ၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခု
 သော အရပ်အဖို့သို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ သောကံ၊ သောကကို။ တနုကံ၊
 နည်းသည်ကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (စိန္တေသိ၊ ပြီ။) [ငိုလိုက်
 သောအခါ စိတ်ထည်း ချုပ်တည်းထားရသော သောကသည် အားနည်း
 သွား၏။] သော၊ ထို အရှင်အာနန္ဒာသည်။ တထာ၊ ထို ကြံသည့်အတိုင်း။
 အကာသိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂီတိကာရေဟိ၊ ထို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၀၀၀

အဟဉ္စ ဝတမ္ပိတိ၊ ကား။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အဟဉ္စ၊ ငါသည်လည်း။
 (သေခေါ၊ သေခ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သကရဏိယော၊ အထက်မဂ်
 အလို့ငှာ ပြုဖွယ်ကိစ္စနှင့် တကွဖြစ်သည်။) အမ္ပိ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ ဝတမ္ပိတိပိ၊
 ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ၊) ယော မမ အနုကမ္ပိကောတိ၊
 ကား။ ယော (သတ္တာ)၊ သည်။ မ၊ ငါ့ကို။ အနုကမ္ပိတိ၊ သနားစောင့်
 ရှောက်တော်မူ၏။ အနုသဘသတိ၊ ဆုံးမတော်မူ၏။ (မေ၊ ငါ၏။ (တဿ)
 သတ္ထု၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏လည်း။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်း
 သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်တော့လတ္တံ့။ ဤသို့ပါဠိတော်လာ နိယမဝါကျကို
 ထည့်၍စပ်ပါ။) ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ သော၊ နက်ဖြန်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ ၍။
 ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ မုခဓောဝနံ၊ မျက်နှာသစ်ရေကို။ ဒဿာမိ၊
 ကပ်လှူရပါအံ့နည်း။ ကဿ၊ ဧ၊ ပါဒေ၊ ခြေတို့ကို။ ဓောဝိဿာမိ၊ ဆေး
 ပေးရပါအံ့နည်း။ ကဿ၊ ဧ၊ သေနာသနံ၊ ကျောင်း အိပ်ရာနေရာကို။
 ပဋိဇ္ဇေဝိဿာမိ၊ သုတ်သင်ပေးရပါအံ့နည်း။ ကဿ၊ ဧ၊ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။
 ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝိစရိဿာမိ၊ လှည့်လည်ရပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗဟံ၊
 များစွာ။ ဝိလပိ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပြောဆိုပြီ။ အာမန္တေသိတိ၊
 ကား။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်းအပေါင်း၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ထေရံ၊
 အရှင်အာနန္ဒာထေရ်ကို။ အဒိသ္မာ၊ မမြင်ရ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။
 [ထေရံ အဒိသ္မာ အာမန္တေသိတိ တတ္ထ အဒိသ္မာ အာဝဇ္ဇန္တော ထေရဿ
 ဌိတဋ္ဌာနံ ပဝတ္ထိဉ္စ ဥ တ္တာ အာမန္တေသိ။-ဋီကာ။]

မေတ္တေန ကာယကမ္မေနာတိ၊ ကား။ မေတ္တစိတ္တဝသေန၊ မေတ္တာစိတ်၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထိတေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ မုခဓောဝနဒါနာဒိကာယ
 ကမ္မေန၊ မျက်နှာသစ်ရေကို ကပ်လှူခြင်း အစရှိသော ကာယကံဖြင့်လည်း

အာနန္ဒအတ္ထရိယဓမ္မအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၃၃

ကောင်း။ ဟိတေနာတိ၊ ကား။ ဟိတဝုဒ္ဓိယာ၊ အစီးအပွား အလို့ငှာ။
 ကတေန၊ ပြုအပ်သော ကာယကံဖြင့်လည်းကောင်း။ သုခေနာတိ၊ ကား။ သုခ
 သောမနဿေနေဝ၊ သုခသောမနဿဖြင့်သာလျှင်။ ကတေန၊ ပြုအပ်သော
 ကာယကံဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒုက္ခိနာ၊ ဒုက္ခရှိသည်။ ဒုမ္မနေန၊ မကောင်း
 သော စိတ်ရှိသည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ န (ကတေန)၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်သော
 ကာယကံဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အဒ္ဓယေနာတိ၊ ကား။
 ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ကောဌာသေ၊ အဖို့အစုတို့ကို။ ကတု၊ ရှိ။ အ
 ကတေန၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်သော ကာယကံဖြင့်လည်းကောင်း။ ဟိ၊ ထင်
 ရှားအောင်ပြဦးအံ့။ ဧကော၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္မုခါဝ၊ မျက်မှောက်၌
 သာလျှင်။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ပရမ္မုခါ၊ မျက်ကွယ်၌။ န (ကရောတိ)
 ယထာ၊ မပြုသကဲ့သို့။ ဧကော၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရမ္မုခါဝ၊ မျက်
 ကွယ်၌သာလျှင်။ ကရောတိ။ သမ္မုခါ၊ ၌။ န (ကရောတိ) ယထာ၊ သို့။
 ဧဝံ၊ တူ။ ဝိဘာဂံ၊ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အထူးကို။ အ၊ ကတု၊ ရှိ။
 ကတေန၊ ပြုအပ်သော ကာယကံဖြင့်လည်းကောင်း။ (ပစ္စုပဋိတော-၌
 စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [အာဝိရဟော ဝိဘာဂတော အဒ္ဓယဘာဝ
 တော အဒ္ဓယေနာတိ ဣမ မတ္ထံ ဒဿေတုံ “ယထာ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။—
 ဋီကာ။ “အဒ္ဓယေန၊ မျက်မှောက် မျက်ကွယ် နှစ်မျိုးအပေါင်းမှရှိသော၊”
 ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။] အပ္ပမာဏေနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပမာဏ
 ဝိရဟိတေန၊ အတိုင်းအရှည်မှကင်းသော။ (ကာယကမ္မေန ပစ္စုပဋိတော-
 ၌ စပ်။) ဟိ၊ ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။ စက္ကဝါဠမ္ပိ၊ စကြဝဠာသည်
 လည်း။ အတိသမ္မာဓံ၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသွေး၏။ ဘဝဂ္ဂမ္ပိ၊ ဘဝဂ်သည်
 လည်း။ အတိနိစံ၊ အလွန်နိမ့်သွေး၏။ တယာ၊ သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်
 သော။ ကာယကမ္မမေဝ၊ ကာယကံ သည်သာ။ ဗဟု၊ များ၏။ ဣတိ၊
 ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြု၏။ [ဗဟုန္တိ-၌ ဝါစာသိလိဋ္ဌ အကျိုးငှာ

၁။ စက္ကဝါဠမ္ပိ။ ။သတ္ထု၊ ခေတ္တဘာဝသမ္ပတ္တိယာ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပြုစုရာ
 ခေတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ထေရဿ၊ အဇ္ဈာသယသမ္ပတ္တိယာ စ၊
 အရှင်အာနန္ဒာထေရ်၏ အဇ္ဈာသယ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ “ဧကံ
 ဣဒ” နှိ ပမာဏံ ဂဟေတုံ အသက္ကုဏေသုတာယ၊ ဤ ကာယကံ ကောင်းမှုသည်
 ဤမျှသာ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏ဟု ပမာဏကိုယူခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ပမာဏဝိရဟိတက္ကာ တဿ ကမ္မဿ၊ ထိုကံ၏ ပမာဏမှကင်းသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဣတိ အာဟ “စက္ကဝါဠမ္ပိ” တိအာဒိ။—ဋီကာ။

၂၃၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

နိဂ္ဂဟိတလာ၍ " ထို နိဂ္ဂဟိတကို - "န" ပြုထားသည်။ ပုဒ်ရင်းမှာ - ပဌမန္တ "ဗဟု" သာတည်း။]

မေတ္တေန ဝစီကမ္မေနာတိ၊ ကာမံ။ မေတ္တစိတ္တဝသေန၊ မေတ္တာမိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တိတေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ မုခခောဝနကာလာရာ စနာဒိနာ၊ မျက်နှာသဏ္ဌခါနိအခါကို၊ လျှောက်ထားခြင်း အစရှိသော။ ဝစီ ကမ္မေန၊ ဝစီကံဖြင့်။ (ပစ္စုပဋ္ဌိတော-၌ စပ်။) အပိ၊ စ၊ သည်သံ မကသေး။ ဩဝါဒ၊ ကို၊ သူတို့၊ နာရ၍။ သာဓု၊ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနမ္ပိ၊ လျှောက်ခြင်းသည်လည်း။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာရှိသော။ ဝစီကမ္မမေ ဝက၊ ဝစီကံ ပင်တည်း။ မေတ္တေန မနောကမ္မေနာတိ၊ ကာမံ။ ကာလဿေဝ၊ စောစော၌ပင်။ သုရိရပဋ္ဌိဇဂ္ဂနံ၊ ကိုယ်ကိုသုတ်သင်ခြင်းကို။ ကဟာ၊ ရှိ။ ဝိဝိတ္တာသနေ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော နေရာ၌။ နိသီဒိတော၊ ထိုင်၍။ သတ္တာ၊ သည်။ အရောဂေါ၊ ရောဂါမရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။ အဗျာဗဇ္ဈော၊ ညည်းဆဲနှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခမရှိသည်။ သုခိ၊ ကိုယ်ချမ်း သာခြင်းရှိသည်။ (ဟောတု၊ သတည်း။) ဣတိ ဧဝံ သိ။ ပဝတ္တိတေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ မနောကမ္မေန၊ မနောကံဖြင့်။ (ပစ္စုပဋ္ဌိတော-၌ စပ်။) [ဧဝံ ပဝတ္တိတေနာတိ ဧဝံ ဩဒိဿကမေတ္တာဘာဝနာယ ဝသေန ပဝတ္တိ တေန-ဋီကာ။]

ကတပုညောသီတိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ ကပ္ပသတသဟဿံ၊ ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး။ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နော၊ ရွေးရှုံဆောင်ကြောင်း၊ ကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ပုဒ္ဓဿေတိ၊ ပြ၏။ စ၊ ဆက်။ ကတ ပုညောသီတိ၊ ကတပုညောသိ-ဟူသော။ မေတ္တာဝတော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသော စကားဖြင့်။ ဝိဿေတ္တာ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသည်။

၁။ အဗျာဗဇ္ဈော။ ၂။ ဗျာဗဇ္ဈတိ၊ ညည်းဆဲနှိပ်စက်တတ်၏။ ဣတိ ဗျာဗာဇော။ ဗျာဗာဇောပေဝ ဗျာဗဇ္ဈံ။ (ညည်းဆဲနှိပ်စက်တတ်သောဒုက္ခ။) "နတ္ထိဗျာဗဇ္ဈံ" ဟဿာ တိ အဗျာဗဇ္ဈော" ဟုပြု။ စာအုပ်တို့၌ "အဗျာပဇ္ဇ" ဟု ရှိ၏။ ထိုပုဒ်ကား-ဗျာပါဒမှလာ သောကြောင့် "ဧေါသ" ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ မြတ်စွာဘုရား၌ "ဧေါသမရှိ ပါစေသတည်း" ဟု-မေတ္တာပို့၍မဖြစ်ရကား... "အဗျာဗဇ္ဈော" ဟု ရှိမှကောင်းသည်။ သုခိ-ပုဒ်၌လည်း စိတ်ချမ်းသာမှုအတွက် မေတ္တာပို့လွယ်မလို၊ မုဒ္ဓမြတ်စွာ၏စိတ်တော် သည် အမြဲချမ်းသာမည်သာ။

၂။ ကတပုညော။ "ဝိဝဇ္ဇုပနိဿယဘူတံ (ဝဋ်မှထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်၏ အား ကြီးသောမှီရာ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။) ကတံ ဥပစိတံ ပုညံ ဧတေန ဣတိ၊ ဤသို့ ဝိဝဇ္ဇ နိဿိတကောင်းမှုကို ပြုပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတပုညော။ (ကတပုညမည်၏။)

(ဟုတော့။) ပမာဒံ၊ မေုလေျော့ခြင်းသို့။ မာ အာပဇ္ဇိ၊ မရောက်လင့်။ အထ
 ခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ပမာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှုကို။ အနုယုဉ္ဇ၊ ဖန်
 ဖန်ကြိုးကုတ် မားထုတ်လော့။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေံ၊ သို့။ အနုယုတ္တော၊
 ပန်ဖန်ကြိုးကုတ် အားထုတ်သည်။ (သမာနော။) ခိပ္ပံ၊ လျင်မြန်စွာ။ အနာ
 သဝေ၊ အာသဝေ၊ မရှိသည်။ (အာသဝေ၊ ကင်းကွာ ရဟန္တာသည်။)
 ဟောဟိသိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဓမ္မသံဂီတိကာလေ၊ 'သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကို
 သံဂါယနာတင်ခါနီးအခါ၌။' အရဟံတံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိဿသိ၊
 ရောက်လတ္တံ့။ ဟိ၊ မှန်။ မာဒိဿ၊ ငါကဲ့သို့ရအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။
 ကတပါရိစရိယာ၊ ပြုအပ်သောလုပ်ကျွေးခြင်းသည်။ နိပ္ပလာ နာမ၊ အကျိုး
 မရှိသည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊
 ပြ၏။

စပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝတော၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ မဟာ
 ပထဝီ၊ မြေကြီးကို။ ပတ္ထရန္တော ဝိယ၊ ဖြန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အာကာ
 သံ၊ ကောင်းကင်ကို။ ဝိတ္ထာရေန္တောဝိယ၊ ချဲ့ထွင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ စက္က
 ဝါဠဂိရိ၊ စကြဝဠာတောင်ကို။ သြဿာရေန္တော ဝိယ၊ အောက်သို့သက်
 ရောက်စေသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သိနေရုံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ ဥက္ခိပန္တော
 ဝိယ၊ မြောက်၍သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ မဟာဇမ္ဗူ၊ ဇမ္ဗူသပြေပင်ကြီးကို။
 ခန္ဓေ၊ ပင်စည်၌။ ဂဟေတော၊ ကိုင်၍။ စာလေန္တော ဝိယ၊ လှုပ်စေသကဲ့သို့
 လည်းကောင်း။ (ဝေံ၊ ဤအတူ။) အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ၊ ၏။ ဂုဏ
 ကလံ၊ ဂုဏ်နှင့်စပ်သော စကားကို။ အာရတန္တော၊ အားထုတ်တော်မူလိုသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။
 အာမန္တေ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု-အစရှိသော ပါဠိ
 ရပ်၌။ ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ တေရဟိတံ၊ ဟူ၍။ ကဿ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) အညဿ၊
 အခြားသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ယေပိ
 တေ ဘိက္ခဝေ တေရဟိတံ၊ ဟူ၍။) န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေ

၂၃

အရဟတ္တာဓိဂမာယ ကတာဓိကာရော (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ခြင်းငှာပြုအပ်ပြီးသော
 လွန်ကဲသော ကောင်းမှုရှိသည်) ဟူလို။) ဣတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “အဘိနိဟာရ
 သမ္ပန္နောသိတိ ဒဿေတိ” တိ။-ဋီကာ။ ကတပုညဖြစ်သော်လည်း ‘အားမထုတ်ပဲ
 မေ့လျော့လျော့နေလျှင် အရဟတ္တဖိုလ် ရနိုင်မည်ဟုတ်သောကြောင့် “ဝိဿတ္ထော
 မာ ပမာဒမာပဇ္ဇိ၊ အထ ခေါ ပမာန မနုယုဉ္ဇ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။

၂၃၄ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

တည်း။) စ၊ ဆက်။ ယထာ၊ (ယေန ကာရဏေန)၊ အကြင် အကြောင်း
ကြောင့်။ စက္ကဝါဠန္တရေပိ၊ အခြားသောစကြဝဠာ၌လည်း။ အညော၊ ဤဘုရား
မှ အခြားသော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤ
အခြားသော စကြဝဠာ၌လည်း အခြားသော ဘုရား၏ မရှိခြင်းဟူသော
အကြောင်းကို။ ဧတေနော၊ ဤ ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ-ဟု ဟော
တော်မမူခြင်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ [ဧတေနော စာတိ စ-သဒ္ဓေန
“အဟံ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ
နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော”တိ စ ဝေမာဒိနံ သင်္ဂဟေဝံ ဒဠဗ္ဗော။-ဋီကာ။] ပဏ္ဍိ
တောတိ၊ ကား။ ပျတ္တော၊ ခန္ဓကောသလ္လ-အစရှိသောဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည့်
အတွက် ထက်မြက်၏။ [ပျတ္တောတိ ခန္ဓကောသလ္လာဒိသင်္ခါတေန ဝေယျတ္တိ
ကေန သမန္နာဂတော။-ဋီကာ။] မေဓာဝီတိ၊ ကား။ ခန္ဓဓာတုအာယတနာ
ဒီသု၊ ခန္ဓာ ဓာတ် အာယတန-အစရှိသည်တို့၌။ ကုသလော၊ ကျမ်းကျင်၏။
[မေဓာဝီတိ မေဓာသင်္ခါတာယ သမ္မာဘာဝိတာယ ပညာယ သမန္နာ
ဂတော။-ဋီကာ။]

၂၀၉။ ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယာတိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင်
ရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပဿိတုကာမာ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်
သည်။ (ဟုတွာ။) ဝေရံ၊ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်သို့။ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ ချဉ်းကပ်
ကြကုန်၏။ ယေ စ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်လည်း။ အာယသ္မာ၊ အာနန္ဒော၊
သည်။ သမန္တပါသာဒိကော၊ အလုံးစုံ ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။
အဘိရူပေါ၊ လွန်ကဲသော အဆင်းရှိသည်။ ဒဿနိယော၊ ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှု
ထိုက်သည်။ ဗဟုဿုတော၊ များသော သုတရှိသည်။ သံဃသောဘနော၊
သံဃာ၌ တင့်တယ်သည်။ (ဟောတိ)ကိုရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေ
ရဿ၊ ၏။ ဂုဏော၊ တို့ကို။ သုတွာ၊ ၍။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊
ထို ရဟန်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္က
မန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဂုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော
ဘိက္ခုနီပရိသာ-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သေ (သော)၊ သည်။ နယော၊
တည်း။

အတ္တမနာတိ၊ ကား။ သဝနေနံ၊ ကြားရခြင်းနှင့်။ နော၊ ငါတို့၏။
ဒဿနံ၊ ဖူးမြင်ရခြင်းသည်။ သမေတိ၊ ညီညွတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။
သကမနာ၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ တုဠစိတ္တာ၊ နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသည်။ (ဟောတိ၊
၏။) ဓမ္မန္တိ၊ ကား။ အာဂုသော၊ အရှင်ဘုရားတို့။ ကစ္စံ၊ အသို့နည်း။ ခမ

နီယံ၊ ခံကျန်းပါ၏လော။ ကစ္စိ၊ နည်း။ ယာပနီယံ၊ ရှည်သောအခွန်သို့
 ရောက်စေနိုင်ပါ၏လော။ ဝါ၊ မျှတပါ၏လော။ ကစ္စိ၊ နည်း။ ယောနိ
 သော၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကာရေန၊ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်။
 ကမ္မံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုကို။ ကရောထ၊ ပြုနိုင်ပါကုန်၏လော။ အာစရိယု
 ပဇ္ဇာယေ၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့အပေါ်၌။ ဝတ္ထံ၊ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို။ ပူရေထ၊
 ပြည့်စေနိုင်ပါကုန်၏လော။ ဝါ၊ ဖြည့်နိုင်ပါကုန်သလော။ ဣတိ ဧဝရူပံ၊
 ဤသို့ သဘောရှိသော။ ပဋိသန္ဓာရမ္မံ၊ ပဋိသန္ဓာရ တရားစကားကို။
 (ဘာသတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထို ပရိသတ်တို့တွင်။ ဘိက္ခုနီသု၊ ဘိက္ခုနီပရိ
 သတ်တို့၌။ ဘဂိနိယော၊ နှမတို့။ ကစ္စိ၊ နည်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။
 ဂရုဓမ္မေ၊ ဂရုဓတို့ကို။ သမာဒါယ၊ ကောင်းစွာယူ၍။ ဝါ၊ ဆောက်တည်
 ၍။ ဝတ္ထထ၊ ကျင့်ကြကုန်၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဒမ္ပိ နာနာကရဏံ၊
 ဤ အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ဥပါသကေသု၊ တို့သည်။ အာဂတေသု၊ လာကုန်လတ်သော်။ ဥပါ
 သက၊ ဥပါသကာ။ ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ တေ၊ သင်၏။ သိသံ ဝါ၊ ဦး
 ခေါင်းသည်လည်းကောင်း။ အင်္ဂံ ဝါ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်သည်လည်းကောင်း။
 နရုဇ္ဇတိ၊ မကျင်နာပဲရှိ၏လော။ တေ၊ သင်၏။ ပုတ္တဘာတရော၊ သား
 ညီအစ်ကိုတို့သည်။ အရောဂါ၊ ရောဂါမရှိကြကုန်၏လော။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ
 သို့။ ပဋိသန္ဓာရံ၊ ကို။ န ကရောတိ၊ မပြု။ [ရဟန်းများနှင့် 'မလျော်
 သောကြောင့် ထို ပဋိသန္ဓာရမျိုး မပြု။] ပန၊ အနွယ် ကား။ ဧဝံ၊ ဤ
 သို့။ ကရောတိ၊ ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) ဥပါသကာ၊ တို့။ ကထံ၊ အသို့နည်း။
 တိဏံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ သရဏာနိ၊ သရဏ-တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဉ္စ၊
 ကုန်သော။ သီလာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ရက္ခထ၊ စောင့်ကြကုန်၏လော။
 မာသဿ၊ တလ၏။ ဝါ၊ တလလျှင်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ကြိမ်ကုန်သော။ ဥပေါ
 သထေ၊ ဥပုသ်စောင့်သုံးမှုတို့ကို။ ကရောထ၊ ပြုကြကုန်၏လော။ မာတာ
 ပိတုနံ၊ အမိ အဖတို့အား။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာနဝတ္ထံ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း
 ဟူသော ကျင့်ဝတ်ကို။ ပူရေထ၊ ပြည့်စေနိုင်ကုန်၏လော။ ဓမ္မိကသမဏ
 ပြာဟ္မဏေ၊ တရားရှိသော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့ကို။ ပဋိဇဂ္ဂထ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေး
 ကြကုန်၏လော။ ဣတိ၊ သို့။ (ကရောတိ။) ဥပါသိကာသုပိ၊ တို့၌လည်း။
 ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ဣဒါနိ၊ အရှင်အာနန္ဒ၏ ဂုဏ်သက်သက်ကို မိန့်တော်မူပြီးရာ ယခု
 အခါ၌။ အာနန္ဒတ္ထေရဿ၊ ၏။ စက္ကဝတ္တိနာ၊ စကြာဝတေးမင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊

၂၃၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

တက္ခ။ ဥပမံ၊ ဥပမာကို။ ကရောန္တော၊ ပြုတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 စတ္တာရော မေ ဘိက္ခဝေတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ အာဟ၊
 ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို စတ္တာရော မေ ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ခတ္တိ
 ယာတိ၊ ကား။ အဘိသိတ္တာ စ၊ အဘိသိက် 'သွန်းအပ်သည်လည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ အနဘိသိတ္တာ စ၊ အဘိသိက် မသွန်းအပ်သေးသည်လည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ ခတ္တိယဇာတိကာ၊ ခတ္တိယဇာတ် ရှိသူတို့တည်း။ 'ကိရ၊ ချဲ့။
 တေ၊ ထို ခတ္တိယဇာတ် ရှိသူတို့သည်။ (အတ္တမနာ ဟောန္တိ-၌ စပ်။) စက္က
 ဝံတ္တိ၊ နာမ၊ စကြဝတေးမည်သော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ အဘိရူပေါ၊ လွန်
 ကဲသော အဆင်းရှိသည်။ ဝါ၊ အလွန်အဆင်းလှသည်။ ဒဿနီယော၊
 ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်သည်။ ဝါ၊ ရှုချင့်စဖွယ် တင့်တယ်သည်။ 'ပါ
 သာဒိကော၊ စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို 'ဖြစ်စေတတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
 အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ 'ဝိစရန္တော၊ လှည့်လည်လျက်။ ရဇ္ဇံ၊ တိုင်း
 ပြည်ကို။ အနုသာသတိ၊ သွန်သင်၏။ ဓမ္မိက္ခော၊ တရားရှိ၏။ ဓမ္မရာဇာ၊
 တရားသဖြင့် မင်းဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တဿ၊ ထို စကြဝတေးမင်း၏။
 ဂုဏကထံ၊ ဂုဏ်နှင့်စပ်သော စကားကို။ သုတ္တာ၊ ကြားရ၍။ သဝနေန၊
 ကြားရခြင်းနှင့်။ ဒဿနမ္ပိ၊ မြင်ရခြင်းသည်လည်း။ သမံ၊ ညီညွတ်၏။ ဣ
 တိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ အတ္တမနာ၊ မိမိစိတ် ရှိကြကုန်သည်။ ဝါ၊ နှစ်သက်
 ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဘာသတိတိ၊ ကား။ ကထေန္တော၊ စကားပြောလတ်သော်။ တာတာ၊
 အမောင်တို့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့နည်း။ ရာဇဓမ္မံ၊ မင်းကျင့်တရားကို။ ပူ
 ရေထ၊ ပြည့်စေကြကုန်၏လော။ ဝါ၊ ဖြည့်ကြကုန်၏လော။ ပဝေဏံ၊
 အစဉ်အဆက်ကို။ ရက္ခထ၊ စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ပဋိသန္ဓာရံ၊ ပဋိသန္ဓာရံကို။ ဝါ၊ ပိတ်ဆို့ ဖာထွေးကြောင်း ဖြစ်သော
 အစေ့အစပ်စကားကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ပန၊ ကား။ ပြာဟ္မဏေသုပုဏ္ဏား
 တို့၌။ အာစရိယာ၊ ဆရာတို့။ ကထံ၊ နည်း။ မန္တေ၊ မန္တန်တို့ကို။ ဝါ
 စေထ၊ ပို့ချကြကုန်၏လော။ ကထံ၊ နည်း။ အန္တေဝါသိကာ၊ အနီးနေ
 တပည့်တို့သည်။ မန္တေ၊ တို့ကို။ ဂဏန္တိ၊ သင်ယူကြကုန်၏လော။ ဒက္ခဏံ
 ဝါ၊ အလှူကိုလည်းကောင်း။ ဝတ္တာနိ ဝါ၊ အဝတ်တို့ကိုလည်းကောင်း။
 ကပိလံ ဝါ၊ နွားကြောင်ကိုလည်းကောင်း။ (ဆရာတော်၏နိဿယ၌ 'နွား
 ကြောင်မ' ဟု ပေးသည်။) အလတ္တံ၊ ရကြပါကုန်၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ပဋိသန္ဓာရံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဂဟပတိသု၊ အိမ်ရှင်တို့၌။

မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၃၇

တာတာ၊ တို့။ ကထံ၊ နည်း။ ဝေါ၊ သင်တို့ကို။ (ပိဋ္ဌာ-ဉ်စပ်။) ရုက္ခ
 လတော၊ မင်းမျိုးမှ။ ဒဏ္ဍေန ဝေါ၊ ဒဏ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ဗလိနာ
 ဝေါ၊ အခွန်အတုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ပိဋ္ဌာ၊ နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ န
 အတ္ထိ၊ မရှိပါ၏လော။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒေဝေါ၊ မိုးသည်။ ဓာရံ၊
 ရေအယဉ်ကို။ အနုပဝေစ္ဆတိ၊ ပေးပါ၏လော။ သဿာနံ၊ ကောက်တို့
 သည်။ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပြည့်စုံပါကုန်၏လော။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိသန္ဓာ
 ရံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ သမဏေသု၊ ရသေ့ ရဟန်းတို့၌။ ဘန္တေ၊ အရှင်
 ဘုရားတို့။ ကထံ၊ နည်း။ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရာ၊ 'ရသေ့ ရဟန်း၏ ပရိက္ခရာတို့
 ကို။ သုလဘာ၊ လွယ်ကူစွာ ရအပ်ပါကုန်၏လော။ သမဏဓမ္မေ၊ ရဟန်း
 တရား၌။ န ပမဇ္ဇထ၊ မမေ့လျော့ကြပါကုန်၏လော။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။
 ပဋိသန္ဓာရံ၊ ကရေတိ၊ ၏။

မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာအဖွင့်

၂၁၀။ ခုဒ္ဒကနဂရကေတိ၊ ကား။ နဂရပဋိရူပကေ၊ မြို့နှင့်အလားတူ
 သော။ (အတုအယောင် မြို့ကလေးဖြစ်သော။) သမ္မာဓေ၊ ကျဉ်းမြောင်း
 သော။ ခုဒ္ဒကနဂရကေ၊ အတုအယောင် ငယ်သောမြို့ကလေး၌။ [ခုဒ္ဒက-
 သဒ္ဓေါ ပတိရူပဝါစိ၊ က-သဒ္ဓေါ အပ္ပတ္တောတိ အာဟ “ခုဒ္ဒကနဂရကေ
 တိ နဂရပတိရူပကေ သမ္မာဓေ ခုဒ္ဒကနဂရကေ”တိ။-ဋီကာ။ ဤ ဋီကာ
 အလို-သံဝဏ္ဏနာ၌ “ခုဒ္ဒကနဂရေ”ဟု ရှိမည်လင်သည်။] ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ
 တိ၊ ကား။ ဝိသမနဂရကေ၊ မည်မညွတ်သောမြေရှိသော မြို့ငယ်၌။ [ဦးသရ
 ဝိသာလသဏ္ဌာနတာယ (ဆားငန်မြေပေါက်သော ကျယ်ဝန်းသောသဏ္ဌာန်
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) တံ “ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ” နှိ-ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဝိသမနဂရ
 ကေ”တိ။-ဋီကာ။] သာခါနဂရကေတိ၊ ကား။ ရုက္ခာနံ၊ သစ်ပင်တို့၏။ သာခါ
 နာမ၊ သစ်ခက်တို့မည်သည်။ ခုဒ္ဒကံ၊ ငယ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်
 သကဲ့သို့။ ဝေဓေဝ၊ သာလျှင်။ အညေသံ၊ ကုသိန္နာရုံမြို့မှ အခြားကုန်သော။
 မဟာနဂရာနံ၊ မြို့ကြီးတို့၏။ သာခါသဒိသေ၊ သစ်ခက်နှင့်တူသော။ ခုဒ္ဒက
 နဂရကေ၊ အတုအယောင်ဖြစ်သော မြို့ငယ်၌။ (မာ ပရိနိဗ္ဗာယ်-၌ စပ်။)

ဋီကာ။ ။အညေသံ မဟာနဂရာနံ ဧကဒေသပ္ပမာဏတာယ (တစ်တဲတဒေသ
 ပမာဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သာခါသဒိသေ။ ဧတ္ထ စ “ခုဒ္ဒကနဂရကေ”တိ
 ဣမိနာ တဿ နဂရဿ အပ္ပကာဘာဝေါ ငုတ္တော၊ “ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ”တိ ဣမိနာ
 ဘူမိဝိပတ္တိယာ နိဟိနဘာဝေါ၊ “သာခါနဂရကေ”တိ ဣမိနာ အပ္ပမာနဘာဝေါ။-
 ဋီကာ။

၂၃၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ခတ္တိယမဟာသာလာတိ၊ ကား။ ခတ္တိယမဟာသာရပ္ပတ္တာ၊ ခတ္တိယတို့၏ များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။ မဟာခတ္တိယာ၊ မြတ်သောမင်းမျိုးတို့သည်။ (ဗဟူ၊ များကုန်၏။-၌ စပ်။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဗြာဟ္မဏ မဟာသာလ-အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ယေ (ဧသော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။

တေသု၊ ထို ခတ္တိယမဟာသာလ-အစရှိသည့် တို့တွင်။ ယေသံ၊ အကြင် ခတ္တိယတို့သည်။ ကောဋ္ဌိသတမ္ပိ၊ ကုဋေတရာလည်း ဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌိသဟသမ္ပိ၊ ကုဋေတထောင်လည်း ဖြစ်သော။ နေံ၊ ဥစ္စာကို။ နိခဏိတာ၊ မြှုပ်၍။ ထပိတံ၊ တားအပ်ပြီ။ ဒိဝသပရိဗ္ဗယော၊ တနေ့၌ ကုန်ကျစရိတ်သည်။ ဧကံ ကဟာပဏသကဋ္ဌံ၊ လည်းတစီးတိုက် အသပြာသည်။ နိဂစ္ဆတိ၊ ထွက်၏။ သာယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ခွေ (ကဟာပဏသကဋ္ဌာနိ)၊ လည်းနှစ်စီးတိုက် အသပြာတို့သည်။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်လာကုန်၏။ (တေ၊ ထိုခတ္တိယတို့သည်။) ခတ္တိယမဟာသာလာ နာမ၊ ခတ္တိယမဟာသာလ-တို့မည်၏။ ယေသံ၊ အကြင် ဗြာဟ္မဏတို့သည်။ ဝါ၊ တို့၏။ အသိတိကောဋ္ဌိနေံ၊ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော ဥစ္စာသည်။ ဝါ၊ ကို။ နိဟိတံ၊ မြှုပ်ထားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဒိဝသပရိဗ္ဗယော၊ သည်။ ဧကော ကဟာပဏကုမ္ဘော၊ အသပြာတံကမ္ဘသည်။ နိဂစ္ဆတိ၊ ၏။ သာယံ၊ ၌။ ဧကသကဋ္ဌံ၊ လည်းတစီးတိုက် အသပြာသည်။ ပဝိသတိ၊ ဝင်လာ၏။ (တေ၊ တို့သည်။) ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ နာမ၊ မည်၏။ [တဆယံတစိတ်သည် တအဗ္ဗဏတည်း။ တဆယံ အဗ္ဗဏကို “တကမ္ဘ” ဟု ခေါ်သည်။ ကဟာပဏသကဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ “ဒွိကမ္ဘသကဋ္ဌံ။ ကုမ္ဘော ပန ဒသမ္ဘဏော” တိ ဝဒန္တိ။-၌ကော။ အကျယ်ကို အဘိဓာန်-၃၇၇, ၄၈၃, ၄၈၄-တို့၌ ပြထားသည်။] ယေသံ၊ အကြင် ဂဟပတိတို့သည်။ ဝါ၊ တို့၏။ စတ္တာလိသကောဋ္ဌိနေံ၊ ကုဋေ လေးဆယ်သော ဥစ္စာသည်။ ဝါ၊ ကို။ နိဟိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဒိဝသပရိဗ္ဗယော၊ သည်။ ပဉ္စ ကဟာပဏမ္ဘဏာနိ၊ အသပြာ ငါးအဗ္ဗဏတို့သည်။ နိဂစ္ဆန္တိ၊ ထွက်သွားကုန်၏။ သာယံ၊ ၌။ ကုမ္ဘော၊ တကမ္ဘသည်။ ပဝိသတိ၊ ဝင်လာ၏။ (တေ၊ ထိုဂဟပတိတို့သည်။) - ဂဟပတိ - မဟာသာလာ နာမ၊ ဂဟပတိ မဟာသာလ-တို့မည်၏။

မာ ဟေဝံ အာနန္ဒ အဝစာတိ၊ ကား။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မာ အဝစ၊ မပြောလင့်။ ဣမံ၊ ဤ ကုဿိန္ဒာရုံမြို့ကို။ ခုဒ္ဒကနဂရန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမဿဝ

မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၃၉

နဂရဿ၊ ဤမြို့၏ပင်။ သမ္ပတ္တိ၊ ပြည့်စုံခြင်းကို။ ကထေတုံ၊ ဟောတော်
မူခြင်းငှာ။ အနေကဝါရံ၊ အကြိမ်များစွာ။ တိဋ္ဌံ (တိဋ္ဌန္တော)၊ ရပ်တော်
မူလျက်လည်းကောင်း။ နိသီဒံ (နိသီဒန္တော)၊ ထိုင်တော်မူလျက်လည်း
ကောင်း။ မဟန္တေန၊ ကြီးစွာသော။ ဥဿာဟေန၊ အားထုတ်ခြင်းဖြင့်။
မဟန္တေန၊ သော။ ပရက္ကမေန၊ လုံ့လဖြင့်။ ဣမ၊ ဤ ကုသိန္ဒာရုံ
မြို့သို့။ အာဂတော၊ လာတော်မူခဲ့ရပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတှာ၊ မိန့်တော်
မူပြီး၍။ ဘူတပုဗ္ဗန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။
သုဘိက္ခာတိ၊ ကား၊ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇသမ္ပန္နာ၊ ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်တို့နှင့် ပြည့်စုံ
သည်။ (အဟောသိ၊ ပြီ။) ဟတ္ထိသဒ္ဓေနာတိ၊ ကား။ ကေသ္မိ၊ တစီးသော။
ဟတ္ထိမိ၊ ဆင်သည်။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ ကရောန္တေ၊ ပြုလတ်သော်။ စတုရာ
သီတိ ဟတ္ထိသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ဆင်တို့သည်။
သဒ္ဓံ၊ ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဟတ္ထိသဒ္ဓေန၊ ဆင်
သံဖြင့်။ အ ဝိဝိတ္တာ၊ မကင်းဆိတ်သည်။ ဟောတိ၊ တထာ၊ ထို့အတူ။
အဿ သဒ္ဓေန၊ မြင်းသံဖြင့်။ (အ ဝိဝိတ္တာ ဟောတိ။)

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကုသာဝတီ မင်းနေပြည်၌။ ပုညဝန္တော၊
ဘုန်းကံရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ စတုသိန္ဓဝ ယုတ္တေဟိ၊
လေးစီးသော သိန္ဓောမြင်းတို့ဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်ကုန်သော။ ရထေဟိ၊ ရထား
တို့ဖြင့်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အနုဗန္ဓမာနာ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်လျက်။ အန္တရ
ဝီထိသု၊ လမ်းကြားတို့၌။ ဝိစရန္တိ၊ လှည့်လည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
ရထသဒ္ဓေန၊ ရထားသံဖြင့်။ အ ဝိဝိတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။
ဧတ္ထ၊ ဤကုသာဝတီ မင်းနေပြည်၌။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ပယောဇိတာနေဝ၊ ယှဉ်စေ
အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ သုံးစွဲအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်
သော။ ဘေရိအာဒိနိ၊ စည်ကြီး အစရှိကုန်သော။ တူရိယာနိ၊ တူရိယာ
တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘေရိသဒ္ဓါဒိဟိ ပိ၊
စည်ကြီးသံ အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း။ အဝိဝိတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တတ္ထ၊ ထို အသံတို့တွင်။ သမ္ပသဒ္ဓေါတိ၊ ကား။ ကံသတာဠသဒ္ဓေါ၊
ကြေးဖြင့်ပြုအပ်သော တူရိယာတို့ကို တီးခေါက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော
အသံတည်း။ ဝါ၊ မောင်း ကြေးနောင် သံလွင် ခွက်ခွင်း အစရှိသော

၁။ သမ္ပသဒ္ဓေါ။ ။သမ္ပ သမ္ပာတိ ဝါ အညမညံ ပိယာလာပသဒ္ဓေါ သမ္ပ
သဒ္ဓေါ။ (“သမ္ပ သမ္ပ ဟု အချင်းချင်း ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြောင်း အသံကို သမ္ပ
အသံ”ဟု-ဋီကာ ဖွင့်၏။) “ဝါ”ဟု ဆိုသောကြောင့် အဋ္ဌကထာမှ တနည်းအဖွင့်ဟု
မှတ်သင့်သည်။

၂၄၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ကြေးနှင့်စပ်သော တူရိယာတို့ကို တီးခေါက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အသံ၊
တည်း။ ပါဏိတာဋ္ဌသဒ္ဓေါတိ၊ ကား။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ စတုရသ္မာ
အဗ္ဗဏတာဋ္ဌသဒ္ဓေါ၊ လေးထောင့်ရှိသော ထက်စည်ကိုတီးခေါက်ခြင်းကြောင့်
ဖြစ်သောအသံတည်း။ ကုဋ္ဌဘေရိသဒ္ဓေါ၊ ဗုံးစည်သံသည်။ (ပါဏိတာဋ္ဌ
သဒ္ဓေါ၊ မည်၏။) ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ စဒ္ဓန္တိ၊ သိကြကုန်၏။

အသ္မာယ ပိဝေ ခါဒတာတိ၊ ကံး။ အသ္မာယ၊ စားလှည့်ကြပါကုန်။
ပိဝေ၊ သောက်လှည့်ကြပါကုန်။ ခါဒထံ၊ ခဲလှည့်ကြပါကုန်။ [အာဇာတ်
ကိုယာဒိ-နာ ပစ္စည်းဖြင့် “သ” ကို “နာ” သို့ ကပ်သောအခါ “အသ္မာ” ဟု
ဖြစ်၏။] ၁န၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အသ္မာထ-
အစရှိသောပါဌ်၌။ သင်္ခေပေါ၊ အကုဉ်းတည်း။ ဘော၊ အမောင်တို့။
ဘူထ၊ စားကြကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသမေန၊ ဆယ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။
ဣမိနာသဒ္ဓေန၊ ဤအသံမှ။ အဝိဝိတ္တာ၊ မကင်းဆိတ်သည်။ အနုပစ္ဆိန္နသဒ္ဓေါ၊ မပြတ်
စဲသော အသံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။ အညေသု၊
ကုသာဝတိမြို့မှ အခြားကုန်သော။ နဂရေသု၊ တို့၌။ ကစဝရံ၊ အမှိုက်ကို။
ဘေဠသ၊ စွန့်ကြကုန်လေဘူး။ ကုဒါလံ၊ ပေါက်တူးကို။ ဂဏှထ၊ ယူခဲ့ကြ
ကုန်လေဘူး။ ပစ္ဆိံ၊ တောင်းကို။ ဂဏှထ၊ ကုန်လေဘူး။ ပဝါသံ၊ အရပ်ယာပါး
သို့။ ဂမိဿာမ၊ သွားကြကုန်စို့။ တဏှုလံပဋ္ဌံ၊ ဆန်ထုပ်ကို။ ဂဏှထ၊ ကုန်
လေဘူး။ ဘတ္တပဋ္ဌံ၊ ထမင်းထုပ်ကို။ ဂဏှထ။ ဖဲလက် ဝုခံဒီနိ၊ မြားက
လက်နက်အစရှိသည်တို့ကို။ ဝါ၊ ခြင်း ကာလက်နက်အစရှိသည်တို့ကို။ သဇ္ဇာနိ၊
စီရင်အပ်သည်တို့ကို။ ဝါ၊ ပြင်ဆင်အပ်သည်တို့ကို။ ကရောထ၊ ပြုကြကုန်
လေဘူး။ ဣတိ ဝေရူပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော။ သဒ္ဓေါ၊ အသံတို့

၁။ ပါဏိတာဋ္ဌသဒ္ဓေါ။ ။ဤအရာ၌ “တာဋ္ဌသဒ္ဓေါတိ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
“ပါဏိတာဋ္ဌသဒ္ဓေါတိ” ဟူ၍ လည်းကောင်း ပါဌ်နှစ်ထွေရှိ၏။ ထိုတွင် “တာဋ္ဌ
သဒ္ဓေါတိ” ဟု ရှိသောပါဌ်သာ “တာဋ္ဌသဒ္ဓေန” ဟူသော ပါဌ်တော်ပါဌ် “ကံသတာဋ္ဌာ
ဒိသဗ္ဗတာဋ္ဌာဝစရသဒ္ဓေါ တာဋ္ဌသဒ္ဓေါ-ဟူသော ဝိကာပါဌ်တို့နှင့် ညီ၏။ “ပါဏိနာ
စတုရသ္မာ အဗ္ဗဏတာဋ္ဌသဒ္ဓေါ-ဟူသောပါဌ်ဝယ် “ပါဏိနာ” ဟူသော ပါဌ်ကိုမြင်၍
နောက်မှထည့်ကြဟန်ရှိ၏။

၂။ ဝေရူပါသဒ္ဓေါ။ ။ကစဝရာ ဝိဂ္ဂဟိတိတာယ၊ အမှိုက်တို့ဖြင့်ရောပြွန်သော
လမ်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ကစဝရံ ဆခွေထ-ကို ရည်ရွယ်သည်။) အရညေ
ကန္တမူလပဏ္ဏာဒိဂ္ဂဟဏာယ၊ တော၌ သစ်ဥ သစ်မြစ် သစ်ရွက် အစရှိသည်တို့ကို ယူ
ခြင်းအကျိုးငှာ။ (ကုဒါလံ ပစ္ဆိံ ဂဏှထ-ကို ရည်ရွယ်သည်။) တဏှုဒုက္ခဇိဝိကတာယ
၈။ ထိုမြို့၌ ဆင်းရဲသဖြင့် အသက်မွေးခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဝါသံ

မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၂၄၁

သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဣမ၊ ဤ ကုသာ
ဝတီ မင်းနေပြည်၌။ န အဟောသိ။ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။
ဒဿေတိ၊ ဤ။

၈။ ဆက်။ ဒသမေန သဒ္ဓေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။
ကုသာဝတီ အာနန္ဒ။ပ။အဟောသိတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။
မဟာသုဒဿနသုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ နိဇ္ဈာပေတော၊ ပြီးဆုံးစေတော်မူပြီး၍။ ဂစ္ဆ
တံ အာနန္ဒာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဂစ္ဆ တံ အာနန္ဒ-အစ
ရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အဘိက္ကမထာတိ၊ ကား။ အဘိမုခ၊ ရှေးရှုသော
မျက်နှာရှိကုန်သည်။ (ဟုတော။) ကမထ၊ သွားကြကုန်လော့။ အာဂစ္ဆထ၊
လာကြကုန်လော့။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ပရိဟာရ။ပ။ အံ၊ တေ၊
ထို မလ္လာမင်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ဤ။ အာဂတဘာဝံ၊ ကြွလာတော်မူ
သည်၏အဖြစ်ကို။န ဇာနန္တိ ကိ၊ မသိကြကုန်သလော။ဣတိ၊ဤကား အမေး
တည်း။ (ဘဂဝတော၊ 'ဤ။ အာဂတဘာဝံ၊ ကို။) ဇာနန္တိ၊ သိကြကုန်၏။
(ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)ဗုဒ္ဓါနံ၊ 'တို့၏။ ဂတဂတဌာနေ နာမ၊ရောက်
အပ် ရောက်အပ်သော အရပ်မည်သည်၌။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ကောလာ
ဟလံ၊အုတ်အုတ် ကျက်ကျက်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ကေနစိဒေဝ၊ တစုံတခု
သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကရဏိယေန၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်။ နိသိန္နတ္တာ၊ ထိုင်နေကြ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။န အာဂတာ၊ မလာကြကုန်။ တေ၊ ထို မလ္လာမင်းတို့
သည်။ အာဂန္တော၊ လာ၍။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ အား။ ဝါ၊ ဤ။ ဌာန နိသဇ္ဇော

ဂမိဿာမ-စသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။) ဣတိ ယထာက္ကမံ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဤသို့ အစဉ်
အတိုင်း အနက်ကိုယှဉ်စေပါ ဟူလို။-ဋီကာ။

၁။ မဟန္တကောလာဟလံ ။ပ။ ပေသေသိ ။ ။ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာနံ 'ဒေဝတာနံ၊ သဒ္ဓါ
တရားနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော နတ်တို့၏လည်းကောင်း။ ဥပါသကာနဉ္စ၊ ဥပါသကာတို့၏
လည်းကောင်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပုရတော- ပုရတော မဟတိ ဥဠေါသနာ
ဟောတိ။ ရှေးက ရှေးက ကြီးစွာသော ကြွေးကြော်သံဖြစ်၏။ [ဤသို့ ကောလာဟလ
အရ “ဌာန” ကို ရအောင်ဖွင့်ပဲ ကြွေးကြော်သံကိုရအောင် ဖွင့်သောကြောင့် “ဂတ
ဂတဌာနံ နာမ”ဟု မရှိသင့်။ “ဂတဂတဌာနေ နာမ” ဟု အာဇာရနှင့် ရှိမှ ကောလာ
ဟလ အသံနှင့် လျော်မည်။] တတ္ထ ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဓိဿ ကတဿ ဝိဟာရဿ အဘာ
ဝတော၊ ဘိက္ခုသံဃဿ စ မဟန္တဘာဝတော တေ အာဂန္တော ။ပ။ ပေသေသိ။
ပေသေဇ္ဇော စ “ဟထဉ္စိ နာမ ဘဂဝါ ပစ္ဆိမေ ကာလေ အတ္တနောပဝတ္တိ” အမှာကံ
နုပရောစေသိ၊ နေသံ ဒေါနေသယံ မာ အဟောသိ” တိ “အဇ္ဇေ ဒေါ ဝါသေဌာ” တိ
အာဒိနာ သာသနံ ပေသေသိ။-ဋီကာ။

မဟာဝါ(၄) ၁၆-က

ကာသံ၊ ရပ်ရာ ထိုင်ရာအရပ်ကို။ သံဝိဒဟိတော၊ စီရင်၍။ ဒဿန္တိ၊ ပေးကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မြော်မြင်တော်မူ၍။ တေသံ၊ ထို မလ္လာမင်းတို့၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ဝါ၊ သို့။ အဝေလမ္ပိ၊ အချိန်မဲ့၌လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ်တော်မူပြီ။

မလ္လာနံ ဝန္တနာ အပ္ပဗ္ဗိ

၂၁၁။ အမှောက် စ နောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ နော ကာရော၊ နော-သဒ္ဓါသည်။ နိပါတမတ္တံ၊ အနက်မရ နိပါတ်မျှတည်း။ [နောဣတိ ကရိယတိ ဥစ္စာရိယတိတိ နောကာရော၊ “နော” ဟူ၍ ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါ။] အသာဝိနောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပန္နဒုက္ခာ၊ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိကုန်သည်။ ဒုမ္မနာတိ၊ ကား။ အနတ္တမနာ၊ မိမိစိတ်မရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သော စိတ်မရှိကြကုန်သည်။ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာတိ၊ ကား။ ဒေါမနဿသမပ္ပိတာ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းသည် လွန်စွာရောက်အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ ကန္တန္တိ-၌စပ်။) ကုလပရိဝတ္တသော၊ ကုလပရိဝတ္တသော ထပေတွာတိ၊ ကား။ ဧကေကံ၊ တမျိုးတမျိုးသော။ ကုလပရိဝတ္တံ၊ အမျိုး၏ အစဉ်အဆက်ကို။ ကုလသင်္ခေပံ၊ အမျိုး၌ထည့်သွင်းအပ်သော လူအပေါင်းကို။ ဝီထိသဘာဂေန စေဝ၊ သဘောတူသောလမ်းမ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ရုတ္တာသဘာဂေန စ၊ သဘောတူသော ရထားလမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိသုဝိသု၊ အသီး အသီး။ ဝါ၊ တစုသည် တစုသည်။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ (ဘဂဝန္တံ ယံနန္တ ဝန္တာပေယျံ-၌ စပ်။) [တေ ပန တံတံ ကုလပရိဝတ္တပရိစ္ဆိန္တာ မလ္လရာဇာနော တသ္မိံ နဂရေ ဝီထိအာဒိသဘာဂေန ဝသန္တိ (အမျိုးတူသူတို့သည် တလမ်းတည်း တစုတည်းနေတတ်ကြကုန်၏။) ဣတိ ဝတ္ထံ “ဝီထိသဘာဂေန စေဝ ရုတ္တာသဘာဂေနစာ”တိ။-ဋီကာ]

စ။ အသာဝိနော။ ။အသံ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို+အာဝေန္တိ၊ ထင်ရှားစေကြ၏။ပကာသေန္တိ၊ ထင်ရှားပြကြကုန်၏။ ဣတိ အသာဝိနော။ [အဝ-ဓာတ်၊ တသီလအနက်ပေါသော ဣ-ပစ္စည်း၊ အ ကို အာဝုဋ္ဌိ ပြု၊ အဝ-ဓာတ်၏ အနက်များစွာတို့တွင် ဤ နေရာ၌ “သတ္တာ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း” အနက်ဟောတည်း။ ကာရိတ်ကျေ။] ပါကဋီဘူတဒုက္ခာတိအာဟ“ဥပ္ပန္နဒုက္ခာ”တိ။-ဋီကာ။

သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု[အဖွင့်]

၂၁၂။ သုဘဒ္ဒေါ နာမ ပရိဗ္ဗာဇကောတိ၊ ကား။ ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏမဟာ
သာလကုလာ၊ များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသော၊ ဥဒိစ္စပုဏ္ဏားမျိုးမှ။ (နိက္ခမ္မိလ္လင်္က
ရ်။) ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော။ ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကော၊
အဝတ်ဖြင့် ဖုံးအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသော ပရိဗ္ဗဇ်သည်။ (ပဋိဝသတိ-
၌ စပ်။) [“ဆန္ဒ”ဖြင့် အဝတ်မဝတ်သော “နဂ္ဂ” ပရိဗ္ဗဇ်ကို ကန့်သည်။]
ကင်္ခါဓမ္မောတိ၊ ကား။ ဝိမတိဓမ္မော၊ တွေးသော ယုံမှားခြင်းသဘော
သည်။ (အတ္ထိ-၌ စပ်။) ပန၊ ပရိ။ ပ။ အံ။ ကဿ၊ ကြောင့်။ အဿ၊
ထို သုဘဒ္ဒ ပရိဗ္ဗဇ်၏။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့၌။ ဝါ၊ ယနေ့ရောက်မှ။ ဧဝံ၊ ဤ
အကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား၊ အမေးတည်း။
တထာဝိဓဉ္စပနိယယတ္တာ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော အားကြီးသော မှီရာ
အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အဿ အဇ္ဇ၊ ဧဝံ အဟောသိ။ ဣတိ၊
ဤကား အဖြေတည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပုညကရုဏကာလေ၊ ကောင်းမှု
ပြုရာ အခါ၌။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဘာတရော၊ ညီနောင်တို့သည်။ အဟေသုံ၊
ရှိကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို ညီနောင်တို့သည်။ ဧကတောဝ၊ တပေါင်းတည်းသာ။ သဿံ၊
ကောက်ကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုညီနောင်တို့တွင်။ ဇေဋ္ဌဓာယ၊ နောင်
တော်ကြီး၏။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသော။ သဿ၊ ကောက်၌။ နဝဝါရေ၊ ကိုးကြိမ်
တို့တိုင်တိုင်။ အဂ္ဂသဿဒါနံ၊ အဦးဖြစ်သောကောက်ကို ပေးလှူခြင်းကို။ ဝါ၊
ကောက်ဦးအလှူကို။ မယာ၊ သည်။ ဒါတုဗ္ဗံ၊ ပေးသင့်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော
အကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ နသ၊ ထို နောင်တော်သည်။ ဝပ္ပကာ
လေ၊ စိုက်ပျိုးရာအခါ၌။ ဗီဇဂ္ဂံ နာမ၊ မျိုးစေ့အဦးမည်သည်ကို။ ဝါ၊
အဦးဖြစ်သော မျိုးစေ့မည်သည်ကို။ ဒတာ၊ ရှိ။ [ဗီဇတော စ၊ အဂ္ဂံ
ဂဟေတာ၊ (မျိုးစေ့တို့မှ အဦးအဖျားကိုယူ၍။) အာဟာရံ သမ္မာဒေတာ
ဒါနံ ဗီဇဂ္ဂံ-ဋီကာ။] ဂဗ္ဘကာလေ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသကဲ့သို့ ဖုံးတုန်းလုံးတုန်း
အခါ၌။ ကနိဋ္ဌေန၊ ညီငယ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ မန္တေသိ၊ တိုင်ပင်ပြီ။ (ကိံ။)
ဂဗ္ဘကာလေ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ကို။ ဝါ၊ ကောက်ဖုံးကို။
ဖာလေတာ၊ ခဲ့၍။ ဒဿာမ၊ ပေးလှူကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ (မန္တေသိ။) [ဂဗ္ဘ
ကာလေတိ ဂဗ္ဘဓာရုဏတော ပရံ ခိရဂ္ဂဟဏကာလေ။ ဖုံးတုန်းလုံး
တုန်း၌ စား၍ မဖြစ်သေးသောကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရာအခါမှ နောက်
နိရုဉ်ယူရာအခါ၌”ဟု ဖွင့်သည်။ တေနာဟ “ဂဗ္ဘံ-ဖာလေတာ ခိရံ
နိဟရိတာ”တိအာဒိ-ဋီကာ။]

ကနိဋ္ဌော၊ သည်။ (ဟံ၊ သင်သည်။) တရုဏသုဿံ၊ နုသောကောကံကို။ နာသေတုကာမော၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ အာဟ၊ ပြီ။ ဇေဋ္ဌော၊ နောင်တော်ကြီးသည်။ ကနိဋ္ဌဿ၊ ၏။ အနုနုဝတ္ထနဘာဝံ၊ မိမိအလိုသို့ မလိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥတု၊ ၍။ ခေတ္တံ၊ ကို။ ဝိဘဇိတု၊ ခဲ့ဝေ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကောဋ္ဌာသတော၊ အဖို့ အစုမှ။ ဂဗ္ဘံ၊ ကို။ ဖာလေတု၊ ၍။ ခိရံ၊ နို့ရည်ကို။ နိဟရိတု၊ ထုတ်ဆောင်၍။ သပ္ပိ နဝနီတေန၊ ထောပတ်ဆီဦးဖြင့်။ သံယောဇေတု၊ ယှဉ်စေ၍။ အဒါသိ၊ ပြီ။ ပုထုကကာလေ၊ မုန့်ဆန်းလုပ်လောက်ရာ အခါ၌။ ပုထုကံ၊ မုန့်ဆန်းကို။ ကာရေတု၊ ပြုစေ၍။ အဒါသိ၊ ပြီ။ [သဿာနံ နာတိပက္ကေ ပုထုကယောဂျ ဖလကာလေ။-ဋီကာ။] လာယနကာလေ၊ ရိတ်ရာအခါ၌။ လာယနဂ္ဂံ၊ ရိတ်ဖို့ အားထုတ်ရာအခါ၌ အဦးအဖျားဖြစ်သော ကောက်ကို။ အဒါသိ။ [ပက္ကဿ သဿဿ လဝနေ လဝနာရမ္ဘေ ဒါနံ အဒါသိ။-ဋီကာ။] ဝေဏိကရဏေ၊ ကောက်ထုံးပြုချိန်အခါ၌။ ဝေဏဂ္ဂံ၊ အထုံးထုံးရာ အခါ၌ အဦးအဖျားဖြစ် သော ကောက်ကို။ (ကောက်ထုံးဦးအလှကို။) အဒါသိ။ [လုနဿ သဿဿ ဝေဏိဝသေန ဗန္ဓိတု၊ တပနံ ဝေဏိကရဏံ။ တဿ အာရမ္ဘေ ဒါနံ ဝေဏဂ္ဂံ။-ဋီကာ။] ကလာပါဒီသု၊ ကောက်လှိုင်းတို့ကို စုပုံရာအခါ အစရှိသည်တို့၌။ ကလာပဂ္ဂံ၊ စုပုံရာအခါ၌ အဦးအဖျားဖြစ်သောကောက်ကို။ (ကောက် လှိုင်းပုံဦး အလှကို။) အဒါသိ။ [ဝေဏိယော ပန ဧကတော ကတု၊ ရာသိ ကရဏံ ကလာပေါ။ တတ္ထ အဂ္ဂဒါနံ ကလာပဂ္ဂံ။-ဋီကာ။] ခလဂ္ဂံ၊ ဘလင်း ဝယ် နယ်ရာအခါ၌ အဦးအဖျားဖြစ်သော ကောက်ကို။ အဒါသိ။ [ကလာ ပတော နိဟရိတု၊ မဒ္ဒနေ အဂ္ဂဒါနံ ခလဂ္ဂံ။-ဋီကာ။] ခလဘဏ္ဍဂ္ဂံ၊ နယ် အပ်ပြီးသော စပါးဘဏ္ဍာ၏ အဦးအဖျားကို။ အဒါသိ။ [မဒ္ဒိတံ ဩဖု ကိတု၊ (ခါ၍လှေ့၍။) ခညဿ၊ ရာသိကရဏေ အဂ္ဂဒါနံ ခလဘဏ္ဍဂ္ဂံ။-ဋီကာ။] ကောဋ္ဌဂ္ဂံ၊ ကျိုသို့သွင်းရာအခါ၌ အဦးအဖျားကို။ အဒါသိ။ [ခညဿ ခလတော ကောဋ္ဌေ ပက္ခိပနေ အဂ္ဂဒါနံ ကောဋ္ဌဂ္ဂံ။-ဋီကာ။] ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဧကသဿေ၊ တပြိုင်သောကောက်၌။ နဝဝါရေ၊ ကိုးကြိမ်တိုင်တိုင်။ အဂ္ဂဒါနံ၊ အဦးဖြစ်သောအလှကို။ (အလှဦးကို။) အဒါသိ။ ကနိဋ္ဌော ပန၊ ညီငယ်သည်ကား။ ဥဒ္ဓရိတု၊ ကျိမှထုတ်၍။ အဒါသိ၊ ပြီ။

တေသု၊ ထိုညီနောင်တို့တွင်။ ဇေဋ္ဌကော၊ နောင်တော်ကြီးသည်။ အညာ သိကောဏ္ဍညတ္ထေရာ၊ သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဟံ၊ သည်။ ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဓမ္မံ၊ ကို။

(တနည်း) ပဌမံဓမ္မံ၊ တရားဦးကို။ ဒေသေယျံ၊ နု ခေါ်၊ ဟောရပါအံ့နည်း။
ဣတိ။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်တော်မူလတ်သော်။ အညာသိကောဏှညော၊
သည်။ ကေသ္မိံ သဿေ၊ တကြိမ်သော ကောက်၌။ နဝံ၊ ၉-ကြိမ်ကုန်
သော။ အဂ္ဂဒါနာနိ၊ အဦးအလှူတို့ကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။ ဣမံ အဂ္ဂဓမ္မံ၊ ဤ
တရားဦးကို။ တဿ၊ ထို အညာသိကောဏှည-အား။ ဒေသေယျာမိ၊ ဟော
တော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံတော်မူ၍။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ မူပြီ။ သော၊ ထို အရှင်ကောဏှ
ည-သည်။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ ဗြဟ္မကောဋီဟိ၊ တဆယ် ရှစ်ကုဋေသော ဗြဟ္မာတို့
နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ကန
ဋ္ဌော ပန၊ သည်ကား။ ဩဟိယိတော၊ ကျန်ရစ်၍။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။
ဒါနဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဒိန္နတ္တာ၊ ပေးလှူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
သတ္ထု၊ ၏။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီးအခါ၌။ ဧဝံ၊ သို့။
စိန္တေတော၊ ၍။ သတ္တာရံ၊ ကို။ ဒဠကမော၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ အလို့ရှိ
သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

မာ တထာဂတံ ဝိဟေဌေသီတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဂုဠတ္ထံ၊
ကို။) ကိရ(ဥဒ္ဓရိတော ဒေသေမိ)၊ အံ့။ ထေရော၊ အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်သည်။
ဧတေ အညတိတ္ထိယာ နာမ၊ ဤသာသနာတော်အယူမှ တပါးသောအယူ
ရှိသော တိတ္ထိတို့မည်သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဂဟဏမေဝ၊ အယူကိုသာ။
ဂဏန္တိ၊ ယူတတ်ကြကုန်၏။ တဿ၊ ထို မိမိအယူကို။ ဝိဿဇ္ဇာပနတ္တာယ၊
စွန့်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဗဟံ၊ များစွာ။
ဘာသမာနဿ၊ ဟောတော်မူရသော်။ ကာယ ဝါစာဝိဟေသာ၊ ကိုယ်တော်
နှုတ်တော်တို့၏ ပင်ပန်းခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ စ၊ သည်သာ
မကသေး။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပကတိယာပိ၊ ပင်ကို အားဖြင့်လည်း။
ကိလန္တော ယေဝ၊ ပင်ပန်းတော်မူသည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနော၊
မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတော။) ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ မာ တထာဂတံ ဝိဟေ
ဌေသိ-ဟူသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သည်။ အယံ

၁။ နဝ အဂ္ဂဒါနာနိ အဒါသိ။ ။ “နဝ အဂ္ဂဒါနာနိ အဒါသိ” တိ ဣမိနာ “ကထံ
နု ခေါ အဟံ သဗ္ဗသန္တိကေ အဂ္ဂတေ ဝ မုဇ္ဈေယျ” ဟိ အဂ္ဂဂ္ဂဒါနဝသေန ဝိဝေဒ။
ပနိဿယဿ ကုသလဿ ကတူပစိတတ္တာ၊ ဉာဏဿ စတထာ ပရိပါကံ ဂတတ္တာ
အဂ္ဂဓမ္မဒေသနဿ တဿ ဘာဇနဘာဝံ ဒေသေတိ။ တေနာဟ “ဣမံ အဂ္ဂဓမ္မံ
တဿ ဒေသေယျာမိ” တိ အာဒိ။-ဋီကာ။

၂၄၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အိက္ခာ၊ သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ သြကာသံ၊ အခွင့်ကို။ န ကရောတိ၊ မပြု။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ခွင့်မပြုပါသော်လည်း။ အတ္ထိကေန၊ တစ်တခုသောအကျိုးကို အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုဝတ္ထိတွာ၊ အစဉ်လိုက်၍။ ကာရေတဗ္ဗော၊ ပြုစေထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ထေရံ၊ ကို။ ဝါ၊ သို့။ အနုဝတ္ထိန္တော၊ အစဉ်လိုက်လိုသည်။ (ဟုတွာ။) ဒုတိယမ္ပိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်းကောင်း။ တတိယမ္ပိ၊ သုံးကြိမ်မြောက်လည်းကောင်း။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

၂၁၃။ အသောသိ ခေါ်တိ၊ ကား။ သင်္ခဏိဒ္ဓါရေ၊ ကန့်လန့်ကာ၏ တံခါးပေါက်၌။ ဌိတသ္မံ၊ ရပ်လျက်။ ဘာသတော၊ ပြောစဉ်။ ဝါ၊ ပြောသော အရှင်အာနန္ဒာ၏ စကားကို။ ပကတိသောတေနဝံ၊ ပကတိနားတော်ဖြင့်ပင်။ အသောသိ၊ ကြားသိတော်မူပြီ။ စ ပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ သုတဒ္ဓသေဝံ၊ ၏ပင်။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှာ။ မဟတာ၊ ကြီးစွာသော။ ဥဿာဟေန၊ အားထုတ်ခြင်းဖြင့်။ အာဂတတ္တာ၊ ကုသိန္နာရုံသို့ ကြွလာတော်မူခဲ့ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အလံ အာနန္ဒာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုအလံ အာနန္ဒ-အစရှိသော ပါဠိ၌။ အလန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ပဋိက္ခေပတ္ထေ၊ ပယ်မြစ်ခြင်း အနက်၌။ (ပဝတ္ထော။) နိပါတော၊ တည်း။ အညာပေက္ခာဝါတိ၊ ကား။ အညာတုကာမောဝ၊ သိခြင်းငှာ အလိုရှိသည်သာ။ ဟုတွာ၊ ၍။ (ပုစ္ဆိဿတိ-၌ စပ်။) “အညာယံ အပေက္ခာ ယဿာတိ အညာပေက္ခော” ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏။ အညာတုကာမောဝ ဟုတွာ-ကား အဓိပ္ပာယ်တူ တည်း။]

အဗ္ဗညံ သုတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တေသံ၊ ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏။ ပဋိညာ၊ ဝန်ခံ ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) တံထေဝ၊ ထိုဝန်ခံသည့်အတိုင်းသာ။ ဇာနိသု၊ သိကြပါသလော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) နေသံ၊ ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏။ သာ ပဋိညာ၊ ထို ဝန်ခံခြင်းသည်။ နိယျာနိကာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်တတ်သည်။ သစေ (ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည်။ အဗ္ဗညံသု၊ သိကြကုန်ပြီ။ (နေသံ၊ တို့၏။ သာ ပဋိညာ၊ သည်။ နိယျာနိကာ၊ သည်။) နော စေ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။ သဗ္ဗေ၊ တို့သည်။) န အဗ္ဗညံသု၊ မသိကြကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏။ ပဋိညာ၊ သည်။ နိယျာနိကာ၊ တတ်သည်။ (ဟောတိ)ကိံ၊ ဖြစ်ပါသလော။ (တေသံ၊ တို့၏။ ပဋိညာ၊ သည်။) အ နိယျာနိကာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်

သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဏဝတ္ထု[အဖွင့်] တာဝသဒ္ဓါကာ

၂၄၇

တတ်သည်။ (ဟောတိ)ကံ၊ ဖြစ်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။) အယမေဝ၊ ဤအနက်သည်ပင်။ တဿ ပဉ္စဿ၊ ထိုပြဿနာ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

အထ၊ မေးလျှောက်ရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုသမဏ ပြာဟူဏတို့၏။ အနိယျာနိကဘာဝကထနေန၊ နိယျာနိက မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့်။ အတ္ထဘာဝတော စေဝ၊ သုဘဒ္ဒ - အတွက် အကျိုး၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ သြကာသဘာဝတောစ၊ အကျယ် ဟောဖို့ရန် အခွင့်မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ အလန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိ ပိတု၊ ပယ်တော်မူပြီး၍။ ဓမ္မမေဝ၊ တရားကိုသာ။ ဒေသေသိ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ပဌမယာမသ္မိံ၊ ပထမ ယံ၌။ မလ္လောနံ၊ တို့အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတု၊ ဟောတော်မူပြီး၍လည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ ၌။ သုဘဒ္ဒဿ၊ အား။ (ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတု၊ ၍လည်းကောင်း။) သစ္စိမယာမေ၊ နောက်ဆုံးယံ၌။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ရဟန်းအပေါင်းတို့။ သြဝဒိတု၊ ဆုံးမတော် မူပြီး၍လည်း ကောင်း။ ဗလဝပစ္စုသသမယေ၊ အားကြီးသော မိုးသောက်အခါ၌။ (အရုဏ် တက်ဖို့ရန် နီးကပ်နေသောအခါ၌။) ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော် မူအံ့။ ဣစ္စေဝ (ဣတိ ဝေ)။ ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍သာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဂတော၊ ကုသိန္နာရုံသို့ ကြွလာတော်မူခဲ့ပြီ။

၂၁၄။ သမဏောပိ တတ္ထံ န ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ကား။ တတ္ထံ၊ ထို သံသရာသနာ၌။ ပဌမော၊ ပထမ ဖြစ်သော။ သောတာပန္နသမဏောပိ၊ သောတာပန် ရဟန်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဒုတိယော၊ သော။ အာနာဂါမိသမဏောပိ၊ သမဏောပိ၊ လည်း။ (နတ္ထိ။) တတိယော၊ သော။ အနာဂါမိသမဏောပိ၊ သည်လည်း။ (နတ္ထိ။) တတ္ထံ၊ ထို သာသနာ၌။ စတုတ္ထော၊ သော။ အရဟန္တသမဏောပိ၊ ရဟန္တာ၊ ရဟန်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [စာအုပ်တို့၌ “အရဟန္တသမဏောပိ” ဟု ရှိသော်လည်း၊ အရဟန္တ-သဒ္ဒါသည် “အရဟန္တဿ+ဘာဝေါ အရဟန္တ” အရ “အရဟန္တဖိုလ်” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဤနေရာ၌ အနာဂါမိသမဏော-ကဲ့သို့ ‘ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ယူဖို့လိုသည်။ ထို့ကြောင့်- “အရဟန္တသမဏောပိ” ဟု ပါဠိရှိပါစေ။] ဣမသ္မိံ ခေါ၊ တိ၊ ဟူသောစကားကို။ (အာဟ-၌ စပ်။) ပုဂ္ဂိုလ်သေသနာယ၊ ရှေးဖြစ်သော “ယသ္မိံ စ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ” အစရှိသော သေသနာတော်ဖြင့်။ အနိယမတော၊ မည်သည့်သာသနာတော်ဟု သတ်မှတ်ခြင်း မရှိသောအားဖြင့်။ ဝတု၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အတ္တနော၊

၂၄၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ကိုယ်တော်၏။ သာသနံ၊ သာသနာတော်ကို။ နိယမေန္တော၊ သတ်မှတ်တော်မူလိုသည်။ (ဟုတော့။) အာဟ၊ ပြီ။

သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိတိ၊ ကား။ စတုန္တံ၊ ကုန်းသော။ မဂ္ဂါနံ၊ မဂ်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှာ။ အာရဒ္ဓဝိပုဿကေဟိ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပုဿနာရှိကုန်သော။ စတုဟိ၊ လေးပါးသော ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း။ မဂ္ဂဋ္ဌေဟိ၊ မဂ်၌ တည်ကုန်သော။ စတုဟိ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဖလဋ္ဌေဟိ၊ ဖိုလ်၌ တည်ကုန်သော။ စတုဟိ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ သမဏေဟိ၊ ဤမှ။ ပရပ္ပဝါဒါ၊ အခြားသော ကိစ္စတို့၏ - အမျိုးမျိုးသော ဝါဒတို့သည်။ သုညာ၊ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။ တုန္တော၊ အချည်းအနီးတို့တည်း။ ရိတ္တာ၊ အချည်းအနီးတို့တည်း။

ဣမေ စ သုဘဒ္ဓါတိ၊ ကား။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သမ္မာ ဝိဟရေယုန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပြု၌။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အဓိဂတဌာနံ၊ ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပုဗ္ဗဘာဝ-အကျင့်ကို။ [အဓိဂတိဌာနန္တိ အဓိဂတဿ ကာရဏံ၊ တဒတ္ထံ ပုဗ္ဗဘာဝပဋိပဒန္တိ၊ အတ္ထော၊ -ဋီကာ။] အညဿ၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကထေတွာ၊ ပြောဟော၍။ တံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သောတာပန္နံ၊ သောတာပန်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလတ်သော်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝိဟရတိ နာမ၊ နေသည်မည်၏။ သကဒါဂါမိအာဒိသု၊ သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ယေ(သော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌော၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညမ္ပိ၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌ တည်သည်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလတ်သော်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝိဟရတိ နာမ၊ မည်၏။ ယေသမဂ္ဂဋ္ဌေသု၊ ကြွင်းသောမဂ်၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ယေ နယော၊ တည်း။

၁။ ပရပ္ပဝါဒါ။ ။ပဝဒန္တိ ဧတေဟိတိ ပဝါဒါ။ ပရပ္ပဝါဒါတိ စတ္တာရော သုဿတုဝါဒါ၊ စတ္တာရော ကေစ္စသဿတိကာ၊ စတ္တာရော အန္တာနန္တိကာ၊ စတ္တာရော အမရံဝိက္ခေပိကာ၊ ဧဝံ အဓိဗ္ဗသမုပ္ပန္တိကာ၊ သောဌဿ သညိဝါဒါ၊ အဋ္ဌအသညိဝါဒါ၊ - အဋ္ဌ နေဝသညိ နာသညိဝါဒါ၊ 'သတ္တ' ဥစ္ဆေဒဝါဒါ၊ ပဉ္စ ဗိဋ္ဌဓမ္မ၊ နိဗ္ဗာနဝါဒါတိ ဣမေ သဗ္ဗေဝိ ဗြဟ္မဇာလေ အာရတဒွါသဋ္ဌိ ဗိဋ္ဌိယော ဣတော မာဟိရာနံ - ပရေသံ ပဝါဒါ၊ ပရပ္ပဝါဒါ နာမ။ - [စတုတ္ထဂုံတ္တရံ သမဏသုတ် - အဋ္ဌကထာ။]

သောတာပတ္တိမဂ္ဂတ္ထာယ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အကျိုးငှာ။ အာရဒ္ဓဝိပဿကော၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော ရဟန်းသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပဂုဏ်၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေတွာ၊ ပြောဟော၍။ အညမ္ပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော ရဟန်းကို။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂတ္ထာယ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အကျိုးငှာ။ အာရဒ္ဓဝိပဿကံ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသည်ကို။ ကရောဇ္ဇော၊ လတ်သော်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝိဟရတိ နာမ၊ မည်၏။ သေသမဂ္ဂတ္ထာယ၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှကြွင်းသော အထက်မဂ်သုံးပါးအကျိုးငှာ။ အာရဒ္ဓဝိပဿကေသု၊ တို့၌။ သေ (သေသ)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ကောင်းစွာနေခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သမ္မာ ဝိဟရေယျန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ အသုညောလောကော အရဟန္တဟိ အဿာတံ၊ ကား။ နဋ္ဌဝနံ ဝိယ၊ ကျူတောသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သရဝနံ ဝိယ၊ မြားတောသည် ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုင်းတောသည်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ နိရန္တရော၊ အကြားမရှိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။

ကျေနတိံသော ဝယသာတိ၊ ကား။ ဝယေန၊ အရွယ်တော်အားဖြင့်။ ကျေန တိံသဝသော၊ တနှစ်ဖြင့် ယုတ်လျော့သော အနှစ်သုံးဆယ် ရှိသည်။ ဝါ၊ နှစ်ဆယ် ကိုးနှစ် ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ (ပဗ္ဗဇိ-၌ စပ်။) ယံ ပဗ္ဗဇိန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါ၌။ ယန္တိ၊ ယံ-ဟူသောပုဒ်သည်။ နိပါတမတ္တံ၊ တည်း။ ကံ ကုသလာ နု ဇေတိ၊ ကား။ ကုသလံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည်။ ကံ၊ အဘယ်တရားပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနု သေဇ္ဇော၊ အစဉ်ရှာမှီးလျက်။ ပရိယေသဇ္ဇော၊ အဖန်ဖန် ရှာမှီးလျက်။ (ပဗ္ဗဇိ-၌ စပ်။) တတ္ထ၊ ထို ကံ ကုသလာ နု ဇေတိ-ဟူသောပါ၌။ ကံ ကုသလန္တိ၊ ဟူသော ပါ၌ဖြင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ တံ၊ ထို သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို။ ဂဝေသဇ္ဇော၊ ရှာမှီးတော်မူလျက်။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ [ကုသိုလ်ရိုးရိုးကို ရှာသည်မဟုတ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရှာတော်မူသည်။] ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗညုတညာဏံ အဓိပ္ပေတံ” ဟု ဖွင့်သည်။] ယတော အဟန္တိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ယတော၊ အကြင်အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဟံ၊ သည်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်တော်မူခဲ့ပြီ။ ဧတ္တန္တရေ၊ ဤ ရဟန်းပြုရာကာလမှ စ၍ ယနေ့တိုင်အောင်သောနေ့တို့၏ အတွင်း၌။ သမဓိကာနိ၊ တနှစ် အပိုအလွန်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ပညာသ၊ ငါးဆယ်သော။ ဝဿာနိ၊ နှစ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ ဉာယဿ ဓမ္မဿာတိ၊ ကား။

အရိယမဂ္ဂဓမ္မဿ၊ အရိယာမဂ် တရား၏။ [ဉာယန္တိ၊ တေန စတုသစ္စ ဓမ္မ ယာထာဝတော၊ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိတိ ဉာယော၊ (သစ္စာလေးပါးကို သိကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် အရိယာမဂ်ကို “ဉာယ” ဟု ခေါ်ရသည်။) လောကုတ္တရ မဂ္ဂေါတိ အာဟ “အရိယမဂ္ဂဓမ္မဿာ” တိ။-ဋီကာ။] ပဒေသဝတ္တိတိ၊ ကား။ ပဒေသေ၊ ပစ္စက္ခ-အားဖြင့် အရိယာမဂ်ကို ညွှန်ပြကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိပဿနာမဂ္ဂေါ၊ ဝိပဿနာ မဂ်တို့ကို။ ပဝတ္ထေန္တော၊ ဖြစ်စေသော အာရဒ္ဓ ဝိပဿက-ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (နတ္ထိ၊ မရှိ။) [ပဒိဿတိ တေန အရိယမဂ္ဂေါ ပစ္စက္ခတော ဒိဿတိတိ၊ ပဒေသော၊ ဝိပဿနာတိ ဝုတ္တိ၊ “ပဒေသေ ဝိပဿနာ မဂ္ဂေ” တိ။-ဋီကာ။ အရိယမဂ်ကို မျက်မှောက်အားဖြင့် “မြင်ကြောင်း” ဖြစ် သောကြောင့် ဝိပဿနာမဂ်ကို “ပဒေသ” ဟု ခေါ်သည်။] ဣတော၊ ဗဟိဒ္ဓါ တိ၊ ကား။ ‘မမ၊ ၏။ သာသနတော၊ မှ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ (နတ္ထိ-ဋီ စပ်။) သမဏောပိ နတ္ထိတိ၊ ကား။ ပဒေသဝတ္တိဝိပဿကောပိ၊ ပဒေ သဝတ္တိ ဝိပဿက-ရဟန်းသော်မှလည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [သမဏောပိ-၌ “ပိ” သည် “ပဒေသဝတ္တိ” ကို ဆည်းသည်။] ပဌမသမဏော၊ “ပထမ ရဟန်း” ဖြစ်သော။ သောတာပန္နောပိ၊ သောတာပန်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ ဣတိ ဝုတ္တိ ဟောတိ။

၂၅၀

ယေ ဣတ္ထာတိ၊ ကား။ ယေ တုမေ၊ အကြင် အရှင်ဘုရားတို့ကို။ ဣတ္ထ သာသနေ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ သတ္တာရော၊ ‘မြတ်စွာ ဘုရားသည်။’ သမ္မုခေါ၊ ‘မျက်မှောက်တော်၌။’ အန္တေဝါသိကံဘိသေကေန၊ ‘အန္တေဝါ သိက ဖြစ်ကြောင်း အဘိသိက်ဖြင့်။’ အဘိသိတ္တံ၊ သွန်းလောင်းအပ် ကုန် ပြီ။ တေသံ ဝေါ၊ ထို အရှင်ဘုရားတို့၏။ လာဘာ၊ သီလ သမာဓိ ‘ပညာ’ ဂုဏ်ကို ရခြင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လေစွ။) တေသံ ဝေါ၊ ထို အရှင်ဘုရားတို့သည်။ (မနုဿတ္ထိ၊ ကို။) သုလဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာ ရအပ် လေစွ။ ဣတိ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ကိရ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ကိရ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဗာဟိရသမယေ၊ သာသနာတော်မှ ‘အပ်ဖြစ်သောအယူ၌။’ ယံ အန္တေဝါသိကံ၊ အကြင် အနီးနေတပည့်ကို။ အာစရိယော၊ သည်။ ဣမံ ဤသို့ကို။ ပဗ္ဗာဇေဟိ၊ ရှင်ဖြစ်စေလော့။ ဝါ၊ ရှင်ပြုပေးလိုက် လော့။ ဣမံ ကို။ ဩဝဒ၊ ဆုံးမလော့။ ဣမံ ကို။ အနုသာသ၊ ‘သွန် သင်လော့။’ ဣတိ သို့။ ဝဒတိ၊ ပြော၏။ သော၊ ထို အနီးနေ တပည့် သည်။ ဝါ၊ ကို။ တေန၊ ထို ဆရာသည်။ အတ္တနေ၊ ၏။ ဌာနေ၊ အရာ၌။ ထပိတော၊ ထားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို အနီးနေ တပည့်၏ (ဣမေ လာဘာ-၌ စပ်။) ဣမံ ဤသို့ကို။

သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု[အဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၅၁

ပဗ္ဗာဇေဟိ၊ လော့။ ဝါ၊ လော့။ ဣမံ၊ ကိံ၊ ဩဝံ၊ လော့။ ဣမံ၊ ကိံ။
အနုသာသ၊ လော့။ ဣတိ၊ သိ။ ဣမေ လာဘာ၊ ဤ ဆရာ၏ကိုယ်စား
အထားခံရခြင်းဟူသော လာဘ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လေစွ။ ထေရမ္ပိ၊
အရှင်အာနန္ဒာ၊ ထေရ်ကိုလည်း။ သုဘဒ္ဒေါ၊ သည်။ တမေဝ ဗာဟိရသမယံ၊
ထို သုဘဒ္ဒာတော်မှ အပဖြစ်သော အယူကိုပင်။ ‘ဂဟေတွာ၊’ ၍။ ဧဝံ၊
ဤသို့ လာဘာ ဝေါ အာနန္ဒ-အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။

အလတ္တ ခေါတိ၊ ကား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ အလတ္တ၊ ရသနည်း။
ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်သည်။ နံ၊ ထို သုဘဒ္ဒကို။ ဧက
မန္တိ၊ သို့။ နေတွာ၊ ဆောင်၍။ ဥဒကတုဗ္ဗတော၊ ရေဗူးမှ။ ပါနိယေန၊
သောက်ရေဖြင့်။ သီသံ၊ ကိံ။ တေမေတွာ၊ စိုစေ၍။ တစပဉ္စက ကမ္မဋ္ဌာနံ၊
တစပဉ္စက-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေတွာ၊ ဟောပြော၍။ ကေသမဿ၊ ဆံ
မှတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်ကို။ ဩဟာရေတွာ၊ ပယ်ရှား၍။ ကာသာယာနိ၊ ဖန်
ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊ တို့ကို။ အစ္ဆာဒါပေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း
စေ၍။ ဝါ၊ ဝတ်စေ၍။ သရဏာနိ၊ သရဏတို့ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ ဘဂ
ဝတော၊ ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ အာနေသိ၊ ဆောင်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။
ဥပသမ္ပာဒေတွာ၊ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေတော် မူ၍။
ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိံ။ အာစိန္တိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ သော၊ ထို သုဘဒ္ဒသည်။ တံ၊
ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဥယျာနဿ၊ ၏။ ကေမန္တေ၊ ခွံ။
စက်မံ၊ စကြိုကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ ဆောက်တည်၍။ သုဇ္ဈေန္တော၊ စေ့ဆော်
လတ်သော်။ ဝါယမေန္တော၊ အားထုတ်လတ်သော်။ ဝိပဿနံ၊ ကိံ။ ဝဇေ
န္တော၊ တိုးပွားစေလတ်သော်။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊
တကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ၍။ အာဂမ္မ၊ လာ၍။ ဘဂဝန္တိ၊ ကိံ။
ဝန္တိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ နိသိဒိ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို အရှင်သုဘဒ္ဒကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
အစိရူပသမ္ပန္နော ခေါ ပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (သင်္ဂီ
တိကာဇေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

သော စ ဘဂဝတော ပစ္စိမော သက္ခိသာဝကော အဟောသီတိ၊ ဟူ
သော စကားသည်။ သင်္ဂီတိကာရကာနံ၊ သင်္ဂါယနာတင်မှုကို ပြုကြသော
ထေရ်တို့၏။ ဝစနံ၊ စကားတည်း။ တတ္ထ၊ ထို သော စ ဘဂဝတော-
အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဂဝတိ၊ သည်။
ရေမာနေ၊ သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရှင်အဖြစ်သို့ရောက်
ပြီး၍။ အပရဘာဂေ၊ နောက်အဖို့၌။ (ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသည်မှနောက်

၂၅၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၌။) ဥပသမ္ပဒံ၊ လောကီပြည့်စုံခြင်းတို့ထက် မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝါ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ လဘိတူ၊ ရှိ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတူ၊ ရှိ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ ရောက်၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ (ယော၊ သည်။) ဥပသမ္ပဒမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဓရမာနေ ယေဝ၊ မစဉ်ပင်။ လဘိတူ၊ ရှိ။ အပရဘာဂေ၊ ၌။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတူ၊ ရှိ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ ၏။ (သော) ဝါ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ (ယော၊ သည်။) ကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ၊ လည်း။ ဓရမာနေ ယေဝ၊ ပင်။ ဂဟေတူ၊ ရှိ။ အပရဘာဂေ၊ ၌။ အရဟတ္တမေဝ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့သာ။ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ ၏။ (သော) ဝါ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ (အတ္ထိ။) 'သဗ္ဗေပိ၊' သော။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပစ္စိမော၊ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော။ သက္ခိသာဝကော၊ မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော သာဝကသည်။ (ဟောတိ။) အယံ ပန၊ ဤအရှင်သုဘဒ္ဒ သည်ကား။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ ဓရမာနေ ယေဝ၊ ပင်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရှင်အဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသည်။ (ဟုတူ) စ၊ ရှိလည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒန္တော၊ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ပြီးသည်။ (ဟုတူ) စ၊ လည်းကောင်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတူ၊ စ၊ ရှိလည်းကောင်း။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ။ပဉ္စမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

တထာဂတပန္နိမဝါစာအဖွင့်

၂၁၆။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်းအပေါင်းအား။ ဩဝါဒံ၊ ကို။ အာရဘိ၊ အားထုတ်တော်မူပြီ။ တံ၊ ထို ဩဝါဒအစိတ်အပိုင်းကို။ (ဩဝါဒအများထဲမှ ဩဝါဒအစိတ်အပိုင်းကို။) ဒေသေတုံ၊ ငှာ။ အထခေါ၊ ဘဂဝါတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟံ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [တန္တိ ဘိက္ခုသံဃဿ ဩဝါဒကင်္ဂ-ဒီကာ၊]တတ္ထ၊ ထိုအထခေါဘဂဝါ-အစရှိသော ပါဌ်၌။ ဒေသိတော ပညတ္တောတိ၊ ကား။ ဓမ္မောပိ၊ သုတ်အဘိဓမ္မာကိုလည်း။ ဒေသိတော စေဝ၊ ဟောလည်းဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပညတ္တော စ၊ ပညတ်လည်း ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ဝေနေယျတို့၏သန္တာန်၌ ထားလည်းထားအပ်ပြီ။ ဝိနယောပိ၊ ဝိနည်းကိုလည်း။ ဒေသိတော စေဝ ပညတ္တော စ။ ပညတ္တော စ နာမ၊ ပညတ်မည်သည်ကိုလည်း။ ထပိတော၊ ထားတော်မူအပ်ပြီ။ ပထပိတော၊ အပြားအားဖြင့်

တထာဂတပစ္ဆိမဝါစာအပိုင်း] ဘာသာဋီကာ

၂၅၃

ထားတော်မူအပ်ပြီ။ ထို အထွေ၊ သော ဝေါ မမစ္စယေနာတိ၊ ကား။ သော ဓမ္မဝိနယော၊ ထို သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းသည်။ မမ၊ ငါ၏။ အစ္စယေန၊ ကုလ်လွန်တော်မူရာ အခါ၌။ တုမှာကံ၊ သင်တို့၏။ သတ္ထာ၊ ဆရာသည်။ (ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။)

ဟိ၊ မှန်။ မယာ၊ သည်။ ဝေါ၊ တို့အား။ ဌိတေနော၊ သက်တော် ထင်ရှား ရှိတော်မူသည်သာလျှင်။ (ဟုတုာ။) ဣဒံ၊ ဤ အပြစ်သည်။ လဟုကံ၊ လဟုက တည်း။ ဣဒံ၊ ဤအပြစ်သည်။ ဂရုကံ၊ ဂရုက တည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ သတေကိစ္ဆံ၊ ကုစားခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၏။ ဣဒံ၊ သည်။ အတေကိစ္ဆံ၊ ကုစားခြင်းမရှိ။ ဣဒံ၊ သည်။ လောကဝဇ္ဇံ၊ လောက၌ ရှောင်ကြဉ်ထိုက်သော အပြစ်တည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ပညတ်တော်ကြောင့် ရှောင်ကြဉ်ထိုက်သော အပြစ်တည်း။ အယံ အာပတ္တိ၊ ဤအာပတ်သည်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ဝုဠာတိ၊ ထနိုင်၏။ အယံ အာပတ္တိ၊ သည်။ ဂဏဿ၊ ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ အယံ (အာပတ္တိ)၊ သည်။ သံသဿ၊ ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္ထာပတ္တိက္ခန္ဓဝသေန၊ ခုနစ်ပါးသော အာပတ်တို့၏ မလွန်ကျူးထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဒေသိတော-၌ စပ်။) [သတ္တန္တံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ အဝိတိက္ကမနိယတာဝသေန။ -ဋီကာ။] ဝတ္ထုသ္မိ၊ အကြောင်း ဝတ္ထုသည်။ ဩတိဏ္ဏေ၊ သက်ရောက်လတ်သော်။ သခန္ဓကပရိဝါရော၊ မဟာ ဝဂ္ဂခန္ဓက စူဠဝဂ္ဂခန္ဓက ပရိဝါရတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေါ၊ ဒဘတောဝိဘင်းဟူသော။ ဝိနယော နာမ၊ ဝိနည်းမည်သည်ကို။ ဒေသိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သကလမ္မိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တံ ဝိနယပိဋကံ၊ ထို ဝိနည်းပိဋကသည်။ မယိ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးလတ်သော်။ (တနည်း) မယိ၊ ငါ၏။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးခြင်းကြောင့်။ [ဤနည်းကား “လက္ခန္ဓနှင့်ပေါင်း၊ ကျိုးကြောင်း ပြန်ရ၊ လက္ခဏ၊ မုချဟိတ်လည်းဝင်” ဟူသည်နှင့် အညီတည်း။ နောက်၌လည်း ဤသို့နည်းပေးပါ။] တုမှာကံ၊ တို့၏။ သတ္ထုကိစ္ဆံ၊ ဆရာ၏ကိစ္စကို။ သာဓေယတိ၊ ပြီးစေလတ္တံ့။ [ဣဒံ ဝေါ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဝေါ န ကတ္တဗ္ဗန္တိ ကတ္တဗ္ဗာ ကတ္တဗ္ဗဿ၊ ဝိဘာဂေန အနုသာသနတော-ဤအမှုသည် အပ်၏။ ဤအမှုသည် မအပ်။ ဤသို့ ပြုထိုက် မပြုထိုက်သော အကျိုးအပြစ်ကို ဝေဖန်ခြင်း အားဖြင့် သွန်သင်တတ် သောကြောင့် “သတ္ထုကိစ္ဆံ သာဓေယတိ” ဟု ဆိုသည်။]

စ၊ ဆက်။ မယာ၊ သည်။ ဌိတေနော၊ သက်တော်ထင်ရှား တည်ရှိ
 တော်မူသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ။) (ဒေသိတံ-ဌိ စပ်။) စတ္တာရော၊ ကုန်
 သော။ ဣမေ၊ ဤ တရားတို့သည်။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့တည်း။
 စတ္တာရော (ဣမေ။) သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့တည်း။ စတ္တာရော (ဣ
 မေ။) ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ (ဣမာနိ။) ဣန္ဒြိယာနိ၊
 တို့တည်း။ ပဉ္စ (ဣမာနိ။) ဗလံနိ၊ တို့တည်း။ သတ္တံ၊ ကုန်သော။
 (ဣမေ။) ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့တည်း။ (အယံ၊ ဤတရားသည်။) အရိယော၊ မြတ်
 သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်တည်း။ ဣတိ။
 တေန တေနာကာရေန၊ ဝေနေယျတို့အားလျော်သော ထိုထိုအခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ ဝါ၊ ထိုထို အပြားအားဖြင့်။ [တေန တေန ဝေနေယျာနံ
 အဇ္ဈာသယာနုရူပေန ပကာရေန။-ဋီကာ။] ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤ သုံးဆယ်
 ခုနှစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့ကို။ ဝိဘဇိတွာ ဝိဘဇိတွာ၊ ဝေဖန်၍
 ဝေဖန်၍။ သုတ္တန္တပိဋကံ၊ သုတ္တန္တပိဋက ကို။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။
 [ဣမေ ဓမ္မေတိ ဣမေ သတ္တတံ သဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ။ တပုဓာနတ္တာ သုတ္တန္တ
 ဒေသနာယ (သုတ္တန္တဒေသနာတော်၏ ထို ဗောဓိပက္ခိယတရားလျှင် ပဓာနရှိ
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) “သုတ္တန္တပိဋကံ ဒေသိတံ” န္တိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။]
 သကလမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တံ သုတ္တန္တပိဋကံ၊ ထို သုတ္တန္တပိဋက
 သည်။ မယံ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ လတ်သော်။ တုမ္ဟာကံ၊ တို့၏။ “သုတ္တုကိစ္စံကို။
 သာဓေသတိ၊ လတ္တံ။ [တံ တံ စရိယာနုရူပံ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ အနုသာ
 သနတော (ထိုထိုစရိုက်အားလျော်စွာ သမ္မာပဋိပတ်ဖြင့် ဆုံးမတတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ “သုတ္တုကိစ္စံ သာဓေသတိ” ဟု ဆိုသည်။]

စ၊ အဓိတပါးကား။ ဌိတေနော (ဟုတွာ) မယံ (ဒေသိတံ။) ဣမေ၊
 ဤတရားတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့တည်း။ (ဣမာနိ၊ တရား
 တို့သည်။) ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။ (ဣမာ အဋ္ဌာ
 ရသ ဓာတုယော။ (ဣမာနိ) စတ္တာရိ သစ္စာနိ။ (ဣမာနိ) ဗင်္ဂဝိသတိန္ဒြိယာ
 နိ။ (ဣမေ) နဝ။ ဟေတူ၊ ဟိတ်တို့တည်း။ [ကုသလာ ကုသလာ ဗျာကတ
 ဝသေန နဝ ဟေတူ။-ဋီကာ။] (ဣမေ) စတ္တာရော အာဟာရ။ (ဣမေ)
 သတ္တ ဖဿာ။ (ဣမာ) သတ္တ ဝေဒနာ။ (ဣမာ) သတ္တ သညာ။ (ဣမာ)
 သတ္တ သဗ္ဗေတနာ။ (ဣမာနိ၊ ဤတရားတို့သည်။) သတ္တ၊ ကုန်သော။ စိတ္တာ
 နိ၊ စိတ်တို့တည်း။ [“သတ္တ ဖဿာ” တိအာဒိ သတ္တဝိညာဏဓာတုသမ္ပယောဂ
 ဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဝိညာဏဓာတ် ခုနစ်ပါးနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် ဖဿခုနစ်ပါး
 စသည်ဖြစ်ရသည်။]

တကြာပီ၊ ထို ခန္ဓာ-အစရှိသည်တို့တွင်လည်း။ ဧတ္တကာ၊ ဤမျှ အတိုင်း အရည်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရ တို့တည်း။ ဧတ္တကာ(ဓမ္မာ) ရူပါဝစရာ။ ဧတ္တကာ (ဓမ္မာ) အရူပါဝစရာ။ ဧတ္တကာ (ဓမ္မာ။) ပရိယာပန္နာ၊ ဝဋ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။ ဧတ္တကာ (ဓမ္မာ။) အပရိယာပန္နာ၊ ဝဋ်၌ အကျုံးမဝင်ကုန်။ ဧတ္တကာ (ဓမ္မာ။) လောကံယ၊ လောကံယ တို့တည်း။ ဧတ္တကာ (ဓမ္မာ။) လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤ ပရမတ်တရားတို့ကို။ ဝိဘဇိတာ ဝိဘဇိတာ၊ ဤ။ စတုဝိသတိသမန္တပဋ္ဌာနအနန္တနယမဟာပဋ္ဌာန^၁ ပဋိမဏှိတံ၊ နှစ်ဆယ်လေးပါးသော သမန္တပဋ္ဌာန်းတို့ရှိရာ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသော နည်းရှိသော မဟာပဋ္ဌာန်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ အဘိဓမ္မပိဋကံ၊ အဘိဓမ္မာပိဋက ကို။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

သကလမ္ပိ၊ သော။ တံ အဘိဓမ္မပိဋကံ၊ ထို အဘိဓမ္မာပိဋက သည်။ မယိ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ သော်။ တုမ္ဟာကံ သတ္ထုကိစ္စံ သာဓေသတိ။ [ခန္ဓာဒိဝိဘာဂေန ဉ္ဍယမာနံ စတုသစ္စသမ္မောဓာဝဟတ္တာ သတ္တာရာ သမ္မာ သမ္ပုဒ္ဓေန ကာတဗ္ဗကိစ္စံ နိဗ္ဗာဒေသတိ။-ဋီကာ။] ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ အဘိသမ္မောဓိတော၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူရာ နေ့မှ။ ယာဝ ပရိနိဗ္ဗာနာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာနေ့ တိုင်အောင်။ ပဉ္စစတ္တာလီသ ဝဿာနိ၊ လေးဆယ်ငါးဝါတို့ ပတ်လုံး။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ် သော။ လပိတံ၊ မိန့်မြွက်တော်မူအပ်သော။ ဧတံ (ဗုဒ္ဓဝစနံ)၊ ဤ ဘုရား စကားတော်သည်။ (မဟာပဘေဒံ ဟောတိ-၌ စပ်။) တိဏိ၊ သုံးပုံကုန် သော။ ပိဋကာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ နိကာယာ၊ နိကာယ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) နဝ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါတို့သည်။ (ဟောန္တိ။) စတုရာသိတိ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ မဟာပဘေဒံ၊ များသော အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ စတုရာသိတိ ဓမ္မက္ခန္ဓ သဟဿာနိ၊ ဤ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊

၁။ အနန္တနယမဟာပဋ္ဌာန။ ။ဓမ္မာနုလောမေ တိကပဋ္ဌာနာဒယော ဆ,တထာ ဓမ္မ ပစ္စနိယေ,ဓမ္မာနုလောမပစ္စနိယေ, ဓမ္မပစ္စနိယာနုလောမေတိ စတုဝိသတိ သမန္တပဋ္ဌာ နာနိ ဘေဿာတိ စတုဝိသတိ သမန္တပဋ္ဌာနံ၊ တံ ပန ပစ္စယာနုလောမာဒိဝသေန ဝိဘဇိယမာနံ အပရိမာဏနယမေဝါတိ အာဟ “အနန္တနယဟောပဋ္ဌာနပဋိမဏှိတံ” န္တိ။-ဋီကာ။

တည်ရှိကုန်၏။ အဟံ ကောဝ၊ ငါတုရား တပါးတည်းသာ။ ပရိနိဗ္ဗာယာမိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ၏။ စ၊ ဆက်။ ဒါနိ၊ ဌှိ။ အဟံ ကောဝ၊ ငါတုရား တပါးတည်းသာ။ သြဝဒါမိ၊ ဆုံးမတော်မူ၏။ အနုသာသာမိ၊ ကန်မြစ် တော်မူ၏။ မယိ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ သော်။ ဣမာနိ စတုရာသီတိ ဓမ္မ ကုန္တသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ တုမေ၊ သင်တို့ကို။ သြဝဒိဿန္တိ၊ ဆုံးမရန်ကုန် လိမ့်မည်။ အနုသာသိဿန္တိ၊ ကန်မြစ်ရစ်ကုန်လိမ့်မည်။ [သြဝါဒကိစ္စ အနုသာ သနိကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်သောကြောင့် “သြဝဒိဿန္တိ အနုသာသိဿန္တိ” ဟု မိန့် သည်။] ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗဟူနိ၊ ကုန်သော။ ကာရ ဏာနိ၊ အကြောင်းတို့ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလျက်။ “သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္တာ”တိ၊ ဟူ၍။ သြဝဒိတာ၊ သြဝါဒ-ပေးတော်မူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ အနာဂတေ၊ ဌှိ။ စာရိတ္တံ၊ ရဟန်းတို့၏အကျင့်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ ယထာ ခေါ ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

☸ တတ္ထ၊ ထို ယထာ ခေါ ပန-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ သမုဒါစရန္တိတိ၊ ကား။ ကထေန္တိ၊ ပြောဆိုကြကုန်၏။ ဝေါဟရန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ နာမေန ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါတိ၊ ကား။ နဝကတိ၊ နဝက-ဟူ၍။ အ ဝတု၊ မပြောမူ၍။ တိဿ၊ တိဿ။ နာဂ၊ နာဂ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ နာမေန ဝါ၊ အမည်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ကဿပ၊ ကဿပ။ ဂေါတမ၊ ဂေါတမ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဂေါတ္တေန ဝါ၊ အနွယ်အားဖြင့်သော်လည်း ကောင်း။ အာဝုသော တိဿ၊ ငါ့ရှင် တိဿ။ အာဝုသော ကဿပ၊ ငါ့ရှင် ကဿပ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာဝုသောဝါဒေန ဝါ၊ အာဝုသော-ဟူသော ပြောဆိုခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ သမုဒါစရိတဗ္ဗော၊ ခေါ်ဝေါ် ပြော ဆိုထိုက်၏။ ဘန္တေတိ ဝါ အာယသ္မာတိ ဝါတိ၊ ကား။ ဘန္တေ တိဿ၊ အရှင်တုရား တိဿ။ အာယသ္မာ တိဿ၊ အရှင်တိဿ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမုဒါစရိတဗ္ဗော၊ ၏။

သမ္မဟနတူတိ၊ ကား။ အာကင်္ခမာနော၊ အလိုရှိလတ်သော်။ သမ္မဟနတု၊ ပယ်နုတ်ရစ်လော့။ (သမ္မဟနိတုံ၊ ပယ်နုတ်ခြင်းငှာ။) ယဒိ ဣစ္ဆတိ၊ အကယ်

၁။ စာရိတ္တံ ဒဿေန္တော။ ။စာရိတ္တန္တိ သမုဒါစာရာ။ (ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြောင်း အကျင့်။) နဝေသု ပိယာလာပံ (ချစ်ဖွယ် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကို။) ဝုဇေသု ဂါရ ဝါလာပံ (ရိုသေသောအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကို) ဣတိ အတ္ထော။ တေနာဟ “ဘန္တေတိ ဝါ အာယသ္မာတိ ဝါ”တိ။ ဂါရဝဝစနဉ္စေတံ၊ ယဒိန္ဒ ဘန္တေတိ ဝါ အာယသ္မာတိ ဝါ၊ လောကေ ပန တတြာဟံ”န္တိ “ဒေဝါနံ ပိယာ” တိ စ ဂါရဝဝစနမေဝ။-ဇွဲကာ။

၍ အလိုရှိအံ့။ သမ္မဟနယျ)။ ပယ်နုတ်နိုင်၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ပန၊ ပရိ
 ။ပ။အံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မဟနထာတိ၊ သမ္မဟနထ-ဟူ၍။ ဧကံသေ
 နေဝ၊ တခုသောအဖို့အားဖြင့်သာ။ အဝတ္ထာ၊ မိန့်တော်မမူပဲ။ ဝိကပ္ပဝစ
 နေနေဝ၊ ဝိကပ် စကားဖြင့်သာ။ ထပေသိ၊ ထားတော်မူသနည်း။ ဣတိ၊
 ဤကား အမေးတည်း။ မဟာကဿပဿ၊ ။ဗလံ၊ ဉာဏ်အားကို။ ဒိဋ္ဌတ္တော၊
 မြင်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သမ္မဟနထာတိ ဧကံသေနေဝ အဝတ္ထာ
 ဝိကပ္ပဝစနေနေဝ ထပေသိ။ဣတိ၊ဤကား အဖြေတည်း။)ဟိ၊ခွဲ။(တနည်း)
 ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သမ္မဟနထာတိ၊ သမ္မဟနထ-ဟူ၍။
 ဝုတ္တေပိ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ သင်္ဂီတိကာလေ၊ သံဂါယနာတင်ရာ
 အခါ၌။ကဿပေါ၊ သည်။ န သမ္မဟနိဿတိ၊ပယ်နုတ်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ပဿတိ၊ မြင်တော်မူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ရှင်မဟာ၊
 ကဿပ ဉာဏ်စမ်းကို မြင်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိကပ္ပေနေဝ၊
 ဝိကပ် စကားဖြင့်သာ။ ထပေသိ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကနိ သမ္မဟနတု-ဟူသောပါဌ်၌။ ဧကေစ္စ၊ အချို့
 ကုန်သော။ ယေရာ၊ တို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ စတ္တာရိ၊
 ကုန်သော။ ပါရာဇိကနိ၊ တို့ကို။ ထပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာနိ၊ ပါရာ
 ဇိကမ္ပ ကြွင်းကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကနိ၊ ငယ်ကုန် သာ၍
 ငယ်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း။ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။နယေန၊
 ဖြင့်။ ပဉ္စသတိကသံဂီတိယံ၊ ပဉ္စသတိက သံဂါယနာ ၌။ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒကကထာ၊
 ခုဒ္ဒါနု ခုဒ္ဒကကထာ-သည်။အာဂတာဝ၊လာသည်သာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒက
 ကထာ-၌။ ဝိနိစ္ဆယောပိ၊ အဆုံးအဖြတ်ကိုလည်း။ သမန္တပါသာဒိကာယံ၊
 သမန္တပါသာဒိကာ-မည်သော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌။ (မယာ၊ သည်။)ဝုတ္တော၊
 ပြီ။ ပန၊ ဝါဒန္တရ ကား။ ဧကေ၊ အချို့၊ထရာတို့သည်။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

၁။ ဝိကပ္ပဝစနေနေဝ။ ။ဝိ၊ တမျိုးတည်းသာမဟုတ် အမျိုးမျိုးအဖို့ဖို့။ ကပ္ပဝစန၊
 ပြုကြောင်းစကားကို။ “ဝိကပ္ပဝစန”ဟု ဆိုသည်။ သဒ္ဓါကျမ်းများ၌သုံးအပ်သော
 ဝိကပ်မျိုးပင်တည်း။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ စကားတော်ဝယ် “သမ္မဟနတု”ဟု မိန့်တော်မူ၏။
 ဤစကားတော်၌ “အာကင်္ခမာနော သမ္မဟနတု- နုတ်လိုလျှင် နုတ်နိုင်၏”ဟူသော
 စကားကို ကောက်ချက်ချလျှင် “မနုတ်လိုလျှင်လည်း မနုတ်ပဲထားနိုင်၏”ဟု အဓိပ္ပာယ်
 နှစ်မျိုးရ၏။ ဤသို့ အဓိပ္ပာယ် နှစ်မျိုးရသည်ကို “ဝိကပ္ပဝစနေနေဝ”ဟု ဆိုသည်။
 [“အာကင်္ခမာနော သမ္မဟနတု”တိ ဝုတ္တေ “န အာကင်္ခမာနော န သမ္မဟနတု”
 တိပိ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိတိ အာဟ ဝိကပ္ပဝစနေနေဝ ထပေသိ”တိ။-ဋီကာ။]

(ကိံ။) ဘဝန္တ နာဂသေန၊ အရှင်ဘုရား နာဂသေန။ ကတမံ၊ အဘယ် သိက္ခာ ပုဒ်သည်။ ခုဒ္ဒကံ၊ ခုဒ္ဒကပါနည်း။ ဝါ၊ ငယ်သော သိက္ခာပုဒ်ပါနည်း။ ကတမံ၊ သည်။ အနုခုဒ္ဒကံ၊ နည်း။ ဝါ၊ သာဓ်ငယ်သော သိက္ခာပုဒ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မိလိန္တေန၊ မိလိန္တ-မည်သော။ ရညာ၊ သည်။ ပုစ္ဆိတော၊ သည်။ (သမာနော။) မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ အာပတ်သည်။ ခုဒ္ဒကံ၊ ခုဒ္ဒက-တည်း။ ဒုဗ္ဘာသိတံ၊ ဒုဗ္ဘာသိတ-အာပတ်သည်။ အနုခုဒ္ဒကံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာဂသေန ဣစ္ဆရာ၊ သည်။ ခုဒ္ဒါနု ခုဒ္ဒကံ၊ ကိံ။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပန၊ ကား။ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ တံ၊ ထို ခုဒ္ဒါနု ခုဒ္ဒက-သိက္ခာပုဒ်ကို။ အ ဇာနန္တော၊ မသိသည်။ (ဟုတော သာဝေသိ-၌ စပ်။ ကိံ၊ နည်း။) သုဏာတု မေ အာဝုသော သံသော။ပ။ သော ဥတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ကမ္မဝါစံ၊ ကမ္မဝါစာကို။ သာဝေသိ၊ ကြားသိစေပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (ကေစိ အာဟု။) [ဤ ဥတ် အနက်ပေးပုံကို စုဋ္ဌဝဂ္ဂ ပါဠိတော် နိဿယ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပဒကထာ-၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တံ၊ ထို ကေစိ ဆရာတို့၏ နာဂသေန ထေရ်သည် သိ၏ မဟာကဿပ သည် မသိဟု ပြောဆိုကြောင်း စကားကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကေစိဆရာတို့ ပြောသည့်အတိုင်း။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူထိုက်။ (ကသ္မာ နဂဟေတဗ္ဗံ။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာဂသေနဣစ္ဆရာ၊ သည်။ ပရဝါဒိနော၊ ပရ ဝါဒိ-ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဩကာသော၊ အခွင့်သည်။ မာ အဟောသိ၊ မဖြစ်ပါစေ လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဒုက္ကဋ္ဌံ မဟာရာဇ ခုဒ္ဒကံ၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ အနုခုဒ္ဒကံ-ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ မဟာကဿပဣစ္ဆရာ၊ သည်။ ခုဒ္ဒါနု ခုဒ္ဒကာ ပတ္တိံ၊ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒက-အာပတ်ကို။ န သမ္မဟနိဿာမိ၊ မပယ်နုတ်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ သာဝေသိ၊ ကြားသိစေပြီ။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ တိုင်း။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။) ဗြဟ္မဒဏ္ဍကထာပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂီတိယံ၊ ပဉ္စသတိက သင်္ဂီတိခန္ဓက-၌။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမန္တပါသာဒိကာယံ၊ ၌။ (မယာ။) ဝိနိစ္ဆိတော၊ ဆုံးဖြတ် အပ်ပြီ။

မှတ်ချက်။ ။ ခုဒ္ဒါနု ခုဒ္ဒက သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် လူအများတို့က “ဤအမှုသည် ရဟန်းတို့အား အော်”ဟု သိအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်တွေ အများအပြား ရှိနေ၏။ ဥပမာ-“ပွဲမကြည့်ရ”ဟူသော သိက္ခာပုဒ်၊ “ညစာ မစားရ”ဟူသော သိက္ခာပုဒ်၊ “သေရည်အရက် မသောက်ရ”ဟူသော သိက္ခာပုဒ် မျိုးတို့တည်း။ ဤ သိက္ခာပုဒ်မျိုး တို့ကို ပယ်နုတ်လိုက်လျှင် လူတို့က “ရှုမကာလိကံ သမဏေန ဂေါတမေန သာ

တထာဂတပစ္စိမဝါစာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၂၅၉

ဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ” စသည်ဖြင့် ကဲ့ရဲ့ကြလိမ့်မည်။ ကဲ့ရဲ့ရုံသာမက ရဟန်း သံဃာများကို အထင်အမြင်သေး၍ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့ကြ တော့မည်ပင် မဟုတ်။ သို့ဖြစ်လျှင် ခုခွါနု ခုခွက သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပယ်နုတ်ခြင်းသည် သာသနာ တော် ကွယ်ဖို့ရန် နီးကပ်သော အကြောင်းလည်း ဖြစ်သည်။ ဤသိက္ခာပုဒ် များကို မကျင့်ကြသောကြောင့်ပင် ယခုအခါ ထေရဝါဒ မဟုတ်သော မြောက်ပိုင်း မုဒ္ဒသာ သာ ဂိုဏ်းအများလည်း ‘မထင်ရှားတော့ချေ။’ ယခုလည်း ခုခွါနုခုခွက-သိက္ခာပုဒ် တို့ကို မကျင့်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် မကျင့်ခြင်း၏ အကျိုးများကို တွေ့ရပေ လိမ့်မည်။

ကင်္ခါတိ၊ ကား။ ဒေဠကံ၊- နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် လှုပ်ရှားတတ်သော ယုံမှားခြင်းသည်။ ဝိမတီတိ၊ ကား။ ဝိနိစ္ဆိတုံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ။ အသမတ္ထ တာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သိယာ-၌ စပ်။) ဗုဒ္ဓေါ နု ခေါ၊ ဘုရားလေလော။ န ဗုဒ္ဓေါ နု ခေါ၊ ဘုရားမဟုတ်လေသလော။ ဓမ္မော နု ခေါ၊ လော။ န ဓမ္မော နု ခေါ၊ သလော။ သံဃော နု ခေါ။ န သံဃော နု ခေါ။ မဂ္ဂေါ နု ခေါ။ န မဂ္ဂေါ နု ခေါ။ ပဋိပဒေါ နု ခေါ။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက် ကြောင်းအကျင့်လေလော။ န ပဋိပဒေါ နု ခေါ၊ အကျင့်မဟုတ်လေသလော။ ဣတိ၊ ‘သို့။’ ယဿ၊ အကြင် ရဟန်း၏။ သံသယော၊ သံသယ-သည်။ ဥပ္ပဇ္ဈေယျ၊ ထု၏။ တံ၊ ထိုဖြစ်သော သံသယ-ရှိသော ရဟန်းကို။ (သန္တာ ယ၊ ရည်မှန်း၍။) ဝေါ၊ သင်တို့ကို။ ဝဒါမိ၊ မိန့်တော်မူမည်။-ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုစ္ဆထ၊ မေးသော မေးကြကုန်လော့။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ သိယာ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ သဓေ ပတ္တော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။

သတ္ထုဂါရဝေနာပိ န ပုစ္ဆေယျာတိ၊ ကား။ မယံ၊ တို့သည်။ သတ္ထု၊ ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ပဗ္ဗဇိမှာ၊ ရှင်ရဟန်း ပြုခဲ့ကြကုန်ပြီ။ နော၊ ငါတို့၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပစ္စယာပိ၊ တို့သည်လည်း။ သတ္ထု၊ ၏။ “သန္တကာဝ၊ ဥစ္စာတို့သာတည်း။” တေ မယံ၊ ထို ငါတို့သည်။ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကာလံ၊ ကာလပတ်လုံး။ ကင်္ခံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ အ ကတော၊ မူ၍။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ပစ္စိမကာလေ၊ နောက် ဆုံးဖြစ်သော အခါ၌။ ကင်္ခံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န အရဟာမ၊ မထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ သတ္ထရံ၊ ၌။ ဂါရဝေန၊ ရိုသေခြင်း ကြောင့်။ သစေ န ပုစ္ဆထ၊ အကယ်၍ မမေးကုန်အံ့။ သဟာယကောပိ ဘိက္ခဝေ သဟာယကဿ အာရောစေတူတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဿတိ-၌ စပ်။) တုမှာကံ၊ သင်တို့တွင်။ ယော၊ အကြင် ရဟန်းသည်။ ယဿ

၂၆၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မြဲဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဘိက္ခုနော၊ အကြင် ရဟန်း၏။ သန္တိဋ္ဌော၊ ထို ဤအရပ် ပေါင်းဆုံလတ်၍
 မြင်အပ်ဖူးကာမျှဖြစ်သော မိတ်ဆွေသည်။ သမ္ဘတ္တော၊ ကောင်းစွာဆည်း
 ကပ် တတ်သော မိတ်ဆွေသည်။ (အလွန် အကျွမ်းဝင်သော မိတ်ဆွေ
 သည်။) (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ တဿ၊ ထို မိတ်
 ဆွေ ရဟန်းအား။ အာရောစေတု၊ ပြောလော့။ အဟံ၊ သည်။ တေဿ
 ဘိက္ခုဿ၊ ဤရဟန်းအား။ ကထေဿာမိ၊ ဖြေဆိုတော်မူအံ့။ တဿ၊
 ထိုရဟန်း၏။ ကထံ၊ စကားကို။ သုတု၊ ၍။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သင်
 တို့သည်။ နိက္ကမံ၊ ယုံမှားခြင်း မရှိကုန်သည်။ ဘဝိဿထ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။
 ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ [သန္တိဋ္ဌ သမ္ဘတ္တ-တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို
 ဝိဂ္ဂိုဟ်နှင့်တကွ ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဒုတိယ ပါရာဇိက-အဖွင့်၌
 မြဲပြီ။]

ဧဝံ ပသန္နောတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ အဟံ၊
 တပည့်တော်သည်။ သဒ္ဓဟာမိ၊ ယုံကြည်ပါ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤဏ
 မေဝါတိ၊ ကား။ နိက္ကမံဘာဝပစ္စက္ခကရဏဉာဏံ ယေဝ၊ ယုံမှားမရှိသည်၏
 အဖြစ်ကို မျက်မှောက်ပြုတတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည်သာ။ (ဟောတိ။)
 ဧတ္ထ၊ ဤ ယုံမှားမရှိခြင်း၌။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သဒ္ဓါမတ္တံ၊
 ယုံကြည်ခြင်းမျှသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣမေသံ ဟိ အာ
 နန္ဒာတိ၊ ကား။ အန္တောသာဏိယံ၊ ကန့်လန့်ကာ၏ အတွင်း၌။ နိသိန္ဒာနံ၊
 ထိုင်နေကုန်သော။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတနံ၊ ဤ ငါးရာသော ရဟန်း
 တို့တွင်။ ယော ပစ္စိမကောတိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (အာဟ-၌ စပ်။)
 ယော၊ အကြင် ရဟန်းသည်။ ဂုဏဝသေန၊ ဂုဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စိ
 မကော၊ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်၏။ (သော၊ ထို ရဟန်းသည်။)သောတာ
 ပန္နော၊ တည်း။) အာနန္ဒတ္ထေရံ ယေဝ၊ ကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ။

၂၁၀။ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေသတိ၊ ကား။ သတိအဝိပ္ပဝါသေန၊
 သတိနှင့်မကင်းမူ၍ နေခြင်းဖြင့်။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ၊ အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့ကို။
 သမ္မာဒေယျာထ၊ ပြီးစီးစေကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။

၁။ အပ္ပမာဒေန။ ။ပမဇ္ဇနံ ပမာဒေါ န+ပမာဒေါ၊ အပ္ပမာဒေါ။ (ဓမ္မေလျော
 ကြောင်းဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ္တုဂ္ဂါဒ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သတိ။) သော ပန အတ္ထ
 သော ဉာဏုပသဉ္စိတာ သတိ။ (ထို အပ္ပမာဒ-ဟူသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် ဉာဏ်
 နှင့်ယှဉ်သော သတိ တည်း။)။ ယသ္မာ တတ္ထ (ထို ဉာဏ် သတိ တို့တွင်။) သတိ
 ယာ ဗျာပါရော သာတိသယော၊တသ္မာ “သတိ အဝိပ္ပဝါသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။-နိကာ။

ပရိနိဗ္ဗာနမဉ္ဇေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ ညောင်စောင်း၌။ နိပဇ္ဇော၊ လျောင်းတော်မူလျက်။ ပဉ္စစက္ကာလီသဝဿာနိ၊ လေးဆယ့်ငါးဝါတို့ပတ်လုံး။ ဒိန္နံ၊ ပေးတော်မူအပ်သော။ ဩဝါဒံ၊ ကို။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဧကသ္မိံ၊ အပ္ပမာဒပဒေယေဝ ၊ တခုသော အပ္ပမာဒ-ပုဒ်၌သာ။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ အဒါသိ၊ ပေးတော်မူပြီ။ ပန၊ ဆက်။ အယံ တထာဂတဿ ပစ္ဆိမာ ဝါစာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ သင်္ဂီတိကာရကာနံ၊ သံဂါယနာတင်မှုကို ပြုကြကုန်သော ထေရ်တို့၏။ ဝစနံ၊ စကားတည်း။

ပရိနိဗ္ဗာတကထာအဖွင့်

၂၁၉။ ဣတော၊ ဤ ပစ္ဆိမဝါစာ-ကို မိန့်တော်မူပြီးရာ အခါမှ။ ပရံ၊ ၌။ ယံ ပရိနိဗ္ဗာနပရိကမ္မံ၊ အကြင် ပရိနိဗ္ဗာန်၏ ရှေ့အဖို့၌ အဖန်ဖန် ပြုထိုက်သော သမာပတ်ဝင်စားမှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗာတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီ။ တံ(ပရိနိဗ္ဗာနပရိကမ္မံ)၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ပဌမံ ဈာနန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (သံဂီဟိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အထခေါ် ဘဂဝါ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ ပရိနိဗ္ဗာတော ဘန္တေတိ၊ ပါ၌ဖြင့်။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသမာပတ်သို့။ ဝါ၊ ကို။ သမာပန္နဿ၊ ကောင်းစွာ ရောက်တော်မူသော။ ဝါ၊ ဝင်စားတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဿာသပဿာသာနံ၊ ဝင်သက် ထွက်သက်တို့၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။

၁။ အပ္ပမာဒပဒေယေဝ။ပ။အဒါသိ။ ။တံ၊ ထို အလုံးစုံသော စကားတော်ကို။ အတ္ထတော၊ လိုရင်းအနက်အားဖြင့်။ တဿ၊ ထို အပ္ပမာဒ-ပုဒ်၏။ သကလဿ ဗုဒ္ဓဝစနဿ၊ အလုံးစုံသော ဘုရားကားတော်ကို။ သင်္ဂဏှနတော စ၊ သိမ်းယူနိုင်ခြင်းကြောင့်လည်း။ (အပ္ပမာဒပဒေယေဝ ပက္ခိပိတွာ အဒါသိ။) -ဋီကာ။ [“ဇုတိဘဂဝါယထာ နာမ ဖရဏမဉ္ဇေ နိပဇ္ဇော မဟဗ္ဗနော ကုဋုမ္ပိကော ပုတ္တာနံ ဓနသာရံ အာစိက္ခယျ၊ ဧဝမေဝ ပရိနိဗ္ဗာနမဉ္ဇေ နိပဇ္ဇော ပဉ္စစက္ကာလီသဝဿာနိ ဒိန္နံ ဩဝါဒံ သဗ္ဗံ ဧကသ္မိံ အပ္ပမာဒပဒေယေဝ ပက္ခိပိတွာ အဘာသိ” ဟု-သဂါတာဝဂ္ဂ ဗြဟ္မသံယုတ် ဒုတိယဝဂ် ပဉ္စမသုတ် အဋ္ဌကထာ-၌ ဆို၏။]

၂။ ပရိနိဗ္ဗာနပရိကမ္မံ။ ။ဈာနာဒိသု၊ စိတ္တေ စ ပရမုက္ကံသဂတဝသီဘာဝတာယ “ဧတ္တကေကာလေ ဧတ္တကာ သမာပတ္တိယော သမာပဋ္ဌိတွာ ပရိဗ္ဗာယိဿာမိ”တိ ကာလပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ သမာပတ္တိသမာပဋ္ဌနံ “ပရိနိဗ္ဗာနပရိကမ္မံ”န္တိ အဓိပ္ပေတံ၊ -ဋီကာ။

၂၆၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

န အာရုသောတိ ဧတ္ထ၊ ဌိ။ ထေရော၊ အရှင် အနုရုဒ္ဓါထေရ်သည်။ ကထံ၊
 အဘယ်သို့။ ဇာနာတိ၊ သိသနည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ သည်။ သတ္ထာရာ၊
 နှင့်။ သဒ္ဓိယေဝ၊ သာလျှင်။ တံ တံ သမာပတ္တိံ၊ ထိုထိုသမာပတ်သို့။ ဝါ၊
 ကို။ သမာပဇ္ဇန္တော၊ ကောင်းစွာရောက်လတ်သော်။ ဝါ၊ ဝင်စားလတ်သော်။
 ယာဝ၊ လောက်။ နေဝသညာနာသညာယတနာ၊ နေဝသညာနာသညာ
 ယတန-သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) တာဝ၊ ထို နေ
 ဝသညာနာသညာယတန-သမာပတ်မှ ထရာကာလ တိုင်အောင်။ ဂန္ဓာ၊
 လိုက်သွား၍။ ဣဒါနိ၊ ဌိ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နိရောဓံ၊ သို့။ သမာပန္တော၊
 မပြီ။ အန္တော နိရောဓေ စ၊ နိရောဓသမာပတ်၏ အတွင်း၌လည်း။ ကာလံ
 ကိရိယာ နာမ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ သို့။
 ဇာနာတိ၊ ၏။

အထ ခေါ် ဘဂဝါ။ ပ။ သမာပဇ္ဇိတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 စတုဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ်လေးပါးသော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ ပဌမ
 ဇ္ဈာနံ၊ ပထမဈာန်သို့။ ဝါ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ ပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။ တေရသသု၊
 ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ (သမာပဇ္ဇိ။) တထာ၊ ထို့
 အတူ တဆယ်သုံးဌာနတို့၌။ တတိယဇ္ဈာနံ (သမာပဇ္ဇိ။) ပနုရသသု၊
 တဆယ်ငါးပါးကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ။
 ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (စတုဝိသတိယာ၊ သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ပဌမဇ္ဈာ
 နံ၊ သို့။ ဝါ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ သနည်း။ ဝါ၊ သနည်း။ ပ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ။
 သမာပဇ္ဇိ၊ သနည်း။) ဒသသု၊ ကုန်သော။ အသုဘေသု၊ အသုဘ-တို့၌
 လည်းကောင်း။ ဒုတ္တိံ သာကာရေ၊ သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော အဖို့အစုရှိသော
 ကောဋ္ဌာသ-၌လည်းကောင်း။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ကသိဏေသု၊ ကသိုဏ်း
 တို့၌လည်းကောင်း။ မေတ္တာကရုဏာမုဒိတာသု၊ တို့၌လည်းကောင်း။ အာ
 နာပါနေ၊ အာနာပါန-၌ လည်းကောင်း။ ပရိစ္ဆေဒါကာသေ၊ ပရိစ္ဆေဒါ
 ကာသ-၌လည်းကောင်း။ [အာကာသကသိုဏ်းတို့ဆိုသည် ပါဠိတော်၌မပါ
 သောကြောင့် သိခြားခဲ့ထားသည်။] ဣတိ၊ သို့။ တာဝ။ ဒုတိယဈာန်
 စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ စတုဝိသတိယာ၊ သော၊ ဣမေသု ဌာနေသု၊ တို့၌။
 ပဌမဇ္ဈာနံ။ သမာပဇ္ဇိ၊ ပြီ။ ပန၊ ကား။ ဒုတ္တိံ သာကာရံ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 ဒသ၊ ကုန်သော။ အသုဘာနိ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ထပေတွာ၊ ထား
 ၍။ သေသေသု၊ ကြွင်းကုန်သော။ တေရသသု၊ ကုန်သော။ (ဌာနေသု၊
 တို့၌။) ဒုတိယဇ္ဈာနံ။ (သမာပဇ္ဇိ။) စ၊ ဆက်။ တေသု ယေဝ၊ ထို ဌာန
 တို့၌ပင်။ တတိယဇ္ဈာနံ။ သမာပဇ္ဇိ၊ ပြီ။

ပန၊ ကား။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ကသိဏေသု၊ တို့၌လည်းကောင်း။ ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရေ၊ ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရ-၌လည်းကောင်း။ အာနာပါနေ၊ အာနာပါန-၌လည်းကောင်း။ ပရိစ္ဆေဒါကာသေ၊ ၌လည်းကောင်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အရူပေသု၊ အရူပ-တို့၌လည်းကောင်း။ ပန္နရသသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤအရာတို့၌။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ။ သမာပဇ္ဇိ။ စ၊ ဆက်။ အယမ္ပိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော ခြောက်ဆယ်ငါးပါးသော ဈာန်တို့သို့ ကောင်းစွာရောက်ပုံကိုဆိုကြောင်းကထာ-သည်လည်း။ သင်္ခေပကထာ ဝ၊ အကျဉ်းဖြစ်သော ကထာ-ပင်တည်း။ [အယမ္ပိစာတိ ယထာဝုတ္တပဉ္စသဋ္ဌိယာ ဈာနာနံ သမာပန္နဘာဝကထာပိ သင်္ခေပကထာ ဝေ။-ဋီကာ။] ပန၊ စင်စစ်ကား။ နိဗ္ဗာနပုရိ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောမြို့တော်သို့။ ပဝိသန္တော၊ ဝင်တော်မူသော၊ ဓမ္မဿာမီ၊ တရား၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုဝိသတိကောဋ္ဌိသတသဟဿသင်္ချာ၊ ကုဋေနှစ်သန်းလေးသိန်း အရေအတွက်ရှိကုန်သော။ သမာပတ္တိယော၊ သမာပတ်တို့သို့။ ပဝိသိတာ၊ ဝင်တော်မူ၍။ ဝိဒေသံ၊ အရပ်တပါးသို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဉာတိဇနံ၊ ဆွေမျိုးအပေါင်းကို။ အာလိဂေတောလည်ဖက်၍။ (ဂစ္ဆတိ) ဝိယ၊ သွားသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သဗ္ဗသမာပတ္တိသင်္ခ၊ အလုံးစုံသော သမာပတ်ချမ်းသာကို။ အနုဘဝိတော၊ ခံစားတော်မူ၍။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်တော်မူပြီ။ [ကုဋေနှစ်သန်းလေးသိန်းနှင့်စပ်၍ မှတ်ချက်ကို ဒိဃနိကာယ ပါထိကဝဂ် သမ္မသဒနိယသုတ် ဋီကာမှလည်းကောင်း၊ သဂါထာဝဂ္ဂ ဗြဟ္မသံယုတ် ပဉ္စမဝဂ္ဂ ဒုတိယသုတ် ဋီကာမှလည်းကောင်း ယူ၍ ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ အကျယ်ပြထားသည်။]

စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတာ သမနန္တရာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယီတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ၌။ (လဗ္ဘမာနာနိ၊ ကုန်သော။) သမနန္တရာနိ၊ သမနန္တရ-တို့သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ပရိနိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဈာနသမနန္တရံ၊ ဈာနသမနန္တရ-လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ဈာန်၏ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ပရိနိဗ္ဗာန်လည်းကောင်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာသမနန္တရံ၊ လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဖော၏ ကောင်းစွာအခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ပရိနိဗ္ဗာန်လည်း

၁။ ဈာနသမနန္တရံ။ ။စတုတ္ထဈာန်မှ ထ၍ ဘဝင်အစဉ်ဖြစ်၏။ ထိုဘဝင်သည်ပင် ပရိနိဗ္ဗာနစုတိ-ဖြစ်သောကြောင့် “ဘဝင်” ဩတိဏ္ဏဿ တဧတ္ထဝ ပရိနိဗ္ဗာနံ” ဟုဆိုသည်။ “ဘဝင်စိတ်” ဟူသည် ဤနေရာ၌ “စုတိ” ပင်တည်း။

၂၆၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တို့တည်း။ [“တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာန်”ကို ကြည့်
၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ကို အရကောက်သည်။] တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဈာနာ၊
စတုတ္ထဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဘဝဂံ၊ သို့။ ဩတိဏ္ဏဿ၊ သက်ရောက်
သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဘဝင်၌သာ။ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ ပရိ
နိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်းသည်။ ဈာနသမနန္တရံ နာမ၊ ဈာနသမနန္တရ-မည်
၏။ ဈာနာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတော၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဈာနဂါနိ၊ ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို။
ပစ္စဝေက္ခိတော၊ ဆင်ခြင်၍။ ဘဝဂံ၊ ဘဝင်သို့။ ဩတိဏ္ဏဿ၊ သက်ရောက်သော
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဘဝင်၌သာ။ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာသ
မနန္တရံ နာမ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိပိ၊ ဤ ဈာနသမနန္တရ
ပစ္စဝေက္ခဏာသမနန္တရ-တို့သည်လည်း။ သမနန္တရာနေဝ၊ သမနန္တရ-တို့ချည်း
သာတည်း။ [ဤ သမနန္တရ-တို့သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်သာ ဆိုင်သည်
မဟုတ်၊ အခြားရဟန္တာများနှင့်လည်း ဆိုင်သည်။]

ပန၊ ကား။ ဘဝဂါ၊ သည်။ ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်သို့။ ဝါ၊ ကို။
ဈာနာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဈာနဂါနိ၊ တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခိတော၊ ၍။
အပ္ပာကတေန၊ အပ္ပာကတ-ဖြစ်သော။ ဒုက္ခသစ္စေန၊ ဒုက္ခသစ္စာ-ဖြစ်သော။
ဘဝဂံစိတ္တေန၊ ဘဝင်စိတ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီ။ [ဤ
စကားအရ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်သည် “ပစ္စဝေက္ခဏာသမနန္တရ” ဟု
မှတ်ပါ။] ဟိ၊ မှန်။ ယေ ကေမိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သော။
ဗုဒ္ဓါ ဝါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဝါ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ တို့သည်
လည်းကောင်း။ အရိယသဘာဝက ဝါ၊ အရိယသဘာဝ တို့သည်လည်း
ကောင်း။ (အပ္ပာကတေန၊ သော။ ဒုက္ခသစ္စေန၊ သော။ ဘဝဂံစိတ္တေန၊
ဘဝင်စိတ်ဖြင့်သာ။ ကာလံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခြင်းကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။)
အန္တမသော၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်။ ကုန္တကိပိလ္လိကံ၊ ပိုးရဲ့ ခြပုန်းကို။
ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပာကတေန
ဒုက္ခသစ္စေန၊ ဘဝဂံစိတ္တေန၊ သာ။ ကာလံ၊ သေခြင်းကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်
၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ မဟာဘူမိစာလာဒီနိ၊ မဟာဘူမိစာလ-အစ
ရှိသည်တို့သည်။ ဝုတ္တနယာနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိကုန်သည်သာ။
ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၂၂၀။ ဘူတာတိ၊ ကား။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ (သမုဿယံ နိက္ခိပိ
ယန္တိ-၌ စပ်။) အပ္ပဋ္ဌိပုဂ္ဂလောတိ၊ ကား။ ပဋ္ဌိဘဂပုဂ္ဂလဝီရဟိတော၊ သီလ
အစရှိသောဂုဏ်တို့ဖြင့် တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော။ (သတ္တာ-၌ စပ်။)

ပရိနိဗ္ဗုတကထာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၆၅

[ပဋိဘာဂပုဂ္ဂလဝိရဟိတောတိ သီလာဒိဂုဏေဟိ အသဒိသတာယ သဒိသ ပုဂ္ဂလဝိရဟိတော။-ဋီကာ။] ဗလပ္ပတ္တောတိ၊ ကား။ ဒသဝိဓညဏဗလံ၊ ဆယ် ပါးအပြားရှိသော ဉာဏ်တော်အားသို့။ ပတ္တော၊ ရောက်တော်မူသော။ (သတ္တာ၊ သည်။ ဝါ၊ သော်မှလည်း။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ မူရပြီ။)

၂၂၁။ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပါဒဝယသဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိကုန်၏။ တေသံ ဝူပသမောတိ၊ ကား။ တေသံ သင်္ခါ ရာနံ၊ ထို သင်္ခါရတို့၏။ ဝူပသမော၊ ငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ (သုခေါ၊ ချမ်းသာကြောင်းပေတည်း။) အသင်္ခတံ၊ ကံ စသောအကြောင်းတို့သည် မပြု ပြင် မစီရင်အပ်သော။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ နိဗ္ဗာန်သည်သာ။ သုခံ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၂၂၂။ နာဟု အဿာသပဿာသောတိ၊ ကား။ အဿာသပဿာသော။ ဝင်သက်ထွက်သက်သည်။ န ဇာတော၊ မဖြစ်တော့ပြီ။ အနေဇောတိ၊ ကား။ တဏှာသင်္ခါတာယ၊ တဏှာ-ဟုဆိုအပ်သော။ ဇောယ၊ တုန်လှုပ်တတ်သော တဏှာ၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနေဇော၊ တုန်လှုပ်တတ်သော တဏှာရှိတော်မမူသော။ (ယော မုနိ-၌ စပ်။) [ဣဉ္ဇတိ+တောယာတိ ဇော၊ နတ္ထိ+ဇော+ယဿာတိ အနေဇော။]သန္တိမာရဗ္ဘာတိ၊ ကား။ အနုပါဒိသေသံ၊

၁။ သင်္ခါရာနံ ဝူပသမော။ ။သင်္ခါရံ၊ ကံ စသောအကြောင်းတရားတို့သည် ကောင်း စွာရောက်၍၊ ကမယန္တိ၊ ပြုစီမံအပ်ကုန်၏။ ဣတိ သင်္ခါရာ၊ “အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ-အာဟာ၊ ဖဿာ-ဝိညာဉ်များ။ ပစ္စယဟု၊ အကြောင်းစု၊ ခေါ်မှုမြှောက်သား” ဟူသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ-ဉာဏ်၌ ပြုအပ်သော အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ စသောအကြောင်း တို့သည် ကောင်းစွာရောက်၍ ပြုစီရင်အပ်သောကြောင့် ရုပ်နာမ်ဟူသမျှကို “သင်္ခါရ” ဟု ခေါ်ရ၏။ “ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ” တို့ကား ရုပ်နှင့်သာဆိုင်သည်။ သင်္ခါရာ ဝူပသမန္တိ ဧတ္တာတိ ဝူပသမော၊ (ထိုသင်္ခါရတို့ ငြိမ်းရာချုပ်ရာ၊ -ငြိမ်းကြောင်းချုပ် ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် “ဝူပသမ”မည်၏။ (ဝိ+ဥပ+သမုခာတိ။) ထို “ဝူပ သမ”အရ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကို ယူရမည်”ဟု ပြလို၍ “အသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနမေဝ သုခန္တိ အတ္ထော”ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။ [သင်္ခါရာနံ ဝူပသမော-နှင့်စပ်၍ မှတ်ချက် ကို ဆရာတော်၏နိသယဉာဏ်ကြည့်ပါ။]

၂။ အနုပါဒိသေသံ သန္တာယ။ ။သန္တိ-ကို “အနုပါဒိသေသံ နိဗ္ဗာန်”ဟု ဖွင့် သည်။ အနုပါဒိသေသ - နိဗ္ဗာန်ဟူသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားဖြစ်တော်မူချိန်တုန်းက သစ္စာလေးပါး တရားကို သိရာဝယ် ပါဝင်ခဲ့သော နိရောဓသစ္စာပင်တည်း။ ထိုနိရောဓ သစ္စာကို ပရိနိဗ္ဗာနစုတိစိတ်တော်က အာရုံမပြုနိုင်။ စုတိစိတ်သည် ထုံးစံအတိုင်း ကံ

၂၆၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဝိပင်္ဂါနာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် အကြွင်းအကျန် မရှိသော။ နိဗ္ဗာန်၊ အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ပဋိစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ (အကရိ-၌စပ်။) ယံ ကာလမကရိတိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကာလံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူချိန်ကို။ အကရိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) အာဝုသော၊ တို့။ မမ၊ ဤ။ သတ္ထာ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော။ ယော ဗုဒ္ဓမုနိ၊ အကြင် မုနိထွတ်တင် ဘုရားရှင်သည်။ သန္တိံ၊ ရုပ်နာမ်ခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာမှန် အေးနိဗ္ဗာန်သို့။ ဂမိဿာမိ၊ သွားရတော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ကာလံ၊ ကို။ အကရိ၊ ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တာဒိနော၊ လာဘာလာဘ စသည်ရှစ်တန် လောကဓံကြောင့် ဖောက်ပြန်မတုန် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဌိတစိတ္တဿ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့သော စိတ်ရှိတော်မူသော။ တဿ(မုနိနော)၊ ထို မုနိထွတ်တင် ဘုရားရှင်၏။ အဿာသပဿာသော၊ သည်။ န ဇာတော၊ မဖြစ်တော့။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ နပ္ပဝုတ္တတိ၊ မဖြစ်တော့။ ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။)

အသလ္လီနေနာတိ၊ ကား။ အလီနေန၊ မငြိကပ်သော။ အသင်္ကဋ္ဌိတေန၊ မတုန်ဆုတ်သော။ သုဝိကသိတေနော၊ အလွန် ပွင့်လင်းသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (အဇ္ဈဝါသယိ-၌ စပ်။) [သုဝိကသိတေနောဝါတိ ပီတိသောမနဿ ယောဂတော သုဋ္ဌ၊ ဝိကသိတေန မုဒိတေန။-၌ကာ။] ဝေဒနံ အဇ္ဈဝါသယိတိ၊ ကား။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အဓိဝါသေသိ၊ ကိုယ်တော်၏အထက်၌ ဝင်သက် တည်နေစေတော်မူပြီ။ ဝါ၊ သည်းခံတော်မူပြီ။ ဝေဒနာနုဝတ္တိ၊ ဝေဒနာသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်းရှိသည်။ ဟုတော၊ ဣတော စိတော စ၊ ဤမှ ဤမှလည်း။ န သမ္ပရိဝုတ္တတိ၊ ပြောင်းလွှဲတော်မမူ။ ဝါ၊ လူးလွှဲမ့်တော်မမူ။ ဝိမောက္ခောတိ၊ ကား။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မေန၊ တရားအားဖြင့်။ အနာဝရဏဝိမောက္ခော၊ ပိတ်ဆို့တားဆီးခြင်းမရှိသော လွတ်မြောက်ခြင်း

ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် တပါးပါးကို အာရုံပြုရသည်။ ထို့ကြောင့် “အာရဗ္ဗ+အာရုံပြု၍” ဟု ဆိုသော်လည်း ပရိနိဗ္ဗာနစုတိ အပိုက်အတန်၌ အာရုံပြုသည်မဟုတ်။ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိ မရောက်မီ သမာပတ်များစွာကို ဝင်စားတော်မမူမီ ရှေ့အဖို့၌ အာရုံပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ “ထို နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍” ဟူသည် “ပရိနိဗ္ဗာန် စံရတော့မည်” ဟု ရည်ရွယ်တော်မူခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့်-“ပဋိစ္စ သန္ဓာယ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

ပရိနိဗ္ဗာန်တကထာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၆၇

သည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံအားဖြင့်။ အပညတ္တိဘာဝပဂမော^၁၊ နာမည်ပညတ် မရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ပဇ္ဇောတနိဗ္ဗာနသဒိသော၊ မီးတောက် ၏ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းနှင့်တူသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။

၂၂၃။ တဒါသိတိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (အာဟ-၌ စပ်။) သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ မဟာဘူမိစာလောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဘူမိစာလမေဝ၊ မြေတုန်လှုပ်ခြင်းကိုပင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (အာနန္ဒတ္ထေရော။) အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို မြေတုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ လောမဟံသနဉ္စ၊ အမွေးတို့ကို ရှင်စေတတ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကြက် သီးမွေးညင်း ထစေတတ်သည်လည်းကောင်း။ ဘိသနကဉ္စ၊ ကြောက်စေ တတ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသည်လည်းကောင်း။ အာသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ သဗ္ဗာကာရဝရူပေတေတိ၊ ကား။ သဗ္ဗဝရကာရဏူပေတေ၊ အလုံးစုံမြတ်သောသိလ-အစရှိသော အကြောင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ (သမ္မုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗာန်တေ-၌ စပ်။) [အာကာရကို “ကာရဏ” ဟု ဖွင့်သည်။ အာကရေန္တိ အတ္တနော ဖလာနိ သမာနာကာရံ (တူသော၊ အခြင်းအရာရှိ အောင်။) ကရေန္တိတိ အာကာရာ၊ (ကာရဏာနိ။) သဗ္ဗာကာရဝရူပေတေတိ သဗ္ဗဟိ အာကာရဝရေဟိ ဥတ္တမကာရဏေဟိ သိလာဒိဂုဏေဟိ သမန္နာ ဂတေတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။]

၂၂၄။ အဝီတရာဂါတိ၊ ကား။ ပုထုဇ္ဇနာစေဝ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ (ဟောန္တိ။) ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထို ပုထုဇ္ဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမိတို့သည်။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿ-ကို။ အပ္ပဟိနံ၊ မပယ်အပ်သေး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေပိ၊ ထို သောတာပန် သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ဗာဟာ၊ လက်မောင်း တို့ကို။ ပဂ္ဂယု၊ ချီမြှောက်၍။ ကန္တန္တိ၊ မြည်တမ်းကြကုန်၏။ ဥဘောပိ၊

၁။ အပညတ္တိ။ပ။သဒိသော။ “မည်သည့်အရပ်သို့ ရောက်လေ၏”ဟု နာမည် ပညတ် တပ်ဖို့ရန်မရှိ။ ဟောက်နေသောမီး၏ ငြိမ်းခြင်းကဲ့သို့ ရုပ်နာမ်တို့၏ ငြိမ်း အေးခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဤစကားကိုထောက်လျှင် ရုပ်နာမ်တို့၏ ငြိမ်းခြင်းမှတစ်ပါး “အခြားတရား မကျန်ရစ်တော့”ဟု ထင်မှားဖွယ်ရှိ၏။ အမှန်ကား-ရုပ်နာမ်တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကိုသာ “မီးတောက်၏ ငြိမ်းခြင်းနှင့်တူသည်”ဟု ဆိုသည်။ “အနုပါဒိ သော”ဟူသော အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်မြတ်သည်ကား ရုပ်နာမ်ခပ်သိမ်း အေးငြိမ်း သော်လည်း ယနေ့တိုင် တည်ရှိပါသေး၏။ နောက်နောင် ဘုရားများပွင့်တော်မူသော အခါ ရှေးရှေးသောဘုရားရှင်တို့၏ ဤ နိဗ္ဗာန်ကိုပင် အာရုံပြုတော်မူကြပါလိမ့်မည်။

၂၆၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

နှစ်ဘက်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဟတ္ထေ၊ လက်တို့ကို။ သီသေ၊ ဦးခေါင်း၌။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ ရောဒန္တိ၊ ငိုကြွေကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းကို။ ပရိမနယေနော၊ ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ [ငိုခြင်းသဘော ငိုသံသည် ဒေါသမူ၌ယှဉ်သော ဒေါသနယ ကြောင့် ဖြစ်၏။]

၂၂၅။ ဥဇ္ဈာယန္တိတိ၊ ကား။ အယျာ၊ အရှင်တို့သည်။ အိတ္တနာပိ၊ ကိုယ်တိုင်သော်မှလည်း။ အဓိဝါသေတံ၊ မိမိအထက်၌ ဝင်သက် တည်နေစေခြင်းငှာ။ ဝါ၊ သည်းခံခြင်းငှာ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ သေသဇနံ၊ ကြွင်းသော လူအပေါင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သမဿာသေဿန္တိ၊ သက်သာရာ ရစေနိုင်ပါကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိယော၊ ပြောကုန်လျက်။ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။ ကထံ ဘူတာ ပန ဘန္တေ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဒေဝတာ မနသိကရေတိတိ၊ ကား။ ဘန္တေ၊ ရား။ အာယသ္မာအနုရုဒ္ဓေါ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည်။ ကထံ ဘူတာ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့ကို။ သလ္လက္ခေတိ၊ မှတ်သားတော်မူပါသနည်း။ တာ၊ ထိုနတ်တို့သည်။ သတ္ထု၊ ၏။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အဓိဝါသေန္တိ ကိံ၊ သည်းခံနိုင်ပါကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

အထ၊ လျှောက်ရာ ထိုအခါ၌။ တာသံ၊ ထိုနတ်တို့၏။ ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်ပုံကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ထေရော၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ထေရ်သည်။ သန္တာဝုသောတိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို သန္တာဝုသော-အစရှိသော စကားသည်။ ဝုတ္တတ္ထမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာ။ ရတ္တာဝသေသန္တိ၊ ကား။ ဗလဝပစ္စယေ၊ အားကြီးသော မိုးသောက်အခါ၌။ ပရိနိဗ္ဗာတတ္တာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရတ္တိယာ၊ ည၌၏။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသော။ စုလ္လကဒ္ဓါနံ၊ အနည်းငယ်သော ကံလကို။ (ဝီတိနာမေသုံ-၌ စပ်။) ဓမ္မိယာ ကထာယာတိ၊ ကား။ အညာ၊ အခြားသော။ ပါဠိယေက္ကာ၊ အသီးအခြား တပါးသော။ ဓမ္မကထာ နာမ၊ တရားစကား မည်သည်။ နတ္ထိ၊ အာဝုသော၊ တို့။ သဒေဝကော၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကော၊ ၌။ အပ္ပဋ္ဌိပုဂ္ဂလဿ၊ သိလ-အစရှိသော ဂုဏ်အားဖြင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မူသော။ သတ္ထုနော၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ အယံ မစ္စုရာဇာ၊ ဤသေမင်းသည်။ န လဇ္ဇတိ နာမ၊ မရှက်တုံသေး၏။ ပန၊ ကား။ လောကီယမဟာဇနဿ၊ လောကီ၌ဖြစ်သော များစွာသော လူအပေါင်းအား။ ကိမဂ်ံ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ လဇ္ဇိယတိ၊ ရှက်လတ္တံ့နည်း။

၆၆

ဣတိ ဝေရူပါယ၊ ဤသို့သကောရိသော။ မရဏပဋိသံယုတ္တာယ၊ သေခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ကထာယ၊ ဖြင့်။ ဝီတိနာမေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတသံ၊ ထို အရှင်အနုရုဒ္ဓါ အရှင်အာနန္ဒာတို့သည်။ တံ ကထံ၊ ထို မရဏပဋိသံယုတ္တကထာ-ကို။ ကထေန္တော၊ ပြောနေကုန်စဉ်။ မုဟုတ္ထေနော၊ တမုဟုတ်ချင်းဖြင့်ပင်။ အရုဏံ၊ အရုဏ်သည်။ ဥဂ္ဂစ္ဆိ၊ တက်ပြီ။

၂၂၆။ အထ ခေါ် တံ၊ ကား။ အရုဏဂ္ဂံ၊ အရုဏ်တက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ အရုဏ်ဦးကို။ ဒိသ္မာဝ၊ မြင်၍သာလျှင်။ ယေရော၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ထေရ်သည်။ ထေရံ၊ အရှင်အာနန္ဒာ ထေရ်ကို။- ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေ၊ စ၊ ပြီ။ တေနော ကရဏီယေနာတံ၊ ကား။ ကိဒိသေန၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ပရိနိဗ္ဗာနဌာနေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးရာ အရပ်၌။ မာလာဂန္ဓာဒိသက္ကာရေန၊ ပန်း နံသာ အစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်ပါသနည်း။ ကိဒိသေန၊ သော။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ဤ။ နိသဇ္ဇဌာနေနံ၊ ထိုင်နေရာအရပ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ကိဒိသေန၊ သော။ ခါဒနီယဘောဇနီယေန၊ ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဘဂဝတော၊ ဤ။ ပရိနိဗ္ဗုတဘာဝံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသည်၏ အဖြစ်ကို။ သုတံ၊ ကြားရ၍။ ယံ၊ အကြင်ကိစ္စကို။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ တေနော ကရဏီယေန၊ ထိုပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်ပင်။ (သန္တိပတိတာ ဟောန္တိ-၌ စပ်။)

ဗုဒ္ဓသရီရပူဇာ အဖွင့်

၂၂၇။ သဗ္ဗေ တာဠာဝစရံန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တူရိယာဘဏ္ဍံ၊ တူရိယာဘဏ္ဍာကို။ သန္တိပတိတေထာတံ၊ ကား။ ဘေရိံ၊ စည်ကို။ စရာပေတော၊ လည်စေ၍။ သမာဟရထ၊ ကောင်းစွာ ဆောင်ကြကုန်လော့။ တေ၊ ထို ယောက်ျားတို့သည်။ တထေဝ၊ ထို စေခိုင်းသည့် အတိုင်းပင်။ အကံသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ မဏ္ဍလမာဠေတိ၊ ကား။ ဒုဿမဏ္ဍလမာဠေ၊

၁။ တာဠာဝစရံ။ ။စုရာဒိ-တဠ-ဓာတ်သည် ပုတ်ခတ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ တာဠယတိ ဧတ္ထ ဧတံ၊ ဝါ တိ တာဠံ။ တီးခတ်ရာ ဖြစ်သော (တီးခတ်အပ်သော) မောင်း ကြေးနင်း ခွက်ခွင်းစသော တူရိယာ။ ဤနေရာ၌-ထို တူရိယာတို့ကို တီးခတ်ခြင်းတိုင်အောင် ယူပါ။ အဝစရတိ ဧတ္ထာတိ အဝစရံ၊ တာဠဿ၊ တီးခတ်ခြင်း၏ အဝစရံ၊ သက်ဝင်တည်နေရာ တူရိယာဘဏ္ဍာတည်း။ တာဠာဝစရံ၊ တီးခတ်ခြင်း၏ တည်ရာ တူရိယာဘဏ္ဍာ။ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗံ တူရိယာဘဏ္ဍံ” ဟုဖွင့်သည်။ “သန္တိပတိတေထာ” ဟူသည် “ထို တူရိယာဘဏ္ဍာတို့ကို တီးခတ်သူတို့ကို စုဝေးစေကြကုန်” ဟု ကြွေးကြော်ခြင်းတည်း။

၂၇၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

အဝတ် တန်ဆောင်းဝန်းတို့ကို။ ပဋိယာဒေန္တာတိ၊ ကား။ သဇ္ဇန္တာ၊ စီရင်ကုန်လျက်။ (ဝီတိနာမေသု-၌ စပ်။)

ဒက္ခိဏေန ဒက္ခိဏန္တိ၊ ကား။ နဂရဿ၊ ၏။ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေနဝ၊ တောင်အရပ် အဖို့ဖြင့်သာလျှင်။ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂံ၊ တောင်အရပ်အဖို့သို့။ (ဟရိတွာ-၌ စပ်။) ဗာဟိရေန ဗာဟိရန္တိ၊ ကား။ အန္တော နဂရံ၊ မြို့တွင်း သို့။ အပ္ပဝေသေတွာ၊ မသွင်းမူ၍။ နဂရဿ၊ ၏။ ဗာဟိရေနဝ၊ ပြင်ပ အရပ်ဖြင့်သာ။ ဗာဟိရပဿံ၊ ပြင်ဘက် နံပါးသို့။ ဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ (ဈာပေဿာမ-၌ စပ်။) ဒက္ခိဏတော နဂရိယာတိ၊ ကား။ အနုရာဓ ပုရဿ၊ အနုရာဓ-မြို့၏။ ဒက္ခိဏဒ္ဓါရသဒိသေ၊ တောင်တံခါးပေါက်နှင့် တူသော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။ ထပေတွာ၊ ၍။ သက္ကာရသမ္မာနံ၊ ကောင်း စွာပြုခြင်း မြတ်နိုးခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဇေတဝနသဒိသေ၊ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်နှင့်တူသော။ ဌာနေ၊ ၌။ ဈာပေဿာမ၊ မီးသဂြိုဟ်ကြ ကုန်အံ့။ ဣတိ အတ္ထော။ [ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည် သာဝတ္ထိ မြို့နှင့် တမိုင်လောက်ဝေး၏။ “ထို မျှလောက် ဝေးသောအရပ်၌ မီးသဂြိုဟ်ကြ ကုန်စို့”ဟု တိုင်ပင်ကြသည်။]

၂၂၈။ အဋ္ဌ မလ္လပါမောက္ခာတိ၊ ကား။ မဇ္ဈိမဝယာ၊ မဇ္ဈိမ-အရွယ် ရှိကုန်သော။ ထာမသမ္ပန္နာ၊ အားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန် သော။ မလ္လရာဇာနေ၊ မလ္လာမင်းတို့သည်။ (ဥစ္စာရေတုံ န သက္ကောန္တိ-၌ စပ်။) သိသံန္တာတာတိ၊ ကား။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဓောဝိတွာ၊ ဆေး ၍။ နဟာတာ၊ ရေချိုးပြီးကုန်သည်။ (ဟုတွာ။ ဥစ္စာရေန္တာ၊ ကြွမြှောက် ကုန်လတ်သော်။ ဥစ္စာရေတုံ၊ ခြင်းငှာ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။) အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ ထေရော ဝ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ ထေရ်သည်သာ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို မလ္လာမင်းတို့သည်။ အညေသု၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါမှ တပါး ကုန်သော။ မဟာထေရေသု၊ မဟာထေရ်တို့သည်။ သန္တေသုပိ၊ ရှိပါကုန် သော်လည်း။ အယံ၊ ဤ အနုရုဒ္ဓါထေရ်သည်။ နော၊ ငါတို့အား။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကထေဿတိ၊ ပြောဟောတော်မူလိမ့်မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ထေရံ၊ အရှင် အနုရုဒ္ဓါထေရ်ကို။ ပုစ္ဆိသု၊ မေး လျှောက်ကြကုန်ပြီ။

ကထံ ပန ဘန္တေ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပာယောတိ၊ ကား။ ဘန္တေ၊ ရား။ တာဝ၊ နတ်တို့၏ အလိုမှ ရှေးဦးစွာ။ အမှာကံ၊ တပည့်တော် တို့၏။

အဓိပ္ပာယ်၊ အလိုကို။ ဇာနာမ၊ သိကြပါကုန်၏။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။
 ကတံ၊ အဘယ်သို့။ အဓိပ္ပာယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ။
 ပုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ထေရော၊ အရှင် အနုရုဒ္ဓါ၊ ထေရ်သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။
 တေသံ၊ ထို မလ္လာမင်းတို့၏။ အဓိပ္ပာယ်၊ ကို။ ဒသေန္တော၊ ပြလိုသည်။
 (ဟုတွာ။) တုမှာကံ ခေါ် တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟ၊
 မိန့်တော်မူပြီ။ မကုဋ္ဌဗန္ဓနံ၊ နာမ မလ္လာနံ စေတိယန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊
 ဤ အမည်သည်။ မလ္လရာဇ္ဇနံ၊ မလ္လာမင်းတို့၏။ ပသာဓနမင်္ဂလသာလာယ၊
 အဘိသိက်သွန်းရာ အခါဝယ် တန်ဆာဆင်ရာ မင်္ဂလာရှိသော အိမ်တော်
 ၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ သော၊ ဤ မင်္ဂလာ အိမ်တော်
 ကို။ စိတ္တိကတဋ္ဌေန၊ စိတ်မဟုတ်သော်လည်း၊ စိတ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အရိုအသေပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စေတိ
 ယန္တိ၊ စေတိယ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၂၂၉။ ယာဝ သန္တိသမလသင်္ခါရာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ သရသန္တိ၊
 အိမ်တို့၏ အစပ်သည်။ သန္တိ နာမ၊ သန္တိမည်၏။ ဂူထရာသိနိဒ္ဓမနပနာဋ္ဌိ၊
 မစင်အစုကို ထုတ်ပစ်ရာပြန်သည်။ သမလံ နာမ၊ မည်၏။ သင်္ကာရဋ္ဌာနံ၊
 အမှိုက်ပစ်ရာ အရပ်သည်။ သင်္ကဋ္ဌိရံ နာမ၊ သင်္ကဋ္ဌိရ-မည်၏။ ဒိဗ္ဗေဟိ
 စ မာနုသဂေဟိ စ နဇ္ဈေဟိတိ၊ ကား။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဒေဝတာနံ၊
 တို့၏။ နန္ဒာနိ၊ ကခြင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။
 မနုဿာနံ၊ တို့၏။ (နန္ဒာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။) ဂီတာဒိသ၊ သီဆိုခြင်း
 အစရှိသည်တို့၌။ သေ (ဧသော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။ အပံ စ၊
 စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ် အထူးကား။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ အန္တရေ၊
 အကြား၌။ မနုဿာ၊ တို့လည်းကောင်း။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ အန္တရေ၊
 ၌။ ဒေဝတာ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ သက္က
 ရေန္တော၊ ကောင်းစွာပြုကုန်လျက်။ ပူဇေန္တော၊ ပူဇော်ကုန်လျက်။ အဂ
 မံသု၊ သွားကြကုန်ပြီ။

မဇ္ဈေန မဇ္ဈံ နဂရဿ ဟရိတွာတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဘဂဝတော၊
 ၏။ သရီရေ၊ အလောင်းတော်ကို။ ဟရိယမာနေ၊ ဆောင်အပ်သော်။
 ဝါ၊ စဉ်။ မလ္လိကာ နာမ၊ မလ္လိကာ-မည်သော။ ဗန္ဓုလမလ္လသေနာပတိ
 ဘရိယာ၊ ဗန္ဓုလ-မည်သော မလ္လ စစ်သူကြီး ကတော်သည်။ ဘဂဝ
 တော၊ ၏။ သရီရံ၊ ကို။ အာဟရန္တိ၊ ဆောင်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 သုတွာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ သာမိကံသု၊ အရှင်ဖြစ်သော စစ်သူ

ကြီး၏။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကိရိယတော၊ ပြုရာအခါမှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ အပရိဘုဉ္ဇိတော၊ မသုံးစွဲမူ၍။ ထပိတံ၊ ထားအပ်သော။ ဝိသာခါယ၊ ဝိသာခါ၏။ ပဿာဓနသဒိသံ၊ တန်ဆာနှင့်တူသော။ မဟာလတာပဿာဓနံ၊ မဟာလတာ-တန်ဆာကို။ နိဟရာပေတော၊ ထုတ်ဆောင်စေ၍။ ဣမိနာ၊ ဤ မဟာလတာ-တန်ဆာဖြင့်။ သတ္တာရံ၊ ကို။ ပူဇေယာမိ၊ ပူဇော်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တံ၊ ထို မဟာလတာ-တန်ဆာကို။ မဇ္ဇာပေတော၊ ပွတ် တိုက်စေ၍။ ဂန္ဓောဒကေန၊ နံသာရေဖြင့်။ ဓောဝိတော၊ ဆေးကြော၍။ ဒွါရေ၊ မိမိအိမ်တံခါး၌။ ဌိတော၊ တည်ပြီ။

တံ ပဿာဓနံ၊ ထို မဟာလတာ-တန်ဆာသည်။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သောတာ သံ ဣတ္တိနံ၊ ထို ဝိသာခါ မလ္လိကာ အမျိုးသမီးတို့၏။ (ဂေဟေ)စ၊ အိမ် ၌လည်းကောင်း။ ဒေဝဒါနိယစောရဿ၊ ဒေဝဒါနိယ-မည်သော သူခိုး၏။ ဂေဟေ(စ)၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီသု၊ ယေဝ၊ သုံးခုသာလျှင် ဖြစ် ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ အဟောသိ ကိရ၊ ရှိသတတ်။ စ၊ ဆက်။ သာ၊ ထို ဗန္ဓုလ-စစ်သူကြီးကတော်သည်။ သတ္ထု၊ ၏။ သရီရေ၊ သည်။ ဒွါရံ၊ မိမိအိမ်တံခါးသို့။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လတ်သော်။ တာတာ၊ ချစ်သားတို့။ သတ္ထု၊ ၏။ သရီရံ၊ ကို။ သြတာရေထ၊ ချကြပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ပြော၍။ တံ ပဿာဓနံ၊ ကို။ သတ္ထု၊ ၏။ သရီရေ၊ ၌။ ပဋိမုက္ကံ၊ စွပ်လိုက် ပြီ။ သိသတော၊ ဦးခေါင်းတော်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ပဋိမုက္ကံ၊ စွပ်အပ်သော။ တံ၊ ထို မဟာလတာ-တန်ဆာသည်။ ယာဝပါဒတလာ၊ ခြေဖဝါးအပြင် တော်တိုင်အောင်။ ဂတံ၊ ရောက်ပြီ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သရီရံ၊ သည်။ သတ္တရတနမယေန၊ ခုနစ်ပါးသော ရတနာတို့ဖြင့်ပြီးသော။ မဟာပဿာဓနေန၊ မြတ်သော မဟာလတာ-တန်ဆာဖြင့်။ ပဿာဓိတံ၊ တန်ဆာဆင်အပ်သည်။ (သမာနံ။) အတိဝိယ၊ လွန်စွာသာလျှင်။ ဝိရောစိတ္တံ၊ တင့်တယ်တော်မူပြီ။ တံ၊ ထို တင့်တယ်သောအလောင်းတော်ကို။ သာ၊ ထို ဗန္ဓုလ-စစ်သူကြီးကတော်သည်။ ဒိသော၊ မြင်ရ၍။ ပသန္နစိတ္တာ၊ ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတော။) ပတ္တနံ၊ ဆုတောင်းခြင်းကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ (ကိ။) ဘဂဝါ၊ ရား။ ယာဝ၊ လောက်။ ဝဇ္ဇေ၊ ဝဋ်၌။ သံသရိယာမိ၊ ကျင်လည်ရပါလိမ့်အံ့။ တာဝ၊ ထို ဝဋ်၌ ကျင်လည်ရသမျှ ကာလပတ်လုံး။ မေ၊ ၏။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြား တပါးသော။ ပဿာဓနကိစ္စံ၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းကိစ္စသည်။ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်ပါစေသတည်း။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ပဋိမုက္ကံပဿာဓနသဒိသမေဝ၊ စွပ်အပ်

သော တန်ဆာရှိသည်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။
ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ပတ္ထနံ အကာသိ။)

အထ၊ ထိုမှ ခံနာက်၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ သတ္တရတနမယေန၊ သော။
မဟာပသာဓနေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ခိပိတော၊ ကြွမြောက်၍။ ပုရတ္ထိမေန၊ အရှေ့
အရပ်၌ ဖြစ်သော။ ဒွါရေန၊ တံခါးဖြင့်။ နိဟရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။
နဂရဿ၊ ၏။ ပုရတ္ထိမေန၊ အရှေ့အရပ်၌။ မကုဋ္ဌဗန္ဓနံ နာမ၊ မကုဋ္ဌဗန္ဓန-
မည်သော။ မလ္လာနံ၊ တို့၏။ စေတိယံ၊ အမြတ်တနိုး ကိုးကွယ်အပ်သော
မင်္ဂလာအိမ်တော်သည်။ (အတ္ထိ။) ဧတ္ထ၊ ဤ မင်္ဂလာအိမ်တော်၌။ ဘဂဝ
တော၊ ၏။ သရီရံ၊ အလောင်းတော်ကို။ နိက္ခိပိသု၊ ချထားကြကုန်ပြီ။

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု[အဖွင့်]

၂၃၁။ ပါဝါယ ကုသိနာရန္တိကား။ ပါဝါနဂရေ ၌။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဌာ။
စရိတွာ၊ ၍။ ကုသိနာရံ၊ ကုသိန္နာရံမြို့သို့။ ဂမိဿာမိ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊
ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော၊ အခွန်ရှည်သော ခရီးသို့သွား
သည်။ ဟောတိ၊ ရုက္ခမူလေ နိသိဒ္ဓိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဝါ
ဝိဟာရန္တိ၊ ဒိဝါဝိဟာရံ-ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မမူအပ်သနည်း။ (ဣတိ၊
ဤကား အမေးတည်း။) ဒိဝါဝိဟာရတ္ထာယ၊ နေ၌ နေခြင်းအကျိုးငှာ။ အနိ
သိန္နတ္တာ၊ မနေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒိဝါဝိဟာရန္တိ န ဝုတ္တံ၊ ဣတိ၊
ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ထေရဿ၊ ၏။ ပရိဝါရာ၊ အခြံအရံ
ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သုခသံဝဋ္ဌိတာ၊
ချမ်းသာသဖြင့် ကြီးပွားခြင်းရှိကုန်သည်။ မဟာပုညာ၊ ကြီးသောဘုန်းရှိကုန်
သည်။ (ဟောန္တိ။) တေ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ မဇ္ဈိကသမယေ၊ မှန်းတည့်
အခါ၌။ တတ္ထပါသာဏသဒိသာယ၊ လောလောပူသော ကျောက်ဖျာနှင့်
တူသော။ ဘူမိယာ၊ မြေ၌။ ပဒသာ၊ ခြေဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တ၊ သွားရကုန်သည်။
(ဟုတွာ။) ကိလမိံသု၊ ပင်ပန်းကြကုန်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ တေ၊ ထို
ရဟန်းတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ကိလမန္တိ၊ ကုန်၏။ ဂန္တဗ္ဗ
ဌာနဉ္စ၊ သွားထိုက်သော အရပ်သည်လည်း။ န ဒ္ဓရံ၊ မဝေးတော့။ ထောက်၊
အနည်းငယ်။ ဝိဿမိတွာ၊ အပန်းဖြေ၍။ ဒရထံ၊ ပူလောင်ခြင်းကို။ ပဋိပ
ဿမ္မေတွာ၊ ငြိမ်းစေပြီး၍။ သာယန္တသမယေ၊ ညနေချမ်း အခါ၌။ ကုသိ
နာရံ၊ သို့။ ဂန္တဿ၊ ၍။ ဒသဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ပဿိဿာမိ၊ ဖူးမြင်
ရတော့အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ မဂ္ဂါ၊ လမ်းမှ။ ဩက္ကမ္မ၊ ဖဲ၍။ အညတရသ္မိံ

အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော။ ရုက္ခမူလေ၊ သစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌။
သင်္ဃာဋီ၊ သင်္ကန်းကြီးကို။ ပညပေတော၊ ခင်း၍။ ဥဒကတုံဗ္ဗတော၊ ရေဗူးမှ။
ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထပါဒေ၊ လက် ခြေတို့ကို။ သီတလေ၊ အေးသည်တို့ကို။
ကတော၊ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ အဿ၊ ထိုအရှင်မဟာကဿပ၏။ ပရိဝါရဘိက္ခု၊
အခြံအရံ ရဟန်းတို့သည်။ ရုက္ခမူလေ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိတော၊ ၍။ ယောနိသော။
ဖြင့်။ မနသိကာရေ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၌။ ကမ္မံ၊ အမှုကို။ ကုရုမာနာ၊ ပြုကုန်
လျက်။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ရတနာနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ဘဏမာနာ၊
ပြောကုန်လျက်။ နိသိဒ္ဓိသု၊ နေကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒရထဝိနောဒန
တ္တာယ၊ ပူလောင်မှုကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ နိသိန္ဒတ္တာ၊ ထိုင်နေကုန်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဝါဝိဟာရန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ။

မန္ဒာရဝပုပ္ဖံ ဂဟေတောတိ၊ ကား။ မဟာပါတိပုမာဏံ၊ ကြီးစွာသော
ခွက်ပမာဏရှိသော။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းကို။ အာဂန္တုကဒဏ္ဍကေ၊ အာဂန္တုက-ဖြစ်
သော အရိုးတံ၌။ (နဂိုအရိုးမဟုတ် လုပ်၍တပ်ထားသော ပန်းအရိုးတံ၌။)
ထပေတော၊ ၍။ ဆတ္တံ ဝိယ၊ ထီးကိုကဲ့သို့။ ဂဟေတော၊ ကိုင်၍။ (အဒ္ဓါန
မဂ္ဂပုဋိပန္နော ဟောတိ-၌ စပ်။) အဒ္ဓသ ခေါတိ၊ ကား။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာ
နေသည်ကို။ ဒုရတော၊ အဝေး၌။ အဒ္ဓသ၊ လှမ်း၍မြင်ရပြီ။ ပန၊ ဆက်။
ဒိသ္မာ စ၊ မြင်ခြင်းကြောင့်လည်း။ စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။ (ကို၊ နည်း။)-

အာဇီဝကဿ၊ တက္ကတုန်း၏။ ဟတ္ထေ၊ ၌။ ဧတံ မန္ဒာရဝပုပ္ဖံ၊
ဤ မန္ဒာရဝ-နတ်ပန်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ တေဉ္စ၊ ဤ
မန္ဒာရဝ-နတ်ပန်းသည်လည်း။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ မနုဿ
ပထေ၊ လူတို့၏လမ်း၌။ ဝါ၊ လူပြည်၌။ န ပညာယတိ၊ ထင်ရှား
သည်မဟုတ်။ ယဒါ ပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ကောစိ၊ တစုံ
တယောက်သော။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣဒ္ဓိံ၊
ကို။ ဝိကုဗ္ဗတိ၊ အထူးထူး အပြားပြားပြု၏။ ဝါ၊ ဖန်ဆင်း၏။
တဒါ၊ ထိုအခါ၌လည်းကောင်း။ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တဿ၊ သဗ္ဗညု
ဘုရားအလောင်းတော်၏။ မာတုကုစ္ဆိဩက္ကမနာဒိသု စ၊ မယ်တော်၏
ဝမ်းသို့ သက်ရောက်တော်မူရာအခါ အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း။
ဟောတိ၊ ၍။ ပန၊ ဆက်။ အဇ္ဇေ၊ ယနေ့။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်
သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ၊ တန်ခိုး ဖန်ဆင်းမှုကို။ န ကတံ၊
ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ မေ ငါ၏။ သတ္တာ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရားသည်။ မာတုကုစ္ဆိံ၊ သို့။ န ဩက္ကန္တော၊ သက်ရောက်

သည်မဟုတ်။ ကုစ္ဆိတော၊ မယ်တော်၏ဝမ်းမှ။ န နိက္ခန္ဓော၊ ဖွားမြင်တော်မူသည်မဟုတ်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ အဘိသမ္ပောဓိ အပိ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိတော်မူသည်လည်း။ န၊ မဟုတ်။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ၊ တရားဟူသော စကြာရတနာကို လည်စေခြင်းသည်လည်း။ န၊ မဟုတ်။ ယမကပါဠိဟာရိယံ၊ အစုံဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဒေဝေါရောဟဏံ၊ တာဝတိံသာ-နတ်ပြည်မှ သက်ဆင်းတော်မူခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ အာယုသင်္ခါရောဿဇ္ဇနံ၊ အာယုသင်္ခါရ-ကို လွှတ်တော်မူခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ မေ၊ ၏။ သတ္တာ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ မဟလ္လကော၊ ကြီးရင့်တော်မူပြီ။ ဓဝံ၊ မချွတ်။ ပရိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသိ၊ ပြီ။)

တတော၊ ထိုသို့ ကြံခြင်းကြောင့်။ န၊ ထို တက္ကတုန်းကို။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေးအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ နိသိန္နကောဝ၊ ထိုင်လျက်သာလျှင်။ သစေ ပုစ္ဆာမိ၊ အကယ်၍ မေးအံ့။ (ဧဝံ သတိ။)သတ္တရိ၊ ဌ။ အ ဂါရဝေါ၊ မရိုသေ မလေးစားခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတော၊ ပြုအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ ဌိတဋ္ဌာနတော၊ ရပ်ရာအရပ်မှ။ အပ္ပက္ကမ္ပ၊ ဖဲသွား၍။ ဆဒ္ဒန္တော၊ ဆဒ္ဒန်မည်သော။ နာဂရာဇော၊ ဆင်မင်းသည်။ မဏိစမ္ပံ၊ ပတ္တမြားသားရေကို။ (ပါရုပတိ)ဝိယ၊ ခြုံသကဲ့သို့။ ဒသဗလဒတ္တိယံ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ပေးတော်မူအပ်သော။ မေသဝဏ္ဏံ၊ မိုးတိမ်အဆင်းရှိသော။ ပံသုကူလစီဝရံ၊ ပံသုကူသင်္ကန်းကို။ ပါရုပိတွာ၊ ရမ်းတော်မူ၍။ ဒသနဓ သမောဓာနသမုဇ္ဇလံ၊ ဆယ်ချောင်းသော လက်သည်းအပေါင်းတို့ဖြင့် တောက်ပသော။ အဉ္ဇလိံ၊ ကို။ သိရသ္မိံ၊ ဌ။ ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊ တည်စေ၍။ သတ္တရိ၊ ဌ။ ကတေန၊ ပြုအပ်သော။ ဂါရဝေန၊ ရိုသေ လေးစားခြင်းဖြင့်။ အာဇီဝကဿ၊ ၏။ (ဘက်သို့။) အဘိမုခေါ၊ ရှေးရှုသော မျက်နှာရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ (မျက်နှာလှည့်၍။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ သတ္တာရံ၊ ကို။ ဇာနာသိ၊ သိပါသလော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရ။ပ။ အံ့။ သတ္ထု၊ ၏။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်းကို။ ဇာနန္တော၊ သိသည်။ (ဟုတွာ။) ပုစ္ဆိ ကိံ၊ မေးသလော။ အဇာ

နန္တော၊ မသိသည်။ (ဟုတွာ။ ပုစ္ဆိ ကိံ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ခိဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓံ၊ အာဝဇ္ဇနိုး၌ စပ်၏။ ဝါ၊ ဆင်ခြင်မှုနှင့် စပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ သေ (သေဝေ)၊ ဤ အရှင်မဟာကဿပ-သည်။ အနာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ ဆင်ခြင် တော်မမူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဇာနန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ အချို့ ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ။) ထေရော၊ အရှင် မဟာကဿပ-ထေရ်သည်။ သမာပတ္တိ ဗဟုလော၊ များသော သမာပတ်ရှိ၏။ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနလေဏမဏ္ဍပါဒီသု၊ ညဉ့်နေရာအရပ် နေနေရာအရပ် လိုက် မဏ္ဍပ် အစရှိသောအရပ်တို့၌။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ သမာပတ္တိဗလေနေဝ၊ သမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။ ယာပေတိ၊ မျှတ တော်မူ၏။ ကုလသန္တကံ၊ အမျိုး တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဂါမံ အပိ၊ ရွာသို့သော်မှလည်း။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ဒှါရေ၊ ၌။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ သမာပတ္တိတော၊ မ။ ဝဋ္ဋိတော၊ ထတော်မူသည်။ (ဟုတွာ) ဝ၊ ဖြစ်၍သာ။ ဘိက္ခံ၊ ဆွမ်းကို။ ဂဏှာတိ၊ ခံယူ၏။ ထေရော၊ ထေရ်သည်။ ပစ္ဆိမေန၊ နောက်ဆုံး၌ဖြစ် သော။ ဣမိနာ အတ္တဘာဝေန၊ ဤ အတ္တဘောဖြင့်။ မဟာဇနာနုဂ္ဂဟံ၊ များစွာသော လူအပေါင်းကို ချီးမြှောက်တော်မူခြင်းကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုအံ့။ ယေ၊ အကြင် လူတို့သည်။ မယံ၊ ငါ့အား။ ဘိက္ခံ ဝါ၊ ဆွမ်းကို သော်လည်း။ ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကြကုန်၏။ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ၊ နံသာ ပန်း အစရှိ သော ပူဇော်ဖွယ်တို့ဖြင့်။ သက္ကာရံ ဝါ၊ ပူဇော်မှုကိုသော်လည်း။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုလူတို့၏။ တံ၊ ထို ဆွမ်းကိုလှူခြင်း နံသာ ပန်းအစရှိ သည်တို့ဖြင့် သက္ကာရကိုပြုခြင်းသည်။ မဟပုလံ၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သမာ ပတ်ဝင်စားမှုကို။ ကရေတိ ကိရ၊ ပြုသတတ်။ တသ္မာ သမာပတ္တိဗဟုလတာယ၊ ထိုသို့များသော သမာပတ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ သို့။ အဇာနန္တောဝ၊ မသိသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ။) ပုစ္ဆိတိ၊ မေး၏။ ဣတိ၊ ဝဒန္တိ။ တံ၊ ထို ဧကေ-ဆရာတို့၏စကားကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူထိုက်။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ သနည်း။) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခြင်း၌။ အ ဇာနနကာရဏံ၊ မသိခြင်း၏အကြောင်းသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ သတ္တု၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ဒသသဟဿိလောကဓာတုကမ္မနာဒီဟိ၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်း အစရှိကုန်သော။ နိမိတ္တေဟိ၊ နိမိတ်တို့ဖြင့်။ အဘိလက္ခိတံ၊ အလွန်မှတ်သားအပ်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။)

ပန၊ အန္တယ ကား။ ထေရဿ၊ ၏။ ပရိသာယ၊ ပရိသတ်၌။ ကေဟိစိ၊ အချိုကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ဘဂဝါ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ ဖူးမြင်အပ်၏။ ဝါ၊ ဖူးမြင်အပ်ဖူး၏။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ (ဘိက္ခုဟိ။) န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ မဖူးမြင်အပ်။ ဝါ၊ မဖူးမြင်အပ်ဖူး။ တတ္ထ၊ ထို ရဟန်းတို့တွင်။ ယေဟိ ပိ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်လည်း။ (ဘဂဝါ၊ ကို။) ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ တေပိ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း။ (ဘဂဝန္တံ၊ ကို။) ပဿိတုကာမာဝ၊ ဖူးမြင်ခြင်းကို အလိုရှိကြ ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ။) ယေဟိ ပိ၊ တို့သည်လည်း။ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ အပ်။ ဝါ၊ ဖူး။ တေပိ၊ ထိုမဖူးမြင်ဖူးသော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ပဿိတုကာမာဝ၊ သာလျှင်။ (ဟောန္တိ။) တတ္ထ၊ ထိုရဟန်းတို့တွင်။ ယေဟိ၊ တို့သည်။ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ အပ်။ ဝါ၊ ဖူး။ တေ၊ မဖူးမြင်အပ်ဖူးသော ရဟန်းတို့သည်။ အတိဒဿနကာမတာယ၊ အလွန်ဖူးမြင်ခြင်းကို အလိုရှိကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဂန္တု၊ ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကုဟိ၊ အဘယ်မှာပါနည်း။ ဣတိ၊ - သို့။ ပုစ္ဆန္တု၊ မေးကုန်လတ်သော်။ ပရိနိဗ္ဗုတောတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီဟူ၍။ သုတု၊ ၍။ သန္တာရေတု၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာဆောင် ထားခြင်းငှာ။ နာသက္ခိယန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်လှတံ့။ စိဝရဉ္စ၊ ကိုလည်း ကောင်း။ ပတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဆဉ္စေတု၊ စွန့်ပစ်၍။ ဧဝတ္ထု၊ တခုတည်းသော ကိုယ်အဝတ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတု) ဝါ၊ ၍လည်းကောင်း။ ဒုန္တိဝတ္ထု၊ မကောင်းသဖြင့်ဝတ်အပ်သော ကိုယ်အဝတ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတု) ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဒုပ္ပာရုတု၊ မကောင်းသဖြင့် ရမ်းအပ်သော ကေသီ- ရှိကုန်သည်။ (ဟုတု) ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဥရေနိ၊ ရင်တို့ကို။ ပဋိပိသန္တု၊ ညှဉ်းဆဲကုန်လျက်။ ဝါ၊ ထုကုန်လျက်။ ပရောဒိယန္တိ၊ ငိုကြကုန်လှတံ့။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ငိုရာ၌။ မနုဿ၊ တို့သည်။ မဟာကဿပတ္ထေရေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကု။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ ပံသုကုလိကာ၊ ပံသုကု-ဓုတင်ဆောင် ကိုယ်တော် ကြီးတို့သည်။ သယမ္ပိ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ ဣတ္ထိယော ဝိယ၊ မိန်းမတို့သည်ကဲ့သို့၊ ပရောဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ ကိ၊ အဘယ်ကြောင့်။ အမေ၊ တို့ကို။ သမဿာသေယန္တိ၊ သက်သာစေနိုင်ပါကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ မယံ၊ ငါ၏(အပေ၍) ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ ဒယန္တိ၊ ပေးကြကုန်လှတံ့။ ဣဒံ ပန၊ ဤ အရပ်သည်ကား။ သုညံ၊ လူတို့မှ ကင်း ဆိတ်သော။ မဟာ အရညံ၊ ကြီးစွာသော တောတည်း။ ဣဓ၊ ဤတော ကြီး၌။ ယထာ တထာ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ရောဒန္တေသု၊ ငိုကုန်လတ်သော်။ ဒေါသော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုရိမ

၂၇၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

တရံ၊ 'ရေဉ္စိစွာ။ သုတ္တာ နာမ၊ ကြားရပြီး၍ မည်သည်။ သောကောပိ၊ သောကသည်လည်း။ တနုကော၊ နည်းပါးသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံတော်မူ၍။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သတုပ္ပါဒနတ္ထာယ၊ သတိကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ။ ဇာနန္ဒောဝ၊ သိလျက်သာလျှင်။ ပုစ္ဆိ၊ မေးတော်မူပြီ။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

အဇ္ဇ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတော သမဏောဂေါတမောတိ၊ ကား။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ သမဏော ဂေါတမော၊ ရဟန်းဂေါတမသည်။ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍ ခုနစ်ရက်ရှိပြီ။ တံတော မေ ဣဒန္တိ၊ ကား။ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ ၏။ တံတော ပရိနိဗ္ဗုတဋ္ဌာနတော၊ ထို ပရိနိဗ္ဗာန် စံရာအရပ်မှ။ (ဣဒံ၊ မနွာရဝံပုပ္ဖံ၊ ကိ၊ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။)

၂၃၂။ သုဘဒ္ဓေါ နာမ ဝုဇုပဗ္ဗဇိတောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤ။ သုဘဒ္ဓေါတိ၊ သုဘဒ္ဓ-ဟူသည်။ တဿ၊ ထို တောထွက် ရဟန်းကြီး၏။ နာမ၊ တည်း။

[သုဘဒ္ဓေါ-ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ဝုဇုပဗ္ဗဇိတော-ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ဝုဇုကာလေ ပန” စသည်ကိုမိန့်။]

ပန၊ ကား။ ဝုဇုကာလေ၊ ကြီးရင့်သူ၏ အခါ၌။ ဝါ၊ ကြီးရင့်ရာအခါ၌။ 'ပဗ္ဗဇိတတ္တာ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုဇုပဗ္ဗဇိတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ပရိဟာရ။ပ။ အံ၊ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထို သုဘဒ္ဓ-သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အလံ အာဝုသော မာသောစိတ္တ-အစရှိသည်ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြောရသနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) ဘဂဝံတိ၊ ဤ။ အာဿာတေန၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းကြောင့်။ (ဧဝံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။ အယံ ဧသော၊ ဤ သုဘဒ္ဓ-သည်။ ခန္ဓကေ၊ မဟာဝဂ္ဂ ခန္ဓက၌။ အာဂတေ၊ လာသော။ အာတုမာဝတ္ထုသ္မိံ၊ အာတုမာ ဝတ္ထု၌။ နဟာပိတပုဗ္ဗကော၊ ရှေး၌ဆတ္တာသည်ဖြစ်ဖူးသော။ ဝုဇုပဗ္ဗဇိတော၊ ကြီးသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သူသည်။ (ဟုတွာ။) ဘဂဝတိ၊ သည်။ ကုသုနာရတော၊ မှ။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ အစုတေဋ္ဌသေဟိ၊ အခွဲအားဖြင့် တဆယ့်သုံးလိကုန်သော။ ဘိက္ခုသတေဟိ၊ ရဟန်းအရာတို့နှင့်။ (တနည်း) အစုတေဋ္ဌသေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ၊ အခွဲအားဖြင့် တထောင်သုံးရာသော ရဟန်းတို့နှင့်။ ဝါ၊ တထောင်နှစ်ရာငါးဆယ်သော ရဟန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ အာတုမံ၊ အာတုမမြို့သို့။ အာဂစ္ဆန္တေ၊ ကြွလာတော်မူလတ်သော်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဂစ္ဆတိ၊ ကြွလာတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သုတ္တာ၍။ (အဝေါစ-၌ စပ်။) အာဂတကာလေ၊

ကြွလာရာ အခါ၌။ ယာဂုပါနံ၊ ယာဂုသောက်ဖွယ်ကို။ ကရိဿာမံ၊ ပြုအံ။
ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သာမဏေရတုမိယံ၊ သာမဏေဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်၌။
ဌိတေ၊ တည်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပုတ္တေ၊ တို့ကို။ တေ၊ ဤ
စကားကို။ အဝေ၊ ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) တာတာ၊ ချစ်သားတို့။
ဘဂဝါ၊ သည်။ အာတုမံ၊ သို့။ မဟတာ၊ များစွာသော။ ဘိက္ခုသတေ
ဟိ၊ ရဟန်းအရာတို့နှင့်။ အစုတေဋ္ဌသေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ၊ တထောင်
နှစ်ရာငါးဆယ်သော ရဟန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ အာဂစ္ဆတိ ကိရ၊ ကြွလာ
သတတ်။ တာတာ၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဂစ္ဆထ၊ သွားကြကုန်။ ခုရ
တဏှံ၊ သင်ခန်းသဏှာကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ နာဠိယာဝါပကေန၊ စလယ်
တောင်းအိပ်ဖြင့်။ အနုဗရကံ၊ အိမ်စဉ်အတိုင်း။ အာဟိဏ္ဏထု၊ လှည့်လည်
ကြကုန်လော့။ [“အနုဗရကံ အနုဗရကံ” ဟု နှစ်ပုဒ်မလို။] လောဏမ္ပိ၊
ဆားကိုလည်းကောင်း။ တေလမ္ပိ၊ ဆီကိုလည်းကောင်း။ တဏှုလမ္ပိ၊ ဆန်
ကိုလည်းကောင်း။ ခါဒနီယမ္ပိ၊ ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း။ သံဟရထ၊ ကောင်း
စွာ ဆောင်ခဲ့ကြကုန်။ ဝါ၊ စုဆောင်းကြကုန်။ အာဂတဿ၊ ကြွလာ
သော။ ဘဂဝတော၊ ဖွဲ့။ ယာဂုပါနံ၊ ကို။ ကရိဿာမ၊ ကုန်အံ။ ဣတိ
(အဝေ၊) တေ၊ ထို သာမဏေ-တို့သည်။ တထာ၊ ထိုပြောသည့်အတိုင်း။
အကံသု၊ ကုန်ပြီ။

မနုဿာ၊ တို့သည်။ မဉ္ဇုကေ၊ သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိကုန်သော။ ပဋိ
ဘာနေယျကေ၊ ရှေးရှုထင်လာသောဉာဏ်ပညာရှိကုန်သော။ တေ ဒါရကေ၊
ထို သာမဏေကလေးတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ကာရေတုကာမာပိ၊ ဆံ မုတ်ဆိတ်
ကို ပြုပြင်စေခြင်းငှာ အလိုရှိသူတို့သည်လည်းကောင်း။ အ ကာရေတုကာ
မာပိ၊ အလိုမရှိသူတို့သည်လည်းကောင်း။ ကာရေန္တိ ယေဝံ၊ ပြုစေကုန်
သည်သာ။ ကတကာလေ၊ ဆံ မုတ်ဆိတ် ရိတ်မှုကို ပြုရာအခါ၌။ [အချို့
စာအုပ်တို့၌ “ဂတကာလေ” ဟုလည်းရှိ၏။ မကောင်း။] တာတာ၊ တို့။
ကိ၊ အဘယ်ဝတ္ထုကို။ ဂဏိဿထ၊ ယူကုန်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆန္တိ၊
ကုန်၏။ တေ၊ ထို ကိုရင်ကလေးတို့သည်။ အမှာကံ၊ ကျွန်ုပ်တို့အား။
အညေန၊ အခြားသော။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော ဝတ္ထုဖြင့်။ န အတ္ထော၊
အလိုမရှိ။ နော၊ တို့၏။ ပိတာ၊ ပန၊ အဖသည်ကား။ ဘဂဝတော၊ ၏။
အာဂတကာလေ၊ ၌။ ယာဂုပါနံ၊ ယာဂုအလှူကို။ ဒါတုကာမော၊ ပေး
လှူခြင်းကို အလိုရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ပြောကြကုန်၏။ တံ၊ ထို စကား
ကို။ သုတော၊ ကြားရ၍။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အပရိဂဏေတွာဝ၊ မရေ

တုက်မူ၍သံလျှင်။ ယံ၊ အကြင်ဝတ္ထုကို။ တေ၊ ထို ကိုရင်ကလေးတို့သည်။ အာဟရိတံ၊ ဆောင်ယူခြင်းငှာ။ သက္ကောန္တိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ (တံ၊ ထို ဝတ္ထုကို။) ဒေန္တိ၊ ပေးကြကုန်၏။ ယမ္ပိ၊ အကြင် ဝတ္ထုကိုလည်း။ (အာဟရိတံ။) န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ (တမ္ပိ၊ ထိုဆောင်ယူခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်အပ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း။) မနုဿေဟိ၊ တို့ကို။ ပေသေန္တိ၊ ပို့စေကြကုန်၏။

အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဘဝံဝတိ၊ သည်။ အာတုမံ၊ သို့။ အာဂန္တော၊ ရှိ။ -တုသာဂါရံ၊ ကောက်ရိုးအိမ်သို့။ ဗဝိဋ္ဌေ၊ ဝင်တော်မူပြီးလတ်သော်။ သုတဒ္ဓေါ၊ သည်။ သာယန္တသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ဂါမဒ္ဓါရံ၊ ရွာတံခါးသို့။ ဂန္တော၊ ရှိ။ မနုဿေ၊ တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ သိစေပြီ။ ဝါ၊ ပြောပြီ။ (ကို။) ဥပါသကာ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ တုမ္ဟာကံ၊ တို့၏။ သန္တိကာ၊ အထံမှ။ အညံ၊ အခြားသော။ ကိဉ္စ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို။ န ပစ္စာသိသာမိ၊ မတောင်းတပါ။ မယံ၊ ၏။ ဒါရကေဟိ၊ တို့သည်။ အာဘတာနိ၊ ဆောင်ယူအပ်ကုန်သော။ တဏှုလာဒီနိ၊ ယေဝ၊ ဆန် အစရှိသော ဝတ္ထုတို့သည်သာ။ သံသဿ၊ အား။ ဝါ၊ ဖို့။ ပဟောန္တိ၊ လောက်ပါကုန်၏။ ယံ ဟတ္ထကမ္ပံ၊ အကြင်လက်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုသည်။ (အတ္ထံ၊ ၏။) တံ၊ ထိုလက်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုကို။ ဝါ၊ ထိုလက်အလုပ်ကို။ မေ၊ အား။ ဒေထ၊ ပေးကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ (အာမန္တေသိ။) ဣဒဉ္စိဒဉ္စ၊ ဤမည်သောဝတ္ထု၊ ဤမည်သောဝတ္ထုကိုလည်း။ ဂဏှထ၊ ယူခဲ့ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ သဗ္ဗပကရဏာနိ၊ အလုံးစုံသော အဆောက်အဦတို့ကို။ ဂါဟေတွာ၊ ယူစေ၍။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဥဒ္ဓနာနိ၊ ဖို့နောက်တို့ကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ ဧကံ၊ တစ်ခုသည်သော။ ကုာဠကံ၊ မည်းညစ်သော။ ကာသာဝံ၊ သင်္ကန်းကို။ နိဝါသေတွာ၊ ဝတ်၍။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သောသင်္ကန်းကိုပင်။ ပါရုပိတွာ၊ ရမ်း၍။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ ကရေထ၊ ပြုကြကုန်လော့။ ဣဒံ၊ ကို။ ကရေထ၊ လေ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ သဗ္ဗရတ္တံ၊ အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ (တညလုံး။) ဝိစာရေန္တော၊ စီမံလျက်။ သတသဟဿံ၊ တသိန်းသော အသပြာကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဘောဇ္ဇယာဂုဉ္စ၊ စားအပ်ပြီး၍ သောက်ထိုက်သော ယာဂုကိုလည်းကောင်း။ မခုဂေါဠကဉ္စ၊ ပျားမုန့်ဆုပ်ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိယာဒါပေသိ၊ စီရင်စေပြီ။ ဘောဇ္ဇယာဂုနာမ၊ ဘောဇ္ဇယာဂု မည်သည်။ ဘုဉ္စိတွာ၊ စားပြီး၍။ ပါတဗ္ဗယာဂု၊ သောက်ထိုက်သော ယာဂုတည်း။ [ဘုဉ္စိတွာ ပါတဗ္ဗယာဂုတိ

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု[အဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၀၁

ပဌမံ ဘူတိတော ပိဝိတဗ္ဗယာဂု။-ဋီကာ။] တတ္ထ၊ ထိုဘောဇ္ဇယာဂု၌။ သပ္ပိ
မရဗာဏိတမစ္ဆမံသပုပ္ဖလရသာဒိ၊ ထောပတ်ပျား တင်လဲ-ငါး အသား အပွင့်
အရည် အသီးအရည်အစရှိသော။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့သည့် အလုံးစုံ
သော။ ခါဒနီယံ နာမ၊ ခဲဖွယ်မည်သည်။ (အတ္ထိ။) သဗ္ဗ၊ သောခဲဖွယ်ကို။
ပက္ခိပတိ၊ ထည့်၏။ ကိဉ္စိတု ကာမာနံ၊ ကစားခြင်းကို အလိမ့်သတို့၏။ သီသ
မက္ခနယောဂ္ဂါ၊ ဦးခေါင်းကို သုတ်လိမ်းခြင်း၌ လျောက်ပတ်သည်။ သုဂန္ဓ
ဂန္ဓာ၊ ကောင်းသောအနံ့တည်းဟူသော အနံ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အထ၊ စီရင်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကာလဿေဝ၊ စောစော
၌ပင်။ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ၊ ကိုယ်တော်ကို သုတ်သင်ခြင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဘိက္ခု
သံဃပရိဝုတော၊ ရဲဟန်းအပေါင်း၊ ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတော။) ပိဏ္ဏာယ၊ ဌာ။
စရိတံ၊ ဌာ။ အာတုမနုဂရာဘိမုခေါ၊ အာတုမမြို့သို့ ရှေးရှုသော မျက်နှာ
ရှိတော်မူသည်။ (ဟုတော။) ပါယာသိ၊ ကြွတော်မူပြီ။ မနုဿာ၊ တို့သည်။
တဿ၊ ထိုတောထွက်ရဲဟန်းကြီးအား။ အာရောစေသံ၊ ပြောကြကုန်ပြီ။
(ကိ။) ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂါမံ၊ သို့။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဌာ။ ပဝိသတိ၊ ဝင်တော်
မူ၏။ တယာ၊ သည်။ ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖို့။ ယာဂု၊ ကို။ ပဋိယာဒိတာ။
စီရင်အပ်သနည်း။ ဣတိ (အာရောစေသံ။) သော၊ ထိုတောထွက်ရဲဟန်းကြီး
သည်။ ယထာ နိဝတ္ထပါရုတေဟေဝ၊ အကြင်အကြင် ဝတ်အပ် ရမ်းအပ်သည်
သင်္သလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တေဟိ ကာဠကကာသာဝေဟိ၊ ထိုမည်းနက်သော
သင်္ကန်းတို့ဖြင့်ပင်။ ဧကေန၊ တဘက်သော။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ဒဗ္ဗိဉ္စ၊
ယောက်မကိုလည်းကောင်း။ (ဧကေန ဟတ္ထေန။) ကဋ္ဌစ္ဆုဉ္စ၊ ဇွန်းကိုလည်း
ကောင်း။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဗြဟ္မာ ဝိယ၊ ဗြဟ္မာသည်ကဲ့သို့။ ဒက္ခိဏဇာဏု
မဏ္ဍလံ၊ လက်ယာပုဆစ်ဒူးဝန်းကို။ ဘူမိယံ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊ တည်စေ၍။
ဝန္တိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မေ၊ ၏။ ယာဂု၊ ကို။
ပဋိဂ္ဂဏှာတု၊ ခံတော်မူပါ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဇာနန္တာပိ တံထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိတိ၊ ဟူ၍။
ခန္ဓကေ၊ မဟာဝဂ္ဂခန္ဓက ၌။ အာဂတနယေန၊ လာသောနည်းဖြင့်။ ဘဂဝါ၊
သည်။ ပုစ္ဆိတွာ စ၊ မေးတော်မူ၍ လည်းကောင်း။ သုတွာ စ၊ ကြားသိတော်
မူ၍ လည်းကောင်း။ တံ ဝုစ္စပဗ္ဗဇိတံ၊ ထိုတောထွက် ရဲဟန်းကြီးကို။ ဝိဂရ
ဟိတွာ၊ ကဲ့ရဲ့တော်မူ၍။ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ထို ဝတ္ထုကြောင့်။ အကပ္ပိယ
သမာဒါနသိက္ခာပဒဉ္စ၊ မအပ်သောပစ္စည်း ဝတ္ထုတို့ကို ကောင်းစွာ ယူစေ
ကြောင်း သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း။ (ခေါင်းရိတ်ပေးကြောင်း သိက္ခာပုဒ်ကို

၁၉

လည်းကောင်း။) ခရုဘဏ္ဍပရိဟရဏသိက္ခာပဒဉ္စ၊ သွားလေရာ၌ သင်စုန်း
 ဘဏ္ဍာကို ဆောင်ယူခြင်းဟူသော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်
 သော။ သိက္ခာပဒါနိ၊ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ပညပေတွာ၊ ပညတ်တော်မူ၍။ ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ အနေကကပ္ပကောဋ္ဌိယော၊ များစွာသောကမ္ဘာကုဋေတို့ပတ်လုံး။ ဘောဇနံ၊
 အစာကို။ ပရိယေသန္တာဝ၊ ရှာမှီးကုန်လျက်ပင်။ ဝီတိနာမိတာ၊ လွန်စေအပ်ကုန်
 ပြီ။ အဓမ္မေန၊ မတရားသဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဣဒံ ဘောဇနံ၊ ဤအစာ
 သည်။ တုမှာကံ၊ သင်တို့အား။ န ကပ္ပတိ၊ မအပ်။ ဣမံ၊ ဤအစာကို။
 ပရိတုတ္တာနံ၊ သုံးဆောင်သောသင်တို့အား။ အနေကာနိ အတ္တဘာဝသဟ
 သာနံ၊ ထောင်ပေါင်းများစွာသော အတ္တဘောတို့ပတ်လုံး။ အပါယေသေဝ၊
 အပါယ်တို့၌သာ။ နိဗ္ဗတ္တိယန္တိ၊ ဖြစ်ကြကုန်လတ္တံ့။ အပေထ၊ ဖဲကြကုန်။
 မာ ဂဏှာထ၊ မယူကြကုန်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍။ ဘိက္ခာစာရာ
 ဘိမုခေါ၊ ဆွမ်းခံရာအရပ်သို့ ရွှေ့ရသောမျက်နှာ ရှိတော်မူသည်။ (ဟုတွာ။)
 အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူပြီ။ ကေဘိက္ခုနာပိ၊ တပါးသော ရဟန်းသည်သော်
 မှလည်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော ဘောဇဉ်ကို။ န ဂဟိတံ၊ မခံယူအပ်။

သုဘဒ္ဒေါ၊ သည်။ အနတ္တမနော၊ မိမိစိတ်မရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အယံ၊
 ဤ ရှင်ဂေါတမသည်။ သဗ္ဗံ ဇာနာမိတိ၊ အလုံးစုံကို သိ၏ဟူ၍။ အာဟိ
 ဣတိ၊ လှည့်လည်၏။ န ဂဟိတုကာမော၊ ခံယူခြင်းကို အလိုမရှိသည်။ သစေ
 (ဟောတိ)၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ပေသေတွာ၊ စေလွှတ်၍။ အာရော
 စေတဗ္ဗံ၊ ပြောထိုက်၏။ အယံ ပဏ္ဏာဟာရော နာမ၊ ဤ ကျက်ပြီးသော
 အာဟာရမည်သည်။ သဗ္ဗစိရံ၊ အလုံးစုံသောကာလတို့ထက် ကြာမြင့်စွာသော
 ကာလပတ်လုံး။ တိဋ္ဌန္တော၊ တည်လတ်သော်။ သတ္တာဟမတ္တံ၊ ခုနစ်ရက်မျှ။
 တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤ အာဟာရသည်။ မမ၊ ငါ့ဖို့။
 ယာဝဇီဝံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။ ပရိယတ္တံ၊ စွမ်းနိုင်လောက်သည်။ ဝါ၊ စား
 လောက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ တေန၊ ထို ရှင်ဂေါတမ
 သည်။ နာသိတံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ။ အယံ၊ ဤ ရှင်ဂေါတမ သည်။ မယံ၊
 ၍။ အဟိတကာမော၊ စီးပွားမဲ့ကို လိုလား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဘဂဝတံ၊
 ၌။ အာသာတံ၊ ရန်ငြိုးကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ ဒသဗလေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။
 ဓရန္တေ၊ သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော စကားကို။
 ဝတ္တံ၊ ပြောခြင်းငှာ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ အဿ၊ ထို သုဘဒ္ဒ၏။ ဧဝံ၊
 ဤအကြံသည်။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ (ကိံ။) အယံ၊ ဤ ရှင်
 ဂေါတမ သည်။ ဥစ္စာကုလာ၊ မြင့်မြတ်သော အမျိုးမှ။ (နိက္ခမိတွာ၊ ၍။)

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု[အဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၈၃

ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော။ မဟာပုရိသော၊ မြတ်သော
 ယောက်ျားတည်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော စကားကို။ သစေ ဝက္ခာမိ၊ အကယ်
 ရှိ ပြောအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) မံ ယေဝ၊ ငါ့ကိုသာလျှင်။ သန္တဇ္ဇေယတိ၊
 ခြိမ်းခြောက်လတ္တံ့။ ဣတိ (ဧဝံ)၊ ဤအကြံသည်။ (အဟောသိ ကိရ။)
 သွာယံ (သော+အယံ)၊ ထို သုတဒ္ဓသည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 ပရိနိဗ္ဗာတော၊ မပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ရှိ။ လဒ္ဓဿာသော ဝိယ၊ ရအပ်
 သော သက်သာရာ ရှိသကဲ့သို့။ ဝါ၊ သက်သာရာ ရသည့်ကဲ့သို့။ ဟဋ္ဌ
 တုဋ္ဌော၊ ရှင်လန်းနှစ်သက်သည်။ (ဟုတော။) ဧဝံ၊ ဤသို့ အလံ အာဝုသော
 မာ သောစိတ္တ-အစရှိသည် ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

ထေရော၊ အရှင်မဟာကဿပ ထေရ်သည်။ တံ၊ ထို စကားကို။ သုတံ၊
 ရှိ။ ဟဒယေ၊ စိတ်နှလုံး၌။ ပဟာရဒါနံ ဝိယ၊ ပုတ်ခတ်မှုကို ပေးခြင်းကဲ့သို့
 လည်းကောင်း။ မတ္တကေ၊ ဦးထိပ်၌။ ပတိတသုက္ခာသနံ ဝိယ၊ ကျသော
 ခြောက်သွေ့သော မိုးကြိုးကဲ့သို့လည်းကောင်း။ မညိ၊ မှတ်ထင်ပြီ။ အဿ၊
 ထို အရှင်မဟာကဿပ၏။ ဓမ္မသံဝေဂေါ စ၊ တရားနှင့် ယှဉ်သော ထိတ်
 လန့်ခြင်းသည်လည်း။ (တရားနှင့်ယှဉ်သော ထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တပ္ပ
 ဉာဏ်သည်လည်း။) ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သတ္တာဟမတ္တပရိနိဗ္ဗာ
 တော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး၍ ခုနစ်ရက်မျှသာရှိသေး၏။ အဇ္ဇာပိ၊ ယနေ့
 ၌လည်း။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော
 အဆင်းရှိတော်မူသော။ သရီရံ၊ သည်။ ဓရတိယေဝ၊ ထင်ရှားရှိသေးသည်
 သာ။ ဒုက္ခေန၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာရာမိတသာသနေ
 နာမ၊ ပြီးစေအပ်သော သာသနာတော်၌မည်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာထား
 အပ်သော သာသနာတော်၌မည်သည်။ [အာရာမိတသာသနေတိ သမာဟိတ
 သာသနေ။-ဋီကာ။] ဧဝံ လဟ၊ ဤသို့လျင်မြန်စွာ။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။
 ပါပကသဋ္ဌံ၊ ယုတ်မာသူဟူသော အမှိုက်သရိုက်သည်။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးငြောင်
 သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ သေ(သော)ပါပေါ၊ ဤ အယုတ်
 တမာသည်။ ဝဇုမာနော၊ ကြီးပွားလတ်သော်။ အညေပိ၊ မိမိမှတပါး
 အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝေရူပေ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ သဟာ
 ယေ၊ အဖော်တို့ကို။ လဘိတံ၊ ရရှိ။ ဝါ၊ ရလတ်သော်။ သာသနံ၊ သည်။
 ဩသက္ကာပေတံ၊ အောက်ကျစေခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဆုတ်နှစ်ခြင်းငှာ။ အလံ၊
 စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဓမ္မသံဝေဂေါ။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပြီ။) [ဤဝါကျ၌
 သက္ကာ-ပုဒ် ပိုသည်။ ဤဝါကျကိုဖွင့်သော သာရတ္ထ-၌လည်း သက္ကာ-ပုဒ်
 မပါ။]

တတော၊ ထို ဓမ္မသံဂေဂ-ဖြစ်ပြီးရာ အခါမှ။ (ပရံ၊ ဌံ။) ထေရော၊ သည်။ စိန္တေသိ၊ ကြံမြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ပန၊ စင်စစ်။ အဟံ၊ သည်။ ဣမံ မဟလ္လကံ၊ ဤ တောထွက်ရဟန်းကြီးကို။ ဣဓေဝ၊ ဤအရပ်၌ပင်။ ပိလောတိကံ၊ အဝတ်ပိုင်းကို။ နိဝါသာပေတွာ၊ ဝတ်စေ၍။ ဆာရိကာယ၊ ပြာဖြင့်။ သြကိရာပေတွာ၊ ဦးခေါင်း၌ကြဲဖြန့်စေ၍။ သစေ နိဟရာပေဿာမိ၊ အကယ်၍ နှင်ထုတ်စေအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) မနုဿာ၊ တို့သည်။ (ဒဿေ သန္တိ-၌ စပ်။) သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ ၏။ သရီရေ၊ သည်။ ဓရမာနေ ယေဝ၊ ထင်ရှားရှိစဉ်ပင်။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ ဝိဝဒန္တိ၊ ငြင်းခုံကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏ အပေ၌။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ ဒဿေသန္တိ၊ ပြကြကုန်လတ္တံ့။ တာဝ အဓိဝါသေဿာမိ၊ သည်းခံရဦးတော့ အံ့။ [ဆရာတော်၏နိဿယ၌ “အမှာကံ၊ တို့အား။ ဒေါသံ၊ ကို။ ဒဿန္တိ၊ ပေးကြကုန်လိမ့်လတ္တံ့” ဟု ရှိသည်။]

ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတော၊ ဟောတော် မူအပ်ပြီးသော။ ဓမ္မော၊ သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းသည်။ အသင်္ဂဟိတပုပ္ဖရာ သိသဒိသော၊ သဘောတူရာ ပေါင်း၍မယူအပ်သော ပန်းအစုနှင့်တူ၏။ ဝါ၊ မသိကုံးအပ်သော ပန်းအစုနှင့်တူ၏။ တတ္ထ၊ ထို မသိကုံးအပ်သော ပန်း အစုနှင့်တူသော တရားတော်၌။ ဝါတေန၊ လေသည်။ ပဟလုပ္ပုဂါနိ၊ တိုက် ခတ်အပ်သော ပန်းတို့သည်။ ယတော ဝါ ဘတော ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညား ညားသော အရပ်သို့လည်း။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ လျှင်။ ဧဝရူပါနံ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော။ (တောထွက်ရဟန်းကြီးကဲ့သို့ သဘောရှိကုန်သော။) ပါပပုဂ္ဂလာနံ၊ ယုတ်မာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန၊ အစမ်းဖြင့်။ ကာလေ၊ အခါသည်။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ၊ လွန်သွားလတ်သော် လွန်သွားလတ်သော်။ ဝိနယေ၊ ဝိနည်း၌။ ဝါ၊ ဝိနည်းထည်းက။ ဧကံ၊ တပါး သော။ (သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း။) ဒွေ၊ ကုန်သော။ သိက္ခာ ပဒါနံ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ နဿိသန္တိ၊ ပျောက်ပျက်ကုန်လတ္တံ့။ သုတ္တေ၊ သုတ်၌။ ဝါ၊ က။ ဧကော၊ တပါးသော။ (ပဉ္စဝါရော၊ ပြဿနာအမေးအဖြေ ကဲ့သို့သော ဝိဿဇ္ဇနာ ဝါရ-သည်လည်းကောင်း။) ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဝါရာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ နဿိသတိ၊ [ပဉ္စဝါရာတိ ပဉ္စာ ဝိယ ဝိဿဇ္ဇနာနိ။-ဋီကာ။]

အဘိဓမ္မော၊ အဘိဓမ္မာ၌။ ဝါ၊ က။ ဧကံ၊ သော။ (ဘူမန္တရံ၊ တုံ အထူး အပိုင်းအခြားသည်လည်းကောင်း။) ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဘူမန္တရာနိ၊ တို့ သည်လည်းကောင်း။ နဿိသန္တိ။ [“ယသ္မိ” သမယေ ကာမာဝစရံ ကု

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု[အဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၀၅

သလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ”တိ အာဒိနာ၊ ယသ္မိံ သမယေ ရူပပပတ္တိယာ
မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ”တိအာဒိနာ စ ပဝတ္တာနိ ဧကံ ဒွေ ဘူမန္တရာနိ။-ဋီကာ။]
ဧဝံ၊ ဤသ္မိ ပျောက်ပျက်လတ်သော်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ မူလေ၊
သစ်ပင်၏ အမြစ်သည်။ နဋ္ဌေ၊ ပျောက်လတ်သော်။ ပိသာစသဒိသာ၊ ပိသာ
စ-နတ်တို့နှင့် တူကုန်သည်။ ဝါ၊ ရုက္ခစိုးနတ်တို့နှင့် တူကုန်သည်။ (တနည်း)
မူလေ၊ ဆေးမြစ်သည်။ နဋ္ဌေ၊ သော်။ ပိသာစသဒိသာ၊ တစ္ဆေ မြေဘုတ်
နှင့် တူကုန်သည်။ ဘဝိဿာမ၊ ဖြစ်ကြရကုန်လိမ့်အံ့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဓမ္မဝိနယသင်္ဂဟံ၊ သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကို သံဂါယနာ တင်ခြင်းကို။
ကရိဿာမ၊ ပြုကြကုန်အံ့။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသ္မိ သံဂါယနာ
တင်မှုကိုပြုခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဒဠှံ၊ ခိုင်မြဲစွာ။ သုတ္တေန၊ ချည်ဖြင့်။
သင်္ဂဟိတာနိ၊ သီကုံးအပ်ကုန်သော။ ပုပ္ဖာနိ ဝိယ၊ ပန်းတို့သည်ကဲ့သို့။ အယံ၊
ဓမ္မဝိနယော၊ ဤ သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းသည်။ နိစ္စလော၊ လှုပ်ရှားမယိုင်
မြဲခိုင်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

၁။ မူလေ နဋ္ဌေ။ ။ယထာ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထော ပိသာစော တဿ သာခါ
ပရိဝါရေ နဋ္ဌေ ခန္ဓံ နိဿာယ ဝသတိ၊ (အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် သစ်ပင်၌
နေသော ပိသာစ-နတ်သည် ထို သစ်ပင်၏ အခက်အလက် အခြံအရံ ပျောက်ပျက်
လတ်သော် ပင်စည်ကိုမှီ၍ နေရ၏။) ခန္ဓေ နဋ္ဌေ မူလံ နိဿာယ ဝသတိ၊ မူ
လေ ပန နဋ္ဌေ အနိဿယောဝ ဟောတိ၊ (အမြစ်ပျောက်ပျက်သော်ကား မှီရာမရှိ
သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။) တထာ ဘဝိဿာမိတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။ [ဤ၌ ရုက္ခ
စိုးနတ်ကို “ပိသာစ”ဟု ခေါ်သည်။ ကုမ္ဘဏ္ဍော စ ပိသာစာဒိ၊ နိဗ္ဗိဇ္ဇာ ဒေဝ
ယောနိယော။-အဘိဓာန် ၁၃။

အထဝါ။ ။မူလေ နဋ္ဌေတိ ပိသာစေန ကိရ ရုက္ခဝတ္ထာဒိနံ ကိဉ္စိဒေဝ မူလံ
ဆိန္ဒိတာ အတ္တနော ပုတ္တဿ ဒိန္နံ၊ (သစ်ပင် ချုံ အစရှိသည်တို့၏ တစုံတခုသော
အမြစ်ကို ဖြတ်၍ မိမိ၏သားအား ပေးအပ်ပြီ။) ယာဝ တံ တဿ ဟတ္ထတော
န ဝိဂစ္ဆတိ၊ (အကြင်မျှလောက် ထို အမြစ်သည် ထိုသား၏လက်မှ မကင်းသေး။)
တာဝ သော တံ ပဒေသံ အဒိဿမာနရူပေါ ဝိစရတိ၊ (ထိုဆေးမြစ် လက်မှမကင်း
သေးသမျှ ထိုသားသည် ထိုအရပ်ကို မမြင်အပ်သော ရုပ်အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍ လှည့်
လည်၏။) ယဒါ ပန တသ္မိံ ဧကနစိ အတ္ထိန္ဒဘာဝေန ဝါ သတိဝိပ္ပဝါသဝသေ
န ဝါ နဋ္ဌေ မနုဿာနမ္ပိ ဒိဿမာနရူပေါ ဝိစရတိ၊ (အကြင်အခါ၌ကား-ထို အမြစ်
သည် တစုံတယောက်က လုယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သတိ
ပျောက်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း ပျောက်လတ်သော် လူအများမြင်
အပ်သော ရုပ်အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍ လှည့်လည်ရ၏။) တံ သန္ဓာယာဟ “မူလေ နဋ္ဌေ
ပိသာစသဒိသာ ဘဝိဿာမာ”တိ။-ဋီကာ။

၂၈၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ဟိ၊ ကြံသင့်၏။ တေဒတ္ထံ၊ ဤသို့ သံဂါယနာတင်ခြင်း အကျိုးငှာ။
ဘဂဝါ၊ သည်။ မယံ၊ ငါ့ကို။ တိဏိ ဂါဝုတာနိ၊ သုံးဂါဝုတ်တို့ တိုင်
တိုင်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ရှေးရှု ကြွလာတော်မူခြင်းကို။ ဝါ၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုတော်
မူခြင်းကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ သြဝါဒေဟိ၊ တုံဖြင့်။
ဥပသမ္ပဒံ၊ မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝါ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ အဒါသိ၊
ပေးတော်မူပြီ။ ကာယတော၊ ကိုယ်တော်မှ။ အပနေတွာ၊ ဖယ်တော်မူ၍။
ကာယေ၊ ဌ။ စိဝရပရိဝတ္တနံ၊ သင်္ကန်းကို လဲလှယ်ခြင်းကို။ အကာသိ၊
ပြီ။ အာကာသေ၊ ဌ။ ပါဏိ၊ လက်ဆောင်ကို။ စာလေတွာ၊ လှုပ်စေ
တော်မူ၍။ စန္ဒူပမံ၊ လ ဟူသော ဥပမာရှိသော။ ပုဋ္ဌိပဒံ၊ အကျင့်ကို။
ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူလတ်သော်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ကာယသက္ခိ၊ ကိုယ်
တော်၏ မျက်မှောက်ရှိသည်ကို။ ဝါ၊ သက်သေကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကထေ
သိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ တိက္ခတ္ထံ၊ သုံးကြိမ်။ သကလသာသနဒါယဇ္ဇံ၊ အလုံးစုံ
သော သာသနာ့အမွေကို။ ပဋိစ္ဆာပေသိ၊ အပ်နှင်းတော်မူပြီ။ မာဒိသေ၊
ငါ့ကိုသို့ ရှုအပ်သော။ ဘိက္ခုမိ၊ သည်။ တိဋ္ဌမာနေ၊ တည်လတ်သော်။
အယံ ပါပေါ၊ ဤ ယုတ်မာသည်။ သာသနေ၊ ဌ။ ဝဇ္ဇိ၊ ကြီးပွား
ခြင်းကို။ မာ အလတ္တံ၊ မရစေလင့်။ ဝါ၊ မရသင့်။ [ခရီးဦး ကြိုခြင်းစသည်
ကို ကဿပ-သံယုတ်၌ကြည့်ပါ။]

ယာဝ၊ လောက်။ အဓမ္မော၊ အဓမ္မသည်။ ဝါ၊ ဒုစရိုက်တရား ဆယ်
ပါးသည်။ န ဒိပ္ပတိ၊ မထွန်းကားသေး။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မကို။ ဝါ၊ သုစရိုက်
တရား ဆယ်ပါးကို။ န ပဋိဗာဟိယတိ၊ မတားမြစ်အပ်သေး။ (တာဝ၊
ထို အဓမ္မ မထွန်းကားသေး ဓမ္မကို မတားမြစ်အပ်သေးမိ။ ဓမ္မဉ္စ၊ သုတ်

၁။ တိဟိ သြဝါဒေဟိ။ ။တသ္မာတိဟ တေ ကဿပ ဧဝံ သိက္ခိတမ္ပံ “တိဗ္ဗံ
မေ ဟိရောတ္တပုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်တံ ဘဝိဿတိ တေရေသု နဝေသု မဇ္ဈိမေသု”တိ၊ ဧဝံ
ဟိ တေ ကဿပ သိက္ခိတမ္ပံ။

တသ္မာတိဟ တေ ကဿပ ဧဝံ သိက္ခိတမ္ပံ “ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မံ သုဏိဿာမိ ကု
သလူပသံဟိတံ၊ သမ္ပံ တံ အဋ္ဌိ” ကတွာ မနသိ ကရိတွာ သမ္ပစေတသာ ‘သမန္တာ
ဟရိတွာ သြဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏိဿာမိ’တိ၊ ဧဝံ ဟိ တေ ကဿပ
သိက္ခိတမ္ပံ။

တသ္မာတိဟ တေ ကဿပ ဧဝံ သိက္ခိတမ္ပံ “သာတသဟဂတာ စ မေ ကာ
ယဂတာသတိ န ဝိဇဟိဿတိ”တိ၊ ဧဝံ ဟိ နုတ ကဿပ သိက္ခိတမ္ပံ။—ကဿပ
သံယုတ် စိဝရသုတ်။

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထုအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၀၇

အဘိဓမ္မာကိုလည်းကောင်း။ ဝိနယဉ္စ၊ ဝိနည်းကိုလည်းကောင်း။ သင်္ဂါယိ
 သာမိ၊ သံဂါယနာတင်အံ။) (ယာဝ။) အဝိနယော၊ ဝိနယ၏ ဆန့်ကျင်
 ဘက် အကုသိုလ်တရားသည်။ န ဒိပ္ပတိ၊ သေး။ ဝိနယော၊ သံဝရ-ဝိနည်း
 ပဟာန-ဝိနည်းကို။ န ပဋိဗာဟိယတိ၊ သေး။ (တာဝ၊ ထို အဝိနယ မထွန်း
 ကားသေး ဝိနယကို မတားမြစ်အပ်သေးမိ။ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယိသာ
 မိ။) (ယာဝ။) အဓမ္မဝါဒိနော၊ အဓမ္မဝါဒီ အလဇ္ဇိ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 ဗလဝန္တော၊ အားရှိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သေး။ ဓမ္မဝါဒိ
 နော၊ ဓမ္မဝါဒီ လဇ္ဇိ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒုဗ္ဗလော၊ အားမရှိကုန်သည်။ န
 ဟောန္တိ၊ သေး။ (တာဝ၊ အဓမ္မဝါဒီ အလဇ္ဇိ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားမရှိသေး
 ဓမ္မဝါဒီ လဇ္ဇိ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားမနည်းကုန်သေးမိ။ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယိ
 သာမိ။) (ယာဝ။) အဝိနယဝါဒိနော၊ ဝိနယဝါဒီ လဇ္ဇိ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 ဗလဝန္တော၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ သေး။ ဝိနယဝါဒိနော၊ ဝိနယဝါဒီ
 လဇ္ဇိ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒုဗ္ဗလော၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ။ တာဝ၊ ထို အဝိန
 ယဝါဒီ အလဇ္ဇိ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားမရှိသေး ဝိနယဝါဒီ လဇ္ဇိ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား
 မနည်းကုန်သေးမိ။ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ သင်္ဂါယိသာမိ။ တတော၊ ထိုသို့ သံ
 ဂါယနာတင်ခြင်းကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ
 မိမိ၏။ ပဟောနကံ၊ စွမ်းနိုင်လောက်သော အရာကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။
 ကပ္ပိယာ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သောအကြောင်း မအပ်သောအကြောင်းကို။ ကထေ
 သန္တိ၊ ပြောဟောကြကုန်လတ္တံ့။ အထ၊ ပြောဟောကြရာ ထိုအခါ၌။
 အယံ ပါပေါ၊ ဤ ယုတ်မာသူသည်။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။
 နိဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ပါပုဏိဿတိ၊ ရောက်လတ္တံ့။ ပုန၊
 တဖန်။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဥက္ခိပိတံ၊ ကြွမြှောက်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ မော်
 ခြင်းငှာ။ န သက္ခိဿတိ၊ မစွမ်းနိုင်လတ္တံ့။ သာသနံ၊ သာသနာတော်
 သည်။ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ၊ ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း။ ဖီတဉ္စ၊ စည်ပင်သည်လည်း
 ကောင်း။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (ထေရော စိန္တေသိ။ ဣတိ
 စိန္တေတွာ။)

သော၊ ထို အရှင်မဟာကဿပသည်။ ဧဝံ နာမ၊ ဤသို့ မည်သော။
 မယံ၊ အား။ ဝါ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။
 ကဿမိ၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနာရောစေတွာ၊ မပြောမူ
 ၍။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ သမဿာသေသိ၊ သက်သာရာ ရစေပြီ။ တေန၊
 ကြောင့်။ အထ ခေါ် အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ။ပ။ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီတိ-
 ဟူ၍။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ။

၂၀၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၂၃၃။ စိတကန္တိ၊ ကား။ ဝိသရတနသတိကံ၊ အတောင်တရားနှစ်ဆယ် ရှိသော။ စန္ဒနစိတကံ၊ စန္ဒကူးထင်းပုံကို။ (အာဠိဓမ္မဿာမ-၌ စပ်။) [စန္ဒနဗျူဟာဗဟုလ္လတော စန္ဒနစိတကာ-ဠိကာ။ ယေဘုယျနည်းအား ဖြင့် “စန္ဒနစိတက”ဟု ဆိုသည်။] အာဠိဓမ္မဿာမာတိ၊ ကား။ အဂ္ဂိ၊ မီးကို။ ဂါဟာပေဿာမ၊ ယူစေကုန်အံ့။ န သက္ကောန္တိ အာဠိဓမ္မတုန္တိ၊ ကား။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ (ဇနာ)ပိ၊ လူတို့သည်လည်းကောင်း။ သောဠ သ၊ တကျိပ်ခြောက်ယောက်ကုန်သော။ (ဇနာ)ပိ၊ လည်းကောင်း။ ဒုတ္တိ သ၊ သုံးကျိပ်နှစ်ယောက်သော။ ဇနာ ပိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဇာလ နတ္ထာယ၊ မီးတောက်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ ယမကယမကဉ္စက္ကာယော၊ အစုံအစုံ သော မီးရှူးတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ တာလဝဏှေဟိ၊ ထန်းရွက် ယပ်ဝန်းတို့ဖြင့်။ ဗိဇန္တာ၊ ယပ်ခတ်ကုန်လျက်။ ဘတ္ထာဟိ၊ သားရေ ဖားဖို တို့ဖြင့်။ မေန္တာ၊ မှတ်ကုန်လျက်။ တာနိ တာနိ ကာရဏာနိ၊ ထိုထို အကြောင်းတို့ကို။ ကရောန္တာပိ၊ ပြုကုန်လျက်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိ၊ ကို။ ဂါဟာပေတုံ၊ ယူစေခြင်းငှာ။ န သက္ကောန္တိယေဝ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်သာ။

ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပာယောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (ဂူဠတ္ထံ။) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)။ တာ ဒေဝတာ၊ ထို နတ်တို့သည်။ ထေရဿ၊ အရှင်မဟာ ကဿပ ထေရ်၏။ ဥပဋ္ဌာကဒေဝတာဝ၊ အလုပ်အကျွေးနတ်တို့ပင်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အသီတိ မဟာသာဝကဿ၊ ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့၌။ စိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ပသာဒေတွာ၊ ကြည်ညိုစေ၍။ တေသံ၊ ထို ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့၏။ ဥပဋ္ဌာကာနိ၊ အလုပ်အကျွေးဖြစ်ကုန်သော။ အသီတိ ကုလသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းသော အမျိုးတို့သည်။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တာနိ၊ ဖြစ်ကြကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို နတ်တို့တွင်။ ထေရေ၊ အရှင်မဟာကဿ ပ ထေရ်၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပသာဒေတွာ၊ ၍။ သဂ္ဂေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန် သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ တသ္မိံ သမာဂမေ၊ ထို အစည်းအဝေး၌။ ထေရံ၊ ကို။ အဒိဿာ၊ မမြင်ရ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ကု လူပကတ္ထေရော၊ အမျိုးသို့ကပ်ရောက်တတ်သော ထေရ်သည်။ ကုဟိံ နု ခေါ၊ အဘယ်၌မှာနည်း။ ဝါ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဩလော ကေန္တာ၊ ကြည့်ကုန်လတ်သော်။) အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီးအကြား၌။ ပဋိပန္နံ၊ ကြံနေသည်ကို။ ဒိဿာ၊ ၍။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ ကုလူပကတ္ထေရေန၊ သည်။ အဝန္တိတေ၊ ရှိမခိုးအပ်သေးမီ။ စိတကေ၊ စန္ဒကူးထင်းပုံသည်။ မာ ပဇ္ဇလိတ္ထ၊ မီးမတောက်ပါစေလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာဟိံ သု၊ အဓိဋ္ဌာန်ကြကုန်ပြီ။

မနုဿာ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထို နတ်တို့၏အလိုကို။ သုတော၊ ချီ။ [တံ-
သုတောတိ အာယသ္မတာ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရေန ဝုတ္တံ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပာယ် သုတော။-
ဋီကာ။] ဘော၊ အမောင်တို့။ မဟာကဿပေါ နာမ၊ မည်သော။ ဘိက္ခု၊
သည်။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခု၊ သတေဟိ၊ ရဟန်းငါးရာတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ ဒသ
ဗလဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပါဒေ၊ ခြေတော်တို့ကို။ ဝန္တိဿာမိ၊ ရှိခိုးအံ့။
ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ အာဂစ္ဆတိ ကိရ၊ ကြွလာတော်မူသတတ်။
တသ္မိံ၊ ထို အရှင်မဟာကဿပ သည်။ အနာဂတေ၊ ကြမလာသေးမီ။
စိတကော၊ သည်။ န ပဇ္ဇလိဿတိ ကိရ၊ မီးမတောက်လိမ့်သတတ်။ ဘော၊
တို့။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ကိဒိသော၊ အဘယ်ကဲ့သို့ရူအပ်သော ရဟန်း
ပါလိမ့်မည်နည်း။ ကာဠော၊ မည်းမည်းလေလော။ သြဒါတော၊ ဖြူလေ
လော။ ဒီဃော၊ မြင့်မြင့်လေလော။ ရသော၊ ပူပူလေလော။ ဘော၊
တို့။ ဝေရူပေ နာမ၊ ဤသို့သဘောရှိသည် မည်သော။ ဘိက္ခုမိ၊ သည်။
ဌိတေ၊ တည်ရှိပါလျက်။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဒသဗလဿ၊ ၏။ ပရိ
နိဗ္ဗာနံ နာမ၊ မည်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်ရသနည်း။)ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။
ကေစိ၊ အချို့သော လူတို့သည်။ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထာ၊ လက်၌ နံသာ ပန်း
အစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတော၊) ပဋိပထံ၊ ရှေးရှုဖြစ်သော
လမ်းကို။ ဝါ၊ ခရီးရင်ဆိုင်။ ဂစ္ဆိံသု၊ သွားကြကုန်ပြီ။ ကေစိ၊ တို့သည်။
ဝီထိယော၊ လမ်းတို့ကို။ ဝီစိတ္တာ၊ ဆန်းကြယ်သည်တို့ကို။ ကတော၊ ချီ။
အာဂမနမဂ္ဂံ၊ ကြွလာကြောင်း လမ်းကို။ သြလောကယမာနာ၊ ကြည့်မျှော်
ကုန်လျက်။ အဋ္ဌသု၊ တည်ကြကုန်ပြီ။

၂၃၄။ အထ ခေါ် အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ။ပ။သိရသာ ဝန္တိတိ
(ဧတ္ထ)၊ ဤပါ၌။(ဝုဇ္ဇတ္တံ။) ကိရ(ဥဒ္ဓရိတော ဒသေမိ)။ထေရော၊ သည်။
စိတကံ၊ ကို။ ပဒက္ခိဏံ၊ အရိုအသေကို။ ကတော၊ ချီ။ အာဝဇ္ဇန္တောဝ၊
ဆင်ခြင်ယင်းပင်။ သလ္လက္ခေသိ၊ မှတ်သားပြီ။ (ကိံ။) ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊
ဤအရပ်၌။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းတော်သည်။ (အတ္ထိံ။) ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊
၌။ ပါဒေါ၊ ခြေတော်တို့သည်။ (သန္တိံ။) ဣတိ၊ သို့။ (သလ္လက္ခေသိ။)
တတော၊ ထို မှတ်သားပြီးရာအခါမှ။(ပရံ၊ ၌။)ပါဒေါနံ၊ တို့၏။ သမိပေ၊
အနီး၌။ ဌတော၊ ရပ်၍။ အဘိညာပါဒကံ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေခံဖြစ်
သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ချီ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ အရာ
သဟဿပဋိမုဏ္ဍိတစက္ကလက္ခဏပတိဋ္ဌိတော၊ အကန့်တထောင်တို့ဖြင့် တန်ဆာ
ဆင်အပ်သော စက်လက္ခဏာတို့၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဒသဗလဿ၊ ၏။

၂၉၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ပါဒါ၊ ခြေတော်တို့သည်။ ကပ္ပါသပဋ္ဌလေဟိ၊ ဝါဂ္ဂမ်းအလာတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပဉ္စ ဒုဿယုဂသတာနိ၊ ငါးရာသော အဝတ်အစုံတို့ကိုလည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏဒေါဏိံ၊ ရွှေခေါင်းကိုလည်းကောင်း။ စန္ဒနစိတကဉ္စ၊ စန္ဒကူးထင်းပုံ ကိုလည်းကောင်း။ ဒွေဓာ၊ နှစ်ဖြာ။ ကတွာ၊ ချုံ။ မယံ၊ ၏။ ဥတ္တမဂေါ၊ မြတ်သောအင်္ဂါဖြစ်သော။ သိရသ္မိံ၊ ဦးခေါင်း၌။ ပတိဋ္ဌဟန္တ၊ တည်ပါ စေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပြီ။

အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ အဓိဋ္ဌာန်ကြောင်းစိတ်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဝါ၊ တပြိုင် နက်။ တာနိ ပဉ္စ ဒုဿယုဂသတာနိ၊ ထိုငါးရာသော အဝတ်အစုံတို့ကို။ ဒွေဓာ၊ နှစ်ဖြာ။ ကတွာ၊ ချုံ။ ဝလာဟကန္တရာ၊ တိမ်တိုက်အကြားမှ။ ပုဏ္ဏ စန္ဒော၊ ပြည့်သောလသည်။ (နိက္ခမတိ) ဝိယ၊ ပေါ်ထွက်လာသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ပါဒါ၊ တို့သည်။ နိက္ခမိံသု၊ ပေါ်ထွက်လာကုန်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ဝိကသိတရတ္ထပဒုမသဒိသေ၊ ဖြစ်သော ပွင့်ခြင်းရှိသော နီသော ပဒုမ္မာကြာပန်းနှင့် တူကုန်သော။ ဟတ္ထေ၊ တို့ကို။ ပသာရေတွာ၊ ဆန့်တန်း၍။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေ၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိကုန်သော။ သတ္ထု၊ ၏။ ပါဒေါ၊ ခြေတော်တို့ကို။ ယာဝ ဂေါပ္ပကာ၊ ဖမျက်တော်တိုင် အောင်။ ဒဠ္ဋံ၊ တင်းကြပ်စွာ။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အတ္တနော၊ ၏။ သိရံဝရေ၊ မြတ်သောဦးခေါင်း၌။ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ တည်စေပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္နိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

မဟာဇနော၊ များစွာသော လူအပေါင်းသည်။ တံ အတ္ထရိယံ၊ ထိုအံ့ဩ ဖွယ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ချုံ။ ဧကပ္ပဟာရေနော၊ တပြိုင်နက်တည်းဖြင့်ပင်။ မဟာ နဒံ၊ ကျယ်စွာသော အသံကို။ နဒိ၊ မြွက်ဆီပြီ။ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ၊ နံသာ ပန်း အစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်တို့ဖြင့်။ ပူဇေတွာ၊ ပူဇော်၍။ ယထာ ရှုစိ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ဝန္နိ၊ ရှိခိုးပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ သို့။ ထေရန စ၊ အရှင်မဟာကဿပ ထေရ်သည်လည်းကောင်း။ မဟာဇနေန စ၊ သည်လည်းကောင်း။ တေဟိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတေဟိ စ၊ ထို ငါးရာသော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝန္နိတမတ္တေ၊ ရှိခိုးအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လတ်သော်။ ပန၊ ဖန်။ အဓိဋ္ဌာန ကိစ္စံ၊ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ပကတိအဓိဋ္ဌာနဝသေ နော၊ ပင်ကိုအဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။ ဧထရဿ၊ ၏။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ မုစ္စိတွာ၊ လွှတ်၍။ အလတ္တကဝဏ္ဏာနိ၊ ချိပ်ရည်အဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပါဒတလာနိ၊ ခြေဖဝါးတော်၌

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု[အဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၉၃

အပြင်တို့သည်။ စန္ဒနဒါရုအာဒီသု၊ စန္ဒကူးထင်း အစရှိသည်တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကို။ အ စာလေတောဝ၊ မလှုပ်စေမူ၍သာ။ ယထာ ဌာနေ၊ အကြင် အကြင် တည်မြဲတိုင်းသော အရပ်၌။ ပတိဌဟိံသု၊ တည်ကုန်ပြီ။ ယထာ ဌာနေ၊ ၌။ ဌိတာနေဝ၊ တည်ကုန်သည်သာလျှင်။ အဟောသံ၊ ကုန်ပြီ။

ဟိ၊ မှန်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပါဒေသု၊ တို့သည်။ နိက္ခမန္တေသု ဝါ၊ ပေါ်ထွက်တော်မူကုန်သော်လည်းကောင်း။ ပဝိသန္တေသု ဝါ၊ ဝင်တော်မူ ကုန်သော်လည်းကောင်း။ ကပ္ပဝါသအံသု ဝါ၊ ဝါဂွမ်းမျှင်သည်လည်းကောင်း။ ဒသိကတန္တံ ဝါ၊ အမြတ်အဆာ ချည်သည်လည်းကောင်း။ တေလဗိန္ဒု ဝါ၊ ဆီပေါက်သည်လည်းကောင်း။ ဒါရုက္ခန္တံ ဝါ၊ စန္ဒကူးထင်းအစသည်လည်း ကောင်း။ ဌာနာ၊ တည်ရာအရပ်မှ။ စလိတံ နာမ၊ လှုပ်ရှားသည်မည်သည်။ နာဟောသိ၊ မဖြစ်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ကပ္ပဝါသအံသု-အစရှိသော အရာ ဝတ္ထုသည်။ ယထာ ဌာနေ၊ ၌။ ဌိတာနေဝ၊ သွာလျှင်။ အဟောသံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဥဌဟိတော၊ ထွက်ပြီး၍။ အတ္ထဂံတေ၊ ဝင်သော။ စန္ဒေ ဝိယ၊ လသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သူရိယေ ဝိယ စ၊ နေသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ပါဒေသု၊ တို့သည်။ အန္တရဟိတေသု၊ ကွယ်ပျောက် တော်မူကုန်လတ်သော်။ မဟာဇနော၊ သည်။ မဟာ ကန္တိတံ၊ ကြီးစွာ သော ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်းကို။ ကန္တိ၊ ငိုကြွေးမြည်တမ်းပြီ။ ပရိနိဗ္ဗာန ကာလတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာအခါထက်။ အဓိကတရံ၊ သာ၍လွန်ကဲစွာ။ ကာရုညံ၊ သနားဖွယ်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ပန၊ ကား။ သယမေဝ ဘဂဝတော စိတကော ပဇ္ဇလိတိ ဣဒံ၊ ဟူ သောစကားကို။ ပဇ္ဇလာပေတုံ၊ မီးတောက်စေခြင်းငှာ။ ဝါယမန္တဿ၊ အား ထုတ်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်ကို။ အဒဿနဝသေန၊ မမြင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (သံဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဒေဝတာ နုဘာဝေန၊ နတ်တို့၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ဇေသ (ဇေသော)၊ ဤ စန္ဒကူး ထင်းပုံသည်။ သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ၊ တပြိုင် နက်တည်းဖြင့်သာလျှင်။ ပဇ္ဇလိ၊ မီးတောက်ပြီ။

၂၃၅။ သရီရာနေဝ အဝသိသိံသုတိ၊ ကား၊ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကေဂ္ဂနေန၊ တခဲနက်အားဖြင့်။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သရီရံ နာမ၊ သရီရ-မည်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣဒါနိ၊ မီးသင်္ဂြိုဟ်ပြီးရာ ယခုအခါ ၌။ ဝိပုကိဏ္ဏတ္တာ၊ အထူးထူးအပြားပြား ရောပြွမ်းကုန်သည်၏ အဖြစ်

ကြောင့်။ ဝါ၊ ပြန်ကြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သရီရာနီတိ၊ 'ဟူ၍။ (သံဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ။ သုမနမက္ခဋသဒိသာ^၁ စ၊ မြတ်လေးပန်းအင်္ဂုလ်နှင့်တူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခောတမုတ္တသဒိသာ စ၊ ဆေးကြောအပ်ပြီးသော ပုလဲနှင့်တူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုဝဏ္ဏသဒိသာ စ၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်တို့သည်။ အဝသိဿိ သု၊ ကြွင်းကျန်ကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်။ ဒီသာ ယံကဗုဒ္ဓါနံ၊ ရှည်သောသက်တော်ရှိသော ဘုရားရှင်တို့၏။ သရီရံ၊ သရီရဓာတ်တော်သည်။ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓသဒိဿိ၊ ရွှေတုံးနှင့်တူသော။ ဧကမေဝ၊ တဆူတည်းသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဟံ၊ သည်။ 'စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ န ဌတော၊ မတည်မူ၍။ မရိနိဗ္ဗာယာမိ၊ 'ပရိနိဗ္ဗာန် - စံတော်မူရ၏။ မယံ၊ ၏။ သာသနံ၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရပ်၌။ န တာဝဝိတ္ထာရိတံ၊ မကျယ်ပြန့်သေး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိနိဗ္ဗုတဿာပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးလည်းဖြစ်သော။ မေ၊ ၏။ သာသပမတ္တမ္ပိ၊ မုန်ညင်းစေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဓာတု၊ ဓာတ်တော်ကို။ ဂဟေတော၊ ရှိ။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ဝသနဋ္ဌာနော၊ နေရာအရပ်၌။ စေတိယံ၊ စေတိကို။ ကတော၊ ပရိစရန္တော၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးသော။ မဟာဇနော၊ သည်။ သဂ္ဂပရာယဏော၊ နတ်ပြည်ဟူသော လဲလျောင်းရာရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ရစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဓာတုနံ၊ ဓာတ်တော်တို့၏။ ဝိကိရဏံ၊ ပြန်ကြဲခြင်းကို။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရံ။ ပ။ အံ။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ ကတိ၊ အတယ်မျှလောက်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဝိပွကိဏ္ဏာ၊ ကြဲကုန်သနည်း။ ကတိ၊ ကုန်သော။ (ဓာတုယော၊ တို့သည်။) န ဝိပွကိဏ္ဏာ၊ မပြန်ကြဲကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ စတသော၊ လေးဆူကုန်သော။ ဒါဌာ၊ စွယ်တော်တို့လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အက္ခကာ၊ ညှပ်ရိုးတော်တို့လည်းကောင်း။ ဥဏ္ဍိသံ၊ နဖူးသင်းကျစ်တော်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္ထံ၊ ခုနစ်ဆူကုန်သော။ ဣမာ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ န ဝိပွကိရိံသု၊ မပြန်ကြဲကုန်။ သေသာ၊ ခုနစ်ဆူတို့မှ ကြွင်းသော ဓာတ်တော်တို့သည်။ ဝိပွကိရိံသု၊ ပြန်ကြဲကုန်ပြီ။ ဣတိ၊

၁။ တာသုပိ ဓာတုယော ကာစိ၊ ဓောတမုတ္တာပိ ဝုတ္တံတော။
သုဝဏ္ဏဝုတ္တာဘာ ကာစိ၊ ကာစိ သုမနမက္ခဋာ။

ဤကား အဖြေတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုခတ်တော်တို့တွင်။ သဗ္ဗဒ္ဓကော၊ အလုံးစုံတို့အောက် ငယ်သော။ ဓာတု၊ ဓာတ်တော်သည်။ သာသပဗီဇ မတ္တာ၊ မုန့်ညင်းစေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ မဟာ၊ ကြီးသော။ ဓာတု၊ သည်။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဘိန္နတဏှလမတ္တာ၊ ကဲ့သော ဆန် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဝါ၊ ဆန်ကဲ့ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (အဟောသိ။) အတိမဟတိ၊ အလွန်ကြီးသော။ (ဓာတု။) မဇ္ဈေ၊ ၌။ ဘိန္နမဂ္ဂမတ္တာ၊ ကဲ့သော ပဲနောက်အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဝါ၊ ပဲနောက်ခြမ်း အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (အဟောသိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဥဒကဓာရာတိ၊ ကား။ အဂ္ဂဗာဟုမတ္တာ၊ လက်မောင်းဖျား အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (ဥဒကဓာရာ)ပိ၊ ရေအယဉ်သည်လည်းကောင်း။ ဇဗ္ဗံမတ္တာ၊ ခြေသလုံး အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (ဥဒကဓာရာ)ပိ၊ သည်လည်းကောင်း။ တာလက္ခန္ဓမတ္တာ၊ ထန်းပင်လုံး အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဥဒကဓာရာပိ၊ သည်လည်းကောင်း။ အာကာသတော၊ မှ။ ပတိတု၊ ကျ၍။ နိဗ္ဗာပေသိ၊ ငြိမ်းစေ့ပြီ။ ဥဒကသလတောတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ပရိဝါရေတု၊ ဝန်းရံ၍။ ဌိတသလရက္ခေ၊ တည်သော အင်ကြင်းပင်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (သံဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မုန့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုအင်ကြင်းပင်တို့၏လည်း။ ခန္ဓန္တရဝိဇ္ဇပန္တရေဟိ၊ ပင်စည်အကြား အခွအကြားတို့မှ။ ဥဒကဓာရာ၊ တို့သည်။ နိက္ခမိတု၊ ၍။ နိဗ္ဗာပေသု၊ ကုန်ပြီ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ စိတကော၊ သည်။ မဟန္တော၊ ကြီး၏။ သမန္တော၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ။ ပထဝီ၊ မြေကို။ ဘိန္နိတုပိ၊ ဖောက်ခွဲ၍လည်း။ နဂ်လသိသမတ္တာ၊ ထွန်တုံး၏အပြီးအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဥဒကဝဋ္ဋိ၊ ရေလုံးတို့သည်။ ဖလိကဝဋ္ဋသကသဒိသ၊ ဖန် ဦးဆောက်ပန်းနှင့် တူကုန်သည်။ (ဟုတု။) ဥဂ္ဂန္တော၊ အထက်သို့တက်၍။ စိတကမေဝ၊ ကိုသာ။ ဂဏန္တိ၊ ယူကုန်၏။ ဂန္ဓောဒကေနာတိ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏသဇ္ဇေ(စ)၊ ရွှေအိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ရဇတဗတေ စ၊ ငွေအိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပူရေတု၊ ပြည့်စေ၍။ အာဘတနာနာဂန္ဓောဒကေန၊ ဆောင်ယူအပ်သော အမျိုးမျိုးသော နံသာရေဖြင့်။ နိဗ္ဗာပေသန္တိ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏမယရဇတမယေဟိ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးကုန် ငွေဖြင့်ပြီးကုန်သော။ အဋ္ဌဒဏ္ဍကေဟိ၊ အသွားရစ်ချောင်းရှိသော ထွန်နှင့်တူသော ထွန်ခြစ်တို့ဖြင့်။ ဝိကိရိတု၊ ဖြန့်ကြဲ၍။ စန္ဒနစိတကံ၊ စန္ဒကူးထင်းပုံကို။

၁။ မဟန္တာ ဘိန္နမဂ္ဂါဝ၊ မဇ္ဈိမာ ဘိန္နတဏှလာ။
 ဒုဒ္ဓကော သာသပမတ္တာ၊ ဓတပိ ဝန္ဓာမိ ဓာတုယော။
 မဟာဝါ (ဒု) ၁၉-၁

နိဗ္ဗာပေသုံ၊ ငြိမ်းအေးစေကြကုန်ပြီ။ [အဋ္ဌဒဏ္ဍကေဟိတိ နဂ်လေဟိ အဋ္ဌေဝ ဟိ နေသံ ဒဏ္ဍသဒိသာနိ ပေါတ္ထာနိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ “အဋ္ဌ ဒဏ္ဍကေဟိ”တိ ဝံစွတိ။—ဋီကာ။]

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို တေဇော ဓာတ် လောင်ရာ၌။ [မည်သမျှ မီးရှိ ရသည် မဟုတ်ပဲ အလို့လို လောင်သော ကြောင့် “တေဇောဓာတ် လောင်သည်”ဟု ဆိုသည်။] စိတကေ၊ စန္ဒကူး ထင်းပုံကို။ ဈာယိယမာနေ၊ တေဇောဓာတ်လောင်အပ်သော်။ ပရိဝါရေတွာ၊ ဝန်းရံ၍။ ဌိတသာလရက္ခာနံ၊ တည်သော အင်ကြင်းပင်တို့၏။ သာခန္တရေဟိ၊ အခက် အကြားတို့မှလည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဇပန္တရေဟိ၊ အခွ အကြားတို့မှလည်း ကောင်း။ ပတ္တန္တရေဟိ၊ အရွက် အကြားတို့မှလည်းကောင်း။ ဇာလာ၊ မီးတောက် တို့သည်။ ဥဂစ္ဆန္တိ၊ ပေါ်ထွက်ကုန်၏။ ပတ္တံ ဝါ၊ အရွက် သည်လည်း ကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သာခါ ဝါ၊ အခက်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပပ္ပံ ဝါ၊ အပွင့်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဒစ္ဆနာမ၊ လောင်အပ်သည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [“ပပ္ပံ”ဟူသော နောက် ဆုံးပုဒ်ကိုငဲ့၍ “ဒစ္စ”ဟူ၍မှ စာသွားထိုးစံကျသည်။...နှစ် သုံး လေးပါး၊ ကံ ကတ္တားနှင့်၊ ထားသည့်အရာ၊ ကြိယာကား၊ မှန်စွာ နေ့နက်ဖျား၊ ကံ ကတ္တားနှင့်၊ တူငြားလိင်ဝှစ် အညီတည်း။] ကိပိလ္လိကာပိ၊ ပိုးရတို့သည် လည်းကောင်း။ မက္ကဋ္ဌကာပိ၊ မျောက်နှင့်တူသော ပင့်ကူ တို့သည်လည်း ကောင်း။ ဇာလာနံ၊ မီးတောက်မီးလျှံတို့၏။ အန္တရေနေဝ၊ အကြား အရပ်ဖြင့်သာ။ ဝိစရန္တိ၊ လှည့်လည်ကုန်၏။ အာကာသတော၊ မှ။ ပတိတ ဥဒကဓာရာသုပိ၊ ကျသော ရေအယဉ်တို့၌လည်းကောင်း။ သာလရက္ခေဟိ၊ တို့မှ။ နိက္ခန္တဥဒကဓာရာသုပိ၊ ထွက်သော ရေအယဉ်တို့၌လည်းကောင်း။ ပထဝီ၊ ကို။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ၍။ နိက္ခန္တဥဒကဓာရာသုပိ၊ တို့၌လည်းကောင်း။ ဓမ္မကထာဝံ၊ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းအားလျော်စွာ ဟောပြော အပ်သော တရားစကားသည်သာ။ ပမာဏံ၊ ပမာဏတည်း။

☞

၁။ ဓမ္မကထာဝ ပမာဏံ။ ။အတိဝိယ အစ္ဆရိယဗ္ဗူတ ဘာဝတော ပဿန္တာနံ သုဏန္တာနဉ္စ သာတိသယံ ပသာဒါဝဟဘာဝတော၊ သဝိသေသံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝ- ဒီပနတော။ ပရိနိဗ္ဗာတဿ ဟိ ဗုဒ္ဓဿ ဘာဝတော ဝေရူပေါ အာနုဘာဝေါတိ တံ ပဝတ္တိံ ကထေန္တာနံ ဓမ္မကထိကာနံ အတ္တနော ဉာဏဗလာနရူပံ ပဝတ္တိယ မာနာ ဓမ္မကထာ ဧဝေတ္ထ ပမာဏံ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗဿ အတ္တဿ ဟောပိသယတ္တာ၊ တသ္မာ ဝဏ္ဏနာဘူမိ နာမေသာတိ အဓိပ္ပာယော။—ဋီကာ။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ စိတကံ၊ နံ့သာထင်းပုံကို။ နိဗ္ဗာပေတွာ၊
ငြိမ်းစေပြီး၍။ ၊ မလ္လရာဇာနော၊ တို့သည်။ သန္တာဂါရေ၊ လွတ်ရုံး၌။
စတုဇ္ဇာတိယဂန္ထပရိဘဏ္ဍံ၊ လေးမျိုးသောဇာတ်ရှိသော ကျိတ်ချေ၍ပြုအပ်
သောနံ့သာဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် လိမ်းကုံးအပ်သည်ကို။ ကာရေတွာ၊ ။ ၍။
လာဇပဉ္စမာနိ၊ ပပေါဏ်ပေါက်ဟူသော ငါးခုမြောက် ရှိကုန်သော။ ပုပ္ဖါနိ၊
တို့ကို။ ၊ ဝိကိရိတွာ၊ ကြဲဖြန့်၍။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ စေလဝိတာနံ၊ အဝတ်
ဗိတာန်မျက်နှာကြက်ကို။ ၊ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့ကြက်၍။ ၊ သုဝဏ္ဏတာရကာဒိဟိ၊ ရွှေ
ကြယ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ခစိတွာ၊ စီခြယ်၍။ တတ္ထ၊ ထို အဝတ်ဗိတာန်
မျက်နှာကြက်၌။ ဂန္ဓဒါမမာလာဒါမရတနဒါမာနိ၊ နံ့သာဆိုင်း ပန်းဆိုင်း
ရတနာဆိုင်းတို့ကို။ ဩလဓမ္မတွာ၊ တွဲရဲရဲကျစေ၍။ သန္တာဂါရေတွာ၊
လွတ်ရုံးမှ။ ယာဝံ၊ လောက်။ မကုဋ္ဌ ဗန္ဓနသင်္ခါတာ၊ မကုဋ္ဌဗန္ဓန-ဟု ဆိုအပ်
သော။ သီသပသာနေမင်္ဂလသာလာ၊ ဦးခေါင်းကို တန်ဆာဆင်ရာ မင်္ဂလာ
အိမ်တော်သည်။ (အတ္ထိ။) တာဝ၊ ထို မင်္ဂလာအိမ်တော်တိုင်အောင်။ ဥဘော
ဟိ၊ ကုန်သော။ ပဿေဟိ၊ နှိပ်ပြီးတို့မှ။ ဝါ၊ တို့၌။ သာဏိကိလဉ္စပရိက္ခေပံ၊
အဝတ် ဖျာတို့ဖြင့် ကာရံခြင်းကို။ ကာရေတွာ၊ ၍။ ဥပရိ၊ ၌။ စေလဝိတာနံ၊
အဝတ်ဗိတာန်မျက်နှာကြက်ကို။ ဗန္ဓာပေတွာ၊ ဖွဲ့ကြက်စေ၍။ သုဝဏ္ဏတာရကာ
ဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ခစိတွာ၊ ၍။ တတ္ထပိ၊ ထို အဝတ်မျက်နှာကြက်၌လည်း။
ဂန္ဓဒါမမာလာဒါမရတနဒါမာနိ၊ တို့ကို။ ဩလဓမ္မတွာ၊ ၍။ ၊ မဏိဒဏ္ဍ-
ဝဏ္ဏဟိ၊ ပတ္တမြားတုတ်တန်နှင့်တူသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဝေဏ္ဍဟိ၊
ဝါးတို့ဖြင့်။ ပဉ္စဝဏ္ဏဒ္ဓဇေ၊ ငါးပါးသော အဆင်းရှိသော တံခွန်တို့ကို။
ဥဿာပေတွာ၊ စ၊ စိုက်ထောင်စေ၍လည်းကောင်း။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်း
ကျင်၌။ ဝါတပဋ္ဌာကာ၊ လေတို့သည် ယူအပ်သော ကုက္ကား တို့ကို။
ဝါ၊ လေတိုက်သဖြင့် လွင့်နေသော ကုက္ကားတို့ကို။ [ဝါတဂ္ဂါဟိနိ-
ယော ပဋ္ဌာကာ ဝါတပဋ္ဌာကာ။-ဋီကာ။] ပရိက္ခေပိတွာ၊ ထက်ဝန်းကျင်

၁။ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ထပရိဘဏ္ဍံ။ ။ တဂရကုကံမယဝနပုပ္ဖတမာလပတ္တာနိ ပိသိတွာ
ကတဂန္ဓေန ပရိဘဏ္ဍံ ကာရေတွာ။-ဋီကာ။ [စတုဇ္ဇာတိ-နှင့်စပ်၍ မဟာသုဒဿနသုတ်
ဋီကာ ဣတ္ထိရတနဝဏ္ဏနာ-၌လည်း ဖွင့်ဦးသတ္တံ။ ဆရာတော်ကြီး၏ နိဿယ၌ကား-
ကုကံမဇ္ဈေဝ ယဝန၊ ပုပ္ဖဉ္စ တဂရံ တထာ။
တုရုက္ခောဘိ စတုဇ္ဇာတိ၊ ဂန္ဓံ ဧတေ ပကာသိတာ။
-အဘိဓာန် (၁၄၇)။ စတုဇ္ဇာတိယဝဂန္ဓေဟိတိ ကုကံမတုရုက္ခယဝနပုပ္ဖတမာလ
ပတ္တဂန္ဓေဟိ။ (သဠာယတနသုတ်၊ အာသိဝိသဝဂ် ဋီကာတို့ကိုမှီ၍ လေးနည်း အနက်
ပေးတော်မူသည်။)

ကာရံ၍။ သုသမ္မဋ္ဌာသု၊ ကောင်းစွာ တံမြက်လည်းအပ် ကုန်သော။ ဝီထိသု၊ လမ်းတို့၌။ ကဒလိယော စ၊ ငှက်ပျောပင် တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏ သဋ္ဌေ စ၊ ရေပြည့်အိုး တို့ကိုလည်းကောင်း။ ထပေတွာ၊ ၍။ ဒဏ္ဍကဒိပိကာ၊ အရိုးရှိသော ဆီမီးတိုင်တို့ကို။ ဇာလေတွာ၊ တောက်စေ၍။ ဝါ၊ ထွန်း ၍။ အလှူကံတဟတ္ထိက္ခန္ဓေ၊ တန်ဆာဆင်အပ်သောဆင်၏ ကျောက်ကုန်း၌။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်တော်တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ သုဝဏ္ဏဒေါဏိံ၊ ရွှေခေါင်းကို။ ထပေတွာ၊ ၍။ မာလာဂန္ဓာဒိဟိ၊ ပန်း နံ့သအစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်တို့ ဖြင့်။ ပူဇေန္တု၊ ပူဇော်ကုန်လျက်။ သာဓုကိဋ္ဌိတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ ကစားခြင်းကို။ ကိဋ္ဌန္တု၊ ကစားကုန်လျက်။ အန္ဓေ နဂရံ၊ မြို့တွင်းသို့။ ပဝေသေတွာ၊ သွင်း၍။ သန္တဂါရေ၊ ၌။ သရတမယပလ္လုကေ၊ သရတ- သားကောင်ရုပ် အခြေရှိသော ပလ္လင်၌။ ထပေတွာ၊ ၍။ ဥပရိ၊ ၌။ သေတစ္ဆတ္တံ၊ ထီးဖြူကို။ ဓာရေသံ၊ ဆောင်ကြကုန်ပြီ။ (ဆောင်းကြကုန်ပြီ။) ဝေ၊ သို့။ ကတွာ၊ ၍။ အထ ခေါ။ပ။ ကရိတွာတိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အစီ အရင်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၍။

တတ္ထ၊ ထို အထ ခေါ ကောသိနာရကာ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ သတ္တိ ပဉ္စရံ ကရိတွာတိ၊ ကား။ သတ္တိဟတ္ထေဟိ၊ လက်၌ လှံရှိကုန်သော။ ပရိ သေဟိ၊ တို့ကို။ ပရိက္ခိပါပေတွာ၊ ဝန်းရံစေ၍။ (ပူဇေသံ-၌ စပ်။) နေုပါ ကာရန္တိ၊ ကား။ ပဌမံ၊ အဿ-စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ တာဝ၊ အစဉ်တိုင်း။ ကုမ္မေန၊ ဦးကင်းတခုဖြင့်။ ကုမ္မံ၊ ဦးကင်းတခုကို။ ပဟရန္တေ၊ တိုးဝှေ့ ပုတ် ခတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ထိနေကုန်သော။ ဟတ္ထိ၊ ဆင်တို့ကို။ ပရိက္ခိပါပေသံ၊ ဝန်းရံစေကြကုန်ပြီ။ တတော၊ ထို ဆင်တို့ကို ဝန်းရံစေ ပြီးရာ အခါမှ။ (ပရံ၊ ၌။) ဂီဝါယ၊ လည်ပင်းတခုဖြင့်။ ဂီဝံ၊ တခုကို။ ပဟရန္တေ၊ အသေ၊ မြင်းတို့ကို။ (ပရိက္ခိပါပေသံ။) တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ အာဏိကောဋ္ဌိယာ၊ မယ်န အစွန်းတခုဖြင့်။ အာဏိကောဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပဟ ရန္တေ၊ ထိခိုက်နေကုန်သော။ ရထေ၊ ရထားတို့ကို။ (ပရိက္ခိပါပေသံ။) တတော၊ ၌။ ဗာဟုနာ၊ စစ်သားတယောက်၏ လက်မောင်းတခုဖြင့်။ ဗာဟံ၊ စစ်သားတယောက်၏ လက်မောင်းတခုကို။ ပဟရန္တေ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ယောဓေ၊ စစ်သားတို့ကို။ (ပရိက္ခိပါပေသံ။) တေသံ၊ ထိုစစ် သားတို့၏။ ပရိယန္တေ၊ အဆုံး၌။ ကောဋ္ဌိယာ၊ အစွန်းတခုဖြင့်။ ကောဋ္ဌိံ၊ အစွန်းတခုကို။ ပဟရမာနာနိ၊ ကုန်သော။ နေုနိ၊ လေးတို့ကို။ ပရိက္ခိပါ ပေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သမန္တု၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ယောဇနပူမာဏံ၊

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု[အဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၆၇

တယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဌာနံ၊ အရပ်ကို။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက် တို့ပတ်လုံး။ သန္တာဟဂဝဇ္ဇိကံ ဝိယ၊ ကောင်းစွာဖွဲ့အပ်သော ဇာကွက်ရှိ သော လေသောက်ပြတင်းကိုကဲ့သို့။ ကတော၊ ရှိ။ အာရက္ခံ၊ အစောင့် အရှောက်ကို။ သံဝိဒဟိံ သု၊ စီရင်ကြကုန်ပြီ။ တံ၊ ထို အစောင့်အရှောက်ကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ နေုပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတောတံ၊ ဟူ၍။ (သံဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [နိရန္တရာဝဋ္ဌိတအာရက္ခသန္တာဟေန ဂဝဇ္ဇိဇာလံ ဝိယ ကတော။ -ဋီကာ။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ။ပ။ အံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို မလ္လမင်းတို့ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အကံသု၊ ပြုကြကုန်သည်။ ဣတိ၊ ဤကား အမေး တည်း။ ဟိ၊ အဖြေကား။ ဣတော၊ ဤသတ္တာဟမ္။ ပရိမေသု၊ ရှေးဖြစ် ကုန်သော။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ သတ္တာဟေသု၊ တို့၌။ တေ၊ ထိုမလ္လမင်းတို့ သည်။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်းအပေါင်း၏။ ဌာနနိသဇ္ဇောကာသံ၊ ရပ်ရာ အရပ် ထိုင်ရာအရပ်ကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုရကုန်သည်လည်းကောင်း။ ခါဒနီယံ၊ ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း။ ဘောဇနီယံ၊ ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း။ သံဝိဒ ဟန္တာ၊ စီမံရကုန်သည်လည်းကောင်း။ (ဟုတော။) သာဓုကိဋ္ဌိကာယ၊ သူ တော်ကောင်းတို့၏ ကစားခြင်း၏။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ န လဘိံသု၊ မရကြကုန်။ တတော၊ ထိုသို့ မရခြင်းကြောင့်။ နေသံ၊ ထို မလ္လမင်းတို့ ၏။ (ဧဝံ၊ ဤ အကြံသည်။) အဟောသိ၊ ပြီ။ (ကိ။) ဣမံ သတ္တာဟံ၊ ဤ ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး။ သာဓု ကိဋ္ဌိတံ၊ ကို။ ကိဋ္ဌိဿာမ၊ ကစားကြကုန်အံ့။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ပမတ္တဘာဝံ၊ မေ့လျော့ ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥတော၊ သိ၍။ ကောစံ ဒေဝ၊ တစုံတယောက်သည် သာ။ အာဂန္တာ၊ လာ၍။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်တို့ကို။ ဂဏှေယျ၊ ယူရာ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ ခေါ် ပန၊ ရှိနိုင်သည် သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာရက္ခံ၊ ကို။ ထပေတော၊ ရှိ။ ကိဋ္ဌိဿာမ၊ အံ။ ဣတိ(ဧဝံ)၊ သည်။ (အဟောသိ။) တေ၊ ထို မလ္လမင်းတို့သည်။ တတာ၊ ထိုအကြံဖြစ်သည့်အတိုင်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အစောင့်အရှောက် စီမံမှုကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ [သာဓုကိဋ္ဌိတန္တိ သပရဟိတံ သာဓနဋ္ဌေန သာဓု၊ တေသံ ကိဋ္ဌိတံ ဥဋ္ဌာရပုဉ္ဏပသဝနတော၊ သမ္ပရာယိကတ္တာဝိရောဓိကံ ကိဋ္ဌာဝိဟာရန္တိ အတ္ထော။ -ဋီကာ။]

၂၉၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ - [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

သရီရဓာတုဝိဘဇနအဖွင့်

၂၃၆။ အယောသိ ခေါ် ရာဇာတိ(တ္ထေ)၊ ဌံ။ (စောဒနာ သောဓနာ နယော၊ စောဒနာသောဓနာ-နည်းကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ အယောသိ၊ ကြားသိရသနည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ပဌမမေဝ၊ ရွေးဦးစွာသာလျှင်။ အဿ၊ ထို အဇာတသတ်မင်း ၏။ အမစ္စာ၊ အမတ်တို့သည်။ သုတ္တာ၊ ကြားသိရ၍။ စိန္တယိံသု၊ ကြံကြ ကုန်ပြီ။ (ကိံ။) သတ္တာ နာမ။ မြတ်စွာဘုရား မည်သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီ။ သော၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝါ၊ ကိံ။ - ပုန၊ ဖန်။ အာဟရိတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတုတ်ကောင်း။ ပန၊ ဆက်။ ပေါထုဇ္ဇနိက သဒ္ဓါယ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သဒ္ဓါအား ဖြင့်။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ ရညာ၊ မင်းနှင့်။ သဒိသော၊ တူသသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သေ(ဇေသော)၊ ဤမင်းသည်။ ဣမိနာဝ နိယာမေန ဤနည်းဖြင့် သာလျှင်။ [ယေန နိဟာရေန မဟာတလေ နိသိန္ဓော ကိဉ္စိ ပရိဟာရံ (ရှောင်လွှဲကြောင်း အမှုကို) အကတ္တာ ကေဝလံ ဣမိနာ နိယာမေနေဝ။ - ဋီကာ။] သစေ သုဏိဿတိ၊ အကယ်၍ ကြားအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) အဿ၊ ထိုမင်း၏။ ဟဒယံ၊ နှလုံးသည်။ ဖလိဿတိ၊ ကွဲလွဲတ္တံ။ ခေါ် ပန၊ စင်စစ်။ ရာဇော၊ ကိံ။ အမေဟိ၊ တို့သည်။ အနုရက္ခိတဗ္ဗော၊ စောင့်ရှောက်ထိုက်၏။ ဣတိ။ (စိန္တယိံသု။) (ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီး၍။) တော၊ ထို အမတ်တို့သည်။ တိဿော၊ ကုန်သော။ သုဝဏ္ဏဒေ၊ ကိယော၊ ရွှေစားကျင်းတို့ကို။ အာဟ ရိတွာ၊ ဆောင်၍။ စတုမဓုရဿ၊ စတုမဓုဖြင့်။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ရညော၊ ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေ၊ စုံ၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ (ကိံ။) ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ အမေဟိ၊ ဘုရား ကျွန်တို့သည်။ သုပိနကော၊ မကောင်းသောအိပ်မက်ကို။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်မက် အပ်ပါပြီ။ [သုပိနကောတိ ဒုဿပိနကော။ - ဋီကာ။] တဿ၊ ထို မကောင်း သော အိပ်မက်ကို။ ဝါ၊ ထို မကောင်းသော အိပ်မက်၏ အကျိုးကို။ ပဋိသာ တတ္ထံ၊ ပယ်ရှားခြင်း အကျိုးငှာ။ တုမေဟိ၊ အရှင်မင်းမြတ်တို့သည်။ ဒုကူလ ဒုပဋ္ဌံ၊ နှစ်ထပ်ရှိသော သွယ်ပုဆိုးကို။ နိဝါသေတွာ၊ ဝတ်၍။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်။ နာသပုဋ္ဌမတ္တံ၊ နှာခေါင်းဖု မျှသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ နှာခေါင်းဖုမျှ ထင်ရှား လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ စတုမဓုရဒေ၊ ကိယာ၊ စတု- မဓု စားကျင်း၌။ နိပဇ္ဇိတုံ၊ အိပ်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်ပါ၏။ ဣတိ

(အဝေါစုံ။) ရာဇာ၊ သည်။ အတ္တစရာနံ၊ စီးပွားကိုကျင့်ကုန်သော။ အမစ္စာနံ၊ တို့၏။ ဝစနံ၊ ကို။ သုတ္တာ၊ ရှိ။ တာတာ၊ အဖတို့။ ဝေ၊ ဤ သံတော်ဦးတင်သည့်အတိုင်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပဒ္ဓိစ္စိတ္တာ၊ ဝန်ခံ၍။ တထာ၊ ထိုပြောသည့်အတိုင်း။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။

အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ ကော၊ တယောက်သော။ အမစ္စော၊ သည်။ အလင်္ကာရံ၊ တန်ဆာကို။ သြမ္ပဉ္စိတ္တာ၊ ချွတ်၍။ ကေသေ၊ ဆံတို့ကို။ ပကိရိယ၊ ကြဲဖြန့်၍။ ယာယ ဒိသာယ၊ အကြင် အရပ်မျက်နှာ၌။ သတ္တာ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ မပြီ။ တံ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာအရပ်သို့။ အဘိမုခေါ၊ ရွေးရှုသော မျက်နှာရှိသည်။ (ဟုတ္တာ။) အဉ္ဇလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ ပဂ္ဂယ၊ ချီးမြှောက်၍။ ရာဇာနံ၊ ကို။ အာဟ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ (ကိံ။) ဒေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်။ မရဏတော၊ သေခြင်းမှ။ မုစ္စနကသတ္တော နာမ၊ လွတ်သော သတ္တဝါမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ အမှာကံ၊ တို့၏။ အာယုဝစုနော၊ အသက်ကို တိုးပွား စေတတ်သော။ စေတိယဋ္ဌာနံ၊ အရိအသေပြုရာ အရပ်ဖြစ်သော။ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု မျိုးစေ့စု၏ ကြံချရာ လယ်ယာမြေကောင်းသဖွယ် ဖြစ်တော်မူသော။ အဘိသေကသိဉ္စကော၊ အဘိသိက်ရေစင်ကို သွန်းလောင်းတော်မူတတ်သော။ [ရဇ္ဇာဘိသေကေ အဘိသေကမင်္ဂလသိဉ္စကော ဥတ္တမမင်္ဂလဘာဝတော။-ဋီကာ။] သတ္တာ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ကုသိနာရာယ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပါပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။)

ရာဇာ၊ သည်။ သုတ္တာဝ၊ ကြား၍သာလျှင်။ ဝါ၊ ကြားလျှင် ကြားချင်းပင်။ ဝိသညိ၊ ကင်းသော သညာရှိသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။ စတုမဓုရဒေါဏိယံ၊ စတုမဓုကျင်း၌။ ဥသုမံ၊ အဇ္ဈေကို။ မုဉ္ဇိ၊ လွတ်ပြီ။ အထ၊ ကင်းသောသညာရှိရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုမင်းကို။ ဥက္ခိပိတ္တာ၊ မြှောက်၍။ ဒုတိယာယ၊ နှစ်ခုမြှောက်သော။ ဒေါဏိယာ၊ ၌။ နိပဇ္ဇာပေသု၊ အိပ်စေကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုမင်းသည်။ ပုန၊ ဖန်။ သညံ၊ ကို။ လဘိတာ၊ ရှိ။ တာတာ၊ အဖတို့။ ကိံ၊ အဘယ် စကားကို။ ဝဒေထ၊ ပြောလိုက်ပါကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ မဟာရာဇ၊ မြတ်။ သတ္တာ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုဟော၊ ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။ ဝိသညိ၊ သည်။ ဇာတော၊ ပြီ။ စတုမဓုဒေါဏိယာ၊ ၌။ ဥသုမံ၊ ကို။ မုဉ္ဇိ၊ ပြီ။ အထ၊ ဝိသညိဖြစ်ပြန်ရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုမင်းကို။ တတောပိ၊

၃၀၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ | [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ထို ဒုတိယကျင်းမှလည်း။ ဥက္ခိပိတော၊ ရှိ။ တတိယာယ၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။
ဒေါဏိယာ၊ ဌ။ နိပဇ္ဇာပေသံ၊ ကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုမင်းသည်။ ပုန၊ ဗန်။ သည်၊
ကို။ လတိတော၊ ရှိ။ တာတာ၊ တို့။ ကိ၊ ကို။ ဝဒေထ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။
ပုစ္ဆ၊ ပြီ။ မဟာရာဇ၊ မြတ်။ သတ္တံ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗာတော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့
သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ပုနပိ၊ လည်း။ ဝိသညီ၊ သည်။ ဇာတော၊
ပြီ။ အာထ၊ ဌ။ နံ၊ ကို။ ဥက္ခိပိတော၊ ရှိ။ နဟာပေတော၊ ရေချိုးစေ၍။ မတ္ထကေ၊
ဦးထိပ်၌။ ဃဇ္ဇေဟိ၊ ရေအိုးတို့ဖြင့်။ ဥဒက၊ ကို။ အာသိဉ္ဇိ၊ သူ။ သွန်း
လောင်းကြကုန်ပြီ။

ရာဇာ၊ သည်။ သညံ၊ ကို။ လတိတော၊ ရှိ။ အာသေနာ၊ နေရာမှ။ ဝဋ္ဋာယံ၊
ယ၍။ ဂန္ဓပရိဘာဝိတေ၊ နံသာဖြင့် ထိန်းဝန်းကျင့် ထိုအပ်ကုန်သော။
မဏိဝဏ္ဏေ၊ ပတ္တမြားအဆင်းနှင့်တူသော။ အဆင်းရှိကုန်သော၊ ကေသေ၊
ဆံတို့ကို။ ပကိရိတော၊ ကြပြန်၍။ သုဝဏ္ဏမလကဝဏ္ဏာယ၊ ရွှေပျဉ်ချပ်နှင့်တူသော
အဆင်းရှိသော။ ပိဋ္ဌယံ၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ပကိရိတော၊ ရှိ။ ပါဏိနာ၊
လက်ဖြင့်။ ဥရိ၊ ရင်ကို။ ပဟရိတော၊ ပုတ်ခတ်၍။ ပဝါဠကရဝဏ္ဏာယံ၊
သန္တာညွန့် အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိကုန်သော။ သုဝဋ္ဋတဂုလိယံ၊
ကောင်းစွာလုံးသော လက်ချောင်းတို့ဖြင့်။ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗိသကဝဏ္ဏံ၊ ရွှေတံကဲ
ပျဉ်ချပ်နှင့်တူသော အဆင်းရှိသော။ ဥရိ၊ ရင်ကို။ သိဗ္ဗန္တော၊ ဝိယ၊ ချုပ်
စပ်သကဲ့သို့။ ဂဟေတော၊ ကိုင်၍။ ပရိဒေဝမာနော၊ ငိုကြွေးလျက်။
ဥမ္မတ္တကဝေသေန၊ ရူးသု၏ အသွင်ဖြင့်။ အန္တရဝိတိ၊ အကြားဖြစ်သော
လမ်းသို့။ ဩတိဏ္ဏော၊ သက်ရောက်ပြီ။

သော၊ ထိုမင်းသည်။ အလိကတနာဋ္ဌကပရိဝုတော၊ တန်ဆာဆင်အပ်
ပြီးသော ကချေသည်ပေါင်း ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတော၊) နဂရတော၊ မှ။
နိက္ခမ္မ၊ ထွက်၍။ ဇီဝကမ္မဝနံ၊ ဇီဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။
ယသ္မိ၊ ဌာနေ၊ အကြင်အရပ်၌။ နိသိန္ဓေန၊ နေတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊
သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဒေသိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုအရပ်ကို။
ဩလောကေတော၊ ကြည့်၍။ “သဗ္ဗညု၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကို အကုန်
အစင် သိမြင်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ ရား။ ဣမသ္မိ၊ ဌာနေ၊ ဤအရပ်၌။
နိသိဒ္ဓိတော၊ ဤ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသယိတ္ထ နန၊ ဟောတော်မူခဲ့ကုန်သည်။ မဟုတ်
ပါလော။ မေ၊ ဒကာတော်၏။ သောကသလ္လံ၊ သောကတည်းဟူသော ငြောင့်
ကို။ ဝိနောဒယိတ္ထ (နန)၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူခဲ့ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။
တုမေ၊ ရှင်တော်ဘုရားတို့သည်။ မယံ၊ ဒကာတော်၏။ သောကသလ္လံ၊ ကို။

၂၀

နိဟရိတ္တ (နန္ဒ)၊ ပယ်နုတ်တော်မူခဲ့ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။ အဟံ၊ ဒကာ
 တော်သည်။ တုမ္မာကံ၊ ရှင်တော်ဘုရားတို့ကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍။
 ဂတော (နန္ဒ)၊ ဆည်းကပ်ခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော။ ဘဂဝါ၊ ရား။ ဣဒါနိ
 ပန၊ ယခုအခါ၌ကား။ မေ၊ ဒကာတော်အား။ ပဋိဝံစနမ္ပိ၊ စကားတို့ကို
 လည်း။ န ဒေထ၊ ပေးတော်မမူပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ပုနပ္ပုနံ၊
 ထပ်ကာ ထပ်ကာ။ ပရိဒေဝိတု၊ ငိုကြွေး၍။

“ဘဂဝါ၊ ရား။ အဟံ၊ ဒကာတော်သည်။ အညဒါ၊ ဤအခါမှတစ်ပါး
 သော။ ဝေရူပေ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ကာလေ၊ အခါ၌။ တုမ္မေ၊
 တို့သည်။ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝါရာ၊ များစွာသော ရဟန်း အပေါင်း
 အခြံအရံရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့။) ဇမ္ဗုဒီပတလေ၊ ဇမ္ဗုဒီပအပြင်၌။ စာရိကံ၊
 ဒေသစာရိကို။ စရထ၊ လှည့်လည်တော်မူကြကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုဏောမိ၊
 ကြားရပါ၏။ ဣဒါနိ ပန၊ ယခုအခါ၌ကား။ အဟံ၊ သည်။ တုမ္မာကံ၊
 ရှင်တော်ဘုရားတို့အား။ အနန္တရူပံ၊ မလျောက်ပတ်သော။ အယုတ္တံ၊ မသင့်
 သော။ ပဝတ္တိံ၊ ဖြစ်ပုံအကြောင်းကို။ သုဏောမိ၊ ကြားရ၏။ ဣတိ
 ဝေမာဒီနိ စ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားတို့ကိုလည်း။ ဝတု၊ ပြော၍။
 သဗ္ဗမတ္တာဟိ၊ ခြောက်ဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဂါထာဟိ၊ ဂါထာ
 တို့ဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဂုဏံ၊ ဂုဏ်တော်ကို။ အနုဿရိတု၊ အဖန်ဖန် အမှတ်
 ရ၍။ စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။ (ကိံ။) မမ၊ ၏။ (ကိစ္စံ၊ ကိစ္စသည်။) ပရိဒေဝိ
 တေနော၊ ငိုကြွေးခြင်းဖြင့်သာ။ န သိဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီးသေး။ ဒသဗလဿ၊
 မြတ်စွာဘုရား၏။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော် တို့ကို။ အာဟာရာပေဿာမိ၊
 ဆောင်စေရတော့အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီ။ ဝေံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။
 အသောသိ၊ ပြီ။ [“ကထံ အသောသိ”ကို ပြန်၍အုပ်သည်။] စ၊ ဆက်။
 သုတု၊ ကြားသိရ၍။ ဣမိဿာ ဝိသညိဘာဝါဒိပဝတ္တိယာ၊ ဤ ဝိသညီ-
 အဖြစ် အစရှိသည်၏ ဖြစ်ခြင်း၏။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဒုတံ၊ တမန်ကို။
 ပါဟေသိ၊ စေလွှတ်ပြီ။ တံ၊ ထိုတမန်စေလွှတ်ခြင်းကို။ သန္တာယ၊ ၍။ အထ ခေါ
 ရာဇာတိအာဒိအစရှိသော စကားရပ်ကို။ (သံဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ။

တတ္ထ၊ ထို အထ ခေါ် ဂုဇာ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဒုတံ ပါဟေသိတိ၊
 ကား။ ဒုတဉ္စ၊ တမန်သည်ကိုလည်းကောင်း။ ပဏ္ဏဉ္စ၊ စာကိုလည်းကောင်း။
 ပေသေသိ၊ စေလွှတ်ပြီ။ ဝါ၊ ပြီပြီ။ စ ပန၊ ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့။ ပေသေ
 တု၊ စေလွှတ်ပြီး၍။ သစေ ဒဿန္တိ၊ အကယ်၍ ပေးကုန်အံ့။ (ဝေံ သတိ၊
 ကုန်လတ်သော်။) သုန္တရံ၊ ကောင်း၏။ နော စေ ဒဿန္တိ၊ အကယ်၍ မပေး

၃၀၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ ကုန်လတ်သော်။) အာဟရဏုပါယေန၊ ဆောင်ခြင်း
၏ အကြောင်းဥပါယ်ဖြင့်။ အာဟရိဿာမိ၊ ဆောင်ယူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
ကြံ၍။ စတုရဂ္ဂိနိ၊ ဆင်မြင်း ရထား၊ ခြေလျှင်အားဖြင့် လေးပါးသော
အင်္ဂါရှိသော။ သေနံ၊ စစ်တပ်ကို။ သန္ဓယိတော၊ ဖွဲ့၍။ သယမ္ပိ၊ ကိုယ်တိုင်
လည်း။ နိက္ခန္ဓော ယေဝ၊ ထွက်သည်သာ။ စ၊ ဆက်။ အဇာတသတ္တု၊
အဇာတသတ် မင်းသည်။ (စတုရဂ္ဂိနိ သေနံ သန္ဓယိတော သယမ္ပိ၊ နိက္ခမတိ) -
ယထာ၊ ထွက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ လိစ္ဆဝိအာဒယော၊ လိစ္ဆဝိ-အစရှိကုန်
သော။ (ရာဇာနော) ပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဒုတံ၊ ကို။ ပေသေတွံ၊ ၍။
သယမ္ပိ၊ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်လည်း။ စတုရဂ္ဂိနိယာ၊ ရှိသော။ သေနာယ၊ ဖြင့်။
နိက္ခမိသု ယေဝ၊ ထွက်ကုန်သည်သာ။

တတ္ထ၊ ထိုမင်းတို့တွင်။ ပါဝေယျကာ၊ ပါဝါပြည်၌နေကုန်သော မင်း
တို့သည်။ သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံသော မင်းတို့ထက်။ အာသန္ဓတရာ၊ သာ၍နီး
ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ကုသိနာရတော၊ ကုသိန္နာရုံမှ။ တိဂါဝုတန္တရေ၊
အကြား၌ သုံးဂါဝုတ်ရှိသော။ ဝါ၊ သုံးဂါဝုတ် ကွာခြားသော။ နဂရေ၊
၌။ ဝသန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ ပါဝံ၊ သို့။ ပဝိသိ
တွာဝ၊ ဝင်တော်မူ၍သာ။ ကုသိနာရံ၊ သို့။ ဂတော၊ ကြွတော်မူခဲ့ပြီ။
အတ၊ ထိုသို့နီးပါလျက်။ ကသ္မံ၊ ကြောင့်။ ပဌမတရံ၊ အခြားမင်းတို့ထက်
ရှေးဦးစွာ။ န အာဂတော၊ မလာကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ စေ၊ ဤသို့ မေးအံ့။
ပန၊ အဖြေကား။ မဟာပရိဝါရာ၊ များသော အခြံအရံရှိကုန်သည်။
(ဟုတွာ။) ဧတေ ရာဇာနော၊ ဤ ပါဝါပြည်၌နေသော မင်းတို့သည်။
မဟာပရိဝါရံ၊ များသောအခြံအရံကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်သည်။ (ဟုတွာ)-
ဝ၊ ဖြစ်၍သာ။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ။ ပစ္ဆတော၊ နောက်၌။ ဇာတော၊
ဖြစ်ကုန်ပြီ။

တေ သံသေ ဂဏေ တေဒဝေါစုန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗေဟိ၊ ကုန်သော။
သတ္တနဂရဝါသိနော၊ ခုနစ်မြို့၌ နေလေ့ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ခုနစ်ပြည်ထောင်
၌ နေလေ့ရှိကုန်သော။ တေ၊ ထိုမင်းတို့သည်။ အာဂန္တာ၊ လာ၍။ အမှာ
ကံ၊ အကျွန်ုပ်တို့အား။ ဓာတုယော ဝါ၊ သရီရ ဓာတ်တော်တို့ကိုလည်း။
ဒေန္တု၊ ပေးကုန်လော့။ ယဒ္ဓံ ဝါ၊ စစ်တိုက်ခြင်းကိုလည်း။ (ဒေန္တု၊
လော့။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ကုသိနာရာနဂရံ၊ ကို။ ပရိဝါရေတွာ၊
ဝန်းရံ၍။ ဌိတေ၊ တည်ကုန်သော။ (တေ၊ ထိုမင်းတို့ကို။) ဘဂဝါ အမှာ
ကံ ဂါမက္ခေတ္တတိ၊ - အစရှိသော။ တေ ပဋိဝစနံ၊ ဤစကားတို့ကို။

အဝေါစုံ၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို မလ္လမင်းတို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟံသု ကိရ၊ ပြောဆိုကြကုန်သတတ်။ (ကိံ။) မယံ၊ တို့သည်။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်သို့။ သာသနံ၊ နှုတ်မှာစကားကို။ န ပဟိတိမှ၊ စေလွှတ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါ။ ဂန္ဓာ ပိ၊ သွား၍လည်း။ န အာနယိမှ၊ ပင့်ဆောင်ကုန်သည် မဟုတ်ပါ။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ သတ္ထဝ၊ သည်။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်။ အာဂန္ဓာ၊ ကြွလာတော်မူ၍။ သာသနံ၊ ကို။ ပေသေတွာ၊ စေလွှတ်တော်မူ၍။ အမေ၊ တို့ကို။ ပက္ခောသာပေသိ၊ ခေါ်စေတော်မူပါပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တုမေပိ၊ သင်တို့သည်လည်း။ တုမှာကံ၊ တို့၏။ ဂါမက္ခေတ္တေ၊ ဂါမခေတ်၌။ ယံ ရတနံ၊ အကြင် ရတနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထို ရတနာကို။ အမှာကံ၊ တို့အား။ န ဒေထ၊ မပေးကြပါကုန်။ သဒေဇကေ၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကေ စ၊ ကမ္ဘာလောက၌လည်း။ ဗုဒ္ဓရတနသမံ၊ ဘုရားရတနာနှင့်တူသော။ ရတနံ နာမ၊ ရတနာ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဥတ္တမရတနံ၊ အမြတ်ဆုံး ရတနာကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ မယံ၊ တို့သည်။ န ဒဿာမ၊ မပေးနိုင်ပါကုန်။ ခေါပန၊ စင်စစ်။ တုမေဟိ ယေဝ၊ သင်တို့သည်သာ။ မာတု၊ အမိ၏။ ထနတော၊ နို့မှ။ ခိရံ၊ နို့ရည်ကို။ န ပီတံ၊ သောက်အပ်သည်မဟုတ်။ အမေဟိပိ၊ တို့သည်လည်း။ မာတု၊ ၏။ ထနတော၊ မှ။ ခိရံ၊ ကို။ ပီတံ၊ သောက်အပ်ပြီ။ တုမေ ယေဝ၊ သာ။ န ပုရိသာ၊ ယောက်ျားတို့ မဟုတ်။ အမေပိ၊ တို့သည်လည်း။ ပုရိသာ၊ တို့တည်း။ ဟောတု၊ ရှိစေ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အဟံကာရံ၊ ငါဟုပြုအပ်သော မာန ကို။ ကတွာ၊ ၍။ သာသနပဋိသာသနံ၊ ရှေးဦးစွာပို့အပ်သော နှုတ်မှာစကား ပြန်၍ပို့အပ်သော နှုတ်မှာစကားကို။ ပေသေန္တိ၊ ပို့စေကြကုန်၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ မာနဂဇ္ဇိတံ၊ မာန ဖြင့် ကြုံးဝါးခြင်းကို။ ဂဇ္ဇန္တိ၊ ကြုံးဝါးကြကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယုဒေ၊ စစ်တိုက်ခြင်းသည်။ သတိ၊ လတ်သော်။ ကောသိနာရကာနံ ယေဝ၊ ကုသိန္နာရံ၌နေကုန်သော မင်းတို့၏သာ။ ဗယော၊ အောင်ခြင်းသည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓာတုပါသနတ္ထံ၊ ဓာတ်တော်တို့ကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ နေသံ၊ ထို မလ္လမင်းတို့၏။ ပက္ခာ၊ ဘက်သားတို့သည်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ [ဓာတုပါသနတ္ထန္တိ သတ္ထု ဓာတုနံ ပယိရူပါသနာယ။ နေသံ ပက္ခာ အဟေသုံ “ဉာယေန တေသံ သန္တကာ ဓာတုယော”တိ။-ဋီကာ။] ပါဠိယံ ပန၊ ပါဠိတော်၌ကား။ ဘဂဝါ အမှာကံ။ ပ။ သရီရာနံ

ဘာဂန္တိ-ဟူသော။ ဧတ္ထကမေဝ၊ ဤမျှလောက်သော စကားရပ်သည်သာ။ အာဂတံ၊ လာပြီ။

၂၃၇။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဒေါဏော၊ ဗြာဟ္မဏောတိ၊ ကား။ ဒေါဏဗြာဟ္မဏော၊ ဒေါဏပုဏ္ဏားသည်။ တေသံ၊ ထိုမင်းတို့၏။ ဣမံ ဝိဝါဒံ၊ ဤ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုကြောင်း စကားကို။ ဝါ၊ ဤ ငြင်းခုံခြင်းကို။ သုတ္တာ၊ ကြားရ၍။ ဧတေ ရာဇာနော၊ ဤမင်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ။ ‘ပရိနိဗ္ဗာတဋ္ဌာနေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးရာ အရပ်၌။ ဝိဝါဒံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ခေါ၊ ပန၊ စင်စစ်။ ဧတံ၊ ဤ ငြင်းခုံမှုကို ပြုကြခြင်းသည်။ န ပတိရူပံ၊ ‘မလျောက်ပတ်။ ဣမိနာ ကလဟေန၊ ဤ ခိုက်ရန်ပြုခြင်းဖြင့်။ အလံ၊ အကုသိုလ် မရှိ။ နံ၊ ထိုခိုက်ရန်ကို။ ဝုပသမေဿာမိ၊ ငြိမ်းစေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ သော၊ ထို ဒေါဏပုဏ္ဏားသည်။ ဂန္တံ၊ ၍။ ‘တေ သံသေ၊ ထိုမင်းအပေါင်း တို့ကို။ (တေ) ဂဏေ၊ ထို ဂိုဏ်းဖြစ်သော မင်းအပေါင်းတို့ကို။ ဧတံ၊ ဤ စကားကို။ အဝေါစ၊ ပြောပြီ။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။ အဝေါစ၊ ပြောသနည်း။ ဥန္တတပုဒေသေ၊ မြင့်မောက်သောအရပ်၌။ ဌတ္တာ၊ တည်၍။ ဒွိဘာဏဝါရ ပရိမာဏံ၊ နှစ်ဘာဏဝါရ-အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဒေါဏဂဇ္ဇိတံ နာမံ၊ ဒေါဏ၏ ကြုံးဝါးကြောင်း စကားမည်သည်ကို။ အဝေါစ၊ ပြောပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဘာဏဝါရ-တို့တွင်။ ပဌမဘာဏဝါရေ၊ ပထမဘာဏ ဝါရ ၌။ ကေပဒမ္ပိ၊ တပုဒ်ကိုလည်း။ တေ၊ ထိုမင်းတို့သည်။ တာဝ န ဇာနိံ သု၊ မသိလိုက်ကြကုန်။ ဒုတိယဘာဏဝါရပရိယောသာနေ၊ ဒုတိယ ဘာဏဝါရ-၏ ဆုံးခါနီး၌။ “ဘော၊ အချင်းတို့။ အာစရိယဿ၊ ဆရာ၏။ သဒ္ဓေါ ဝိယ၊ အသံနှင့်တူ၏။ ဘော၊ တို့။ အာစရိယဿ၊ ။ သဒ္ဓေါ-

၁။ ဒေါဏဂဇ္ဇိတံ နာမ အဝေါစ။ ။ သတ္ထ၊ အဝတ္ထတ္ထယူပသဉ္စိတံ (အဝတ္ထ တယ+ဥပသဉ္စိတံ)၊ အခိုက်အတန့်သုံးပါးအပေါင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ (ဒေါဏဂဇ္ဇိတံ နာမ အဝေါစ)ဧတဒတ္ထမေဝ ဟိ ဘဂဝါ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တော “ပစ္စန္တော အာဂစ္ဆန္တော ဒေါဏော ဗြာဟ္မဏော ယာဝ မေ ပဒဝဋ္ဌံ ပဿတိ၊ (အကြင်မျှလောက် ငါ၏ခြေရာ ကို မြင်၏။ တာဝ မာ ဝိဂစ္ဆတု” (ထိုမြင်ရသည်တိုင်အောင် မပျက်ပါစေသတည်း။) ဣတိ အဓိဋ္ဌာယ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ ဒေါဏောပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏော “ဣမာနိ သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလဿ ပဒါနိ” တိ သလ္လက္ခေန္တော (ကောင်းစွာမှတ်သားလျက်။) ပဒါနုသာရေန သတ္ထု သန္တိကံ ဥပဂစ္ဆိ၊ သတ္ထာဝိဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ တေနပိ သော ဘဂဝတိ နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ (သက်ဝင်ယုံကြည်သော သဒ္ဓါ ရှိသည်။) အဟောသိ။ ဧတ ဒဝေါစ၊ ကိံ အဝေါစာတိ အာဟ “သုဏန္တု၊ ပ။ အဝေါ စာ” တိ။-ဋီကာ။

ဝိယ၊ ဧ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော မင်းတို့သည်။ နိရဝါ၊ အသံမရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ တိတ်ကြကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ဇမ္ဗုဒီပတလေ၊ ဇမ္ဗုဒီပအပြင်၌။ ကုလသရေ၊ အမျိုးအိမ်၌။ ဇာတာ၊ မွေးဖွားသူတို့သည်။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ တဿ၊ ထို ဒေါဏ-ပုဏ္ဏား၏။ န အန္တေဝါသိကော နာမ၊ အန္တေဝါသိက-မဟုတ်သူမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အထ၊ တိတ်တိတ်နေကြရာ ထိုအခါ၌။ သော၊ ထို ဒေါဏ-ပုဏ္ဏားသည်။ တေ၊ ထိုမင်းတို့ကို။ အတ္တနော၊ ဧ။ ဝစနံ၊ ကို။ သုတု၊ ကြားရုံ၍။ နိရဝေ၊ အသံမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ တုဏှိဘူတေ၊ ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်တို့ကို။ ဝိဒိတု၊ သိ၍။ ပုန၊ ဖန်။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (ကိ။) “သုဏန္တု ဘောန္တော” တိ-အစရှိသော။ တေ ဂါတာဒယံ၊ ဤ ဂါတာနှစ်ပုဒ်အပေါင်းကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ [“တေဒဝေါစ” ကို ထပ်၍ ဖွင့်သည်။]

တတ္ထ၊ ထိုဂါတာနှစ်ပုဒ် အပေါင်း၌။ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ကား။ အမှာကံ၊ အကျွန်ုပ်တို့၏။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ (ခန္တိဝါဒေါ အဟု-၌ စပ်။) အဟု ခန္တိဝါဒေါတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓဘူမိ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်သို့။ အပ္ပတုာပိ၊ မရောက်သေးမူလည်း။ ပါရမိယော၊ တို့ကို။ ပူရေန္တော၊ ဖြည့်ကုန်တော်မူလတ်သော်။ ဝါ၊ မူစဉ်။ ခန္တိဝါဒိတာပသကာလေ၊ ခန္တိဝါဒိ-ရသေ့ဖြစ်တော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ ဓမ္မပါလကုမာရကာလေ၊ ဓမ္မပါလ-မင်းသားဖြစ်တော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ ဆန္ဒန္တဟတ္ထိကာလေ၊ ဆန္ဒန်ဆင်မင်းဖြစ်တော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ ဘူရိဒတ္တနာဂရာဇ-ကာလေ၊ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းဖြစ်တော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ စမ္ပေယျနာဂရာဇကာလေ၊ စမ္ပေယျ-နဂါးမင်းဖြစ်တော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ သင်္ခပါလနာဂရာဇကာလေ၊ သင်္ခါပါလ-နဂါးမင်းဖြစ်တော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ မဟာကပိကာလေ၊ မျောက်မင်းဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း။ အညေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးမှ အခြားကုန်သော။ ဗဟုသု၊ များစွာကုန်သော။ ဇာတကေသုစ၊ ဇာတ်တော်တို့၌လည်းကောင်း။ ပရေသု၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ကောပံ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းကို။ အကတု၊ မပြုမူ၍။ ခန္တိမေဝ၊ သည်းခံခြင်းကိုသာ။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူခဲ့ပြီ။ ခန္တိမေဝ၊ သာ။ ဝဏ္ဏယံ၊ ချီးမွမ်းတော်မူခဲ့ပြီ။

တေရဟိ ပန၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူရာ ယခုအခါ၌ကား။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု၊ ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌။ တဒိလက္ခဏံ၊ တဒိလက္ခဏာ-သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်တော်မူပြီးသည်။ (ဟုတု။) ကိမင်္ဂံ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။

၃၀၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

(နဝဏ္ဏေတိ၊ မချီးမွမ်းပဲရှိအံ့နည်း။ ဝဏ္ဏေတိ ဧဝံ၊ ချီးမွမ်းတော်မူသည်သာ။) သဗ္ဗဏာပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ အမှတ်ကံ၊ တို့၏။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ခန္တိဝါဒေါ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဧဝံ ဝိဇ္ဇာ၊ ဤသို့ ခန္တိဝါဒီ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ တဿ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ၊ ထိမြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သရီရဘာဂေ၊ သရီရ-ဓာတ်တော်တို့၏ အဖို့အစုဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အယံ သမ္မဟာရော၊ ဤ ပြင်းစွာပုတ်ခတ် သတ်ဖြတ်ခြင်းသည်။ သာဓု၊ ကောင်းသည်။ န ဟိ သိယာ၊ မဖြစ်ရာသည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ န ဟိ သာဓု ယန္တိ၊ ကား။ အယံ (သမ္မဟာရော)၊ သည်။ သာဓု သည်။ န ဟိ (သိယာ)၊ သာ။ သရီရဘာဂေ တိ၊ ကား။ သရီရနိမိတ္တံ၊ သရီရ-ဓာတ်တော်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဓာတုကောဋ္ဌာသဟေတု၊ ဓာတ်တော်အဖို့အစုဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ သိယာ-သမ္မဟာရောတိ၊ ကား။ အာဝုဓသမ္မဟာရော၊ လက်နက်တို့ဖြင့် ပြင်းစွာပုတ်ခတ် သတ်ဖြတ်ခြင်းသည်။ သာဓု၊ သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သဗ္ဗေဝ ဘောန္တော သဟိတာတိ၊ ကား။ ဘောန္တော၊ အရှင်မင်းတို့။ သဗ္ဗေဝ၊ ကုန်သော။ (တုမေ၊ တို့သည်။) သဟိတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြပါကုန်။ မာ ဘိဇ္ဇထ၊ မကွဲပြားကြပါကုန်လင့်။ (စိတ်ဝမ်း မကွဲကြပါကုန်လင့်။) သမဂ္ဂါတိ၊ ကား။ ကာယေန စ၊ ကိုယ်အားဖြင့်လည်း ကောင်း။ ဝါစာယ စ၊ နှုတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကသန္နိပါတာ၊ အတူ တကွ စည်းဝေးကြကုန်သည်။ ဧကဝစနာ၊ တူသော စကားရှိကြကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) သမဂ္ဂါ၊ ညီညွတ်ကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြပါကုန်လော့။ [ကာယေန-ကို ဧကသန္နိပါတာ-နှင့်တွဲ၊ ဝါစာယ-ကို ဧကဝစနာ-နှင့်တွဲ။] သမ္မောဒမာနာတိ၊ ကား။ စိတ္တေနာပိ၊ စိတ်အားဖြင့်လည်း။ အညမည်၊ အချင်းချင်း။ သမ္မောဒမာနာ၊ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြပါကုန်လော့။ [ကာယေန ဧကသန္နိပါတာ ဝါစာယ ဧကဝစနာ အဘိန္န

၁။ သရီရဘာဂေ။ “ဘာဂ”ကို“ဝိဘာဂ”ဟု ဖွင့်၍ နိမိတ်အနက်၌ သတ္တမိ ဝိဘတ် သက်စေလိုသောကြောင့် “နိမိတ္တံ”ဟု ဖွင့်သည်။ ဝိဘာဂ-အရ ဝေဖန်ခြင်း ကြိယာကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် ဝိဘာဂ-ကို “ကောဋ္ဌာသ”ဟု လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တံ-ကို “ဟေတု”ဟုလည်းကောင်း ထပ်ဖွင့်သည်။ ထိုအချိန်၌ ဓာတ်တော်တို့ကို မဝေဖန်ရသေးသောကြောင့် “သရီရဝိဘာဂေ၊ ဓာတ်တော်တို့ကို ဝေဖန်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်”ဟု အနက်မပေးနိုင်သေး။ “ဓာတ်တော်တို့၏ အဖို့အစုဟူသော အကြောင်းကြောင့်”ဟုသာ အနက်ပေးနိုင်သည်။

သရီရဓာတုဝိဘဇနအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၃၀၇

ဝစနာ ဧဝံ သမဂ္ဂါ ဟောထ၊ တဿ ပန ဣဒံ ကာရဏန္တိ အာဟ “သမ္မောဒမာနာ” တိ၊ တေနာဟ “စိတ္တေနာပိ အညမညံ သမ္မောဒမာနာ ဟောထာ” တိ။-ဋီကာ။]

ကရောမဋ္ဌဘာဂေတိ၊ ကား။ ဘဂဝတော၊ ဧ။ သရီရာနိ၊ သရီရ-ဓာတ်တော်တို့ကို။ အဋ္ဌ ဘာဂေ၊ ရှစ်ဖို့တို့ကို။ ကရောမ၊ ပြုကြပီကုန်စို့။ စက္ခုမတောတိ၊ ကား။ ပဉ္စဟိ၊ ဗုဒ္ဓ-ဓမ္မ သမန္တနှင့် ဒိဗ္ဗ ပညာ ငါးဖြာကုန်သော။ စက္ခုဟိ၊ စက္ခု-တို့ဖြင့်။ စက္ခုမတော၊ စက္ခု-ရှိတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဧ။ အပေ၊ ဌ။ (ပသန္နာ၊ ကြည်ညိုပါကုန်၏။) ကေဝလံ၊ လူအများမဖက်သက်သက်။ တုမေ ယေဝ၊ အသင်တို့သည်သာ။ န(ပသန္နာ)၊ ကြည်ညိုကုန်သည် မဟုတ်သေး။ ဗဟုဇနောပိ၊ များစွာသော လူအပေါင်းသည်လည်း။ ပသန္နော၊ ကြည်ညို၏။ တေသု၊ ထို များစွာသော လူအပေါင်းတို့တွင်။ ဧကောပိ၊ တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ လဒ္ဓံ၊ ရခြင်းငှာ။ အယုတ္တော နာမ၊ မသင့်သမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဗဟုံ၊ များစွာသော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝတော၊ ရှိ။ သညာပေသိ၊ ကောင်းစွာသိစေပြီ။ ဝါ၊ နားလည်စေပြီ။

၂၃၀။ တေသံ သံဃာနံ ဂဏာနံ ပဋိဿုတောတိ၊ ကား။ တတော တတော၊ ထိုထို နေရာအရပ်မှ။ တေသံ တေသံ သမာဂတသံဃာနံ၊ ထိုထို ကောင်းစွာရောက်လာကြသော မင်းအပေါင်းတို့၏။ (တေသံ တေသံ) သမာဂတဂဏာနံ၊ ထိုထို ကောင်းစွာရောက်လာကြသော ဂိုဏ်းဖြစ်သောမင်းတို့၏။ (ဝစနံ၊ ကိ။) ပဋိဿုတော၊ ရှေးရှုနားထောင်၍။ (အဝေါစ-၌ စပ်။) ဘဂဝတော သရီရာနိ အဋ္ဌဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိတောတိ တွေ၊ ဤပါ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အနုက္ကမော၊ အစဉ်တည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဒေါဏော၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုမင်းတို့၏။ (ဝစနံ၊ ကိ။) ပဋိဿုတော၊ ရှိ။ သုဝဏ္ဏဒေါဏီ၊ ရွှေစားကျင်းကို။ ဝါ၊ ရွှေခေါင်းကို။ ဝိဝရာပေသိ၊ ဖွင့်စေပြီ။ ရာဇာနော၊ တို့သည်။ အာဂန္တော၊ ရှိ။ ဒေါဏီယံ ယေဝ၊ ဌံသာ။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သော။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ၊ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်တို့ကို။ ဒိသော၊ မြင်ရ၍။ သဗ္ဗညု၊ အလုံးစုံကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ မယံ၊ ဒကာတော်တို့သည်။ တုမှာကံ၊ ရှင်တော်ဘုရားတို့၏။ ခွံတ္တိ သမဟာပုရိသလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ ဆဗ္ဗဏ္ဍဗုဒ္ဓရသ္မိခစိတံ၊ ခြောက်ပါးသောအဆင်း

၃၀၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ရှိသော ဗုဒ္ဓရောင်ခြည်တော်တို့ဖြင့် စိခြယ်အပ်သော။ အသိတိအနုဗျဉ္ဇနသမုဇ္ဈ လိတသောတံ၊ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့ဖြင့် တောက်ပလျက် တင့်တယ်တော်မူသော။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ သော။ သရီရံ၊ ကိုယ်တော်ကို။ အဒ္ဓသာမ၊ ဖူးမြင်ရပါကုန်၏။ ဣဒါနိ ပန၊ ယခုအခါ၌ကား။ သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏာ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယောဝ၊ တို့သည်သာ။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကြွင်းကုန် သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ ရား။ တုမ္မာကံ၊ ရှင်တော်ဘုရား တို့၏။ ဣဒံ၊ ဤ ဓာတ်တော်တို့သည်သာ ကြွင်းရခြင်းသည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ပရိဒေဝိံသု၊ ငိုကြွေးကြကုန်ပြီ။

ဗြာဟ္မဏောပိ၊ ဒေါဏ-ပုဏ္ဏားသည်လည်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ငိုကြွေးကြရာ ထိုအခါ၌။ တေသံ၊ ထိုမင်းတို့၏။ ပမတ္တဘာဝံ၊ မေ့လျော့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဥတု၊ သိ၍။ ဒက္ခိဏဒါဋ္ဌံ၊ လက်ယာစွယ်တော်ကို။ ဂဟေတု၊ ၍။ ဝေဠုန္တရေ၊ ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း၏ အကြား၌။ ထပေသိ၊ ထားလိုက်ပြီ။ အထ ပစ္ဆာ၊ ထိုမှ နောက်၌။ အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ဖို့အပြားအားဖြင့်။ သမံ၊ အညီ အမျှ။ သုဝိတတ္ထံ၊ ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ဝိဘဇိ၊ ဝေဖန်ပြီ။ သဗ္ဗာပိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ပါကတိကနာဠိယာ၊ ပကတိကွမ်းစားဖြင့်။ ဝါ၊ ပကတိသော စလယ်တောင်းဖြင့်။ သောဠသ နာဠိယော၊ တဆယ်ခြောက်ကွမ်းစားတို့သည်။ ဝါ၊ တဆယ် ခြောက်စလယ် တို့သည်။ (လေးပြည့်တို့သည်။) အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဧကေနဂရ ဝါသိနော၊ တမြို့တမြို့၌နေကုန်သော မင်းတို့သည်။ ဒွေ ဒွေ နာဠိယော၊ နှစ် စလယ် နှစ်စလယ်သော ဓာတ်တော်တို့ကို။ လဘိံသု၊ ရကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ဗြာဟ္မဏဿ၊ သည်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဝိဘဇန္တိဿေဝ၊ ဝေဖန်နေစဉ်ပင်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒော၊ အရှင်ဖြစ်သော။ သက္ကော၊ သည်။ ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကဿ၊ လောက၏။ ကဓိစ္ဆေဒနတ္ထာယ၊ ယုံမှားမှုကို ဖြတ်တောက်ခြင်း အကျိုးငှာ။ စတုသစ္စကထာယ၊ သစ္စာလေးပါး တရားတော်၏။ ပစ္စယဘူတာ၊

၁။ သောဠသနာဠိယော။ ။ “နာဠိ=ကွမ်းစား”ဟု အဘိဓာန်မှာဆို၏။ ထိုကွမ်း စားကိုပင် စလယ်ကွမ်းစား ခွက်ကွမ်းစားဟု ခွဲကြသေး၏။ ဤနေရာ၌ စလယ်ကွမ်း စားသာသင့်၏။ “တဆယ်ခြောက်စလယ်” ဆိုလျှင် ၄-ပြည့်ရှိ၏။ အရိုးတော်၏ “၄-ပြည့်”ဟူသော အရေအတွက်လည်း မနည်းပါ။ သို့သော် နောက်လာမည့်ဂါထာ၌ “အဋ္ဌဒေါဏံ”ဟု လာသောကြောင့် အဋ္ဌဒေါဏ=ရှစ်စိတ်ဟု ယူဆကြသည်။ စဉ်း စားပါ။

သရီရဓာတုဝိဘဇနအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၃၀၉

အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒက္ခိဏဒါဌာ၊ လက်ယာ
စွယ်တော်ကို။ ဂဟိတာ န ခေါ၊ ယူအပ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
ဆင်ခြင်၍။ သြလောကေန္တော၊ ကြည့်လတ်သော်။ ပြာဟ္မဏေန၊ သည်။
ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ပြာဟ္မဏောပိ၊ သည်လည်း။
ဒါဌာယ၊ စွယ်တော်အား။ အနုစ္စဝိကံ၊ လျှောက်ပတ်သော။ သက္ကာရံ၊
ပူဇော်သက္ကာရကို။ ကာတုံ၊ ဌာ။ န သက္ခိယတိ၊ စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။
နံ၊ ထို လက်ယာစွယ်တော်ကို။ ဂဏှာမိ၊ ယူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။
ဝေဠန္တရတော၊ ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း၏ အကြားမှ။ ဂဟေတွာ၊ နှိုက်ယူ၍။
သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋကေ၊ ရွှေကလပ်၌။ ထပေတွာ၊ ၍။ ဒေဝလောကံ၊ နတ်
ပြည်သို့။ နေတွာ၊ ဆောင်၍။ စူဠာမဏိ-စေတီယေ၊ စူဠာမဏိစေတီတော်၌။
ပတိဌာပေသိ၊ တည်စေပြီ။

ပြာဟ္မဏောပိ၊ သည်လည်း။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ ဝေဖန်ပြီး၍။
ဒါဌာ၊ ကို။ အပဿန္တော၊ မတွေ့လတ်သော်။ စောရိကာယ၊ ခိုးသူ၏ အမှု
အရာဖြင့်။ ဝါ၊ ခိုးခြင်းဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ မေ ဒါဌာ၊ ငါ့စွယ်တော်ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်
သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတုမ္ပိ၊ မေးခြင်းငှာလည်း။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။
တံယာဝ၊ အရှင်သည်သာ။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဘာဇိတာ နန၊ ဝေဖန်
အပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ တံ၊ အရှင်သည်။ ပဌမံ ယေဝ၊ ရှေးဦးစွာ
သာလျှင်။ အတ္တနော၊ မိမိဖို့။ ဓာတုယာ၊ ၏။ အတ္ထိ ဘာဝံ၊ ရှိသည်၏
အဖြစ်ကို။ န အညာသိ ကိ၊ မသိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနိ၊ ၌။
ဒေါသာရောပနံ၊ အပြစ်တင်ခြင်းကို။ ဝါ၊ အပြစ်တင်မည့်အရေးကို။ သမ္ပ
ဿန္တော၊ ကောင်းစွာမြော်တူးမိသည်။ (ဟုတွာ။) မယုမ္ပိ၊ အကျွန်ုပ်အား
လည်း။ ကောဌာသံ၊ ဓာတ်တော်အဖို့အစုကို။ ဒေထ၊ ပေးကြကုန်လော။
ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုမ္ပိ၊ ပြောခြင်းငှာလည်း။ နာသက္ခိ၊ နိုင်။ တတော၊ ထိုမှ
နောကံ၌။ အယမ္ပိ သုဝဏ္ဏတုဗ္ဗော၊ ဤ ရွှေခွက်သည်လည်း။ (ဤဓာတ်တော်
ချင့်ခွက်သည်လည်း။) ဓာတုဂတိကောဝ၊ ဓာတ်တော်နှင့် သဘောတူသည်
သာ။ ယေန၊ ယင်း ရွှေစလယ်တောင်းဖြင့်။ တတာဂတဿ၊ ၏။ ဓာတုယော၊
တို့ကို။ မိတာ၊ ချင့်အပ်ကုန်ပြီ။ အဟံ၊ သည်။ ဣမဿ၊ ဤ ရွှေစလယ်
တောင်း၏။ ထူပံ၊ ပုထိုးကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊
ကြံ၍။ ဣမံ မေ ဘောန္တော တုမ္ပိ ဒေန္တုတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ (ဣတိ၊
ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အနုက္ကမော၊ တည်း။)

ဟောဝါ (ဒု) ၂၀-ခ

ပိပ္ပလိဝနိယာ၊ ပိပ္ပလိ-တောဌ်နေကုန်သော။ မောရိယာပိ၊ မောရိယ-
မင်းတို့သည်လည်း။ အဇာတသတ္တုအာဒယော ဝိယ၊ အဇာတသတ် အစ
ရှိကုန်သော မင်းတို့သည်ကဲ့သို့။ ဒုတံ၊ ကို။ ပေသေတွာ၊ ချုံ။ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာဝ၊
ပြင်ဆင်အပ်သော စစ်ထိုးခြင်းရှိကုန်သည်သာ။ ဝါ၊ စစ်တိုက်ဖို့ အသင့်ပြင်
ဆင်ကုန်သည်သာ။ (ဟုတွာ။) နိက္ခမိသု၊ ကုန်ပြီ။

ဓာတုထူပပူဇာအဖွင့်

၂၃၉။ ရာဇဂဟေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသီတိ
(ဧတ္ထ)။ ဌံ။ (စောဒနာသောဓနာနယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကထံ၊
အဘယ်သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ (ရာဇဂဟေ၊ ဌံ။ ဘဂဝတော၊ ဧ။ သရီရာနံ၊
သရီရ-ဓာတ်တော်တို့ကို။ ဝါ၊ တို့၏။ ထူပဉ္စ၊ စေတီတော်ကိုလည်းကောင်း။
မဟဉ္စ၊ ပူဇော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။) အကာသိ၊ ပြုသနည်း။ ကုသိနာရ
တော၊ မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ရာဇဂဟံ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သည်။ (အတ္ထိ။)
(တာဝ၊ ထို ရာဇဂြိုဟ်မြို့ တိုင်အောင်။) ပဉ္စဝိသတိ ယောဇနာနိ၊ နှစ်ဆယ့်
ငါးယူဇနာတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဧတ္ထန္တရေ၊ ဤ နှစ်ဆယ့်ငါးယူဇနာ
အတွင်း၌။ (ဤ ကုသိနာရံမြို့နှင့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အတွင်း၌။) အဋ္ဌဉ္စသဘဝိတ္ထတံ၊
ရှစ်ဉ္စသဘ အပြန့်ကျယ်သော။ သမတလံ၊ ညီမျှသော အပြင်ရှိသော။ မဂ္ဂံ၊
ကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ မလ္လရာဇာနေ၊ မလ္လမင်းတို့သည်။ မကုဋ္ဌဗန္ဓ
နဿ စ၊ မကုဋ္ဌဗ္ဗရာ မင်္ဂလာအိမ်တော်၏လည်းကောင်း။ သန္တာဂါရဿ စ၊
လွှတ်ရုံး၏လည်းကောင်း။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ယာဒိသံ၊ အကြင်ကဲ့သို့
ရှိအပ်သော။ ပူဇံ၊ ပူဇော်မှုကို။ ကာရေသံ၊ ပြုစေကြကုန်ပြီ။ ပဉ္စ
ဝိသတိ ယောဇနော၊ နှစ်ဆယ့်ငါးယူဇနာရှိသော။ မဂ္ဂေပိ၊ လမ်း၌လည်း။
တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သော။ ပူဇံ၊ ကို။ ကာရေတွာ၊ ချုံ။ လောကဿ၊
လူအပေါင်း၏။ အနုက္ကဏနတ္ထံ၊ မပျင်းရိခြင်း အကျိုးငှာ။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံ
သော အရပ်တို့၌။ အန္တရာပဏေ၊ အကြားအကြားဖြစ်သော ဈေးတို့ကို။
ပသာရေတွာ၊ ဖြန့်ခင်းစေ၍။ သုဝဏ္ဏဒေါဏီယံ၊ ရွှေစားကျင်း၌။ ပက္ခိတ္တ
ဓာတုယော၊ ထည့်အပ်သော ဓာတ်တော်တို့ကို။ သတ္တိပဉ္စရေန၊ လှောင်ချိုင့်
နှင့်တူသော လုံအပေါင်းဖြင့်။ ဝါ၊ လှောင်ချိုင့်နှင့်တူသော လုံကိုင်သူ
လူအပေါင်းဖြင့်။ ပရိက္ခိပါပေတွာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ကာရံစေ၍။ အတ္တနေ၊
၏။ ဝိဇိတေ၊ နိုင်ငံ၌။ ပဉ္စယောဇနသတပရိမဏ္ဍလေ၊ ယူဇနာငါးရာ အဝန်း
အဝိုင်းရှိသော အရပ်၌။ မနုဿေ၊ တို့ကို။ သန္နိပါတာပေသိ၊ စုဝေး
စေပြီ။

တေ၊ ထိုလူတို့သည်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ချုံ။ ကုသိနာရ
 တော၊ မှ။ သာဓုကိဋ္ဌိတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ ကစားခြင်းကို။ ကိဋ္ဌန္တာ၊
 ကစားကုန်လျက်။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင် အကြင်အရပ်၌။
 သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာနိ၊ ရှိကုန်သော။ ပုပ္ဖာနိ၊ ပန်းတို့ကို။ ပဿန္တိ၊ တွေ့ကုန်၏။ တတ္ထ
 တတ္ထ၊ ထိုထို အရပ်၌။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ သတ္တိအန္တရေ၊ လုံလက်စွဲသတို့၏
 အကြား၌။ ထပေတွာ၊ ချုံ။ ပူဇံ၊ ကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ တေသံ ပုပ္ဖါနံ၊ ထို
 ပန်းတို့၏။ ခိဏကာလေ၊ ကုန်ရာ အခါ၌။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကြကုန်၏။ ရထဿ၊
 ရထား၏။ ဓုရဋ္ဌာနံ၊ အဦးတည်ရာ အရပ်သို့။ ပစ္ဆိမဋ္ဌာနေ၊ နောက်အရပ်သည်။
 သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လတ်သော်။ သတ္တ ဒိဝသေ၊ ခုနစ်ရက်တို့ ပတ်လုံး။ သာဓု
 ကိဋ္ဌိတံ၊ ကို။ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းဖြင့်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။
 ဂဟေတွာ၊ ချုံ။ အာဂစ္ဆန္တာနံ၊ လာကုန်စဉ်။ 'သတ္တဝဿာနိ၊ ခုနစ်နှစ်တို့
 သည်လည်းကောင်း။ သတ္တ မာသာနိ၊ ခုနစ်လတို့သည်လည်းကောင်း။ သတ္တ
 ဒိဝသာနိ၊ ခုနစ်ရက်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝီတိဝတ္တာနိ၊ လွန်ကုန်ပြီ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ မိစ္ဆာ-အယူရှိသတို့သည်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊
 ၏။ ပရိနိဗ္ဗုတကာလတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ချုံ။ ဗလက္ကာ
 ရေန၊ အားကိုအသုံးပြုခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ အနိုင်အထက်နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်။ သာဓု
 ကိဋ္ဌိတာယ၊ သာဓုကိဋ္ဌိတာ-သည်။ ဥပဒ္ဒုတာ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်။ အမှ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။ နော၊ ငါတို့၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကမ္မန္တာ၊ အလုပ်တို့
 သည်။ နဋ္ဌာ၊ ပျက်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဇ္ဈာယန္တာ၊ ကဲ့ရဲ့ ကုန်သည်။
 (ဟုတွာ။) မနံ၊ စိတ်ကို။ ပဒေါသေတွာ၊ ပျက်စီးစေ၍။ ဝါ၊ ပြစ်မှား
 ၍။ ဆဋ္ဌာသိတိသဟဿမတ္တာ၊ ရှစ်သောင်းခြောက်ထောင် အတိုင်းအရှည်
 ရှိကုန်သော လူတို့သည်။ အပါယေ၊ အပါယ်၌။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကြကုန်ပြီ။
 ခိဏာသဝါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ မဟာ
 ဇနော၊ များစွာသောလူအပေါင်းသည်။ မနံ၊ စိတ်ကို။ ပဒေါသေတွာ၊
 ချုံ။ ဝါ၊ ချုံ။ အပါယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဿ၊ မြင်၍။
 ဒေဝရာဇာနံ၊ နတ်တို့၏ မင်းဖြစ်သော။ သက္ကံ၊ ကို။ ဓာတုအာဟာရ
 ဣပါယံ၊ ဓာတ်တော်တို့ကို ပင့်ဆောင်ခြင်း၏နည်းလမ်းကို။ ကာရေဿာမ၊
 ပြုစေကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ တိုင်ပင်၍။ တဿ၊ ထို သိကြား၏။ သန္တိကံ၊
 သို့။ ဂန္တာ၊ ချုံ။ တမတ္ထံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ အာရောစေတွာ၊ ပြော၍။
 မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ ဓာတုအာဟာရဣပါယံ၊ ကို။ ကရောဟိ၊ ပြုပါလော့။
 ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။

သက္ကော၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိ။) ဘန္တေ၊ တို့။ အဇာတသတ်သတ္တနာ၊ အဇာတသတ်မင်းနှင့်။ သမော၊ တူသော။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါရှိသော။ (သဒ္ဓါတရားကောင်းသော။) ပုထုဇ္ဇနော၊ နာမ၊ ပုထုဇ္ဇပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ သော၊ ထို အဇာတသတ်မင်းသည်။ မမ၊ ဒကာတော်၏။ ဝစန၊ ကို။ န ကရိဿတိ။ ပြုလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ဝါ၊ လိုက်နာလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ အပိ စ၊ သို့သော်လည်း။ မာရဝိဘိ သကသဒိသိ၊ မာရ်နတ်၏ ခြောက်လွန်ခြင်းနှင့်တူသော။ ဝိဘိ သကံ၊ ခြောက်လွန်ခြင်းကို။ ဒေဿဿာမိ၊ ပြပါအံ့။ မဟာသဒ္ဓါ၊ ကျယ်စွာသော အသံကို။ သာဝေဿာမိ၊ ကြားစေပါအံ့။ ယက္ခဂါဟကခိပိတကံအရောစကော၊ နတ်ဘီလူးတို့ပူးဝင်ဖမ်းစားသောရောဂါ၊ ဓာတ်ချော်ကိချားစေလျက် ချောဆတ်သောရောဂါ၊ အာဟာရကို မနှစ်သက်သောရောဂါတို့ကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြပါအံ့။ ယက္ခဂ္ဂါဟော ဒေဝတာဝေသော၊ ခိပိတကံ ဓာတုက္ခောဘိ ဥပ္ပါဒေတွာ ခိပိတကရောဂေါ၊ အရောစကော အာဟာရဿ အရုစ္စနရောဂေါ။-ဋီကာ။] တုမေ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ အမနုဿာ၊ နတ်ဘီလူးတို့သည်။ ကုပိတာ၊ စိတ်ဆိုးကုန်ပြီ။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ အာဟရထ၊ ဆောင်စေပါကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေယျာထ၊ မိန့်တော်မူပါကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော်။ သော၊ ထိုမင်းသည်။ အာဟရာပေဿတိ၊ လျင်စွာဆောင်စေပါလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ အထ ခေါ၊ လျှောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ သက္ကော၊ သည်။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။

ထေရာပိ၊ ထေရ်တို့သည်လည်း။ ရာဇာနံ၊ သို့။ ဥပသကံမိတွာ၊ ရှိ။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ အမနုဿာ၊ တို့သည်။ ကုပိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ အာဟရာပေဟိ၊ ဆောင်စေပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဏိ သု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ဘန္တေ၊ တို့။ မယံ၊ ဒကာတော်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ န တာဝ တုဿတိ၊ မနှစ်သက်သေးပါ။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (ဤသို့ မနှစ်သက်ပါသော်လည်း။) အာဟရန္တိ၊ ဆောင်ပါကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ သတ္တမဒိဝသေါ ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ အာဟရိ သု၊ ဆောင်ကြကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟတာ၊ ဆောင်ယူအပ်ပြီးကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ထူပဉ္စ၊ ဓာတ်တော်တို့ကို ဌာပနာရာ ပုထိုးကိုလည်းကောင်း။ မဟဉ္စ၊ ပူဇော်မှုကိုလည်းကောင်း။ အကာသိ၊ ပြီ။ ဣတ ငရပိ၊ အဇာတသတ်မင်းမှတစ်ပါး အခြားသောမင်းတို့သည်လည်း။ အတ္ထနော

အတ္တနော၊ ဧ၊ ဗလာနုရူပေန၊ စည်းစိမ်တည်းဟူသော အစွမ်းအားလျော်
သဖြင့်။ (လျော်စွာ။) အာဟရိတော၊ ဤ။ သကသကဋ္ဌာနေသု၊ မိမိ မိမိ နေရာ
အရပ်တို့၌။ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။

၂၄၀။ ဧဝမေတံ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဧဝံသို့။ ဧတံ ခေတုဘာဇနဉ္စေ၊ ဤ
ခေတ်တော်တို့ကို ဝေဖန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဒသ ထူပကရဏဉ္စ၊ ဆယ်ဆူ
သော ပုထိုးတို့ကို ပြုခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဇမ္ဗုဒီပေဇမ္ဗုဒီပံ၌။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊
ရှေး၌ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ (ဖြစ်ဖူးပြီ။) ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စွာ၊ နောက် ဒုတိယ တတိယ
သံဂါယနာတင်ရာ အခါ၌။ သင်္ဂီတိကာရကာ၊ သံဂါယနာတင်မှုကိုပြုကြ
ကုန်သော ထေရ်တို့သည်။ အာဟံသု၊ ရွတ်ဆိုကြကုန်ပြီ။ [ပစ္စွာ သင်္ဂီတိကာရ
ကာတိ ဒုတိယံ တတိယံ သင်္ဂီတိကာရကာ။-ဦးကံ။]

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ သို့။ ထူပေသု၊ ပုထိုးတော်တို့သည်။ ပတိဋ္ဌိတေသု၊
တည်ပြီးကုန်လတ်သော်။ မဟာကဿပတ္ထေရော၊ သည်။ ခေတုနံ၊ တို့၏။
အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်တော်မူ၍။ အဇာတသတ္တံ၊ မည်သော။
ရာဇာနံ၊ ကို။ (အာဟ-၌ စပ်။) ဥပသကမိတော၊ ဤ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။
ကေ၊ တမျိုးသော။ ခေတုနိဇာနံ၊ ခေတ်တော်တို့ကို သိမှီးသိမ်းထားရာ အရပ်ကို။
ကာတံ၊ ဌာ၊ ဝါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။
ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ သာဓု၊ ကောင်းပါပြီ။ တာဝ၊ ခေတ်တော်တို့ကို
ဆောင်မှုမှ ရှေးဦးစွာ။ နိဇာနကမ္ပံ၊ သိမှီးသိမ်းထားရာအရပ်ကို ပြုခြင်းသည်။
မမ၊ ဒကာတော်၏ တာဝန်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ပန၊ သို့သော်
လည်း။ သေသခေတုယော၊ ဤအရပ်မှ ကြွင်းသောခေတ်တော်တို့ကို။ ကထံ၊
အဘယ်သို့။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ အာဟရာမိ၊ ဆောင်ရပါမည်နည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ ခေတုအာဟရဏံ၊ ခေတ်
တော်တို့ကို ဆောင်ယူမှုသည်။ တုယံ၊ အသင် ဒကာတော်၏။ ဘာရော၊ တာ
ဝန်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘာရော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
မိန့်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ သာဓု၊ ကောင်းပါပြီ။ တုမေ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။
ခေတုယော၊ တို့ကို။ အာဟရထ၊ ဆောင်ယူတော်မူပါကုန်။ အဟံ၊ ဒကာ

၁။ ခေတုနံ အန္တရာယံ ဒိသ္မာ။ ။တတ္ထ ဝိတ္ထ စေတိယေ ယထာပတိဋ္ဌာပိတ
ဘာဝေနေဝ ပြိတာနံ ခေတုနံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ဝသေန အန္တရာယံ ဒိသ္မာ၊ မဟာခေတု
နိဇာနေန သမ္ပဒေဝ ရက္ခိတာနံ အနာဂတေ အသောကေန ဓမ္မရညာ တတော ဥဒ္ဓရိတွာ
ပိတ္တာရိတဘာဝေ ကတေ သဒေဝကဿ လောကဿ ဟိတသုခါဝဟဘာဝဉ္စ ဒိသ္မာတိ
အဓိပ္ပာယော။-ဦးကံ။

တော်သည်။ ဓာတုနိဓာနံ၊ ကိ။ ကရိဿာမိ၊ ပြုပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
လျှောက်ပြီ။ ထေရော၊ အရှင်မဟာကဿပ ထေရ်သည်။ တေသံ တေသံ
ရာဇကုလာနံ၊ ထိုထိုမင်းမျိုးတို့၏။ ပရိစရဏမတ္တမေဝ ၊ သွားလေရာအရပ်သို့
ယူ၍ ပြုစုပူဇော်လောက်ရုံ ဓာတ်တော်မျှကိုသာ။ ထပေတွာ၊ ၍။ သေသ
ဓာတုယော၊ ကြွင်းသောဓာတ်တော်တို့ကို။ အာဟရိ၊ ဆောင်ပြီ။

ပန၊ အထူးကား။ ရာမဂါမေ၊ ရာမ-ရှာ၌။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။
နဂါ၊ နဂါးတို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိသု၊ သိမ်းဆည်းကြကုန်ပြီ။ တာသံ၊ ထို
ရာမ-ရှာ၌ ဓာတ်တော်တို့၏။ အန္တရာယော၊ အန္တရာယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ လင်္ကာဒိပေ၊ သိဟိဋ္ဌကျန်း၌။ မဟာဝိဟာ
ရေ၊ မဟာဝိဟာရ-၌။ မဟာစေတီယမိ၊ မဟာစေတီတော်၌။ နိဒဟိဿန္တိ၊
သိမိုး သိမ်းဆည်းကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တာ၊ ထိုရာမ-
ရှာ၌ ဓာတ်တော်တို့ကို။ န အာဟရိတွာ၊ မဆောင်ယူမူ၍။ သေသေဟိ၊
ကြွင်းကုန်သော။ သတ္တဟိ၊ ခုနစ်မြို့ကုန်သော။ နဂရေဟိ၊ မြို့တို့မှ။ အာ-
ဟရိတွာ၊ ၍။ ရာဇဂဟဿ၊ ၍။ ပါစိနဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေ၊ အရှေ့တောင်
ထောင့်အရပ်အဖို့၌။ ဌတွာ၊ ရပ်၌။ ဣမသ္မိ၊ ဌာနေ၊ ဤအရပ်၌။ ယော-
ပါသာဏော၊ အကြင်ကျောက်ခဲသည်။ အတ္ထိ၊ ၍။ သော၊ ထိုကျောက်
ခဲသည်။ အန္တရဓာယတု၊ ကွယ်စေသတည်း။ ပံသု၊ ပြေမှုန်သည်။ သုဝိ
သုဒ္ဓါ၊ အလွန်စင်ကြယ်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဥဒကံ၊ သည်။
မာ ဥဋ္ဌဟတု၊ မသံစေသတည်း။ ဝါ၊ မထွက်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
အဓိဋ္ဌာသိ၊ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူပြီ။

ရာဇာ၊ အဇာတသတ်မင်းသည်။ တံ ဌာနံ၊ ထိုအရပ်ကို။ ခဏာပေတွာ၊
တူးစေ၍။ တကော၊ ထိုအရပ်မှ။ ဥဒ္ဓတပံသုနာ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သော
ပြေမှုန်ဖြင့်။ ဣဋ္ဌကာ၊ အုတ်တို့ကို။ ကာရေတွာ၊ ၍။ အသီတိ မဟာသာ
ဝကာနံ၊ ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့၏။ စေတီယာနိ၊ စေတီတော်
တို့ကို။ ကာရေတိ၊ ပြုစေ၏။ ဣဓ၊ ဤအရပ်၌။ ရာဇာ၊ သည်။ ကိ၊
အဘယ်ကို။ ကာရေတိ၊ ပြုစေသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆန္တာနမ္ပိ၊ မေးသူ
တို့အားလည်း။ မဟာသာဝကာနံ၊ တို့၏။ စေတီယာနိ၊ တို့ကို။ (ကာ

၁။ ပရိစရဏမတ္တမေဝ ထပေတွာ။ ။ပရိစရဏမတ္တမေဝါတိ ဂဟေတွာ (သွား
လေရာအရပ်သို့ ဆောင်ယူ၍။) ပရိစရိတဗ္ဗဓာတုမတ္တမေဝ (ပြုစုလုပ်ကျွေးလောက်ရုံ
ဓာတ်တော်မျှကိုသာ။) ရာဇနံ ဟတ္ထေ ထပေတွာ၊ န စေတီယေသု၊ တဏှာ ဟိ
ပစ္ဆာ အသောကမဟာရာဇာ စေတီယေသု ဓာတုနံ န လဘတိ။-ဇိကာ။

ရေတိ။) ဣတိ။ သို့။ ဝဒန္တိ။ ကုန်၏။ ကောစိ။ တစုံတယောက်သည်။
ဓာတုနိဓာနဘာဝံ။ ဓာတ်တော်တို့ကို သိမှီးရာ၏ အဖြစ်ကို။ န ဇာနာတိ။
မသိ။ ပန။ ဆက်။ တသ္မိံ ပဒေသေ။ ထိရုပ်သည်။ အသိတိဟတ္ထဂမ္ဘီရေ။
အတောင်ရှစ်ဆယ်ရှိအောင် နက်သည်။ ဇာတေ။ ဖြစ်လတ်သော်။ ဟေဋ္ဌာ။
အောက်၌။ လောဟသန္တာရံ။ သံပြားအခင်းကို။ သန္တရာပေတွာ။ ခင်း
စေ၍။ တတ္ထ။ ထိုသံပြားအခင်း၌။ ထူပါရာမေ။ ထူပါရုံ၌။ စေတိယ
သရပုမာဏံ။ စေတီကျောင်းဆောင် ပမာဏရှိသော။ တမ္ဗလောဟမယံ။
ကြေးနီဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော။ ဂေဟံ။ ကျောင်းဆောင်ကို။ ကာရာပေတွာ။
၍။ အဋ္ဌ အဋ္ဌ။ ရှစ်လုံး ရှစ်လုံးကုန်သော။ ဟရိစန္ဒနာဒိမယေ။ စန္ဒကူး
ရှေ့ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ် ကုန်သော။ ကရဏေ စ။ ကြုတ် တို့ကို
လည်းကောင်း။ ထူပေ စ။ ပုထိုးတော်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကာရာပေ
သိ။ ပြုစေပြီ။

အထ။ ထိုမှနောက်၌။ ဘဂဝတော။ ၏။ ဓာတုယော။ တို့ကို။ ဟရိ
စန္ဒနကရဏေ။ စန္ဒကူး ရွှေကြုတ်၌။ ပက္ခိပိတွာ။ ထည့်၍။ တံ ဟရိစန္ဒန
ကရဏကမ္ပိ။ ထို စန္ဒကူး ရွှေကြုတ်ကိုလည်း။ အညသ္မိံ။ အခြားသော။
ဟရိစန္ဒနကရဏကေ။ ၌။ (ပက္ခိပိ။ ထည့်ပြီ။) တမ္ပိ။ ထို စန္ဒကူး ရွှေကြုတ်
ကိုလည်း။ အညသ္မိံ။ သော။ (ဟရိစန္ဒနကရဏေ။ ၌။ ပက္ခိပိ။ ပြီ။) ဣတိ
ဝေ။ အဋ္ဌ။ ကုန်သော။ ဟရိစန္ဒနကရဏေ။ တို့ကို။ ဧကတော။ တပေါင်း
တည်း။ ကတွာ။ ၍။ ဧတေနော ဥပါယေန။ ဤနည်းဖြင့်ပင်။ အဋ္ဌ။ ကုန်
သော။ တေ ကရဏေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ ကုန်သော။ ဟရိစန္ဒနထူပေသု။
တို့၌။ ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ ကုန်သော။ ဟရိစန္ဒနထူပေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌ။ ကုန်
သော။ လောဟိတစန္ဒနကရဏေသု။ စန္ဒကူးနီ ကြုတ်တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။
လောဟိတစန္ဒနကရဏေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ လောဟိတစန္ဒနထူပေသု။ တို့၌။
(ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ လောဟိတစန္ဒနထူပေ။ စန္ဒကူးနီ ပုထိုးတော်တို့ကို။ အဋ္ဌသု။
ဒန္တကရဏေသု။ ဆင်စွယ်ကြုတ်တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ ဒန္တကရဏေ။ တို့ကို။
အဋ္ဌသု။ ဒန္တထူပေသု။ တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ ဒန္တထူပေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။
သဗ္ဗရတနကရဏေသု။ အလုံးစုံသော ရတနာကြုတ်တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။
သဗ္ဗရတနကရဏေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ သဗ္ဗရတနထူပေသု။ တို့၌။ (ပက္ခိပိ။)
အဋ္ဌ။ သဗ္ဗရတနထူပေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ သုဝဏ္ဏကရဏေသု။ ရွှေကြုတ်တို့၌။
(ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ သုဝဏ္ဏကရဏေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ သုဝဏ္ဏထူပေသု။ တို့၌။
(ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ သုဝဏ္ဏထူပေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ ရတနကရဏေသု။ ငွေကြုတ်
တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ ရတနကရဏေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ ရတနထူပေသု။

၂၁

၃၁၆

သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ်

တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ ရဇတထူပေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ မဏိကရဏေသု။
ပတ္တမြားကြုတ်တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ မဏိကရဏေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ မဏိ
ထူပေသု။ တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ မဏိထူပေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ လောဟိတက
ကရဏေသု။ ပတ္တမြားနီ၊ ကြုတ်တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ လောဟိတက
ကရဏေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ လောဟိတကထူပေသု။ တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။
လောဟိတကထူပေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ မသင်္ဂရဂလ္လကရဏေသု။ မသင်္ဂရဂလ္လ
ကြုတ်တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) ပတ္တမြားပြောက် ကြုတ်တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ မသင်္ဂရ
ဂလ္လကရဏေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ မသင်္ဂရဂလ္လထူပေသု။ တို့၌။ (ပက္ခိပိ။)
အဋ္ဌ။ မသင်္ဂရဂလ္လထူပေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ ဖလိကကရဏေသု။ ဖန်ကြုတ်
တို့၌။ (ပက္ခိပိ။) အဋ္ဌ။ ဖလိကကရဏေ။ တို့ကို။ အဋ္ဌသု။ ကုန်သော။ ဖလိက
မယထူပေသု။ ဖန်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ပုထိုးတော်တို့၌။ ပက္ခိပိ။ ထည့်ပြီ။

သဗ္ဗေသု။ အလုံးစုံသော ပုထိုးတော်တို့၏။ ဥပရိမံ။ အထက်ဖြစ်သော။
ဖလိကစေတီယံ။ ဖန်စေတီတော်သည်။ ထူပါရာမစေတီယံပုမာဏံ။ ထူပါရုံ
စေတီတော် ပမာဏရှိသည်။ အဟောသိ။ ဖြစ်ပြီ။ တဿ။ ထိုဖန်စေတီတော်
၏။ ဥပရိ။ အထက်၌။ သဗ္ဗရတနမယံ။ အလုံးစုံသော ရတနာတို့ဖြင့် ပြုလုပ်
အပ်သော။ ဂေဟံ။ ကျောင်းဆောင်ကို။ ကာရေသိ။ ပြီ။ တဿ။ ထိုရတနာ
ကျောင်းဆောင်၏။ ဥပရိ။ ၌။ သဝဏ္ဏမယံ။ ရွှေဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော။
(ဂေဟံ။ ကျောင်းဆောင်ကို။ ကာရေသိ။ ပြီ။) တဿ။ ထိုရွှေကျောင်း
ဆောင်၏။ ဥပရိ။ ၌။ ရဇတမယံ။ ရွှေဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော။ (ဂေဟံ။ ကာရေသိ။)
တဿ။ ထိုရွှေကျောင်းဆောင်၏။ ဥပရိ။ ၌။ တမ္ပလေခဟမယံ။ ကြေးနီဖြင့်ပြု
အပ်သော။ ဂေဟံ။ ကျောင်းဆောင်ကို။ (ကာရေသိ။) တတ္ထံ။ ထိုကြေးနီကျောင်း
ဆောင်၌။ သဗ္ဗရတနမယံ။ အလုံးစုံသောရတနာဖြင့်ပြီးသော။ ဝါလိကံ။ သဲကို။
ဩကိရိတုာ။ ကြဲဖြန့်၍။ ဇလဇထလဇပုပ္ဖုနံ။ ရေ၌ဖြစ်သောပန်း။ ကုန်း၌ဖြစ်
သောပန်းတို့၏။ သဟဿာနံ။ အထောင်တို့ကို။ ဝိပွကိရိတုာ။ အထူးထူး
အပြားပြား ကြဲဖြန့်၍။ အစုဆဋ္ဌာနံ။ အခွဲအားဖြင့် ခြောက်ပါးမြောက်
ရှိကုန်သော။ ဇာတကသတံနံ။ ဇာတ်တော်အရာတို့လည်းကောင်း။ (တနည်း)
အစုဆဋ္ဌာနံ ဇာတကသတံနံ။ ငါးရံ၌ငါးဆယ်သော ဇာတ်တော်တို့လည်း
ကောင်း။ အသိတိမဟာထေရေ။ ရှစ်ကျိပ်သော မဟာထေရ်တို့လည်းကောင်း။
သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာနံ။ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာလည်းကောင်း။ မဟာမာယာ
ဒေဝီ။ မဟာမာယာဒေဝီလည်းကောင်း။ သတ္တံ။ ခုနစ်ယောက်ကုန်သော။
သဟဇာတေ။ ဖွားဖက်တော်တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ။ သို့။ သဗ္ဗာနံ။ ကုန်

သော။ ဧတာနိ၊ ဤ ရုပ်ပုံတို့ကို။ သုဝဏ္ဏမယာနေဝ၊ ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သည်တို့ကိုသာ။ ကာရေသိ၊ ပြီ။ ပဉ္စပဉ္စသတေ၊ ငါးရာ ငါးရာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ သုဝဏ္ဏရတမယေ၊ ရွှေ ငွေတို့ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော။ ပုဏ္ဏဆရေ၊ ရေပြည့်အိုးတို့ကို။ ထပါပေသိ၊ ထားစေပြီ။ ပဉ္စသုဝဏ္ဏဒ္ဓဇသတေ၊ ငါးရာသော ရွှေတံခွန်တို့ကို။ ဥဿာပေသိ၊ စိုက်ထောင်စေပြီ။ ပဉ္စသတေ၊ ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ သုဝဏ္ဏဒီပေ၊ ရွှေ ဆီမီးခွက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဉ္စသတေ၊ ကုန်သော။ ရတတဒီပေ၊ ငွေ ဆီမီးခွက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကာရာပေတွာ၊ ချို။ သုဂန္ဓတေလဿ၊ ကောင်းသောအနံ့ရှိသော ဆီဖြင့်။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ တေသု၊ ထို ဆီမီးခွက်တို့၌။ ဒုကုလဝဋ္ဋိယော၊ ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးလိပ်တို့ကို။ ဝါ၊ ဘွဲ့ဖြူမီးစာတို့ကို။ ထပေသိ၊ ထားပြီ။

အထံ၊ ထိုမှနေစဉ်။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ မာလာ၊ ပန်းတို့သည်။ မာ မိလာယန္တု၊ မညှိုးနွမ်းစေကုန်သတည်း။ ဂန္ဓာ၊ နံသာတို့သည်။ မာ ဝိနယန္တု၊ မပျက်ပြယ်စေကုန်သတည်း။ ဒီပါ၊ ဆီမီးတို့သည်။ မာ ဝိဇ္ဈာယန္တု၊ မငြိမ်းစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူပြီး၍။ သုဝဏ္ဏပရေ၊ ရွှေပြား၌။ အက္ခရာနိ၊ အက္ခရာတို့ကို။ ဆိန္ဒာပေသိ၊ ဖြတ်စေပြီ။ ဝါ၊ ထွင်းစေပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) -

အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ ပိယဒါသော နာမ၊ မည်သော။ ကုမာရော၊ မင်းသားသည်။ ဆတ္တံ၊ ထီးဖြူကို။ ဥဿာပေတွာ၊ ထောင်မတ်စေ၍။ ဝါ၊ စိုက်ထူ၍။ အသောကော၊ အသောကမည်သော။ ဓမ္မရာဇာ၊ တရားမင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော။ ထို အသောက-မင်းသည်။ ဣမာ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဝိတ္တာရိကာ၊ ပျံ့နှံ့ခြင်း ရှိသည်တို့ကို။ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (အက္ခရာနိ၊ ဆိန္ဒာပေသိ၊ ပြီ။)

ရာဇာ၊ သည်။ သဗ္ဗပသာဓနေဟိ၊ အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့်။ ပူဇေတွာ၊ ပူဇော်ပြီး၍။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ ပိဒဟန္တော၊ ပိတ်လျက်။ နိက္ခမိ၊ ထွက်သွားပြီ။ သော၊ ထို အဇာတသတ် မင်းသည်။ တမ္မလောဟဒွါရံ၊ ကြေးနီတံခါးကို။ ပိဒဟိတွာ၊ ပိတ်ပြီး၍။ ဇာဝိဉ္ဇနရဇ္ဇယံ၊ တံခါးရှက်ကို ဆွင်ကြောင်းဖြစ်သော ကြိုး၌။ ကုဉ္ဇိကမုဒ္ဒိကံ၊ သံကောက် မင်းတုပ်ကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ မဏိက္ခန္ဓံ၊ ပတ္တမြားတုံးကို။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ အနာဂတေ၊ ၌။ ဒလိဒ္ဓရာဇာ၊ ဆင်းရဲသောမင်းသည်။ ဣမံ မဏိံ၊ ဤ ပတ္တမြားတုံးကို။ ဂဟေ

၃၁၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

တော၊ ရှိ။ ဓာတုနံ၊ တို့ကို။ သက္ကာရံ၊ ကောင်းစွာကော်ရော် ပူဇော်မှုကို။ ကရေတု၊ ပြုစေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အက္ခရံ၊ ကို။ ဆိန္ဒာပေသိ၊ ပြီ၊ ဝါ၊ ပြီ။

ဒေဝရာဇာ၊ နတ်တို့၏ မင်းဖြစ်သော။ သက္ကော၊ သည်။ ဝိဿကမ္မံ၊ အလုံးစုံကို အကုန်ပြုလုပ်နိုင်သော ဝိသကြုံနတ်သားကို။ အာမန္တေတော၊ ခေါ်၍။ တာတ၊ အမောင်။ အဇာတသတ္တုနာ၊ အဇာတသတ်မင်းသည်။ ဓာတု နိဗ္ဗာနံ၊ ဓာတ်တော် တို့ကို သိမှီး သိမ်းဆည်းရာ အရပ်ကို။ ကတံ၊ ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ အာရက္ခံ၊ အစောင့်အရှောက်ကို။ ပဌပေဟိ၊ ဖြစ်စေလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ပဟိဏိ၊ စေလွှတ်ပြီ။ သော၊ ထို ဝိသကြုံ နတ် သားသည်။ အာဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ဝါဠသင်္ဃာဋ္ဌယန္တံ၊ အချင်းချင်းဆက်စပ်သော သားရဲရုပ်ရှိသော ယန္တရားကို။ ယောဇေသိ၊ ယှဉ်စေပြီ။ ဝါ၊ တပ် ထားပြီ။ ကဋ္ဌရူပကာနံ၊ သစ်သားရုပ်တို့ကို။ တသ္မိံ ဓာတုဂဗ္ဘေ၊ ထို ဓာတ်တော်တို့ကိန်း၌။ ဖလိကဝဏ္ဏခဂ္ဂေ၊ ဖန်အဆင်းရှိသော သန်လျက် တို့ကို။ ဂဟေတော၊ ကိုင်၍။ ဝါတသဒိသေနံ၊ လေအဟုန်နှင့် တူသော။ ဝေဂေန၊ အဟုန်ဖြင့်။ အနုပရိယန္တံ၊ အစဉ်အတိုင်း လှည့်လည်နေသော။ ယန္တံ၊ ယန္တရားကို။ ယောဇေတော၊ ယှဉ်စေ၍။ ဝါ၊ တပ်၍။ ကောယ၊ ဝေ၊ အာဏိယာ၊ မယ်နဖြင့်။ ဝါ၊ စို့ဖြင့်။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့၍။ ဝိဿကမ္မော၊ ဝိသကြုံသည်။ ဒေဝလောကမေဝ၊ နတ်ပြည်သို့သာ။ ဂတော၊ ပြန်သွားပြီ။ [ဤနေရာဝယ် ဗန္ဓိတော-၏နောက်၌ “ဂတော” ဟု ရှိမှ “အနေကကဋ္ဌရူပဝိစိတ္တယန္တံ အတ္တနော ဒေဝါနဘာဝေန ကောယ ဝေ အာဏိယာ ဗန္ဓိတော ဝိဿကမ္မော ဒေဝလောကမေဝ ဂတော” ဟူသော ခွီကာဖွင့်နှင့် ညီသည်။]

[“သမန္တတော” တိအာဒိ ပန တသ္မိံ ဓာတု နိဗ္ဗါနေ အဇာတသတ္တုနော ကိစ္စဝိသေသာနုဋ္ဌာနဒဿနံ။ - ခွီကာ။] သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်း ကျင်၌။ ဂိဉ္ဇကာဝသထာကာရေန၊ အုတ်တိုက်နေရာ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သိလာ ပရိက္ခေပံ၊ ကျောက် အကာအရံကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဥပရိ၊ ၌။ ကောယ၊ တချပ်သော။ (သိလာယ၊ ကျောက်ပြားဖြင့်။) ပိဒဟိတော၊ ပိတ်၍၊ ပံသံ၊ မြေမွန်ကို။ ပက္ခိပိတော၊ အပေါ်၌တည်၍။ ဘူမိံ၊ မြေကို။ သမံ၊ ညီသည်၊ ကို။ ကတော၊ ရှိ။ တဿ၊ ထို မြေမွန်၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ပါသာဏထူပံ၊ ကျောက်ပုထိုးကို။ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ တည်စေပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဓာတုနိဗ္ဗာနော၊ ဓာတ်တော်တို့ကို သိမှီး မြုပ်နှံမည်။ နိဋ္ဌိတေ၊ ပြီးဆုံးလတ်သော်။

ယာဝတာယုကံ၊ အကြင်အကြင် အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း။ ဌတော၊ တည်၍။ ထေရောပိ၊ အရှင် မဟာကဿပထေရ်သည်လည်း။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ။ ရာဇာပိ၊ အဇာတသတ်မင်းသည်လည်း။ ယထာကမ္ပံ၊ ကံအားလျော်စွာ။ ဂတော၊ သွားရပြီ။ [ခမည်းတော်ကိုလုပ်ကြံခဲ့သည့် ကံအားလျော်စွာ ဥဿဒ-ငရဲသို့ သွားရပြီ။] တေပိ မနုဿာ၊ ထိုလက်ထက်က လူတို့သည်လည်း။ ကာလံ ကတာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော သေချိန်ရှိ ကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ကွယ်လွန်ပြီ။

အပရဘာဂေ၊ နောက်အဖို့၌။ ပိယဒါသော နာမ၊ ပိယဒါသ-မည်သော။ ကုမာရော၊ မင်းသားသည်။ ဆတ္တံ၊ ထီးဖြူကို။ ဥဿာပေတွာ၊ ထောင်မတ်စေ၍။ ဝါ၊ စိုက်ထူ၍။ အသောကော နာမ၊ အသောက-မည်သော၊ ဓမ္မရာဇာ၊ တရားမင်းသည်။ ဟုတွာ။ ၍။ တာ ဓာတုယော၊ ထိုဓာတ်တော်တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ၊ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပုံ၌။ ဝိတ္ထာရိကာ၊ ပျံ့နှံ့ခြင်းရှိသည်တို့ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ပြုသနည်း။ သော၊ ထိုအသောက-ဓမ္မရာဇာသည်။ နိဂြောဓသာမဏေရံ၊ နိဂြောဓသာမဏေ-ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ လဒ္ဓပ္ပသာဒေါ၊ ရအပ်သော ကြည်ညိုခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ။) စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ကျောင်းတို့ကို။ ကာရေတွာ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ ပုစ္ဆံ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ဘန္ဓေ၊ တို့။ မယာ၊ ဒကာတော်သည်။ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ၊ တို့ကို။ ကာရိတာနိ၊ ဆောက်လုပ်စေအပ်ပါကုန်ပြီ။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်တို့ကို။ ကုတော၊ အဘယ်အရပ်မှ။ လဘိဿာမိ၊ ရပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆံ၊ ပြီ။) မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ ဓာတုနိဓာနံ နာမ၊ ဓာတ်တော်တို့ကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းရာ အရပ်မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ သုဏောမ၊ ကြားရကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ကြားရပါကုန် သော်လည်း။ အသုကသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤမည်သောအရပ်၌။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ သို့။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။

ရာဇာ၊ သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ စေတိယံ၊ တော်ကို။ ဘိန္ဒ္ဓာပေတွာ၊ ဟောကဲ့စေ၍။ ဓာတု၊ ဓာတ်တော်ကို။ အပဿန္ဓော၊ မတွေ့လတ်သော်။ ပဋိပါကတိကံ၊ တဖန် ပကတိအတိုင်း ရှိသည်ကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီယော၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ-တို့လည်းကောင်း။ ဥပါသက ဥပါသိကာယော၊ ဥပါသကာ ဥပါသိကာ-တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။

၃၂၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

စတသော၊ လေးမျိုးကုန်သော၊ ပရိသ၊ ပရိသတ်တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ပင့်ခေါ်၍။ ဝေသာလိ-သို့။ ဂတော၊ သွားပြီ။ တတြာပိ၊ ထို ဝေသာလိမြို့၌ လည်း။ အ လဘိတွာ၊ မရမ၍။ ကပိလဝတ္ထု၊ ကပိလဝတ္ထုမြို့သို့။ (ဂတော၊ သွားပြန်ပြီ။) တတြာပိ၊ ထို ကပိလဝတ္ထု မြို့၌လည်း။ အ လဘိတွာ၊ မ၍။ ရာမဂါမံ၊ ရာမ-ရွာသို့။ ဂတော၊ ပြီ။ ရာမဂါမေ၊ ၌။ နာဂါ၊ နာဂါးတို့သည်။ စေဓိယံ၊ စေတီတော်ကို။ ဘိန္နိတံ၊ ဖောက်ခွဲခြင်းငှာ။ န အဒိသ၊ မပေးကြကုန်။ စေတိယေ၊ ၌။ နိပတိတကဒါလော၊ ကျသော ပေါက်တူးသည်။ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ၊ အပိုင်းငယ် အပိုင်းကြီး။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တတြာပိ၊ ထို ရာမ-ရွာ စေတီတော်၌လည်း။ အ လဘိတွာ၊ ၍။ အလ္လကပ္ပံ၊ အလ္လကပ္ပ-တိုင်းလည်းကောင်း။ ဝေဠုဒီပံ၊ ဝေဠုဒီပ-တိုင်း လည်းကောင်း။ ပါဝံ၊ ပါဝါ-မြို့လည်းကောင်း။ ကုသိနာရံ၊ ကုသိနာရံ မြို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌။ စေတိ ယာနိ၊ တို့ကို။ ဘိန္နိတွာ၊ ၍။ ဇာတု၊ ကို။ အ လဘိတွာဝ၊ မရ၍သာ။ ပဋိပါကတိကာနိ၊ တဖန် ပကတိအတိုင်း ရှိသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ရာဇဂဟံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ စတသော၊ ကုန်သော။ ပရိသ၊ တို့ကို။ သန္နိပါတာပေတွာ၊ စည်းဝေးစေ၍။ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ၊ ထို မည်သော အရပ်၌။ ဇာတုနိဇာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ သို့။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ သုတပုဗ္ဗံ၊ ကြားအပ်ဖူးသော အရပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပါသလော။ (ဣတိ၊ သို့။) ပုစ္ဆံ၊ မေးလျှောက်ပြီ။

တတြ၊ ထို ပရိသတ်၌။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဝိသဝဿသတိကော၊ အသက်တရာနှစ်ဆယ်ရှိသော။ ထေရော၊ သည်။ အသုကဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဇာတု နိဇာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ သို့။ န ဇာနာမိ၊ မသိ။ မယံ၊ ၍။ ပိတာ၊ ခမည်းတော်ဖြစ်သော။ မဟာထေရော ပန၊ သည်ကား။ မံ၊ ငါ့ကို။ သတ္တဝဿကာလေ၊ ခုနစ်နှစ်ရှိရာ အခါ၌။ မာလာစင်္ကောဋ္ဌကံ၊ ပန်းတောင်းကို။ ဂါဟာပေတွာ၊ ယူစေ၍။ သာမဏေရ၊ သာမဏေ။ ဟိ၊ လာလော့။ အသုကဂစ္ဆန္တရေ၊ ထိုမည်သော ချုံအကြား၌။ ပါသာဏထူပေါ၊ ကျောက်စေတီသည်။ အတ္ထိ၊ တတ္ထံ၊ ထို ကျောက်စေတီရှိရာ ချုံကြားသို့။ ဂစ္ဆာမ၊ သွားကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ပူဇေတွာ၊ ပူဇော် ပြီး၍။ သာမဏေရ၊ သာမဏေ။ ဣမံ ဌာနံ၊ ဤအရပ်ကို။ ဥပဓာရေတံ၊ ဆောင်ရွက် မှတ်သားခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြော ဖူးပြီ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ အဟံ၊ သည်။ ဧတ္ထကံ၊ ဤမျှလောက်သော

အကြောင်းအရာကို။ ဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ ရာဇာ၊
သည်။ ဧတဒေဝ၊ ဤအရပ်သည်ပင်။ ဌာနံ၊ ဓာတ်တော်တည်ရာ အရပ်
တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတှာ၊ ၍။ ဂစ္ဆေ၊ ချဲ့တို့ကို။ ဟာရေတွာ၊ ဖယ်
ရှားစေ၍။ ပါသာဏထူပဉ္စ၊ ကျောက်စေတီကိုလည်းကောင်း။ ပံသံ စ၊ မြေ
မွန်ကိုလည်းကောင်း။ အပနေတွာ၊ ဖယ်ရှား၍။ ဟေဌာ၊ အောက်၌။ သုဓာ
ဘူမိ၊ အင်္ဂတေမြေကို။ အဒ္ဓဿ၊ မြင်ရပြီ။

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ သုဓဉ္စ၊ အင်္ဂတေကိုလည်းကောင်း။ ဣဋ္ဌကာ
ယော စ၊ အုတ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဟာရေတွာ၊ ၍။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်
အားဖြင့်။ ပရိဝေဏံ၊ ပရိဝုဏ်သို့။ ဩရုယ၊ သက်ဆင်း၍။ သတ္တ ရတန
ဝါလုကံ(စ)၊ ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့်ပြီးသော သံကိုလည်းကောင်း။ အသိဟတ္ထာ
နိ၊ လက်၌ သန်လျက်ရှိကုန်သော။ သမ္ပရိဝတ္တကာနိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်
လှည့်လည်ကုန်သော။ ကဋ္ဌရူပကာနိ စ၊ သစ်သားရုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။
အဒ္ဓဿ၊ ပြီ။ သော၊ ထို အသောက-မင်းသည်။ ယက္ခဒါသကေ၊ နတ်၏
ကျွန်တို့ကို။ ပက္ခောသာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ ဗလိကမ္ပံ၊ ဗလိနတ်စာ တင်
မှုကို။ ကာရာပေတွာပိ၊ ၍လည်း။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ နေဝ(ပဿန္တော)၊
မမြင်ရသည်။ ကောဋီ၊ အစကို။ န ပဿန္တော၊ မမြင်ရသည်။ (ဟုတွာ။)
ဒေဝတာနံ၊ နတ်တို့အား။ နမဿမာနော၊ ရှိခိုးလျက်။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်
သည်။ ဣမာ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ စတုရာသိတိယာ
ဝိဟာရသဟဿေသု၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ကျောင်းတိုက်တို့၌။
နိဒဟိတွာ၊ သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍။ သက္ကာရံ၊ ပူဇော်သက္ကာရကို။ ကရိဿာမိ၊
ပြုပါအံ့။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ မေ၊ အား။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ကို။
မာ ကရောန္တ၊ မပြုကြပါကုန်လင့်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။

ဒေဝရာဇာ၊ သော။ သန္တက္ကာ၊ သည်။ စာရိကံ၊ ကို။ စရန္တော၊ လတ်
သော်။ တံ၊ ထို အသောက- မင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဝိဿကမ္ပံ၊ ဝိသကြုံ
နတ်သားကို။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ။) တာတ၊ အမောင်။ အသော
ကော၊ မည်သော။ ဓမ္မရာဇာ၊ သည်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ နိဟရိဿာမိ၊
ထုတ်ဆောင်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ပရိဝေဏံ၊ သို့။ ဩတိဇ္ဈော၊ သက်
ရောက်ပြီ။ ဂန္တော၊ ၍။ ကဋ္ဌရူပကာနိ၊ တို့ကို။ ဟာရေဟိ၊ ဖယ်ရှားချေလော့။
ဣတိ (အာမန္တေသိ)၊ ပြီ။ သော၊ ထို ဝိသကြုံ နတ်သားသည်။ ပဉ္စစူဠ
ဂါမဒါရကဝေဠသန၊ ငါးခုသော ဦးစွန်းရှိသော ရွာသားကလေးအသွင်ဖြင့်။
ဂန္တော၊ ၍။ ရညော၊ ၍။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ဓနုဟတ္ထော၊ လက်၌လေးရှိ

သည်။ (ဟုတော့) ငွေတော့၊ ရပ်၍။ မဟာရာဇာ၊ ဇာ။ ဟရာမိ၊ ဖယ်ရှားပါအံ့။
 'ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။' တာတ၊ အမောင်။ 'ဟရ၊ ဖယ်ရှားလော့။ ဣတိ၊
 သို့။ (ဝုတ္တေ၊ ပြောအပ်သော်။) သရံ၊ မြားကို။ ဂဟေတော့၊ ၍။ သန္တိဗ္ဗိ
 ယေဝ၊ အစပ်၌သာ။ ဝိဇ္ဇိ၊ ပစ်ခွင်းပြီ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စက်ရုပ်သည်။
 ဝိပွကိရိယိတ္ထ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပြန်ကြဲပြီ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။
 ရာဇာ၊ သည်။ အာဝိဉ္ဇနေ၊ တံခါးရှက်ကို ဆွဲငင်ကြောင်းဖြစ်သော ကြိုး
 ၌။ ဗန္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သော။ 'ကုဉ္ဇိကမုဒ္ဒိကံ၊ သံကောက်-မင်းတုပ်ကို။ ဂဏှိယပြီ။
 မဏိကန္ဓံ၊ ပတ္တမြားတုံးကို။ ပဿိ၊ တွေ့မြင်ရပြီ။ ပုန၊ ဖန်။ အနာဂတေ၊ ပ။
 ကရောတူတိ- ဟူသော။ (နောင်အခါ၌ ဆင်းရဲသောမင်းသည် ဤပတ္တမြား
 တုံးကိုယူ၍ ဓာတ်တော်တို့ကို ပူဇော်မှုကိုပြုစေသတည်း....ဟူသော။) အက္ခရာ
 နိ၊ အက္ခရာတို့ကို။ ဒိဿ၊ ၍။ ကုဉ္ဇိတော့၊ စိတ်ဆိုး၍။ မာဒိသံ နာမ၊
 ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်မည်သော။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဒလိဒ္ဒရာဇာတိ၊ ဆင်းရဲသော
 မင်းဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှာ။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။
 ပုနပုနံ၊ ထပ်ကာ၊ ထပ်ကာ။ သဇ္ဇေတော့၊ စေ့ဆော်၍။ ဒွါရံ၊ ကို။ ဝိဝရာ
 ပေတော့၊ ဖွင့်စေ၍။ အန္တောဂေဟံ၊ ကျောင်းဆောင်အတွင်းသို့။ ပဝိဇ္ဇော၊
 ဝင်ပြီ။

အဋ္ဌာရသဝဿာမိကာနံ၊ တဆယ့်ရှစ်နှစ် အလွန်ရှိကုန်သော။ ဒွိန္နံ ဝဿ
 သတာနံ၊ အနှစ် နှစ်ရာတို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ အာရောပိတဒိပါ၊ တင်ထား
 အပ်သော ဆီမီးတို့သည်။ တထေဝ၊ ထို တင်ထားအပ်သည့်အတိုင်းသာ။
 ပဇ္ဇလန္တိ၊ တောက်ပ ကုန်၏။ နီလပ္ပလပ္ပုဂ္ဂါနိ၊ ကြာညိုပန်းတို့သည်။ တခံဏံ၊
 ထိုခဏ၌။ အာဟရိတော့၊ ၍။ အာရောပိတာနိ ဝိယ၊ တင်ထားအပ်ကုန်
 သကဲ့သို့။ (ဟောန္တိ။) ပုပ္ဖသန္တာရော၊ ပန်းအခင်းသည်။ တခံဏံ၊ ၌။ သန္တ
 တော ဝိယ၊ ခင်းထားအပ်သကဲ့သို့။ (ဟောတိ။) ဂန္ဓာ၊ နံ့သာတို့သည်။
 တံ မဟုတ္တံ၊ ထိုမဟုတ်၌။ ဝါ၊ ထိုခဏ၌။ ပိသိတော့၊ ကြိတ်၍။ ထပိတာ
 ဝိယ၊ ထားအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဟောန္တိ။) ရာဇာ၊ သည်။ သုဝဏ္ဏပဒံ၊ ရွှေ
 ပြားကို။ ဂဟေတော့၊ ၍။ အနာဂတေ၊ ၌။ ပိယဒါသော နာမ၊ မည်
 သော။ ကုမာရော၊ သည်။ ဆတ္တံ၊ ကို။ ဥဿာပေတော့၊ ၍။ အသောကော
 နာမ၊ သော။ ဓမ္မရာဇာ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ။ သော၊ ထို
 မင်းသည်။ ဣမာ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ဝိတ္တာရိကာ၊ ပြန်ကျယ်ခြင်း ရှိသည်
 တို့ကို။ ကရိဿတိ၊ လတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤစာကို။ ဝါစေတော့၊ ဖတ်၍။ ဘော၊
 အမောင်တို့။ အဟံ၊ ကို။ အယျေန မဟာကဿပတ္ထေရေန၊ အရှင် မဟာ-

ကဿပ-ထေရ်သည်။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတု၊ ရှိ။ ဝါမ-
ဟတ္ထံ၊ လက်ဝဲလက်ကို။ အာတုဇိတွာ၊ ခွေ၍။ ဒက္ခိဏေန၊ လက်ယာဖြစ်
သော။ ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ပပွေ၊ ဝှေ့သို့။ လက်ခမောင်းခတ်ပြီ။

သော၊ ထို အသောက ဓမ္မရာဇာ-သည်။ တသ္မိံ၊ ဌာနေ၊ ထို အရပ်၌။
ပရိစရဏဓာတုမတ္တမေဝ၊ သွားလေရာ အရပ်သို့ယူ၍ ပြုစုပူဇော်လောက်ရုံ
ဓာတ်တော်မျှကိုသာ။ တပေတွာ၊ ရှိ။ သေသ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဓာတု
ယော၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဓာတုဂေဟံ၊ ဓာတ်တော်တည်ရာ ကျောင်း
ဆောင်ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ပိတိတနယေနေဝ၊ ပိတ်အပ်သော နည်းဖြင့်သာ။
ပိဒဟိတွာ၊ ပိတ်၍။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ကျောင်းဆောင်ကို။ ယထာ
ပကတိယာဝ၊ အကြင်အကြင် ပင်ကိုအတိုင်းသာ။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဥပရိ၊ ၌။ ပါသ၊
ဏ်စေတီယံ၊ ကျောက်စေတီကို။ ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊ တည်စေ၍။ စတုရာသီ
တိယာ ဝိဟာရသဟဿေသု၊ တို့၌။ ဓာတ်ယော၊ တို့ကို။ ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊
ရှိ။ မဟာထေရေ၊ တို့ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိ။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ (ကိ။)၊ ဘန္တေ၊
တို့။ (အဟံ၊ ဒကာတော်သည်။) ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ ၌။ ဒါယာဒေါ၊
အမွေခံသည်။ အမှီ၊ ဖြစ်ပါပြီလော။ ဣတိ (ပုစ္ဆိ)၊ ပြီ။ မဟာရာဇ၊
ဇာ။ တံ၊ သည်။ ကိဿ၊ ကြောင့်။ ဒါယာဒေါ၊ အမွေခံသည်။ (အသိ၊
ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။) တံ၊ သည်။ သာသနဿ၊ ၏။ ဗာဟိရကော၊ အပ
၌ ဖြစ်သည်။ (အသိ၊ ဖြစ်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်ကြကုန်ပြီ။ ဘန္တေ၊ တို့။
ဆန္ဒဝုတိကောဋီဓနံ၊ ကိုးဆယ်ခြောက်ကုဋေသော ဥစ္စာကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊
စွန့်လွှတ်၍။ စတုရာသီတိ ဝိဟာရသဟဿာနိ၊ တို့ကို။ ကာရေတွာ၊
ပြီး၍။ ဝါ၊ လျက်။ အဟံ၊ ဒကာတော်သည်။ ဒါယာဒေါ၊ သည်။
န (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အညော၊
ဒကာတော်မှ အခြားသော။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒါယာဒေါ၊
သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ၊
ဇာ။ တံ၊ သည်။ ပစ္စယဒါယကော နာမ၊ ပစ္စယဒါယကာ-သာမည်၏။
ယော ပန၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ပုတ္တဉ္စ၊ သားကို
လည်းကောင်း။ ဓိတရဉ္စ၊ သမီးကိုလည်းကောင်း။ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ ရှင်ဖြစ်စေ
၏။ အယံ၊ ဤ မိမိ၏သားသမီးကို ရှင်ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။
ဒါယာဒေါ နာမ၊ အမွေခံမည်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်ကြ
ကုန်ပြီ။ သော၊ ထို အသောက ဓမ္မရာဇာ-သည်။ ပုတ္တဉ္စ၊ သားတော်ကို
လည်းကောင်း။ ဓိတရဉ္စ၊ သမီးတော်ကိုလည်းကောင်း။ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ ရှင်ဖြစ်စေ

ပြီ။ အထ၊ ထို သားတော် သမီးတော်တို့ကို ရှင်ဖြစ်စေပြီးရာ၌။ နံ၊ ထို အသောက ဓမ္မရာဇာ-ကို။ ထေရာ၊ ထေရ်တို့သည်။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ (ကိ။) မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ သာသနေး၊ ၌။ ဒါယာဒေ၊ အမွေခံသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။)

ဝေမေတံ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ၊ ကား-ဝေ၊ သို့၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ အတိတေ၊ အတိတ် အခါ၌။ ဧတံ ဓာတုနိဓာနမ္ပိ၊ ဤ ဓတုတော်တို့ကို သိမိုး၊ သိမ်းဆည်းခြင်း သည်လည်း။ ဇမ္ဗုဒိပတလေ၊ ဇမ္ဗုဒိပအပြင်၌။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ တတိယသင်္ဂတိကာရာပိ၊ တတိယသင်္ဂါယနာ-တင်မူကို ပြုကြ သော ထေရ်တို့သည်လည်း။ ဣမံ ပဒံ၊ ဤ ဝေမေတံ ဘူတပုဗ္ဗံ-ဟူသော ပုဒ်ကို။ ထပယံ သု၊ ထားကြကုန်ပြီ။ အဋ္ဌဒေါက္ကံ၊ စက္ခုမတော သရီရန္တိအာဒိ ဂါထာယော ပန၊-အစရှိသော ဂါထာတို့ကိုကား။ တမ္ပပုဏ္ဏိဒီပေ၊ သိဟိန္ဒ ကျန်း၌။ ထေရေဟိ၊ ထေရ်တို့သည်။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ မဟာ ပရိနိဗ္ဗာန-သုတ်အဖွင့် အပြီးတည်း။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တဝုတ္တနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီးပြီ။

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အကျင့်မပါလျှင် စာကြိုးစားသော်လည်း ဝီရိယရှိရာမရောက်	၉၃
အသာဝိနော	၂၄၂
အဇာတသတ်မင်းနှင့် တိုင်ပင်၍ ဓာတ်တော်သိမ်းဆည်း	၃၁၃
အဇ္ဈတ္တကသိုဏ်းသည် ဗာဟိရကသိုဏ်း နိမိတ်လောက်မစင်ကြယ်	၁၄၉
အဋ္ဌကလိကာနိ	၁၂
အတန္တိဗဒ္ဓါ	၂၂၆
အတ္တနောမတိ	၁၇၃
အဒယေန	၂၃၁
အဓိဂမသဒ္ဓါ	၄၄
အဓိဋ္ဌိတာ	၁၂၁
အန္တကော, နမူစိ	၁၂၆
အနန္တနယမဟာပဋ္ဌာန	၂၅၅
အနယဗျသနိ	၃
အနုတ္တရံ။ပ။လောကဿ	၃၇၃
အနုဓမ္မစရဏသီလာ	၁၂၆
အနုပရိရိယေသံ သန္ဓာယ	၂၆၅
အနုမောဒိတာ	၃၆၀
အနုလောမကပ္ပိယံ	၁၇၃
အနေဇိ	၂၆၅
အပညတ္တံ ပညပေန္တိ	၉
အပညတ္တိဘာဝုပဂမော	၂၆၇
အပ္ပဋ္ဌိတတ္တဘောဂီ	၅၄
အပ္ပဋ္ဌိပုဂ္ဂလော	၂၆၄
အပ္ပမာဒေနသမ္မာဒေဝ	၂၆၀
အပရိဟာနိယေ	၂၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အမွပပါလိဂဏိကာ	၃၇၇
အဗျာဗဇ္ဈော	၂၃၁
အဘိဏ္ဍသန္နိပါတ်, သန္နိပါတ်ဗဟုလ	၅
အဘိနန္ဒိတော, အနုမောဒိတော	၂၁
အဘိဘဝိတော သမာပဇ္ဇတိ	၁၅၀
အဘိဘာယတနံ	၁၄၇
အရိယာယတနံ	၇၈
အရိပ်နိမိတ်ပြုတော်မူရာမြို့များ	၁၅၇
အရိုးဆက်ပုံအမျိုးမျိုး	၁၅၉
အလံ	၂၄၆
အဝလောကေထ	၉၂
အဝိနိပါတဓမ္မော	၈၇
အဝိဟညမာနော	၉၇
အဝေစ္စပသာဒ	၈၉, ၃၇၁
အသလ္လိနေန	၂၆၆
အသ္မာထ	၂၄၀
အသောကမင်း	၃၁၉
အဟတေန	၂၂၇
အာဂမနိယသဒ္ဓါ	၄၄
အာစရိယမုတ္တိ	၁၀၀, ၃၈၇
အာစရိယဝါဒေါ	၁၇၃
အာနန္ဒာယေရ်ကို ဗူးမြင်ဖို့ရာလာကြ	၂၃၄
အာနန္ဒာထေရ်၏ဂုဏ်	၂၃၁
အာဗာဓော	၉၆
အာမန္တယာမိ ဝေဂါ	၄၁၈
အာယာမ	၆၉
အာယုသင်္ခါရ-လွတ်ပြီး ဥဒါန်းကျူး	၁၃၂
အာဠာရရသေ	၁၈၁
အာဝဠန္တိ, ဝိဝဠန္တိ	၂၁၇
အာဝီရဟော	၅၂
အိပ်ခြင်းလေးမျိုး	၁၉၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဣတိသိလံ	၉၀
ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရဏေ	၂၃၇
ဥဇ္ဇိကရိယာမိ	၂၂
ဥဒေနစေတီယံ	၁၂၃
ဥပနေထ	၉၂
ဥပဝတ္တန်	၁၉၃
ဥပဝတ္တနေ	၁၀၇
ဥပဝါဏလေရိ	၂၁၃
ဥပသင်္ကမိတာ	၄၀၀
ဥဒ္ဓမ္မ၊ ကုလံ	၀၂
ဇေဝံ ဘန္တေ	၃၀၂
ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ	၄၄
ဩက္ကဿ၊ ပသယ	၁၄
ဩကိရန္တိ စသည်	၂၀၂
ဩဇံ ပက္ခိပိသု	၁၇၀
ဩတ္တပ္ပိ	၄၅
ဩရမ္ဘာဂိယ	၀၄, ၃၆၆
ဩလိယမာနကော	၃၀
ကတပုညော	၂၃၁
ကပလ္လကပူဇ	၁၃၉
ကပ္ပံ-နှင်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်	၁၂၁
ကလာပဂုံ	၂၄၄
ကာဠကဏ္ဍိ-သတ္တဝါ	၀၀
ကုလပရိဝတ္တသော	၂၄၂
ကုလိတ္တိယော-စသည်	၁၄
ကုဿိနာရုံမြို့၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရပုံ	၁၉၆
ကောဠိဂါမ	၀၃
ကောဠဂုံ	၂၄၄
ခလဂုံ	၂၄၄
ခလဟလ္လဂုံ	၂၄၄
ခုဒ္ဒကနဂရဏေ	၂၃၇, ၄၅၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကကို မကျင့်ခြင်း၌ အပြစ်	၂၅၀
ဂိဇ္ဈကုဋေ	၂
ဂေါစရာယ ပက္ခမတိ	၁၉၉
ငလျင်လှုပ်ခြင်းအကြောင်းများ	၁၄၀
စကြာမင်းစေတီထိုက်ပို့	၂၀၀
စကြာမင်း၏ဂုဏ်	၂၃၆
စတုဗ္ဗာတိယဂန္ဓ	၂၉၅
စန္ဒသဟဿံ။ပ။ကထယိဿာမိ	၂၆
စိတကံ	၂၀၀
ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇက	၂၄၃
ဆလ္လိ ဥဠာပေတွာ	၁၆၈
ဆင်ဆယ်မျိုး	၁၉၄
ဆမ်းနှစ်မျိုးအကျိုးတူ	၁၀၉
ဇိဝိတသင်္ခါရော	၉၇
ဈာနသမနန္တရံ	၂၆၃
ဉာဏုတ္တရိယတာယ	၁၄၀
ဉာဏုတ္တရိကော ပုဂ္ဂလော	၁၅၀
ဉာယဿ ဓမ္မဿ	၂၄၉
တ(တစ်)အဗ္ဗဏ	၂၃၀
တနုသီတလသလိကာ	၁၀၀
တမတဂ္ဂေ	၁၀၄, ၃၉၁
တာဠာဝစရံ	၂၆၉
တေပိဋကဝသေန	၁၂၇
တသံ(ဉာယပဒါပေက္ခ)	၁၄၅
တဘကျောင်းနေခြင်းအကျိုး	၃၆
ကပနိယော	၁၇၂
ထေရာ	၃၃
ဒုတ္တိက	၆၈
ဒေဝဒုန္နုဘိယော	၁၂၃
ဒေသိတော ပညတ္တော	၂၅၂
ဒေါသာရောပနတ္ထံ	၁၅၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဓမ္မဝရာ	၁၂၀
ဓမ္မန္တယော	၃၄၇
ဓမ္မာနုဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်	၁၂၀
ဓမ္မာဒါယ	၃၇၀
ဓမ္မိကာရက္ခာဝရဏဂုံတို့	၁၆
ဓာတုကောပေန-စသည်	၁၄၆
ဓာတုနံ အန္တရာယံ ဒိသ္မာ	၃၁၃
ဓာတ်တော်ကိုစောင့်ရှောက်ပုံ	၂၉၆
ဓာတ်တော်များကြွင်းကျန်ပုံ	၂၉၂
ဓမ္မကာလိကံ	၃၂
န ဘဿာရာမာ	၄၁
နာဂါပလောကိတံ	၁၆၁
နာနာဘာဝေ-စသည်	၁၅၀
နိစ္ဆရန္တိယ	၁၀၂
နိပစ္စကာရံ	၁၃
နိမိတ္တံ၊ ဩဘာသ အထူး	၁၂၇
နိယတော	၁၇
နိယျာတိ	၆၇
နတ်မင်းကြီး ၄-ယောက် အရံစောင့်နှင့်တူ	၁၃၅
ညာတံ သမုစ္ဆန္တိန္တိ	၉
ပဋိပစ္ဆာဗျာကရဏယော	၁၇၁
ပဏ္ဍိတဇာတိယော	၃၅၀
ပဒက္ခိဏံ	၃၅၀
ပဒဗျဉ္ဇနာနိ	၁၆၄
ပဒေသဝတ္တိ	၂၅၀
ပရပ္ပဝါဒါ	၂၀၄
ပရိစရဏမတ္တမေဝ	၃၁၄
ပရိနိဗ္ဗာန် စံကြောင်းကြား၍	
အဇာတသတ်မင်း သောကဖြစ်	၂၉၀
ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီး အရေအဆင်းကြည်လင်	၁၀၆
ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီး သမာပတ် ဝင်စား	၂၆၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ပရိနိဗ္ဗာနစုတိ နိဗ္ဗာန်အာရုံမပြု	၂၆၅
ပရိနိဗ္ဗာနပရိကမ္ပ	၂၆၁
ပဝတ္ထမံသ	၁၇၇
ပသာဒသဒ္ဓါ	၄၄
ပဟိတတ္တာ	၂၂၆
ပါဠိကင်္ခါ	၃၃၀
ပါဏိတာဠ-သဒ္ဓါ	၂၄၀
ပါပိမာ, ကဏ္ဍော	၁၂၆
ပိယာယန္တိ	၁၃
ပိလဝန္တိ	၁၃၉
ပိသာစ သဒိသာ (ရုက္ခစိုးနတ်) တစ္ဆေမြေသုတ်	၂၀၅
ပုဋ္ဌဘေဒနံ	၇၉
ပုထုကံ (မုန့်ဆန်း)	၂၄၄
ပုထုဘူတံ	၁၃၀
ပုဗ္ဗဏ္ဍာမယံ	၈၁
ပုတိဂန္ဓေန	၁၃၈
ပေါနောဘဝိကာ	၃၅
ပေါသာဝနိကံ	၁၁၇
ပြဿနာ လေးမျိုး	၁၇၀
ဖဿ ၇-ပါး	၂၅၄
ဖောဋ္ဌေသုံ	၃၈၀
ဗလဘေရီ	၂၅
ဗဟုလိကတာ	၁၂၃
ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမ (ဝိဂ္ဂဟ)	၁၄၄
ဗီဇဂုံ	၂၄၃
ဗောဓိ	၁၅၆
ဗြဟ္မစာရယော	၃၅၉
ဘတ္တဝစိုတကံ	၁၅၁
ဘန္တေ, အာယသ္မာ အသုံး	၂၅၆
ဘာဝိတာ	၁၂၃
ဘိယျော ဘိညတရော	၃၄၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဘိသနကော	၁၃၁
ဘုရားရှင် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး	၁၅၀
ဘုရားကို အကျင့်ဖြင့်ပူဇော်မှ ပူဇော်ရာရောက်	၁၅၀
ဘုဿဂါရေ	၁၃၀
မနောဘာဝနီယေ	၂၂၀
မန္တာရဝပုပ္ဖံ	၂၂၄
မဟန္တံ ကောလာဟလံ	၂၄၁
မဟာကဿပအား ပေးအပ်သော ဩဝါဒ ၃-မျိုး	၅၀၆
မဟာကဿပ ရုပ်ကလာပ်တော် ရှိခိုး	၂၀၉
မဟာပဒေသေ	၁၆၂
မဟာပဒေသ ၄-ပါးပြား	၁၆၃
မဟာသီဝထေရ် ဝါဒထက် အဋ္ဌကထာဝါဒကောင်း	၁၂၃
မဟာလကာ တန်ဆာဖြင့်ပူဇော်	၂၂၂
မဟိဒ္ဓိက မဟာနုဘာဝ	၁၃၆
မာတုဂါမဉ္ဇိ ကျင့်ဖွယ်	၂၂၃
မာရော	၁၂၆
မာရဏန္တိကာ	၉၆
မီးသဂြိုဟ်ဖို့ တိုင်ပင်ခြင်း	၂၂၀
မူလေနဋ္ဌေ	၂၀၅
မေဓာဝီ	၂၃၄
မိုးကြိုး ၉-မျိုး	၁၀၂
မြက်စွာဘုရားက အာနန္ဒာအား လှူခိုင်း	၁၀၅
မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်	၁၉၅
ယထာဘိရန္တံ	၆၉
ယာဝ သန္ဓ်သမလသက်ဋ္ဌိရာ	၂၇၁
ယုတ္တယာနံ ဝိယ	၁၂၃
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ ဆင်ခြင်မှတ်	၂၇၆
ရူပနိမိတ္တာဒိနံ	၁၀၂
ရှေးခေတ်ရဟန်းများ ဝါဝင်ဝါကျွတ်စည်းဝေး	၂၁၉
ရိုရိုသေသေ မဆည်းကပ်လျှင် ဩဝါဒမပေးကြ	၃၃
လာယနဂ္ဂံ	၂၄၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
လောကီယာနံ ဝေဒနာနံ	၁၀၃
ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ	၁၅
ဝဇ္ဇိ	၃၂၇
ဝဋ္ဋ (လစာ)	၁၀
ဝတ္ထုဇိယ ကတာ	၁၂၁
ဝရုဏနှင့်ဝရုဏနတ်	၂၀၄
ဝဿာဝါသိက (ဝါဆိုသင်္ကန်း မဟုတ်)	၅၁
ဝိနယော ကာရဏံ	၁၆၆
ဝိပလ္လာသ (၁၂) ပါး	၁၂၃
ဝိပလ္လာသ မပယ်နိုင်လျှင် မာရ်နတ် နှောင့်ယှက်နိုင်	၁၂၄
ဝိဟတေန	၂၂၇
ဝိတရာဂါတိ ပဟိနဒေ မနဿာ	၂၁၈
ဝေဠုမိဿကေန	၁၀၂
ဝေဒနာကို ဉာဏ်ဖြင့်သိမ်းဆည်း	၉၆
သံဂါယနာတင်ဖို့ အကြံဖြစ်	၂၇၇
သကံ အာစရိယကံ	၁၂၉
သင်္ခါရာနံ ဝုပသမော	၂၆၅
သဇ္ဈယကရဏံ	၃၈
သညတေ	၈၁, ၃၅၉
သတိကောင်းကြပုံ	၄၇
သန္ဓေတော (သန္ဓေတော)	၉၉
သပ္ပာဋိဟာရိယံ	၁၂၉
သဗ္ဗတ္ထကဗဟုဿတ	၄၆
သဗ္ဗပါလိဖုလ္လံ	၂၀၆
သဗ္ဗသန္တရိ	၇၁
သဗ္ဗ တမယောဂံ ဆိန္ဒိတော	၁၀၄
သဗ္ဗာကာရဝရူပေတေ	၂၆၇
သမ္မောဓိပရာယန	၈၈
သမနန္တရ-ဝီထိများ	၂၆၃
သမသမဗလာ	၁၈၉
သမ္ပသဒ္ဓေါ	၂၃၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
သမာပတ်ဝင်စားပြီးမှ ဆွမ်းခံ	၂၇၆
သမာဓိသံဝတ္ထနိကာနိ	၆၆
သမ္မဟနုတုသည် ဝိကပ္ပစကား	၂၅၇
သရီရဘာဂေ	၃၀၆
သဟဿသေဝ (ဝိစ္ဆာဉ္စိ ဒသ-ပစ္စည်း)	၇၆
သုဟာယကာ	၄၃
သဘင်္ဂါနဂရကေ	၂၇၇
သဘရဏီယ-ဝတ်	၅၆
သဘရဘူတံ ။ပ။ န သိက္ခာပေန္တိ	၃၄
သဘရိပုတ္တရာထေရ်၏ မယ်တော် သောတာပန်တည်း	၁၁၇
သဘရိပုတ္တရာထေရ် ပရိဗ္ဗာန် ခံခန်း	၁၀၅
သဘရိပုတ္တရာထေရ် ဘုရားကို ပထမဖူး	၁၁၀
သီလမရှိသူ တွေဝေ၍သေရ	၇၄
သီလနဲ့စံမျိုး	၂၀၁
သီလပရိဘာဝိတော	၃၄၃
သုကံဗလိဒဏ္ဍ	၉
သုတ္တဓရာနိ	၁၁
သုတ္တ, သုတ္တာနုလောမ စသည်	၁၆၉
သုတ္တေ	၁၆၈
သုကရမဒ္ဒဝ-နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်	၁၇၅
သောဠသ နာဠိယော	၃၀၀
ဟတစ္ဆိကံ ဝိယ	၄၃၇
ဟိရိမနာ	၄၃

တောင်မြို့ ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသပြုစုတော်မူခဲ့သော ကျမ်းစာများ

~~~~~

(က) သဒ္ဒါကျမ်းများ

- ၁။ အခြေပြုသဒ္ဒါ
- ၂။ အခြေပြုနာမ်ဂိုဏ်း
- ၃။ မူလတန်းပါဠိသိက္ခာနှင့် သဒ္ဒါအကျဉ်း
- ၄-၅။ ကစ္ဆည်းဘာသာသိက္ခာ (ပ) (ဒ)
- ၆-၇။ ရူပသိက္ခာဘာသာသိက္ခာ (ပ) (ဒ)
- ၈။ သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာဘာသာသိက္ခာ
- ၉။ ကစ္ဆာယနသရဘာသာသိက္ခာ
- ၁၀။ အလင်္ကာဘာသာသိက္ခာ
- ၁၁။ ကဏသလ္လပသိက္ခာ

(ခ) ဝိနည်းဆိုင်ရာကျမ်းစာများ

- ၁၂။ ရုပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်
- ၁၃။ ဘုရားဥပဓေတော်ကြီး
- ၁၄။ ပါတိမောက်ဘာသာသိက္ခာ
- ၁၅။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဘာသာသိက္ခာ
- ၁၆-၁၇။ ကင်္ခါဘာသာသိက္ခာ (ပ) (ဒ)
- ၁၈-၂၁။ ပါရာဇိကဏ်ဘာသာသိက္ခာ (ပ) (ဒ) (တ) (စ)
- ၂၂။ ပါစိတ်ဘာသာသိက္ခာ
- ၂၃။ မဟာဝါဘာသာသိက္ခာ
- ၂၄။ စူဠဝါဘာသာသိက္ခာ
- ၂၅။ ပရိဝါဘာသာသိက္ခာ

(ဂ) အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာကျမ်းစာများ

- ၂၆။ အခြေပြုသင်္ဂြိုဟ်
- ၂၇။ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာသိက္ခာ

၂၈။ ဝီထိနှင့်သုံးချက်စု

၂၉။ ဋီကာကျော်နိဿယ

၃၀-၃၃။ အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ (ပ) (ဒ) (တ) (စ)

၃၄-၃၆။ သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဋီကာ (ပ) (ဒ) (တ)

၃၇-၄၂။ ပဉ္စပကရဏဘာသာဋီကာနှင့်
မူလဋီကာနိဿယ (ပ) (ဒ) (တ) (စ) (ပဉ်) (ဆ)

(ဆ) သုတ္တန်ဆိုင်ရာကျမ်းစာများ

၄၃-၄၆။ သီလဂ္ဃနိဘာသာဋီကာ (ပ) (ဒ) (တ) (စ)

၄၇-၄၉။ (သုတ်) မဟာပါဘာသာဋီကာ (ပ) (ဒ) (တ)

၅၀။ အဋ္ဌကထာအခြေပြု

(င) ပကိဏ္ဍကကျမ်းစာများ

၅၁။ ရတနာဂုဏ်ရည်

၅၂။ ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ

၅၃။ အနာဂတ်သာသနာ

၅၄။ ဘာသာသွေး

၅၅။ ဘာသာရေးပြဿနာများနှင့် စစ်တပ်တရားတော်

၅၆။ ဗြဟ္မဇာလသုတ် မြန်မာပြန်

၅၇။ သာမညဗလသုတ် မြန်မာပြန်

၅၈။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

၅၉။ သာသနာရေး လျှောက်ထားချက်

၆၀။ အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု ပခုက္ကူဆရာတော်မိန့်ခွန်း

၆၁။ ပဌမပြန်စာမေးပွဲ ပြုပြင်ရေးအစီရင်ခံစာ

၆၂။ ကျောင်းတိုက်များအတွက် ဂေါပက-စာတမ်း

၆၃။ သဌဏဂုံ စိစစ်ချက်

၆၄။ အခြေပြုမင်္ဂလသုတ်

၆၅။ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်္ချာစာ

၆၆။ ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ

၄၉၆   အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ပြုစုတော်မူခဲ့သော ကျမ်းစာများ

- ၆၇။ ရုပ်စုံဗုဒ္ဓသာသနာဝင်
- ၆၈။ လူ့ချမ်းသာ
- ၆၉။ ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘ
- ၇၀။ နောက်ဆုံးဆယ်လမြတ်ဗုဒ္ဓ
- ၇၁။ တဘဝသံသရာ
- ၇၂။ အခြေပြုပဋ္ဌာန်းတရားတော်
- ၇၃။ ဓမ္မစကြာတရားတော်
- ၇၄။ အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်

